

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК ОПШТИНЕ РАЧА

Рача, 25.12.2025. године – број 21

САДРЖАЈ

О д л у к е	
Одлука о потврђивању мандата одборника Скупштине општине Рача	2
Одлука о II ребалансу буџета општине Рача за 2025. годину	4
Одлука о доношењу Просторног плана општине Рача	102
П л а н о в и	
Просторни план општине Рача	106
Р е ш е њ а	
Решење о образовању Савета за здравље општине Рача	411
Решење о измени Решења о образовању Жалбене Комисије у општини Рача	412

На основу члана 72. став 1.,3.,4. и 5. и члана 73. став 1. Закона о локалним изборима („Сл. гласник РС“, бр. 14/2022 и 35/2024) и члана 34. Статута општине Рача („Сл. гласник општине Рача“, бр. 3/2019), Скупштина општине Рача, на седници одржаној дана 25.12.2025. године, донела је:

ОДЛУКУ о потврђивању мандата одборника Скупштине општине Рача

I Потврђује се мандат одборника Скупштине општине Рача Радиши Ђорђевићу, рођеном 1956. године, пензионеру, из Малог Крчмара, са Изборне листе ИВИЦА ДАЧИЋ-ПРЕМИЈЕР СРБИЈЕ, изабраном на изборима одржаним дана 17. децембра 2023. године.

II Мандат одборника из става I ове Одлуке почиње да тече од дана када му је Скупштина потврдила мандат и може трајати најдуже до истека времена на које је изабран одборник коме је престао мандат.

III Ову Одлуку објавити у „Службеном гласнику општине Рача“ и на веб - презентацији Републичке изборне комисије.

О б р а з л о ж е њ е

Скупштина општине Рача, на седници одржаној дана 08.10.2025. године, донела је Одлуку о престанку мандата одборника у Скупштини општине Рача, број: 020-50/2025-I-01, којом је констатовано да је Радославу Радојичићу, изабраном за одборника Скупштине општине Рача са Изборне листе ИВИЦА ДАЧИЋ-ПРЕМИЈЕР СРБИЈЕ, престао мандат одборника пре истека времена на које је изабран, због наступања смрти одборника.

Предметна одлука је достављена Општинској изборној комисији општине Рача ради поступања у складу са чланом 72. став 1. Закона о локалним изборима („Сл. гласник РС“, бр. 14/2022 и 35/2024) којим је прописано да мандат који престане одборнику пре него што истекне време на које је изабран изборна комисија решењем додељује првом наредном кандидату са исте изборне листе којем није био додељен мандат одборника у року од два дана од дана када је констатовано да је престао мандат.

Чланом 73. став 1. Закона о локалним изборима („Сл. гласник РС“, бр. 14/2022 и 35/2024) је прописано да мандат који одборнику предложеном на коалиционој изборној листи престане пре истека времена на које је изабран додељује се првом следећем кандидату исте политичке странке на тој изборној листи којем није био додељен мандат одборника.

На основу члана 72. став 1. и члана 73. став 1. Закона о локалним изборима, у поступку попуњавања упражњеног одборничког места, Општинска изборна комисија општине Рача је, на седници одржаној дана 09.10.2025. године, донела Решење број: 013-6/2025-I-04, којим је мандат одборника доделила првом следећем кандидату исте политичке странке са изборне листе којем није био додељен мандат одборника и то Радиши Ђорђевићу, рођеном 1956. године, пензионеру, из Малог Крчмара, са Изборне листе ИВИЦА ДАЧИЋ-ПРЕМИЈЕР СРБИЈЕ.

Мандатно-имунитетска комисија Скупштине општине Рача, на седници одржаној дана 24.12.2025.године, утврдила је да је Уверење о избору за одборника Скупштине општине Рача у сагласности са подацима из Решења Општинске изборне комисије о додели мандата кандидату за одборника Скупштине општине Рача и предложила Скупштини општине Рача да Радиши Ђорђевићу из Малог Крчмара, потврди мандат одборника Скупштине општине Рача.

Чланом 72. став 3. Закона о локалним изборима прописано је да мандат новог одборника почиње да тече од дана када му је Скупштина потврдила мандат.

Чланом 72. став 4. истог Закона прописано је да мандат новог одборника може трајати најдуже до истека времена на које је изабран одборник коме је престао мандат.

Чланом 34. Статута општине Рача („Сл. гласник општине Рача“, бр. 3/2019), прописано је да се одборници бирају на четири године и да одборнику почиње и престаје одборнички мандат под условима и на начин утврђен законом.

На основу наведеног, Скупштина општине Рача је донела Одлуку као у диспозитиву.

ПРАВНА ПОУКА: Против ове Одлуке подносилац проглашене изборне листе која је освојила мандате, одборник и кандидат за одборника на изборној листи са које је изабран нови одборник могу преко Скупштине општине Рача, поднети жалбу Вишем суду у Крагујевцу у року од 7 дана од дана доношења Одлуке.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЧА

Број: 020-110/2025-I-01
Дана: 25.12.2025. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ РАЧА
Ненад Савковић, с.р.

На основу члана 63. Закона о буџетском систему ("Сл. гласник РС ", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013-испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015- др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021-др.закон, 92/2023 и 94/2024), члана 32. став 1. тачке 2) Закона о локалној самоуправи („Сл.гласник РС“, број 129/2007, 83/2014-др.закон, 101/2016-др.закон, 47/2018 и 111/2021-др.закон) и члана 40. став 1. тачке 2) Статута општине Рача („Сл. гласник општине Рача“, бр. 3/2019), Скупштина општине Рача, на седници одржаној 25.12.2025. године, на предлог Општинског већа општине Рача, донела је:

ОДЛУКУ О П РЕБАЛАНСУ БУЏЕТА ОПШТИНЕ РАЧА ЗА 2025. ГОДИНУ

I ОПШТИ ДЕО

Члан 1.

Приходи и примања, расходи и издаци буџета општине Рача за 2025. годину (у даљем тексту, буџет) састоје се од :

Опис	Износ
1	2
А. РАЧУН ПРИХОДА И ПРИМАЊА, РАСХОДА И ИЗДАТАКА	
1. Укупни приходи и примања од продаје нефинансијске имовине	611.756.916,00
1.1. ТЕКУЋИ ПРИХОДИ	611.078.888,00
1.2. ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИН	678.028,00
2. Укупни расходи и издаци за набавку нефинансијске имовине	632.672.203,00
2.1. ТЕКУЋИ РАСХОДИ	562.105.589,00
2.2. ИЗДАЦИ ЗА НАБАВКУ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	70.566.614,00
БУЏЕТСКИ СУФИЦИТ/ДЕФИЦИТ	-20.915.287,00
3. Примања од продаје финансијске имовине	0,00
4. Набавка финансијске имовине	0,00
УКУПАН ФИСКАЛНИ СУФИЦИТ/ДЕФИЦИТ	-20.915.287,00
Б. РАЧУН ФИНАНСИРАЊА	
1. Примања од задуживања	0,00
2. Примања од продаје финансијске имовине	0,00
3. Неутрошена средства из претходних година	20.915.287,00
4. Издаци за отплату главнице дуга	0,00
5. Издаци за набавку финансијске имовине	0,00
НЕТО ФИНАНСИРАЊЕ	20.915.287,00

Приходи и примања, расходи и издаци буџета утврђени су у следећим износима:

Опис	Економ. класиф.	Износ
1	2	3
УКУПНИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ		611.756.916,00
1. Порески приходи	71	324.550.000,00
1.1. Порез на доходак, добит и капиталне добитке (осим самодоприноса)	711	231.700.000,00
1.2. Самодопринос	711180	0,00
1.3. Порез на имовину	713	65.600.000,00
1.4. Остали порески приходи	714	13.250.000,00
1.5. Други порески приходи	716	14.000.000,00
2. Непорески приходи, у чему:	74	18.010.000,00
- поједине врсте накнада са одређеном наменом (наменски приходи)		0,00
- приходи од продаје добара и услуга		0,00
3. Меморандумске ставке	77	0,00
4. Донације	731+732	0,00
5. Трансфери	733	268.518.888,00
6. Примања од продаје нефинансијске имовине	8	678.028,00
УКУПНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ ЗА НАБАВКУ НЕФИНАНСИЈСКЕ И ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ (ЗБИР 1+2+3)		632.672.203,00
1. Текући расходи	4	562.105.589,00
1.1. Расходи за запослене	41	151.232.990,00
1.2. Коришћење роба и услуга	42	275.571.460,00
1.3. Отплата камата	44	255.000,00
1.4. Субвенције	45	18.125.216,00

Опис	Економ. класиф.	Износ
1	2	3
1.5. Социјална заштита из буџета	47	24.664.758,00
1.6. Остали расходи, у чему:- средства резерви	48+49+464+465	35.227.804,00
1.7. Трансфери	463	57.028.361,00
2. Издаци за набавку нефинансијске имовине	5	70.566.614,00
3. Издаци за набавку финансијске имовине (осим 6211)	62	0,00
ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ЗАДУЖИВАЊА		0,00
1. Примања по основу отплате кредита и продаје финансијске имовине	92	0,00
2. Задуживање	91	0,00
2.1. Задуживање код домаћих кредитора	911	0,00
2.1. Задуживање код страних кредитора	912	0,00
ОТПЛАТА ДУГА И НАБАВКА ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ		0,00
3. Отплата дуга	61	0,00
3.1. Отплата дуга домаћим кредиторима	611	0,00
3.2. Отплата дуга страним кредиторима	612	0,00
3.3. Отплата дуга по гаранцијама	613	0,00
4. Набавка финансијске имовине	6211	0,00
НЕРАСПОРЕЂЕНИ ВИШАК ПРИХОДА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	3	20.915.287,00
НЕУТРОШЕНА СРЕДСТВА ОД ПРИВАТИЗАЦИЈЕ ИЗ ПРЕТХОДНИХ ГОДИНА (класа 3, извор финансирања 14)	3	0,00

Члан 2.

Потребна средстава за финансирање буџетског дефицита у износу од 20.915.287,00 динара обезбедиће се из нераспопређеног вишка прихода и примања у ранијим годинама у износу од 20.915.287,00 динара.

Члан 3.

Средства текуће буџетске резерве планирају се у буџету општине у износу од 670.539,00 динара и користиће се за непланиране сврхе за које нису утврђене апропријације или за сврхе које се у току године покаже да апропријације нису биле довољне.

Средства сталне буџетске резерве планирају се у буџету општине у износу од 0,00 динара и користиће се у складу са чланом 70. Закона о буџетском систему.

Члан 4.

Укупна средства буџета у износу 632.672.203,00 динара утврђена овом Одлуком, распоређена су по програмској структури датом у табели:

ПЛАН РАСХОДА ПО ПРОГРАМИМА
За период: 01.01.2025-31.12.2025

Назив програма	Износ
1 СТАНОВАЊЕ, УРБАНИЗАМ И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ	7.668.800,00
2 КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ	43.725.216,00
3 ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	1.546.457,00
4 РАЗВОЈ ТУРИЗМА	22.171.199,00
5 ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ	4.123.000,00
6 ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	11.910.060,00
7 ОРГАНИЗАЦИЈА САОБРАЋАЈА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА	59.088.974,00
8 ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ	79.219.117,00
9 ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ	53.197.411,00
10 СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ	29.648.625,00
11 СОЦИЈАЛНА И ДЕЧЈА ЗАШТИТА	41.683.095,00
12 ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА	6.111.895,00
13 РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА	41.094.129,00
14 РАЗВОЈ СПОРТА И ОМЛАДИНЕ	7.000.000,00
15 ОПШТЕ УСЛУГЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	164.302.625,00
16 ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	38.095.876,00
17 ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ	22.085.724,00
Укупно за БК	632.672.203,00

Издаци за капиталне пројекте, планирани за буџетску 2025 годину и наредне две године, исказани су у табели:

Економ. класиф.	Ред. број	Опис	2025.	2026.	2027.
1	2	3	4	5	6
		А. КАПИТАЛНИ ПРОЈЕКТИ			
511	1.	РЕКОНСТРУКЦИЈА УЛИЦЕ ПРОТЕ МАТЕЈЕ У РАЧИ:	0,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2026			
		Укупна вредност пројекта: 0,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 0,00			
511	2.	РЕКОНСТРУКЦИЈА И ДОГРАДЊА ОШ КАРАЂОРЂЕ У РАЧИ И СПОРТСКЕ ХАЛЕ:	1.728.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2023			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 1.728.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 1.728.000,00			

Издаци за заједничке пројекте, планирани за буџетску 2025 годину и наредне две године, исказани су у табели:

Економ. класиф.	Ред. број	Опис	2025.	2026.	2027.
1	2	3	4	5	6
		Б. ЗАЈЕДНИЧКИ ПРОЈЕКТИ			
465	1.	УНАПРЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ:	520.000,00	0,00	0,00
472	1.	УНАПРЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ:	2.945.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2023			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 3.465.000,00			
		Извори финансирања:			
		Трансфере од других нивоа власти: 1.440.000,00			
		Неутрошена средства трансфера од других нивоа власти: 520.000,00			
		Приходе из буџета: 1.505.000,00			
511	2.	МОДЕРНИЗАЦИЈА СИСТЕМА ЈАВНОГ ОСВЕТЉЕЊА У РАЧИ:	18.620.724,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 18.620.724,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 6.000.000,00			
		Трансфере од других нивоа власти: 12.620.724,00			
423	3.	МИХОЉСКИ СУСРЕТИ СЕЛА:	441.760,00	0,00	0,00
426	3.	МИХОЉСКИ СУСРЕТИ СЕЛА:	56.460,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 498.220,00			
		Извори финансирања:			
		Трансфере од других нивоа власти: 498.220,00			
465	5.	УНАПРЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДЕ ОПШТИНЕ:	500.000,00	0,00	0,00
511	5.	УНАПРЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДЕ ОПШТИНЕ:	450.000,00	0,00	0,00

Економ. класиф.	Ред. број	Опис	2025.	2026.	2027.
1	2	3	4	5	6
		Година почетка финансирања: 2024			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 950.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 450.000,00			
		Неутрошена средства трансфера од других нивоа власти: 500.000,00			
423	7.	МОСТ ВЕЛИКО КРЧМАРЕ:	0,00	0,00	0,00
511	7.	МОСТ ВЕЛИКО КРЧМАРЕ:	1.090.576,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2024			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 1.090.576,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 1.090.576,00			
423	8.	ПОДРШКА УДРУЖЕЊИМА И ЛОКАЛНИМ ЗАЈЕДНИЦАМА:	15.950.261,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2023			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 15.950.261,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 14.890.000,00			
		Трансфере од других нивоа власти: 1.060.261,00			
481	9.	ПЕТРОВИ ДВОРИ:	2.000.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2026			
		Укупна вредност пројекта: 2.000.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 2.000.000,00			
423	10.	ОРГАНИЗОВАЊЕ КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНОГ КАМПА ЗА МЛАДЕ ИЗ ДИЈАСПОРЕ И РЕГИОНА:	5.040.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 5.040.000,00			
		Извори финансирања:			
		Трансфере од других нивоа власти: 4.990.000,00			
		Приходе из буџета: 50.000,00			
423	11.	КУЛТУРНИ МОСТОВИ МЛАДИХ:	2.000.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 2.000.000,00			
		Извори финансирања:			
		Трансфере од других нивоа власти: 2.000.000,00			
511	12.	УНУТРАШЊЕ УРЕЂЕЊЕ ДОМА КУЛТУРЕ У МИРАШЕВЦУ:	2.709.609,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 2.709.609,00			
		Извори финансирања:			
		Трансфере од других нивоа власти: 2.709.609,00			
423	13.	ЈАВНИ РАДОВИ:	606.458,00	0,00	0,00
426	13.	ЈАВНИ РАДОВИ:	7.999,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2025			

Економ. класиф.	Ред. број	Опис	2025.	2026.	2027.
1	2	3	4	5	6
		Укупна вредност пројекта: 614.457,00			
		Извори финансирања:			
		Трансфере од других нивоа власти: 614.457,00			
423	14.	САМОЗАПОШЉАВАЊЕ:	0,00	0,00	0,00
426	14.	САМОЗАПОШЉАВАЊЕ:	0,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 0,00			
		Извори финансирања:			
		Трансфере од других нивоа власти: 0,00			
423	15.	ПРОМОЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ТУРИСТИЧКИХ ПРОИЗВОДА ОПШТИНЕ РАЧА ОДРЖАВАЊЕМ ЛЕТЊЕГ ОМЛАДИНСКОГ ФЕСТА:	593.000,00	0,00	0,00
426	15.	ПРОМОЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ТУРИСТИЧКИХ ПРОИЗВОДА ОПШТИНЕ РАЧА ОДРЖАВАЊЕМ ЛЕТЊЕГ ОМЛАДИНСКОГ ФЕСТА:	90.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 683.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 683.000,00			
511	16.	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ДОМА ЗДРАВЉА У РАЧИ:	1.773.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2023			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 1.773.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 1.773.000,00			
423	17.	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ШКОЛЕ У ЂУРЂЕВУ:	0,00	0,00	0,00
511	17.	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ШКОЛЕ У ЂУРЂЕВУ:	2.100.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2023			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 2.100.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 2.100.000,00			
423	18.	РЕКОНСТРУКЦИЈА И ДОГРАДЊА ШКОЛЕ У МАЛОМ КРЧМАРУ:	111.000,00	0,00	0,00
511	18.	РЕКОНСТРУКЦИЈА И ДОГРАДЊА ШКОЛЕ У МАЛОМ КРЧМАРУ:	7.446.849,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2024			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 7.557.849,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 961.000,00			
		Трансфере од других нивоа власти: 6.596.849,00			
423	19.	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ШКОЛЕ У ДОЊОЈ РАЧИ:	0,00	0,00	0,00
511	19.	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ШКОЛЕ У ДОЊОЈ РАЧИ:	0,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2024			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 0,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 0,00			
511	20.	РЕКОНСТРУКЦИЈА ШКОЛЕ У САРАНОВУ:	443.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2024			
		Година завршетка финансирања: 2025			

Економ. класиф.	Ред. број	Опис	2025.	2026.	2027.
1	2	3	4	5	6
		Укупна вредност пројекта: 443.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 443.000,00			
511	21.	РЕКОНСТРУКЦИЈА ШКОЛЕ У ПОПОВИЋУ:	0,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2026			
		Укупна вредност пројекта: 0,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 0,00			
512	22.	ОПРЕМАЊЕ ШКОЛСКОГ, ПРЕДШКОЛСКОГ ОБЈЕКТА И ВРТИЋА У СЕЛУ МАЛО КРЧМАРЕ:	4.045.201,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 4.045.201,00			
		Извори финансирања:			
		Трансфере од других нивоа власти: 2.000.000,00			
		Примања од продаје нефинансијске имовине: 678.028,00			
		Приходе из буџета: 1.367.173,00			
423	23.	ПРИКЉУЧАК СРЕДЊЕ ШКОЛЕ НА ГАСНУ МРЕЖУ:	96.000,00	0,00	0,00
511	23.	ПРИКЉУЧАК СРЕДЊЕ ШКОЛЕ НА ГАСНУ МРЕЖУ:	10.105.625,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 10.201.625,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 2.357.125,00			
		Трансфере од других нивоа власти: 7.844.500,00			
423	24.	САНАЦИЈА ТЕРЕНА ЗА МАЛЕ СПОРТОВЕ-ИГРАЛИШТЕ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ:	96.000,00	0,00	0,00
511	24.	САНАЦИЈА ТЕРЕНА ЗА МАЛЕ СПОРТОВЕ-ИГРАЛИШТЕ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ:	2.850.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 2.946.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 2.946.000,00			
		Трансфере од других нивоа власти: 0,00			

Издаци за стандардне пројекте, планирани за буџетску 2025 годину и наредне две године, исказани су у табели:

Економ. класиф.	Ред. број	Опис	2025.	2026.	2027.
1	2	3	4	5	6
		В. СТАНДАРДНИ ПРОЈЕКТИ			
451	1.	ПОДРШКА ЗАДРУГАМА:	0,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 0,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 0,00			
451	2.	ПОДСТИЦАЈ У ФИЗИЧКУ ИМОВИНУ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА СЕКТОР ВОЋЕ, ГРОЖЂЕ И ЦВЕЋЕ-	1.050.000,00	0,00	0,00

Економ. класиф.	Ред. број	Опис	2025.	2026.	2027.
1	2	3	4	5	6
		ПОДИЗАЊЕ НОВИХ ЗАСАДА ВОЋАКА И ПОДИЗАЊЕ И ОПРЕМАЊЕ ПЛАСТЕНИКА:			
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 1.050.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 1.050.000,00			
451	3.	ПОДСТИЦАЈ ЗА РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИЈАЛ (ВЕШТАЧКО ОСЕМЕЊАВАЊЕ):	860.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2023			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 860.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 860.000,00			
422	4.	ПОСЕБАН ПОДСТИЦАЈ ЗА ПРОМОТИВНЕ И ИНФОРМАТИВНЕ АКТИВНОСТИ:	140.000,00	0,00	0,00
423	4.	ПОСЕБАН ПОДСТИЦАЈ ЗА ПРОМОТИВНЕ И ИНФОРМАТИВНЕ АКТИВНОСТИ:	73.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2023			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 213.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 213.000,00			
423	5.	УНАПРЕЂЕЊЕ ЛОКАЛНОГ СИСТЕМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ-ПОДСТИЦАЊЕ ОПШТИНСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ ПОМОЋИ У КУЋИ ЗА СТАРИЈЕ ОСОБЕ И ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ:	5.946.409,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2026			
		Укупна вредност пројекта: 5.946.409,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 1.218.866,00			
		Неутрошена средства донација из ранијих година: 4.727.543,00			
423	6.	КАРАЂОРЂЕВИ ДАНИ:	2.506.000,00	0,00	0,00
424	6.	КАРАЂОРЂЕВИ ДАНИ:	50.000,00	0,00	0,00
426	6.	КАРАЂОРЂЕВИ ДАНИ:	150.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2026			
		Укупна вредност пројекта: 2.706.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 2.706.000,00			
423	7.	ВОЈДОВИ ДАНИ РАКИЈЕ:	1.050.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2023			
		Година завршетка финансирања: 2027			
		Укупна вредност пројекта: 1.050.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 1.050.000,00			
423	8.	НОЋНИ ТУРНИР У МАЛОМ ФУДБАЛУ:	1.040.000,00	0,00	0,00
426	8.	НОЋНИ ТУРНИР У МАЛОМ ФУДБАЛУ:	140.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2026			
		Година завршетка финансирања: 2027			
		Укупна вредност пројекта: 1.180.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 1.180.000,00			

Економ. класиф.	Ред. број	Опис	2025.	2026.	2027.
1	2	3	4	5	6
423	9.	КОШАРКАШКИ ТУРНИР ЗА МЛАДЕ:	500.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2026			
		Укупна вредност пројекта: 500.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 500.000,00			
423	11.	КИНОЛОШКА ИЗЛОЖБА:	150.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2026			
		Укупна вредност пројекта: 150.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 150.000,00			
472	12.	ДОБРО ДОШЛИ ЂАЦИ ПРВАЦИ:	444.000,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2025			
		Година завршетка финансирања: 2026			
		Укупна вредност пројекта: 444.000,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 444.000,00			
423	13.	ДАН ОПШТИНЕ 21. ЈУЛ:	1.969.756,00	0,00	0,00
426	13.	ДАН ОПШТИНЕ 21. ЈУЛ:	14.000,00	0,00	0,00
472	13.	ДАН ОПШТИНЕ 21. ЈУЛ:	7.177.333,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2023			
		Година завршетка финансирања: 2027			
		Укупна вредност пројекта: 9.161.089,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 9.161.089,00			
416	14.	ОПШТИНСКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА:	0,00	0,00	0,00
423	14.	ОПШТИНСКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА:	0,00	0,00	0,00
426	14.	ОПШТИНСКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА:	0,00	0,00	0,00
		Година почетка финансирања: 2024			
		Година завршетка финансирања: 2025			
		Укупна вредност пројекта: 0,00			
		Извори финансирања:			
		Приходе из буџета: 0,00			

II ПОСЕБАН ДЕО

ПЛАН РАСХОДА
2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
Раздео	1	СКУПШТИНА ОПШТИНЕ						
Функц. клас.	111	Извршни и законодавни органи						
Програм	2101	ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ						
Активност	0001	Функционисање скупштине						
111	1/0	411000	ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ (ЗАРАДЕ)	5.634.225,00	0,00	0,00	5.634.225,00	0,89
111	2/0	412000	СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	853.586,00	0,00	0,00	853.586,00	0,13
111	3/0	414000	СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	80.000,00	0,00	0,00	80.000,00	0,01
111	4/0	415000	НАКНАДЕ ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	162.639,00	0,00	0,00	162.639,00	0,03
111	5/0	416000	НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	305.000,00	0,00	0,00	305.000,00	0,05
111	6/0	421000	СТАЛНИ ТРОШКОВИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
111	7/0	422000	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	94.826,00	0,00	0,00	94.826,00	0,01
111	8/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	5.755.648,00	0,00	0,00	5.755.648,00	0,91
111	9/0	424000	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	136.000,00	0,00	0,00	136.000,00	0,02
111	10/0	426000	МАТЕРИЈАЛ	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,05
111	11/0	481000	ДОТАЦИЈЕ НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА	318.570,00	0,00	0,00	318.570,00	0,05
111	12/0	482000	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ, КАЗНЕ, ПЕНАЛИ И КАМАТЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за активност	0001	Функционисање скупштине		13.640.494,00	0,00	0,00	13.640.494,00	2,16
Пројекат	2101-4001	ДАН ОПШТИНЕ 21. ЈУЛ						
111	13/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	1.969.756,00	0,00	0,00	1.969.756,00	0,31
111	14/0	426000	МАТЕРИЈАЛ	14.000,00	0,00	0,00	14.000,00	0,00
111	15/0	472000	НАКНАДЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ИЗ БУЏЕТА	7.177.333,00	0,00	0,00	7.177.333,00	1,13
Укупно за пројекат	2101-4001	ДАН ОПШТИНЕ 21. ЈУЛ		9.161.089,00	0,00	0,00	9.161.089,00	1,45
Пројекат	2101-4002	ОПШТИНСКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА						
111	16/0	416000	НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
111	17/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
111	18/0	426000	МАТЕРИЈАЛ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за пројекат	2101-4002	ОПШТИНСКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Извори финансирања за функцију 111:								
		01	Приходе из буџета	22.801.583,00				
Укупно за функц. клас.	111	Извршни и законодавни органи		22.801.583,00	0,00	0,00	22.801.583,00	3,60

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
Извори финансирања за раздео 1:								
01		Приходе из буџета		22.801.583,00				
Укупно за раздео		1	СКУПШТИНА ОПШТИНЕ	22.801.583,00	0,00	0,00	22.801.583,00	3,60
Раздео 2 ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ								
Функц. клас.		111	Извршни и законодавни органи					
Програм		2101	ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ					
Активност 0002 Функционисање извршних органа								
111	19/0	411000	ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ (ЗАРАДЕ)	4.663.176,00	0,00	0,00	4.663.176,00	0,74
111	20/0	412000	СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	706.472,00	0,00	0,00	706.472,00	0,11
111	21/0	414000	СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
111	22/0	415000	НАКНАДЕ ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	143.528,00	0,00	0,00	143.528,00	0,02
111	23/0	416000	НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	143.000,00	0,00	0,00	143.000,00	0,02
111	24/0	421000	СТАЛНИ ТРОШКОВИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
111	25/0	422000	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
111	26/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	874.400,00	0,00	0,00	874.400,00	0,14
111	27/0	424000	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	113.000,00	0,00	0,00	113.000,00	0,02
111	28/0	426000	МАТЕРИЈАЛ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
111	29/0	482000	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ, КАЗНЕ, ПЕНАЛИ И КАМАТЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за активност		0002	Функционисање извршних органа	6.643.576,00	0,00	0,00	6.643.576,00	1,05
Извори финансирања за функцију 111:								
01		Приходе из буџета		6.643.576,00				
Укупно за функц. клас.		111	Извршни и законодавни органи	6.643.576,00	0,00	0,00	6.643.576,00	1,05
Извори финансирања за раздео 2:								
01		Приходе из буџета		6.643.576,00				
Укупно за раздео		2	ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ	6.643.576,00	0,00	0,00	6.643.576,00	1,05
Раздео 3 ОПШТИНСКО ВЕЋЕ								
Функц. клас.		111	Извршни и законодавни органи					
Програм		2101	ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ					
Активност 0003 Подршка раду извршних органа власти и скупштине								
111	30/0	411000	ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ (ЗАРАДЕ)	4.122.781,00	0,00	0,00	4.122.781,00	0,65
111	31/0	412000	СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	624.603,00	0,00	0,00	624.603,00	0,10

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

[illegible]

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
01 Приходе из буџета				6.628.940,00				
Укупно за раздео 4 О.Ј. ПРАВОБРАНИЛАШТВО				6.628.940,00	0,00	0,00	6.628.940,00	1,05
Раздео 5 ОПШТИНСКА УПРАВА								
Функц. клас. 090 Социјална заштита неklasификована на другом месту								
Програм 0902 СОЦИЈАЛНА И ДЕЧЈА ЗАШТИТА								
Активност 0001 Једнократне помоћи и други облици помоћи								
090	46/0	472000	НАКНАДЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ИЗ БУЏЕТА	2.000.000,00	0,00	1.680.000,00	3.680.000,00	0,58
090	46/1	472000	НАКНАДЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ИЗ БУЏЕТА	0,00	0,00	1.968.425,00	1.968.425,00	0,31
Укупно за активност 0001 Једнократне помоћи и други облици помоћи				2.000.000,00	0,00	3.648.425,00	5.648.425,00	0,89
Активност 0005 Обављање делатности установа социјалне заштите								
090	47/0	463000	ТРАНСФЕРИ ОСТАЛИМ НИВОИМА ВЛАСТИ	3.648.000,00	0,00	0,00	3.648.000,00	0,58
Укупно за активност 0005 Обављање делатности установа социјалне заштите				3.648.000,00	0,00	0,00	3.648.000,00	0,58
Активност 0018 Подршка реализацији програма Црвеног крста								
090	48/0	481000	ДОТАЦИЈЕ НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА	4.340.000,00	0,00	0,00	4.340.000,00	0,69
Укупно за активност 0018 Подршка реализацији програма Црвеног крста				4.340.000,00	0,00	0,00	4.340.000,00	0,69
Активност 0019 Подршка деци и породици са децом								
090	49/0	472000	НАКНАДЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ИЗ БУЏЕТА	6.150.000,00	0,00	0,00	6.150.000,00	0,97
Укупно за активност 0019 Подршка деци и породици са децом				6.150.000,00	0,00	0,00	6.150.000,00	0,97
Активност 0020 Подршка рађању и родитељству								
090	50/0	472000	НАКНАДЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ИЗ БУЏЕТА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за активност 0020 Подршка рађању и родитељству				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Пројекат 0902-4001 УНАПРЕЂЕЊЕ ЛОКАЛНОГ СИСТЕМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ-ПОДСТИЦАЊЕ ОПШТИНСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ ПОМОЋИ У КУЋИ ЗА СТАРИЈЕ ОСОБЕ И ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ								
090	51/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	1.218.866,00	0,00	4.727.543,00	5.946.409,00	0,94
Укупно за пројекат 0902-4001 УНАПРЕЂЕЊЕ ЛОКАЛНОГ СИСТЕМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ-ПОДСТИЦАЊЕ ОПШТИНСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ ПОМОЋИ У КУЋИ ЗА СТАРИЈЕ ОСОБЕ И ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ				1.218.866,00	0,00	4.727.543,00	5.946.409,00	0,94
Пројекат 0902-7001 ПОДРШКА УДРУЖЕЊИМА И ЛОКАЛНИМ ЗАЈЕДНИЦАМА								
090	52/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	14.890.000,00	0,00	0,00	14.890.000,00	2,35
090	52/1	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	1.060.261,00	1.060.261,00	0,17
Укупно за пројекат 0902-7001 ПОДРШКА УДРУЖЕЊИМА И ЛОКАЛНИМ ЗАЈЕДНИЦАМА				14.890.000,00	0,00	1.060.261,00	15.950.261,00	2,52

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
Извори финансирања за функцију 090:								
	01		Приходе из буџета	32.246.866,00				
	07		Трансфере од других нивоа власти			3.028.686,00		
	15		Неутрошена средства донација из ранијих година			4.727.543,00		
	17		Неутрошена средства трансфера од других нивоа власти			1.680.000,00		
Укупно за функц. клас.	090		Социјална заштита неклассификована на другом месту	32.246.866,00	0,00	9.436.229,00	41.683.095,00	6,59
Функц. клас. 130 Опште услуге								
Програм 0501 ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ								
Пројекат 0501-7001 УНАПРЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ								
130	53/0	472000	НАКНАДЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ИЗ БУЏЕТА	1.505.000,00	0,00	0,00	1.505.000,00	0,24
130	53/1	472000	НАКНАДЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ИЗ БУЏЕТА	0,00	0,00	1.440.000,00	1.440.000,00	0,23
130	53/2	465000	ОСТАЛЕ ДОТАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	0,00	0,00	520.000,00	520.000,00	0,08
Укупно за пројекат	0501-7001		УНАПРЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ	1.505.000,00	0,00	1.960.000,00	3.465.000,00	0,55
Пројекат 0501-7002 МОДЕРНИЗАЦИЈА СИСТЕМА ЈАВНОГ ОСВЕТЉЕЊА У РАЧИ								
130	53/3	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	6.000.000,00	0,00	0,00	6.000.000,00	0,95
130	53/4	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	0,00	0,00	12.620.724,00	12.620.724,00	1,99
Укупно за пројекат	0501-7002		МОДЕРНИЗАЦИЈА СИСТЕМА ЈАВНОГ ОСВЕТЉЕЊА У РАЧИ	6.000.000,00	0,00	12.620.724,00	18.620.724,00	2,94
Програм 0602 ОПШТЕ УСЛУГЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ								
Активност 0001 Функционисање локалне самоуправе и градских општина								
130	54/0	411000	ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ (ЗАРАДЕ)	46.118.822,00	0,00	0,00	46.118.822,00	7,29
130	55/0	412000	СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	6.894.862,00	0,00	0,00	6.894.862,00	1,09
130	56/0	413000	НАКНАДЕ У НАТУРИ	658.000,00	0,00	0,00	658.000,00	0,10
130	57/0	414000	СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	1.898.360,00	0,00	0,00	1.898.360,00	0,30
130	57/1	414000	СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	21.000,00	0,00	0,00	21.000,00	0,00
130	58/0	415000	НАКНАДЕ ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	3.323.832,00	0,00	0,00	3.323.832,00	0,53
130	59/0	416000	НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	1.747.000,00	0,00	0,00	1.747.000,00	0,28
130	60/0	421000	СТАЛНИ ТРОШКОВИ	16.760.000,00	250.000,00	0,00	17.010.000,00	2,69
130	61/0	422000	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	325.000,00	0,00	0,00	325.000,00	0,05
130	62/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	23.260.000,00	0,00	4.086,00	23.264.086,00	3,68
130	62/1	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	247.064,00	247.064,00	0,04
130	63/0	424000	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	2.480.000,00	0,00	0,00	2.480.000,00	0,39
130	64/0	425000	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	4.500.000,00	0,00	0,00	4.500.000,00	0,71

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
130	65/0	426000	МАТЕРИЈАЛ	5.400.000,00	0,00	0,00	5.400.000,00	0,85
130	66/0	441000	ОТПЛАТА ДОМАЋИХ КАМАТА	255.000,00	0,00	0,00	255.000,00	0,04
130	66/1	465000	ОСТАЛЕ ДОТАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	3.058.000,00	0,00	0,00	3.058.000,00	0,48
130	67/0	472000	НАКНАДЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ИЗ БУЏЕТА	2.300.000,00	0,00	0,00	2.300.000,00	0,36
130	68/0	481000	ДОТАЦИЈЕ НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА	4.519.000,00	0,00	0,00	4.519.000,00	0,71
130	69/0	482000	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ, КАЗНЕ, ПЕНАЛИ И КАМАТЕ	220.000,00	0,00	0,00	220.000,00	0,03
130	70/0	483000	НОВЧАНЕ КАЗНЕ И ПЕНАЛИ ПО РЕШЕЊУ СУДОВА	3.000.000,00	0,00	0,00	3.000.000,00	0,47
130	71/0	485000	НАКНАДА ШТЕТЕ ЗА ПОВРЕДЕ ИЛИ ШТЕТУ НАНЕТУ ОД СТРАНЕ ДРЖАВНИХ ОРГАНА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
130	72/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	1.100.000,00	0,00	0,00	1.100.000,00	0,17
130	73/0	512000	МАШИНЕ И ОПРЕМА	2.925.000,00	0,00	0,00	2.925.000,00	0,46
130	74/0	541000	ЗЕМЉИШТЕ	127.000,00	0,00	0,00	127.000,00	0,02
Укупно за активност 0001 Функционисање локалне самоуправе и градских општина				130.890.876,00	250.000,00	251.150,00	131.392.026,00	20,77
Пројекат 0602-7001 МИХОЉСКИ СУСРЕТИ СЕЛА								
130	74/1	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	339.300,00	339.300,00	0,05
130	74/2	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	52.000,00	52.000,00	0,01
130	74/3	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	50.460,00	50.460,00	0,01
130	74/4	426000	МАТЕРИЈАЛ	0,00	0,00	56.460,00	56.460,00	0,01
Укупно за пројекат 0602-7001 МИХОЉСКИ СУСРЕТИ СЕЛА				0,00	0,00	498.220,00	498.220,00	0,08
Пројекат 0602-7008 УНАПРЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДЕ ОПШТИНЕ								
130	75/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	450.000,00	0,00	0,00	450.000,00	0,07
130	75/1	465000	ОСТАЛЕ ДОТАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	0,00	0,00	500.000,00	500.000,00	0,08
Укупно за пројекат 0602-7008 УНАПРЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДЕ ОПШТИНЕ				450.000,00	0,00	500.000,00	950.000,00	0,15
Извори финансирања за функцију 130:								
01 Приходе из буџета				138.845.876,00				
04 Сопствене приходе буџетских корисника								250.000,00
07 Трансфере од других нивоа власти								14.806.008,00
17 Неутрошена средства трансфера од других нивоа власти								1.024.086,00
Укупно за функц. клас. 130 Опште услуге				138.845.876,00	250.000,00	15.830.094,00	154.925.970,00	24,49
Функц. клас. 160 Опште јавне услуге неклассификоване на другом месту								
Програм 0602 ОПШТЕ УСЛУГЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ								
Активност 0009 Текућа буџетска резерва								
160	76/0	499000	СРЕДСТВА РЕЗЕРВЕ	670.539,00	0,00	0,00	670.539,00	0,11

ПЛАН РАСХОДА 2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
Укупно за активност 0009			Текућа буџетска резерва	670.539,00	0,00	0,00	670.539,00	0,11
Активност 0010			Стална буџетска резерва					
160	77/0	499000	СРЕДСТВА РЕЗЕРВЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за активност 0010			Стална буџетска резерва	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Извори финансирања за функцију 160:					
			01 Приходе из буџета	670.539,00				
Укупно за функц. клас.			160 Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту	670.539,00	0,00	0,00	670.539,00	0,11
Функц. клас.			220 Цивилна одбрана					
Програм			0602 ОПШТЕ УСЛУГЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ					
Активност 0014			Управљање у ванредним ситуацијама					
220	78/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00	0,03
220	79/0	424000	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	780.000,00	0,00	0,00	780.000,00	0,12
220	80/0	425000	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
220	81/0	426000	МАТЕРИЈАЛ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
220	81/1	484000	НАКНАДА ШТЕТЕ ЗА ПОВРЕДЕ ИЛИ ШТЕТУ НАСТАЛУ УСЛЕД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА ИЛИ ДРУГИХ ПРИРОДНИХ УЗРОКА	0,00	0,00	900.000,00	900.000,00	0,14
220	82/0	512000	МАШИНЕ И ОПРЕМА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за активност 0014			Управљање у ванредним ситуацијама	980.000,00	0,00	900.000,00	1.880.000,00	0,30
			Извори финансирања за функцију 220:					
			01 Приходе из буџета	980.000,00				
			07 Трансфере од других нивоа власти			900.000,00		
Укупно за функц. клас.			220 Цивилна одбрана	980.000,00	0,00	900.000,00	1.880.000,00	0,30
Функц. клас.			411 Општи економски и комерцијални послови					
Програм			1501 ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ					
Активност 0002			Мере активне политике запошљавања					
411	83/0	464000	ДОТАЦИЈЕ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ	932.000,00	0,00	0,00	932.000,00	0,15
Укупно за активност 0002			Мере активне политике запошљавања	932.000,00	0,00	0,00	932.000,00	0,15

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
Пројекат	1501-7001	ЈАВНИ РАДОВИ						
411	83/1	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	606.458,00	606.458,00	0,10
411	83/2	426000	МАТЕРИЈАЛ	0,00	0,00	3.999,00	3.999,00	0,00
411	83/3	426000	МАТЕРИЈАЛ	0,00	0,00	4.000,00	4.000,00	0,00
Укупно за пројекат	1501-7001	ЈАВНИ РАДОВИ		0,00	0,00	614.457,00	614.457,00	0,10
Пројекат	1501-7002	САМОЗАПОШЉАВАЊЕ						
411	83/4	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
411	83/5	426000	МАТЕРИЈАЛ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
411	83/6	426000	МАТЕРИЈАЛ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за пројекат	1501-7002	САМОЗАПОШЉАВАЊЕ		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Извори финансирања за функцију 411:								
		01	Приходе из буџета	932.000,00				
		07	Трансфере од других нивоа власти	614.457,00				
Укупно за функц. клас.	411	Општи економски и комерцијални послови		932.000,00	0,00	614.457,00	1.546.457,00	0,24
Функц. клас.	421	Пољопривреда						
Програм	0101	ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ						
Активност	0001	Подршка за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници						
421	84/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	2.000.000,00	0,00	0,00	2.000.000,00	0,32
421	85/0	424000	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за активност	0001	Подршка за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници		2.000.000,00	0,00	0,00	2.000.000,00	0,32
Пројекат	0101-4001	ПОДРШКА ЗАДРУГАМА						
421	85/1	451000	СУБВЕНЦИЈЕ ЈАВНИМ НЕФИНАНСИЈСКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за пројекат	0101-4001	ПОДРШКА ЗАДРУГАМА		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Пројекат	0101-4002	ПОДСТИЦАЈ У ФИЗИЧКУ ИМОВИНУ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА СЕКТОР ВОЋЕ, ГРОЖЂЕ И ЦВЕЋЕ-ПОДИЗАЊЕ НОВИХ ЗАСАДА ВОЋАКА И ПОДИЗАЊЕ ПЛАСТЕНИКА						
421	85/2	451000	СУБВЕНЦИЈЕ ЈАВНИМ НЕФИНАНСИЈСКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	1.050.000,00	0,00	0,00	1.050.000,00	0,17
Укупно за пројекат	0101-4002	ПОДСТИЦАЈ У ФИЗИЧКУ ИМОВИНУ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА СЕКТОР ВОЋЕ, ГРОЖЂЕ И ЦВЕЋЕ-ПОДИЗАЊЕ НОВИХ ЗАСАДА ВОЋАКА И ПОДИЗАЊЕ И ОПРЕМАЊЕ ПЛАСТЕНИКА		1.050.000,00	0,00	0,00	1.050.000,00	0,17

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
Пројекат 0101-4003 ПОДСТИЦАЈ ЗА РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИЈАЛ (ВЕШТАЧКО ОСЕМЕЊАВАЊЕ)								
421	86/0	451000	СУБВЕНЦИЈЕ ЈАВНИМ НЕФИНАНСИЈСКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	860.000,00	0,00	0,00	860.000,00	0,14
Укупно за пројекат 0101-4003 ПОДСТИЦАЈ ЗА РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИЈАЛ (ВЕШТАЧКО ОСЕМЕЊАВАЊЕ)				860.000,00	0,00	0,00	860.000,00	0,14
Пројекат 0101-4004 ПОСЕБАН ПОДСТИЦАЈ ЗА ПРОМОТИВНЕ И ИНФОРМАТИВНЕ АКТИВНОСТИ								
421	87/0	422000	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	140.000,00	0,00	0,00	140.000,00	0,02
421	88/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	73.000,00	0,00	0,00	73.000,00	0,01
Укупно за пројекат 0101-4004 ПОСЕБАН ПОДСТИЦАЈ ЗА ПРОМОТИВНЕ И ИНФОРМАТИВНЕ АКТИВНОСТИ				213.000,00	0,00	0,00	213.000,00	0,03
Извори финансирања за функцију 421:								
01 Приходе из буџета				4.123.000,00				
Укупно за функц. клас. 421 Пољопривреда				4.123.000,00	0,00	0,00	4.123.000,00	0,65
Функц. клас. 451 Друмски саобраћај								
Програм 0701 ОРГАНИЗАЦИЈА САОБРАЋАЈА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА								
Активност 0002 Управљање и одржавање саобраћајне инфраструктуре								
451	89/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	3.700.000,00	0,00	0,00	3.700.000,00	0,58
451	90/0	424000	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	4.200.000,00	0,00	0,00	4.200.000,00	0,66
451	91/0	425000	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	33.926.800,00	0,00	11.306.598,00	45.233.398,00	7,15
451	92/0	451000	СУБВЕНЦИЈЕ ЈАВНИМ НЕФИНАНСИЈСКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	2.200.000,00	0,00	0,00	2.200.000,00	0,35
451	93/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00	0,16
Укупно за активност 0002 Управљање и одржавање саобраћајне инфраструктуре				45.026.800,00	0,00	11.306.598,00	56.333.398,00	8,90
Активност 0005 Унапређење безбедности саобраћаја								
451	94/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	725.000,00	725.000,00	0,11
451	95/0	425000	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	0,00	0,00	940.000,00	940.000,00	0,15
Укупно за активност 0005 Унапређење безбедности саобраћаја				0,00	0,00	1.665.000,00	1.665.000,00	0,26
Пројекат 0701-5006 РЕКОНСТРУКЦИЈА УЛИЦЕ ПРОТЕ МАТЕЈЕ У РАЧИ								
451	96/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за пројекат 0701-5006 РЕКОНСТРУКЦИЈА УЛИЦЕ ПРОТЕ МАТЕЈЕ У РАЧИ				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

ПЛАН РАСХОДА 2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
Функц. клас.	740	Услуге јавног здравства						
Програм	1801	ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА						
Активност	0001	Функционисање установа примарне здравствене заштите						
740	118/0	464000	ДОТАЦИЈЕ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ	4.138.514,00	0,00	0,00	4.138.514,00	0,65
740	118/2	464000	ДОТАЦИЈЕ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ	200.381,00	0,00	0,00	200.381,00	0,03
Укупно за активност	0001	Функционисање установа примарне здравствене заштите		4.338.895,00	0,00	0,00	4.338.895,00	0,69
Пројекат	1801-7001	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ДОМА ЗДРАВЉА У РАЧИ						
740	119/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	1.773.000,00	0,00	0,00	1.773.000,00	0,28
Укупно за пројекат	1801-7001	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ДОМА ЗДРАВЉА У РАЧИ		1.773.000,00	0,00	0,00	1.773.000,00	0,28
Извори финансирања за функцију 740:								
		01	Приходе из буџета	6.111.895,00				
Укупно за функц. клас.		740	Услуге јавног здравства	6.111.895,00	0,00	0,00	6.111.895,00	0,97
Функц. клас.	810	Услуге рекреације и спорта						
Програм	1301	РАЗВОЈ СПОРТА И ОМЛАДИНЕ						
Активност	0001	Подршка локалним спортским организацијама, удружењима и савезима						
810	120/0	481000	ДОТАЦИЈЕ НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА	7.000.000,00	0,00	0,00	7.000.000,00	1,11
Укупно за активност	0001	Подршка локалним спортским организацијама, удружењима и савезима		7.000.000,00	0,00	0,00	7.000.000,00	1,11
Активност	0005	Спровођење омладинске политике						
810	121/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
810	122/0	425000	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за активност	0005	Спровођење омладинске политике		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Извори финансирања за функцију 810:								
		01	Приходе из буџета	7.000.000,00				
Укупно за функц. клас.		810	Услуге рекреације и спорта	7.000.000,00	0,00	0,00	7.000.000,00	1,11
Функц. клас.	820	Услуге културе						

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
Програм	1201	РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА						
Пројекат	1201-7002	ОРГАНИЗОВАЊЕ КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНОГ КАМПА ЗА МЛАДЕ ИЗ ДИЈАСПОРЕ И РЕГИОНА						
820	170/1	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	4.915.000,00	4.915.000,00	0,78
820	170/2	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
820	170/3	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	75.000,00	75.000,00	0,01
Укупно за пројекат	1201-7002	ОРГАНИЗОВАЊЕ КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНОГ КАМПА ЗА МЛАДЕ ИЗ ДИЈАСПОРЕ И РЕГИОНА		50.000,00	0,00	4.990.000,00	5.040.000,00	0,80
Пројекат	1201-7003	КУЛТУРНИ МОСТОВИ МЛАДИХ						
820	170/4	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	80.000,00	80.000,00	0,01
820	170/5	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	1.920.000,00	1.920.000,00	0,30
Укупно за пројекат	1201-7003	КУЛТУРНИ МОСТОВИ МЛАДИХ		0,00	0,00	2.000.000,00	2.000.000,00	0,32
Пројекат	1201-7004	УНУТРАШЊЕ УРЕЂЕЊЕ ДОМА КУЛТУРЕ У МИРАШЕВЦУ						
820	170/6	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	0,00	0,00	2.709.609,00	2.709.609,00	0,43
Укупно за пројекат	1201-7004	УНУТРАШЊЕ УРЕЂЕЊЕ ДОМА КУЛТУРЕ У МИРАШЕВЦУ		0,00	0,00	2.709.609,00	2.709.609,00	0,43
Извори финансирања за функцију 820:								
		01	Приходе из буџета	50.000,00				
		07	Трансфере од других нивоа власти				9.699.609,00	
Укупно за функц. клас.	820	Услуге културе		50.000,00	0,00	9.699.609,00	9.749.609,00	1,54
Функц. клас.	860	Рекреација, спорт, култура и вере, некласификовано на другом месту						
Програм	1201	РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА						
Активност	0003	Унапређење система очувања и представљања културно-историјског наслеђа						
860	123/0	481000	ДОТАЦИЈЕ НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА	1.867.000,00	0,00	0,00	1.867.000,00	0,30
Укупно за активност	0003	Унапређење система очувања и представљања културно-историјског наслеђа		1.867.000,00	0,00	0,00	1.867.000,00	0,30
Активност	0004	Остваривање и унапређивање јавног интереса у области јавног информисања						
860	124/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00	0,16
Укупно за активност	0004	Остваривање и унапређивање јавног интереса у области јавног информисања		1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00	0,16
Пројекат	1201-7001	ПЕТРОВИ ДВОРИ						
860	125/0	481000	ДОТАЦИЈЕ НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА	2.000.000,00	0,00	0,00	2.000.000,00	0,32

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
Укупно за пројекат			1201-7001 ПЕТРОВИ ДВОРИ	2.000.000,00	0,00	0,00	2.000.000,00	0,32
Извори финансирања за функцију 860:								
01			Приходе из буџета	4.867.000,00				
Укупно за функц. клас.			860 Рекреација, спорт, култура и вере, некласификовано на другом месту	4.867.000,00	0,00	0,00	4.867.000,00	0,77
Функц. клас.								
912			Основно образовање					
Програм			2003 ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ					
Активност								
0001			Реализација делатности основног образовања					
912	126/0	463000	ТРАНСФЕРИ ОСТАЛИМ НИВОИМА ВЛАСТИ	36.879.361,00	0,00	0,00	36.879.361,00	5,83
Укупно за активност			0001 Реализација делатности основног образовања	36.879.361,00	0,00	0,00	36.879.361,00	5,83
Извори финансирања за функцију 912:								
01			Приходе из буџета	36.879.361,00				
Укупно за функц. клас.			912 Основно образовање	36.879.361,00	0,00	0,00	36.879.361,00	5,83
Функц. клас.								
920			Средње образовање					
Програм			2004 СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ					
Активност								
0001			Реализација делатности средњег образовања					
920	127/0	463000	ТРАНСФЕРИ ОСТАЛИМ НИВОИМА ВЛАСТИ	11.714.000,00	0,00	0,00	11.714.000,00	1,85
Укупно за активност			0001 Реализација делатности средњег образовања	11.714.000,00	0,00	0,00	11.714.000,00	1,85
Пројекат								
2004-4001			ПРЕВОЗ УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ					
920	128/0	463000	ТРАНСФЕРИ ОСТАЛИМ НИВОИМА ВЛАСТИ	4.787.000,00	0,00	0,00	4.787.000,00	0,76
Укупно за пројекат			2004-4001 ПРЕВОЗ УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ	4.787.000,00	0,00	0,00	4.787.000,00	0,76
Пројекат								
2004-7002			ПРИКЉУЧАК СРЕДЊЕ ШКОЛЕ НА ГАСНУ МРЕЖУ					
920	128/1	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	96.000,00	0,00	0,00	96.000,00	0,02
920	128/2	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	1.961.125,00	0,00	0,00	1.961.125,00	0,31
920	128/3	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,05
920	128/4	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	0,00	0,00	7.844.500,00	7.844.500,00	1,24
Укупно за пројекат			2004-7002 ПРИКЉУЧАК СРЕДЊЕ ШКОЛЕ НА ГАСНУ МРЕЖУ	2.357.125,00	0,00	7.844.500,00	10.201.625,00	1,61
Пројекат								
2004-7003			САНАЦИЈА ТЕРЕНА ЗА МАЛЕ СПОРТОВЕ-ИГРАЛИШТЕ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ					

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
920	128/5	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	96.000,00	0,00	0,00	96.000,00	0,02
920	128/6	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	2.500.000,00	0,00	0,00	2.500.000,00	0,40
920	128/7	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	350.000,00	0,00	0,00	350.000,00	0,06
920	128/8	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
920	128/9	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за пројекат		2004-7003	САНАЦИЈА ТЕРЕНА ЗА МАЛЕ СПОРТОВЕ-ИГРАЛИШТЕ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ	2.946.000,00	0,00	0,00	2.946.000,00	0,47
Извори финансирања за функцију 920:								
		01	Приходе из буџета	21.804.125,00				
		07	Трансфере од других нивоа власти				7.844.500,00	
Укупно за функц. клас.		920	Средње образовање	21.804.125,00	0,00	7.844.500,00	29.648.625,00	4,69
Функц. клас.	980	Образовање неklasификовано на другом месту						
Програм	2003	ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ						
Пројекат	2003-4001	ДОБРО ДОШЛИ ЂАЦИ ПРВАЦИ						
980	129/0	472000	НАКНАДЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ИЗ БУЏЕТА	444.000,00	0,00	0,00	444.000,00	0,07
Укупно за пројекат		2003-4001	ДОБРО ДОШЛИ ЂАЦИ ПРВАЦИ	444.000,00	0,00	0,00	444.000,00	0,07
Пројекат	2003-5001	РЕКОНСТРУКЦИЈА И ДОГРАДЊА ОШ КАРАЂОРЂЕ У РАЧИ И СПОРТСКЕ ХАЛЕ						
980	130/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	1.728.000,00	0,00	0,00	1.728.000,00	0,27
Укупно за пројекат		2003-5001	РЕКОНСТРУКЦИЈА И ДОГРАДЊА ОШ КАРАЂОРЂЕ У РАЧИ И СПОРТСКЕ ХАЛЕ	1.728.000,00	0,00	0,00	1.728.000,00	0,27
Пројекат	2003-7001	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ШКОЛЕ У ЂУРЂЕВУ						
980	131/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
980	132/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	2.100.000,00	0,00	0,00	2.100.000,00	0,33
Укупно за пројекат		2003-7001	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ШКОЛЕ У ЂУРЂЕВУ	2.100.000,00	0,00	0,00	2.100.000,00	0,33
Пројекат	2003-7002	РЕКОНСТРУКЦИЈА И ДОГРАДЊА ШКОЛЕ У МАЛОМ КРЧМАРУ						
980	133/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	111.000,00	0,00	0,00	111.000,00	0,02
980	134/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	850.000,00	0,00	0,00	850.000,00	0,13
980	134/1	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	0,00	0,00	6.596.849,00	6.596.849,00	1,04
Укупно за пројекат		2003-7002	РЕКОНСТРУКЦИЈА И ДОГРАДЊА ШКОЛЕ У МАЛОМ КРЧМАРУ	961.000,00	0,00	6.596.849,00	7.557.849,00	1,19
Пројекат	2003-7003	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ШКОЛЕ У ДОЊОЈ РАЧИ						
980	135/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
980	136/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за пројекат		2003-7003	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ШКОЛЕ У ДОЊОЈ РАЧИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Пројекат		2003-7004	РЕКОНСТРУКЦИЈА ШКОЛЕ У САРАНОВУ					
980	137/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	443.000,00	0,00	0,00	443.000,00	0,07
Укупно за пројекат		2003-7004	РЕКОНСТРУКЦИЈА ШКОЛЕ У САРАНОВУ	443.000,00	0,00	0,00	443.000,00	0,07
Пројекат		2003-7005	РЕКОНСТРУКЦИЈА ШКОЛЕ У ПОПОВИЋУ					
980	138/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за пројекат		2003-7005	РЕКОНСТРУКЦИЈА ШКОЛЕ У ПОПОВИЋУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Пројекат		2003-7006	ОПРЕМАЊЕ ШКОЛСКОГ, ПРЕДШКОЛСКОГ ОБЈЕКТА И ВРТИЋА У СЕЉУ МАЛО КРЧМАРЕ					
980	138/1	512000	МАШИНЕ И ОПРЕМА	1.367.173,00	0,00	0,00	1.367.173,00	0,22
980	138/2	512000	МАШИНЕ И ОПРЕМА	0,00	0,00	2.000.000,00	2.000.000,00	0,32
980	138/3	512000	МАШИНЕ И ОПРЕМА	0,00	0,00	678.028,00	678.028,00	0,11
Укупно за пројекат		2003-7006	ОПРЕМАЊЕ ШКОЛСКОГ, ПРЕДШКОЛСКОГ ОБЈЕКТА И ВРТИЋА У СЕЉУ МАЛО КРЧМАРЕ	1.367.173,00	0,00	2.678.028,00	4.045.201,00	0,64
			Извори финансирања за функцију 980:					
		01	Приходе из буџета	7.043.173,00				
		07	Трансфере од других нивоа власти			8.596.849,00		
		09	Примања од продаје нефинансијске имовине			678.028,00		
Укупно за функц. клас.		980	Образовање неklasификовано на другом месту	7.043.173,00		0,00	9.274.877,00	16.318.050,00 2,58
Глава		5.01	ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА					
Функц. клас.		911	Предшколско образовање					
Програм		2002	ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ					
Активност		0002	Функционисање и остваривање предшколскогваспитања и образовања					
911	139/0	411000	ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ (ЗАРАДЕ)	35.060.000,00	0,00	4.850.000,00	39.910.000,00	6,31
911	140/0	412000	СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	5.027.090,00	0,00	1.050.000,00	6.077.090,00	0,96
911	141/0	413000	НАКНАДЕ У НАТУРИ	320.000,00	0,00	0,00	320.000,00	0,05
911	142/0	414000	СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	1.078.600,00	0,00	0,00	1.078.600,00	0,17
911	143/0	415000	НАКНАДЕ ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	1.433.870,00	0,00	0,00	1.433.870,00	0,23
911	144/0	416000	НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	326.632,00	0,00	0,00	326.632,00	0,05
911	145/0	421000	СТАЛНИ ТРОШКОВИ	6.190.665,00	0,00	0,00	6.190.665,00	0,98
911	146/0	422000	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	489.000,00	0,00	0,00	489.000,00	0,08
911	147/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	11.929.750,00	0,00	0,00	11.929.750,00	1,89

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
911	148/0	424000	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	1.718.910,00	0,00	0,00	1.718.910,00	0,27
911	149/0	425000	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	614.700,00	0,00	0,00	614.700,00	0,10
911	150/0	426000	МАТЕРИЈАЛ	8.968.600,00	0,00	0,00	8.968.600,00	1,42
911	151/0	482000	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ, КАЗНЕ, ПЕНАЛИ И КАМАТЕ	43.800,00	0,00	0,00	43.800,00	0,01
911	152/0	483000	НОВЧАНЕ КАЗНЕ И ПЕНАЛИ ПО РЕШЕЊУ СУДОВА	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
911	153/0	512000	МАШИНЕ И ОПРЕМА	116.500,00	0,00	0,00	116.500,00	0,02
Укупно за активност		0002	Функционисање и остваривање предшколскогваспитања и образовања	73.319.117,00	0,00	5.900.000,00	79.219.117,00	12,52
			Извори финансирања за функцију 911:					
		01	Приходе из буџета	73.319.117,00				
		07	Трансфере од других нивоа власти				5.900.000,00	
Укупно за функц. клас.		911	Предшколско образовање	73.319.117,00	0,00	5.900.000,00	79.219.117,00	12,52
			Извори финансирања за главу 5.01:					
		01	Приходе из буџета	73.319.117,00				
		07	Трансфере од других нивоа власти				5.900.000,00	
Укупно за главу		5.01	ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА	73.319.117,00	0,00	5.900.000,00	79.219.117,00	12,52
Глава	5.02	УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ						
Функц. клас.	820	Услуге културе						
Програм	1201	РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА						
Активност	0001	Функционисање локалних установа културе						
820	154/0	411000	ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ (ЗАРАДЕ)	11.095.500,00	0,00	0,00	11.095.500,00	1,75
820	155/0	412000	СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	1.681.850,00	0,00	0,00	1.681.850,00	0,27
820	156/0	413000	НАКНАДЕ У НАТУРИ	42.000,00	0,00	0,00	42.000,00	0,01
820	157/0	414000	СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	282.000,00	0,00	0,00	282.000,00	0,04
820	158/0	415000	НАКНАДЕ ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	474.920,00	0,00	0,00	474.920,00	0,08
820	159/0	416000	НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	941.210,00	0,00	0,00	941.210,00	0,15
820	160/0	421000	СТАЛНИ ТРОШКОВИ	2.321.510,00	0,00	0,00	2.321.510,00	0,37
820	161/0	422000	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	910.900,00	0,00	0,00	910.900,00	0,14
820	162/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	1.558.710,00	0,00	0,00	1.558.710,00	0,25
820	163/0	424000	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	5.365.320,00	0,00	0,00	5.365.320,00	0,85
820	164/0	425000	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	203.050,00	0,00	0,00	203.050,00	0,03
820	165/0	426000	МАТЕРИЈАЛ	817.520,00	0,00	0,00	817.520,00	0,13
820	166/0	482000	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ, КАЗНЕ, ПЕНАЛИ И КАМАТЕ	158.000,00	0,00	0,00	158.000,00	0,02
820	167/0	483000	НОВЧАНЕ КАЗНЕ И ПЕНАЛИ ПО РЕШЕЊУ СУДОВА	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00
820	168/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	2.000,00	0,00	0,00	2.000,00	0,00

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
820	169/0	512000	МАШИНЕ И ОПРЕМА	113.030,00	0,00	0,00	113.030,00	0,02
820	170/0	515000	НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,08
Укупно за активност		0001	Функционисање локалних установа културе	26.477.520,00	0,00	0,00	26.477.520,00	4,19
			Извори финансирања за функцију 820:					
		01	Приходе из буџета	26.477.520,00				
Укупно за функц. клас.	820		Услуге културе	26.477.520,00	0,00	0,00	26.477.520,00	4,19
			Извори финансирања за главу 5.02:					
		01	Приходе из буџета	26.477.520,00				
Укупно за главу	5.02		УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ	26.477.520,00	0,00	0,00	26.477.520,00	4,19
Глава	5.03	ТУРИЗАМ						
Функц. клас.	473	Туризам						
Програм	1502	РАЗВОЈ ТУРИЗМА						
Активност	0001	Управљање развојем туризма						
473	171/0	411000	ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ (ЗАРАДЕ)	3.327.762,00	0,00	0,00	3.327.762,00	0,53
473	172/0	412000	СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	507.330,00	0,00	0,00	507.330,00	0,08
473	173/0	413000	НАКНАДЕ У НАТУРИ	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,00
473	174/0	415000	НАКНАДЕ ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	162.000,00	0,00	0,00	162.000,00	0,03
473	175/0	421000	СТАЛНИ ТРОШКОВИ	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
473	176/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	7.616.107,00	0,00	0,00	7.616.107,00	1,20
473	177/0	425000	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,01
473	178/0	426000	МАТЕРИЈАЛ	70.000,00	0,00	0,00	70.000,00	0,01
473	179/0	482000	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ, КАЗНЕ, ПЕНАЛИ И КАМАТЕ	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
473	180/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	1.191.000,00	0,00	0,00	1.191.000,00	0,19
Укупно за активност		0001	Управљање развојем туризма	12.985.199,00	0,00	0,00	12.985.199,00	2,05
Активност	0002	Промоција туристичке понуде						
473	181/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	1.545.000,00	0,00	0,00	1.545.000,00	0,24
473	181/1	424000	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
473	182/0	426000	МАТЕРИЈАЛ	1.322.000,00	0,00	0,00	1.322.000,00	0,21
Укупно за активност		0002	Промоција туристичке понуде	2.917.000,00	0,00	0,00	2.917.000,00	0,46
Пројекат	1502-4001	КАРАЂОРЂЕВИ ДАНИ						
473	183/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	2.506.000,00	0,00	0,00	2.506.000,00	0,40
473	183/1	424000	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
473	184/0	426000	МАТЕРИЈАЛ	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00	0,02
Укупно за пројекат		1502-4001	КАРАЂОРЂЕВИ ДАНИ	2.706.000,00	0,00	0,00	2.706.000,00	0,43
Пројекат 1502-4002 ВОЈДОВИ ДАНИ РАКИЈЕ								
473	185/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	1.050.000,00	0,00	0,00	1.050.000,00	0,17
Укупно за пројекат		1502-4002	ВОЈДОВИ ДАНИ РАКИЈЕ	1.050.000,00	0,00	0,00	1.050.000,00	0,17
Пројекат 1502-4003 НОЋНИ ТУРНИР У МАЛОМ ФУДБАЛУ								
473	186/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	990.000,00	0,00	0,00	990.000,00	0,16
473	186/1	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
473	187/0	426000	МАТЕРИЈАЛ	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,01
473	187/1	426000	МАТЕРИЈАЛ	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,02
Укупно за пројекат		1502-4003	НОЋНИ ТУРНИР У МАЛОМ ФУДБАЛУ	1.180.000,00	0,00	0,00	1.180.000,00	0,19
Пројекат 1502-4005 КОШАРКАШКИ ТУРНИР ЗА МЛАДЕ								
473	188/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,08
Укупно за пројекат		1502-4005	КОШАРКАШКИ ТУРНИР ЗА МЛАДЕ	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,08
Пројекат 1502-4007 КИНОЛОШКА ИЗЛОЖБА								
473	189/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00	0,02
Укупно за пројекат		1502-4007	КИНОЛОШКА ИЗЛОЖБА	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00	0,02
Пројекат 1502-7001 ПРОМОЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ТУРИСТИЧКИХ ПРОИЗВОДА ОПШТИНЕ РАЧА ОДРЖАВАЊЕМ ЛЕТЊЕГ ОМЛАДИНСКОГ ФЕСТА								
473	189/1	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	593.000,00	0,00	0,00	593.000,00	0,09
473	189/2	426000	МАТЕРИЈАЛ	90.000,00	0,00	0,00	90.000,00	0,01
Укупно за пројекат		1502-7001	ПРОМОЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ТУРИСТИЧКИХ ПРОИЗВОДА ОПШТИНЕ РАЧА ОДРЖАВАЊЕМ ЛЕТЊЕГ ОМЛАДИНСКОГ ФЕСТА	683.000,00	0,00	0,00	683.000,00	0,11
Извори финансирања за функцију 473:								
		01	Приходе из буџета	22.171.199,00				
Укупно за функц. клас.		473	Туризам	22.171.199,00	0,00	0,00	22.171.199,00	3,50
Извори финансирања за главу 5.03:								
		01	Приходе из буџета	22.171.199,00				
Укупно за главу		5.03	ТУРИЗАМ	22.171.199,00	0,00	0,00	22.171.199,00	3,50
Глава 5.04 МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ								

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
Функц. клас.	160		Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту					
Програм	0602		ОПШТЕ УСЛУГЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ					
Активност	0002		Функционисање месних заједница					
160	190/0	421000	СТАЛНИ ТРОШКОВИ	5.368.000,00	0,00	0,00	5.368.000,00	0,85
160	191/0	423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	3.059.200,00	0,00	0,00	3.059.200,00	0,48
160	192/0	424000	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	1.220.000,00	0,00	0,00	1.220.000,00	0,19
160	193/0	425000	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	5.397.000,00	0,00	0,00	5.397.000,00	0,85
160	194/0	426000	МАТЕРИЈАЛ	3.430.000,00	0,00	0,00	3.430.000,00	0,54
160	194/1	426000	МАТЕРИЈАЛ	24.000,00	0,00	0,00	24.000,00	0,00
160	195/0	482000	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ, КАЗНЕ, ПЕНАЛИ И КАМАТЕ	16.000,00	0,00	0,00	16.000,00	0,00
160	196/0	483000	НОВЧАНЕ КАЗНЕ И ПЕНАЛИ ПО РЕШЕЊУ СУДОВА	54.000,00	0,00	0,00	54.000,00	0,01
160	197/0	511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	3.714.700,00	0,00	0,00	3.714.700,00	0,59
Укупно за активност	0002		Функционисање месних заједница	22.282.900,00	0,00	0,00	22.282.900,00	3,52
Извори финансирања за функцију 160:								
	01		Приходе из буџета	22.282.900,00				
Укупно за функц. клас.	160		Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту	22.282.900,00	0,00	0,00	22.282.900,00	3,52
Извори финансирања за главу 5.04:								
	01		Приходе из буџета	22.282.900,00				
Укупно за главу	5.04		МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	22.282.900,00	0,00	0,00	22.282.900,00	3,52
Извори финансирања за раздео 5:								
	01		Приходе из буџета	514.713.963,00				
	04		Сопствене приходе буџетских корисника		250.000,00			
	07		Трансфере од других нивоа власти			51.390.109,00		
	09		Примања од продаје нефинансијске имовине			678.028,00		
	13		Нераспоређени вишак прихода из ранијих година			11.306.598,00		
	15		Неутрошена средства донација из ранијих година			4.727.543,00		
	17		Неутрошена средства трансфера од других нивоа власти			4.881.146,00		
Укупно за раздео	5		ОПШТИНСКА УПРАВА	514.713.963,00	250.000,00	72.983.424,00	587.947.387,00	92,93
Извори финансирања за БК 0:								
	01		Приходе из буџета	559.438.779,00				
	04		Сопствене приходе буџетских корисника		250.000,00			
	07		Трансфере од других нивоа власти			51.390.109,00		
	09		Примања од продаје нефинансијске имовине			678.028,00		

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

ПЛАН РАСХОДА
2025

Шифра функц. класиф.	Број позиције	Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
	13		Нераспоређени вишак прихода из ранијих година			11.306.598,00		
	15		Неуtroшена средства донација из ранијих година			4.727.543,00		
	17		Неуtroшена средства трансфера од других нивоа власти			4.881.146,00		
Укупно за БК	0		БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА	559.438.779,00	250.000,00	72.983.424,00	632.672.203,00	100,00

М.П.

ПЛАН РАСХОДА ПО ФУНКЦИОНАЛНИМ КЛАСИФИКАЦИЈАМА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

Раздео	Назив раздела	План	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора
Функц. клас. 090					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	41.683.095,00	32.246.866,00	0,00	9.436.229,00
Укупно за функц. клас. 090 Социјална заштита неклассификована на другом месту		41.683.095,00	32.246.866,00	0,00	9.436.229,00
Функц. клас. 111					
1	СКУПШТИНА ОПШТИНЕ	22.801.583,00	22.801.583,00	0,00	0,00
2	ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ	6.643.576,00	6.643.576,00	0,00	0,00
3	ОПШТИНСКО ВЕЋЕ	8.650.717,00	8.650.717,00	0,00	0,00
Укупно за функц. клас. 111 Извршни и законодавни органи		38.095.876,00	38.095.876,00	0,00	0,00
Функц. клас. 130					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	154.925.970,00	138.845.876,00	250.000,00	15.830.094,00
Укупно за функц. клас. 130 Опште услуге		154.925.970,00	138.845.876,00	250.000,00	15.830.094,00
Функц. клас. 160					

ПЛАН РАСХОДА ПО ФУНКЦИОНАЛНИМ КЛАСИФИКАЦИЈАМА
За период: 01.01.2025-31.12.2025

Раздео	Назив раздела	План	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	22.953.439,00	22.953.439,00	0,00	0,00
Укупно за функц. клас. 160 Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту		22.953.439,00	22.953.439,00	0,00	0,00
Функц. клас. 220					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	1.880.000,00	980.000,00	0,00	900.000,00
Укупно за функц. клас. 220 Цивилна одбрана		1.880.000,00	980.000,00	0,00	900.000,00
Функц. клас. 330					
4	О.Ј. ПРАВОБРАНИЛАШТВО	6.628.940,00	6.628.940,00	0,00	0,00
Укупно за функц. клас. 330 Судови		6.628.940,00	6.628.940,00	0,00	0,00
Функц. клас. 411					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	1.546.457,00	932.000,00	0,00	614.457,00
Укупно за функц. клас. 411 Општи економски и комерцијални послови		1.546.457,00	932.000,00	0,00	614.457,00
Функц. клас. 421					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	4.123.000,00	4.123.000,00	0,00	0,00
Укупно за функц. клас. 421 Пољопривреда		4.123.000,00	4.123.000,00	0,00	0,00
Функц. клас. 451					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	59.088.974,00	46.117.376,00	0,00	12.971.598,00
Укупно за функц. клас. 451 Друмски саобраћај		59.088.974,00	46.117.376,00	0,00	12.971.598,00
Функц. клас. 473					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	22.171.199,00	22.171.199,00	0,00	0,00
Укупно за функц. клас. 473 Туризам		22.171.199,00	22.171.199,00	0,00	0,00
Функц. клас. 560					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	14.570.060,00	14.570.000,00	0,00	60,00
Укупно за функц. клас. 560 Заштита животне средине неklasификована на другом месту		14.570.060,00	14.570.000,00	0,00	60,00
Функц. клас. 620					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	48.734.016,00	48.222.016,00	0,00	512.000,00
Укупно за функц. клас. 620 Развој заједнице		48.734.016,00	48.222.016,00	0,00	512.000,00
Функц. клас. 740					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	6.111.895,00	6.111.895,00	0,00	0,00
Укупно за функц. клас. 740 Услуге јавног здравства		6.111.895,00	6.111.895,00	0,00	0,00

ПЛАН РАСХОДА ПО ФУНКЦИОНАЛНИМ КЛАСИФИКАЦИЈАМА
За период: 01.01.2025-31.12.2025

Раздео	Назив раздела	План	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора
Функци. клас. 810					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	7.000.000,00	7.000.000,00	0,00	0,00
Укупно за функци. клас. 810 Услуге рекреације и спорта		7.000.000,00	7.000.000,00	0,00	0,00
Функци. клас. 820					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	36.227.129,00	26.527.520,00	0,00	9.699.609,00
Укупно за функци. клас. 820 Услуге културе		36.227.129,00	26.527.520,00	0,00	9.699.609,00
Функци. клас. 860					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	4.867.000,00	4.867.000,00	0,00	0,00
Укупно за функци. клас. 860 Рекреација, спорт, култура и вере, неklasификовано на другом месту		4.867.000,00	4.867.000,00	0,00	0,00
Функци. клас. 911					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	79.219.117,00	73.319.117,00	0,00	5.900.000,00
Укупно за функци. клас. 911 Предшколско образовање		79.219.117,00	73.319.117,00	0,00	5.900.000,00
Функци. клас. 912					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	36.879.361,00	36.879.361,00	0,00	0,00
Укупно за функци. клас. 912 Основно образовање		36.879.361,00	36.879.361,00	0,00	0,00
Функци. клас. 920					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	29.648.625,00	21.804.125,00	0,00	7.844.500,00
Укупно за функци. клас. 920 Средње образовање		29.648.625,00	21.804.125,00	0,00	7.844.500,00
Функци. клас. 980					
5	ОПШТИНСКА УПРАВА	16.318.050,00	7.043.173,00	0,00	9.274.877,00
Укупно за функци. клас. 980 образовање неklasификовано на другом месту		16.318.050,00	7.043.173,00	0,00	9.274.877,00

ПЛАН РАСХОДА ПО ПРОЈЕКТИМА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

Назив пројекта		Износ у динарима
Програм 0101 ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ		
0101-4001	ПОДРШКА ЗАДРУГАМА	0,00
0101-4002	ПОДСТИЦАЈ У ФИЗИЧКУ ИМОВИНУ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА СЕКТОР ВОЋЕ, ГРОЖЂЕ И ЦВЕЋЕ-ПОДИЗАЊЕ НОВИХ ЗАСАДА ВОЋАКА И ПОДИЗАЊЕ И ОПРЕМАЊЕ ПЛАСТЕНИКА	1.050.000,00
0101-4003	ПОДСТИЦАЈ ЗА РЕПРОДУКТИВНИ МАТЕРИЈАЛ (ВЕШТАЧКО ОСЕМЕЊАВАЊЕ)	860.000,00
0101-4004	ПОСЕБАН ПОДСТИЦАЈ ЗА ПРОМОТИВНЕ И ИНФОРМАТИВНЕ АКТИВНОСТИ	213.000,00
Укупно за програм: 0101 ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ		2.123.000,00
Програм 0501 ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ		
0501-7001	УНАПРЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ	3.465.000,00
0501-7002	МОДЕРНИЗАЦИЈА СИСТЕМА ЈАВНОГ ОСВЕТЉЕЊА У РАЧИ	18.620.724,00
Укупно за програм: 0501 ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ		22.085.724,00
Програм 0602 ОПШТЕ УСЛУГЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ		
0602-7001	МИХОЉСКИ СУСРЕТИ СЕЛА	498.220,00
0602-7008	УНАПРЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДЕ ОПШТИНЕ	950.000,00
Укупно за програм: 0602 ОПШТЕ УСЛУГЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ		1.448.220,00
Програм 0701 ОРГАНИЗАЦИЈА САОБРАЋАЈА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА		
0701-5006	РЕКОНСТРУКЦИЈА УЛИЦЕ ПРОТЕ МАТЕЈЕ У РАЧИ	0,00
0701-7002	МОСТ ВЕЛИКО КРЧМАРЕ	1.090.576,00
Укупно за програм: 0701 ОРГАНИЗАЦИЈА САОБРАЋАЈА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА		1.090.576,00
Програм 0902 СОЦИЈАЛНА И ДЕЧЈА ЗАШТИТА		
0902-4001	УНАПРЕЂЕЊЕ ЛОКАЛНОГ СИСТЕМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ-ПОДСТИЦАЊЕ ОПШТИНСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ ПОМОЋИ У КУЋИ ЗА СТАРИЈЕ ОСОБЕ И ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	5.946.409,00
0902-7001	ПОДРШКА УДРУЖЕЊИМА И ЛОКАЛНИМ ЗАЈЕДНИЦАМА	15.950.261,00
Укупно за програм: 0902 СОЦИЈАЛНА И ДЕЧЈА ЗАШТИТА		21.896.670,00
Програм 1201 РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА		
1201-7001	ПЕТРОВИ ДВОРИ	2.000.000,00
1201-7002	ОРГАНИЗОВАЊЕ КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНОГ КАМПА ЗА МЛАДЕ ИЗ ДИЈАСПОРЕ И РЕГИОНА	5.040.000,00
1201-7003	КУЛТУРНИ МОСТОВИ МЛАДИХ	2.000.000,00
1201-7004	УНУТРАШЊЕ УРЕЂЕЊЕ ДОМА КУЛТУРЕ У МИРАШЕВЦУ	2.709.609,00
Укупно за програм: 1201 РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА		11.749.609,00
Програм 1501 ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ		
1501-7001	ЈАВНИ РАДОВИ	614.457,00
1501-7002	САМОЗАПОШЉАВАЊЕ	0,00
Укупно за програм: 1501 ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ		614.457,00
Програм 1502 РАЗВОЈ ТУРИЗМА		
1502-4001	КАРАЂОРЂЕВИ ДАНИ	2.706.000,00
1502-4002	ВОЖДОВИ ДАНИ РАКИЈЕ	1.050.000,00
1502-4003	НОЋНИ ТУРНИР У МАЛОМ ФУДБАЛУ	1.180.000,00
1502-4005	КОШАРКАШКИ ТУРНИР ЗА МЛАДЕ	500.000,00
1502-4007	КИНОЛОШКА ИЗЛОЖБА	150.000,00
1502-7001	ПРОМОЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ТУРИСТИЧКИХ ПРОИЗВОДА ОПШТИНЕ РАЧА ОДРЖАВАЊЕМ ЛЕТЊЕГ ОМЛАДИНСКОГ ФЕСТА	683.000,00
Укупно за програм: 1502 РАЗВОЈ ТУРИЗМА		6.269.000,00
Програм 1801 ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА		
1801-7001	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ДОМА ЗДРАВЉА У РАЧИ	1.773.000,00
Укупно за програм: 1801 ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА		1.773.000,00
Програм 2003 ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ		
2003-4001	ДОБРО ДОШЛИ ЋАЦИ ПРВАЦИ	444.000,00
2003-5001	РЕКОНСТРУКЦИЈА И ДОГРАДЊА ОШ КАРАЂОРЂЕ У РАЧИ И СПОРТСКЕ ХАЛЕ	1.728.000,00
2003-7001	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ШКОЛЕ У ЂУРЂЕВУ	2.100.000,00
2003-7002	РЕКОНСТРУКЦИЈА И ДОГРАДЊА ШКОЛЕ У МАЛОМ КРЧМАРУ	7.557.849,00
2003-7003	УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ШКОЛЕ У ДОЊОЈ РАЧИ	0,00
2003-7004	РЕКОНСТРУКЦИЈА ШКОЛЕ У САРАНОВУ	443.000,00
2003-7005	РЕКОНСТРУКЦИЈА ШКОЛЕ У ПОПОВИЋУ	0,00
2003-7006	ОПРЕМАЊЕ ШКОЛСКОГ, ПРЕДШКОЛСКОГ ОБЈЕКТА И ВРТИЋА У СЕЛУ МАЛО КРЧМАРЕ	4.045.201,00

ПЛАН РАСХОДА ПО ПРОЈЕКТИМА
За период: 01.01.2025-31.12.2025

Назив пројекта	Износ у динарима
Укупно за програм: 2003 ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ	16.318.050,00
Програм 2004 СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ	
2004-4001 ПРЕВОЗ УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ	4.787.000,00
2004-7002 ПРИКЉУЧАК СРЕДЊЕ ШКОЛЕ НА ГАСНУ МРЕЖУ	10.201.625,00
2004-7003 САНАЦИЈА ТЕРЕНА ЗА МАЛЕ СПОРТОВЕ-ИГРАЛИШТЕ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ	2.946.000,00
Укупно за програм: 2004 СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ	17.934.625,00
Програм 2101 ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	
2101-4001 ДАН ОПШТИНЕ 21. ЈУЛ	9.161.089,00
2101-4002 ОПШТИНСКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА	0,00
Укупно за програм: 2101 ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	9.161.089,00
Укупно за БК 0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА	112.464.020,00

III РЕКАПИТУЛАЦИЈА

Члан 9.

Средства буџета у износу од 559.438.779,00 динара, средства из сопствених извора и износу од 250.000,00 динара и средства из осталих извора у износу од 72.983.424,00 динара, утврђена су и распоређена по програмској класификацији, и то:

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17				
1 - СТАНОВАЊЕ, УРБАНИЗАМ И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ	1101			Просторни развој у складу са плановима	Проценат покривености територије урбанистичком планском документацијом	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	7.156.800,00	0,00	512.000,00	7.668.800,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ				
Просторно и урбанистичко планирање	0001		Повећање покривености територије планском и урбанистичком документацијом	Усвојен просторни план града/општине	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.436.800,00	0,00	428.000,00	6.864.800,00							
Означавање назива улица, тргова и зграда кућним бројевима	0006		Развој заједнице	БРОЈ КОРИСНИКА		25	26	27	28	720.000,00	0,00	84.000,00	804.000,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ					
2 - КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ	1102		Повећање покривености насеља и територије рационалним јавним осветљењем	Дужина улица и саобраћајница (км) које су покривене јавним осветљењем у односу на укупну дужину улица и саобраћајница	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	43.725.216,00	0,00	0,00	43.725.216,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ					
Управљање/одржавање јавним осветљењем	0001			Адекватно управљање	Укупан број интервенција по поднетим иницијативама	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7.000.000,00	0,00	0,00	7.000.000,00						

[illegible]

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Мере активне политике запошљавања	0002			Повећање броја запослених кроз мере активне политике запошљавања	Број новозапослених кроз реализацију мера активне политике запошљавања	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	932.000,00	0,00	0,00	932.000,00		
ЈАВНИ РАДОВИ	1501-7001			РАЗВОЈ ЗАЈЕДНИЦЕ	БРОЈ УЧЕСНИКА		3	4	5	6	0,00	0,00	614.457,00	614.457,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
САМОЗАПОШЉАВАЊЕ	1501-7002			РАЗВОЈ ЗАЈЕДНИЦЕ	БРОЈ УЧЕСНИКА		5	6	7	8	0,00	0,00	0,00	0,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
4 - РАЗВОЈ ТУРИЗМА	1502			Повећање прихода од туризма	Проценат повећања броја поћења		3.00	25.00	2.00	2.00	22.171.199,00	0,00	0,00	22.171.199,00		
Управљање развојем туризма	0001			Повећање квалитета туристичке понуде и услуге	Број уређених и на адекватан начин обележених (туристичка сигнализација) туристичких локалитета у граду/општини у односу на укупан број локалитета		1.00	1.00	1.00	1.00	12.985.199,00	0,00	0,00	12.985.199,00		
Промоција туристичке понуде	0002			Адекватна промоција туристичке понуде	Број догађаја који промовишу туристичку понуду града/општине у земљи и/или иностранству на		5.00	6.00	3.00	1.00	2.917.000,00	0,00	0,00	2.917.000,00		

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
				града/општине на циљаним тржиштима	којима учествује ТО града/општине											
КАРАЂОРЂЕВИ ДАНИ	1502-4001			развој туризма	број посетилаца		100	101	102	103	2.706.000,00	0,00	0,00	2.706.000,00		МИЛОШ НИКОЛИЋ
ВОЈДОВИ ДАНИ РАКИЈЕ	1502-4002			РАЗВОЈ ТУРИЗМА	БРОЈ УЧЕСНИКА		25	26	27	28	1.050.000,00	0,00	0,00	1.050.000,00		МИЛОШ НИКОЛИЋ
НОЋНИ ТУРНИР У МАЛОМ ФУДБАЛУ	1502-4003			Развој заједнице	БРОЈ ГЛЕДАЛАЦА		100	101	102	103	1.180.000,00	0,00	0,00	1.180.000,00		МИЛОШ НИКОЛИЋ
КОШАРКАШКИ ТУРНИР ЗА МЛАДЕ	1502-4005			РАЗВОЈ ТУРИЗМА	БРОЈ УЧЕСНИКА		100	101	102	103	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00		МИЛОШ НИКОЛИЋ
КИНОЛОШКА ИЗЛОЖБА	1502-4007			РАЗВОЈ ТУРИЗМА	БРОЈ УЧЕСНИКА		50	51	52	53	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00		МИЛОШ НИКОЛИЋ
ПРОМОЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА	1502-7001			РАЗВОЈ ТУРИЗМА	БРОЈ ПОСЕТИЛАЦА		70	80	90	100	683.000,00	0,00	0,00	683.000,00		МИЛОШ НИКОЛИЋ

[illegible]

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
ПОСЕБАН ПОДСТИЦАЈ ЗА ПРОМОТИВНЕ И ИНФОРМАТИВНЕ АКТИВНОСТИ	0101-4004			РАЗВОЈ ЗАЈЕДНИЦЕ	БРОЈ ПОСЕТИЛАЦА САЈМА	150	150	151	152	153	213.000,00	0,00	0,00	213.000,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
6 - ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	0401			Унапређење заштите природе	Проценат територије под заштитом НИИИ категорије	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11.910.000,00	0,00	60,00	11.910.060,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
Управљање заштитом животне средине	0001			Испуњење обавеза у складу са законима у домену постојања стратешких и оперативних планова као и мера заштите	Усвојен програм заштите животне средине са акционим планом	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11.910.000,00	0,00	60,00	11.910.060,00		
7 - ОРГАНИЗАЦИЈА САОБРАЋАЈА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА	0701			Развијеност инфраструктуре у контексту доприноса социјално економском развоју	Дужина изграђених саобраћајница које су у надлежности града/општине (у км)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	46.117.376,00	0,00	12.971.598,00	59.088.974,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
Управљање и одржавање саобраћајне инфраструктуре	0002			Одржавање квалитета путне мреже кроз реконструкцију и редовно одржавање асфалтног покривача	Износ трошкова одржавања путева по км	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	45.026.800,00	0,00	11.306.598,00	56.333.398,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Унапређење безбедности саобраћаја	0005			Развој заједнице	БРОЈ ГРАЂАНА	5	10	11	12	13	0,00	0,00	1.665.000,00	1.665.000,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
РЕКОНСТРУКЦИЈА УЛИЦЕ ПРОТЕ МАТЕЈЕ У РАЧИ	0701-5006			Развој заједнице	БРОЈ КОРИСНИКА	10	15	16	17	18	0,00	0,00	0,00	0,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
МОСТ ВЕЛИКО КРЧМАРЕ	0701-7002			РАЗВОЈ ЗАЈЕДНИЦЕ	БРОЈ КОРИСНИКА	1000	1000	1100	1150	1200	1.090.576,00	0,00	0,00	1.090.576,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
8 - ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ	2002			Повећање обухвата деце предшколским васпитањем и образовањем	Проценат деце која су уписана у предшколске установе (Број деце која су уписана у предшколске установе у односу на укупан број деце у граду/општини (јаслена група, предшколска група и ИПП))		50	51	52	53	73.319.117,00	0,00	5.900.000,00	79.219.117,00		НАТАША ПАВЛОВИЋ
Функционисање и остваривање предшколског васпитања и образовања	0002			Унапређење квалитета предшколског образовања и васпитања	Број посебних и специјалних програма у објекту предшколске установе		3	4	5	6	73.319.117,00	0,00	5.900.000,00	79.219.117,00		МАРИЈАНА НИКОЛИЋ
9 - ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ	2003			Унапређен квалитет	Просечан број поена на матурском испиту (математика/српски/општи)	35	35	36	37	38	43.922.534,00	0,00	9.274.877,00	53.197.411,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ

[illegible]

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Реализација делатности средњег образовања	0001			Унапређење квалитета образовања у средњим школама	Број ученика који похађају ваннаставне активности/у односу на укупан број ученика	5	5	6	7	8	11.264.000,00	0,00	0,00	11.264.000,00		Сања Радојевић		
ПРЕВОЗ УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ	2004-4001			превоз ученика из суседних насеља	број ученика који користе превоз	80	80	81	82	83	4.787.000,00	0,00	0,00	4.787.000,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ		
ПРИКЉУЧАК СРЕДЊЕ ШКОЛЕ НА ГАСНУ МРЕЖУ	2004-7002			УШТЕДА ЕНЕРГИЈЕ	УШТЕДА		5	6	7	8	2.357.125,00	0,00	7.844.500,00	10.201.625,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ		
САНАЦИЈА ТЕРЕНА ЗА МАЛЕ СПОРТОВЕ-ИГРАЛИШТЕ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ	2004-7003			УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА	БРОЈ КОРИСНИКА		15	16	17	18	2.946.000,00	0,00	0,00	2.946.000,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ		
11 - СОЦИЈАЛНА И ДЕЧЈА ЗАШТИТА	0902			Повећање доступности права и услуга социјалне заштите	Проценат корисника мера и услуга социјалне и дечје заштите који се финансирају из буџета града/општине у односу на број становника	5	5	6	7	8	32.246.866,00	0,00	9.436.229,00	41.683.095,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ		

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Једнократне помоћи и други облици помоћи	0001			Унапређење заштите сиромашних	Број корисника једнократне новчане помоћи у односу на укупан број грађана	20	20	21	22	23	2.000.000,00	0,00	3.648.425,00	5.648.425,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
Обављање делатности установа социјалне заштите	0005			Ефикасно функционисање установа социјалне заштите	Број корисника социјалних услуга	5	5	6	7	8	3.648.000,00	0,00	0,00	3.648.000,00		МИЛИЦА МИТРОВИЋ
Подршка реализацији програма Црвеног крста	0018			Социјално деловање-олакшавање људске патње пружањем неопходне ургентне помоћи лицима у невољи, развијањем солидарности међу људима, организовањем различитих облика помоћи	Број акција на прикупљању различитих врста помоћи	1	1	2	3	4	4.340.000,00	0,00	0,00	4.340.000,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
Подршка деци и породици са децом	0019			Обезбеђивање финансијске подршке за децу и породицу	Број деце која примају финансијску подршку у односу на укупан број деце у граду/општини	20	20	21	22	23	6.150.000,00	0,00	0,00	6.150.000,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
Подршка рађању и родитељству	0020			Подршка породицама да остваре жељени број деце	Број деце корисника давања у укупном броју рођене деце	5	5	6	7	8	0,00	0,00	0,00	0,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
УНАПРЕЂЕЊЕ ЛОКАЛНОГ СИСТЕМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ- ПОДСТИЦАЊЕ ОПШТИНСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ ПОМОЋИ У КУЋИ ЗА СТАРИЈЕ ОСОБЕ И ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	0902-4001			РАЗВОЈ ЗАЈЕДНИЦЕ	БРОЈ КОРИСНИКА	10	5	6	7	8	1.218.866,00	0,00	4.727.543,00	5.946.409,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
ПОДРШКА УДРУЖЕЊИМА И ЛОКАЛНИМ ЗАЈЕДНИЦАМА	0902-7001			подршка угроженим категоријама друштва	број корисника		15	16	17	18	14.890.000,00	0,00	1.060.261,00	15.950.261,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
12 - ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА	1801			Унапређење здравља становништва	Очекивано трајање живота становника града/општине	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.111.895,00	0,00	0,00	6.111.895,00		
Функционисање установа примарне здравствене заштите	0001			Унапређење доступности, квалитета и ефикасности примарне здравствене заштите	Број обраћања саветнику за заштиту права пацијената	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.338.895,00	0,00	0,00	4.338.895,00		
УЧЕШЋЕ У РЕКОНСТРУКЦИЈИ ДОМА ЗДРАВЉА У РАЧИ	1801-7001			Развој заједнице	број излечених пацијената	100	100	101	102	103	1.773.000,00	0,00	0,00	1.773.000,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА	1201			Подстицање развоја културе	Број реализованих програма на 1000 становника који доприносе		0.00	0.00	0.00	0.00	31.394.520,00	0,00	9.699.609,00	41.094.129,00		ИВАНА СТОЈАНОВИЋ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Функционисање месних заједница	0002			Обезбеђено задовољавање потреба и интереса локалног становништва деловањем месних заједница	Број иницијатива/предлога месних заједница према граду/општини у вези са питањима од интереса за локално становништво		0.00	0.00	0.00	0.00	1.275.000,00	0,00	0,00	1.275.000,00		
Функционисање месних заједница	0002			Обезбеђено задовољавање потреба и интереса локалног становништва деловањем месних заједница	Број иницијатива/предлога месних заједница према граду/општини у вези са питањима од интереса за локално становништво		0.00	0.00	0.00	0.00	1.780.000,00	0,00	0,00	1.780.000,00		
Функционисање месних заједница	0002			Обезбеђено задовољавање потреба и интереса локалног становништва деловањем месних заједница	Број иницијатива/предлога месних заједница према граду/општини у вези са питањима од интереса за локално становништво		0.00	0.00	0.00	0.00	2.404.000,00	0,00	0,00	2.404.000,00		
Функционисање месних заједница	0002			Обезбеђено задовољавање потреба и интереса локалног становништва деловањем месних заједница	Број иницијатива/предлога месних заједница према граду/општини у вези са питањима од интереса за локално становништво		0.00	0.00	0.00	0.00	749.000,00	0,00	0,00	749.000,00		
Функционисање месних заједница	0002			Обезбеђено задовољавање потреба и	Број иницијатива/предлога месних заједница према граду/општини у вези са		0.00	0.00	0.00	0.00	550.000,00	0,00	0,00	550.000,00		

[illegible]

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Функционисање месних заједница	0002			Обезбеђено задовољавање потреба и интереса локалног становништва деловањем месних заједница	Број иницијатива/предлога месних заједница према граду/општини у вези са питањима од интереса за локално становништво		0.00	0.00	0.00	0.00	2.225.000,00	0,00	0,00	2.225.000,00				
Функционисање месних заједница	0002			Обезбеђено задовољавање потреба и интереса локалног становништва деловањем месних заједница	Број иницијатива/предлога месних заједница према граду/општини у вези са питањима од интереса за локално становништво		0.00	0.00	0.00	0.00	660.400,00	0,00	0,00	660.400,00				
Функционисање месних заједница	0002			Обезбеђено задовољавање потреба и интереса локалног становништва деловањем месних заједница	Број иницијатива/предлога месних заједница према граду/општини у вези са питањима од интереса за локално становништво		0.00	0.00	0.00	0.00	1.590.000,00	0,00	0,00	1.590.000,00				
Функционисање месних заједница	0002			Обезбеђено задовољавање потреба и интереса локалног становништва деловањем месних заједница	Број иницијатива/предлога месних заједница према граду/општини у вези са питањима од интереса за локално становништво		0.00	0.00	0.00	0.00	1.887.400,00	0,00	0,00	1.887.400,00				

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Функционисање месних заједница	0002			Обезбеђено задовољавање потреба и интереса локалног становништва деловањем месних заједница	Број иницијатива/предлога месних заједница према граду/општини у вези са питањима од интереса за локално становништво		0.00	0.00	0.00	0.00	1.300.000,00	0,00	0,00	1.300.000,00		
Функционисање месних заједница	0002			Обезбеђено задовољавање потреба и интереса локалног становништва деловањем месних заједница	Број иницијатива/предлога месних заједница према граду/општини у вези са питањима од интереса за локално становништво		0.00	0.00	0.00	0.00	3.110.000,00	0,00	0,00	3.110.000,00		
Општинско/градско правобранилаштво	0004			Заштита имовинских права и интереса града/општине	Број решених предмета у односу на укупан број предмета на годишњем нивоу	2.00	2.00	1.00	22.00	5.00	6.628.940,00	0,00	0,00	6.628.940,00		
Текућа буџетска резерва	0009										670.539,00	0,00	0,00	670.539,00		
Стална буџетска резерва	0010										0,00	0,00	0,00	0,00		

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Управљање у ванредним ситуацијама	0014			Изградња ефикасног превентивног система заштите и спасавања на избегавању последица елементарних и других непогода	Број идентификованих објеката критичне инфраструктуре (нпр. трафостанице)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	980.000,00	0,00	900.000,00	1.880.000,00		
МИХОЉСКИ СУСРЕТИ СЕЛА	0602-7001			РАЗВОЈ ЗАЈЕДНИЦЕ	БРОЈ УЧЕСНИКА		20	25	30	35	0,00	0,00	498.220,00	498.220,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
УНАПРЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ЗГРАДЕ ОПШТИНЕ	0602-7008			УШТЕДА ЕНЕРГИЈЕ	ПОТРОШЊА ЕНЕРГЕНАТА	10	10	20	30	40	450.000,00	0,00	500.000,00	950.000,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ
16 - ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	2101			Ефикасно и ефективно функционисање органа политичког система локалне самоуправе							38.095.876,00	0,00	0,00	38.095.876,00		
Функционисање скупштине	0001			Функционисање локалне скупштине	Број седница скупштине	25.00	25.00	0.00	0.00	0.00	13.640.494,00	0,00	0,00	13.640.494,00		
Функционисање извршних органа	0002			Функционисање извршних органа	Број седница извршних органа	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.643.576,00	0,00	0,00	6.643.576,00		

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Подршка раду извршних органа власти и скупштине	0003			Функционисање извршних органа власти скупштине	Број припремљених седница	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8.650.717,00	0,00	0,00	8.650.717,00			
ДАН ОПШТИНЕ 21. ЈУЛ	2101-4001			ДОДЕЛА ПРИЗНАЊА	БРОЈ ПРИЗНАЊА	10	10	15	20	25	9.161.089,00	0,00	0,00	9.161.089,00		БРАНКО РАДОСАВЉЕВИЋ	
ОПШТИНСКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА	2101-4002			СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА	БРОЈ УЧЕСНИКА	10	10	11	12	13	0,00	0,00	0,00	0,00		БРАНКО РАДОСАВЉЕВИЋ	
17 - ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ	0501			Смањење потрошње енергије	Укупна потрошња примарне енергије у јавним зградама (тен)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7.505.000,00	0,00	14.580.724,00	22.085.724,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ	
УНАПРЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ	0501-7001			ЗАДОВОЉСТВО ГРАЂАНА	СТЕПЕН ЗАДОВОЉСТВА	50	50	51	52	53	1.505.000,00	0,00	1.960.000,00	3.465.000,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ	
МОДЕРНИЗАЦИЈА СИСТЕМА ЈАВНОГ ОСВЕТЉЕЊА У РАЧИ	0501-7002			УШТЕДА ЕНЕРГИЈЕ	ПОТРОШЊА		15	16	17	18	6.000.000,00	0,00	12.620.724,00	18.620.724,00		ЈОВАНА БЕТУЛИЋ	

Програм / ПА / пројекат	Шифра	Основ	Опис	Циљ	Индикатор	Вредност у 2024.	Очекивана вредност у 2025.	Циљна вредност у 2026.	Циљна вредност у 2027.	Циљна вредност у 2028.	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Извор верификације	Одговорно лице
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

ПЛАН ПРИХОДА

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

2025

Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
1	2	3	4	5	6	7
311712	Пренета неутрошена средства за посебне намене	0,00	0,00	9.608.689,00	9.608.689,00	1,52
311000	КАПИТАЛ	0,00	0,00	9.608.689,00	9.608.689,00	1,52
321311	Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година	0,00	0,00	11.306.598,00	11.306.598,00	1,79
321000	УТВРЂИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ПОСЛОВАЊА	0,00	0,00	11.306.598,00	11.306.598,00	1,79
711111	Порез на зараде	200.000.000,00	0,00	0,00	200.000.000,00	31,61
711121	Порез на приходе од самосталних делатности који се плаћа према стварно оствареном приходу, по решењу Пореске управе	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,02
711122	Порез на приходе од самосталних делатности који се плаћа према паушално утврђеном приходу, по решењу Пореске управе	10.500.000,00	0,00	0,00	10.500.000,00	1,66
711123	Порез на приходе од самосталних делатности који се плаћа према стварно оствареном приходу самоопорезивањем	10.500.000,00	0,00	0,00	10.500.000,00	1,66
711143	Порез на приходе од непокретности	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
711145	Порез на приходе од давања у закуп покретних ствари - по основу самоопорезивања и по решењу Пореске управе	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,08
711146	Порез на приход од пољопривреде и шумарства, по решењу Пореске управе	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,02
711147	Порез на земљиште	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
711191	Порез на остале приходе	9.500.000,00	0,00	0,00	9.500.000,00	1,50
711193	Порез на приходе спортиста и спортских стручњака	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,08
711000	ПОРЕЗ НА ДОХОДАК, ДОБИТ И КАПИТАЛНЕ ДОБИТКЕ	231.700.000,00	0,00	0,00	231.700.000,00	36,62
712112	Порез на фонд зарада осталих запослених	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
712000	ПОРЕЗ НА ФОНД ЗАРАДА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
713121	Порез на имовину обвезника који не воде пословне књиге	41.000.000,00	0,00	0,00	41.000.000,00	6,48
713122	Порез на имовину обвезника који воде пословне књиге	13.000.000,00	0,00	0,00	13.000.000,00	2,05
713311	Порез на наслеђе и поклон, по решењу Пореске управе	2.000.000,00	0,00	0,00	2.000.000,00	0,32
713421	Порез на пренос апсолутних права на непокретности, по решењу Пореске управе	4.000.000,00	0,00	0,00	4.000.000,00	0,63
713423	Порез на пренос апсолутних права на моторним возилима, пловилима и ваздухопловима, по решењу Пореске управе	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,02
713427	Порез на на пренос апсолутних права на употребљаваним моторним возилима	5.500.000,00	0,00	0,00	5.500.000,00	0,87
713000	ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ	65.600.000,00	0,00	0,00	65.600.000,00	10,37
714513	Комунална такса за држање моторних друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина	9.000.000,00	0,00	0,00	9.000.000,00	1,42
714543	Накнада за промену намене пољопривредног земљишта	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
714549	Накнада за емисије CO2, NO2, прашкасте материје и произведени или одложени отпад	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01

ПЛАН ПРИХОДА

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

2025

Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
1	2	3	4	5	6	7
714552	Боравишна такса	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
714553	Боравишна такса, по решењу надлежног органа јединице локалне самоуправе	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,02
714562	Накнада за заштиту и унапређивање животне средине	3.200.000,00	0,00	0,00	3.200.000,00	0,51
714565	Накнада за коришћење простора на јавној површини у пословне и друге сврхе, осим ради продаје штампе, књига и других публикација, производа старих и уметничких заната и домаће радиности	800.000,00	0,00	0,00	800.000,00	0,13
714566	Накнада за коришћење јавне површине за оглашавање за сопствене потребе и за потребе других лица	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,02
714567	Накнада за коришћење јавне површине по основу заузећа грађевинским материјалом и за извођење грађевинских радова и изградњу	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
714000	ПОРЕЗ НА ДОБРА И УСЛУГЕ	13.250.000,00	0,00	0,00	13.250.000,00	2,09
716111	Комунална такса за истицање фирме на пословном простору	14.000.000,00	0,00	0,00	14.000.000,00	2,21
716000	ДРУГИ ПОРЕЗИ	14.000.000,00	0,00	0,00	14.000.000,00	2,21
733151	Ненаменски трансфери од Републике у корист нивоа општина	217.128.779,00	0,00	0,00	217.128.779,00	34,32
733154	Текући наменски трансфери, у ужем смислу, од Републике у корист нивоа општина	0,00	0,00	27.462.929,00	27.462.929,00	4,34
733251	Капитални наменски трансфери, у ужем смислу, од Републике у корист нивоа општина	0,00	0,00	23.927.180,00	23.927.180,00	3,78
733000	ТРАНСФЕРИ ОД ДРУГИХ НИВОА ВЛАСТИ	217.128.779,00	0,00	51.390.109,00	268.518.888,00	42,44
741151	Приходи буџета општине од камата на средства консолидованог рачуна трезора укључена у депозит банака	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
741522	Средства остварена од давања у закуп пољопривредног земљишта, односно пољопривредног објекта у државној својини	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,02
741526	Средства од давања на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини у непољопривредне сврхе	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
741531	Комунална такса за коришћење простора на јавним површинама или испред пословног простора у пословне сврхе, осим ради продаје штампе, књига и других публикација, производа старих и уметничких заната и домаће радиности	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
741534	Накнада за коришћење грађевинског земљишта	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
741535	Комунална такса за заузеће јавне површине грађевинским материјалом	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
741538	Допринос за уређивање грађевинског земљишта	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,08
741596	Накнада за коришћење дрвета	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,02
741000	ПРИХОДИ ОД ИМОВИНЕ	750.000,00	0,00	0,00	750.000,00	0,12
742126	Накнада по основу конверзије права коришћења у право својине у корист Републике	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
742152	Приходи од давања у закуп, односно на коришћење непокретности у државној својини које користе општине и индиректни корисници њиховог буџета	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00	0,16
742153	Приходи од закупнине за грађевинско земљиште у корист нивоа општина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
742156	Приходи остварени по основу пружања услуга боравка деце у предшколским установама у корист нивоа општина	10.000.000,00	0,00	0,00	10.000.000,00	1,58
742251	Општинске административне таксе	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,08
742253	Накнада за уређивање грађевинског земљишта	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
742255	Такса за озакоњење објеката у корист општина	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00	0,16
742000	ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ДОБАРА И УСЛУГА	12.500.000,00	0,00	0,00	12.500.000,00	1,98
743324	Приходи од новчаних казни за прекршаје и привредне преступе предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

ПЛАН ПРИХОДА

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

2025

Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
1	2	3	4	5	6	7
743353	Приходи од новчаних казни за прекршаје по прекршајном налогу и казни изречених у управном поступку у корист нивоа општина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
743924	Увећање пореског дуга у поступку принудне наплате, који је правна последица принудне наплате изворних прихода јединица локалне самоуправе	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00
743000	НОВЧАНЕ КАЗНЕ И ОДУЗЕТА ИМОВИНСКА КОРИСТ	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00
744141	Текући добровољни трансфери од физичких и правних лица у корист нивоа градова	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
744000	ДОБРОВОЉНИ ТРАНСФЕРИ ОД ФИЗИЧКИХ И ПРАВНИХ ЛИЦА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
745151	Остали приходи у корист нивоа општина	4.500.000,00	250.000,00	0,00	4.750.000,00	0,75
745153	Део добити јавног предузећа и других облика организовања, у корист нивоа општина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
745000	МЕШОВИТИ И НЕОДРЕЂЕНИ ПРИХОДИ	4.500.000,00	250.000,00	0,00	4.750.000,00	0,75
772111	Меморандумске ставке за рефундацију расхода буџета Републике из претходне године	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
772114	Меморандумске ставке за рефундацију расхода буџета општине из претходне године	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
772000	МЕМОРАНДУМСКЕ СТАВКЕ ЗА РЕФУНДАЦИЈУ РАСХОДА ИЗ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
811151	Примања од продаје непокретности у корист нивоа општина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
811000	ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕПОКРЕТНОСТИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
813151	Примања од продаје осталих основних средстава у корист нивоа општина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
813000	ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ ОСТАЛИХ ОСНОВНИХ СРЕДСТАВА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
841151	Примања од продаје земљишта у корист нивоа општина	0,00	0,00	678.028,00	678.028,00	0,11
841000	ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ ЗЕМЉИШТА	0,00	0,00	678.028,00	678.028,00	0,11
Укупно		559.438.779,00	250.000,00	72.983.424,00	632.672.203,00	100,00

ИЗДАЦИ БУЏЕТА ПО НАМЕНАМА

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

2025

Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
1	2	3	4	5	6	7
411000	ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ (ЗАРАДЕ)	113.924.617,00	0,00	4.850.000,00	118.774.617,00	18,77
412000	СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	16.887.001,00	0,00	1.050.000,00	17.937.001,00	2,84
413000	НАКНАДЕ У НАТУРИ	1.040.000,00	0,00	0,00	1.040.000,00	0,16
414000	СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	3.389.960,00	0,00	0,00	3.389.960,00	0,54
415000	НАКНАДЕ ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	6.533.570,00	0,00	0,00	6.533.570,00	1,03
416000	НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	3.557.842,00	0,00	0,00	3.557.842,00	0,56
410000	РАСХОДИ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	145.332.990,00	0,00	5.900.000,00	151.232.990,00	23,90
421000	СТАЛНИ ТРОШКОВИ	67.690.175,00	250.000,00	0,00	67.940.175,00	10,74
422000	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	1.959.726,00	0,00	0,00	1.959.726,00	0,31
423000	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	94.388.670,00	0,00	14.802.172,00	109.190.842,00	17,26

ИЗДАЦИ БУЏЕТА ПО НАМЕНАМА
2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Економ. класиф.	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
1	2	3	4	5	6	7
424000	СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	18.643.230,00	0,00	84.060,00	18.727.290,00	2,96
425000	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	44.681.550,00	0,00	12.246.598,00	56.928.148,00	9,00
426000	МАТЕРИЈАЛ	20.760.820,00	0,00	64.459,00	20.825.279,00	3,29
420000	КОРИШЋЕЊЕ УСЛУГА И РОБА	248.124.171,00	250.000,00	27.197.289,00	275.571.460,00	43,56
441000	ОТПЛАТА ДОМАЋИХ КАМАТА	255.000,00	0,00	0,00	255.000,00	0,04
440000	ОТПЛАТА КАМАТА И ПРАТЕЋИ ТРОШКОВИ ЗАДУЖИВАЊА	255.000,00	0,00	0,00	255.000,00	0,04
451000	СУБВЕНЦИЈЕ ЈАВНИМ НЕФИНАНСИЈСКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	18.125.216,00	0,00	0,00	18.125.216,00	2,86
450000	СУБВЕНЦИЈЕ	18.125.216,00	0,00	0,00	18.125.216,00	2,86
463000	ТРАНСФЕРИ ОСТАЛИМ НИВОИМА ВЛАСТИ	57.028.361,00	0,00	0,00	57.028.361,00	9,01
464000	ДОТАЦИЈЕ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ	5.270.895,00	0,00	0,00	5.270.895,00	0,83
465000	ОСТАЛЕ ДОТАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	3.058.000,00	0,00	1.020.000,00	4.078.000,00	0,64
460000	ДОНАЦИЈЕ, ДОТАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	65.357.256,00	0,00	1.020.000,00	66.377.256,00	10,49
472000	НАКНАДЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ИЗ БУЏЕТА	19.576.333,00	0,00	5.088.425,00	24.664.758,00	3,90
470000	СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	19.576.333,00	0,00	5.088.425,00	24.664.758,00	3,90
481000	ДОТАЦИЈЕ НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА	20.044.570,00	0,00	0,00	20.044.570,00	3,17
482000	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ, КАЗНЕ, ПЕНАЛИ И КАМАТЕ	438.800,00	0,00	0,00	438.800,00	0,07
483000	НОВЧАНЕ КАЗНЕ И ПЕНАЛИ ПО РЕШЕЊУ СУДОВА	3.125.000,00	0,00	0,00	3.125.000,00	0,49
484000	НАКНАДА ШТЕТЕ ЗА ПОВРЕДЕ ИЛИ ШТЕТУ НАСТАЛУ УСЛЕД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА ИЛИ ДРУГИХ ПРИРОДНИХ УЗРОКА	0,00	0,00	900.000,00	900.000,00	0,14
485000	НАКНАДА ШТЕТЕ ЗА ПОВРЕДЕ ИЛИ ШТЕТУ НАНЕТУ ОД СТРАНЕ ДРЖАВНИХ ОРГАНА	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,11
480000	ОСТАЛИ РАСХОДИ	24.308.370,00	0,00	900.000,00	25.208.370,00	3,98
499000	СРЕДСТВА РЕЗЕРВЕ	670.539,00	0,00	0,00	670.539,00	0,11
490000	АДМИНИСТРАТИВНИ ТРАНСФЕРИ ИЗ БУЏЕТА, ОД ДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА ИНДИРЕКТНИМ БУЏЕТСКИМ КОРИСНИЦИМА ИЛИ ИЗМЕЂУ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА НА ИСТОМ НИВОУ И СРЕДСТВА РЕЗЕРВЕ	670.539,00	0,00	0,00	670.539,00	0,11
511000	ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	32.540.201,00	0,00	30.199.682,00	62.739.883,00	9,92
512000	МАШИНЕ И ОПРЕМА	4.521.703,00	0,00	2.678.028,00	7.199.731,00	1,14
515000	НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,08
510000	ОСНОВНА СРЕДСТВА	37.561.904,00	0,00	32.877.710,00	70.439.614,00	11,13
541000	ЗЕМЉИШТЕ	127.000,00	0,00	0,00	127.000,00	0,02
540000	ПРИРОДНА ИМОВИНА	127.000,00	0,00	0,00	127.000,00	0,02
Укупно		559.438.779,00	250.000,00	72.983.424,00	632.672.203,00	100,00

УПОРЕДНИ ПЛАНОВИ - РАСХОДИ И ИЗДАЦИ

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

2025

Валута: ДИН

	План	Структура у %	Ребаланс	Структура у %	Индекс (2:4)	План за наредну годину	Индекс (7:2)
1	2	3	4	5	6	7	8
411000 ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ (ЗАРАДЕ)	115.935.004,00	20,32	118.774.617,00	18,77	97,61	127.044.754,00	109,58
412000 СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	17.884.708,00	3,13	17.937.001,00	2,84	99,71	20.207.027,00	112,98
413000 НАКНАДЕ У НАТУРИ	1.203.500,00	0,21	1.040.000,00	0,16	115,72	1.263.675,00	105,00
414000 СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	2.821.000,00	0,49	3.389.960,00	0,54	83,22	4.211.550,00	149,29
415000 НАКНАДЕ ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	6.878.000,00	1,21	6.533.570,00	1,03	105,27	7.365.750,00	107,09
416000 НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	4.712.010,00	0,83	3.557.842,00	0,56	132,44	5.456.861,00	115,81
421000 СТАЛНИ ТРОШКОВИ	71.864.510,00	12,60	67.940.175,00	10,74	105,78	76.213.736,00	106,05
422000 ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	2.755.020,00	0,48	1.959.726,00	0,31	140,58	3.092.271,00	112,24
423000 УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	88.940.963,00	15,59	109.190.842,00	17,26	81,45	118.273.919,00	132,98
424000 СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	22.498.510,00	3,94	18.727.290,00	2,96	120,14	31.092.475,00	138,20
425000 ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	39.146.850,00	6,86	56.928.148,00	9,00	68,77	70.410.846,00	179,86
426000 МАТЕРИЈАЛ	19.646.520,00	3,44	20.825.279,00	3,29	94,34	24.832.488,00	126,40
441000 ОТПЛАТА ДОМАЋИХ КАМАТА	400.000,00	0,07	255.000,00	0,04	156,86	420.000,00	105,00
451000 СУБВЕНЦИЈЕ ЈАВНИМ НЕФИНАНСИЈСКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	15.800.000,00	2,77	18.125.216,00	2,86	87,17	44.210.304,00	279,81
463000 ТРАНСФЕРИ ОСТАЛИМ НИВОИМА ВЛАСТИ	65.223.000,00	11,43	57.028.361,00	9,01	114,37	71.476.084,00	109,59
464000 ДОТАЦИЈЕ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ	4.148.564,00	0,73	5.270.895,00	0,83	78,71	5.876.383,00	141,65
465000 ОСТАЛЕ ДОТАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	0,00	0,00	4.078.000,00	0,64	0,00	3.210.900,00	1,00
472000 НАКНАДЕ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ ИЗ БУЏЕТА	17.741.900,00	3,11	24.664.758,00	3,90	71,93	29.087.546,00	163,95
481000 ДОТАЦИЈЕ НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА	19.260.000,00	3,38	20.044.570,00	3,17	96,09	23.373.000,00	121,36
482000 ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ, КАЗНЕ, ПЕНАЛИ И КАМАТЕ	696.600,00	0,12	438.800,00	0,07	158,75	731.430,00	105,00
483000 НОВЧАНЕ КАЗНЕ И ПЕНАЛИ ПО РЕШЕЊУ СУДОВА	1.465.000,00	0,26	3.125.000,00	0,49	46,88	3.414.546,00	233,07
484000 НАКНАДА ШТЕТЕ ЗА ПОВРЕДЕ ИЛИ ШТЕТУ НАСТАЛУ УСЛЕД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА ИЛИ ДРУГИХ ПРИРОДНИХ УЗРОКА	0,00	0,00	900.000,00	0,14	0,00	0,00	1,00
485000 НАКНАДА ШТЕТЕ ЗА ПОВРЕДЕ ИЛИ ШТЕТУ НАНЕТУ ОД СТРАНЕ ДРЖАВНИХ ОРГАНА	1.100.000,00	0,19	700.000,00	0,11	157,14	1.155.000,00	105,00
499000 СРЕДСТВА РЕЗЕРВЕ	9.000.000,00	1,58	670.539,00	0,11	1.342,20	1.754.066,00	19,49
511000 ЗГРАДЕ И ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	37.391.996,00	6,55	62.739.883,00	9,92	59,60	60.142.611,00	160,84
512000 МАШИНЕ И ОПРЕМА	3.428.040,00	0,60	7.199.731,00	1,14	47,61	8.272.352,00	241,31
515000 НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	517.250,00	0,09	500.000,00	0,08	103,45	516.863,00	99,93
541000 ЗЕМЉИШТЕ	100.000,00	0,02	127.000,00	0,02	78,74	148.050,00	148,05
Укупно	570.558.945,00	100,00	632.672.203,00	100,00	90,18	743.254.487,00	130,27

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА
2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
Раздео	1	СКУПШТИНА ОПШТИНЕ						
1/0	411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	5.634.225,00	0,00	0,00	5.634.225,00	1,17
2/0	412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	563.423,00	0,00	0,00	563.423,00	0,12
2/0	412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	290.163,00	0,00	0,00	290.163,00	0,06
3/0	414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	80.000,00	0,00	0,00	80.000,00	0,02
4/0	415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	162.639,00	0,00	0,00	162.639,00	0,03
5/0	416000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	305.000,00	0,00	0,00	305.000,00	0,06
6/0	421000	421500	Трошкови осигурања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7/0	422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	94.826,00	0,00	0,00	94.826,00	0,02
7/0	422000	422200	Трошкови службених путовања у иностранство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00	0,21
8/0	423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	48.360,00	0,00	0,00	48.360,00	0,01
8/0	423000	423900	Остале опште услуге	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
8/0	423000	423400	Услуге информисања	207.288,00	0,00	0,00	207.288,00	0,04
8/0	423000	423700	Репрезентација	450.000,00	0,00	0,00	450.000,00	0,09
8/0	423000	423500	Стручне услуге	4.000.000,00	0,00	0,00	4.000.000,00	0,83
9/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	136.000,00	0,00	0,00	136.000,00	0,03
10/0	426000	426100	Административни материјал	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,06
11/0	481000	481900	Дотације осталим непрофитним институцијама	318.570,00	0,00	0,00	318.570,00	0,07
12/0	482000	482100	Остали порези	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12/0	482000	482200	Обавезне таксе	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13/0	423000	423900	Остале опште услуге	165.756,00	0,00	0,00	165.756,00	0,03
13/0	423000	423700	Репрезентација	424.000,00	0,00	0,00	424.000,00	0,09
13/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	1.380.000,00	0,00	0,00	1.380.000,00	0,29
14/0	426000	426100	Административни материјал	14.000,00	0,00	0,00	14.000,00	0,00
15/0	472000	472700	Накнаде из буџета за образовање, културу, науку и спорт	525.333,00	0,00	0,00	525.333,00	0,11
15/0	472000	472300	Накнаде из буџета за децу и породицу	6.652.000,00	0,00	0,00	6.652.000,00	1,38
16/0	416000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
17/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
18/0	426000	426100	Административни материјал	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за раздео	1	СКУПШТИНА ОПШТИНЕ		22.801.583,00	0,00	0,00	22.801.583,00	4,73
Раздео	2	ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ						
19/0	411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	4.663.176,00	0,00	0,00	4.663.176,00	0,97
20/0	412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	466.318,00	0,00	0,00	466.318,00	0,10
20/0	412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	240.154,00	0,00	0,00	240.154,00	0,05
21/0	414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22/0	415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	143.528,00	0,00	0,00	143.528,00	0,03
23/0	416000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	143.000,00	0,00	0,00	143.000,00	0,03
24/0	421000	421500	Трошкови осигурања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25/0	422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА
2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
25/0	422000	422200	Трошкови службених путовања у иностранство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26/0	423000	423500	Стручне услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26/0	423000	423400	Услуге информисања	44.400,00	0,00	0,00	44.400,00	0,01
26/0	423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26/0	423000	423900	Остале опште услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26/0	423000	423700	Репрезентација	350.000,00	0,00	0,00	350.000,00	0,07
26/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	480.000,00	0,00	0,00	480.000,00	0,10
27/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	113.000,00	0,00	0,00	113.000,00	0,02
28/0	426000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28/0	426000	426100	Административни материјал	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29/0	482000	482100	Остали порези	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за раздео 2 ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ				6.643.576,00	0,00	0,00	6.643.576,00	1,38
Раздео 3 ОПШТИНСКО ВЕЋЕ								
30/0	411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	4.122.781,00	0,00	0,00	4.122.781,00	0,85
31/0	412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	412.279,00	0,00	0,00	412.279,00	0,09
31/0	412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	212.324,00	0,00	0,00	212.324,00	0,04
32/0	414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33/0	415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	255.633,00	0,00	0,00	255.633,00	0,05
33/1	416000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	95.000,00	0,00	0,00	95.000,00	0,02
34/0	422000	422200	Трошкови службених путовања у иностранство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34/0	422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
35/0	423000	423700	Репрезентација	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
35/0	423000	423400	Услуге информисања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
35/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
35/0	423000	423500	Стручне услуге	3.500.000,00	0,00	0,00	3.500.000,00	0,73
35/0	423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
36/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
37/0	426000	426100	Административни материјал	2.700,00	0,00	0,00	2.700,00	0,00
Укупно за раздео 3 ОПШТИНСКО ВЕЋЕ				8.650.717,00	0,00	0,00	8.650.717,00	1,79
Раздео 4 О.Ј. ПРАВОБРАНИЛАШТВО								
38/0	411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	3.902.351,00	0,00	0,00	3.902.351,00	0,81
39/0	412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	390.236,00	0,00	0,00	390.236,00	0,08
39/0	412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	200.972,00	0,00	0,00	200.972,00	0,04
40/0	414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	30.000,00	0,00	0,00	30.000,00	0,01
41/0	415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	577.148,00	0,00	0,00	577.148,00	0,12
42/0	422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
42/0	422000	422200	Трошкови службених путовања у иностранство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
43/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
43/0	423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	121.800,00	0,00	0,00	121.800,00	0,03

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА
2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
43/0	423000	423500	Стручне услуге	1.370.000,00	0,00	0,00	1.370.000,00	0,28
43/0	423000	423700	Репрезентација	4.433,00	0,00	0,00	4.433,00	0,00
44/0	426000	426100	Административни материјал	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,00
44/0	426000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	12.000,00	0,00	0,00	12.000,00	0,00
45/0	482000	482100	Остали порези	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за раздео 4 О.Ј. ПРАВОБРАНИЛАШТВО				6.628.940,00	0,00	0,00	6.628.940,00	1,37
Раздео 5 ОПШТИНСКА УПРАВА								
46/0	472000	472900	Остале накнаде из буџета	2.000.000,00	0,00	1.680.000,00	3.680.000,00	0,76
46/1	472000	472900	Остале накнаде из буџета	0,00	0,00	1.968.425,00	1.968.425,00	0,41
47/0	463000	512200	Административна опрема	97.000,00	0,00	0,00	97.000,00	0,02
47/0	463000	472300	Накнаде из буџета за децу и породицу	35.000,00	0,00	0,00	35.000,00	0,01
47/0	463000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,00
47/0	463000	472600	Накнаде из буџета у случају смрти	241.000,00	0,00	0,00	241.000,00	0,05
47/0	463000	415100	Накнаде трошкова за запослене	94.000,00	0,00	0,00	94.000,00	0,02
47/0	463000	472900	Остале накнаде из буџета	1.390.000,00	0,00	0,00	1.390.000,00	0,29
47/0	463000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	303.000,00	0,00	0,00	303.000,00	0,06
47/0	463000	426100	Административни материјал	25.000,00	0,00	0,00	25.000,00	0,01
47/0	463000	423500	Стручне услуге	1.225.000,00	0,00	0,00	1.225.000,00	0,25
47/0	463000	421400	Услуге комуникација	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,01
47/0	463000	472800	Накнаде из буџета за становање и живот	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
47/0	463000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	153.000,00	0,00	0,00	153.000,00	0,03
47/0	463000	423700	Репрезентација	25.000,00	0,00	0,00	25.000,00	0,01
48/0	481000	481100	Дотације непрофитним организацијама које пружају помоћ домаћинствима	4.340.000,00	0,00	0,00	4.340.000,00	0,90
49/0	472000	472300	Накнаде из буџета за децу и породицу	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00	0,03
49/0	472000	472700	Накнаде из буџета за образовање, културу, науку и спорт	3.000.000,00	0,00	0,00	3.000.000,00	0,62
49/0	472000	472900	Остале накнаде из буџета	3.000.000,00	0,00	0,00	3.000.000,00	0,62
50/0	472000	472900	Остале накнаде из буџета	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
51/0	423000	423900	Остале опште услуге	1.218.866,00	0,00	4.708.143,00	5.927.009,00	1,23
51/0	423000	423400	Услуге информисања	0,00	0,00	19.400,00	19.400,00	0,00
52/0	423000	423500	Стручне услуге	14.890.000,00	0,00	0,00	14.890.000,00	3,09
52/1	423000	423500	Стручне услуге	0,00	0,00	1.060.261,00	1.060.261,00	0,22
53/0	472000	472800	Накнаде из буџета за становање и живот	1.505.000,00	0,00	0,00	1.505.000,00	0,31
53/1	472000	472800	Накнаде из буџета за становање и живот	0,00	0,00	1.440.000,00	1.440.000,00	0,30
53/2	465000	465100	Остале текуће дотације и трансфери	0,00	0,00	520.000,00	520.000,00	0,11
53/3	511000	511300	Капитално одржавање зграда и објеката	6.000.000,00	0,00	0,00	6.000.000,00	1,24
53/4	511000	511300	Капитално одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	12.620.724,00	12.620.724,00	2,62
54/0	411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	46.118.822,00	0,00	0,00	46.118.822,00	9,56
55/0	412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	2.343.798,00	0,00	0,00	2.343.798,00	0,49
55/0	412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	4.551.064,00	0,00	0,00	4.551.064,00	0,94
56/0	413000	413100	Накнаде у натури	658.000,00	0,00	0,00	658.000,00	0,14

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА 2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
57/0	414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	1.400.000,00	0,00	0,00	1.400.000,00	0,29
57/0	414000	414300	Отпремнине и помоћи	498.360,00	0,00	0,00	498.360,00	0,10
57/1	414000	414100	Исплата накнада за време одсуствовања с посла на терет фондова	21.000,00	0,00	0,00	21.000,00	0,00
58/0	415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	3.323.832,00	0,00	0,00	3.323.832,00	0,69
59/0	416000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	1.747.000,00	0,00	0,00	1.747.000,00	0,36
60/0	421000	421300	Комуналне услуге	1.500.000,00	0,00	0,00	1.500.000,00	0,31
60/0	421000	421500	Трошкови осигурања	1.500.000,00	0,00	0,00	1.500.000,00	0,31
60/0	421000	421400	Услуге комуникација	5.100.000,00	0,00	0,00	5.100.000,00	1,06
60/0	421000	421200	Енергетске услуге	7.660.000,00	250.000,00	0,00	7.910.000,00	1,64
60/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00	0,21
61/0	422000	422200	Трошкови службених путовања у иностранство	25.000,00	0,00	0,00	25.000,00	0,01
61/0	422000	422300	Трошкови путовања у оквиру редовног рада	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
61/0	422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,06
62/0	423000	423900	Остале опште услуге	5.500.000,00	0,00	0,00	5.500.000,00	1,14
62/0	423000	423500	Стручне услуге	12.800.000,00	0,00	0,00	12.800.000,00	2,65
62/0	423000	423400	Услуге информисања	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,06
62/0	423000	423200	Компјутерске услуге	2.300.000,00	0,00	0,00	2.300.000,00	0,48
62/0	423000	423700	Репрезентација	1.400.000,00	0,00	4.086,00	1.404.086,00	0,29
62/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	800.000,00	0,00	0,00	800.000,00	0,17
62/0	423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	160.000,00	0,00	0,00	160.000,00	0,03
62/1	423000	423500	Стручне услуге	0,00	0,00	247.064,00	247.064,00	0,05
63/0	424000	424300	Медицинске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
63/0	424000	424400	Услуге одржавања аутопутева	180.000,00	0,00	0,00	180.000,00	0,04
63/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,06
63/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	2.000.000,00	0,00	0,00	2.000.000,00	0,41
64/0	425000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	1.500.000,00	0,00	0,00	1.500.000,00	0,31
64/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	3.000.000,00	0,00	0,00	3.000.000,00	0,62
65/0	426000	426400	Материјали за саобраћај	2.200.000,00	0,00	0,00	2.200.000,00	0,46
65/0	426000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	900.000,00	0,00	0,00	900.000,00	0,19
65/0	426000	426100	Административни материјал	900.000,00	0,00	0,00	900.000,00	0,19
65/0	426000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,15
65/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,15
66/0	441000	441900	Финансијске промене на финансијским лизинзима	255.000,00	0,00	0,00	255.000,00	0,05
66/1	465000	465100	Остале текуће дотације и трансфери	3.058.000,00	0,00	0,00	3.058.000,00	0,63
67/0	472000	472700	Накнаде из буџета за образовање, културу, науку и спорт	2.300.000,00	0,00	0,00	2.300.000,00	0,48
68/0	481000	481900	Дотације осталим непрофитним институцијама	4.519.000,00	0,00	0,00	4.519.000,00	0,94
69/0	482000	482100	Остали порези	130.000,00	0,00	0,00	130.000,00	0,03
69/0	482000	482200	Обавезне таксе	90.000,00	0,00	0,00	90.000,00	0,02
70/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	3.000.000,00	0,00	0,00	3.000.000,00	0,62
71/0	485000	485100	Накнада штете за повреде или штету нанету од стране државних органа	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
72/0	511000	511400	Пројектно планирање	1.100.000,00	0,00	0,00	1.100.000,00	0,23

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА 2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
73/0	512000	512100	Опрема за саобраћај	2.325.000,00	0,00	0,00	2.325.000,00	0,48
73/0	512000	512200	Административна опрема	600.000,00	0,00	0,00	600.000,00	0,12
74/0	541000	541100	Земљиште	127.000,00	0,00	0,00	127.000,00	0,03
74/1	423000	423400	Услуге информисања	0,00	0,00	339.300,00	339.300,00	0,07
74/2	423000	423500	Стручне услуге	0,00	0,00	52.000,00	52.000,00	0,01
74/3	423000	423700	Репрезентација	0,00	0,00	50.460,00	50.460,00	0,01
74/4	426000	426900	Материјали за посебне намене	0,00	0,00	56.460,00	56.460,00	0,01
75/0	511000	511200	Изградња зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
75/0	511000	511400	Пројектно планирање	450.000,00	0,00	0,00	450.000,00	0,09
75/1	465000	465200	Остале капиталне дотације и трансфери	0,00	0,00	500.000,00	500.000,00	0,10
76/0	499000	499100	Средства резерве	670.539,00	0,00	0,00	670.539,00	0,14
77/0	499000	499100	Средства резерве	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
78/0	423000	423900	Остале опште услуге	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00	0,04
79/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	780.000,00	0,00	0,00	780.000,00	0,16
80/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
81/0	426000	426400	Материјали за саобраћај	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
81/1	484000	484100	Накнада штете за повреде или штету насталу услед елементарних непогода	0,00	0,00	900.000,00	900.000,00	0,19
82/0	512000	512800	Опрема за јавну безбедност	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
83/0	464000	464100	Текуће дотације организацијама за обавезно социјално осигурање	932.000,00	0,00	0,00	932.000,00	0,19
83/1	423000	423500	Стручне услуге	0,00	0,00	606.458,00	606.458,00	0,13
83/2	426000	426400	Материјали за саобраћај	0,00	0,00	3.999,00	3.999,00	0,00
83/3	426000	426900	Материјали за посебне намене	0,00	0,00	4.000,00	4.000,00	0,00
83/4	423000	423500	Стручне услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
83/5	426000	426400	Материјали за саобраћај	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
83/6	426000	426900	Материјали за посебне намене	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
84/0	423000	423500	Стручне услуге	2.000.000,00	0,00	0,00	2.000.000,00	0,41
85/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85/1	451000	451100	Текуће субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85/2	451000	451100	Текуће субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама	1.050.000,00	0,00	0,00	1.050.000,00	0,22
86/0	451000	451100	Текуће субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама	860.000,00	0,00	0,00	860.000,00	0,18
87/0	422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	140.000,00	0,00	0,00	140.000,00	0,03
88/0	423000	423900	Остале опште услуге	73.000,00	0,00	0,00	73.000,00	0,02
89/0	423000	423900	Остале опште услуге	3.700.000,00	0,00	0,00	3.700.000,00	0,77
90/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	4.200.000,00	0,00	0,00	4.200.000,00	0,87
90/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
91/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	33.926.800,00	0,00	11.306.598,00	45.233.398,00	9,37
92/0	451000	451100	Текуће субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама	2.200.000,00	0,00	0,00	2.200.000,00	0,46
93/0	511000	511400	Пројектно планирање	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00	0,21
94/0	423000	423500	Стручне услуге	0,00	0,00	200.000,00	200.000,00	0,04
94/0	423000	423900	Остале опште услуге	0,00	0,00	165.000,00	165.000,00	0,03
94/0	423000	423400	Услуге информисања	0,00	0,00	95.000,00	95.000,00	0,02
94/0	423000	423700	Репрезентација	0,00	0,00	265.000,00	265.000,00	0,05

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА 2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
95/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	940.000,00	940.000,00	0,19
96/0	511000	511200	Изградња зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
96/0	511000	511400	Пројектно планирање	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
97/0	423000	423900	Остале опште услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
98/0	511000	511200	Изградња зграда и објеката	1.090.576,00	0,00	0,00	1.090.576,00	0,23
99/0	421000	421300	Комуналне услуге	10.000.000,00	0,00	0,00	10.000.000,00	2,07
100/0	423000	423900	Остале опште услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
100/0	423000	423500	Стручне услуге	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,02
101/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
101/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	1.810.000,00	0,00	0,00	1.810.000,00	0,38
101/1	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	0,00	0,00	60,00	60,00	0,00
101/2	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
102/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
103/0	423000	423500	Стручне услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
103/0	423000	423900	Остале опште услуге	1.900.000,00	0,00	0,00	1.900.000,00	0,39
104/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	60.000,00	0,00	0,00	60.000,00	0,01
105/0	485000	485100	Накнада штете за повреде или штету нанету од стране државних органа	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,15
106/0	423000	423500	Стручне услуге	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,10
107/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
108/0	511000	511400	Пројектно планирање	5.936.800,00	0,00	428.000,00	6.364.800,00	1,32
109/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	720.000,00	0,00	84.000,00	804.000,00	0,17
110/0	421000	421200	Енергетске услуге	7.000.000,00	0,00	0,00	7.000.000,00	1,45
111/0	421000	421300	Комуналне услуге	20.000.000,00	0,00	0,00	20.000.000,00	4,14
112/0	421000	421300	Комуналне услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
113/0	423000	423900	Остале опште услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
114/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
114/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
115/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
116/0	451000	451200	Капиталне субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама	2.515.216,00	0,00	0,00	2.515.216,00	0,52
116/0	451000	451100	Текуће субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама	11.500.000,00	0,00	0,00	11.500.000,00	2,38
117/0	511000	511400	Пројектно планирање	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
118/0	464000	423500	Стручне услуге	2.391.000,00	0,00	0,00	2.391.000,00	0,50
118/0	464000	512200	Административна опрема	976.448,00	0,00	0,00	976.448,00	0,20
118/0	464000	412200	Допринос за здравствено осигурање	45.408,00	0,00	0,00	45.408,00	0,01
118/0	464000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	156.000,00	0,00	0,00	156.000,00	0,03
118/0	464000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	210.000,00	0,00	0,00	210.000,00	0,04
118/0	464000	424900	Остале специјализоване услуге	163.000,00	0,00	0,00	163.000,00	0,03
118/0	464000	415100	Накнаде трошкова за запослене	107.000,00	0,00	0,00	107.000,00	0,02
118/0	464000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	89.658,00	0,00	0,00	89.658,00	0,02
118/2	464000	426400	Материјали за саобраћај	200.381,00	0,00	0,00	200.381,00	0,04
119/0	511000	511400	Пројектно планирање	1.773.000,00	0,00	0,00	1.773.000,00	0,37
120/0	481000	481900	Дотације осталим непрофитним институцијама	7.000.000,00	0,00	0,00	7.000.000,00	1,45

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА 2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
121/0	423000	423500	Стручне услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
122/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
123/0	481000	481900	Дотације осталим непрофитним институцијама	1.867.000,00	0,00	0,00	1.867.000,00	0,39
124/0	423000	423400	Услуге информисања	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00	0,21
125/0	481000	481900	Дотације осталим непрофитним институцијама	2.000.000,00	0,00	0,00	2.000.000,00	0,41
126/0	463000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
126/0	463000	422400	Трошкови путовања ученика	1.500.000,00	0,00	0,00	1.500.000,00	0,31
126/0	463000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	385.000,00	0,00	0,00	385.000,00	0,08
126/0	463000	421200	Енергетске услуге	8.262.000,00	0,00	0,00	8.262.000,00	1,71
126/0	463000	512600	Опрема за образовање, науку, културу и спорт	70.000,00	0,00	0,00	70.000,00	0,01
126/0	463000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	358.000,00	0,00	0,00	358.000,00	0,07
126/0	463000	423500	Стручне услуге	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00	0,04
126/0	463000	426600	Материјали за образовање, културу и спорт	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00	0,04
126/0	463000	423700	Репрезентација	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,15
126/0	463000	424300	Медицинске услуге	320.000,00	0,00	0,00	320.000,00	0,07
126/0	463000	414300	Отпремнине и помоћи	294.000,00	0,00	0,00	294.000,00	0,06
126/0	463000	421300	Комуналне услуге	2.000.000,00	0,00	0,00	2.000.000,00	0,41
126/0	463000	512200	Административна опрема	1.364.900,00	0,00	0,00	1.364.900,00	0,28
126/0	463000	423900	Остале опште услуге	1.299.000,00	0,00	0,00	1.299.000,00	0,27
126/0	463000	415100	Накнаде трошкова за запослене	7.300.000,00	0,00	0,00	7.300.000,00	1,51
126/0	463000	424200	Услуге образовања, културе и спорта	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
126/0	463000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	4.300.000,00	0,00	0,00	4.300.000,00	0,89
126/0	463000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00
126/0	463000	511400	Пројектно планирање	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
126/0	463000	423400	Услуге информисања	80.000,00	0,00	0,00	80.000,00	0,02
126/0	463000	421500	Трошкови осигурања	450.000,00	0,00	0,00	450.000,00	0,09
126/0	463000	424900	Остале специјализоване услуге	450.000,00	0,00	0,00	450.000,00	0,09
126/0	463000	472700	Накнаде из буџета за образовање, културу, науку и спорт	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
126/0	463000	426400	Материјали за саобраћај	2.773.000,00	0,00	0,00	2.773.000,00	0,57
126/0	463000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	780.000,00	0,00	0,00	780.000,00	0,16
126/0	463000	511300	Капитално одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
126/0	463000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	155.000,00	0,00	0,00	155.000,00	0,03
126/0	463000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	175.000,00	0,00	0,00	175.000,00	0,04
126/0	463000	423200	Компјутерске услуге	45.000,00	0,00	0,00	45.000,00	0,01
126/0	463000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
126/0	463000	512800	Опрема за јавну безбедност	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,01
126/0	463000	426900	Материјали за посебне намене	568.461,00	0,00	0,00	568.461,00	0,12
126/0	463000	421400	Услуге комуникација	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,15
126/0	463000	482200	Обавезне таксе	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,00
126/0	463000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	1.578.000,00	0,00	0,00	1.578.000,00	0,33
126/0	463000	426100	Административни материјал	290.000,00	0,00	0,00	290.000,00	0,06

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА 2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
126/0	463000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
126/0	463000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	160.000,00	0,00	0,00	160.000,00	0,03
127/0	463000	423700	Репрезентација	370.000,00	0,00	0,00	370.000,00	0,08
127/0	463000	426900	Материјали за посебне намене	130.000,00	0,00	0,00	130.000,00	0,03
127/0	463000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
127/0	463000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	145.000,00	0,00	0,00	145.000,00	0,03
127/0	463000	426100	Административни материјал	215.000,00	0,00	0,00	215.000,00	0,04
127/0	463000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,06
127/0	463000	421200	Енергетске услуге	2.400.000,00	0,00	0,00	2.400.000,00	0,50
127/0	463000	421400	Услуге комуникација	85.000,00	0,00	0,00	85.000,00	0,02
127/0	463000	423500	Стручне услуге	130.000,00	0,00	0,00	130.000,00	0,03
127/0	463000	422400	Трошкови путовања ученика	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
127/0	463000	423400	Услуге информисања	60.000,00	0,00	0,00	60.000,00	0,01
127/0	463000	482200	Обавезне таксе	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,00
127/0	463000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	160.000,00	0,00	0,00	160.000,00	0,03
127/0	463000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
127/0	463000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	230.000,00	0,00	0,00	230.000,00	0,05
127/0	463000	511300	Капитално одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
127/0	463000	421300	Комуналне услуге	650.000,00	0,00	0,00	650.000,00	0,13
127/0	463000	472700	Накнаде из буџета за образовање, културу, науку и спорт	45.000,00	0,00	0,00	45.000,00	0,01
127/0	463000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	800.000,00	0,00	0,00	800.000,00	0,17
127/0	463000	414300	Отпремнине и помоћи	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,02
127/0	463000	511400	Пројектно планирање	820.000,00	0,00	0,00	820.000,00	0,17
127/0	463000	415100	Накнаде трошкова за запослене	3.000.000,00	0,00	0,00	3.000.000,00	0,62
127/0	463000	421500	Трошкови осигурања	206.000,00	0,00	0,00	206.000,00	0,04
127/0	463000	426600	Материјали за образовање, културу и спорт	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
127/0	463000	512200	Административна опрема	285.000,00	0,00	0,00	285.000,00	0,06
127/0	463000	424900	Остале специјализоване услуге	900.000,00	0,00	0,00	900.000,00	0,19
127/0	463000	512600	Опрема за образовање, науку, културу и спорт	25.000,00	0,00	0,00	25.000,00	0,01
127/0	463000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00	0,04
127/0	463000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	338.000,00	0,00	0,00	338.000,00	0,07
128/0	463000	423900	Остале опште услуге	1.241.000,00	0,00	0,00	1.241.000,00	0,26
128/0	463000	426400	Материјали за саобраћај	1.190.000,00	0,00	0,00	1.190.000,00	0,25
128/0	463000	422400	Трошкови путовања ученика	2.205.000,00	0,00	0,00	2.205.000,00	0,46
128/0	463000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	151.000,00	0,00	0,00	151.000,00	0,03
128/1	423000	423900	Остале опште услуге	96.000,00	0,00	0,00	96.000,00	0,02
128/2	511000	511200	Изградња зграда и објеката	1.961.125,00	0,00	0,00	1.961.125,00	0,41
128/3	511000	511400	Пројектно планирање	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,06
128/4	511000	511200	Изградња зграда и објеката	0,00	0,00	7.844.500,00	7.844.500,00	1,63
128/5	423000	423900	Остале опште услуге	96.000,00	0,00	0,00	96.000,00	0,02
128/6	511000	511200	Изградња зграда и објеката	2.500.000,00	0,00	0,00	2.500.000,00	0,52

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА
2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
128/7	511000	511400	Пројектно планирање	350.000,00	0,00	0,00	350.000,00	0,07
128/8	511000	511400	Пројектно планирање	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
128/9	511000	511200	Изградња зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
129/0	472000	472900	Остале накнаде из буџета	444.000,00	0,00	0,00	444.000,00	0,09
130/0	511000	511400	Пројектно планирање	1.728.000,00	0,00	0,00	1.728.000,00	0,36
131/0	423000	423900	Остале опште услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
132/0	511000	511400	Пројектно планирање	2.100.000,00	0,00	0,00	2.100.000,00	0,44
133/0	423000	423900	Остале опште услуге	111.000,00	0,00	0,00	111.000,00	0,02
134/0	511000	511400	Пројектно планирање	850.000,00	0,00	0,00	850.000,00	0,18
134/1	511000	511200	Изградња зграда и објеката	0,00	0,00	6.596.849,00	6.596.849,00	1,37
135/0	423000	423900	Остале опште услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
136/0	511000	511400	Пројектно планирање	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
137/0	511000	511400	Пројектно планирање	443.000,00	0,00	0,00	443.000,00	0,09
138/0	511000	511400	Пројектно планирање	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
138/1	512000	512200	Административна опрема	1.367.173,00	0,00	0,00	1.367.173,00	0,28
138/2	512000	512200	Административна опрема	0,00	0,00	2.000.000,00	2.000.000,00	0,41
138/3	512000	512200	Административна опрема	0,00	0,00	678.028,00	678.028,00	0,14
170/1	423000	423900	Остале опште услуге	0,00	0,00	4.915.000,00	4.915.000,00	1,02
170/2	423000	423900	Остале опште услуге	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
170/3	423000	423500	Стручне услуге	0,00	0,00	75.000,00	75.000,00	0,02
170/4	423000	423500	Стручне услуге	0,00	0,00	80.000,00	80.000,00	0,02
170/5	423000	423900	Остале опште услуге	0,00	0,00	1.920.000,00	1.920.000,00	0,40
170/6	511000	511300	Капитално одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	2.709.609,00	2.709.609,00	0,56
Укупно за раздео 5 ОПШТИНСКА УПРАВА				370.463.227,00	250.000,00	67.083.424,00	437.796.651,00	90,73
Укупно за БК 0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА				415.188.043,00	250.000,00	67.083.424,00	482.521.467,00	100,00

ПЛАН РАСХОДА ЗА КОРИСНИКА БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

Кonto	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА								
411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	64.441.355,00	64.441.355,00	0,00	0,00	64.441.355,00	13,36
Укупно за konto 411000			64.441.355,00	64.441.355,00	0,00	0,00	64.441.355,00	13,36
412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	6.383.320,00	6.383.320,00	0,00	0,00	6.383.320,00	1,32
412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	3.287.411,00	3.287.411,00	0,00	0,00	3.287.411,00	0,68
Укупно за konto 412000			9.670.731,00	9.670.731,00	0,00	0,00	9.670.731,00	2,00
413000	413100	Накнаде у натури	658.000,00	658.000,00	0,00	0,00	658.000,00	0,14
Укупно за konto 413000			658.000,00	658.000,00	0,00	0,00	658.000,00	0,14
414000	414100	Исплата накнада за време одсуствовања с посла на терет фондова	21.000,00	21.000,00	0,00	0,00	21.000,00	0,00
414000	414300	Отпремнине и помоћи	498.360,00	498.360,00	0,00	0,00	498.360,00	0,10
414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	1.510.000,00	1.510.000,00	0,00	0,00	1.510.000,00	0,31
Укупно за konto 414000			2.029.360,00	2.029.360,00	0,00	0,00	2.029.360,00	0,42
415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	4.462.780,00	4.462.780,00	0,00	0,00	4.462.780,00	0,92
Укупно за konto 415000			4.462.780,00	4.462.780,00	0,00	0,00	4.462.780,00	0,92
416000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	2.290.000,00	2.290.000,00	0,00	0,00	2.290.000,00	0,47
Укупно за konto 416000			2.290.000,00	2.290.000,00	0,00	0,00	2.290.000,00	0,47
421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	1.000.000,00	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00	0,21
421000	421200	Енергетске услуге	14.910.000,00	14.660.000,00	250.000,00	0,00	14.910.000,00	3,09
421000	421300	Комуналне услуге	31.500.000,00	31.500.000,00	0,00	0,00	31.500.000,00	6,53
421000	421400	Услуге комуникација	5.100.000,00	5.100.000,00	0,00	0,00	5.100.000,00	1,06
421000	421500	Трошкови осигурања	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	0,00	1.500.000,00	0,31
Укупно за konto 421000			54.010.000,00	53.760.000,00	250.000,00	0,00	54.010.000,00	11,19
422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	534.826,00	534.826,00	0,00	0,00	534.826,00	0,11
422000	422200	Трошкови службених путовања у иностранство	25.000,00	25.000,00	0,00	0,00	25.000,00	0,01
422000	422300	Трошкови путовања у оквиру редовног рада	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 422000			559.826,00	559.826,00	0,00	0,00	559.826,00	0,12
423000	423200	Компјутерске услуге	2.300.000,00	2.300.000,00	0,00	0,00	2.300.000,00	0,48
423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	330.160,00	330.160,00	0,00	0,00	330.160,00	0,07
423000	423400	Услуге информисања	2.005.388,00	1.551.688,00	0,00	453.700,00	2.005.388,00	0,42
423000	423500	Стручне услуге	41.480.783,00	39.160.000,00	0,00	2.320.783,00	41.480.783,00	8,60
423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	3.710.000,00	3.710.000,00	0,00	0,00	3.710.000,00	0,77
423000	423700	Репрезентација	2.947.979,00	2.628.433,00	0,00	319.546,00	2.947.979,00	0,61
423000	423900	Остале опште услуге	24.868.765,00	13.160.622,00	0,00	11.708.143,00	24.868.765,00	5,15
Укупно за konto 423000			77.643.075,00	62.840.903,00	0,00	14.802.172,00	77.643.075,00	16,09
424000	424300	Медицинске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
424000	424400	Услуге одржавања аутопутева	180.000,00	180.000,00	0,00	0,00	180.000,00	0,04

ПЛАН РАСХОДА ЗА КОРИСНИКА БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

Кonto	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	60,00	0,00	0,00	60,00	60,00	0,00
424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	300.000,00	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,06
424000	424900	Остале специјализоване услуге	9.843.000,00	9.759.000,00	0,00	84.000,00	9.843.000,00	2,04
Укупно за konto 424000			10.323.060,00	10.239.000,00	0,00	84.060,00	10.323.060,00	2,14
425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	49.173.398,00	36.926.800,00	0,00	12.246.598,00	49.173.398,00	10,19
425000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	0,00	1.500.000,00	0,31
Укупно за konto 425000			50.673.398,00	38.426.800,00	0,00	12.246.598,00	50.673.398,00	10,50
426000	426100	Административни материјал	1.236.700,00	1.236.700,00	0,00	0,00	1.236.700,00	0,26
426000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	912.000,00	912.000,00	0,00	0,00	912.000,00	0,19
426000	426400	Материјали за саобраћај	2.203.999,00	2.200.000,00	0,00	3.999,00	2.203.999,00	0,46
426000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	700.000,00	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,15
426000	426900	Материјали за посебне намене	760.460,00	700.000,00	0,00	60.460,00	760.460,00	0,16
Укупно за konto 426000			5.813.159,00	5.748.700,00	0,00	64.459,00	5.813.159,00	1,20
441000	441900	Финансијске промене на финансијским лизинзима	255.000,00	255.000,00	0,00	0,00	255.000,00	0,05
Укупно за konto 441000			255.000,00	255.000,00	0,00	0,00	255.000,00	0,05
451000	451100	Текуће субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама	15.610.000,00	15.610.000,00	0,00	0,00	15.610.000,00	3,24
451000	451200	Капиталне субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама	2.515.216,00	2.515.216,00	0,00	0,00	2.515.216,00	0,52
Укупно за konto 451000			18.125.216,00	18.125.216,00	0,00	0,00	18.125.216,00	3,76
463000	414300	Отпремнине и помоћи	394.000,00	394.000,00	0,00	0,00	394.000,00	0,08
463000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	696.000,00	696.000,00	0,00	0,00	696.000,00	0,14
463000	415100	Накнаде трошкова за запослене	10.394.000,00	10.394.000,00	0,00	0,00	10.394.000,00	2,15
463000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	5.100.000,00	5.100.000,00	0,00	0,00	5.100.000,00	1,06
463000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
463000	421200	Енергетске услуге	10.662.000,00	10.662.000,00	0,00	0,00	10.662.000,00	2,21
463000	421300	Комуналне услуге	2.650.000,00	2.650.000,00	0,00	0,00	2.650.000,00	0,55
463000	421400	Услуге комуникација	825.000,00	825.000,00	0,00	0,00	825.000,00	0,17
463000	421500	Трошкови осигурања	656.000,00	656.000,00	0,00	0,00	656.000,00	0,14
463000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	175.000,00	175.000,00	0,00	0,00	175.000,00	0,04
463000	422400	Трошкови путовања ученика	3.705.000,00	3.705.000,00	0,00	0,00	3.705.000,00	0,77
463000	423200	Компјутерске услуге	45.000,00	45.000,00	0,00	0,00	45.000,00	0,01
463000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	300.000,00	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,06
463000	423400	Услуге информисања	140.000,00	140.000,00	0,00	0,00	140.000,00	0,03
463000	423500	Стручне услуге	1.555.000,00	1.555.000,00	0,00	0,00	1.555.000,00	0,32
463000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,02
463000	423700	Репрезентација	1.095.000,00	1.095.000,00	0,00	0,00	1.095.000,00	0,23
463000	423900	Остале опште услуге	2.540.000,00	2.540.000,00	0,00	0,00	2.540.000,00	0,53

ПЛАН РАСХОДА ЗА КОРИСНИКА БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА
За период: 01.01.2025-31.12.2025

Кonto	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
463000	424200	Услуге образовања, културе и спорта	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
463000	424300	Медицинске услуге	320.000,00	320.000,00	0,00	0,00	320.000,00	0,07
463000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	10.000,00	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00
463000	424900	Остале специјализоване услуге	1.350.000,00	1.350.000,00	0,00	0,00	1.350.000,00	0,28
463000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	2.181.000,00	2.181.000,00	0,00	0,00	2.181.000,00	0,45
463000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	849.000,00	849.000,00	0,00	0,00	849.000,00	0,18
463000	426100	Административни материјал	530.000,00	530.000,00	0,00	0,00	530.000,00	0,11
463000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	360.000,00	360.000,00	0,00	0,00	360.000,00	0,07
463000	426400	Материјали за саобраћај	3.963.000,00	3.963.000,00	0,00	0,00	3.963.000,00	0,82
463000	426600	Материјали за образовање, културу и спорт	250.000,00	250.000,00	0,00	0,00	250.000,00	0,05
463000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	1.030.000,00	1.030.000,00	0,00	0,00	1.030.000,00	0,21
463000	426900	Материјали за посебне намене	698.461,00	698.461,00	0,00	0,00	698.461,00	0,14
463000	472300	Накнаде из буџета за децу и породицу	35.000,00	35.000,00	0,00	0,00	35.000,00	0,01
463000	472600	Накнаде из буџета у случају смрти	241.000,00	241.000,00	0,00	0,00	241.000,00	0,05
463000	472700	Накнаде из буџета за образовање, културу, науку и спорт	46.000,00	46.000,00	0,00	0,00	46.000,00	0,01
463000	472800	Накнаде из буџета за становање и живот	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
463000	472900	Остале накнаде из буџета	1.390.000,00	1.390.000,00	0,00	0,00	1.390.000,00	0,29
463000	482200	Обавезне таксе	40.000,00	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,01
463000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
463000	511300	Капитално одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
463000	511400	Пројектно планирање	820.000,00	820.000,00	0,00	0,00	820.000,00	0,17
463000	512200	Административна опрема	1.746.900,00	1.746.900,00	0,00	0,00	1.746.900,00	0,36
463000	512600	Опрема за образовање, науку, културу и спорт	95.000,00	95.000,00	0,00	0,00	95.000,00	0,02
463000	512800	Опрема за јавну безбедност	40.000,00	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,01
Укупно за konto 463000			57.028.361,00	57.028.361,00	0,00	0,00	57.028.361,00	11,82
464000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	210.000,00	210.000,00	0,00	0,00	210.000,00	0,04
464000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	89.658,00	89.658,00	0,00	0,00	89.658,00	0,02
464000	412200	Допринос за здравствено осигурање	45.408,00	45.408,00	0,00	0,00	45.408,00	0,01
464000	415100	Накнаде трошкова за запослене	107.000,00	107.000,00	0,00	0,00	107.000,00	0,02
464000	423500	Стручне услуге	2.391.000,00	2.391.000,00	0,00	0,00	2.391.000,00	0,50
464000	424900	Остале специјализоване услуге	163.000,00	163.000,00	0,00	0,00	163.000,00	0,03
464000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	156.000,00	156.000,00	0,00	0,00	156.000,00	0,03
464000	426400	Материјали за саобраћај	200.381,00	200.381,00	0,00	0,00	200.381,00	0,04
464000	464100	Текуће дотације организацијама за обавезно социјално осигурање	932.000,00	932.000,00	0,00	0,00	932.000,00	0,19
464000	512200	Административна опрема	976.448,00	976.448,00	0,00	0,00	976.448,00	0,20
Укупно за konto 464000			5.270.895,00	5.270.895,00	0,00	0,00	5.270.895,00	1,09
465000	465100	Остале текуће дотације и трансфери	3.578.000,00	3.058.000,00	0,00	520.000,00	3.578.000,00	0,74

ПЛАН РАСХОДА ЗА КОРИСНИКА БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА
За период: 01.01.2025-31.12.2025

Кonto	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
465000	465200	Остале капиталне дотације и трансфери	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	500.000,00	0,10
Укупно за konto 465000			4.078.000,00	3.058.000,00	0,00	1.020.000,00	4.078.000,00	0,85
472000	472300	Накнаде из буџета за децу и породицу	6.802.000,00	6.802.000,00	0,00	0,00	6.802.000,00	1,41
472000	472700	Накнаде из буџета за образовање, културу, науку и спорт	5.825.333,00	5.825.333,00	0,00	0,00	5.825.333,00	1,21
472000	472800	Накнаде из буџета за становање и живот	2.945.000,00	1.505.000,00	0,00	1.440.000,00	2.945.000,00	0,61
472000	472900	Остале накнаде из буџета	9.092.425,00	5.444.000,00	0,00	3.648.425,00	9.092.425,00	1,88
Укупно за konto 472000			24.664.758,00	19.576.333,00	0,00	5.088.425,00	24.664.758,00	5,11
481000	481100	Дотације непрофитним организацијама које пружају помоћ домаћинствима	4.340.000,00	4.340.000,00	0,00	0,00	4.340.000,00	0,90
481000	481900	Дотације осталим непрофитним институцијама	15.704.570,00	15.704.570,00	0,00	0,00	15.704.570,00	3,25
Укупно за konto 481000			20.044.570,00	20.044.570,00	0,00	0,00	20.044.570,00	4,15
482000	482100	Остали порези	130.000,00	130.000,00	0,00	0,00	130.000,00	0,03
482000	482200	Обавезне таксе	90.000,00	90.000,00	0,00	0,00	90.000,00	0,02
Укупно за konto 482000			220.000,00	220.000,00	0,00	0,00	220.000,00	0,05
483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	3.060.000,00	3.060.000,00	0,00	0,00	3.060.000,00	0,63
Укупно за konto 483000			3.060.000,00	3.060.000,00	0,00	0,00	3.060.000,00	0,63
484000	484100	Накнада штете за повреде или штету насталу услед елементарних непогода	900.000,00	0,00	0,00	900.000,00	900.000,00	0,19
Укупно за konto 484000			900.000,00	0,00	0,00	900.000,00	900.000,00	0,19
485000	485100	Накнада штете за повреде или штету нанету од стране државних органа	700.000,00	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,15
Укупно за konto 485000			700.000,00	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,15
499000	499100	Средства резерве	670.539,00	670.539,00	0,00	0,00	670.539,00	0,14
Укупно за konto 499000			670.539,00	670.539,00	0,00	0,00	670.539,00	0,14
511000	511200	Изградња зграда и објеката	19.993.050,00	5.551.701,00	0,00	14.441.349,00	19.993.050,00	4,14
511000	511300	Капитално одржавање зграда и објеката	21.330.333,00	6.000.000,00	0,00	15.330.333,00	21.330.333,00	4,42
511000	511400	Пројектно планирање	16.508.800,00	16.080.800,00	0,00	428.000,00	16.508.800,00	3,42
Укупно за konto 511000			57.832.183,00	27.632.501,00	0,00	30.199.682,00	57.832.183,00	11,99
512000	512100	Опрема за саобраћај	2.325.000,00	2.325.000,00	0,00	0,00	2.325.000,00	0,48
512000	512200	Административна опрема	4.645.201,00	1.967.173,00	0,00	2.678.028,00	4.645.201,00	0,96
512000	512800	Опрема за јавну безбедност	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 512000			6.970.201,00	4.292.173,00	0,00	2.678.028,00	6.970.201,00	1,44
541000	541100	Земљиште	127.000,00	127.000,00	0,00	0,00	127.000,00	0,03
Укупно за konto 541000			127.000,00	127.000,00	0,00	0,00	127.000,00	0,03
Укупно за БК			482.521.467,00	415.188.043,00	250.000,00	67.083.424,00	482.521.467,00	100,00

ПЛАН РАСХОДА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА
1 СКУПШТИНА ОПШТИНЕ

Конто	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	5.634.225,00	5.634.225,00	0,00	0,00	5.634.225,00	1,17
Укупно за конто 411000			5.634.225,00	5.634.225,00	0,00	0,00	5.634.225,00	1,17
412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	563.423,00	563.423,00	0,00	0,00	563.423,00	0,12
412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	290.163,00	290.163,00	0,00	0,00	290.163,00	0,06
Укупно за конто 412000			853.586,00	853.586,00	0,00	0,00	853.586,00	0,18
414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	80.000,00	80.000,00	0,00	0,00	80.000,00	0,02
Укупно за конто 414000			80.000,00	80.000,00	0,00	0,00	80.000,00	0,02
415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	162.639,00	162.639,00	0,00	0,00	162.639,00	0,03
Укупно за конто 415000			162.639,00	162.639,00	0,00	0,00	162.639,00	0,03
416000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	305.000,00	305.000,00	0,00	0,00	305.000,00	0,06
Укупно за конто 416000			305.000,00	305.000,00	0,00	0,00	305.000,00	0,06
421000	421500	Трошкови осигурања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за конто 421000			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	94.826,00	94.826,00	0,00	0,00	94.826,00	0,02
422000	422200	Трошкови службених путовања у иностранство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за конто 422000			94.826,00	94.826,00	0,00	0,00	94.826,00	0,02
423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	48.360,00	48.360,00	0,00	0,00	48.360,00	0,01
423000	423400	Услуге информисања	207.288,00	207.288,00	0,00	0,00	207.288,00	0,04
423000	423500	Стручне услуге	4.000.000,00	4.000.000,00	0,00	0,00	4.000.000,00	0,83
423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	2.380.000,00	2.380.000,00	0,00	0,00	2.380.000,00	0,49
423000	423700	Репрезентација	874.000,00	874.000,00	0,00	0,00	874.000,00	0,18
423000	423900	Остале опште услуге	215.756,00	215.756,00	0,00	0,00	215.756,00	0,04
Укупно за конто 423000			7.725.404,00	7.725.404,00	0,00	0,00	7.725.404,00	1,60
424000	424900	Остале специјализоване услуге	136.000,00	136.000,00	0,00	0,00	136.000,00	0,03
Укупно за конто 424000			136.000,00	136.000,00	0,00	0,00	136.000,00	0,03
426000	426100	Административни материјал	314.000,00	314.000,00	0,00	0,00	314.000,00	0,07
Укупно за конто 426000			314.000,00	314.000,00	0,00	0,00	314.000,00	0,07
472000	472300	Накнаде из буџета за децу и породицу	6.652.000,00	6.652.000,00	0,00	0,00	6.652.000,00	1,38
472000	472700	Накнаде из буџета за образовање, културу, науку и спорт	525.333,00	525.333,00	0,00	0,00	525.333,00	0,11
Укупно за конто 472000			7.177.333,00	7.177.333,00	0,00	0,00	7.177.333,00	1,49
481000	481900	Дотације осталим непрофитним институцијама	318.570,00	318.570,00	0,00	0,00	318.570,00	0,07
Укупно за конто 481000			318.570,00	318.570,00	0,00	0,00	318.570,00	0,07
482000	482100	Остали порези	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
482000	482200	Обавезне таксе	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за конто 482000			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за 1 СКУПШТИНА ОПШТИНЕ			22.801.583,00	22.801.583,00	0,00	0,00	22.801.583,00	4,73

ПЛАН РАСХОДА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА
2 ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ

Кonto	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	4.663.176,00	4.663.176,00	0,00	0,00	4.663.176,00	0,97
Укупно за konto 411000			4.663.176,00	4.663.176,00	0,00	0,00	4.663.176,00	0,97
412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	466.318,00	466.318,00	0,00	0,00	466.318,00	0,10
412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	240.154,00	240.154,00	0,00	0,00	240.154,00	0,05
Укупно за konto 412000			706.472,00	706.472,00	0,00	0,00	706.472,00	0,15
414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 414000			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	143.528,00	143.528,00	0,00	0,00	143.528,00	0,03
Укупно за konto 415000			143.528,00	143.528,00	0,00	0,00	143.528,00	0,03
416000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	143.000,00	143.000,00	0,00	0,00	143.000,00	0,03
Укупно за konto 416000			143.000,00	143.000,00	0,00	0,00	143.000,00	0,03
421000	421500	Трошкови осигурања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 421000			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
422000	422200	Трошкови службених путовања у иностранство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 422000			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
423000	423400	Услуге информисања	44.400,00	44.400,00	0,00	0,00	44.400,00	0,01
423000	423500	Стручне услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	480.000,00	480.000,00	0,00	0,00	480.000,00	0,10
423000	423700	Репрезентација	350.000,00	350.000,00	0,00	0,00	350.000,00	0,07
423000	423900	Остале опште услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 423000			874.400,00	874.400,00	0,00	0,00	874.400,00	0,18
424000	424900	Остале специјализоване услуге	113.000,00	113.000,00	0,00	0,00	113.000,00	0,02
Укупно за konto 424000			113.000,00	113.000,00	0,00	0,00	113.000,00	0,02
426000	426100	Административни материјал	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
426000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 426000			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
482000	482100	Остали порези	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 482000			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за 2 ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ			6.643.576,00	6.643.576,00	0,00	0,00	6.643.576,00	1,38

ПЛАН РАСХОДА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА
3 ОПШТИНСКО ВЕЋЕ

Кonto	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	4.122.781,00	4.122.781,00	0,00	0,00	4.122.781,00	0,85
Укупно за konto 411000			4.122.781,00	4.122.781,00	0,00	0,00	4.122.781,00	0,85
412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	412.279,00	412.279,00	0,00	0,00	412.279,00	0,09
412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	212.324,00	212.324,00	0,00	0,00	212.324,00	0,04
Укупно за konto 412000			624.603,00	624.603,00	0,00	0,00	624.603,00	0,13
414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 414000			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	255.633,00	255.633,00	0,00	0,00	255.633,00	0,05
Укупно за konto 415000			255.633,00	255.633,00	0,00	0,00	255.633,00	0,05
416000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	95.000,00	95.000,00	0,00	0,00	95.000,00	0,02
Укупно за konto 416000			95.000,00	95.000,00	0,00	0,00	95.000,00	0,02
422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
422000	422200	Трошкови службених путовања у иностранство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 422000			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
423000	423400	Услуге информисања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
423000	423500	Стручне услуге	3.500.000,00	3.500.000,00	0,00	0,00	3.500.000,00	0,73
423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	50.000,00	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
423000	423700	Репрезентација	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 423000			3.550.000,00	3.550.000,00	0,00	0,00	3.550.000,00	0,74
424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 424000			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
426000	426100	Административни материјал	2.700,00	2.700,00	0,00	0,00	2.700,00	0,00
Укупно за konto 426000			2.700,00	2.700,00	0,00	0,00	2.700,00	0,00
Укупно за 3 ОПШТИНСКО ВЕЋЕ			8.650.717,00	8.650.717,00	0,00	0,00	8.650.717,00	1,79

ПЛАН РАСХОДА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА
4 О.Ј. ПРАВОБРАНИЛАШТВО

Кonto	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	3.902.351,00	3.902.351,00	0,00	0,00	3.902.351,00	0,81
Укупно за konto 411000			3.902.351,00	3.902.351,00	0,00	0,00	3.902.351,00	0,81
412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	390.236,00	390.236,00	0,00	0,00	390.236,00	0,08
412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	200.972,00	200.972,00	0,00	0,00	200.972,00	0,04
Укупно за konto 412000			591.208,00	591.208,00	0,00	0,00	591.208,00	0,12
414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	30.000,00	30.000,00	0,00	0,00	30.000,00	0,01
Укупно за konto 414000			30.000,00	30.000,00	0,00	0,00	30.000,00	0,01
415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	577.148,00	577.148,00	0,00	0,00	577.148,00	0,12
Укупно за konto 415000			577.148,00	577.148,00	0,00	0,00	577.148,00	0,12
422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
422000	422200	Трошкови службених путовања у иностранство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 422000			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	121.800,00	121.800,00	0,00	0,00	121.800,00	0,03
423000	423500	Стручне услуге	1.370.000,00	1.370.000,00	0,00	0,00	1.370.000,00	0,28
423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
423000	423700	Репрезентација	4.433,00	4.433,00	0,00	0,00	4.433,00	0,00
Укупно за konto 423000			1.496.233,00	1.496.233,00	0,00	0,00	1.496.233,00	0,31
426000	426100	Административни материјал	20.000,00	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,00
426000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	12.000,00	12.000,00	0,00	0,00	12.000,00	0,00
Укупно за konto 426000			32.000,00	32.000,00	0,00	0,00	32.000,00	0,01
482000	482100	Остали порези	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 482000			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за 4 О.Ј. ПРАВОБРАНИЛАШТВО			6.628.940,00	6.628.940,00	0,00	0,00	6.628.940,00	1,37

ПЛАН РАСХОДА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА
5 ОПШТИНСКА УПРАВА

Кonto	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	46.118.822,00	46.118.822,00	0,00	0,00	46.118.822,00	9,56
Укупно за konto 411000			46.118.822,00	46.118.822,00	0,00	0,00	46.118.822,00	9,56
412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	4.551.064,00	4.551.064,00	0,00	0,00	4.551.064,00	0,94
412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	2.343.798,00	2.343.798,00	0,00	0,00	2.343.798,00	0,49
Укупно за konto 412000			6.894.862,00	6.894.862,00	0,00	0,00	6.894.862,00	1,43
413000	413100	Накнаде у натури	658.000,00	658.000,00	0,00	0,00	658.000,00	0,14
Укупно за konto 413000			658.000,00	658.000,00	0,00	0,00	658.000,00	0,14
414000	414100	Исплата накнада за време одсуствовања с посла на терет фондова	21.000,00	21.000,00	0,00	0,00	21.000,00	0,00
414000	414300	Отпремнине и помоћи	498.360,00	498.360,00	0,00	0,00	498.360,00	0,10
414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	1.400.000,00	1.400.000,00	0,00	0,00	1.400.000,00	0,29
Укупно за konto 414000			1.919.360,00	1.919.360,00	0,00	0,00	1.919.360,00	0,40
415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	3.323.832,00	3.323.832,00	0,00	0,00	3.323.832,00	0,69
Укупно за konto 415000			3.323.832,00	3.323.832,00	0,00	0,00	3.323.832,00	0,69
416000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	1.747.000,00	1.747.000,00	0,00	0,00	1.747.000,00	0,36
Укупно за konto 416000			1.747.000,00	1.747.000,00	0,00	0,00	1.747.000,00	0,36
421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	1.000.000,00	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00	0,21
421000	421200	Енергетске услуге	14.910.000,00	14.660.000,00	250.000,00	0,00	14.910.000,00	3,09
421000	421300	Комуналне услуге	31.500.000,00	31.500.000,00	0,00	0,00	31.500.000,00	6,53
421000	421400	Услуге комуникација	5.100.000,00	5.100.000,00	0,00	0,00	5.100.000,00	1,06
421000	421500	Трошкови осигурања	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	0,00	1.500.000,00	0,31
Укупно за konto 421000			54.010.000,00	53.760.000,00	250.000,00	0,00	54.010.000,00	11,19
422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	440.000,00	440.000,00	0,00	0,00	440.000,00	0,09
422000	422200	Трошкови службених путовања у иностранство	25.000,00	25.000,00	0,00	0,00	25.000,00	0,01
422000	422300	Трошкови путовања у оквиру редовног рада	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 422000			465.000,00	465.000,00	0,00	0,00	465.000,00	0,10
423000	423200	Компјутерске услуге	2.300.000,00	2.300.000,00	0,00	0,00	2.300.000,00	0,48
423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	160.000,00	160.000,00	0,00	0,00	160.000,00	0,03
423000	423400	Услуге информисања	1.753.700,00	1.300.000,00	0,00	453.700,00	1.753.700,00	0,36
423000	423500	Стручне услуге	32.610.783,00	30.290.000,00	0,00	2.320.783,00	32.610.783,00	6,76
423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	800.000,00	800.000,00	0,00	0,00	800.000,00	0,17
423000	423700	Репрезентација	1.719.546,00	1.400.000,00	0,00	319.546,00	1.719.546,00	0,36
423000	423900	Остале опште услуге	24.653.009,00	12.944.866,00	0,00	11.708.143,00	24.653.009,00	5,11
Укупно за konto 423000			63.997.038,00	49.194.866,00	0,00	14.802.172,00	63.997.038,00	13,26
424000	424300	Медицинске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
424000	424400	Услуге одржавања аутопутева	180.000,00	180.000,00	0,00	0,00	180.000,00	0,04
424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	60,00	0,00	0,00	60,00	60,00	0,00

ПЛАН РАСХОДА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	300.000,00	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,06
424000	424900	Остале специјализоване услуге	9.594.000,00	9.510.000,00	0,00	84.000,00	9.594.000,00	1,99
Укупно за konto 424000			10.074.060,00	9.990.000,00	0,00	84.060,00	10.074.060,00	2,09
425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	49.173.398,00	36.926.800,00	0,00	12.246.598,00	49.173.398,00	10,19
425000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	0,00	1.500.000,00	0,31
Укупно за konto 425000			50.673.398,00	38.426.800,00	0,00	12.246.598,00	50.673.398,00	10,50
426000	426100	Административни материјал	900.000,00	900.000,00	0,00	0,00	900.000,00	0,19
426000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	900.000,00	900.000,00	0,00	0,00	900.000,00	0,19
426000	426400	Материјали за саобраћај	2.203.999,00	2.200.000,00	0,00	3.999,00	2.203.999,00	0,46
426000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	700.000,00	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,15
426000	426900	Материјали за посебне намене	760.460,00	700.000,00	0,00	60.460,00	760.460,00	0,16
Укупно за konto 426000			5.464.459,00	5.400.000,00	0,00	64.459,00	5.464.459,00	1,13
441000	441900	Финансијске промене на финансијским лизинзима	255.000,00	255.000,00	0,00	0,00	255.000,00	0,05
Укупно за konto 441000			255.000,00	255.000,00	0,00	0,00	255.000,00	0,05
451000	451100	Текуће субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама	15.610.000,00	15.610.000,00	0,00	0,00	15.610.000,00	3,24
451000	451200	Капиталне субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама	2.515.216,00	2.515.216,00	0,00	0,00	2.515.216,00	0,52
Укупно за konto 451000			18.125.216,00	18.125.216,00	0,00	0,00	18.125.216,00	3,76
463000	422400	Грошкови путовања ученика	2.205.000,00	2.205.000,00	0,00	0,00	2.205.000,00	0,46
463000	423900	Остале опште услуге	1.241.000,00	1.241.000,00	0,00	0,00	1.241.000,00	0,26
463000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	151.000,00	151.000,00	0,00	0,00	151.000,00	0,03
463000	426400	Материјали за саобраћај	1.190.000,00	1.190.000,00	0,00	0,00	1.190.000,00	0,25
Укупно за konto 463000			4.787.000,00	4.787.000,00	0,00	0,00	4.787.000,00	0,99
464000	464100	Текуће дотације организацијама за обавезно социјално осигурање	932.000,00	932.000,00	0,00	0,00	932.000,00	0,19
Укупно за konto 464000			932.000,00	932.000,00	0,00	0,00	932.000,00	0,19
465000	465100	Остале текуће дотације и трансфери	3.578.000,00	3.058.000,00	0,00	520.000,00	3.578.000,00	0,74
465000	465200	Остале капиталне дотације и трансфери	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	500.000,00	0,10
Укупно за konto 465000			4.078.000,00	3.058.000,00	0,00	1.020.000,00	4.078.000,00	0,85
472000	472300	Накнаде из буџета за децу и породицу	150.000,00	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00	0,03
472000	472700	Накнаде из буџета за образовање, културу, науку и спорт	5.300.000,00	5.300.000,00	0,00	0,00	5.300.000,00	1,10
472000	472800	Накнаде из буџета за становање и живот	2.945.000,00	1.505.000,00	0,00	1.440.000,00	2.945.000,00	0,61
472000	472900	Остале накнаде из буџета	9.092.425,00	5.444.000,00	0,00	3.648.425,00	9.092.425,00	1,88
Укупно за konto 472000			17.487.425,00	12.399.000,00	0,00	5.088.425,00	17.487.425,00	3,62
481000	481100	Дотације непрофитним организацијама које пружају помоћ домаћинствима	4.340.000,00	4.340.000,00	0,00	0,00	4.340.000,00	0,90
481000	481900	Дотације осталим непрофитним институцијама	15.386.000,00	15.386.000,00	0,00	0,00	15.386.000,00	3,19
Укупно за konto 481000			19.726.000,00	19.726.000,00	0,00	0,00	19.726.000,00	4,09
482000	482100	Остали порези	130.000,00	130.000,00	0,00	0,00	130.000,00	0,03
482000	482200	Обавезне таксе	90.000,00	90.000,00	0,00	0,00	90.000,00	0,02
Укупно за konto 482000			220.000,00	220.000,00	0,00	0,00	220.000,00	0,05
483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	3.060.000,00	3.060.000,00	0,00	0,00	3.060.000,00	0,63
Укупно за konto 483000			3.060.000,00	3.060.000,00	0,00	0,00	3.060.000,00	0,63

ПЛАН РАСХОДА
За период: 01.01.2025-31.12.2025

484000	484100	Накнада штете за повреде или штету насталу услед елементарних непогода	900.000,00	0,00	0,00	900.000,00	900.000,00	0,19
Укупно за konto 484000			900.000,00	0,00	0,00	900.000,00	900.000,00	0,19
485000	485100	Накнада штете за повреде или штету нанету од стране државних органа	700.000,00	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,15
Укупно за konto 485000			700.000,00	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,15
499000	499100	Средства резерве	670.539,00	670.539,00	0,00	0,00	670.539,00	0,14
Укупно за konto 499000			670.539,00	670.539,00	0,00	0,00	670.539,00	0,14
511000	511200	Изградња зграда и објеката	19.993.050,00	5.551.701,00	0,00	14.441.349,00	19.993.050,00	4,14
511000	511300	Капитално одржавање зграда и објеката	21.330.333,00	6.000.000,00	0,00	15.330.333,00	21.330.333,00	4,42
511000	511400	Пројектно планирање	16.508.800,00	16.080.800,00	0,00	428.000,00	16.508.800,00	3,42
Укупно за konto 511000			57.832.183,00	27.632.501,00	0,00	30.199.682,00	57.832.183,00	11,99
512000	512100	Опрема за саобраћај	2.325.000,00	2.325.000,00	0,00	0,00	2.325.000,00	0,48
512000	512200	Административна опрема	4.645.201,00	1.967.173,00	0,00	2.678.028,00	4.645.201,00	0,96
512000	512800	Опрема за јавну безбедност	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за konto 512000			6.970.201,00	4.292.173,00	0,00	2.678.028,00	6.970.201,00	1,44
541000	541100	Земљиште	127.000,00	127.000,00	0,00	0,00	127.000,00	0,03
Укупно за konto 541000			127.000,00	127.000,00	0,00	0,00	127.000,00	0,03
Укупно за 5 ОПШТИНСКА УПРАВА			381.216.395,00	313.882.971,00	250.000,00	67.083.424,00	381.216.395,00	79,01

ПЛАН РАСХОДА
За период: 01.01.2025-31.12.2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА
5.00.01 ОШ КАРАЂОРЂЕ

Кonto	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
463000	414300	Отпремнине и помоћи	294.000,00	294.000,00	0,00	0,00	294.000,00	0,06
463000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	358.000,00	358.000,00	0,00	0,00	358.000,00	0,07
463000	415100	Накнаде трошкова за запослене	7.300.000,00	7.300.000,00	0,00	0,00	7.300.000,00	1,51
463000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	4.300.000,00	4.300.000,00	0,00	0,00	4.300.000,00	0,89
463000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
463000	421200	Енергетске услуге	8.262.000,00	8.262.000,00	0,00	0,00	8.262.000,00	1,71
463000	421300	Комуналне услуге	2.000.000,00	2.000.000,00	0,00	0,00	2.000.000,00	0,41
463000	421400	Услуге комуникација	700.000,00	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,15
463000	421500	Трошкови осигурања	450.000,00	450.000,00	0,00	0,00	450.000,00	0,09
463000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	175.000,00	175.000,00	0,00	0,00	175.000,00	0,04
463000	422400	Трошкови путовања ученика	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	0,00	1.500.000,00	0,31

ПЛАН РАСХОДА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

463000	423200	Компјутерске услуге	45.000,00	45.000,00	0,00	0,00	45.000,00	0,01
463000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	155.000,00	155.000,00	0,00	0,00	155.000,00	0,03
463000	423400	Услуге информисања	80.000,00	80.000,00	0,00	0,00	80.000,00	0,02
463000	423500	Стручне услуге	200.000,00	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00	0,04
463000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	50.000,00	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
463000	423700	Репрезентација	700.000,00	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,15
463000	423900	Остале опште услуге	1.299.000,00	1.299.000,00	0,00	0,00	1.299.000,00	0,27
463000	424200	Услуге образовања, културе и спорта	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
463000	424300	Медицинске услуге	320.000,00	320.000,00	0,00	0,00	320.000,00	0,07
463000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	10.000,00	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00
463000	424900	Остале специјализоване услуге	450.000,00	450.000,00	0,00	0,00	450.000,00	0,09
463000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	1.578.000,00	1.578.000,00	0,00	0,00	1.578.000,00	0,33
463000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	385.000,00	385.000,00	0,00	0,00	385.000,00	0,08
463000	426100	Административни материјал	290.000,00	290.000,00	0,00	0,00	290.000,00	0,06
463000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	160.000,00	160.000,00	0,00	0,00	160.000,00	0,03
463000	426400	Материјали за саобраћај	2.773.000,00	2.773.000,00	0,00	0,00	2.773.000,00	0,57
463000	426600	Материјали за образовање, културу и спорт	200.000,00	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00	0,04
463000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	780.000,00	780.000,00	0,00	0,00	780.000,00	0,16
463000	426900	Материјали за посебне намене	568.461,00	568.461,00	0,00	0,00	568.461,00	0,12
463000	472700	Накнаде из буџета за образовање, културу, науку и спорт	1.000,00	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
463000	482200	Обавезне таксе	20.000,00	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,00
463000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
463000	511300	Капитално одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
463000	511400	Пројектно планирање	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
463000	512200	Административна опрема	1.364.900,00	1.364.900,00	0,00	0,00	1.364.900,00	0,28
463000	512600	Опрема за образовање, науку, културу и спорт	70.000,00	70.000,00	0,00	0,00	70.000,00	0,01
463000	512800	Опрема за јавну безбедност	40.000,00	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,01
Укупно за konto 463000			36.879.361,00	36.879.361,00	0,00	0,00	36.879.361,00	7,64
Укупно за 5.00.01 ОШ КАРАЂОРЂЕ			36.879.361,00	36.879.361,00	0,00	0,00	36.879.361,00	7,64

ПЛАН РАСХОДА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

5.00.02 СШ БУРА ЈАКШИЋ

Кonto	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
463000	414300	Отпремнине и помоћи	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,02
463000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	338.000,00	338.000,00	0,00	0,00	338.000,00	0,07
463000	415100	Накнаде трошкова за запослене	2.550.000,00	2.550.000,00	0,00	0,00	2.550.000,00	0,53
463000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	800.000,00	800.000,00	0,00	0,00	800.000,00	0,17
463000	421200	Енергетске услуге	2.400.000,00	2.400.000,00	0,00	0,00	2.400.000,00	0,50
463000	421300	Комуналне услуге	650.000,00	650.000,00	0,00	0,00	650.000,00	0,13
463000	421400	Услуге комуникација	85.000,00	85.000,00	0,00	0,00	85.000,00	0,02
463000	421500	Трошкови осигурања	206.000,00	206.000,00	0,00	0,00	206.000,00	0,04
463000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
463000	422400	Трошкови путовања ученика	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
463000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	145.000,00	145.000,00	0,00	0,00	145.000,00	0,03
463000	423400	Услуге информисања	60.000,00	60.000,00	0,00	0,00	60.000,00	0,01
463000	423500	Стручне услуге	130.000,00	130.000,00	0,00	0,00	130.000,00	0,03
463000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	50.000,00	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
463000	423700	Репрезентација	370.000,00	370.000,00	0,00	0,00	370.000,00	0,08
463000	424900	Остале специјализоване услуге	900.000,00	900.000,00	0,00	0,00	900.000,00	0,19
463000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	300.000,00	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,06
463000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	160.000,00	160.000,00	0,00	0,00	160.000,00	0,03
463000	426100	Административни материјал	215.000,00	215.000,00	0,00	0,00	215.000,00	0,04
463000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	200.000,00	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00	0,04
463000	426600	Материјали за образовање, културу и спорт	50.000,00	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,01
463000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	230.000,00	230.000,00	0,00	0,00	230.000,00	0,05
463000	426900	Материјали за посебне намене	130.000,00	130.000,00	0,00	0,00	130.000,00	0,03
463000	472700	Накнаде из буџета за образовање, културу, науку и спорт	45.000,00	45.000,00	0,00	0,00	45.000,00	0,01
463000	482200	Обавезне таксе	20.000,00	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,00
463000	511300	Капитално одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
463000	511400	Пројектно планирање	820.000,00	820.000,00	0,00	0,00	820.000,00	0,17
463000	512200	Административна опрема	285.000,00	285.000,00	0,00	0,00	285.000,00	0,06
463000	512600	Опрема за образовање, науку, културу и спорт	25.000,00	25.000,00	0,00	0,00	25.000,00	0,01
Укупно за konto		463000	11.264.000,00	11.264.000,00	0,00	0,00	11.264.000,00	2,33
Укупно за		5.00.02 СШ БУРА ЈАКШИЋ	11.264.000,00	11.264.000,00	0,00	0,00	11.264.000,00	2,33

ПЛАН РАСХОДА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

5.00.03 ДОМ ЗДРАВЉА

Кonto	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
464000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	210.000,00	210.000,00	0,00	0,00	210.000,00	0,04
464000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	89.658,00	89.658,00	0,00	0,00	89.658,00	0,02
464000	412200	Допринос за здравствено осигурање	45.408,00	45.408,00	0,00	0,00	45.408,00	0,01
464000	415100	Накнаде трошкова за запослене	107.000,00	107.000,00	0,00	0,00	107.000,00	0,02
464000	423500	Стручне услуге	2.391.000,00	2.391.000,00	0,00	0,00	2.391.000,00	0,50
464000	424900	Остале специјализоване услуге	163.000,00	163.000,00	0,00	0,00	163.000,00	0,03
464000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	156.000,00	156.000,00	0,00	0,00	156.000,00	0,03
464000	426400	Материјали за саобраћај	200.381,00	200.381,00	0,00	0,00	200.381,00	0,04
464000	512200	Административна опрема	976.448,00	976.448,00	0,00	0,00	976.448,00	0,20
Укупно за konto 464000			4.338.895,00	4.338.895,00	0,00	0,00	4.338.895,00	0,90
Укупно за 5.00.03 ДОМ ЗДРАВЉА			4.338.895,00	4.338.895,00	0,00	0,00	4.338.895,00	0,90

ПЛАН РАСХОДА

За период: 01.01.2025-31.12.2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

5.00.04 ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Кonto	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
463000	415100	Накнаде трошкова за запослене	94.000,00	94.000,00	0,00	0,00	94.000,00	0,02
463000	421400	Услуге комуникација	40.000,00	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,01
463000	423500	Стручне услуге	1.225.000,00	1.225.000,00	0,00	0,00	1.225.000,00	0,25
463000	423700	Репрезентација	25.000,00	25.000,00	0,00	0,00	25.000,00	0,01
463000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	303.000,00	303.000,00	0,00	0,00	303.000,00	0,06
463000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	153.000,00	153.000,00	0,00	0,00	153.000,00	0,03
463000	426100	Административни материјал	25.000,00	25.000,00	0,00	0,00	25.000,00	0,01
463000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	20.000,00	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,00
463000	472300	Накнаде из буџета за децу и породицу	35.000,00	35.000,00	0,00	0,00	35.000,00	0,01
463000	472600	Накнаде из буџета у случају смрти	241.000,00	241.000,00	0,00	0,00	241.000,00	0,05
463000	472800	Накнаде из буџета за становање и живот	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
463000	472900	Остале накнаде из буџета	1.390.000,00	1.390.000,00	0,00	0,00	1.390.000,00	0,29
463000	512200	Административна опрема	97.000,00	97.000,00	0,00	0,00	97.000,00	0,02
Укупно за konto 463000			3.648.000,00	3.648.000,00	0,00	0,00	3.648.000,00	0,76
Укупно за 5.00.04 ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД			3.648.000,00	3.648.000,00	0,00	0,00	3.648.000,00	0,76

ПЛАН РАСХОДА
За период: 01.01.2025-31.12.2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА								
5.00.05 МШ ДР МИЛОЈЕ МИЛОЈЕВИЋ								
Кonto	Расходи по наменама	Опис	Планирано	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
463000	415100	Накнаде трошкова за запослене	450.000,00	450.000,00	0,00	0,00	450.000,00	0,09
Укупно за konto 463000			450.000,00	450.000,00	0,00	0,00	450.000,00	0,09
Укупно за 5.00.05 МШ ДР МИЛОЈЕ МИЛОЈЕВИЋ			450.000,00	450.000,00	0,00	0,00	450.000,00	0,09

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ИНДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА
2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
Раздео 5 ОПШТИНСКА УПРАВА								
Глава 5.01 ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА								
5.01.01 ПУ НАША РАДОСТ								
139/0	411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	35.060.000,00	0,00	4.850.000,00	39.910.000,00	26,58
140/0	412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	3.318.210,00	0,00	690.000,00	4.008.210,00	2,67
140/0	412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	1.708.880,00	0,00	360.000,00	2.068.880,00	1,38
141/0	413000	413100	Накнаде у натури	320.000,00	0,00	0,00	320.000,00	0,21
142/0	414000	414300	Отпремнине и помоћи	98.600,00	0,00	0,00	98.600,00	0,07
142/0	414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	980.000,00	0,00	0,00	980.000,00	0,65
143/0	415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	1.433.870,00	0,00	0,00	1.433.870,00	0,95
144/0	416000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	326.632,00	0,00	0,00	326.632,00	0,22
145/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	110.000,00	0,00	0,00	110.000,00	0,07
145/0	421000	421200	Енергетске услуге	3.454.000,00	0,00	0,00	3.454.000,00	2,30
145/0	421000	421300	Комуналне услуге	1.424.150,00	0,00	0,00	1.424.150,00	0,95
145/0	421000	421400	Услуге комуникација	796.155,00	0,00	0,00	796.155,00	0,53
145/0	421000	421500	Трошкови осигурања	406.360,00	0,00	0,00	406.360,00	0,27
146/0	422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	103.400,00	0,00	0,00	103.400,00	0,07
146/0	422000	422400	Трошкови путовања ученика	385.600,00	0,00	0,00	385.600,00	0,26
147/0	423000	423200	Компјутерске услуге	84.000,00	0,00	0,00	84.000,00	0,06
147/0	423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	47.450,00	0,00	0,00	47.450,00	0,03
147/0	423000	423400	Услуге информисања	103.300,00	0,00	0,00	103.300,00	0,07
147/0	423000	423500	Стручне услуге	11.196.000,00	0,00	0,00	11.196.000,00	7,46
147/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	5.000,00	0,00	0,00	5.000,00	0,00
147/0	423000	423700	Репрезентација	78.000,00	0,00	0,00	78.000,00	0,05
147/0	423000	423900	Остале опште услуге	416.000,00	0,00	0,00	416.000,00	0,28

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ИНДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА 2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
148/0	424000	424300	Медицинске услуге	783.110,00	0,00	0,00	783.110,00	0,52
148/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	935.800,00	0,00	0,00	935.800,00	0,62
149/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	159.700,00	0,00	0,00	159.700,00	0,11
149/0	425000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	455.000,00	0,00	0,00	455.000,00	0,30
150/0	426000	426100	Административни материјал	207.000,00	0,00	0,00	207.000,00	0,14
150/0	426000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	108.100,00	0,00	0,00	108.100,00	0,07
150/0	426000	426400	Материјали за саобраћај	184.000,00	0,00	0,00	184.000,00	0,12
150/0	426000	426600	Материјали за образовање, културу и спорт	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
150/0	426000	426700	Медицински и лабораторијски материјали	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
150/0	426000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	7.887.500,00	0,00	0,00	7.887.500,00	5,25
150/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	432.000,00	0,00	0,00	432.000,00	0,29
151/0	482000	482100	Остали порези	42.800,00	0,00	0,00	42.800,00	0,03
151/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
152/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
153/0	512000	512200	Административна опрема	116.500,00	0,00	0,00	116.500,00	0,08
Укупно за аналитику		5.01.01		73.319.117,00				
Укупно за главу		5.01	ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА	73.319.117,00	0,00	5.900.000,00	79.219.117,00	52,76
Глава		5.02	УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ					
5.02.01		КУЛТУРНИ ЦЕНТАР						
154/0	411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	6.245.000,00	0,00	0,00	6.245.000,00	4,16
155/0	412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	625.000,00	0,00	0,00	625.000,00	0,42
155/0	412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	322.000,00	0,00	0,00	322.000,00	0,21
156/0	413000	413100	Накнаде у натури	28.000,00	0,00	0,00	28.000,00	0,02
157/0	414000	414300	Отпремнине и помоћи	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,01
157/0	414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	161.000,00	0,00	0,00	161.000,00	0,11
158/0	415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	416.920,00	0,00	0,00	416.920,00	0,28
159/0	416000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	10,00	0,00	0,00	10,00	0,00
160/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	23.000,00	0,00	0,00	23.000,00	0,02
160/0	421000	421200	Енергетске услуге	1.672.000,00	0,00	0,00	1.672.000,00	1,11
160/0	421000	421300	Комуналне услуге	84.000,00	0,00	0,00	84.000,00	0,06
160/0	421000	421400	Услуге комуникација	198.000,00	0,00	0,00	198.000,00	0,13
160/0	421000	421500	Трошкови осигурања	138.000,00	0,00	0,00	138.000,00	0,09
160/0	421000	421900	Остали трошкови	10,00	0,00	0,00	10,00	0,00
161/0	422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	909.880,00	0,00	0,00	909.880,00	0,61
161/0	422000	422200	Трошкови службених путовања у иностранство	20,00	0,00	0,00	20,00	0,00
162/0	423000	423200	Компјутерске услуге	97.690,00	0,00	0,00	97.690,00	0,07
162/0	423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	20,00	0,00	0,00	20,00	0,00
162/0	423000	423400	Услуге информисања	95.000,00	0,00	0,00	95.000,00	0,06
162/0	423000	423500	Стручне услуге	530.000,00	0,00	0,00	530.000,00	0,35
162/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	140.000,00	0,00	0,00	140.000,00	0,09

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ИНДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА 2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
162/0	423000	423700	Репрезентација	105.000,00	0,00	0,00	105.000,00	0,07
162/0	423000	423900	Остале опште услуге	60.000,00	0,00	0,00	60.000,00	0,04
163/0	424000	424200	Услуге образовања, културе и спорта	1.930.000,00	0,00	0,00	1.930.000,00	1,29
163/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	10,00	0,00	0,00	10,00	0,00
163/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	2.420.310,00	0,00	0,00	2.420.310,00	1,61
164/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	60.030,00	0,00	0,00	60.030,00	0,04
164/0	425000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	111.020,00	0,00	0,00	111.020,00	0,07
165/0	426000	426100	Административни материјал	60.000,00	0,00	0,00	60.000,00	0,04
165/0	426000	426400	Материјали за саобраћај	175.010,00	0,00	0,00	175.010,00	0,12
165/0	426000	426600	Материјали за образовање, културу и спорт	10,00	0,00	0,00	10,00	0,00
165/0	426000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	305.000,00	0,00	0,00	305.000,00	0,20
165/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	137.000,00	0,00	0,00	137.000,00	0,09
166/0	482000	482100	Остали порези	28.000,00	0,00	0,00	28.000,00	0,02
166/0	482000	482200	Обавезне таксе	15.000,00	0,00	0,00	15.000,00	0,01
167/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	5.000,00	0,00	0,00	5.000,00	0,00
168/0	511000	511300	Капитално одржавање зграда и објеката	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
168/0	511000	511400	Пројектно планирање	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
169/0	512000	512200	Административна опрема	1.030,00	0,00	0,00	1.030,00	0,00
169/0	512000	512600	Опрема за образовање, науку, културу и спорт	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
Укупно за аналитику 5.02.01				17.219.970,00				
5.02.02 НАРОДНА БИБЛИОТЕКА								
154/0	411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	4.850.500,00	0,00	0,00	4.850.500,00	3,23
155/0	412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	485.050,00	0,00	0,00	485.050,00	0,32
155/0	412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	249.800,00	0,00	0,00	249.800,00	0,17
156/0	413000	413100	Накнаде у натури	14.000,00	0,00	0,00	14.000,00	0,01
157/0	414000	414300	Отпремнине и помоћи	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
157/0	414000	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
158/0	415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	58.000,00	0,00	0,00	58.000,00	0,04
159/0	416000	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	941.200,00	0,00	0,00	941.200,00	0,63
160/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
160/0	421000	421400	Услуге комуникација	152.000,00	0,00	0,00	152.000,00	0,10
160/0	421000	421500	Трошкови осигурања	46.000,00	0,00	0,00	46.000,00	0,03
160/0	421000	421900	Остали трошкови	500,00	0,00	0,00	500,00	0,00
161/0	422000	422100	Трошкови службених путовања у земљи	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
162/0	423000	423100	Административне услуге	500,00	0,00	0,00	500,00	0,00
162/0	423000	423200	Компјутерске услуге	115.000,00	0,00	0,00	115.000,00	0,08
162/0	423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	500,00	0,00	0,00	500,00	0,00
162/0	423000	423400	Услуге информисања	250.000,00	0,00	0,00	250.000,00	0,17
162/0	423000	423500	Стручне услуге	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,01
162/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	25.000,00	0,00	0,00	25.000,00	0,02

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ИНДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА 2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
162/0	423000	423700	Репрезентација	90.000,00	0,00	0,00	90.000,00	0,06
162/0	423000	423900	Остале опште услуге	30.000,00	0,00	0,00	30.000,00	0,02
163/0	424000	424200	Услуге образовања, културе и спорта	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	0,01
163/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	1.005.000,00	0,00	0,00	1.005.000,00	0,67
164/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	500,00	0,00	0,00	500,00	0,00
164/0	425000	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	31.500,00	0,00	0,00	31.500,00	0,02
165/0	426000	426100	Административни материјал	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,03
165/0	426000	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	500,00	0,00	0,00	500,00	0,00
165/0	426000	426600	Материјали за образовање, културу и спорт	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	0,01
165/0	426000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	70.000,00	0,00	0,00	70.000,00	0,05
165/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,01
166/0	482000	482100	Остали порези	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
166/0	482000	482200	Обавезне таксе	15.000,00	0,00	0,00	15.000,00	0,01
167/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	5.000,00	0,00	0,00	5.000,00	0,00
169/0	512000	512200	Административна опрема	12.000,00	0,00	0,00	12.000,00	0,01
170/0	515000	515100	Нематеријална имовина	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,33
Укупно за аналитику		5.02.02		9.257.550,00				
Укупно за главу		5.02	УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ	26.477.520,00	0,00	0,00	26.477.520,00	17,63
Глава		5.03	ТУРИЗАМ					
5.03.01		ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА						
171/0	411000	411100	Плате, додаци и накнаде запослених	3.327.762,00	0,00	0,00	3.327.762,00	2,22
172/0	412000	412100	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	335.000,00	0,00	0,00	335.000,00	0,22
172/0	412000	412200	Допринос за здравствено осигурање	172.330,00	0,00	0,00	172.330,00	0,11
173/0	413000	413100	Накнаде у натури	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,01
174/0	415000	415100	Накнаде трошкова за запослене	162.000,00	0,00	0,00	162.000,00	0,11
175/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
176/0	423000	423500	Стручне услуге	1.160.642,00	0,00	0,00	1.160.642,00	0,77
176/0	423000	423900	Остале опште услуге	6.455.465,00	0,00	0,00	6.455.465,00	4,30
177/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,03
178/0	426000	426100	Административни материјал	70.000,00	0,00	0,00	70.000,00	0,05
179/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
180/0	511000	511200	Изградња зграда и објеката	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
180/0	511000	511400	Пројектно планирање	1.190.000,00	0,00	0,00	1.190.000,00	0,79
181/0	423000	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
181/0	423000	423400	Услуге информисања	400.000,00	0,00	0,00	400.000,00	0,27
181/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	286.000,00	0,00	0,00	286.000,00	0,19
181/0	423000	423700	Репрезентација	109.000,00	0,00	0,00	109.000,00	0,07
181/0	423000	423900	Остале опште услуге	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,47
181/1	424000	424900	Остале специјализоване услуге	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
182/0	426000	426400	Материјали за саобраћај	172.000,00	0,00	0,00	172.000,00	0,11
182/0	426000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ИНДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА
2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
182/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	1.050.000,00	0,00	0,00	1.050.000,00	0,70
183/0	423000	423400	Услуге информисања	156.000,00	0,00	0,00	156.000,00	0,10
183/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
183/0	423000	423700	Репрезентација	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00	0,10
183/0	423000	423900	Остале опште услуге	2.200.000,00	0,00	0,00	2.200.000,00	1,47
183/1	424000	424900	Остале специјализоване услуге	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
184/0	426000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
184/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
185/0	423000	423700	Репрезентација	250.000,00	0,00	0,00	250.000,00	0,17
185/0	423000	423900	Остале опште услуге	800.000,00	0,00	0,00	800.000,00	0,53
186/0	423000	423900	Остале опште услуге	990.000,00	0,00	0,00	990.000,00	0,66
186/1	423000	423400	Услуге информисања	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
187/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,03
187/1	426000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
188/0	423000	423900	Остале опште услуге	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,33
189/0	423000	423700	Репрезентација	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00	0,10
189/1	423000	423400	Услуге информисања	45.000,00	0,00	0,00	45.000,00	0,03
189/1	423000	423900	Остале опште услуге	548.000,00	0,00	0,00	548.000,00	0,36
189/2	426000	426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	90.000,00	0,00	0,00	90.000,00	0,06
Укупно за аналитику				22.171.199,00				
Укупно за главу				22.171.199,00	0,00	0,00	22.171.199,00	14,77
Глава								
5.04								
МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ								
5.04.01								
МЗ В.КРЧМАРЕ								
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	680.000,00	0,00	0,00	680.000,00	0,45
190/0	421000	421400	Услуге комуникација	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,01
191/0	423000	423700	Репрезентација	70.000,00	0,00	0,00	70.000,00	0,05
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	295.000,00	0,00	0,00	295.000,00	0,20
Укупно за аналитику				1.275.000,00				
5.04.02								
МЗ ПОПОВИЋ								
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	160.000,00	0,00	0,00	160.000,00	0,11
190/0	421000	421400	Услуге комуникација	30.000,00	0,00	0,00	30.000,00	0,02

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
191/0	423000	423700	Репрезентација	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,03
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	960.000,00	0,00	0,00	960.000,00	0,64
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за аналитику 5.04.02				1.300.000,00				
5.04.03 МЗ Д.РАЧА								
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	0,47
190/0	421000	421400	Услуге комуникација	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,01
191/0	423000	423700	Репрезентација	180.000,00	0,00	0,00	180.000,00	0,12
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	250.000,00	0,00	0,00	250.000,00	0,17
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	330.000,00	0,00	0,00	330.000,00	0,22
Укупно за аналитику 5.04.03				1.590.000,00				
5.04.04 МЗ САРАНОВО								
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	470.000,00	0,00	0,00	470.000,00	0,31
191/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,03
191/0	423000	423700	Репрезентација	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	1.190.000,00	0,00	0,00	1.190.000,00	0,79
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	594.000,00	0,00	0,00	594.000,00	0,40
Укупно за аналитику 5.04.04				2.404.000,00				
5.04.05 МЗ БОРЦИ								

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ИНДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА
2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	30.000,00	0,00	0,00	30.000,00	0,02
190/0	421000	421400	Услуге комуникација	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,01
191/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191/0	423000	423700	Репрезентација	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
197/0	511000	511200	Изградња зграда и објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	465.300,00	0,00	0,00	465.300,00	0,31
Укупно за аналитику				5.04.05				
5.04.06				МЗ ВУЧИЋ				
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	750.000,00	0,00	0,00	750.000,00	0,50
190/0	421000	421900	Остали трошкови	30.000,00	0,00	0,00	30.000,00	0,02
191/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,01
191/0	423000	423700	Репрезентација	255.000,00	0,00	0,00	255.000,00	0,17
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	15.000,00	0,00	0,00	15.000,00	0,01
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	120.000,00	0,00	0,00	120.000,00	0,08
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	1.200.000,00	0,00	0,00	1.200.000,00	0,80
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	610.000,00	0,00	0,00	610.000,00	0,41
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
Укупно за аналитику				5.04.06				
5.04.07				МЗ РАЧА				
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
191/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	165.000,00	0,00	0,00	165.000,00	0,11
191/0	423000	423700	Репрезентација	210.000,00	0,00	0,00	210.000,00	0,14
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	30.000,00	0,00	0,00	30.000,00	0,02
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	250.000,00	0,00	0,00	250.000,00	0,17
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,33
194/1	426000	426900	Материјали за посебне намене	24.000,00	0,00	0,00	24.000,00	0,02
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ИНДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА
2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	699.400,00	0,00	0,00	699.400,00	0,47
Укупно за аналитику				1.887.400,00				
5.04.07								
5.04.08 МЗ МИРАШЕВАЦ								
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	350.000,00	0,00	0,00	350.000,00	0,23
190/0	421000	421400	Услуге комуникација	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191/0	423000	423700	Репрезентација	220.000,00	0,00	0,00	220.000,00	0,15
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00	0,13
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	600.000,00	0,00	0,00	600.000,00	0,40
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00	0,13
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00	0,13
Укупно за аналитику				1.780.000,00				
5.04.09 МЗ ЈАРУШИЦЕ								
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
190/0	421000	421400	Услуге комуникација	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,01
191/0	423000	423700	Репрезентација	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	240.600,00	0,00	0,00	240.600,00	0,16
Укупно за аналитику				470.600,00				
5.04.10 МЗ СИПИЋ								
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	460.000,00	0,00	0,00	460.000,00	0,31
191/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191/0	423000	423700	Репрезентација	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,20
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ИНДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА
2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	680.000,00	0,00	0,00	680.000,00	0,45
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	500.000,00	0,00	0,00	500.000,00	0,33
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	21.000,00	0,00	0,00	21.000,00	0,01
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	155.000,00	0,00	0,00	155.000,00	0,10
Укупно за аналитику				5.04.102.225.000,00				
5.04.11 МЗ СЕПЦИ								
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	280.000,00	0,00	0,00	280.000,00	0,19
191/0	423000	423700	Репрезентација	170.000,00	0,00	0,00	170.000,00	0,11
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	50.400,00	0,00	0,00	50.400,00	0,03
Укупно за аналитику				5.04.11660.400,00				
5.04.12 МЗ ЂУРЂЕВО								
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	15.000,00	0,00	0,00	15.000,00	0,01
191/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191/0	423000	423700	Репрезентација	220.000,00	0,00	0,00	220.000,00	0,15
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	70.000,00	0,00	0,00	70.000,00	0,05
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за аналитику				5.04.12415.000,00				
5.04.13 МЗ БОШЊАНЕ								
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	250.000,00	0,00	0,00	250.000,00	0,17
191/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	630.000,00	0,00	0,00	630.000,00	0,42
191/0	423000	423700	Репрезентација	132.200,00	0,00	0,00	132.200,00	0,09
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	70.000,00	0,00	0,00	70.000,00	0,05
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	437.000,00	0,00	0,00	437.000,00	0,29
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	420.000,00	0,00	0,00	420.000,00	0,28
Укупно за аналитику 5.04.13				2.049.200,00				
5.04.14 МЗ ТРСКА								
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	350.000,00	0,00	0,00	350.000,00	0,23
190/0	421000	421400	Услуге комуникација	80.000,00	0,00	0,00	80.000,00	0,05
191/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	67.000,00	0,00	0,00	67.000,00	0,04
191/0	423000	423700	Репрезентација	90.000,00	0,00	0,00	90.000,00	0,06
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	35.000,00	0,00	0,00	35.000,00	0,02
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	400.000,00	0,00	0,00	400.000,00	0,27
194/0	426000	426600	Материјали за образовање, културу и спорт	60.000,00	0,00	0,00	60.000,00	0,04
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за аналитику 5.04.14				1.192.000,00				
5.04.15 МЗ ВИШЕВАЦ								
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	0,20
191/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191/0	423000	423700	Репрезентација	120.000,00	0,00	0,00	120.000,00	0,08
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	70.000,00	0,00	0,00	70.000,00	0,05
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно за аналитику 5.04.15				550.000,00				
5.04.16 МЗ М.КРЧМАРЕ								

АНАЛИТИЧКИ ПЛАН РАСХОДА ИНДИРЕКТНИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА
2025

0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА

Број позиције	Економ. класиф.	Расходи по наменама	Опис	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Средства из осталих извора	Укупно	Структура (%)
190/0	421000	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	0,01
190/0	421000	421200	Енергетске услуге	155.000,00	0,00	0,00	155.000,00	0,10
190/0	421000	421400	Услуге комуникација	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,01
191/0	423000	423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191/0	423000	423700	Репрезентација	130.000,00	0,00	0,00	130.000,00	0,09
192/0	424000	424500	Услуге одржавања националних паркова и природних површина	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424600	Услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
192/0	424000	424900	Остале специјализоване услуге	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	0,03
193/0	425000	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
194/0	426000	426900	Материјали за посебне намене	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00	0,07
195/0	482000	482200	Обавезне таксе	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00
196/0	483000	483100	Новчане казне и пенали по решењу судова	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00	0,01
197/0	511000	511400	Пројектно планирање	165.000,00	0,00	0,00	165.000,00	0,11
Укупно за аналитику		5.04.16		749.000,00				
Укупно за главу		5.04	МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	22.282.900,00	0,00	0,00	22.282.900,00	14,84
Укупно за раздео		5	ОПШТИНСКА УПРАВА	144.250.736,00	0,00	5.900.000,00	150.150.736,00	100,00
Укупно за БК		0	БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА	144.250.736,00	0,00	5.900.000,00	150.150.736,00	100,00

III ИЗВРШАВАЊЕ БУЏЕТА

Члан 6.

У складу са Законом и Упутством за припрему Одлуке оо II ребалансу буџетау локалне власти за 2025.годину и пројекцијама за 2026. и 2027.годину, које је донео Министар надлежан за послове финансија на основу одредаба члана 36а Закона о буџетском систему ("Сл.гласник" РС број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013, 108/2013, 142/2014, 68/2015, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018 , 31/2019, 149/2020, 118/2021,118/-2021 др. закон и 138/2022), број запослених код корисника буџета не може прећи број запослених на неодређено и одређено време и то:

- Запослени у локалној администрацији на неодређено време 35,
 - Запослени у локалној администрацији на одређено време 9,
 - Запослени у предшколској установи на неодређено време 26,
 - Запослени у предшколској установи на одређено време 8,
 - Запослени у Народној библиотеци на неодређено време 3,
 - Запослени у Народној библиотеци на одређено време 1,
 - Запослени у Културном центру на неодређено време 5,
 - Запослени у Културном центру на одређено време 1,
 - Запослени у Туристичкој организацији на неодређено време 2,
 - Запослени у Туристичкој организацији на одређено време 1,
- У овој Одлуци о буџету средства за плате се обезбеђују за број запослених.

Члан 7.

За извршавање ове Одлуке, одговоран је председник општине. Наредбодавац за извршење буџета је председник општине.

Члан 8.

Наредбодавац директних и индиректних корисника буџетских средстава је функционер (руководилац), односно лице које је одговорно за управљање средствима, преузимање обавеза, издавање налога за плаћање који се извршавају из средстава органа, као и за издавање налога за уплату средстава која припадају буџету.

Члан 9.

За законито и наменско коришћење средстава распоређених овом Одлуком, о дговорни су функционери, односно руководиоци директних и индиректних корисника буџетских средстава.

Члан 10.

Орган управе надлежан за финансије обавезан је да редовно прати извршење буџета и најмање два пута годишње информисе председника општине (општинско веће), а обавезно у року од петнаест дана по истеку шестомесечног, односно деветомесечног периода.

У року од петнаест дана по подношењу извештаја из ст.1. овог члана (општинско веће) усваја и доставља извештај Скупштини општине.

Извештај садржи и одступања између усвојеног буџета и извршења и образложење великих одступања.

Члан 11.

Одлуку о промени апропријације из општих прихода буџета и преносу апропријације у текућу буџетску резерву, у складу са чл.61.Закона о буџетском систему доноси Општинско веће.

Члан 12.

Решење о употреби текуће буџетске и сталне буџетске резерве на предлог Одељења за привреду, пољопривреду, буџет и финансије доноси Општинско веће.

Члан 13.

Одлуку о отварању буџетског фонда у складу са чл.64. Закона о буџетском систему доноси Општинско веће.

Члан 14.

Општинско веће одговорно је за спровођење фискалне политике и управљање јавном имовином, приходима и примањима и расходима и издацима на начин који је у складу са Законом о буџетском систему.

Овлашћује се председник Општине да, у складу са чл.27 Закона о буџетском систему, може поднети захтев министарству надлежном за послове финансија за одобрење фискалног дефицита изнад утврђеног дефицита од 10%, уколико је резултат реализације јавних финансија.

Члан 15.

Новчана средства буџета Општине, директних и индиректних корисника средстава тог буџета, као и других корисника јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора општине, воде се на консолидованом рачуну трезора.

Члан 16.

Преузете обавезе и све финансијске обавезе морају бити извршене искључиво на принципу готовинске основе са консолидованог рачуна трезора, осим ако је законом односно актом Владе предвиђен другачији метод.

Члан 17.

Корисници буџетских средстава преузимају обавезе само на основу писаног уговора или другог правног акта, уколико законом није другачије прописано.

Плаћање из буџета неће се извршити уколико нису поштоване процедуре утврђене чланом 56. ст.3. Закона о буџетском систему.

Члан 18.

Корисници буџетских средстава приликом додељивања уговора о набавци добара, пружању услуга или извођењу грађевинских радова, морају да поступе у складу са Законом о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр.91/2019).

Члан 19.

Обавезе према корисницима буџетских средстава извршавају се сразмерно оствареним примањима буџета. Ако се у току године примања смање, издаци буџета извршаваће се по приоритетима, и то: обавезе утврђене законским прописима на постојећем нивоу и минимални стални трошкови неопходни за несметано функционисање корисника буџетских средстава.

Члан 20.

Средства распоређена за финансирање расхода и издатака корисника буџета, преносе се на основу њиховог захтева у складу са одобреним квотама у тромесечним плановима буџета.

Уз захтев, корисници су дужни да доставе комплетну документацију за плаћање (копије).

Члан 21.

Новчана средства на консолидованом рачуну трезора могу се инвестирати у 2024 .години, само у складу са чл.10. Закона о буџетском систему, при чему су, у складу са истим чланом Закона, председник општине, односно лице које он овласти, одговорни су за ефикасност и сигурност тог инвестирања.

Члан 22 .

Општинско веће донеће програм рационализације којим ће обухватити све кориснике јавних средстава, укључујући и одређене критеријуме за извршење тог програма, и о томе обавестити скупштину општине.

Корисник буџетских средстава не може, без предходне сагласности председника општине, засновати радни однос са новим лицима до краја 2025 .године, уколико средства потреба за исплату плата тих лица нису обезбеђена у оквиру износа средстава која су, у складу са овом одлуком предвиђена за плате том буџетском кориснику и програмом рационализације из ст.1. овог члана.

Члан 23.

Директни и индиректни корисници буџетских средстава у 2025 .години обрачунату исправку вредности нефинансијске имовине исказују на терет капитала, односно не исказују расход амортизације и употребе средстава за рад.

Члан 24 .

Корисници буџетских средстава пренеће на рачун извршења буџета до 31.децембра 2025.године, средства која нису утрошена за финансирање расхода у 2024 .години, која су овим корисницима пренета у складу са Одлуком о буџету Општине Рача за 2025. годину.

Члан 25 .

Изузетно, у случају да се у буџету Општине Рача из другог буџета (Републике, Покрајине, друге општине) определе актом наменска трансферна средства, укључујући и наменска трансферна средства за надокнаду штета услед елементарних непогода, као и у случају оговарања донације, чији износи нису могли бити познати у поступку доношења ове одлуке, орган управе надлежан за финансије на основу тог акта отвара одговарајуће апропријације за извршавање расхода по том основу, у складу са чл. 5. Закона о буџетском систему.

Члан 26.

Плаћање са консолидованог рачуна трезора за реализацију обавеза других корисника јавних средстава, у смислу Закона о буџетском систему, који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора, неће се вршити уколико ови корисници нису добили сагласност на финансијски план на начин прописан законом, односно актом Скупштине општине и уколико тај план нису доставили Управи за трезор.

Члан 27 .

У буџетској 2025 .години неће се вршити обрачун и исплата божићних, годишњих и других врста накнада и бонуса предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике средстава буџета, осим јубалних награда за запослене који су то право стекли у 2024 .години.

Члан 28 .

Корисник буџетских средстава, који одређени расход и издатак извршава из других извора прихода и примања, који нису опште приходе буџета (извор 01-Приходи из буџета),

обавезе може преузимати само до нивоа остварења тих прихода или примања, уколико је ниво остварених прихода и примања мањи од одобрених апропријација.

Корисник буџетских средстава код кога у току године дође до умањења одобрених апропријација из разлога извршења принудне наплате, за износ умањења предузеће одговарајуће мере у циљу прилагођавања преузете обавезе, тако што ће предложити умањење обавезе, односно продужење уговорног рока за плаћање или отказати уговор.

Члан 29.

Приоритет у извршавању расхода за робе и услуге корисника буџетских средстава имају расходи за сталне трошкове, трошкове текућих поправки и одржавања и материјал.

Корисници буџетских средстава дужни су да обавезе настале по основу сталних трошкова, трошкова текућих поправки и одржавање, материјала, као и по основу капиталних издатака измире у року утврђеном законом који регулише рокове измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама.

Члан 30 .

Ову одлуку објавити у “Службеном гласнику општине Рача”.

Члан 31 .

Ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику општине Рача“.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЧА

Број: 020-112/2025-I-01
Дана: 25.12.2025. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ РАЧА
Ненад Савковић, с.р.

Укупан ниво расхода и издатака буџета ЈЛС за 2026. и 2027.годину

Буџетска година		2026						2027					
Раздео / Глава		Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Трансфери од других нивоа власти	Средства из осталих извора	Укупно	%	Средства из буџета 01	Средства из сопствених извора 04	Трансфери од других нивоа власти	Средства из осталих извора	Укупно	%
Раздео 1 СКУПШТИНА ОПШТИНЕ													
Глава -		27.316.800,00	0,00	0,00	0,00	27.316.800,00	3,68	28.617.600,00	0,00	0,00	0,00	28.617.600,00	3,68
Укупно за раздео	1 СКУПШТИНА ОПШТИНЕ	27.316.800,00	0,00	0,00	0,00	27.316.800,00	3,68	28.617.600,00	0,00	0,00	0,00	28.617.600,00	3,68
Раздео 2 ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ													
Глава -		7.450.800,00	0,00	0,00	0,00	7.450.800,00	1,00	7.805.600,00	0,00	0,00	0,00	7.805.600,00	1,00
Укупно за раздео	2 ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ	7.450.800,00	0,00	0,00	0,00	7.450.800,00	1,00	7.805.600,00	0,00	0,00	0,00	7.805.600,00	1,00
Раздео 3 ОПШТИНСКО ВЕЋЕ													
Глава -		8.308.650,00	0,00	0,00	0,00	8.308.650,00	1,12	8.704.300,00	0,00	0,00	0,00	8.704.300,00	1,12
Укупно за раздео	3 ОПШТИНСКО ВЕЋЕ	8.308.650,00	0,00	0,00	0,00	8.308.650,00	1,12	8.704.300,00	0,00	0,00	0,00	8.704.300,00	1,12
Раздео 4 О.Ј. ПРАВОБРАНИЛАШТВО													
Глава -		7.210.350,00	0,00	0,00	0,00	7.210.350,00	0,97	7.553.700,00	0,00	0,00	0,00	7.553.700,00	0,97
Укупно за раздео	4 О.Ј. ПРАВОБРАНИЛАШТВ О	7.210.350,00	0,00	0,00	0,00	7.210.350,00	0,97	7.553.700,00	0,00	0,00	0,00	7.553.700,00	0,97
Раздео 5 ОПШТИНСКА УПРАВА													
Глава -		467.480.664,00	315.000,00	33.088.417,00	33.088.417,00	523.460.669,00	70,43	489.741.650,00	330.000,00	34.664.056,00	23.651.665,00	548.387.371,00	70,43
Глава 5.01	ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА	77.646.345,00	0,00	6.327.384,00	6.327.384,00	83.973.729,00	11,30	81.343.790,00	0,00	6.628.688,00	0,00	87.972.478,00	11,30
Глава 5.02	УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ	28.095.654,00	0,00	0,00	0,00	28.095.654,00	3,78	29.433.537,00	0,00	0,00	0,00	29.433.537,00	3,78
Глава 5.03	ТУРИЗАМ	26.158.650,00	0,00	0,00	0,00	26.158.650,00	3,52	27.404.300,00	0,00	0,00	0,00	27.404.300,00	3,52
Глава 5.04	МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	31.279.185,00	0,00	0,00	0,00	31.279.185,00	4,21	32.768.670,00	0,00	0,00	0,00	32.768.670,00	4,21
Укупно за раздео	5 ОПШТИНСКА УПРАВА	630.660.498,00	315.000,00	39.415.801,00	22.576.588,00	692.967.887,00	93,23	660.691.947,00	330.000,00	41.292.744,00	23.651.665,00	725.966.356,00	93,23
Укупно за БК 0 БУЏЕТ ОПШТИНЕ РАЧА		680.947.098,00	315.000,00	39.415.801,00	22.576.588,00	743.254.487,00	100,00	713.373.147,00	330.000,00	41.292.744,00	23.651.665,00	778.647.556,00	100,00

На основу члана 35. став 7. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009, 81/2009 – испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др.закон, 9/2020, 52/2021, 62/2023 и 91/2025), Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину средину („Службени гласник РС“, бр. 94/24), члана 32. став 1. тачке 5) Закона о локалној самоуправи („Сл.гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014-др.закон, 101/2016-др.закон, 47/2018 и 111/2021-др.закон), члана 40. став 1. тачке 5) Статута општине Рача („Сл. гласник општине Рача“, бр. 3/2019), а у складу са Уговором о суфинансирању израде планског документа Просторног плана Општине Рача, број: 401-00-00375/17/2022-11 од 10.05.2022. године, према коме је у изради ППО Рача учествовала Република Србија, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Скупштина општине Рача, на седници одржаној 25.12.2025. године, на предлог Општинског већа општине Рача, донела је:

О Д Л У К У

о доношењу Просторног плана општине Рача

Члан 1.

Доноси се Просторни план општине Рача (у даљем тексту: Просторни план), који су израдили „ЈУГИНУС“ ДОО, Београд из Београда и „ПЛАН УРБАН“ ДОО, Нишка Бања, а на који је прибављена Сагласност Агенције за просторно планирање и урбанизам Републике Србије, број 4126/2025- 03 од 14.11.2025. године.

Члан 2.

Просторни план обухвата подручје општине Рача површине 215,72 km², односно 19 насеља ове општине, градско насеље Рача и 18 села и насеља: Адровац, Борци, Бошњане, Велико Крчмаре, Вишевац, Војиновац, Вучић, Доња Рача, Доње Јарушнице, Ђурђево, Мало Крчмаре, Мирашевац, Мали Мирашевац, Поповић, Сараново, Сепци, Сипић, Трска, са 17 катастарских општина.

Напомиње се да се у оквиру К.О. Мирашевац налазе насеља Мирашевац и Мали Мирашевац, а у оквиру К.О. Сипић су насеља Сипић и Трска.

Границу подручја Просторног плана дефинишу границе целих катастарских општинакоје улазе у састав административног подручја општине Рача: Адровац, Борци, Бошњане, Велико Крчмаре, Вишевац, Војиновац, Вучић, Доња Рача, Доње Јарушнице, Ђурђево, Мало Крчмаре, Мирашевац, Поповић, Рача, Сараново, Сепци, Сипић.

У административном смислу, граничи се на западу са општином Топола, на северу са општином

Смедеревска Паланка, на истоку са општинама Велика Плана, Лапово и Баточина и на југу са градом Крагујевцем.

Члан 3.

Просторни план одређује смернице за развој делатности и намену површина, као и услове за одрживи и равномерни развој на територији општине Рача, као и правила регулације, уређења и грађења.

Члан 4.

Саставни део ове Одлуке чине текстуални и графички део Просторног плана.

Текстуални део Просторног плана објављује се у „Службеном гласнику општине Рача“.

Графички део Просторног плана јесу карте:

1) Реферална карта 1. „Намена простора“;

2) Реферална карта 2а. „Мрежа насеља и инфраструктурни системи” –**МРЕЖА НАСЕЉА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА;**

3) Реферална карта 2б. „Мрежа насеља и инфраструктурни системи” – **ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА И ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА;**

4) Реферална карта 2в. „Мрежа насеља и инфраструктурни системи” – **ХИДРОТЕХНИЧКА И ГАСОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА**

5) Реферална карта 3. „Туризам и заштита простора”;

6) Реферална карта 4. „Карта спровођења”;

7) Графички прикази уређајних основа за села у размери 1:2 500, и то:

1. Адовац
2. Борци
3. Бошњане
4. Велико Крчмаре
5. Вишевац
6. Војиновац
7. Вучић
8. Доња Рача
9. Доње Јарушнице
10. Ђурђево
11. Мало Крчмаре
12. Мирашевац
13. Поповић
14. Сараново
15. Сепци
16. Сипић и Трска (у К.О. Сипић).

Карте су израђене као аналогни приказ (штампане карте) и дигиталне карте.

Дигиталне карте се састоје од низа слојева података који су израђени у фајл формату: *.dwg.

Графички део донетог Просторног плана, својим потписом оверава овлашћено лице органа који је донео плански документ.

Члан 5.

Саставни део Документационе основе Просторног плана је Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана општине Рача на животну средину, који су израдили „ЈУГИНУС” ДОО, Београд из Београда и „ПЛАН УРБАН” ДОО, Нишка Бања, а на који је прибављена Сагласност Општинске управе општине Рача, Одељења за изградњу, урбанизам и локални економски развој, број: 501-20/2025-IV-02 од 24.09.2025. године.

Члан 6.

Просторни план као плански документ остварује се директном применом, урбанистичко-техничким документима и другим општим и посебним актима у складу са Законом.

Члан 7.

Просторни план се израђује у четири примерка у аналогном (тврдо корицење) и дигиталном облику.

Један примерак овереног Просторног плана у аналогном и дигиталном облику трајно се чува у архиви Скупштине општине Рача, а три примерка трајно чува орган Општинске управе општине Рача надлежан за послове просторног планирања и урбанизма.

Граница обухвата планског подручја израђује се у gml дигиталном формату.

Члан 8.

Документациона основа Просторног плана се израђује у четири примерка у аналогном (тврдо корицење) и дигиталном облику и трајно је чува орган Општинске управе општине Рача надлежан за послове просторног планирања и урбанизма.

Члан 9.

Текстуални део Просторног плана објављује се у Службеном гласнику општине Рача. Просторни план се у електронском облику објављује у Централном регистру планских докумената и на званичној интернет страници Општине Рача. Прилог регулационо-нивелационог решења улица и јавних површина са елементима за обележавање на геодетској подлози доставља се органу надлежном за послове државног премера и катастра.

Члан 10.

Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Просторни план општине Рача („Службени гласник општине Рача“, бр.05/12).

Члан 11.

Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику општине Рача“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ**1) Краћа информација о процедури израде и контроле планског документа;**

Скупштина општине Рача, на предлог Општинског већа општине Рача, је на седници одржаној дана 05.04.2021.године, донела Одлуку о изради Просторног плана Општине Рача број 020-45/2021-I-01, саставни део ове одлуке је Одлука о изради стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана Општине Рача, бр. 501-3/21-IV-02 од 18.03.2021. године.

Израда планске документације регулисана је Уговором за набавку услуге израде Просторног плана општине Рача са стратешком проценом утицаја просторног плана општине Рача на животну средину број 404-87/2022- IV-00 од 04.11.2022. године, закључен између наручиоца-ОУ Рача и добављача- Југинус доо Београд.

Рани јавни увид трајао је 15 дана, у периоду од 20.04.2023.године до 04.05.2023.године, оглашен је у средствима јавног информисања и у електронском облику на званичној интернет страници јединице локалне самоуправе.

По завршеном раном јавном увиду Одељење је припремило Извештај о обављеном раном јавном увиду број 350-4/2021-IV-02, који је усвојила Комисија за планове општине Рача на седници комисије која је одржана дана 09.05.2023.године.

2) извештај о обављеној стручној контроли нацрта планског документа;

О обављеној стручној контроли нацрта Просторног плана општине Рача и Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана општине Рача на животну средину сачињени су Извештаји о обављеној стручној контроли Нацрта Просторног плана општине Рача и Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана општине Рача на животну средину број: 350-10/2024-I-01 од 20.08.2024.године
број: 350-11/2024-I-01 од 20.12.2024.године
број:350-1/2025-I-04 од 20.05.2025.године

Нацрт Просторног плана општине Рача и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана општине Рача на животну средину су након више корекција и провера достављени 11.07.2025. године.

3) О обављеном јавном увиду израђен је Извештај о обављеном јавном увиду у нацрт планског документа број: 350-14/2025-I-04 од 17.09.2025.године;

4) Дата је сагласност надлежног органа на извештај о стратешкој процени утицаја планског документа на животну средину број: 501-20/2025-IV-02 дана: 24.09.2025.године.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЧА

Број: 020-113/2025-I-01
Дана: 25.12.2025. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ РАЧА
Ненад Савковић, с.р.

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ РАЧА

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Стање планске документације за простор општине Рача

За простор општине Рача још 1991.године донешен је први просторни план, а 2012.године је донешен тренутно важећи Просторни план општине Рача („Службени гласник општине Рача“ бр. 05/12.), који је пратио и Извештај о стартешкој процени утицаја на животну средину. Од планске документације вишег реда за подручје Општине утврђен је: Просторни план Републике Србије од 2010.-2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10), Регионални просторни план за подручје Шумадијског, Поморавског, Рашког и Расинског управног округа („Службени гласник Републике Србије“, број 39/14), *Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда „Вожд Карађорђе“* („Службени гласник Републике Србије“, број 62/24).

Поред урбанистичко планске документације за центар општине Рача и његову околину у претходном периоду рађен је низ пројеката везаних за техничку инфраструктуру, као и урбанистичко-планска документација која се односи на уређење појединих мањих зона и техничких система. Изградња у сеоским насељима углавном је рађена без плана, на основу пројеката за поједине објекте.

Разлози израде плана, правни основ, циљеви израде и садржина, начин и поступак израде планског документа

Просторни план Општине Рача је донет 2012. године и објављен у “Службеном гласнику Општине Рача”, број 5/12. Након девет година примене и спровођења, 2021.године, стекли су се услови за доношење Одлуке за израду новог Просторног плана јединице локалне самоуправе, а нарочито због:

- измена и допуна Закона о планирању и изградњи и потребе да се изврши усклађивање са новим законским прописима из области планирања и изградње;
- измена и допуна или доношења нових законских прописа након усвајања Просторног плана Општине Рача у 2012.години, из области јавних путева, животне средине, водопривреде и осталих сегмената који се обрађују у Просторном плану, па постоји потреба да се изврши усклађивање у већем делу планског документа;
- усклађивања и усаглашавања планских решења са ажурираним подацима и условима надлежних институција, који ће се прикупљати у поступку израде новог Просторног плана Општине Рача;
- преиспитивања планиране намене површина и омогућавање просторних услова за бржи развој малих и средњих предузећа (МСП), услужно-комерцијалних делатности и свих видова привређивања и пословања, у циљу стварања бољих предуслова за отварање нових радних места.

Изради Просторног плана општине Рача (у даљем тексту: Просторни план или ППО) приступа се на основу Одлуке о изради Просторног плана општине Рача („Службени гласник општине Рача“ бр. 13/2021) (у даљем тексту: Одлука), донешене на основу члана 46. став 1 Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 – одлука одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/2019-др.закон, 9/2020, 52/21, 62/23 и 91/25). У Одлуци је наведено да се за потребе израде Просторног плана ради Стратешка процена утицаја на животну средину (Члан 11. Одлуке), а посебна Одлука о изради стратешке процене утицаја Просторног плана општине Рача на животну средину објављена је у службеног гласилу („Службени гласник општине Рача“, број 13/21).

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора Просторног плана заснива се на принципима уређења и коришћења простора утврђеним чланом 3. Закона о планирању и изградњи, а израда Просторног плана се спроводи у свему у складу са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 –

одлука одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/2019-др.закон, 9/2020, 52/21, 62/23 и 91/25) и Законом у о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС“, бр.94/24), Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, бр. 32/19 и 47/25) и другим законским и подзаконским актима и документима Републике Србије којима се уређује ова област.

Просторни план садржи правила уређења и грађења, као и уређајне основе за села, као и стретшку процену утицаја планских решења ППО на животну средину, у складу са Законом и описом врсте, техничке карактеристике, описом услуге израде Просторног плана општине Рача.

Просторни план је заснован на планској, студијској и другој документацији, резултатима досадашњих истраживања и важећим документима у Републици Србији.

Саставни део Просторног плана чини и Извештај о Стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.

Циљ израде и доношења Просторног плана је утврђивање дугорочне концепције организације и одрживог коришћења, уређења и заштите планског подручја, активирања просторних потенцијала општине, ефикасног, рационалног и организованог коришћења природних и антропогених вредности, унапређења квалитета живљења и задовољења потреба становника, као и заштите и унапређења животне средине. Просторни план општине Рача ће дефинисати дугорочни просторни концепт развоја за период до 2035. године и представљати планску основу за даљу урбанистичку разраду у оквиру одређених значајнијих просторних целина и услова за израду техничке документације за делове планског подручја.

Посебни циљеви израде Просторног плана општине Рача везани су за решавање проблема и развоја: инфраструктуре, насеља, комуналног опремања, природне и културно историјске баштине и амбијенталних целина, смањење разлика у развоју појединих делова општине, коришћења алтернативних извора енергије, развоја привредних зона и њиховог опремања, развоја и коришћења природних ресурса, дефинисање простора и коридора од општег интереса, мера заштите и др.

Основни предмет израде Просторног плана - концепција планирања, коришћења, уређења и заштите подручја обухвата Плана подразумева оптимално коришћење постојећих потенцијала Општине Рача са усклађивањем свих видова коришћења и заштите подручја. Планско уређивање, регулацију и комунално опремање села кроз израду урбанистичких уређајних основа, у складу са Законом. Планирана намена простора биће у функцији остваривања веће равнотеже економског, демографског, социјалног и физичко-еколошког развоја.

Концепција се дефинише на начин којим се истовремено обезбеђује дугорочни уравнотежен и одржив просторни развој општине мобилисањем развојних потенцијала, већим ангажовањем и развојем територијалног, социјалног, хуманог, културног и природног капитала.

Дугорочна визија у погледу просторног развоја Општине Рача је остваривање одрживог економског раста, конкурентности, социјалне стабилности, саобраћајне приступачности, инфраструктурне опремљености, очување и заштита животне средине, природног и културног наслеђа, развијање културног идентитета и територијалне препознатљивости и функционално интегрисање у окружење.

Циљеви планирања, коришћења, уређења и заштите планског подручја су: заштита, контролисано и одрживо коришћење природе, природних ресурса, природног и културног наслеђа; санација, рекултивација и рехабилитација подручја са угроженијом животном средином; контрола ширења грађевинских подручја; равномерна мрежа објеката и услуга јавних служби усклађена са размештајем и потребама становништва; развој привредних активности у складу са карактеристикама просторних целина и њиховим реалним капацитетима; повећана саобраћајна приступачност и опремљеност простора техничком инфраструктуром; побољшање енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије. Уређење простора општине и њених основних категорија (пољопривредно, шумско, водно и грађевинско земљиште) заснованих на европским принципима одрживог развоја и принципима других декларација, повеља и конвенција, које обавезују Републику Србију и њене општине да их поштују и примењују, како у планирању, тако и у имплементацији планских решења.

Просторни план општине Рача ће бити **основни развојни документ** и плански основ за активирање свих потенцијала са којима Општина располаже, као и истовремено санирање до сада изражених неповољних тенденција у развоју. У складу са чланом 19. Закона о планирању и изградњи Просторни план јединице локалне самоуправе доноси се за територију јединице локалне самоуправе и одређује смернице за развој делатности и намену површина, као и услове за одрживи и равномерни развој на територији јединице локалне самоуправе. У складу са наведеним предмет плана чине:

- утврђивање стратегије, политике, мера, правила просторне организације, коришћења заштите и уређења простора општине, дефинисање услова за изградњу, усмеравање, унапређивање и заштиту простора;
- дефинисање урбаних и руралних насеља, њихове међусобне повезаности, инфраструктуре и осталих јавних објеката који су интегрисани у живот локалне заједнице;
- дефинисање демографских тенденција и адекватан урбанистички одговор на проблеме или могуће тенденције у развоју;
- дефинисање стања и развоја економије и обезбеђење хармоничног просторног оквира за њен развој;
- дефинисање вредности и конфликта у заједничкој животној средини и предвиђање мера за санацију проблема и правила коришћења или евентуалног санкционисања проузроковане штете;
- дефинисање и укључење природних вредности и културно историјског наслеђа, као компаративне предности у економији локалне заједнице;
- дефинисање смерница за реализацију плана, основних приоритета и учесника у реализацији плана.

Израдом Просторног плана, створиће се одговарајући плански основ у смислу директног спровођења издавањем локацијских услова, за све зоне за које није планирана даља планска разрада урбанистичким плановима.

Израдом новог Просторног плана општине Рача, створиће се сви потребни предуслови за аплицирање ка одговарајућим фондовима и другим потенцијалним изворима финансирања изградње потребне инфраструктуре.

Приликом израде Просторног плана примењени су следећи принципи планирања, коришћења, уређења и заштите простора:

- 1) равномеран територијални развој;
 - 2) рационално коришћење земљишта подстицањем мера урбане и руралне обнове и реконструкције кроз оптимизацију коришћења грађевинског, пољопривредног, шумског и водног земљишта;
 - 3) рационално и одрживо коришћење необновљивих ресурса и оптимално коришћење обновљивих ресурса;
 - 4) заштита и одрживо коришћење природних добара и непокретних културних добара;
 - 5) превенција техничко-технолошких несрећа, заштита од пожара и експлозија, заштита од природних непогода, отклањање узрока који изазивају климатске промене;
 - 6) планирање и уређење простора за потребе одбране земље;
 - 7) учешће јавности у процесу планирања;
 - 8) очување обичаја и традиције, као и очување специфичности предела;
 - 9) унапређење енергетске ефикасности;
 - 10) хоризонтална и вертикална координација,
- а све у складу са начелима одрживог развоја кроз интегрални приступ планирању.

У складу са законским прописима, Одлуком о изради ППО Рача и Пројектним задатком за израду ППО Рача и Стратешке процене утицаја ППО на животну средину (датим у оквиру тендерске документације), Просторни план општине Рача обухватио је следеће:

- Просторни обухват рада чини територија општине Рача од око 215,72 km², односно 19 насеља ове општине;
- Структуру основних намена простора и коришћења земљишта у обухвату Плана коју чине: пољопривредно, шумско, водно и грађевинско земљиште;
- Просторним планом утврђују се услови за рационално коришћење простора, природних потенцијала и инфраструктурног система у складу са принципима одрживог развоја;
- Просторним планом дефинишу се односи између водоснабдевања, површина посебне намене, заштите природних и културних добара и инфраструктурног коридора, као и интерактивних и повратних утицаја;
- Просторним планом дефинишу се услови и мере за равномернији размештај становништва и његово интензивније обнављање, бржи развој стратешких центара и подцентара који ће подстаћи усклађенији развој мреже насеља, рационална просторна организација привредних веза у мрежи центара, чвршће повезивање градова због чега је неопходно планирати одговарајућу саобраћајну инфраструктуру;
- Просторни план је усаглашен са важећом планском и пројектном документацијом вишег реда, а максимално је уважаио и планска решења из урбанистичке планске и техничке документације на територији општине Рача;

- При изради Просторног плана примењени су сва важећа законска и подзаконска регулатива, стандарди и прописи релевантни за област просторног планирања општине и заштите животне средине;
- Просторним планом утврђене су смернице и основ за измену и допуну важећих планских докумената, разраду просторног плана на нивоу планова детаљне регулације, као и даљу разраду на нивоу техничке документације;
- Просторни план садржи и елементе регулационе разраде у смислу **директног спровођења**, односно елементе на основу којих се могу издати локацијски услови, за делове територије у обухвату просторног плана за које није предвиђена израда урбанистичког плана;
- Просторни план садржи и уређајне основе за сва насељена места на територији општине Рача за која није донет плански документ, чиме се стварају услови за равномерни развој села, као и за издавање локацијских услова, грађевинских дозвола и одобрења за изградњу у смислу члана 145. Закона о планирању и изградњи.

Напомиње се:

– да су при изради овог Просторног плана анализирани сви постојећи плански и стратешки документи, пројектна документација и пратеће студије, а њихови резултати, закључци и планска решења су укључени у Просторни план општине Рача.

– да је при изради овог Просторног плана коришћен тренутно важећи Просторни план општине Рача из 2012.године (у даљем тексту: ППО из 2012.год) и документациона основа овог плана, укључујући и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину, поготово у делу који се односи на анализу постојећег стања и основне податке о општини Рача уз потребна ажурирања. Такође су анализирани и релевантни плански документи вишег реда а урбанистичка и техничка документација рађена за просторе у границама општине Рача.

Израда Просторног плана обухватила је припрему следећег:

- Просторног плана општине Рача, који се састоји из текстуалног и графичког дела, у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи и Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања, као и одредбама Одлуке о изради Просторног плана општине Рача;

- Уређајних основа за територију свих сеоских насеља у општини Рача за која није донет урбанистички план, које се израђују са детаљношћу која је потребна за издавање локацијских услова;

- Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину у складу са одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину;

- Документационе основе у складу са одредбама Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања;

Текстуални и графички део Просторног плана израђен је у аналогном и дигиталном облику, у складу са законским прописима и садржи:

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО:

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

2. ОПШТИ ПОДАЦИ, ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

3. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

4. ВИЗИЈА И ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

5. КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

5.1. ПОЛАЗИШТА КОНЦЕПЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

5.1.1. Опис постојећег стања и начина коришћења простора (природни системи и ресурси, дистрибуција становништва, мрежа насеља и јавних служби, дистрибуција привредних делатности, просторни развој туризма, инфраструктурни системи, заштита животне средине, предела, природних вредности и културних добара, смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама)– синтезни приказ потенцијала и ограничења за развој планског подручја

5.1.2.. Извод из планских докумената вишег реда,

развојних стратегија и друге документације

5.2. КОНЦЕПТ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

II ПЛАНСКИ ДЕО

1.ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

- 1.1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА
- 1.2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА
- 1.3. КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ИЗГРАЂЕНИХ ПОВРШИНА И СТРУКТУРА - ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ
- 1.4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА, НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ
 - 1.4.1. Становништво
 - 1.4.2. Мрежа насеља и центара и развој руралних подручја
 - 1.4.3. Становање
 - 1.4.4. Јавне службе
- 1.5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ
 - 1.5.1. РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
 - 1.5.1.1. Пољопривреда
 - 1.5.1.2. Шумарство и ловство
 - 1.5.1.3. Водопривреда
 - 1.5.2. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ИНДУСТРИЈЕ
 - 1.5.3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ УСЛУЖНИХ СИСТЕМА
- 1.6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА
 - 1.6.1. Туризам
 - 1.6.2. Организација и уређење рекреативних простора
- 1.7. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА, ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА
 - 1.7.1. Саобраћај
 - 1.7.2. Хидротехничка инфраструктура
 - 1.7.3. Енергетска инфраструктура
 - 1.7.3.1. Електроенергетска инфраструктура
 - 1.7.3.2. Гасификација и топлификација
 - 1.7.3.3. Обновљиви извори енергије
 - 1.7.4. Електронска комуникациона инфраструктура
 - 1.7.5. Остала комунална инфраструктура – објекти намењени заједничком коришћењу и управљање отпадом
- 1.8. ПРАВИЛА И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ДРУГО (заштита животне средине и заштита, уређење и унапређење предела, заштита, уређење и унапређење природних добара, заштита, уређење и унапређење културних добара, организација простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода и друго)
 - 1.8.1. Заштита животне средине
 - 1.8.2. Заштита уређење и унапређење предела, природних вредности и културних добара
 - 1.8.2.1. Заштита, уређење и унапређење природних добара и предела
 - 1.8.2.2. Заштита, уређење и унапређење непокретних културних добара
 - 1.8.3. Организација простора и мере од интереса за заштиту од елементарних непогода и организација простора и мере од интереса за одбрану земље и заштиту од ратних дејстава
 - 1.8.3.1. Заштита од елементарних непогода и технолошких удеса (акцидената)
 - 1.8.3.2. Заштита од интереса за одбрану земље
 - 1.8.4. Смањење негативних ефеката, катастар загађивача, мониторинг животне средине и остале мере, правила, критеријуми и активности и смернице за израду
- 1.9. РЕГИОНАЛНА САРАДЊА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА

2 ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

2.1.ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

2.1.1. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА КАРАКТЕРИСТИЧНИХ ГРАЂЕВИНСКИХ ЗОНА ИЛИ КАРАКТЕРИСТИЧНИХ ЦЕЛИНА ОДРЕЂЕНИХ ПЛАНОМ ПРЕМА МОРФОЛОШКИМ, ПЛАНСКИМ, ИСТОРИЈСКО – АМБИЈЕНТАЛНИМ, ОБЛИКОВНИМ И ДРУГИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА

2.1.1.1. Пољопривредно земљиште

2.1.1.2. Шуме и шумско земљиште

2.1.1.3. Водно земљиште

2.1.1.4. Остале намене

Ловна подручја (ловишта)

Риболовна подручја

Експлоатација минералних сировина и ресурса

2.1.1.5. Грађевинско земљиште и грађевинска подручја

2.1.1.5.1.1. Опис и одређење грађевинских подручја у обухвату уређајних основа за села

К.О. и насеље:

1. Адровац

2. Борци

3. Бошњане

4. Велико Крчмаре

5. Вишевац

6. Војиновац

7. Вучић

8. Доња Рача

9. Доње Јарушнице

10. Ђурђево

11. Мало Крчмаре

12. Мишашевац

13. Поповић

14. Сараново

15. Сепци

16. Сипић и Трска (у К.О. Сипић)

2.1.2. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ТЕХНИЧКЕ И КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ КАО И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ

2.1.2.1. Правила уређења и грађења за површине и објекте јавне намене

2.1.2.1.1. Уређење и изградња јавних површина и објеката у насељима за које плански документ садржи уређајне основе

2.1.2.2. Заштитни појасеви и режими заштите, изградње и забрањене изградње

2.1.2.3. Правила уређења и грађења за саобраћајну инфраструктуру

2.1.2.4. Правила уређења и грађења хидротехничке инфраструктуре

2.1.2.5. Правила уређења и грађења електроенергетских објеката и обновљиви извори енергије

2.1.2.6. Правила уређења и грађења објеката електронске комуникацијске инфраструктуре

2.1.2.7. Правила уређења и грађења гасоводне мреже и објеката

2.1.2.8. Правила уређења и грађења комуналних објеката

2.1.3. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА, КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ

2.1.4. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА И НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ, МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И НЕСРЕЋА И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДМБРАНУ ЗЕМЉЕ

2.1.4.1. Заштита животне средине

2.1.4.2. Заштита уређење и унапређење предела, природних вредности и културних добара

2.1.4.2.1 Заштита, уређење и унапређење природних добара и предела

2.1.4.2.2. Заштита, уређење и унапређење непокретних културних добара

2.1.4.3. Организација простора и мере од интереса за заштиту од елементарних непогода и организација простора и мере од интереса за одбрану земље и заштиту од ратних дејстава

2.1.4.3.1. Заштита од елементарних непогода и технолошких удеса (акцидената)

2.1.4.3.2. Заштита од интереса за одбрану земље

2.1.5. УСЛОВИ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ, ДЕЦИ И СТАРИМ ОСОБАМА, У СКЛАДУ СА СТАНДАРДИМА ПРИСТУПАЧНОСТИ

2.1.6. ПОПИС ОБЈЕКТА ЗА КОЈЕ СЕ ПРЕ САНАЦИЈЕ ИЛИ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ МОРАЈУ ИЗРАДИТИ КОНЗЕРВАТОРСКИ ИЛИ ДРУГИ УСЛОВИ ЗА ПРЕДУЗИМАЊЕ МЕРА ТЕХНИЧКЕ ЗАШТИТЕ И ДРУГИХ РАДОВА У СКЛАДУ СА ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ

2.1.7. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ - Услови и препоруке за повећање енергетске ефикасности и коришћење обновљивих извора енергије

2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

2.2.1.ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ПРОСТОРЕ ИЗВАН ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКИХ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА И ГРАНИЦА ВАЖЕЋИХ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА

2.2.1.1. Пољопривредно земљиште

2.2.1.2. Шумско земљиште

2.2.1.3. Водно земљиште

2.2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ПРОСТОРЕ У ГРАНИЦАМА ГРАЂЕВИНСКИХ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА – УРЕЂАЈНЕ ОСНОВЕ ЗА СЕЛА

2.2.2.1. Претежна намена површина и компатибилност намена у грађевинском подручју

2.2.2.2. Правила уређења и грађења на грађевинском земљишту

2.2.2.2.1. Општа правила уређења и грађења

2.2.2.2.1.2.Правила грађења за објекте јавних намена

2.2.2.2.1.1. ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ

2.2.2.4.1.2. ОПШТА ПРАВИЛА ЗА ОБЈЕКТЕ – ПРАВИЛА УРБАНИСТИЧКЕ РЕГУЛАЦИЈЕ, УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ

2.2.2.4.2. ПОСЕБНА ПРАВИЛА ЗА ОБЈЕКТЕ

2.2.2.4.2.1. Правила градње и регулације за стамбене објекте – породично становање2.2.2.4.2.2. Правила градње и регулације за објекте мешовитог намене – пословни и стамбени објекти (првенство у централним зонама насеља)2.2.2.4.2.3.Објекти туристичке и спортско-рекреативне намене2.2.2.4.2.4. Производни, пословни и комерцијални објекти и привредни комплекси и објекти2.2.2.4.2.5. Верски објекти**2.2.2.4.3. ОСТАЛА ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА СЕЛА**

2.2.2.4.3.1. Општа правила градње за објекте саобраћајне инфраструктуре

2.2.2.4.3.2. Општа правила градње за објекте и мреже техничке и комуналне инфраструктуре

2.2.2.4.3.3. Општа правила градње за уређење и изградњу комуналних површина и објеката

2.2.2.4.3.4. Општа правила градње за поједине намене и објекте

2.2.2.4.3.5. Остала општа правила

2.3.ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА (СПРОВОЂЕЊЕ) ПЛАНА**2.3.1.ОСТВАРИВАЊЕ ПЛАНА****2.3.2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ОБЛАСТИМА И МЕРЕ ЗА РАВНОМЕРНИЈИ ТЕРИТОРИЈАЛНИ РАЗВОЈ**

2.3.2.1. Приоритетна планска решења по областима

3.2.2.Мере за подстицање равномерног територијалног развоја и кооперације са суседним општинама

2.3.3. УЧЕСНИЦИ, МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА

2.3.3.1. Учесници у имплементацији плана

2.3.3.2. Мере и инструменти за имплементацију плана

ГРАФИЧКИ ДЕО:

Рефералне карте у размери 1:25.000:

- Реферална карта број 1. „НАМЕНА ПРОСТОРА”
- Реферална карта број 2а. „МРЕЖА НАСЕЉА И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ“ – МРЕЖА НАСЕЉА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА
- Реферална карта број 2б. „МРЕЖА НАСЕЉА И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ“ – ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА И ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА
- Реферална карта број 2в. „МРЕЖА НАСЕЉА И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ“ – ХИДРОТЕХНИЧКА И ГАСОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА
- Реферална карта број 3 „ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА“
- Реферална карта број 4 „ СПОРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА“

Графички прикази уређајних основа са села у размери 1:2500: :

1. Адовац
2. Борци

9. Доње Јарушнице
10. Ђурђево

3. Бошњане	11. Мало Крчмаре
4. Велико Крчмаре	12. Миравевац
5. Вишевац	13. Поповић
6. Војиновац	14. Сараново
7. Вучић	15. Сепци
8. Доња Рача	16. Сипић и Трска (у К.О. Сипић)

ПРИЛОЗИ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ПЛАНА:

- ОДЛУКА о изради Просторног плана општине Рача („Скупштински гласник општине Рача» бр. 13/2021) ЧИЈИ ЈЕ САСТАВНИ ДЕО ОДЛУКА О ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ РАЧА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ОБЈАВЉЕНА ЈЕ У СЛУЖБЕНОГ ГЛАСИЛУ „Скупштински гласник општине Рача» бр. 13/2021).
- ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ РАЧА И СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ РАЧА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
- ЕЛАБОРАТ ЗА РАНИ ЈАВНИ УВИД ППО РАЧА
- СПИСАК ПРИБАВЉЕНИХ УСЛОВА ИМАОЦА ЈАВНИХ ОВЛАШЋЕЊА (СВИ УСЛОВИ ПРИЛОЖЕНИ СУ НА ЦД-У)
- ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОМ РАНОМ ЈАВНОМ УВИДУ, ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ СТРУЧНОЈ КОНТРОЛИ НАЦРТА, ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОЈ ПРЕЗЕНТАЦИЈИ НАЦРТА ППО РАЧА И СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОМ ЈАВНОМ УВИДУ И РЕШЕЊЕ КОЈИМ СЕ ДАЈЕ САГЛАСНОСТ НА „ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ППО РАЧА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ“, ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОЈ КОНТРОЛИ УСКЛАЂЕНОСТИ ППО РАЧА ОД СТРАНЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ И УРБАНИЗАМ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И САГЛАСНОСТ НА ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ
- ОДЛУКА О ДОНОШЕЊУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ РАЧА („Скупштински гласник општине Рача» бр. 21/2025)
- ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ППО РАЧА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ (ПОСЕБНА СВЕСКА)
- РЕГИСТРАЦИЈА И ЛИЦЕНЦА „Б“ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ПРЕДУЗЕЋА ОБРАЂИВАЧА
- ЛИЦЕНЦА ОДГОВОРНОГ ПЛАНЕРА ДУБРАВКЕ ПАВЛОВИЋ – РУКОВОДИОЦА ИЗРАДЕ ПЛАНА
- РЕШЕЊЕ О ОДРЕЂИВАЊУ ОДГОВОРНОГ ПЛАНЕРА И ИЗЈАВА ОДГОВОРНОГ ПЛАНЕРА

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

Правни основ за израду плана је:

- Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 39/19-др.закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25)
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Службени гласник Републике Србије", бр. 32/2019 и 47/2025).
- Правилник о класификацији намене земљишта и планских симбола у документима просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, бр. 105/2020)
- Одлука о изради Просторног плана општине Рача („Службени гласник општине Рача“ бр. 13/2021).

Плански основ за израду Просторног плана представљају планови:

- Просторни план Републике Србије („Службени гласник РС", број 88/10),
- Регионални просторни план за подручје Шумадијског, Поморавског, Рашког и Расинског управног округа ("Службени гласник Републике Србије", број 39/14),
- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда „Вожд Карађорђе" ("Службени гласник Републике Србије", број 62/24)

2. ОПШТИ ПОДАЦИ, ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

Просторним планом општине Рача обухваћена је територија општине Рача, која се простире на око 216 km².

Општина Рача се налази у централном делу Србије и припада Шумадијском округу. Смештена у источном пределу Шумадије, захвата сливно подручје средњег и дела горњег тока реке Раче а северозападним делом своје територије залази у долину реке Јасенице.

Северна граница према општини Смедеревска Паланка пресеца једним делом долину тока реке Јасенице, а другим се пружа ниским побрђем. Ову границу сече регионални пут Рача – Смедеревска Паланка. Источна и југоисточна граница рачанске општине према Баточини повучена је од југа према северу ниским и претежно заравњеним развођем између Раче и Лепенице и мањим делом реком Рачом. На овом делу општине Рача је највише отворена према долини Велике Мораве.

Јужна граница према граду Крагујевцу води преко реке Крчмаре, а затим ниским развођем између ове реке и Лепенице. Према Тополи, границу од југа према северу чини прво брежуљкасто ниско развође између Раче и Јасенице, а потом граница пресеца долину Јасенице и додирујући пут Наталници – Смедеревска Паланка.

Дужина границе територије општине Рача износи око 80 km. Најдужа је граница према граду, а најкраћа према општини Лапово и износи око 8 km.

У административном смислу, граничи се на западу са општином Топола, на северу са општином Смедеревска Паланка, на истоку са општинама Велика Плана, Лапово и Баточина и на југу са градом Крагујевцем.

Општину Рача чине градско насеље Рача и 18 села и насеља: Адровац, Борци, Бошњане, Велико Крчмаре, Вишевац, Војиновац, Вучић, Доња Рача, Доње Јарушнице, Ђурђево, Мало Крчмаре, Миравецац, Мали Миравецац, Поповић, Сараново, Сепци, Сипић, Трска.

Подручје Просторног плана општине Рача обухвата површину од 21572 ha са 17 катастарских општина. Границу подручја Просторног плана дефинишу границе целих катастарских општина које улазе у састав административног подручја општине Рача: Адровац, Борци, Бошњане, Велико Крчмаре, Вишевац, Војиновац, Вучић, Доња Рача, Доње Јарушнице, Ђурђево, Мало Крчмаре, Миравецац, Поповић, Рача, Сараново, Сепци, Сипић. Просечна величина К.О. износи око 1269 ha. Највећа К.О. је Сипић површине 2297,6 ha, а најмање су К.О. Рача 374 ha и К.О. Војиновац 381 ha. Напомиње се да се у оквиру К.О. Миравецац налазе насеља Миравецац и Мали Миравецац, а у оквиру К.О. Сипић су насеља Сипић и Трска.

Оштина Рача једна је од седам општина Шумадијског округа. Припада крајњем северном делу Шумадијског округа који пружа разне природне и привредне могућности. Алувијалне равни Раче и Јасенице погодне су за ратарску, ливадско сточарску и повртарску производњу, а неогено побрђе pogodano је за виноградарство и испашу стоке.

У 19 насеља општине Рача живи 9638 становника (према подацима последњег Пописа становништва из 2022.године). У општинском центру Рачи живи више од петине становништва. Општина има 16 месних заједница (истоимене са називима насеља, изузев МЗ Рача која обухвата насеља Рачу, Адровац и Мали Мишашевац, као и МЗ Мало Крчмаре која обухвата насеља Мало Крчмаре и Војиновац).

Према подацима Пописа из 2022.године, највећи број становника има насеље Рача - 2362 становника, просечан број становника сеоских насеља је 404, а популационо је најмање сеоско насеље Мали Мишашевац са 75 становника, које се налази заједно са Мишашевцем (450 становника) у једној катастарској општини (К.О. Мишашевац) у близини општинског центра Рача. Од просторно већих насеља најмање становника имају Војиновац (86) и Доње Јарушнице (149).

Табела 1: Општи подаци о општини Рача

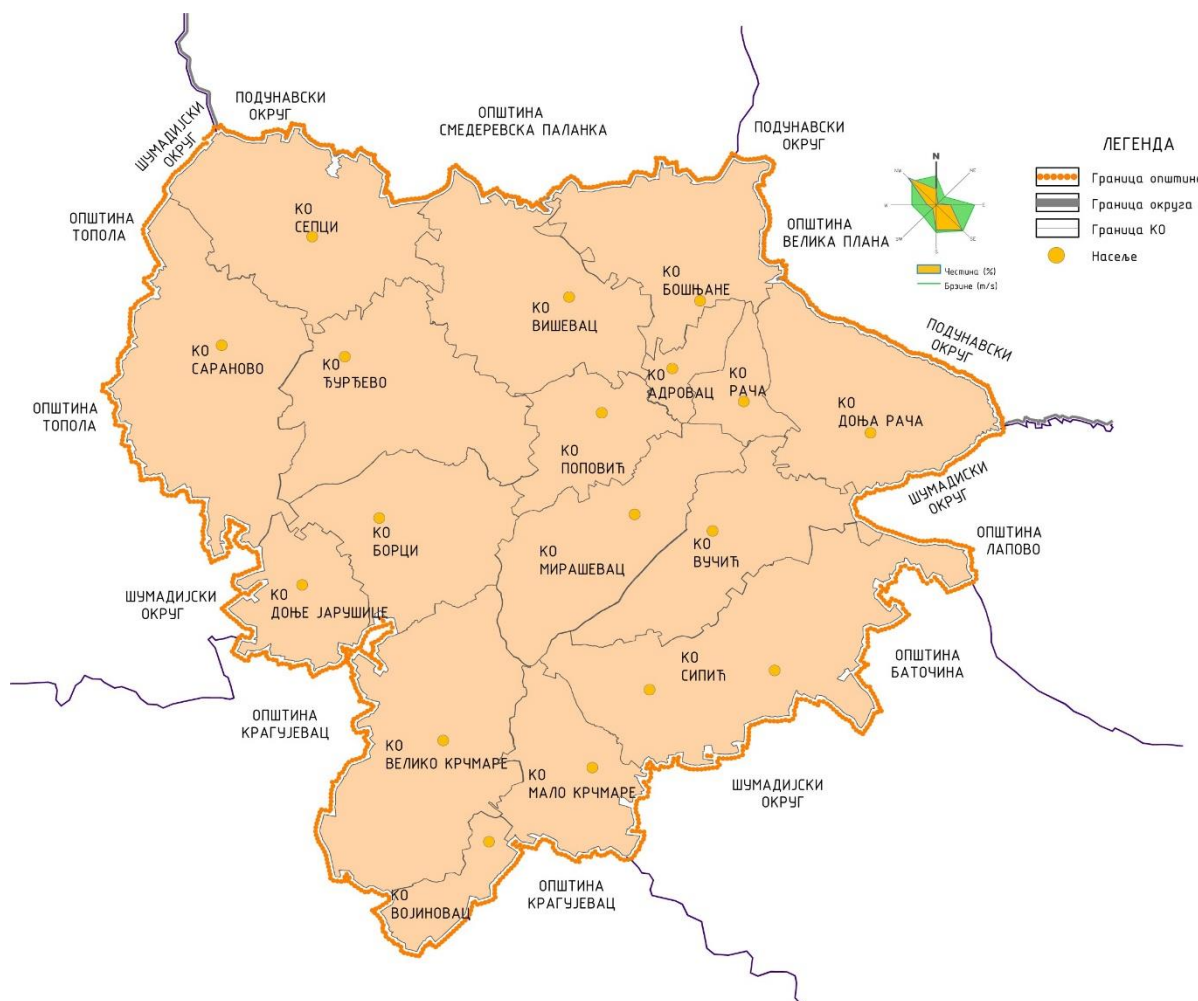
К.О. / Насеље / месна заједница	Укупан број становника 2011.године	Укупан број становника 2022.године	% удео становништва насеља у општини 2011.	% удео становништва насеља у општини 2022.	Површина К.О./насеља у ha	% удео површине насеља у општини	2011 Густина насељености бр.станов./km ²	2022 Густина насељености бр.станов./km ²
К.О. Адровац	294	237	2,56	2,46	293,98	1,36	100,01	80,62
К.О. Борци	319	222	2,77	2,30	1.315,14	6,10	24,26	16,88
К.О. Бошњане	498	433	4,33	4,49	1.277,66	5,92	38,98	33,89
К.О. Велико Крчмаре	734	613	6,38	6,36	2.053,41	9,52	35,75	29,85
К.О. Вишевац	610	514	5,30	5,33	1.641,84	7,61	37,15	31,31
К.О. Војиновац	110	86	0,96	0,89	381,05	1,77	28,87	22,57
К.О. Вучић	836	746	7,27	7,74	1.245,02	5,77	67,15	59,92
К.О. Доња Рача	917	755	7,97	7,83	1.504,94	6,98	60,93	50,17
К.О. Доње Јарушнице	213	149	1,85	1,55	691,68	3,21	30,79	21,54
К.О. Ђурђево	549	430	4,77	4,46	1.736,49	8,05	31,62	24,76
К.О. Мало Крчмаре	425	333	3,69	3,46	908,74	4,21	46,77	36,64
К.О. Мишашевац	558	450	4,85	4,67	1.363,83	6,32	48,02	33,00
насеље: Мали Мишашевац	97	75	0,84	0,78				
К.О. Поповић	358	290	3,11	3,01	745,28	3,45	48,04	38,91
К.О. Рача	2603	2362	22,63	24,51	374,40	1,74	695,25	630,88
К.О. Сараново	1037	840	9,02	8,72	2.078,98	9,64	49,88	40,40
К.О. Сепци	542	420	4,71	4,36	1.662,13	7,70	32,61	25,27
К.О. Сипић	430	326	3,74	3,38	2.297,57	10,65	34,95	14,19
насеље: Трска	373	357	3,24	3,70				
Општина укупно:	11503	9638	100,00	100,00	21.572,14	100,00	53,32	44,68

(Извор: подаци о броју становника из Пописа становништва 2011. и 2022., Завод за статистику РС, подаци о површинама РГЗ)

Према проценама Републичког завода за статистику (Општине и региони у Републици Србији 2021.године), просечна старост људи је била 45,9 године, изразито је висок индекс старења (195,4), при чему је преко 85% било становништва изнад 18 година, док је радно способног становништва било 62,7%. Деце предшколског узраста је било око 5,3%, деце узраста од 7 до 14 година старости је било 6,4%, док су жене у фертилном добу (од 15-49 година) чиниле 71,3% популације. Ове податке треба узети са резервом јер се ипак ради о статистичким проценама, али су свакако врло алармантни у погледу могућности за природном обновом и растом популације.

Рача, административни центар општине, удаљен је од Београда као административног центра Републике Србије око 100km. Истовремено, налази се на растојању око 32km од Крагујевца као центра Шумадијског управног округа. Преко чвора Марковац на око 10km од Раче остварује се повезивање планског подручја са аутопутем Е75 Београд – Ниш – граница са БЈР Македонијом.

Са суседним општинама везе се остварују мрежом држаних путева I и II реда, а тотална дужина путева износи 236 km.



Слика 1. - Територија општине Рача

3. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Принципи просторног развоја планског подручја су:

- одрживост, као оквир свих сектора развоја, као генерални принцип;
- територијална кохезија, као основни принцип социо-економског развоја;
- јачање конкурентности кроз функционално профилисање овог руралног подручја и функционална специјализација заснована на компаративним предностима;
- обезбеђења комплементарних функција кроз формирање и јачање општинске мреже насеља и њихово опремање;
- приступачност информацијама;
- саобраћајна доступност просторних потенцијала;
- формирање културног идентитета и просторне препознатљивости;
- принцип стриктног поштовања заштите јавног интереса, јавних добара и јавног простора;
- принцип функционалног повезивања општине са другим локалним јединицама на регионалном, међурегионалном, државном и међународном нивоу.

Са становишта Србије, али и локалне заједнице од основног је интереса ублажавање и заустављање исељавања, уз подстицање наталитета становништва са ове територије, као и реализација веома важног путног правца „Вожд Карађорђе“, за који је израда техничке и планске документације у току. Овај путни правац ће значајно допринети побољшању веза Раче са осталим деловима Србије, стварању могућности за привлачење нових инвестиција и запошљавању људи са рачанског подручја.

Локално изражени интереси се у најкраћем могу исказати у распону од подизања нивоа животног стандарда, жеље за бољим радним местима и обезбеђењем економске сигурности становништва, све до потребе да простор општине буде боље и равномерније опремљен разним садржајима, а животна средина заштићена и унапређена.

Основни циљ израде Просторног плана представља дефинисање планског основа за организовани просторни развој, заштиту и уређење подручја општине Рача, тј. за стварање просторних услова за одрживи развој општине Рача, уз заштиту и очување, унапређење и коришћење природних вредности и културних добара, развој привреде, посебно туризма и функционалну интеграцију Општине у шире окружење, сагласно принципима очувања животне средине.

4. ВИЗИЈА И ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Визија просторног развоја је да подручје општине Рача буде:

- простор остварења равномерног и уравнотеженог мултифункционалног развоја, са оживљеним и одрживим економским развојем (а потом и економским растом) заснованим на локалним ресурсима и новим технологијама у условима конкурентности;
- подручје постигнуте значајне социјалне стабилности, атрактивности за живот и рад и инвестирање, достигнутих циљних нивоа енергетске ефикасности, саобраћајне приступачности и опремљености комуналном инфраструктуром;
- простор квалитетне животне средине очуваног изворног бонитета са туризмом успостављеним као једним од основних праваца развоја и да буде функционално интегрисан у окружење.

Општи циљеви просторног развоја у границама обухвата Просторног плана проистичу из усвојених циљева и опредељења просторног развоја планова вишег реда, усвојених стратегија и специфичности овог подручја у просторно-функционалном смислу.

Са становишта Србије, али и локалне заједнице од основног је интереса ублажавање и заустављање иселјавања, уз подстицање наталитета, становништва са ове територије, а с друге стране, ублажавање заостајања за развијенијим деловима Републике у функцији равномернијег и уједначенијег развоја.

Локално изражени интереси се у најкраћем могу исказати у распону од подизања нивоа животног стандарда, жеље за бољим радним местима и обезбеђењем економске сигурности становништва, све до потребе да простор општине буде боље и равномерније опремљен разним садржајима.

Општи циљеви просторног развоја Општине су усмерени на:

- стварање планског основа за организовани просторни развој, заштиту и уређење подручја општине Рача - постизање функционалне и развојне целовитости планског подручја;
- укључење општине у регионални развој на принципу коришћења компаративних предности - конкурентност и приступачност планског подручја заснована на људским, природним и створеним потенцијалима, а подржана од државе;
- унапређење животне средине засновано на одрживом коришћењу природних ресурса;
- унапређење локалне привреде, стварањем повољних услова за убрзани развој сектора малих и средњих предузећа, у циљу смањења незапослености;
- обезбеђење услова за развој руралне економије и прерађивачих капацитета;
- унапређење система услуга из области здравства и социјалне заштите, кроз увођење нових и унапређење постојећих услуга и кроз бригу о рањивим слојевима становништва;
- развој комуналне и путне инфраструктуре, у складу са потребама привреде и грађана, уз поштовање принципа очувања животне средине;
- ублажавање миграције становништва, кроз планирање нових културних и спортских садржаја и очување и унапређење културно-туристичких и спортских манифестација.
- одрживо коришћење природног и културног наслеђа и предела, под утврђеним условима њихове заштите.

Општи циљеви просторног развоја Општине су:

1. постизање функционалне и развојне целовитости планског подручја;
2. конкурентност и приступачност планског подручја заснована на људским, природним и створеним потенцијалима, а подржана од државе;
3. унапређење животне средине засновано на одрживом коришћењу природних ресурса;
4. одрживо коришћење природних вредности и културног наслеђа и предела, под утврђеним условима њихове заштите;
5. осавремењивање идентитета историјских места;
6. просторно-функционална унутаррегионална и шира интегрисаност;

7. искоришћење водног потенцијала планског подручја за решавање проблема водоснабдевања и одрживог мултифункционалног развоја подручја Општине.

Циљеви и интереси (и републички и локални) могу бити реализовани само у ситуацији где ће општи услови живљења бити побољшани а изгледи за просперитет обезбеђени. То значи, пре свега: јачање материјалне основе општине, привредни развој и пораст запослености, побољшање економске позиције Раче у Србији кроз развој оних привредних грана са којима Општина може супериорно да конкурише на домаћем и иностраном тржишту. У просторном смислу: усаглашавање начина коришћења природних ресурса са потенцијалима природне средине и потребама њене заштите, као и рационална територијална интеграција привредних, стамбених, саобраћајних и других активности, уз уважавање: критеријума коришћења и заштите основних карактеристика природног предела, пољопривредног и шумског земљишта и минималних укупних друштвених трошкова развоја, с једне, и потреба социјалног и економског развоја, с друге стране.

Ово подразумева:

- рационално и ефикасно коришћење развојних потенцијала уз осавремењавање производних процеса и развој до сада недовољно активираних потенцијала, а нарочито развој мањих погона прехрамбене прерађивачке производње, развој погона експлоатације минералних сировина (првенствено камена);
- подстицање развоја пољопривреде, која на овом подручју има велике могућности, са оријентацијом на производњу биолошки вредније хране;
- подстицање развоја туризма на бази природних и створених потенцијала, традиције и специфичности овог краја (традиционално гостољубиво становништво и традиција у пружању услуга бањског туризма, излетишта и ловних подручја, манифестација, итд.);
- формирање интегрисане мреже насеља са јасно дефинисаним центрима заједница насеља;
- стимулисање развоја оних села са развојним потенцијалима;
- унапређење саобраћајне и других видова инфраструктуре,
- у области друштвених активности, задовољење основних потреба становника и побољшаног квалитета живота.
- одрживи развој читаве територије, којим ће се обезбедити рационално и осмишљено газдовање ресурсима и потенцијалима и очување вредности природне и створене средине, природних реткости и културно – историјске баштине.

Посебни циљеви су:

1. одрживи развој целог подручја (планирањем активности које га не девастирају и не деградирају; санацијом деградираних подручја; сталном контролом стања и активности);
2. развој пољопривреде као **првог** основног правца развоја (чувањем и унапређењем пољопривредног земљишта за примарну намену; коришћењем земљишта према бонитету и режимима у зонама заштите; усмеравањем на производњу здраве хране, контролисаним коришћењем хемијских средстава; стимулисањем укупњавања поседа);
3. развој туризма као **другог** основног развојног правца подручја (развојем видова туризма за које постоје природни и створени услови, традиционалне манифестације већим степеном искоришћености капацитета, повећањем капацитета према инвеститорској снази и потребама конзумног подручја; проглашењем бање; развојем руралног туризма);
4. развој малих и средњих предузећа као **трећег** основног развојног правца подручја (са акцентом на производњу и прераду органске хране, као и производне гране за које постоје компаративне предности постојећих привредних субјеката и саобраћајниг положаја у првом реду, али и нових савремених и еколошки прихватљивих видова производње и делатности);
5. развој водопривреде као **четвртог** основног развојног правца подручја (искоришћењем водног потенцијала планског подручја за решавање проблема водоснабдевања);
6. успоравање до заустављања демографског пражњења, (омогућавањем вишег стандарда сеоског живота; унапређивањем пољопривредне производње; ангажовањем у туризму као допунској делатности); успостављање мреже насеља (користећи значајну организованост и опремљеност простора код јавних служби и услужних делатности и саобраћајну повезаност насеља);
7. комплетирање инфраструктурних мрежа (посебно хидротехничке инфраструктуре) у функцији успостављања мреже насеља и бољег функционог повезивања планског подручја са окружењем (обезбеђење доступности садржајима);
8. посебна и потпуна заштита изворишта водоснабдевања;
9. заштита природних и културних вредности (истраживањем целог подручја и стављањем под заштиту проглашењем и уписом у регистар, према закључцима истраживања);
10. релативизација супротних интереса (интереса локалне заједнице да користи без ограничења туристичке мотиве и природне ресурсе и интереса шире друштвене средине за водоснабдевањем, које намеће рестриктивно коришћење и понашање);
11. успостављање система контроле и управљања подручјем (успостављањем мониторинга

животне средине израдом катастра загађивача);

12. подизање нових шума и заштита шума ради очувања земљишта од ерозије и бујица како би се очувала изворишта воде и амбијент;

13. укључење климатских промена као фактора одрживог развоја и животне средине у развој свих сектора рањивих на климатске промене (пољопривреда, водопривреда, шумарство, енергетика, туризам, здравље);

14. стварање услова за увођење актуелних обновљивих извора енергије за које подручје има потенцијала (енергија ветра, биомаса итд).

Циљеви развоја по појединим областима:

ЦИЉЕВИ ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА ПРИРОДНИХ РЕСУРСА
Пољопривредно земљиште Основни дугорочни циљ јесте очување и унапређивање локалних ресурса за пољопривредну производњу, уз стално побољшавање услова живљења на селу и неговање културно-историјског идентитета и других природних и створених вредности руралног простора. Посебни циљеви очувања и унапређења пољопривредних ресурса су: • рационално коришћење пољопривредног земљишта, у складу са природним карактеристикама; • повећање производње здраве хране за потребе становништва и потребе сировина за прерађивачке капацитете у прехранбеној индустрији; градити структуру комерцијалних газдинстава, која ће одговарати потребама модерне тржишне економије, као и размотрити све могућности које воде ка укрупњавању породичних комерцијалних газдинства, а мерама аграрне политике стимулисати овај процес; • наводњавање, као један од основних предуслова за стабилизацију пољопривредне производње, а обзиром на оскудне водне ресурсе, градити системе за наводњавање, са коришћењем локалних изворишта и то само за наводњавање високовредних плантажних култура применом рационалних метода наводњавања типа «кап по кап».
Шумско земљиште и ловство Основни дугорочни циљ шумарске политике представља: 1) одрживо газдовање шумама што подразумева да се њима управља и да се оне користе на такав начин и у таквом обиму да се одржава њихова биолошка разноврсност, унапређује производност, способност обнављања, виталност и њихов потенцијал да у садашњости и будућности испуњавају еколошке, економске и друштвене функције и 2) одговарајућим мерама газдовања шумама потребно је обезбедити услове за газдовање популацијама дивљачи да би се очувао њихов генетски потенцијал, бројност и квалитет и омогућила контрола управљања популацијама дивљачи. Посебни циљеви су: • побољшати постојећи ниво производно-технолошког процеса у шумарству, услед техничко-технолошке и организационе застарелости и недовољно развијене мреже шумских путева, што утиче на отежано газдовање шумама; • створити оптималне услове за унапређивање стања аутохтоне дивљачи и реинтродукцију аутохтоне дивљачи; покретање процеса израде политике и стратегије ловства; стварање регулаторних, институционалних и економских оквира за спровођење стратегије одрживог газдовања дивљачи и ловства.
Водно земљиште Основни циљ је одрживо управљање водама, уз коришћење, уређење и заштиту свих водних ресурса на подручју општине Рача. Посебни циљеви су: • обезбеђење и побољшање квалитета површинских и подземних вода, задржавањем свих водотока у одговарајућој класи квалитета; • заштита изворишта водоснабдевања; • израда постројења за пречишћавање отпадних вода; • обезбеђење површина за наводњавање, искључиво за високовредне културе, због оскудних водних ресурса; • подизање нивоа заштите од вода (одбрана од поплава, одводњавање).
Минералне сировине Основни циљ је рационално коришћење минералних сировина на подручју општине Рача. Посебни циљеви су: • планско усмеравање експлоатације, уз обезбеђење заштите животне средине; • рекултивација деградираних површина, по завршетку или етапно у току експлоатације.
ЦИЉЕВИ ДЕМОГРАФСКОГ РАЗВОЈА
Стратегија демографског развоја јесте умањивање и заустављање негативних демографских токова, и то првенствено неповољне старосне и образовне структуре становништва, као и негативне стопе природног прираштаја и миграторних кретања у правцу село-град.

Планска решења је потребно дефинисати на начин да допринесу остваривању следећих циљева у демографском развоју, и то: • повећање позитивног природног прираштаја и стварање повољних мигаторних токова; • одржавање виталности становништва, заустављање и смањење негативних трендова у демографским процесима, посебно на сеоском подручју, као и подизање квалитета и стандарда живљења руралног подручја; • стварање услова за отварање нових радних места; • израда програма за запошљавање младог становништва, преквалификације и запошљавања активног становништва, које је у процесу транзиције остало без посла, као и подршка самозапошљавању; • равномернији размештај становништва на подручју.
ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА МРЕЖЕ И ФУНКЦИЈА НАСЕЉА И ЦЕНТАРА
Основни циљ развоја мреже насеља је децентрализован развој, уз формирање центара заједнице насеља, ради смањења и ублажавања депопулације подручја, старења становништва и задржавања младих на руралном подручју. Посебни циљеви су: • формирање мреже и хијерархије насеља, уз максималну рационализацију планираних структура јавних објеката; • постизање оптималног нивоа урбаног и руралног живљења по насељима, у зависности од природних и створених услова; • повећање нивоа социо-економске развијености подручја; • сагледавање реалних потреба приликом одређивања грађевинских подручја насеља; • побољшање повезивања центара заједнице насеља са насељима која им гравитирају, задовољавајућа инфраструктурна опремљеност свих насеља, као и стварање услова за задовољење свакодневних потреба у свим насељима, пре свега, у области основног образовања и примарне здравствене заштите.
ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ
Основни циљ развоја јавних служби је одрживи развој по мери локалне заједнице и развој јавних служби у складу са функционалном организацијом мреже насеља. Посебни циљеви развоја јавних служби су: • развој јавних служби у складу са демографским, социјалним, економским и просторним специфичностима општине Рача; • постизање заступљености јавних служби по насељима, у складу са хијерархијским нивоом и функцијом насеља; • јачање мреже јавних служби у руралним насељима, у циљу задржавања и спречавања одлива становништва; • техничко-технолошко осавремењивање рада јавне управе, применом достигнућа савремених информacionих и комуникационих технологија, у циљу повећања доступности јавних служби; • стварање услова за уједначавање квалитета услуга и равноправност свих корисника у односу на могућности коришћења сервиса јавних служби, обезбеђењем ефективне доступности, нарочито на руралном подручју.
ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ
Основни циљ развоја привредних делатности је стварање услова за развој сектора малих и средњих предузећа, производња здраве хране и развој прерађивачке индустрије, са понудом ловног, манифестационог и туризма заснованог на културно – историјском наслеђу. У области пољопривреде, посебни циљеви су: • интензивирање ратарске и воћарске производње; • развој повртарства, уз могућност наводњавања; • укрупњавање земљишних поседа; • промовисање развоја органских принципа пољопривреде, по којима се не користе или контролисано користе хемијска средства; • ревитализација сточарства, уз могућност изградње прерађивачких капацитета. У области шумарства и ловства, посебни циљеви су: • очување, заштита и унапређење постојећих шума, посебно у заштићеном подручју „Градиште“; • газдовање шумама у складу са шумским основама и актима о заштити природних добара; • повећање површина под шумама; заштитним, зеленим појасевима (дуж саобраћајница), формирање свих категорија насељског зеленила и обезбеђење повезивања шума и зелених површина у систем зелених површина; • у области ловства, очување ретких и угрожених врста, повећање бројности и структуре дивљачи и развој ловног туризма. У области индустрије и МСП, посебни циљеви су: • коришћење потенцијала постојеће радне зоне у градском насељу Рача, развојем

различитих облика производних делатности, из области „чистих технологија“, уз реконструкцију постојећих и изградњу нових погона; • већи удео агроиндустријског комплекса; • развој малих и средњих предузећа, са делатностима базираним на локалној сировинској основи.
У области развоја туризма, посебни циљеви су: • подстицање и обезбеђивање услова за развој различитих облика туризма на територији општине Рача; • унапређење квалитета туристичке понуде, са формирањем заокружене туристичке понуде, која садржи афирмисане мотиве; • развој целогодишње туристичке понуде; • заштита и афирмација простора посебних културно – историјских, природних, еколошких и естетских вредности.
У области развоја осталих услугних делатности, посебни циљеви су: • развој трговине, угоститељства, занатства, по мери локалне заједнице, уз обезбеђење свакодневних потреба становништва у свим насељима на територији општине; • развој услужних делатности, умрежених и повезаних са развојем туризма на подручју општине.
ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА
Саобраћајна инфраструктура Основни циљеви развоја саобраћаја на подручју Општине Рача су: • обезбеђење просторних услова за реконструкцију, опремање и функционисање државног пута I реда број 4, у складу са концептом заштите простора као и у погледу безбедности саобраћаја и обезбеђења довољне приступачности; • повећање саобраћајне доступности и повезаности центара у мрежи насеља Шумадијског округа са зонама привредног развоја, реконструкцијом постојећих и етапном реализацијом планираних државних путева II реда и општинских-локалних путева; • усмеравање утицаја саобраћајне инфраструктуре на процесе урбанизације, развој урбаних центара и система насеља и ублажавање демографског пражњења подручја Општине Рача као дела Централне Србије. Оперативни циљеви развоја саобраћаја на подручју Општине Рача су: • успостављање саобраћајног система који ће обезбедити квалитетно и ефикасно повезивање унутар подручја, као и са ужим и ширим окружењем; • релативизација просторних и еколошких конфликта између саобраћаја и посебне намене подручја; • усклађивање траса саобраћајница и осталих инфраструктурних система; • развој и подизање квалитета путне мреже, кроз процес реконструкције и изградње тако да, до краја планског периода, сви путеви буду са савременим коловозом и повољним техно-експлоатационим елементима; • планирање развоја и изградња саобраћајне мреже по фазама у складу са могућностима; • развијање јавног саобраћаја, тако да сва насеља буду повезана међусобно и са општинским центром, уз проналажење најповољније организације и типа возила за превоз имајући у виду ниску густину насељености и уситњену мрежу насеља.
Водопривредна инфраструктура Циљ највишег реда у области вода је "интегрално коришћење, уређење и заштита водних ресурса на подручју општине". Сви планирани водопривредни системи су усаглашени са <i>Водопривредном основном Републике Србије</i>. Кључни циљеви и критеријуми за развој водопривредне инфраструктуре су следећи: • трајно решење снабдевања водом градског насеља Рача, са обезбеђивањем не мањим од 97% и са нормама снабдевања, које се користе за планирање водовода у свету; трајно решење водоснабдевања водом сеоских насеља на општински водоводни систем, који на тај начин добија одлике регионалног подсистема; • на подручју општине захтева се да сви водотоци буду тако штићени да задрже IIa класу квалитета; • заштита изворишта воде, применом мера уређења и заштите простора, а нарочито простора у алувијону реке Раче, где се налазе бунари за водоснабдевање; • заштита од поплава према критеријумима из <i>Водопривредне основе Републике Србије</i>; заштита се остварује применом хидротехничких мера (повећање пропусне моћи корита регулацијама и заштитним конструкцијама) и применом организационих мера, којима се спречава изградња објеката у плавним зонама; • потпуна санитација насеља, изградњом групног канализационог система за Рачу, Адровац и Доњу Рачу, по принципима сепарационог система (посебно за отпадне и атмосферске воде), са потпуним оспособљавањем за рад ЦППОВ у Доњој Рачи на савременим принципима технолошког процеса на линији воде и муља; • упуштање отпадних вода из индустрије у канализацију за отпадне воде дозвољено је само у складу са важећим законским прописима, који регулишу ову материју; • санитација осталих сеоских насеља се спроводи уз организовано сакупљање,

одвођење и пречишћавање отпадних вода из центра насеља, где се налазе објекти за веће окупљање грађана: школа, задружни дом, угоститељски објекти и сл. применом савремених "пакет уређаја", код којих се све технолошке фазе одигравају у једној или више комора у склопу истог уређаја; за брдовита и раштркана насеља, са већим међусобним удаљеностима између групација објеката, није инвестиционо исплативо градити јавне системе за прикупљање и пречишћавање отпадних вода, па се у таквим случајевима предлаже индивидуално решавање евакуације отпадних вода, применом водонепропусних септичких јама; • регулација реке Раче и притока кроз место Рача, треба да се доврши по принципима урбане регулације, са посебним уређењем обала, како би се створили услови за што бољу урбанизацију насеља, са складним повезивањем градског насеља са акваторијама водотока; • антиерозиона заштита сливова, као мера планског уређења и заштите простора, уз примену биолошких мера (пошумљавање, мелиоризација пашњака) са двојаким функцијом: а) заштита слива и смањење продукције наноса, б) довођење сливова у продуктивно стање, да могу да приме економске функције развоја и уређења брдског подручја.
Електроенергетска инфраструктура Основни циљеви даљег развоја електроенергетске инфраструктуре су: • повећање поузданости напајања електричном енергијом што ће се остварити отклањањем слабих тачака у електродистрибутивном систему; • побољшање квалитета напајања електричном енергијом, повећањем пресека проводника напојних водова и растерећењем преоптерећених електроенергетских објеката, чиме се смањују падови напона до потрошача електричне енергије и смањују губици у електродистрибутивној мрежи. Оперативни циљеви су: • смањење енергетских потреба код потрошача електричне енергије, применом стандарда енергетске ефикасности; • интензивније коришћење расположивих обновљивих извора енергије; • припрема електроенергетских постројења у циљу стварања услова за даљински надзор и управљање, чиме се спречава настанак кварова и смањује време за отклањање истих; • развој централизованих система за снабдевање потрошача топлотном енергијом / или гасификација подручја, чиме ће се смањити потреба за скупом електричном енергијом; • спровођење мера за смањење губитака електричне енергије у електродистрибутивном систему на плански ниво.
Телекомуникациона инфраструктура Основни циљеви развоја телекомуникационе мреже су: • пријем и транзит сваког понуђеног међународног саобраћаја; • универзални сервис сваком домаћинству на подручју Просторног плана; • широкопојасни приступ мрежи сваком привредном субјекту, државним установама и организацијама и грађанима који то затраже; • најмање по један мобилни прикључак сваком грађанину и • доступност радио и ТВ канала, у дигиталном облику, до сваког становника.
Термоенергетска инфраструктура Основни циљ развоја термоенергетске инфраструктуре, на подручју општине Рача, је задовољење потреба индустријских центара, центара мале привреде, установа образовања, здравствених установа, туристичких установа, јавних објеката и домаћинства (свих потрошача на подручју општине) ефикасним снабдевањем природним гасом као најквалитетнијим примарним енергентом, уз рационалну употребу, ради спречавања депопулације насеља и омогућавања дисперзије привредног развоја, уз очување квалитета животне средине.
ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ОЧУВАЊА ПРЕДЕЛА, ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА
Основни циљ је максимално искоришћење и унапређење потенцијала природног и културног наслеђа ради културног и економског развоја општине Рача, уз одрживо и еколошки прихватљиво коришћење простора. Посебни циљеви су: • заштита и очување екосистема, као и простора код којих квалитет животне средине није битније нарушен; санација и ревитализација деградираних и угрожених локација; • заштита и унапређење потенцијала, као и афирмисање природног и културно-историјског наслеђа, у циљу очувања локалног идентитета и развоја туризма; • валоризација и категоризација природних и културних добара и одређивање услова даљих интервенција и коришћења.

5. КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

5.1. Полазишта концепције просторног развоја

5.1.1. Опис постојећег стања и начина коришћења простора (природни системи и ресурси, дистрибуција становништва, мрежа насеља и јавних служби, дистрибуција привредних делатности, просторни развој туризма, инфраструктурни системи, заштита животне средине, предела, природних вредности и културних добара, смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама)¹– синтезни приказ потенцијала и ограничења за развој планског подручја

Општина Рача се налази у централном делу Републике Србије, у источном делу Шумадије, захвата сливно подручје средњег и дела горњег тока реке Раче а северозападним делом своје територије залази у долину реке Јасенице. Заступљен је рељеф живе пластике, изграђен флувиоденудационим процесима. Подручје општине има долинско-брежуљкасти карактер. Северозападни део општине чини долина реке Јасенице, представљена широком алувијалном равни, просечне висине око 130mnm а најкарактеристичнији облик рељефа има долина реке Раче и њених притока. Низију чини 45,8%, а брдски рељеф 54,2% територије општине. Низија се протеже дуж реке Раче и Јасенице и њихових притока, а брдски рељеф је престављен огранцима планине Рудник. У средишњем делу територије општине уздиже се брдо Голубац, са врхом Висак (396 mnm), које је највиша тачка у општини. Најнижа тачка је у североисточном, граничном делу општине, у долини реке Раче, на надморској висини од 112m.

Клима је умерено континентална. Зиме су релативно хладне, незнатно топлије јесени од пролећа и умерено топла лета. Ове температурне разлике омогућавају гајење свих важнијих ратарских и повртарских култура, као и великог броја воћарских култура. Релативна влажност ваздуха је највећа у зимском периоду (децембар – јануар), а најмања у току лета (јул – август). Ваздух је сув и у септембру, што је повољно за сазревање плодова, који доспевају у зимским месецима. Облачност је највећа у јануару, фебруару и децембру, а најмања у августу.

Хидрографију општине Рача чине реке Рача и Јасеница.

- река Рача је главни водоток, а рачанској општини припадају њен средишњи и део горњег тока. Спада у ред дужих река у Шумадији са неуравнотеженим водостајем. Типична је равничарска река, са изразито вијугавим током и плитким коритом, са много растиња. Највећа и најдужа притока реке Раче је Крчмара, која се улива у Рачу у сеоском насељу Борци;
- Јасеница је највећа и водом најбогатија река у Шумадији. Протиче северозападним делом територије општине, кроз насеља Сараново и Сепци, правцем југозапад – североисток, дужином око 5km регулисаног речног тока. Улива се у Велику Мораву код Орашја, има дужину тока од 79km, са површином слива 1.345 km². Типична је равничарска река која је, пре регулације корита, често плавила и наносила велике штете пољопривредним усецима.

Рачански крај спада у шумом најсиромашније крајеве Републике Србије, јер се под шумом налази само око 15% територије. Најзаступљеније врсте су храст, буква, граб, дрен, топола и др. Карактеристичне животиње за ово подручје су срне, лисице и зечеви, потом јаребице, препелице и фазани. Битно обележје представља и рибља фауна (шаран, сом, клен...).

Мрежу насеља општине Рача чини 18 насеља, од којих је 17 сеоских (осим делова Доње Раче, која припада периурбаном подручју, као резултат стихијског, неконтролисаног ширења урбаног подручја општинског центра), а само једно градског типа – Рача, које је административно-управни, привредни, здравствени и културни центар општине. Одликује је разноврсност настанка и развоја, демографске и просторне величине, функција и јавно – социјалне опремљености насеља. Главна развојна осовина општине, са највећом концентрацијом становништва, функција и активности формирала се дуж коридора државног пута I реда који води кроз Рачу. Села су полузбијеног типа. Осим општинског центра Раче, као насеља са централитетом (центри заједница насеља) истичу се Сараново у западном делу општине и Мало Крчмаре у јужном делу општине којима гравитирају околна села.

Пољопривреди припада доминантно место у структури привреде подручја Просторног плана. Ресурс није оптимално искоришћен.

Стање **државних шума** је задовољавајуће, сврставају се у групу квалитетних шума. У приватном сектору, перспективу развоја пружа висок проценат изданачких шума.

¹ Детаљнији приказ дат је у оквиру Елабората за рани јавни увид овог Просторног плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја ППО Рача на животну средину (све приложено у Документацији Просторног плана)

Постоји латентна угроженост квалитета **вода** за пиће (неконтролисаним упуштањем отпадних вода) и изразита је потреба за заштитом подручја од ерозије и бујица.

Степен резерви **минералних сировина** није посебно велики, а експлоатација се врши у мањем обиму.

Обновљиви извори енергије планског подручја до сада нису значајније коришћени, те представљају потенцијал подручја. То су: геотермална, соларна, енергија ветра и енергија биомасе. Обновљива енергија се обнавља приближно истом брзином којом се одвија исплатива експлоатација, па се планско коришћење мора заснивати на резултатима истраживања капацитета; локације морају бити проверене нарочито са становишта заштите разних природних система и ресурса.

Створени ресурси претежно нису усаглашавани са потребама очувања животне средине по обиму, квалитету или начину коришћења.

Достигнути ниво развијености **јавних служби** је у погледу капацитета и просторног размештаја задовољавајући и прилагођен потребама становништва, а у погледу функционалности није.

Туристички развој треба просторно усмеравати у погледу улагања у обнављање и допуну туристичке инфраструктуре, израде програма развоја и едукације кадрова.

Оцењује се да стање саобраћајне мреже, може бити ослонац за даљи развој подручја. Регионалне везе треба уредити: изместити деонице из уже зоне насеља, по потреби реконструисати деонице потребне за повезивање са другим општинама. Локалну мрежу треба технички опремити и изградити недостајуће деонице.

Комунално опремање **хидротехничком мрежом и објектима** није у потпуности задовољавајуће: у погледу водоснабдевања насеља се ослањају на локална изворишта која су подложна загађивању, пречишћавање отпадних вода није на потребном нивоу, а одбрана од поплава терена уз бујичне токове није на потребном нивоу.

Код **електроенергетских** мрежа и објеката оцењује се да је капацитет задовољавајући.

Капацитети централа углавном задовољавају потребе за **телефонским** прикључцима насеља са својих конзумних подручја. Подручје Просторног плана није потпуно покривено сигнализацијом мобилне телефоније.

Обезбеђење топлотне енергије се углавном врши из индивидуалних ложишта, а као енергент се користи чврсто гориво (дрва и угаљ) или електрична енергија и преко локалних котларница са енергентима мазут или угаљ, што доводи до процеса девастације простора преко сече шума или загађења простора од емисије штетних материја приликом сагоревања наведених енергената. Дистрибутивна гасоводна инфраструктура се константно шири како на урбаном тако и на руралном подручју што се оцењује као повољно обзиром да је гас еколошки прихватљивије гориво него друга претходно наведена фосилна горива.

Оцењује се да је коришћење **расположивих природних ресурса** у границама одрживости.

Природне и пејзажне вредности су очуване.

Заштићена **непокретна културна добра** су у процесу увођења у адекватно коришћење, али је потребно систематски обављати истраживање и рекогносцирање целог планског подручја.

ПРИРОДНИ УСЛОВИ (детаљније у Документацији плана: Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину и Елаборат за рани јавни увид ППО Рача)

Потенцијали

На територији општине Рача, у погледу конфигурације терена и геотехничких услова, терени су повољни за формирање насеља, као и за лоцирање производно-пословних објеката.

Алувијална тла, присутна на територији општине, су посебно погодна за пољопривредну производњу. Алувијум је и плодно земљиште, а понекад је потребна примена агротехничких мера, у циљу побољшања и повећања плодности. Гајњача је лако обрадива, због растреситости, погодна за ратарску производњу, воћарство и виноградарство.

Ограничења

Ерозиони процеси на подручју општине представљају ограничење за развој одређених, мањих делова територије и заштиту природних ресурса. Неопходно је систематско спровођење антиерозионих мера, због санације постојећих еродираних земљишта и спречавања даљих ерозионих процеса, посебно у вишим деловима насеља Доње Јарушнице, Борци, Велико Крчмаре, Миравецац, Ђурђево и Сараново.

Река Рача је, од сеоског насеља Вишевац типична равничарска водоплавна река, која повремено, због обилних падавина нагло набуја и плави алувијалну равну, углавном низводно од градског насеља Рача. На њен режим и ток веома утичу бујичне притоке.

Од укупног обрадивог земљишта, око 28% су јако до средње кисела земљишта која захтевају предузимање мера неутралисања сувишног ацидитета.

ПРИРОДНИ СИСТЕМИ И РЕСУРСИ (детаљније у Документацији плана: Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину и Елаборат за рани јавни увид ППО Рача)

Пољопривредно земљиште

Потенцијали

- повољни климатски услови и здрава животна средина;
- традиција у пољопривредној производњи;

- добри природни услови и саобраћајна доступност за оснивање комерцијалних засада воћа;
- због релативно добре заступљености ливада и пашњака у структури коришћења пољопривредног земљишта, постоје добре природне предиспозиције за развој сточарства.

Ограничења

- уситњени поседи;
- неразвијеност система за наводњавање и канала за одводњавање;
- лоша комунална инфраструктура у руралним срединама;
- недовољно развијено задругарство;
- застарела механизација;
- велики број старачких домаћинстава у сеоским насељима.

Шумско земљиштеПотенцијали

Због релативно мале шумовитости подручја, потенцијала скоро и да нема, осим заштићеног подручја „Градиште“. Јавно предузеће „Србијашуме“ стручно газдује државним шумама у складу са (Основе газдовања шумама) планским документима која за циљ имају очување, заштиту, планирање, гајење и коришћење шума по принципу одрживог коришћења, а на коју сагласност даје Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Ограничења

Ограничења за одрживо коришћење шумског земљишта су изражена код шума у приватном власништву где је могуће нестручно газдовање, повремена злоупотреба и бесправно коришћење, као и недостатак средства и заинтересованости за повећање шумског фонда на територији општине

ВодеПотенцијали

Локална изворишта вода за водоснабдевање су бројна и користе се за снабдевање локалног становништва.

Ограничења

Ограничења су везана за бујични карактер водотока који имају неравномерне протицаје што је веома неповољно како са аспекта заштите од вода, тако и са аспекта коришћења река као реципијената за евакуацију отпадних вода, поготово када се оне испуштају као непречошћене у водотокове.

Изворишта за водоснабдевање су подложна загађивању, а по капацитету не могу да буду довољна за развој привредних грана које захтевају веће количине квалитетне воде, јер им је издашност недовољна.

Минералне сировине и водеПотенцијали

Више мањих зона у којима се експлоатише углавном камен, а подручје припада лепеничкој термалној зони минералних извора Шумадиске балнеотермалне регије.

Ограничења

Ограничења за одрживо коришћење минералних сировина су везана за неопходност њихове експлоатације на еколошки прихватљив начин, а експлоатација минералних вода није значајнија јер је њихова издашност мања.

ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА (детаљније у Документацији плана: Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину и Елаборат за рани јавни увид ППО Рача)Потенцијали

- у укупном становништву општине 20,7% чини женско фертилно становништво;
- могућност повећања искоришћености континента активног становништва (61,3%);
- пораст свести о демографским проблемима и подстицање наталитета;
- велики проценат сеоског становништва;
- традиција бављењем основним пољопривредним гранама;
- имплементација националних стратегија које стварају повољније околности за рађање као што су стратегија за подстицање рађања, стратегија за смањење сиромаштва, стратегија за младе...
- имплементација стратегије регионалног развоја која подстиче ревитализацију сеоских насеља, смањује емиграцију и подстиче повратак младих...
- ефикасније укључивање локалних самоуправа у решавање проблема становништва
- укључивање у европске развојне пројекте (ИПА и др.) и повећање нивоа инвестиција;
- јачање везе са окружењем.

Ограничења

- миграциони процеси;
- негативан природни прираштај -18,3 %
- повећање старости становништва и пораст учешћа старог у укупном становништву;
- стагнација и опадање учешћа млађих категорија у укупном становништву;
- пражњење руралних насеља;
- неповољна квалификациона структура радно-способног становништва;
- ограничене могућности за запошљавање;
- Стварање неповољног социоекономског амбијента;
- повећање незапослености;
- Интензивирање неповољних демографских трендова кроз даљи пад природног прираштаја.

МРЕЖА НАСЕЉА И ДИСТРИБУЦИЈА ЈАВИХ СЛУЖБИ (детаљније у Документацији плана: Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину и Елаборат за рани јавни увид ППО Рача)**Мрежа насеља**

<u>Потенцијали</u> - релативно развијена мрежа државних путева I и II реда омогућује доступност општинском и насељским центрима и отвара могућност развијања пословно- производних и услужних делатности дуж ових потеза; - насеља са специфичним функцијама могу да постану генератор развоја одређених видова туризма и других комплементарних активности. <u>Ограничења</u> - тенденција смањења броја становника у неколико последњих деценија; - недовољна доступност и инфраструктурна опремљеност насеља на руралном подручју, због лошег стања општинских путева, неразвијене водопривредне, енергетске и телекомуникационе инфраструктуре.	Јавне службе <u>Потенцијали</u> - добро развијена мрежа објеката основног образовања и расположиви капацитети и објекти представљају потенцијал за развој припремног школског програма, као и за специјализоване програме образовања (неформално образовање, школе у природи); - постојећи домови културе на сеоском подручју, уз побољшање квалитета објеката омогућавају развој интегрисаних програма културе, образовања, спорта и рекреације. <u>Ограничења</u> - изражена је концентрација јавних служби и садржаја у општинском центру, док су у осталим насељима заступљене минимални садржаји јавних служби; - негативни демографски трендови отварају питање рационалности и одрживости јавних служби; - недостају капацитети за организовање бриге о деци и лица са посебним потребама;
ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ И ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА (детаљније у Документацији плана: Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину и Елаборат за рани јавни увид ППО Рача)	
Пољопривреда <u>Потенцијали</u> Потенцијали који се могу активирати су, пре свега: традиција и афинитет становништва према пољопривреди, посебно у повртарству; оснивање фарми укључених у тржишно атрактивне програме производње ексклузивне хране; разноврсна производња у стакленицима; изгледи за институционалну подршку одрживом развоју пољопривреде и села. Пољопривредни сектор у општини Рача има велики потенцијал који није у потпуности искоришћен. Уз одговарајуће аграрне мере, пољопривреда може допринети економском опоравку подручја, јер запошљава значајни део становништва, обезбеђује прехранбену сигурност грађана, доприноси руралном развоју и еколошкој равнотежи. <u>Ограничења</u> Ограничења која умањују аграрне потенцијале подручја општине су: неповољна социо- економска структура на пољопривредним поседима: уситњено земљиште; сиромашна пољопривредна популација; низак ниво опремљености пољопривредном механизацијом; мала примена научно-техничког прогреса; несигурност пласмана произведених роба.	Шумарство и ловство <u>Потенцијали</u> Потенцијали који се могу активирати су, пре свега, развојне шансе у области ловног туризма, који је био присутан и у претходном периоду, уз одрживо газдовање ловиштем и коришћење гајених врста дивљачи (срна, зец, фазан и пољска јаребица). <u>Ограничења</u> Ограничења се односе на малу шумовитост подручја, лоше стање дрвне масе и слично
Индустрија и МСП <u>Потенцијали</u> - постојећи индустријски комплекси омогућавају мања улагања и бржи развој нових производних структура, тако да пружају и могућност доласка нових инвеститора (brownfield инвестиције); - постојеће неизграђене површине уз значајне саобраћајне правце, пружају могућност за даљи развој нових производних система (greenfield инвестиције); - повољан саобраћајни положај Раче уз магистрални путни правац М-4 и непосредна близина ауто-пута Е-75 (пан-европског коридора Х); - значајне пољопривредне површине и сточарски фонд у окружењу пружају могућност развоја прерађивачких прехранбених капацитета и бржи развој агроиндустријског комплекса; - сектор новоформираних малих и средњих предузећа, организован у удружењу предузетника општине Рача. <u>Ограничења</u> - недовољна инфраструктурна опремљеност подручја (лоше стање општинских путева, нерешено питање водоснабдевања и одвођења отпадних вода са пречишћавањем); - пад производње, изазван лошом приватизацијом друштвене својине	Туризам

Потенцијали

- заступљеност културних и спортско-рекреативних садржаја и туристичких манифестација у општини;
- могућност за развој транзитног туризма;
- могућности за развој сеоског или руралног туризма, који подразумева спектар активности, услуга и додатних садржаја, које организује рурално становништво на породичним газдинствима у циљу привлачења туриста и стварања додатног прихода;
- могућности за развој ловног туризма.

Ограничења

- неразвијеност локалног подручја и непостојање умрежених активности за суседним туристичким подручјима;
- недовољна уређеност и лоша опремљеност саобраћајном и комуналном инфраструктуром постојећих туристичких локалитета;
- непостојање едукованог кадра за ову делатност

Остале услужне делатностиПотенцијали

Потенцијали развоја услуга на подручју Раче су сагледани у односу на структуру привредних делатности, и то:

- развој услуга општег карактера
- развој услуга у функцији пољопривреде;
- развој услуга у функцији индустрије и производног занатства;
- развој услуга у функцији туризма.

Ограничења

- демографско пражњење подручја (нарочито села), услед ниске стопе прираштаја и миграције становништва, сиромаштва и укупне неразвијености подручја;
- велики проценат незапослене и неквалификоване радне снаге;
- непрепознавање значаја и запостављање развоја пољопривреде;
- неравномена заступљеност саобраћајне и друге инфраструктуре;
- неискоришћеност туристичког потенцијала и недостатак туристичке инфраструктуре;
- „неорганизованост“ постојећих привредних капацитета, ради бољег пласмана на тржиште;
- недовољна промоција потенцијала подручја

ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ (детаљније у Документацији плана: Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину и Елаборат за рани јавни увид ППО Рача)**Саобраћајна инфраструктура**Потенцијали

- близина коридора 10 (аутопута Е-75) и транзитни значај општине, због пролазака коридора државних путева преко територије општине, посебно путног правца ДП ІБ реда бр. 27;
- задовољавајућа густина путне мреже на планском подручју.

Ограничења

- техно-економска (велики трошкови за развој, реконструкцију и одржавање);
- топографска (терен испресецан долинама потока).

Водопривредна инфраструктура (проблеми, потенцијали и ограничења)

Према стратешким планским документима у области вода (*Просторни план Републике Србије и Водопривредна основа Србије*), подручје општине Рача је у перспективи водоснабдевања упућена у првој фази на сопствена изворишта подземних вода, а за дугорочно обезбеђивање недостајућих количина вода из међурегионалног водосистема Лопатица-Студеница.

Једно од кључних ограничења за развој општине Рача су доста оскудни водни ресурси и изразита временска неравномерност водних режима.

Водоводни системи ће се развијати у напрегнутим условима. Због одсуства локалних изворишта прихватљивог квалитета, већина села мора бити повезана са општинским водоводним системом Раче, што чини систем разуђенијим и скупљим за развој и одржавање.

Отежани услови за каналисање насеља, због њихове разуђености и испресецаности вододелницама, условљава више одвојених мањих система за пречишћавање отпадних вода, а због малих вода у реципијентима, захтева се да ППОВ раде са високом ефикасношћу.

Због недостатка воде, као и врло тешких услова за заштиту воде, не постоје услови за развој индустрије која троши веће количине воде за технолошке потребе. На подручју општине треба развијати само капацитете "чистих" индустрија, са вишим степеном финализације и са малим специфичним утрошцима воде по јединици производа и са малим ефлуентним оптерећењем, које се отклања у самом предузећу, пречишћавањем отпадних вода и рецикулацијом у технолошком процесу.

Због бујичних режима свих водотокова на подручју општине, заштита од поплава је отежана и захтева спровођење организационих и хидротехничких мера. Веома су велике организационе мере, које захтевају спровођење стриктне забране грађења у плавним зонама. Пројекти регулације и заштите од поплава су скупи и сложени, јер захтевају регулисана корита сложених пресека, са великим односима габарита минор и мајор корита, како би се остварила заштита од поплава и еколошки и урбано пожељан континуитет речних акваторија у периоду маловођа.

Електроенергетска инфраструктура

<u>Потенцијали</u> Подучје располаже одговарајућим електроенергетским објектима на напонском нивоу 1,10 и 35 kV, који обезбеђују потребе за електроенергијом за све категорије потрошача. На располагању су и значајни потенцијали за добијање енергије из обновљивих извора енергије, као што су енергија сунца, ветра, енергија добијена из биомасе и целулозних отпадака и слично, које су, у досадашњем периоду, коришћене у занемарљивом обиму. Катастром малих хидроелектрана (МХЕ) из 1987 године, снага изнад 100kV, није предвиђена изградња истих на територији општине Рача. <u>Ограничења</u> Најизраженија ограничења у електроенергетској инфраструктури су: - незадовољавајућа поузданост у квалитету напајања потрошача електричном енергијом, што је последица технолошки застареле опреме у електроенергетским постројењима и дотрајале дистрибутивне мреже, у знатној мери изграђене на дотрајалим дрвеним стубовима и са недовољним пресеком проводника; - неусклађеност потреба потрошача за електричном енергијом, са могућностима напајања из расположивих извора електричне енергије, због недовољне изграђености стабилних извора електричне енергије (трафостаница, далековода и нисконапонске мреже) као и недовољно коришћење обновљивих извора електричне енергије; ова неусклађеност се огледа на недостатку квантитета али и квалитета обезбеђене електричне енергије; - стално смањење густине насељености ширег подручја општине, због смањења наталитета и миграције становништва према општинском центру, што отежава дугорочно и правовремено планирање развоја електроенергетске инфраструктуре.
Телекомуникациона инфраструктура <u>Потенцијали:</u> - добра повезаност оптичким каблом дуж ДП ИБ реда бр. 27; - планирана индустријска зона представља изазов за све телекомуникационе оператере на територији за пласирање својих услуга. <u>Ограничења:</u> - постојећа примарна мрежа је изграђена на самоносивим претплатничким кабловима, положеним по стубовима, што се мора обавезно заменити; - знатно изражен утицај депопулације на читавој територији општине Рача.
Термоенергетска инфраструктура <u>Потенцијали:</u> - повољан положај територије општине у односу на окружење и могућност довођења и изградње гасне инфраструктуре. <u>Ограничења:</u> - недовољно изграђена примарна и дистрибутивна гасоводна мрежа чини ограничење у снабдевању потрошача јефтиним и еколошки чистом енергијом.
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА, СМАЊЕЊЕ РИЗИКА ОД КАТАСТРОФА И УПРАВЉАЊЕ ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА (детаљније у Документацији плана: Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину и Елаборат за рани јавни увид ППО Рача)
<u>Потенцијали:</u> - релативно задовољавајуће стање животне средине и очувани природни предели; - заступљеност природних вредности и непокретних културних добара на подручју општине, као и у окружењу, што је могућност за регионалну сарадњу и бољу интегрисаност у окружење; - планско подручје одликују углавном геотехнички стабилни терени без инжењерско-геолошких појава нестабилности, као и сеизмички степен који не указује да су могуће појаве снажних земљотреса. <u>Ограничења:</u> - недостатак података о квалитативном и квантитативном стању, врстама и концентрацијама загађујућих материја у животној средини; - недостатак студијске документације о природним вредностима и непокретним културним добрима и неадекватно коришћење у претходном периоду. - Планско подручје је углавном угрожено ерозивним процесима и могућим поплавама, при чему су нарочито угрожени терени уз водотокове

Синтезна SWOT анализа, као кључни апарат за идентификацију могућих предности заједнице општине у односу на компаративне системе, утврдила је основне правце деловања и представља резултат дискусија и анализа о интерним снагама и слабостима и екстерним претњама и могућностима. Синтезна SWOT анализа дата аналитичко-синтезним приступом на основу података стања на терену, стратешких материјала општине и Просторног плана општине Рача из 2012.године.

Основни потенцијали општине Рача су:

- повољни природни и климатски услови;

- близина коридора 10 и развијена мрежа државних путева, која омогућава везе са окружењем, као и доступност у оквиру планског подручја;
- значајне површине под пољопривредним земљиштем, које омогућавају гајење разноврсних пољопривредних култура;
- постојећи производни комплекси, који омогућавају, уз мања улагања, оживљавање постојећих или развој нових производних делатности;
- природна и непокретна културна добра, бројне туристичке манифестације, које омогућавају развој културног, транзитног, сеоског и ловног туризма.

Основна ограничења општине Рача су:

- негативни демографски трендови у претходном периоду;
- велики проценат неквалификоване радне снаге;
- оскудни водни ресурси;
- недовољна развијеност канализационе мреже и атмосферске канализације и нерешено пречишћавање отпадних вода;
- недовољна промоција потенцијала подручја;
- неискоришћеност туристичког потенцијала и недостатак туристичке инфраструктуре.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• пољопривредно земљиште погодно за различите видове пољопривредне производње (ратарство, повртарство, воћарство, сточарство) и локална традиција ка пољопривредној производњи; • повољне климатске одлике, подручје са умерено-континенталном климом; • добро очувана животна средина; • постојеће, недовољно искоришћене радне зоне, општинског значаја; • повољан географско-саобраћајни положај Шумадије у односу на главну развојну осовину и саобраћајни коридор Србије (посебно аутопут Е75 и пругу Е85) и веће градове (посебно Крагујевац и Београд), • развијене трасе постојећих саобраћајница које чине путну мрежу; • постојећи путни коридори државних путева I и II реда; • постојећи туристички локалитети, заштићена природна и непокретна културна добра, као генератор развоја туризма, пре свега транзитног, културног, сеоског и ловног	• негативни демографски трендови, посебно • на руралном подручју; • неразвијеност прерађивачких капацитета, као и капацитета мале привреде, посебно на руралном подручју; • смањена инвестициона активност, изражена незапосленост као последица лошег пословања постојећих привредних капацитета; • неразвијеност путне и комуналне инфраструктуре, посебно на руралном подручју; • лоше стање општинских путева; • недовољна искоришћеност ресурса за развој туризма и недовољна презентација туристичких локалитета • знатни трошкови финансирања пројектовања, изградње, реконструкције и одржавања путева; • лоше стање постојеће путне инфраструктуре; • неразвијен јавни градски и приградски превоз.
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
• повољан положај – непосредна близина европског коридора X; • могућност побољшања транзитног значаја општине; • пољопривредни потенцијал подручја, са условима за организовање прерађивачких капацитета, посебно разних врста воћа; • могућност заједничког наступа на тржишту, формирање кластера и асоцијација произвођача.	• наставак тренда смањења броја становника, посебно на руралном подручју; • неадекватан развој путне и комуналне инфраструктуре; • неадекватан развој јавних служби и сервиса, посебно у области здравства и социјалне заштите; • недостатак планске и пројектне документације за конкурисање код страних и домаћих фондова.

5.1.2. Извод из планских докумената вишег реда, развојних стратегија и друге документације

Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, бр. 88/10), (у даљем тексту: ППРС)

Као стратешки развојни документ за период до 2020. године, ПП Р Србије утврђује дугорочне основе организације, уређења, коришћења и заштите простора Републике Србије у циљу усаглашавања

економског и социјалног развоја са природним, еколошким и културним потенцијалима и ограничењима на њеној територији.

Природни ресурси - према просторним условима коришћења пољопривредног земљишта у Републици Србији, општина Рача припада претежно воћарском подручју.

Газдовање шумама и шумским земљиштем захтева управљање и коришћење шума и шумског земљишта ка очувању биодиверзитета, продуктивности, обнављања, виталности и потенцијала шума, дивљачи и унапређењу развоја ловства (медвед, дивокоса, тетреб, дропља и остала фауна: соколови, орлови, роде и др.).

Воде и водно земљиште – захтевају интегрално уређење, заштиту и коришћење вода на подручју Србије. У снабдевању водом приоритет се даје локалним извориштима, а недостајуће количине се обезбеђују из великих регионалних система, који се ослањају на изворишта републичког значаја. За технолошке потребе користиће се вода из водотока, уз захтев да се рецикулацијом и виšekратним коришћењем смањи захватање и спречи загађивање водотока. Користиће се и потенцијали на алувијалним рекама, у оквиру пројекта интегралног уређања, заштите и коришћења долињских простора (развојни пројекат долине Велике Мораве, подразумевајући и системе заштите од поплава).

Минералне сировине – подразумевају строго контролисано, планско, одрживо и економично коришћење, уз адекватне мере заштите, како би се постигла конкурентност на домаћем и светском тржишту. Општина Рача не спада у општине са битним минералним сировинама.

Обновљиви извори енергије – захтевају значајније повећање учешћа ОИЕ у енергетском билансу Србије, уз поштовање принципа одрживог развоја. У обновљиве изворе енергије спадају: енергија биомасе, малих хидроелектрана, сунца, ветра и геотермална енергија. За подручје општине Рача, просечна енергија ветра на висини од 100 m (у јануару) износи 75-150kWh/m² а у јулу мање од 75kWh/m².

Заштита и унапређење квалитета животне средине – подразумева управљење отпадом, одржавање и унапређивање биодиверзитета, заштите и одрживог коришћења природног, културног наслеђа и предела.

Одбрана земље и цивилна заштита – је усаглашавање просторног развоја са потребама одбране и стварање просторних услова, који ће у потпуности одговарати потребама савременог система одбране, заштити становништва, материјалних и природних ресурса, у случају природних непогода и техничко-технолошких удеса.

Природне непогоде и технолошки удеси - неопходно је створити добро организоване и опремљене службе које ће моћи успешно да раде на превенцији од ових катастрофа, на одбрани и отклањању последица.

Становништво, насеља и социјални развој - основни циљ је ублажавање негативних тенденција демографског развоја Републике Србије кроз пораст нивоа плодности, позитиван миграциони биланс и достизање нивоа простог обнављања становништва у дужем временском периоду. Општина Рача класификована је у подручја са нестабилним демографским трендом, који треба стабилизovati одговарајућим мерама.

Мрежа и функције центара – Општина Рача је део региона јужне и источне Србије у оквиру Шумадијске области.

Планиран систем мреже центара треба да обезбеди демократични систем интересног организовања територије на нивоу већих или мањих регионалних целина, а тиме и пут до правилнијег и правичнијег располагања ресурсима и средствима. Општина Рача припада функционалном урбаном подручју државног значаја са центром у Крагујевцу, заједно са општинама Кнић, Баточина и Лапово, са око 225.357 становника у оквиру ФУП – а. Градско насеље Рача је у категорији локалних урбаних центара-центар општине. Рача је третирана као **мањи урбани центар**, који гравитира ка већим центрима: Крагујевцу, као регионалном урбаном центру, и Београду, као главном граду.

Одрживи урбани развој – подразумева просторно, функционално, економски, социјално и еколошки уравнотежени урбани развој, развијање територијалне кохезије на принципима одрживог развоја, уз активирање свих капацитета градова и осталих насеља за повезивање са окружењем, повећање рурално-урбане сарадње као и за интрарегионално умрежавање и груписање мањих територијалних јединица.

Одрживи рурални развој – обухвата повећање квалитета живота у руралним подручјима кроз очување, обнову и одрживи развој њихове економске, социјалне и еколошке виталности. У односу на типологију руралних подручја у Републици Србији, Шумадијска област и општина Рача припадају типу 2 - средишња рурална подручја.

Комунално опремање и уређење села – садржи унапређење постојећих и изградњу неопходних комуналних система, који омогућавају квалитетнији живот и рад на селу и отварају перспективу развоја. Социјални развој и социјална кохезија – дугорочна визија развоја Републике Србије, принципи и општи циљеви ПП РС су усмерени ка одрживом просторном и социо-економском развоју и просторним интеграцијама Србије. Решавање постојећих проблема и унапређивање даљег развоја, планирано је у следећим сферама:

- просторна интеграција Србије са окружењем;
- социјално-елиминисање регионалне неравнотеже између развијених и неразвијених делова Србије;
- економска-јачање економске конкурентности регионалних целина;
- еколошка-заштита, унапређење и уређивање животне средине;
- заштита и уређење природне и културне баштине-препознавање и афирмација преко идентитета, који се заснивају на три ствари: природа, културна добра и економски бренд.

Просторна организација и дистрибуција јавних служби класификована је у две групе: основне услуге којима се остварују социјална и културна права гарантована Уставом и услуге вишег ранга.

Социјално становање – подразумева стварање услова да стамбени простор буде доступан свим грађанима у Републици Србији. Посебно уз ангажман државе и локалних заједница, за домаћинства, која из социјалних, економских и других разлога не могу самостално да обезбеде адекватно стамбено решење на тржишту.

Просторни развој привреде - Оперативни циљеви су:

- динамичан привредни развој (најмање 5% просечан раст БДП до 2020.);
- реиндустријализација (учешће индустрије и инвестиција изнад 25% БДП);
- рационалан, ефикасан и одржив просторни развој на нивоу државе и регионалних целина;
- територијална кооперација Србије у оквиру европског простора и простора ЈИ Европе;
- повећање конкурентности привреде и извоза;
- смањење регионалних неравномерности и сиромаштва;
- заустављање негативних демографских кретања;
- заштита животне средине.

У избору основних праваца развоја предност се даје оним делатностима код којих расположиви ресурси, тржишни услови и технички напредак омогућавају бржи развој. Пољопривредни и енергетски потенцијали ће и у наредном периоду бити од примарног значаја за укупан привредни развој, а туризам ће повећати улогу у будућем развоју привреде, с обзиром на, до сада, недовољно искоришћене ресурсе. Акценат ће бити на динамичнијем развоју индустријске производње и повећању учешћа у БДП, а предност у развоју индустрије, уважавајући и интересовање иностраних инвеститора, имаће индустријске гране чији производни програми обезбеђују: производе вишег степена обраде (са вишом додатом вредности), унапређење и развој сектора услуга, висок извозни потенцијал, производе којима се супституише увоз, отварање нових радних места и равномерни регионални развој. На основу наведених критеријума, приоритет ће имати: (1) производња електронских производа и опреме, (2) производња моторних возила и компоненти и (3) информационе технологије.

Просторна дистрибуција и организација пољопривреде - Концепција просторног усмеравања пољопривредне производње. Полазиште за унапређивање просторне дистрибуције и организације пољопривредне производње представља утврђивање водећих грана тржишне производње на четири основна подручја: периурбана; равничарска – до 300 m н.в.; брдска – од 300 до 600 m н.в. и планинска – изнад 600 m н.в.

Просторна дистрибуција и развој индустрије - Основни циљ развоја индустрије је опоравак, повећање секторске и територијалне конкурентности и запослености обезбеђењем повољних општих, инфраструктурних и просторних услова, као и њена равномернија просторна дистрибуција усклађена са потенцијалом регионалних, урбаних и руралних подручја, захтевима климатских промена и смањења притиска на ресурсе.

Просторни развој туризма и однос према заштити - Основни циљ просторног развоја туризма у Србији је просторно-еколошка подршка остваривању концепта одрживог развоја туризма, компромисним интегрисањем принципа и стратешких, планских и програмских докумената развоја туризма, заштите и уређења туристичких простора, уз оптимално задовољавање социјалних, економских, просторно-еколошких и културних потреба националног и локалног нивоа, интереса тржишта и услова прекограничне и међународне сарадње.

У односу на транзитне туристичке правце у Републици Србији, источно од територије општине Рача, у непосредној близини, пролази међународни друмски правац (коридор 10), а кроз територију општине Рача је национални друмски правац (државни пут I реда – М4).

Општи стратешки задаци развоја техничке инфраструктуре подразумевају:

- уважавање инфраструктуре као стратешког средства у заштити животне средине и унапређивању услова и квалитета становања, привредних активности и рекреације, као инструмента унапређења животне средине и ефикасности активности, без обзира на демографске, организационе и развојне проблеме;
- формирање целовитих/комплетних, инфраструктурних система који омогућавају квалитетнији живот и животну средину;
- дефинисање и усаглашавање намене, организације и коришћења земљишта, концентрација активности, туристичких зона и концентрација становништва по заједницама насеља у координацији са капацитетима инфраструктуре.

На територији општине Рача, нису предвиђени системи крупне инфраструктуре.

На плану **транспортне и телекомуникационе инфраструктуре**, кроз посматрано подручје пролази државни пут IБ реда бр. 27 (по сада важећој класификацији државних путева), као и оптички кабл из правца Крагујевца према Лапову. Општина Рача је у непосредној близини коридора 10 што њен саобраћајно-географски положај чини веома добрим.

Путна мрежа и објекти - У периоду после 2014. године, а у правцу остваривања циљева просторног развоја Србије, планска решења у области путног саобраћаја су активности на: државном путу I реда, Лазаревац - Аранђеловац – Топола (рехабилитација) и путном правцу Марковац - Свилајнац - Деспотовац - Бор (М-4, Р-103) (рехабилитација и доградња).

ППР Србије у области **енергетске и водопривредне инфраструктуре**, на овом подручју евидентира постојеће (35 kV) и планиране далеководе (110 kV), планирани гасовод, локална изворишта подземних вода.

За потребе ППР Србије извршена је просторна диференцијација **животне средине**, па у том смислу највећи део општине Рача на којем преовладавају пољопривредне и местимично шумске површине – ратарске, воћарске, ливадске, као и шумске површине углавном у зонама око речних токова и на брежуљцима - припада подручјима квалитетне животне средине. За ова подручја треба обезбедити решења којима се елиминишу или умањују постојећи извори негативних утицаја односно увећавају позитивни као компаративна предност у планирању развоја. Потребно је резервисати и чувати подручја од загађивања из стратешких разлога.

Може се закључити да је привредни развој општине Рача према ПП РС из 2010.године, заснован на:

- коришћењу и унапређивању пољопривредног (воћарство и виноградарство пољопривредног) и шумског (агрошумарство, ловни туризам) земљишта;
- рационалном коришћењу грађевинског земљишта (насеља, инфраструктура) и опремања општине јавним службама, укупном крупном и комуналном инфраструктуром у склопу инфраструктурних система на нивоу државе и регија;
- стабилизацији социо-демографског потенцијала;
- развоју могућих видова туризма, посебно оних везаних за историјске догађаје;

успостављању регионалних веза

Посебна напомена: У току је израда новог Просторног плана Републике Србије са планским периодом до 2035.године. Јавни увид у Нацрт овог планског документа је завршен и предстоји фаза усвајања истог. Током израде ППО коришћена су планска решења наведена у материјалима Нацрта ПП РС у мери у којој су могла имати утицаја на просторни развој подручја општине Рача, те је тиме ППО максимално усклађен са актуелним плановима Републике Србије у погледу просторног развоја, са којима предстоји и усклађивање остале планске документације регионалних просторних планова и просторних планова подручја посебне намене који су донешени у ранијем периоду и за које ће се по потреби радити усклађивање са новим републичким просторним планом.

Уредба о утврђивању Регионалног просторног плана за подручје Шумадијског, Поморавског, Рашког и Расинског управног округа ("Службени гласник Републике Србије", број 39/14)

Регионалним просторним планом за подручје Шумадијског, Поморавског, Рашког и Расинског управног округа ("Службени гласник РС", бр. 39/14) (у даљем тексту: РПП), у области демографске политике, планирано је да задржавање становништва у Рачи (прогноzirани број становника за 2025.годину је 10.375 са индексом промене броја становника 2025/2011 година од 90,4) омогући покретање привредних активности, побољшање нивоа комуналне и саобраћајне инфраструктуре и повећање нивоа базичних услуга (социјалних, здравствених, птт услуга и сл.).

У вишестепеној хијерархији центара у мрежи насеља у оквиру РПП-а, Рача је планирана у петој хијерархијској равни као општински центар руралног карактера (у гравитационој зони Крагујевца као

ФУП-а регионалног значаја), са три центара заједнице села. На руралном подручју Региона најпогоднији инструмент имплементације модела децентрализоване концентрације, је примена концепта центара заједница насеља – нуклеуса социо-економске трансформације руралних и слабо урбанизованих делова региона. То би била насеља са развијеном јавно-социјалном инфраструктуром и нуклеусима производних делатностима и услуга предиспонирани за лоцирање нових индустријских погона, прилагођених савременим технологијама, еколошким стандардима и аутохтоним сировинама. Уз одговарајуће подршке и стимулације развоја производње базиране на локалним ресурсима омогућило би се отварање нових радних места и развој допунских, алтернативних или двојних (комплементарних) занимања становништва у домену пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, занатства, трговине, угоститељства, туризма и јавних служби. Комплементаран развој пољопривреде и осталих делатности водиће успоравању депопулације и социјално-економском преображаја села. Због тога, обнову села и оживљавање сеоске економије треба темељити на креативној интеграцији савремених производних и потрошачких тенденција, као и економској валоризацији локалне баштине, ресурса, културе, традиције и знања. Без стимулативног вредновања рада и јавне афирмације квалитета и начина сеоског живота не може се у руралним подручјима задржати становништво, нити се она могу просторно и економски развијати. Улога микроразвојних центара је да омогуће допуњавање сеоске и градске економије. У развоју и унапређењу руралне инфраструктуре приоритет има опремање микроразвојних центара савременим објектима и услугама у домену саобраћаја, водопривреде, телекомуникација и информатичких технологија, као и у домену јавних служби. Сеоском становништву је потребно омогућити квалитетну изградњу или реконструкцију стамбених и објеката сеоске економије, уз поштовање традиционалних образаца уређења предела, организације и биоклиматске изградње објеката и увођење савремених технологија грађења. Оспособљавање пољопривредника и осталих житеља села за пословно и струковно повезивање, формирање задруга, односно, задружно повезивање породичних газдинстава и оснивање сељачких струковних удружења, удруживање у пољопривредни кластер, формирање и повезивање пољопривредних берзи у градовима, као и формирање агробизнис центара и зона, представљају приоритет за будући развој руралних општина.

У просторној дистрибуцији привреде у оквиру РПП-а, Рача је планирана као центар ранга V - општински центар руралног карактера као привредно, производно, услужно, административно и друго чвориште у општинском центру Рача. Најзначајнију улогу подручје општине Рача има у контексту развоја пољопривреде (превагом мешовите пољопривредне и биљне производње и значајним уделом воћарства), али и виноградарством. Рачанско виногорје припада Шумадијско-великоморавском виноградарском макрорејону. На простору општине Рача налазе се радне зоне постојеће и нове, укупне површине 36.5 хектара на три локације: РЗ 1-Југозападни део насеља уз саобраћајницу Рача -Топола, која износи 23 хектара, РЗ 2- јужни део насеља 9 хектара и Расадник-4,5 хектара укупне површине.

План развоја саобраћајне и енергетске инфраструктуре подразумева модернизацију, реконструкцију и проширивање постојећих капацитета, како би се у потпуности испратио привредни развој планског подручја:

Приоритетна решења у области саобраћајне инфраструктуре подразумевају израду планске и пројектне документације за деоницу државног пута М-4 (ІБ 27) Лазаревац-Аранђеловац-Топола-Рача-Марковац-Свилајнац-Деспотовац-Бор.

На територији општине Рача планирана је изградња гасоводне мреже и пратећих објеката. У питању је деоница разводног гасовода Баточина- Цветојевац-Бресница, која је паралелна постојећој деоници гасовода. Планиране су и станице ГМРС „Топола“, МРС „Рача“, ГРМС „Баточина“ и ГМРС „Крагујевац 2“.

У општини Рача планирано је снабдевање водом из подсистема „Студеница-Лопатница“, делу Ибарско-Шумадијском регионалном систему водоснабдевања. Планирано је и повезивање са системом „Велика Морава“-Брзан, као делом подсистема Студеница-Лопатница, а један од могућих начина повезивања је и директна веза са подсистемом Студеница-Лопатница из правца Крагујевца. Предвиђен је и завршетак регулације реке Раче, као и неопходна израда општих и оперативних планова заштите од поплава, као и карата угрожености и карата ризика од поплава за целокупно подручје РПП-а.

Развој телекомуникационе инфраструктуре подразумева увођење најсавременијих технологија у области телекомуникација, модернизацију постојеће ТК инфраструктуре и пратећих објеката, као и изградњу широкопојасне мреже на свим нивоима уз употребу најсавременијих медијума преноса. На територији општине Рача планирана је изградња 15 нових комутационих центара, који ће бити повезани са оптичким спојним путевима потребног капацитета са надређеним централама.

У склопу управљања отпадом планиран је регионални центар Лапово, као један од три центара управљања, на територији Шумадијског и Поморавског управног округа, коме припада општина Рача, а отпад би се одвозио на регионалну депонију изван територије општине Рача.

Са аспекта заштите животне средине, општину Рача карактерише квалитетна животна средина, док део општине Рача потпада под еколошки коридор од регионалног значаја. Подручја квалитетне животне средине имају релативно позитиван утицај на човека, квалитет живота и живи свет и морају се спроводити мере како би се тај позитиван утицај увећао и како би се елиминисали постојећи загађивачи и спречио настанак нових. То су подручја шума и шумског земљишта, ливада и пашњака. Очување квалитета животне средине и квалитета живота на овом подручју може се остварити помоћу одређених мера и смерница, које чине основне планске концепције и решења а односе се на заштиту ваздуха, вода, земљишта, биодиверзитета, здравља, управљање отпадом, заштиту од буке, заштиту од удеса, елементарних непогода и заштиту и очување еколошких и пејзажних вредности пољопривредних и шумских предела, обнове и рекултивације деградираних простора.

Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда „Вожд Карађорђе” (“Службени гласник Републике Србије”, број 62/24)

У јулу месецу 2024. године усвојен је нови Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда „Вожд Карађорђе” (коридор планираног пута се простире кроз катастарске општине Сепци, Ђурђево, Вишевац, Поповић, Миравецац, Вучић, Сипић и Доња Рача у општини Рача) у дужини од 22,93 km. Пролази кроз катастарске општине Сепци, Ђурђево, Вишевац, Поповић, Миравецац, Вучић и Доња Рача и даље ка Лапову и Аутопуту-Државном путу А1, а бочни правац Рача–Градац (km 0+000 – km 10+140) – почиње од планиране петље „Рача” (сектор 1 деоница 1) пружа се ка југу и изван општине Рача завршава површинском кружном раскрсницом као везом са петљом на постојећем државном путу IB реда број 24 (правац Баточина-Крагујевац). Петља „Рача” планирана је на стационачи km 9+936 (Деоница 1), у функцији везе са постојећим државним путем IB реда број 27 и општинским центром Рача, као и везе са државним путем IIB реда број 370 и општинским центром Смедеревска Паланка ка северу и са градом Крагујевац постојећим државним путем IIA реда број 157 ка југу. У овој зони планира се и паркиралиште „Доња Рача” (Сектор 1, Деоница 1) обострано, на стационачи km 6+413 десно и km 6+680250 лево. Укрштања путева нижег ранга са трасом државног пута I реда „Вожд Карађорђе” планирана су као денивелисана. Коридор трасе овог пута унет је у ППО Рача.

Националне и локалне стратегије, планови и остали документи

Израда Просторног плана заснива се на планској, студијској, техничкој и другој документацији, резултатима досадашњих истраживања и важећим релевантним документима у Републици Србији: Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08); Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС”, број 33/12), Стратегија развоја туризма Републике Србије за период 2016 – 2025. („Службени гласник РС”, број 85/14); Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10); Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011. до 2018. године („Службени гласник РС”, број 13/11); Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014 – 2024. године („Службени гласник РС”, број 98/16); Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС”, број 59/06); Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године („Службени гласник РС”, број 03/17), Стратегија развоја телекомуникација у Републици Србији у периоду од 2006. до 2010. године („Службени гласник РС”, бр. 99/06 и 4/09), Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019. године („Службени гласник РС”, број 29/10) и Програм управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031. године (донет 28.01.2022. године од стране Владе републике Србије); као и на стратешким документима за националну безбедност и одбрану земље: Стратегија националне безбедности Републике Србије (усвојена у августу 2019. год.) и Стратегија одбране Републике Србије („Службени гласник РС”, број 88/09) и др.

На регионалном и локалном нивоу израда Просторног плана заснива се на до сада донетим стратешким документима (Стратегијом одрживог развоја општине Рача 2015-2021., Планом развоја општине Рача 2021-2028, Стратегијом развоја туризма 2014-2019.), као и другим стратегијама, оперативним плановима и програмима донетим на локалном нивоу). Такође, коришћен је и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину ППО из 2012. године, као и појединих просторних планова подручја посебне намене и урбанистичких планова.

При изради ППО сагледавају се и међусобно уклапају планска решења из просторних панова околних општина и просторних целина, као и просторних планова подручја посебне намене за инфраструктурне коридоре и системе који пролазе долином Велике Мораве (Аутопут Е-75, железничка пруга на правцу од Београда до Ниша, магистрални гасовод од границе Бугарске до границе Мађарске, систем продуктовода кроз Србију).

При изради ППО сагледавају се и планска решења из локалне планске документације, која се уграђују у овај Просторни план уколико нису у супротности са планском стратешком и техничком документацијом вишег реда:

- План детаљне регулације комерцијалне зоне "Рача поље" у Рачи са СПУ плана на животну средину (Сл. гласник општине Рача број 20/2019);
- План детаљне регулације зоне "Центар" у Рачи (Сл. гласник општине Рача број 6/2022);
- План детаљне регулације за специфично/заштићено подручје природног и културног добра "Градиште" у Вишевцу са СПУ плана на животну средину (Сл. гласник општине Рача број 9/2022);
- План детаљне регулације радне зоне "Исток" са СПУ плана на животну средину (Сл. гласник општине Рача број 13/2020);
- План детаљне регулације "Спортско-школског комплекса" у Рачи (Сл. гласник општине Рача број 20/2019);
- План детаљне регулације радне зоне "Ђурђево" у Ђурђеву са СПУ плана на животну средину (Сл. гласник општине Рача број 13/2021);
- План детаљне регулације за к.п.бр.за к.п. бр. 189/1, 189/2, 447, 441 (део) и 439, све из К.О. Адровац к.п.бр. 1399 и 1400, све из К.О. Бошњане и к.п.бр. 3508 и 3455/1 (део), све из К.О. Вишевац, уз државни пут IB реда бр. 27, у насељу Адровац(Сл. гласник општине Рача број 1/2018);
- План детаљне регулације Сепци са СПУ плана на животну средину (Сл. гласник општине Рача број 10/2022)
- Урбанистички пројекат градске саобраћајнице првог реда ГС 1 број 3, обилазница Рача и регулације Липарског потока - водотока II реда, општина Рача, број потврде 350-9/2020-IV-02 од 24.12.2020. године

Сва валидна решења су искоришћена и адекватно укључена у концепт развоја Планског подручја, презентирани у овом Просторном плану.

Поред наведених за планско подручје су релевантне и бројне међународне конвенције које је прихватила и чији је потписник Република Србија, односно сви документи / конвенције које Република Србија спроводи, а који се односе на област заштите природе, енергетику, заштиту ресурса, саобраћај, демографски и економски развој, права људи итд..

Приказ извода из појединих стратешких докумената и акционих планова. Обзиром да се стратешки документи општине Рача углавном односе на период 2014-2019, овде се даје кратак приказ једининог свеобухватног акционог плана (који се, наравно, базира на претходним стратегијама и програмима) који се делимично односи на плански период Просторног плана. Остали документи су као веома користан материјал коришћени приликом израде овог Просторног плана, поготово за сагледавање стања и потенцијала и ограничења простора.

ИЗВОД ИЗ ПЛАНА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЧА 2021-2028. (Рача 2020.)

Визија развоја је дефинисала да ће Општина Рача 2028. године, као подручје са повољним геостратешким положајем, бити амбијент са здравом животном средином и квалитетном инфраструктуром, погледан за инвестирање, солидарна заједница која цени знање, место запослених људи који стварају нове вредности и кроз сарадњу стварају бољу будућност за нове генерације.

Развојни приоритети су јаснији и конкретнији у односу на визију. Заснивају се на резултатима SWOT анализе и суштински потичу из Визије. Развојни приоритети представљају специфичне области на које се План развоја фокусира.

Општи циљеви су формулисани декомпоновањем приоритета и јасно су повезани са његовим кључним елементима.

Општи циљеви представљају мост између широко дефинисаних приоритета и уже дефинисаних мера за остварење циљева. Посебно су битни јер дају основне смернице за касније дефинисање стратегија и програма.

Мере представљају конкретне акције везане за достизање општих циљева. Оне су мерљиве и дате су са јасно постављеним индикаторима што омогућава праћење нивоа реализације Плана развоја и спровођење евентуалних корективних активности, што се врши на нивоу средњерочног планирања.

Дефинисано је 6 развојних приоритета, 18 приоритетних циљева и 78 мера:

- Приоритет 1: Пољопривреда
- Приоритет 2: Инфраструктура
- Приоритет 3: Комуналне делатности и заштита животне средине
- Приоритет 4: Администрација
- Приоритет 5: Здравствена заштита, спорт, култура, социјална заштита и образовање
- Приоритет 6: Локални економски развој.

За све ове области – приоритете веома детаљно су дефинисане активности и мере, актери, процењена вредност мере и извори финансирања, као и временски рокови за њихово достизање, а све на основу веома детаљне анализе расположивих потенцијала и ограничења за развој, као и Циљева одрживог развоја (Агенда 2030). Такође одређени су и показатељи развоја који ће се пратити у наредном периоду како би се могао процењивати степен реализације приоритета.

5.2. КОНЦЕПТ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора заснива се на принципима уређења и коришћења простора утврђеним Законом о планирању и изградњи и другом законодавном регулативом.

Концептуални оквир планирања, коришћења, уређења и заштите планског подручја заснива се на одрживом развоју општине Рача и Републике Србије. Обзиром да је нови ПП РС прошао процедуру јавног увида и корекција у складу са примедбама, формиран је Предлог новог републичког просторног плана и очекује се његово усвајање, нови ППО Рача ће планске поставке ПП РС 2021-2035.године уградити у планска решења на нивоу јединице локалне самоуправе Рача.

До скора важећи Просторни план из 2012.године сагледан је са аспекта његове досадашње реализације, планска решења су актуелизована услед објективних разлога до којих се дошло усвајањем и реализацијом планске документације вишег реда, као и због реализације објеката предвиђених техничком документацијом (првенствено за инфраструктурне објекте републичког и регионалног значаја), односно ППО је усклађен са планским решењима планова вишег реда. Такође, планска решења поштују сада постојеће и важеће режиме заштите и коришћења простора, са аспекта заштите природе, непокретних кутурних добара, као и заштитних појасева и зона око инфраструктурних објеката.

Нарочито се наглашава да је паралелно са израдом новог ППО Рача текла и израда новог ПППН за инфраструктурни коридор аутопута „Вожд Карађорђе“ (који је усвојен јула 2024.године) и чија траса пролази кроз територију општине Рача. У Нацрту новог ППО Рача приказан је коридор планиране трасе из новог ПППН за поменути државни пут (коридор планираног пута се простира кроз К.О. Сепци, Ђурђево, Вишевац, Поповић, Миравецац, Вучић, Сипић и Доња Рача). Наиме, траса наведеног државног пута дефинисана је у ПППН унета је у Нацрт ППО Рача и коридор новог аутопута ће се реализовати у складу са наведеним ПППН-ом, а концепт планских решења овог ПППН-а је у неким сегментима изискивао нова решења (у односу на ППО из 2010.године) поготово по питању организације саобраћајног приступа, инфраструктурног опремања, обезбеђења заштите животне средине и сл., те је Планско решење дефинисано у Нацрту ППО резултат међусобних усклађивања тих различитих интереса.

Теренским истраживањима и спровођењем анкете по месним заједницама за потребе израде планске и урбанистичко-техничке документације, као и приликом спровођења, нарочито у делу обухвата грађевинског земљишта утврђено је да је потребно усаглашавање и кориговање намена површина, првенствено грађевинског земљишта у складу са актуелним стањем на терену, као и да је потребно преиспитивање локација привредних објеката и пратећих садржаја, што је кроз издају новог ППО и обављено. Коначно, израда новог ППО је обављена и у складу са новом законодавном регулативом и то са члановима 20. и 20а - Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 39/19-др.закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25) и члановима 6.-11. - Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања, "Службени гласник РС", бр. 32/19 и 47/25, а везано за израду уређајних основа за село, које у старом ППО из 2010.године нису постојале.

Уређајна основа за село, садржи: границу просторног обухвата; детаљну поделу подручја на просторне целине у односу на њихову намену; приказ грађевинског подручја (катастарских парцела); приказ површина јавне намене; регулацију и нивелацију; правила уређења и грађења по просторним целинама; друге детаљне услове коришћења, уређења и заштите простора и објеката. Графичким приказом уређајних основа за села, приказани су: грађевинско подручје и планирано ширење

грађевинског подручја и правци и коридори за јавне саобраћајне површине и комуналну и другу инфраструктуру, а према расположивости подлога и података, графички приказ може да садржи и основну планирану намену простора, планирано уређење и изградњу јавних објеката и поделу на зоне и целине за која важе иста правила грађења. Графички прикази уређајних основа за села израђени су на расположивим подлогама у одговарајућој размери и детаљности, која омогућава издавање локацијских услова, а у складу са законском и подзаконском регулативом.

Постојећи ППО из 2012.године анализиран је, како у погледу актуелности планских решења и нивоа њихове реализованости, тако и са аспекта евентуалних законских промена насталих у међувремену, а Просторни план је усаглашен и са плановима вишег реда, који су донети у међувремену или су у процедури доношења.

Поред тога, у зависности од могућности и нивоа техничке документације утврђене су и друге планске пропозиције заштите, коришћења и уређења простора у складу са режимима заштите и коришћења простора, потреба одбране од елементарних непогода и др, реализације инфраструктуре и др.

Главне активности уређења простора и изградње објеката биће усклађене са режимима коришћења и заштите простора свих врста: заштићене природе и непокретних културних добара, заштитних зона и појасева у којима су утврђени посебни режими коришћења простора и изградње објеката (око инфраструктурних објеката, привредних објеката и сл.). Такође, примарни задатак је и унапређење комуналне опремљености насеља и боље повезаности села на приступну путну мрежу. Усклађеност развоја потенцијално туристичких зона са условима заштите животне средине и природе се намеће као императив при планирању зона намењених туризму.

Изградња ће бити усмерена на руралне зоне у окружењу заштићених природних вредности и споменика културе, уз подизање стандарда живота на селу, подстицање пољопривредне производње (посебно сточарства, пчеларства и воћарства) и алтернативне сеоске економије. Могућа решења треба тражити у пословном партнерству урбаног становништва и домаћина у селима туристичко атрактивних зона, кроз заједничка улагања заснована на уговору о временском закупу/коришћењу сеоских објеката и старању о заштити и одрживом коришћењу на добробит свих.

Уређење простора и изградња у њему, прецизирано је Просторним планом, при чему је нарочита пажња посвећена просторима за које се не планира израда урбанистичких планова, већ ће се уређење простора и изградња објеката обављати према правилима из Просторног плана и уређајним основама за села, у складу са законском регулативом.

ПОСЕБНА НАПОМЕНА: При одређивању простора за даљу планску разраду и простора непосредне примене Просторног плана примењују се правила и смернице дате у делу V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА (СПРОВОЂЕЊЕ) ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, без обзира на напомене дате у тексту у вези појединих намена и објеката!

ПРИКАЗ КОНЦЕПЦИЈЕ РАЗВОЈА ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА

Простор општине Рача ће се развијати у складу са принципима одрживог развоја што подразумева организовану планску употребу – коришћење, уређење и заштиту у складу са природним и створеним потенцијалима и ограничењима овог краја.

Планерски приступ и основно опредељење у погледу укупног развоја планског подручја је остварење визије просторног развоја општине Рача и достизање нивоа и значаја сагледаних у националним и међународним оквирима кроз коришћење компаративних предности подручја и демографску обнову, чему просторни развој треба да допринесе на следећи начин:

- Уклапањем у републички концепт социјалне кохерентности путем развоја полицентричног модела урбанизације и функционалном диференцијацијом насеља. Рача као центар општине, развијаће функције примарног центра у оквиру општине.

- Омогућавањем еколошке повезаности, уређености и одрживости, путем предлога површина за основне намене простора и за остварење основног правца развоја, као и за укупну заштиту. Главна идеја-вођиља је приоритетна заштита пољопривредног земљишта и очување његовог биодиверзитета за производњу хране (првенствено здраве), планско санирање деградираног земљишта, заштита од штетног дејства вода, заштита воде од загађења и неадекватног коришћења, утврђивање грађевинских подручја насељених места, ангажовање алтернативних извора енергије (ветрогенератори, обезбеђење биомасе, енергија сунца), контролисано и одрживо коришћење минералних сировина. Уређењем и заштитом планског подручја омогућиће се туристичка привлачност природних система.

- Одрживим ангажовањем територијалних потенцијала у сврху постизања социјалне кохерентности, еколошке одрживости и националне, (а даље и међународне) конкурентности подручја.

- Омогућавањем стварања концептуалног оквира за коришћење просторних потенцијала Општине интегрисањем планских решења у развојна решења Републике увођењем система управљања просторним развојем и приоритетном заштитом јавних простора.

- Омогућавањем институционалне одговорности за просторни развој Општине, стварањем основа за укључење у општу информациону основу о подацима у простору и информацијама од интереса за просторни развој, за развијање сервисних функција Општине за дефинисање инструмената за спровођење планских докумената и инструмената за усмеравање активности грађења и уређења простора и за институционализовање форми партнерства јавног и приватног сектора.

Приликом израде Просторног плана:

- Утврђени су услови и мере за равномеран, уравнотежен и одржив просторни развој општине Рача,
- Дефинисан је опис намена простора (пољопривредно, шумско, водно, грађевинско и друго земљиште, укључујући обухват грађевинског подручја) – промена намене пољопривредног и шумског земљишта у грађевинско планирати само изузетно (у случајевима озакоњења објекта, потенцијалних привредно-радних зона и др. када за то постоји целисходно оправдање), а размотрена је и дефинисана могућност умањења постојећег обухвата грађевинског подручја (неизграђене површине у ободним деловима грађевинског подручја које се користе у сврхе пољопривредне производње и сл.),
- Посебна пажња посвећена је заштити, уређењу, коришћењу и развоју природних система и ресурса (пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, воде, геолошки ресурси и друго),
- Дефинисане су смернице за развој мреже насеља, дистрибуцију становништва и размештај делатности, обезбеђење потребних капацитета мрежа и објекта инфраструктурних система и јавних служби, обезбеђење саобраћајне, економске, социјалне и других облика интеграције планског подручја и ширег окружења,
- Дефинисане су мере за заштиту природних и непокретних културних добара и ресурса, очување, заштиту и побољшање услова животне средине,
- Прописано је одговарајуће споровођење Плана кроз одређивање делова територије општине за које је предвиђена израда урбанистичког плана, утврђена су правила уређења и правила грађења за делове територије за које није предвиђена израда урбанистичког плана, а урађене су и уређајне основе за сва сеоска насеља у општини Рача,

Све напред наведено обављено је након извршене детаљне анализе и валоризације постојећег и важећим планским документима планираног стања, као и услова за израду ППО који су прибављени од свих релевантних имаоца јавних овлашћења, а све у складу са конкретним потребама на разматраном планском подручју.

Поред наведеног, а у складу са принципима планирања одређеним у члану 4. Одлуке о изради Просторног плана, посебна пажња је посвећена:

1) различитим облицима учешћа јавности у процесу планирања, односно на максималном ангажовању носиоца израде и обрађивача Просторног плана да се кроз партиципацију грађана, заинтересованих субјеката, стручне јавности и др., дође до квалитетних планских решења;

2) подручјима у обухвату Просторног плана која су била угрожена поплавама.

Концепција развоја планског подручја дефинише своја полазишта у складу са објективно вреднованим потенцијалима и ограничењима, реално позиционира елементе за дефинисање просторног развоја општине Рача, дајући предност онима који ће допринети квалитативном помаку у животу локалног становништва. Свеобухватан развој Планског подручја се сматра неопходним, јер, обзиром на значајне развојне потенцијале за развој пољопривреде и туризма, шансе за економски развој леже и у чвршћем међусобном повезивању и везама са индустријом, занатством, шумарством, експлоатацијом воде за пиће. Сеоска насеља са природним потенцијалима омогућавају развој руралног - агротуризма, етно туризма и туризма специјалних интересовања.

Основно опредељење, у планском периоду, је знатно боља валоризација геостратешког положаја општине Рача, у оквиру функционалног подручја Крагујевца, центра државног значаја (на око 30km), као и стварање функционалних веза подручја општине са општинским центрима у окружењу (Топола, Аранђеловац, Смедеревска Паланка, Велика Плана-у области туризма и пољопривреде и Лапово-у области саобраћаја и заједничких комуналних објеката).

Реализацији овог опредељења допринеће повољан саобраћајни положај територије општине, кроз коју пролази државни пут IB реда бр. 27, који повезује западни и источни део територије Републике Србије. Источно од територије општине Рача (око 10km), пролази европски коридор 10, а најближи железнички чвор је у Лапову (око 15 km). Веза са Смедеревском Паланком и Великом Планом се остварује преко државног пута другог реда, који води од Смедеревске Паланке, преко Раче до Церовца, где се прикључује на државни пут IB реда бр. 25 Топола-Крагујевац. Интегрисаност подручја општине Рача подразумева и усаглашеност правила и праксе са европским стандардима, ради стварања услова за трансграничну и међународну сарадњу и укључивање у процесе европских интеграција.

Посебно се наглашава да ће реализацијом новог државног пута „Вожд Карађорђе“ који пролази кроз територију општине Рача и има додатни правац за прикључак Баточине на петљи „Рача“. Гео-саобраћајни положај Раче ће добити на значају и омогућити бржи развој свих до сада планираних радних зона, као и оних које се планирају овим Просторним планом (у КО Доња Рача, Мирашевац,

Вучић и Велико Крчмаре). Обзиром на позицију планиране петље и прикључка у зони између Раче и Доње Раче, за очекивати је да ће ова насеља нарочито бити у повољној позицији и да ће се брже развијати. Обзиром на законом прописане заштитне појасеве дуж новопланираног аутопута и режиме изградње у њима, не сматра се оправданим ширење привредних и пословних зона уз саму трасу аутопута, већ ће се и даље развијати оне зоне које се налазе у насељима или уз њих или су планиране постојећом планском документацијом која остаје на снази (ПДР за радну зону „Исток“ и ПДР за радну зону „Ђурђево“, ПДР-ови у оквиру ПГР-а Рача, ПДР „Сепци“), а у Просторном плану дају се и смернице за израду урбанистичких планова који су у изради (ПГР Рача и сл.), а приказани су на графици. Ово је оправдано и са аспекта простирања пољопривредног земљишта које се мора максимално штитити од изградње и због чега је изградња планирана у оквиру већ изграђених насеља или на теренима са мање плодним тлом (што је проверавано за сваку појединачну нову локацију и зону). Појединачне погоне је могуће реализовати у складу са правилима и у складу са смерницама за спровођење датим у овом Плану.

У области привређивања, генератор развоја треба да буде сектор малих и средњих предузећа, позиционираних пре свега, у оквиру недовољно искоришћених постојећих радних зона. Након попуњавања постојећих капацитета, активирати и уредити нове радне зоне. Избор технологија оријентисати ка чистим гранама производње, без потенцијалне могућности загађивања, ради очувања и унапређења еколошки здраве животне средине. Мала и средња предузећа ће представљати основни облик организовања фирми као генератора развоја и запошљавања, уз сектор услуга.

Пољопривреда квалитетом земљишта и традиционалном везаношћу становништва за ову привредну грану, представља значајно упориште. Интензивирање развоја пољопривреде, посебно виноградарства, повртарства, воћарства, сточарства и ратарства, омогућава бржи развој и заснивање разноврснијих прерађивачких капацитета.

Туризам, као недовољно развијена грана у претходном периоду има велике шансе за развој. Неопходно је активирати везе са суседним општинама (Топола, Велика Плана, Смедеревска Паланка), град Крагујевац, ради дефинисања заједничке туристичке понуде, акција и планова, у циљу развоја туризма заснованог на културно-историјском наслеђу, транзитног, ловног и сеоског туризма. Активирањем веза са околним општинама, постоји могућност за развој тематског „КУЛТУРНОГ ПУТА“ везаног за локације, личности и догађаје из периода Првог српског устанка.

У насељу Рача (центар општине), оријентација је ка максималном искоришћењу постојећег грађевинског подручја, попуњавањем и заокруживањем постојећих изграђених зона, уз очување постојећих амбијенталних целина и заштићених објеката, уз ниво опремљености јавних и комерцијалних функција које одговарају нивоу малог урбаног локалног центра. Ради смањења територијалних разлика и повећања виталности руралног подручја, предвиђен је развој два центра заједнице насеља, у западном (Сараново) и јужном (Мало Крчмаре) делу општине, који осим потребе задовољења свакодневних потреба становника, треба да развијају и специфичне функције, туристичке у западном делу општине и пословно-прерађивачке, у јужном делу општине.

У области јавних служби, приоритет је умрежено деловање институција, побољшање система образовања, здравствене и социјалне заштите, посебно на руралној територији, ради побољшања квалитета живота и спречавања одлива младог и радно-способног становништва.

У области путне и комуналне инфраструктуре, приоритет је унапређење мреже општинских путева, подизање нивоа комуналне опремљености насеља, као и увођење нових, савремених технологија до сваког насеља општине.

Положај и улога Раче у регионалном окружењу указује да просторни развој општине треба да се заснива на оформљеним, постојећим, али и на развијању нових регионалних функција. Локална управа мора да буде активна у сарадњи и кооперацији, у односу на све елементе просторне интеграције – природне и културне системе и вредности, животну средину, привреду и туризам, саобраћај и инфраструктурне системе. Важне републичке, као и трансевропске саобраћајне мреже су један од најзначајнијих видова просторне интеграције, а за општину Рача посебан значај има мултимодални паневропски Коридор 10. Целокупно подручје може бити у зони утицаја функција овог европског коридора. Будући државни пут „Вожд Карађорђе“ који спаја западну са источном Србијом као и Коридором 10 ће такође значајно побољшати положај општине Рача у оквиру Региона и Србије у целини.

Општина Рача треба да идентификује своје компаративне предности, пре свега на нивоу региона и оствари своју регионалну конкурентност. Природни ресурс-пољопривредно земљиште је стратешки развојни фактор регионалног значаја, као и туризам, који није тренутно развијен, али уз умрежавање са суседним подручјима, ради формирања заједничке и садржајније туристичке понуде, има реалне шансе за развој.

Свеобухватан развој Планског подручја се сматра неопходним, јер, обзиром на значајне развојне потенцијале за развој пољопривреде, туризма и индустрије, шансе за економски развој леже и у чвршћем међусобном повезивању и везама са Малим и средњим предузећима, занатством,

шумарством и рударством. Сеоска насеља са природним потенцијалима омогућавају и развој руралног - агротуризма, етно туризма и туризма специјалних интересовања.

Текућа туристичка понуда и садржаји се првенствено односе на организовање туристичких манифестација и ловачких акција, које су ослонци развоја туризма овог краја. Међутим, ограничавајући фактори развоја су лоша путна инфраструктура и недовољно атрактивна туристичка понуда. Приоритети треба да буду реконструкција и одржавање доброг квалитета путних праваца који Рачу спајају са Великом Планом (Коридором 10) и Крагујевцем, као и Тополом и Лаповом. Савремени туристички трендови се недовољно прате, а туристички производи нису довољно усаглашени са стратешким пановима Србије и захтевима туристичке тражње. Туристички развој треба усмерити у улагање, обнову и допуну туристичке инфраструктуре и супраструктуре, уз едукацију и обуку кадрова у туризму и угоститељству (хотелијерству и ресторатерству).

На подручју које обухвата административна општина Рача, задржаће се доминантно плодно тле, које је углавном пољопривредно и шумско, а остале површине су највећим делом намењене становању, радним зонама и путевима. Становници већине села бавиће се пољопривредом (ратарством и повртарством у долиној, воћарством у брежуљкастој зони, као и сточарством). Шумовити предели, поготово дуж река и у зонама постојећих шума се морају чувати од неконтролисане градње у складу са законским прописима. У селима, на њивама се гаје жита (највише кукуруз, пшеница), поврће (кромпир, пасуљ, паприка и др.), и др.. Терени у брежуљкастој зони чешће се користе за гајење воћа. Од стоке највише се гаје свиње и живина, мање говеда и овце.

Сходно томе, Просторни план је концептиран на основу следећих значајних "репера":

1. *Унутаропштинске везе* – Један од основних циљева представља повећање степена унутрашње територијалне кохезије и ефикасније саобраћајно и привредно повезивање већих сеоских насеља међусобно, са Рачом и са центрима суседних Општина, што све подразумева како одржавање и реконструкцију државних путева, тако и локалних саобраћајница. Изградња новог државног пута - аутопута „Вожд Карађорђе“ око општинског центра допринеће саобраћајном растерећењу и даљем повећању степена очуваности животне средине у градској зони.

2. *Трансрегионалне везе* – оријентација ка Београду, Крагујевцу и Смедереву, остаје репер будућих просторних прожимања са суседним областима и административно- територијалним целинама. Томе ће посебно допринети обнова и изградња саобраћајних, инфраструктурних и комуналних објеката и привредни замах кроз развој нових радних зона. Због тога општина Рача претендује да у наредном периоду максимално уважи нове комуникацијске реалности, у првом реду, изградњу новог државног пута „Вожд Карађорђе“ која ће омогућити да Рача постане значајан транзитно-развојни центар. Такође, изградња нових објеката у планираним привредно-радним зонама уз путне правце, има за циљ да у блиском окружењу поред основних, у смислу обезбеђивања нових радних ангажмана локалном становништву, задовољи потребе и суседа и ширих просторних целина.

3. *Гранска и економско-географска својства привреде* – привреда општине Рача дуго се заснивала на традиционалној пољопривреди и индустрији. У локацијском смислу, пољопривреда је заузимала највећи део територије, а индустрија уску зону општинског центра. У овом тренутку, приоритет представља реструктурирање привредних објеката у индустријској зони града, евентуално измештање ка новим радним зонама и, у складу с тим, даље доношење одлука о будућој форми постојећих туристичких капацитета. С друге стране, дугорочно опредељење је унапређење пољопривредне производње на бази аутохтоних природних ресурса и интензивна изградња пољопривредних објеката у функцији смештаја и прераде пољопривредних производа. Значајну активност представља и промовисање спортско-рекреативних и туристичких активности. Просторни план ће да подстакне гранско реструктурисање и просторно трансформисање привреде тако што даје следеће претпоставке у:

- *пољопривреди* - развој типичне, интензивне *приградске пољопривреде*, приватних фарми и агроиндустријских погона; задржава се ратарство, традиционално воћарство, виноградарство, као и повртарство и сточарство; *пластеничко повртарство* требало би развијати свуда, а нарочито на простору близу постојеће саобраћајне мреже; посебан акценат се ставља на *стакленике*, као савремени начин пољопривредне производње, где су чиниоци који утичу на производне резултате потпуно контролисани, али и изградњу свих осталих објеката компатибилних пољопривредном земљишту;
- *индустрији* - постојећу индустријску зону активирати новим привредним гранама које ће у свему поштовати строге еколошке захтеве;
- *туризму* - туристички развој треба усмерити у улагање, обнову и допуну туристичке инфраструктуре и супраструктуре, уз едукацију и обуку кадрова у туризму и угоститељству (хотелијерству и ресторатерству). Приоритет ће бити на развоју културног, манифестационог, излетничког, ловног и риболовног туризма. Поред тога сеоски, етно и слични облици туризма, за сада недовољно заступљени, су правци које треба подстицати, уз истовремено опремање сеоских насеља свим потребним објектима инфраструктуре и супраструктуре и за туристе

атрактивним садржајима;

- *осталим гранама привреде и другим делатностима* - предност се даје преради пољопривредних производа, агротуризму и другим "чистим" гранама привреде које могу да искористе локацијске предности проистекле из близине Београда и Смедерева; квалитет геосаобраћајног положаја искористити за даљи развој трговине и услуга, поготово оних које су у служби туризма;

4. *Насеља: локацијска, морфолошка, типолошка, структурна и функцијска својства* – Насеља у Општини имају супротне смерове трансформација. Градско насеље Рача, приградска насеља и насеља уз главне саобраћајнице континуирано су повећавала број становника, добијала нове стамбене и друге објекте, деаграризовала се и урбанизовала. Збијањем су мењала свој тип, губила пољопривредну, а добијала привредну и услужне функције, попримала градски начин живота и умножила мешовита домаћинства. Супротан процес трајао је у удаљенијим насељима у побрђу - старење, депопулација, пропадање објеката јавних служби и инфраструктуре. Реализацијом планских решења Просторног плана ови токови ће бити успорени и делимично преоријентисани ка *равномернијем и плански усмереном просторном развоју насеља*. У том смислу, издваја се:

- *урбана целина Раче, заједно са оближњом Доњом Рачом на путном правцу државног пута првог реда и у близини коридора будућег путног правца „Вожд Карађође“* - оријентацију грађевинског подручја усмерити искључиво на попуњавање у оквиру садашњег грађевинског подручја. Подразумевају се адекватна урбанистичка решења и садржаји у смислу враћања квалитета становања;
- *Сараново и Мало Крчмаре* – као центри заједница насеља који до сад нису значајније развили своје садржаје и функције али имају добре развојне перспективе обзиром да се налазе на државним путевима, ова насеља ће да развију своје привредне активности, првенствено везане за пољопривредну производњу и прераду пољопривредних производа, јер већ данас поседују веома интензивне функцијске и дневно-радне мигрантске везе. Основни циљ представља успоравање негативних миграторних кретања, а мера његове реализације јесте изградња и размештај објеката непољопривредних делатности и стварање просторних могућности за отварање нових радних места у будућим привредно-радним зонама довољног капацитета; и
- *остала насеља* - посебан изазов су доминантно пољопривредна, депопулацијска, периферна и саобраћајно слабије повезана сеоска насеља. Интензивирањем и реструктурирањем пољопривреде, модернизацијом саобраћајница и функцијском трансформацијом (мини-привредни погони, традиционално, али тржишту намењено занатство, трговина, туризам, образовање, спорт и култура), имају могућност да постану лепа места за живот.

II ПЛАНСКИ ДЕО

1.ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1.5. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА

Коришћење и намена простора

Од 21.572 ha простора општине Рача плодно земљиште (пољопривредно и шумско) чини око 94,5% општинске територије.

Оријентационо, у будућности, због реализације важних инфраструктурних објеката, изградње комуналне инфраструктуре и насеља (стамбених, радних зона првенствено) од 21.572 ha простора општине Рача плодно земљиште (пољопривредно и шумско) чиниће око 93%, а остало (укључујући и грађевинско у насељима, планираним туристичким зонама, инфраструктуру, као и површине под водотоцима, неплодне површине и др.) око 7%.

Пољопривредно земљиште ће се незнатно смањити на рачун проширења грађевинских подручја насеља, изградњу саобраћајница од државног значаја и изградњу пољопривредних и прерађивачких објеката, сервиса и сл., али уз максимално очување најквалитетнијих пољопривредних површина. Простор за ширење нових намена (привредних објеката, централних и јавних садржаја, стамбених зона) тражити у рационалнијем коришћењу садашњих површина и њиховом погушћавању, уз побољшавање квалитета окружења, очување садржаја унутар насеља, пренаменом површина које су се раније користиле за непољопривредне садржаје, итд. Пољопривредно земљиште заузимаће око 72% укупне територије општине. Тенденција повећавања пољопривредног земљишта на рачун ливада треба да буде обустављена, поготово ако се ради о њивама бољег бонитета у долинама речних токова. Ливаде и њиве ће се највећим делом смањити због нове изградње саобраћајница, привредних зона у долином делу, односно потребе пошумљавања или изградње туристичке инфраструктуре на травнатим површинама у брежуљкастом делу општине.

Шумске површине се у највећој мери одржавају, изузев тамо где је неопходно проширити пут или изградити инфраструктуру и објекте у функцији туризма (који се се не могу градити од бетона, већ се препоручује употреба природних материјала: дрво, камен, шиндра), или експлоатације минералних сировина, уз обавезу минималног неопходног смањења шумских површина, на основу одговарајуће документације и процена утицаја на животну средину. Убудуће ће се посебна пажња посветити мелиоративним радовима, тј пошумљавању деградираних шумских земљишта и оголелих терена, поготово оних који су угрожени ерозијом или поплавама дуж водотокова. Очекује се могуће повећање учешћа шумског земљишта у укупној површини за око 3% на рачун пољопривредног земљишта нижег бонитета, на пошумљавање јаруга, еродивног земљишта, земљишта са већим нагибима од 10%, камењара и сл.. Досадашње површине под пашњацима ће се задржати, изузев ако је потребно пошумити их ради заштите од ерозије, или ангажовати за туристичку намену.

Водно земљиште ће задржати своју постојећу површину, односно око 155,3ha или 0,72 % од територије општине.

Грађевинско земљиште ће се због предстојеће изградње објеката високоградње и нискоградње (првенствено будућег пута „Вожд Карађорђе“) ширити, те ће његово учешће у укупној територији бити за око 4% веће него сада. Иако је у планском периоду предвиђена демографска стагнација, повећање грађевинског земљишта захтевају планирани садржаји:

- пословно-производни објекти у постојећој и планираној радној зони у оквиру градског центра;
- пословно-производни пољопривредни објекти (фарме, складишта, хладњаче);
- пословно-услужни и туристички објекти, дуж планираних туристичких коридора и у насељима са специфичним туристичким функцијама;
- благи пораст становника у свим насељима;
- инфраструктурни објекти (реконструкција и изградња путева, објеката за водоснабдевање и објеката за проширење система водоснабдевања, постројења за пречишћавање отпадних вода, трафостанице, радио-базне станице, и др.).

Планира се задржавање постојећих грађевинских подручја насеља и ширење појединих грађевинских подручја у насељима, у којима се предвиђа интензивнији територијални развој. Извршиће се

заокруживање започетих, изграђених целина, уз максимално уважавање потребе заштите квалитета пољопривредног земљишта.

Грађевинска подручја насеља одређена су као оријентационе просторне целине, које обухватају грађевинско земљиште и окућнице са обрадивим земљиштем. Нова градња у постојећим насељима планира се у оквиру граница грађевинског подручја насеља. Путна мрежа градиће се углавном на трасама постојећих општинских, шумских и некатегорисаних путева (изузев новог пута „Вожд Карађорђе“). Главни инфраструктурни правци путева, водовода и канализације, електромреже, мреже електронских комуникација, гасовода и др. реализоваће се на основу посебних одговарајућих пројеката и планова, а овим ППО се евентуално (у складу са плановима вишег реда и техником документацијом, уколико постоји) резервише коридор у којем ће се њихова траса дефинисати. Зоне и локације за изградњу водопривредних објеката и објеката за третман отпадних вода утврђиваће се одговарајућим документима у складу са условима надлежне водопривреде, заштите и енергетике. Грађевинска подручја туристичких зона, центара и пунктова на новим локацијама представљена су графички кроз симболе, у правилима грађења дају се основни урбанистички параметри за поједине туристичке намене, а у Просторном плану је дефинисано за које врсте туристичких објеката се локацијски услови издају непосредно (директно) из Просторног плана, а за које је потребна даља урбанистичка разрада. Дефинисање граница тих грађевинских подручја извршиће се кроз израду одговарајућих урбанистичких планова.

Биланси површина (постојеће и планирано коришћење земљишта)

Табела 2 : Постојеће и планирано коришћење земљишта

Општа намена земљишта	Постојеће		Планирано	
	ha	%	ha	%
ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	16.995,37	78.78	15.596,65	72,30
ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	3.384,44	15,69	3.926,12	18,20
ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	155.30	0,72	155,30	0,72
ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	1025.30	4.75	1.889,74	8,76
ОСТАЛО ЗЕМЉИШТЕ	11.73	0.05	4,31	0.02
УКУПНО ОПШТИНА	21.572.14	100.00	21.572,14	100

Промене у билансу структуре коришћења земљишта су планским решењима усмерене ка оптимизацији намене простора и природних услова, уз нужно заузимање земљишта за потребе реализације ширења привредних и стамбених зона, изградњу инфраструктуре, формирање водоакумулација, формирање заштитних зелених појасева уз фреквентне саобраћајнице и задовољење дугорочних економских потреба локалне заједнице.

Плански принципи и смернице

Правила уређења и грађења дефинисана у ППО из 2012.године, углавном се задржавају за делове територије за које није предвиђена израда урбанистичког плана, уз евентуално потребне корекције обзиром на режиме коришћења простора и потреба које су се указале током досадашњег спровођења плана, као и објекте који ће се градити у будућности. Досадашњи шематски прикази уређења насеља су анализирани, ревидирани су грађевинска подручја и планиране намене, све у складу са реалним потребама и могућностима, а за сва села за која су у Нацрту ППО формиране и дефинисане уређајне основе (у складу са Законом), дефинисана су правила уређења и грађења. Досадашња правила уређења и грађења за села су, по потреби допуњена и коригована у складу са потребама и интересом. Измене и допуне и корекције у оквиру уређајних основа за села (досадашњих шематских приказа уређења насеља) односе се углавном на корекције обухвата грађевинског земљишта и локација за поједине намене за која се у међувремену појавила потреба и интерес, као и на допуне саобраћајних веза међу засеокима, а на правцу новог пута „Вожд Карађорђе“ и усклађивања намене простора са трасом и заштитним зонама будуће саобраћајнице.

Генерална планска концепција подразумева:

- да се у оквиру насеља могу формирати радне зоне за друге видове привреде, првенствено у постојећим центрима ,
- да се насеља опремају јавним садржајима и објекти граде на основу урбанистичких правила,
- да се простор инфраструктурно опрема у погледу саобраћајне мреже, хидротехничке, електроенергетске, гасоводне, телекомуникационе инфраструктуре, уређења локација за комуналне објекте,

- да се поједине зоне у општини користе за експлоатацију минералних сировина на постојећим локацијама и локалитетима за које се кроз истражне радове покаже да су рентабилни за експлоатацију,
- да се поједине зоне у општини, уколико будућа истраживања квалитета и квантитета геотермалних / минералних вода покажу и докажу да је то исплативо,
- да се и друге поједине зоне у општини оријетишу на развој туризма – повезано са компатибилним делатностима и активностима пољопривреде, водопривреде, шумарства, лова и риболова, манифестација и традиције овог краја, а нарочито на основу природних и пејзажних вредности и културних добара овог краја;
- да се спроводи интегрална заштита простора – животне средине, како би се очувао највреднији ресурс овог краја – пољопривредно земљиште, као и квалитет подземних и површинских вода.

1.6. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

Пољопривредно земљиште

Основни дугорочни циљ заштите и коришћења пољопривредног земљишта је очување и унапређивање локалних ресурса за пољопривредну производњу, уз стално побољшавање услова живота на селу, неговање културно-историјског идентитета и других природних и створених вредности руралног простора.

Око 79% површине територије општине Рача је пољопривредно земљиште, на коме је могуће организовати све видове пољопривредне производње, те га је потребно штитити мерама и активностима, којима се трајно обезбеђују природне функције земљишта. У том смислу, забраном коришћења пољопривредног земљишта у друге сврхе, осим у случајевима утврђеним законским прописима и планским документом, забраном испуштања и одлагања отпадних и штетних материја, контролисано применом минералних ђубрива и препарата за заштиту, избором адекватних технологија у обради земљишта и противерозионих мера, сачување се квалитет земљишта, односно његова физичка, хемијска и биолошка својства.

Пољопривредном земљишту које је коришћено за експлоатацију минералних сировина пројектима рекултивације дати намену блиску пређашњем стању. Штитити га пољозащитним појасевима од штетног дејства еолске ерозије, којом се односе и земљиште и усеви у фази семена, што за последицу има смањење приноса.

У складу са наведеним, планска решења која се односе на концепцију коришћења и заштите пољопривредног земљишта су:

- рационално коришћење пољопривредног земљишта – гајење култура у складу са природним карактеристикама: педолошки састав земљишта, нагиби, надморске висине, експозиције;
- повећање производње здраве хране за потребе становништва и потребе сировина за прерађивачке капацитете у прехранбеној индустрији;
- стимулисање комерцијалних газдинстава, која ће одговарати потребама модерне тржишне економије, уз могућности ка укрупњавању породичних комерцијалних газдинстава. Мерама аграрне политике стимулисати овај процес;
- наводњавање, као један од основних предуслова за стабилизацију пољопривредне производње. Градити системе за наводњавање, са коришћењем локалних изворишта и то само за наводњавање високовредних плантажних култура применом рационалних метода наводњавања типа „кап по кап“.

Остала планска решења која се односе на пољопривредно земљиште су:

- заштита традиционалних аграрних садржаја руралних предела од посебне природне, културно-историјске и научне вредности, очување природних или полуприродних енклава (међе, баре, шумарци, забрани и сл.) у атарима са интензивном пољопривредном производњом, односно високим уделом ораница и воћњака у површини укупне територије;
- успостављање контроле коришћења минералних ђубрива и средстава за заштиту биља, уз истовремено промовисање метода њихове интегралне примене у процесима техничко-технолошког унапређивања пољопривредне производње;
- заштита пољопривредног земљишта од I до V катастарске класе, које се може предвидети за друге намене само у изузетним случајевима (грађевинско подручје, значајни објекти инфраструктуре од ширег значаја, а на основу планске документације);
- земљишта VII и VIII катастарске класе може се у одређеном проценту пренаменити у шумско земљиште (садњом квалитетних врста дрвећа);
- заштита пољопривредног земљишта од површинских и подземних вода, као и од процеса

- ерозије у брдским деловима Општине;
- стимулисање укрупњавања земљишних поседа у циљу стварања услова за изградњу робних газдинстава и спречавање даљег уситњавања парцела;
- рекултивација оштећених земљишних површина услед експлоатације камена и шљунка; и
- привођење култури запуштених и деградираних пољопривредних земљишта.

Шуме и шумско земљиште и ловни ресурси

Шумско земљиште на територији општине Рача треба повећати са садашњих око 15%, пошумљавањем виших бонитетних класа пољопривредног земљишта. Неопходно је остварити заштитне (превасходно водозаштитне) и социо-економске функције шума. Одговарајући избор станишта за пошумљавање, избор врста дрвећа, као и примена прописане технологије гајења шума, спада у најважније превентивне мере заштите шума и шумског земљишта.

На шумском земљишту, у оквиру меморијалног–природног споменика „Градиште“ у насељу Вишевац, спроводити активности, које су у складу са режимима заштите, како би заштићено подручје сачувало своју аутохтоност.

Сав биљни и животињски свет, заштићена природна добра и вредне делове пошумљене природе, користити за унапређење њиховог опстанка. Све активности на овим просторима ускладити са дефинисаним режимима и мерама заштите.

Политика очувања и унапређења шума подразумева: одрживо газдовање шумама, управљање и коришћење уз одржавање биолошке разноврсности, унапређење производности, способности обнављања, виталности и потенцијала да увек испуњавају опште корисне и привредне функције. Одговарајућим мерама обезбедити услове за газдовање популацијама дивљачи да би се очувао њихов генетски потенцијал, бројност, квалитет и омогућила контрола управљања специфичном популацијом дивљачи.

Зато је неопходно:

- континуално пошумљавати терене у складу са природним карактеристикама земљишта: педолошки састав, нагиби, надморска висина, експозиције;
- побољшати постојећи ниво производно-технолошког процеса у шумарству, због техничко-технолошке, организационе застарелости и недовољно развијене мреже шумских путева, што утиче на отежано газдовање шумама;
- створити оптималне услове за унапређивање стања аутохтоне дивљачи и реинтродукцију исте;
- покренути процес израде политике и стратегије ловства;
- створити регулаторне, институционалне и економске оквире за спровођење стратегије одрживог газдовања шумама, дивљачи и ловства.

Ваншумско зеленило уз путеве и речне токове је такође, у функцији заштите пољопривредног земљишта, пошто утиче на унапређивање микроклиматских услова окружења.

Према допису ЈП „Србијашуме“ број 7110 од 16.05.2023.год. у границу обухвата Плана и њеног преклапања са основним картама газдинских јединица којима газдује Јавно предузеће „Србијашуме“, установљено је следеће:

- План обухвата део Газдинске јединице „Гружанско — Лепеничко — Јасеничке шумае“ којом газдује Шумско газдинство „Крагујевац“ Крагујевац.
- Основна намена шума обухваћених Планом је производња техничког дрвета и меморијални природни споменик (шуме историјско-меморијални споменици).
- Планом су обухваћене површине на којима се налазе састојине цера, липе, шумае брезе, јасике и багрема, сладуна, китњака и вештачки подигнуте састојине смрче, црног бора и других четинара. Степен угрожености шума од пожара обухвата I, II, IV и V степен угрожености, у зависности од састојине.
- На планском подручју налазе се шумае високе заштитне вредности HCVF — 6 (меморијални споменик), представљају подручја значајна за традиционални културни идентитет локалних заједница.

Шумама у приватној својини газдује се у складу са програмом газдовања шумама. Нове површине под шумама ће се формирати у складу са важећим законима из области шумарства, пољопривреде, водопривреде и саобраћаја. За ветрозаштитне и пољозаштитне појасеве обавезна је израда пројектне документације (типови појаса, ширина, међусобни односи и врсте).

Коришћење шума вршиће се осим у својој основној привредној намени и у оквиру рекреативно-туристичких, научно-истраживачких и других активности у складу са принципима заштите животне средине.

У складу са наведеним исходованим условима ЈП „Србијашуме“ Планом су предвиђене намене тако да се очувају шуме и шумско земљиште као добро од општег интереса.

Ради очувања шума забрањена је сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа; самовољно заузимање шума; уништавање или оштећење шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама; одлагање смећа, отровних супстанци и осталог опасног отпада у шуми, на шумском земљишту на удаљености мањој од 200 метара од руба шума, као и изградња објеката за складиштење, прераду или уништавање смећа; предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шума или угрожавају функције шума; одводњавање и извођење других радова којима се водни режим у шуми мења тако да се угрожава опстанак или виталност шума.

У случају промене намене шумског земљишта у односу на намене дефинисане планским документом у шумарству, неопходно је, према члану 22. Закона о шумама, извршити измене и допуне овог планског документа (Основа газдовања шумама за одговарајућу газдинску јединицу). Трошкове измена и допуна сноси подносилац захтева на чију иницијативу се оне врше. Промена намене шума и шумског земљишта одређена је чланом 10. Закона о шумама.

При реализацији Просторног плана потребно је поштовати сву законску и подзаконску регулативу из области заштите животне средине и заштите природе тако да реализација планских решења има што мањи утицај на животну средину и амбијентални простор.

Сходно Правилнику о шумском реду („Сл. гласник РС”, бр. 38/11, 75/2016, 94/2017 и 87/2021) сеча стабала, израда, извоз, изношење и привлачење дрвета и други начин померања дрвета са места сече, врше се у време и на начин којим се обезбеђује најмање оштећење околних стабала, подмлатка, земљишног покривача, остале флоре, фауне и објеката, као и спречавање загађивања земљишта органским горивима и моторним уљем. За било какву активност у шуми и на шумском земљишту потребно је прибавити сагласност ЈП „Србијашуме”.

Воде и водно земљиште

Обезбеђење количина и квалитета питке воде за водоснабдевање становништва вршиће се из постојећих водозахвата – изворишта („Рача“, „Трска“, „Старо село“, „Вишевац“, „Сепци“ и „Крчмаре“ и низ локалних изворишта по насељеним местима) која се могу експлоатисати до рационалног нивоа.

Површинске и подземне воде општине Рача користити у мери и на начин да се не угрози њихов квалитет. Пречишћавањем отпадних вода, пре њиховог упуштања у водотоке (реципијенте), сталном сарадњом, праћењем и контролом њиховог стања, могуће је очувати квалитет површинских вода, пре свега водотокова река Рача и Јасеница.

Подземне воде, посебно изворишта, треба штитити од загађења, посебно оне у пливим водоносним слојевима одговарајућим техничким мерама.

Одрживо управљање водама, уз коришћење, уређење и заштиту свих водних ресурса на подручју општине Рача, подразумева:

- Обезбеђење и побољшање квалитета површинских и подземних вода, задржавањем свих водотока у одговарајућој класи квалитета;
- заштиту изворишта водоснабдевања;
- изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода;
- обезбеђење површина за наводњавање, искључиво за високовредне културе, због оскудних водних ресурса;
- подизање нивоа заштите од вода (одбрана од поплава, одводњавање).
- очување квантитета и квалитета хидрогеолошких ресурса овером подземних вода за сва јавна изворишта, одређивањем и успостављањем зона санитарне заштите према Правилнику (сл.гл. РС, бр. 92/08).

Активности на заштити вода подразумевају изградњу комуналне инфраструктуре и постројења за прераду отпадних вода, као и минимизирање и неутралисање штетних утицаја од интензивне пољопривредне производње.

Опасност од загађивања вода мора се отклонити потпуним покривањем планског подручја канализацијом за отпадне воде, уз услов за упуштање у водоток (река Јасеница), њихово пречишћавање до захтеваног квалитета у складу са законском регулативом.

Земљиште поред водотокова, може да се користити искључиво у складу са одредбама Закона о водама и на начин којим се не угрожава спровођење одбране од поплава. Поред изграђених канала и насипа за одвођење унутрашњих вода неопходно је оставити неприкосновени простор од 5 m, чиме ће се обезбедити довољан простор за њихово редовно и инвестиционо одржавање.

У случају изградње нових или реконструкције постојећих објеката, као и приликом извођења других радова који могу утицати на промене у водном режиму, инвеститор је дужан да пре почетка извођења радова прибави водопривредне услове и водопривредну сагласност на основу Закона о водама („Сл. гласник РС“, бр. 46/91).

Геолошки ресурси - минералне сировине и хидрогеолошки ресурси

Хидрогеолошки ресурси – На територији Општине су већином везана за зоне изворишта воде за пиће. На простору општине Рача Министарство рударства и енергетике одобрило је:

- Експлоатационо поље питке воде, поље Е-19/лист 421 које се протеже на деловима општина Смедеревска Паланка и Рача;
- Сагласност на пројекат одрживог коришћења природних ресурса подземних вода, поље Е-114 на простору Раче (извориште предузећа „Yura corporation“;
- Оверене резерве на локацијама изворишта „Рача“ и „Трска“.

Подземне воде се у зонама постојећих изворишта и сеоских водозахвата експлоатишу, мада са недовољно спроведеном санитарном заштитом која мора да буде приоритет у наредном периоду и да се спорводи у складу са законским прописима.

Даља експлоатација хидрогеолошких ресурса и других минералних сировина за које се утврде да постоје, обављаће се уз обавезно спровођење детаљних истраживања на површинама које су предвиђене за интензивну експлоатацију на бази перспективности, а у складу са одредбама Закона о рударству („Сл. Гласник РС“, бр. 101/2015, 95/2014-др.закон и 40/2021).

Минералне сировине на територији општине (неметалне минералне сировине за добијање грађевинског материјала), користити у складу са принципима одрживог развоја. Постојеће просторе на којима се експлоатишу минералне сировине, по завршетку експлоатационог периода, треба вратити у пређашње стање рекултивацијом и дати им намену којом се не угрожава стање животне средине.

За рационално коришћење минералних сировина на подручју општине Рача, потребно је:

- планско усмеравање експлоатације, уз обезбеђење заштите животне средине;
- рекултивација деградираних површина, по завршетку или етапно у току експлоатације.

Обновљиви извори енергије

Обновљиви извори енергије у општини Рача се нарочито односе на енергију сунца и биомасе, а њихово коришћење ће се обављати у складу са прописима и саврменим технолошким решењима, уз обавезну заштиту животне средине када се ради о сагоревању биомасе.

1.7. КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ИЗГРАЂЕНИХ ПОВРШИНА И СТРУКТУРА - ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ

Основно планско решење је рационално коришћење грађевинског земљишта, како за изградњу објеката високоградње, тако и за изградњу саобраћајница и објеката и мрежа техничке и комуналне инфраструктуре.

Поштовањем правилима уређења и правилима грађења дефинисаних смерница и урбанистичких параметара овог Просторног плана обезбедиће се рационална употреба и заштита грађевинског и неграђевинског (пољопривредног, шумског и водног) земљишта.

1.8. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА, НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

1.4.1.Становништво

Према подацима Пописа из 2022.године, демографски трендови с краја прошлог и почетком 21.века су се задржали и у последњој међупописној деценији. Демографска кретања на планском подручју, током последњих деценија, карактерише: смањење укупног броја становника, пад наталитета, пораст морталитета, концентрација становништва у урбаним срединама и пражњење руралних подручја и изразито демографско старење становништва. Демографски показатељи старосне структуре становништва упозоравају да је дошло до старосног дебаланса, константног раста учешћа старије популације у укупној, што се одразило на виталност локалног становништва, предузетничку активност и величину активног и радно-способног контингента.

Основни циљеви демографског развоја су повећање природног прираштаја, смањивање емиграција из целе општине ка великим градовима и иностранству, као и миграција из села ка општинском центру и околним општинама, подизање нивоа образовања и, у складу с тим, смањење незапослености. Принципи и пропозиције за побољшање садашњег стања су дефинисани у правцу:

- Подизања наталитета кроз настављање унапређења квалитета становања, инфраструктуре, јавних служби и услужног сектора;
- Зауостављања интензивних дневних миграција кроз прилагођавање образовних профила локалној привреди и постепено стварање „употребљиве“ кадровске структуре;
- постепеног ангажовања неупослене радне снаге упоредо са развојем нових привредно-радних зона и МСП; и
- активности у области социјално-здравствене заштите и помоћи старијем становништву и старачким домаћинствима.

Обзиром да се поједина насеља одавно налазе у одмаклој фази биолошке депопулације, а миграторни утицаји у погледу депопулације су протеклих десетак година постали све израженији, нереално је очекивати да се неповољни правци демографских промена могу потпуно зауставити у предвиђеном планском периоду, без одређених планских акција. Плански циљеви и пропозиције усмерени су ка реалном успоравању и смањењу интензитета, а у каснијим годинама и лаганом порасту становништва, поготово услед побољшања саобраћајне инфраструктуре (изградња новог државног пута „Вожд Карађорђе“ и привлачење инвестиција, поготово у Рачи и Доњој Рачи које су и до сада већ представљале развијенија насеља). Пројекција броја становника ове општине претпоставља да ће у градском подручју доћи до постепеног зауостављања негативних тенденција, да би се постепено ревитализовали или зауставили негативни трендови, оживео наталитет и успорио раст морталитета.

Табела бр.3: Процене становништва Општине за 2035. годину

	Број становника 2011. године	Број становника 2022. године	Оријентационе процене броја становника за 2035. годину
Адровац	294	237	250
Борци	319	222	230
Бошњане	498	433	450
Велико Крчмаре	734	613	680
Вишевац	610	514	570
Војиновац	110	86	90
Вучић	836	746	800
Доња Рача	917	755	900
Доње Јарушнице	213	149	150
Ђурђево	549	430	500
Мало Крчмаре	425	333	380
Мирашевац	558	450	500
Мали Мирашевац	97	75	90
Поповић	358	290	300
Рача	2603	2362	290
Сараново	1037	840	1000
Сепци	542	420	500
Сипић	430	326	380
Трска	373	357	400
Општина укупно:	11503	9638	11070

Сагласно остваривању наведених принципа и пропозиција, према оријентационој процени становништва до 2035. године се очекује благи пораст броја становника у Општини, који ће највише бити изражен у Општинском центру и околним насељима као и значајнијим насељима уз главне саобраћајнице и до сада већим и развијенијим селима. Старосна структура остаје неповољна, па је промена броја становника резултат пада природног прираштаја, као резултанта ниске стопе наталитета и високе стопе морталитета. Популациони пад је и до сада био бржи у руралним насељима него у градским, те ће се тако демографски контингент брже опорављати у градским насељима него у селима. У наредном периоду очекује се успоравање смањивања, а потом и благо повећање контингента младог становништва (од 0 до 19 година), наспрам контингента старог

становништва (60 година и више), што ће резултирати успоравање раста коефицијента старења. Повољно је што се очекује да би контингент радно способног становништва имао могућност опоравка, али тек при крају планског периода.

1.4.2. Мрежа насеља и центара и развој руралних подручја

МРЕЖА НАСЕЉА И ЦЕНТАРА

Основно опредељење у погледу развоја мреже насеља и центара на подручју општине Рача јесте равномернији просторни развој на бази функционалног оснаживања центара заједница насеља, као иницијалног фактора у процесу децентрализације активности, становништва, услуга и капитала. Планиран је модел мреже насеља усклађен са принципима одрживог развоја, који подразумева развој активности и услуга у општинском центру и центрима заједнице насеља. Уважени су следећи параметри: величина насеља, демографски трендови, степен развијености јавно – социјалних функција, морфолошки склоп терена, услови за повезивање насеља, правци и зоне традиционалних веза у простору.

Планираном просторно-функционалном организацијом могуће је обезбедити:

- рационализацију управљања и обављање свакодневних потреба грађана;
- организацију јавних служби у складу са потребама, могућностима и интересима локалне заједнице;
- ефикасније координирање активности и програма локалне заједнице.

Основна концепција просторне организације и будућег развоја мреже насеља и центара, подразумева даље јачање и развој Раче као општинског центра, односно оних сеоских насеља која су се својим карактеристикама истакла као центри мањег или ширег гравитационог утицаја. Посебну улогу у овом процесу имају заједнице насеља, односно групације насеља формиране на основу већ активираних просторних, функцијских, физиономских, социоекономских, културних и традиционалних веза и односа. У оквиру ових заједница насеља, улогу центра добиће она насеља која се истичу саобраћајно-географским положајем, бројем становника, нивоом опремљености објеката јавних служби и комуналне инфраструктуре, функцијским значајем и бројем привредних и непривредних капацитета, процентом деаграризованог становништва, итд.. Као и до сада, и даље ће се развијати следећа *хијерархија насеља и центара*:

- Градско насеље и општински центар Рача, као општински центар;
- приградска насеља Раче, са карактеристикама мање урбанизованих насеља (Адровац, Мали Миравецац која се наслањају на урбано подручје Раче);
- рурални центри заједнице насеља (Сараново и Мало Крчмаре);
- насеља са специфичним функцијама (Вишевац – туристичко место) и
- примарна сеоска насеља.

Предложена организација има за циљ, да кроз стварање центара развоја, допринесе рационалној мрежи центара, који ће, осим централне функције за околна насеља бити и носиоци постепене трансформације околних насеља. Наведени центри ће утицати на активирање постојећих потенцијала за размештај различитих врста делатности као допринос укупном развоју Општине.

Посебну улогу у овом процесу имаће *заједнице насеља*, односно групације насеља формиране на основу већ активираних просторних, функцијских, физиономских, социоекономских, културних и традиционалних веза и односа и то:

- Рача (обухвата насеља Рача, Адровац, Миравецац, Мали Миравецац, Поповић, Вишевац, Бошњане, Доња Рача, Вучић, Сипић и Трска);
- Сараново (обухвата насеља Сараново, Борци, Ђурђево и Сепци);
- Мало Крчмаре (обухвата насеља Мало Крчмаре, Велико Крчмаре, Доње Јарушице и Војиновац);

У планском периоду ће се подстицати развој насеља која су се већ издвојила као центри већег или мањег значаја за околни простору оквиру појединих заједница насеља:

- **Заједница насеља Рача - општински центар градско насеље Рача** (са око 2900 становника у Рачи, односно 7540 становника у непосредном гравитационом подручју Раче, 2035. год.), које има и функцију локалног урбаног центра у функционалном подручју националног значаја са центром у Крагујевцу. Неопходно је иницирати и интензивирати привредне, културне, институционалне и друге везе са Крагујевцем, као и другим центрима у функционалном подручју и непосредном окружењу (Топола, Аранђеловац, Велика Плана), посебно у области умрежавања и заједничке понуде

туристичких услуга. Кроз ову заједницу насеља, у непосредној близини општинског центра Рача пролази и коридор новопланираног државног пута „Вожд Карађорђе“, што отвара нове развојне шансе у самој Рачи и околним насељима. Гравитационо подручје општинског центра су сва насеља у општини, а непосредно насеља: Адровац, Миравецац, Поповић, Вишевац, Бошњане, Доња Рача, Вучић, Сипић и Трска, са око 7540 становника. Јачање улоге општинског центра важно је и за унапређење постојеће и планиране друштвене, привредне, саобраћајне и комуналне инфраструктуре, у складу са демографским и социоекономским прогнозама и принципима одрживог развоја. Посебан значај општински центар може да има на развој субрегионалних функција за општине Шумадијског округа. Изградњом новог државног пута „Вожд Карађорђе“, измештањем државног пута IB реда бр. 27 ван грађевинског подручја насеља Рача, и ревитализацијом постојећег система свих нивоа саобраћајница, Рача ће као центар општине имати могућности за квалитетније утицај на своје непосредно окружење од садашњег. У оквиру ове заједнице насеља, после дугогодишњег пада становништва, очекује се благи пораст становништва (превасходно у општинском центру), даље реструктурирање секундарних и снажнији развој услужних делатности. Од осталих насеља Мали Миравецац, Адровац и Доња Рача су насеља која се наслањају на урбано подручје Раче и као таква имају боље развојне шансе. Остала насеља у оквиру ове заједнице насеља и даље ће представљати субурбанизована подручја општинског центра (Миравецац, Поповић, Вишевац, Бошњане, Вучић, Сипић и Трска), која ће и у наредном периоду бити функционално зависна од Раче. У југоисточном делу општине викенд насеље Трска се већ развија као викенд зона са релативно стабилним бројем становника, без обзира на удаљеност од Раче.

- **Заједница насеља Сараново - Центар заједнице насеља Сараново** чије гравитационо подручје чине насеља: Сараново, Борци, Ђурђево и Сепци (са око 1000 становника у Саранову, односно 7540 становника у непосредном гравитационом подручју Саранова, 2035. год.). Налази се у западном делу општине, а северним делом његове КО пролази државни пут IB реда бр. 27 (и на овој деоници је планирано измештање трасе државног пута IB реда бр. 27), који га повезује са општинским центром и суседном општином Топола. Кроз ову заједницу насеља пролази и коридор новопланираног државног пута „Вожд Карађорђе“, што побољшава развојне могућности за овај део општине. Насеља ће свој развој базирати на организованој пољопривредној производњи, уз изградњу објеката компатибилних овој намени земљишта (сушаре, хладњаче, магацини, складишта, откупне станице пољопривредних производа, итд.) и пласману ових производа на тржишта у ближе и ширем окружењу (повољан саобраћајни положај). Развој прерађивачке индустрије у овим центрима утицаће на интензивност веза и односа са центрима суседних општина, односно интензивирању гравитационо-функционалних веза између ових насеља (са Тополом). Као центру заједнице насеља (у којима се осим доминантне пољопривредне производње, планира даљи развој прерађивачке индустрије, трговине и услуга), даљи развој му омогућава добра повезаност са општинским центром (државни пут IB реда бр. 27) и већа концентрација становништва, у односу на остала насеља у општини. Повећање утицаја овог ЦЗН огледа се у унапређењу јавно-социјалних сервиса, уређењу и опремању, али и у његовој специјализацији кроз развој садржаја терцијарних и квартарних делатности. Непосредна близина историјске и туристичке зоне „Градиште“ у Вишевцу (на путу IB реда бр. 27), отвара могућности за формирање туристичког пункта у Саранову и Ђурђеву, активирањем веза са околним општинама (Топола-Рача-Крагујевац) и организовање тематског „КУЛТУРНОГ-ИСТОРИЈСКОГ-ТУРИСТИЧКОГ ПУТА“ који ће повезивати локације, личности и догађаје из периода Првог српског устанка.

- **Заједница насеља Мало Крчмаре - Центар заједнице насеља Мало Крчмаре** са насељима Велико Крчмаре, Доње Јарушице и Војиновац (са око 380 становника у Малом Крчмару, односно 1300 становника у непосредном гравитационом подручју Малог Крчмара, 2035. год.). Иако има периферни положај у јужном делу општине, кроз насеље пролази државни пут IIA реда бр. 157 који га повезује са непосредним гравитационим подручјем, општинским центром и општином Крагујевац. Ова насеља ће своје основне активности усмеравати ка пољопривредној делатности (воћарство и повртарство), уз тенденције благог раста/стагнације становништа и могућности отварања специјализованих малих и средњих предузећа, обзиром на повезаност са општинским центром и везе са Крагујевцем. И у овом ЦЗН треба обезбедити виши квалитет услуга и објеката јавних служби, који ће опслуживати становништво гравитирајућих насеља, различите врсте услуга и сервиса у складу са потребама корисника. Са постојећим и планираним објектима привреде, пољопривредним и шумским земљиштем, јавним службама, услужно-комерцијалним делатностима, спорта и рекреације, може допринети равномернијој расподели функција у општини. Значај овог насеља као ЦЗН заснива се на недостатку развијенијих центара у јужном делу општине, доступности са ДП IIA реда бр. 157 и достигнутој опреми. Основни потенцијали (пored ревитализације функција, јавних садржаја, услужних делатности и уређења насеља) су развој пољопривредне производње (здрава храна), прерађивачких капацитета, складишта из пољопривреде и старих заната.

- **Насеље са специфичним функцијама - Вишевац**, треба развити специфичне туристичке функције и сектор услуга. У овом насељу развој туристичких и комплементарних активности засниваће се на културолошком туризму, са капацитетима сеоског туризма. Повољан саобраћајни положај, на државном путу IB реда бр. 27 и у близини планираног државног пута „Вожд Карађорђе“, омогућава да ово насеље има улогу функционалног повезивања развоја туризма на подручју општина Рача и Топола.

- **Примарна сеоска насеља** - сва остала насеља и даље ће имати статус примарних сеоских насеља са око 6790 становника 2035.године. Приоритетан задатак представљаће унапређење укупног квалитета живљења на сеоском подручју, што подразумева хитно улагање у реконструкцију потрајалих инфраструктурних и супраструктурних објеката, реконструкцију постојећих локалних путева и развој делатности алтернативних пољопривреди (по потреби, развој услужних делатности, занатства, туризма на бази домаће радиности и културно-историјских вредности, отварања мањих радних зона у границама грађевинских подручја и дуж узаног појаса саобраћајних коридора ради заштите пољопривредног земљишта, итд.). Функционални преображај ових насеља зависиће од степена запосленог становништва у суседним центрима заједнице насеља (дневне миграције од места становања до места рада). У примарним насељима планирани развој треба да се ослања на:

- интегрисање села у привредни, културни и социјални развој подручја;
- побољшање комуникација између села и центара, надоградњом постојеће и изградњом нове инфраструктуре;
- рационално коришћење земљишта усмеравањем изградње на заокружена грађевинска подручја са изграђеном инфраструктуром;
- подизању нивоа комуналне опремљености насеља;
- афирмацију туристичке понуде;
- планираном унапређењу пољопривреде, изградњи и модернизацији свих видова инфраструктуре и развоју туризма.

Табела 4. Становништво у мрежи насеља 2022. и 2035.године

Ниво центра/ насеља у мрежи	Насеље (обухвата насеља у његовом гравитационом подручју-ГПЦ)	Број становника у центру заједнице насеља		Број становника у гравитационом подручју центра (ГПЦ)	
		2022.	2035.	2022.	2035.
ЦЕНТАР ОПШТИНЕ - ЦЕНТАР ЗАЈЕДНИЦЕ НАСЕЉА РАЧА	РАЧА (ГПЦ: Рача, Адровац, Мирашевац, Мали Мирашевац, Поповић, Вишевац, Бошњане, Доња Рача, Вучић, Сипић и Трска)	2362	2900	6545	7540
ЦЕНТРИ ЗАЈЕДНИЦЕ НАСЕЉА	САРАНОВО (ГПЦ: Сараново, Борци, Ђурђево и Сепци)	840	1000	1912	2230
	МАЛО КРЧМАРЕ (ГПЦ: Мало Крчмаре, Велико Крчмаре, Доње Јарушице и Војиновац)	333	380	1181	1300
СВЕГА У ГРАВИТАЦИОНИМ ПОДРУЧЈИМА ЦЕНТАРА		-	-	9638	11070
ПРИМАРНА СЕОСКА НАСЕЉА	Адровац, Мирашевац, Мали Мирашевац, Поповић, Вишевац, Бошњане, Доња Рача, Вучић, Сипић, Трска, Борци, Доње Јарушице, Ђурђево, Сепци, Велико Крчмаре и Војиновац	6103	6790	-	-
СВЕГА У ПРИМАРНИМ СЕОСКИМ НАСЕЉИМА		6103	6790	-	-

Табела бр.5: Процена основних података по заједницама насеља

Заједнице насеља	Број становника		Број насеља која гравитирају ГПЦ	Површина ГПЦ (km ²)	Густина насеље- ности (ст/km ²) 2022.	Густина насеље- ности (ст/km ²) 2035.	Саобраћајна удаљеност (km)
	2022.	2035.					ЦЗН - ОЦ
Рача	6545	7540	11	107,44	60,92	70,18	-
Сараново	1912	2230	4	67,93	28,15	32,83	11,7
Мало Крчмаре	1181	1300	4	40,35	29,27	32,22	14,1

- * ГПЦ – гравитационо подручје центра заједнице насеља ЦЗН
- центар заједнице насеља
- ОЦ – општински центар

РУРАЛНА ПОДРУЧЈА И ЊИХОВ РАЗВОЈ

Рурална насеља општине Рача имају углавном карактеристике полуразбијеног типа шумадијских сеоских насеља са центром у средишту насеља и засецима наслоненим на локалне и некатегорисане путеве. Због створених различитости, демографског потенцијала, положаја, близине општинског центра или већих насеља из суседних општина, поједине групе насеља ће имати другачије развојне путеве:

- НАСЕЉА УЗ ДРЖАВНИ ПУТ IB РЕДА бр. 27 (Доња Рача, Адровац, Вишевац, Сепци и Сараново) која због добрих веза са непосредним окружењем и суседним општинама Лапово, Велика Плана, Смедеревска Паланка и Топола, имају повољне услове за развој постојећих капацитета, новог предузетништва, пољопривредне производње, складиштење и продају пољопривредних производа, развој пословно-производних и садржаја услуга. Ова насеља леже уз трасу потенцијалног тематског „КУЛТУРНОГ- ИСТОРИЈСКОГ-ТУРИСТИЧКОГ ПУТА“ који повезује локације, личности и догађаје из периода Првог српског устанка, што је још један разлог за њихов стабилизациони развој. На овој траси је и насеље Ђурђево, које треба да прерасте у ЦЗН.

- НАСЕЉА УЗ ДРЖАВНЕ ПУТЕВЕ IIA РЕДА бр. 157 и IIB РЕДА бр. 369 и 370 (Бошњане, Вучић, Сипић, Велико Крчмаре, Војиновац, Мишашевац, Поповић, Борци и Доње Јарушице), која имају саобраћајну везу са општинским центром и суседним општинама Лапово, Баточина, Крагујевац и Топола, а леже у зони пољопривредног земљишта. Њихов приоритетни развој везан је за еколошку пољопривредну производњу (воћарство, виноградарство, сточарство, цвећарство), складиштење и продају пољопривредних производа, свих видова сеоског етно и еко туризма, уз реконструкцију постојећих газдинстава, уређење нових простора у оквиру постојећих и унапређење начина становања. Неопходно је опремање комуналном инфраструктуром, објектима спорта, рекреације, уређење зелених површина и шетних стаза. На државни пут IIA реда бр.157 ослоњено је и насеље Мало Крчмаре као ЦЗН.

- НАСЕЉА УЗ ЛОКАЛНИ ПУТ Л1 – насеље Трска је саставни део К.О. Сипић. Са око 400 становника, наслонено на Сипићски поток и насеље Сипић, свој даљи развој мора заснивати претежно на пољопривредној производњи у директној сарадњи са насељем Сипић и својим ЦЗН.

Развој руралног подручја заснива се на оптималном коришћењу свих ресурса унутар руралног система (природни ресурси, демографски потенцијали, саобраћајна и друга инфра и супраструктура). Неопходан услов за развој сваког од њих је побољшање друштвено-економског статуса сеоског становништва и његово укључивање у тржишне услове привређивања и унапређење животне средине:

- ✓ ФИЗИЧКО И КОМУНИКАЦИОНО ПОВЕЗИВАЊЕ сеоских насеља захтева развој саобраћајне и комуналне инфраструктуре као предуслов за развој привредних активности, увођење савремених телекомуникационих мрежа (фиксне и мобилне телефоније, интернета), аутобуских веза, опремање одговарајућом супраструктуром.
- ✓ СОЦИО-ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ РУРАЛНОГ ПОДРУЧЈА подразумева заштиту стамбеног и другог створеног фонда (економски објекти, јавни објекти у центрима насеља и сл.) од даљег пропадања, њихову обнову и ревитализацију и рационално коришћење у пуној мери, у пољопривредне или туристичке сврхе. Социјална и друштвена обнова захтева изградњу нове или адекватније коришћење постојеће друштвене инфраструктуре, ради задржавања младог становништва (повећање понуде културних, спортских, забавних и едукативних садржаја).
- ✓ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ РУРАЛНОГ ПОДРУЧЈА захтева промену привредне политике да би се омогућио развој разних делатности у складу са локалним специфичностима:
 - сточарске еко-фарме (уз производњу млечних производа и прераду меса);
 - повртарство и ратарство, уз стварање услова за гајење производа током целе године (стакленици и наводњавање, са погонима за прераду);
 - виноградарство са погонима за производњу вина (у равничарско-брдским атарима);
 - подизање и експлоатација шума са погонима за прераду дрвета;
 - узгој и експлоатација воћа и шумских плодова (малина, купина, шумска јагода, печурке) и разног лековитог биља (са чувањем производа и прерадом);
 - узгој дивљачи за развој ловства и ловног туризма;
 - све врсте услуга у угоститељству, трговини, саобраћају, туризму и др;
 - унапређење главних путних праваца, развој сеоске инфраструктуре (водовод, канализација, ТТ мрежа), услуга, спортско рекреативних садржаја и здравствене превентиве, остају главни приоритети за развој руралног подручја као и обезбеђење квалитетног приступа информацијама (интернет, ТВ, радио, штампа) и др.

- ✓ ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ РУРАЛНОГ ПОДРУЧЈА подразумева очување и унапређивање локалног идентитета амбијената, пејзажа и традиције при изградњи свих објеката, уз брижљиво изабране и примењене мере заштите.

1.4.3. Становање

Један од највећих потрошача грађевинског земљишта и потенцијал у територијалној и функционалној организацији свих насеља је становање. Типови стамбених објеката и њихова аутентичност су карактеристични параметри идентитета руралне и градске средине. Реанимирањем аутентичних облика становања у складу са новим стандардима и изградњом објеката савремене стамбене архитектуре, уз поштовање природно морфолошких амбијената, могуће је подстаћи различите видове развоја: од здравог живота до туристичких дестинација, са обиљем комерцијалних и туристичких садржаја. Осмишљен развој постојећих и нових стамбених структура, уз добро вођену стамбену политику, услов је за унапређење укупног квалитета живота на подручју општине. Квантитативна стамбена несташица је превазиђена. У наредном периоду треба ускладити структуру станова по величини са структуром и величином домаћинства и опремити сва насеља комуналном инфраструктуром. На територији општине, за њено стално становништво, потребно је до краја планског периода обезбедити за око 11000 становника и око 3700 домаћинства, са просечном величином домаћинства од 3,0чл./дом. исто толико стамбених јединица. Општина према попису 2002. располаже са 4178 станова за стално становање, 308 напуштених, 826 привремено настањених станова и 486 стамбених објеката за повремено коришћење (викенд становање) у насељима Сараново, Ђурђево, Бошњане, Сипић, Велико Крчмаре и Војиновац.

Због превазилажења квалитативне стамбене несташице и потребе за развојем стационарног туризма, стамбена изградња ће и у планском периоду бити неминовна, пре свега у општинском центру Рача, где се очекује пораст броја становника и већи притисак насељавања услед повољнијих услова живота и рада, развоја јавних сервиса и планираних привредних активности. У атарима ЦЗН и примарних сеоских насеља, који располажу квалитетним пољопривредним земљиштем, треба обазриво планирати развој нових стамбених зона због очувања вредног природног и привредног ресурса. И ако се већ данас у неким насељима појављују вишкови стамбеног простора, уочена је актуелна изградња нових стамбених објеката. Зато стамбену изградњу треба унапређивати кроз: опремање постојећих типова становања, оживљавање традиционалних облика становања на руралном подручју и прилагођавање функције становања са развојем услужних делатности. Планирани су следећи типове изградње стамбених објеката, при чему треба тежити достизању просечне норме од мин. 25m² стамбене површине/становнику.

ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ - самостално или у објектима мешовитог типа - подразумева живот више од четири домаћинства у једном стамбеном објекту, у чијем саставу је могуће делимично формирати и пословни простор са делатностима које не угрожавају основну функцију становања (услуге из области кварталних и терцијарних делатности). Стамбени и стамбено-пословни простор у вишепородичним објектима треба и даље развијати у општинском центру, и усмеравати га Планом генералне регулације општинског центра. У центрима заједнице насеља могућа је изградња вишепородичних стамбено-пословних објеката (објеката мешовитог типа), у складу са условима из овог Просторног плана, под условом да није могућа изградња таквих објеката ван планираних зона а објекте мешовитог типа у приложеним уређајним основама за сваки ЦЗН (Мало Крчмаре и Сараново). Вишепородично становање у заштићеним и амбијенталним целинама може се развијати и кроз: тоталну реконструкцију, доградњу, надградњу на парцелама са истрошеним грађевинским фондом породичних објеката (уз сарадњу надлежног Завода за заштиту споменика културе), према условима, дефинисаним одговарајућим урбанистичким плановима и правилима изградње из овог Просторног плана).

МЕШОВИТО СТАНОВАЊЕ, које у оквиру истог објекта (породичног, вишепородичног или домаћинства) садржи становање и неку од могућих делатности које не угрожавају основну функцију становања и животну средину (приватни сектор: пословање, услуге, трговина, јавне намене-дечје установе, култура, информисање, забава, трговина, угоститељство, смештајни капацитети, спорт и рекреација). Препоручује се његова примена у свим нивоима центара као и у сеоским насељима, посебно на газдинствима (пољопривредна, занатско-услужна, производна, пословна) као специфичан вид мешовитог становања, који је пожељно развијати на сеоском подручју, према условима из шематских приказа у овом Просторном плану.

ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ, постоји у свим насељима општине. Треба га унапређивати према условима из овог Просторног плана. За општински центар, зоне за овај тип становања и услови за изградњу ће бити дефинисани доношењем новог ПГР, а за сеоска насеља примењивати урбанистичке параметре из овог Просторног плана. У сеоском подручју треба сачувати вредне аутентичне стамбене објекте са карактеристикама народне архитектуре тог краја и градити нове према посебно

дефинисаним условима. Породичне стамбене објекте могуће је укључити у туристичку понуду, уређивањем постојећих или изградњом нових објеката за смештај гостију (сеоски туризам), у оквирима постојећих окућница и спречити изградњу стамбених објеката ван граница грађевинских подручја насеља.

РУРАЛНО СТАНОВАЊЕ – у примарним сеоским насељима тежити ка изградњи нових стамбених, стамбено-пословних објеката и уређењу газдинстава и квалитетну реконструкцију постојећих. Архитектуру свих врста објеката планирати као савремену реминисценцију на аутентичну архитектуру овог краја, уз поштовање аутохтоних принципа и образаца економске, социјалне и културне компоненте организације живота. Обезбедити опремање потребном инфра и супраструктуром. Насеља уређивати у складу са условима из овог Просторног плана и шематским приказима.

КУЋЕ ЗА ОДМОР, већ постоје у насељима Сараново, Ђурђево, Бошњане, Сипић, Велико Крчмаре и Војиновац, треба оплеменили и туристичко угоститељским капацитетима (пансиони, апартмани, хостели, собе за издавање, бунгалови, ресторани). Овакав тип становања треба на постојећим локацијама унапређивати комуналном и услужном опремом и користити га и као туристичку смештајну понуду. Изградњу нових кућа за одмор треба планирати обазриво, у складу са условима из овог Просторног плана. За куће за одмор које се налазе дуж државних путева и туристичког коридора обавезна је израда урбанистичког пројекта.

СТАНОВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА, је специфичан тип привременог боравка на територији општине и један од основних предуслова за развој свих видова из туристичке понуде (куће за одмор и рекреацију, одмаралишта, школе у природи, пансиони, собе за издавање, кампови – бунгалови, хотели, мотели, шумарске, планинарске и ловачке куће, етно-еко насеља, апартхотели, омладински хотели, шумарске, планинарске и ловачке куће са чекама, истраживачке станице и сл.). За становање у функцији туризма могу се користити преуређена газдинства, бунгалови и постојећа викенд насеља, шумарске, планинарске и ловачке куће и етно-еко насеља у складу са јасно дефинисаним локацијама и условима из овог Просторног плана. Дуж туристичког коридора, на погодним пунктовима, могућа је изградња мањих смештајних капацитета, угоститељских садржаја – етно ресторана и специфичних рекреативних активности, а на основу урбанистичког пројекта за сваки појединачни објекат. У свим сеоским насељима пожељно је у оквиру постојећих сеоских домаћинстава развијати смештајне капацитете у функцији развоја сеоског туризма. Посебну пажњу треба посветити развоју оваквих садржаја у насељима Сараново, Ђурђево, Вишевац, Бошњане, Сипић, Велико Крчмаре и Војиновац, уз пажљив одабир допунских и пратећих функција (занатске радионице, угоститељски садржаји – етно ресторани, специфични рекреативни програми и сл.).

СОЦИЈАЛНО КАТЕГОРИСАНИ ТИПОВИ СТАНОВАЊА - (станови за трајно расељене, за лица са посебним потребама, сигурне куће, ученички домови, и др.). Овај тип становања подразумева побољшање квалитета животних услова посебних категорија становника, који живе на територији општине. Станови за овакве потребе се могу реализовати на основу посебних програма локалне заједнице и републике у општинском центру или у зонама становања средњих густина. У складу са принципима одрживог развоја, програм развоја социјалног становања треба организовати и као инструмент за подстицање економског развоја подручја, уз поштовање права сваког грађанина на квалитетно становање.

1.4.4. Јавне службе

Капацитети **јавних служби** претежно су развијани и формирано седамдесетих и осамдесетих година 20. века, у време привредног просперитета, кад депопулација није била изражена, а делатности јавних служби (образовања, здравства, социјалне заштите, културе и физичке културе) су се развијале у складу са потребама становништва. Потребне становништва су и данас задовољене у погледу развијености мрежа, обезбеђења капацитета и дистрибуције простора, али функционалност и очуваност простора нису увек на задовољавајућем нивоу.

План организације и развоја јавних служби, почива на принципима одрживог социјалног развоја, уз максимално ослањање на локалне специфичности, умањивање разлика између центра општине и руралног подручја и укључења приватне иницијативе у подизању квалитета услуга. Постојеће капацитете јавних служби треба сачувати и резервисати за потребе јавних служби у будућности, иако данас део њихових капацитета није неопходан, према тренутним демографским трендовима. Планирана мрежа јавних служби ослања се на очување и унапређење постојећих објеката и изградњу нових у складу са очекиваним бројем становника по добним групама, одговарајућим стандардима и нормативима типичним за сваку делатност.

РАЗВОЈ ЈАВНИХ СЛУЖБИ (објеката друштвеног стандарда)

Развој система јавних служби (објеката друштвеног стандарда) се односи на побољшање квалитета живота грађана кроз подизање квалитета услуга и лакшу доступност објеката. На основу тога, основне пропозиције и принципи су представљени у смислу:

1. подизања нивоа квалитета у свим насељима, адаптацијом и реконструкцијом постојећих објеката или изградњом нових;
2. обезбеђивања ефикасније доступности корисника организовањем нових, прилагођених форми услуга (формирање мобилних здравствених служби, оснивање интернатског или приватног смештаја за основце, адекватан смештај и брига о старим лицима итд.);
3. стимулисања приватног сектора (пореским олакшицама); и
4. успостављања равнотеже у пружању услуга становништву општинског центра и осталих насеља, нарочито кад су у питању обавезне установе јавних служби (основне школе и примарна здравствена заштита).

ОБРАЗОВАЊЕ

Основно образовање – карактеристика мреже објеката основног образовања у општини Рача је да у само два насеља (Адровац и Војиновац) не постоје школе а у насељима Сараново и Сепци има по два школска објекта. Ипак планирано је очување постојеће мреже школских објеката уз целокупан обухват узраста 7-15 година и раду основних школа у једној смени, чак и у насељима у којима опада број деце у овом узрасту (Сараново-Дубочар, Бошњане, Поповић, Борци). Планирано унапређење мреже објеката основног образовања подразумева вишенаменско коришћење објеката, пре свега у оквиру дечје заштите, организовања припремних одељења за узраст од 5-7год, ђачких кухиња (где год је могуће), санацију објеката, уређење школских дворишта и допуну недостајућих спортско рекреативних садржаја.

Матична основна школа у Рачи задовољава потребе. Треба је редовно одржавати и усклађивати са савременим системом основног образовања.

У центрима заједнице насеља (Сараново, Мало Крчмаре) управо се завршавају потребне реконструкције и адаптације осмозразредних подручних школа. Треба увести одељење за предшколски узраст и ђачке кухиње. Потребно је континуално унапређивање објеката и наставе савременом школском опремом и адекватним уређивањем школских дворишта.

У свим осталим насељима извршити одговарајућу реконструкцију, адаптацију, а према потреби и нормативима (грађевински и опремање потребном савременом инфраструктуром), уз увођење одељења за предшколску наставу, ђачких кухиња, уређење дворишта спортско рекреативним теренима и зеленилом.

Постојеће школске и објекте у оквиру дворишта, који се тренутно не користе, треба реконструисати за специфичне облике наставе или боравака деце у школи (предшколска настава, настава у природи, настава за децу са специфичним потребама, ђачка кухиња, дневни боравак, по могућности и увођење специјализованог превоза за ученике који живе на удаљености већој од 4km од школе и за ученике са посебним потребама).

Средње образовање - у планском периоду, средње образовање ће и даље бити организовано у средњој школи "Ђура Јакшић" у Рачи, с тим што ће се размотрити могућност проширења комплекса и доградње постојећег објекта.

ДЕЧЈЕ УСТАНОВЕ - планирана је доградња дечје установе у Рачи, у складу са очекиваном демографском пројекцијом за узраст 0-7год. У овој установи одвијаће се следећи облици рада са децом: целодневни и четворочасовни боравак, факултативни програми, припреме за предшколски узраст (5-7 год).

У складу са организацијом мреже насеља, планирана је изградња нових дечијих установа у Саранову и у Малом Крчмару са програмима за узрасте 0-5 год.

У свим објектима основних школа планирано је организовање припремних програма за узраст 5-7 год, а у ЦЗН пожељно је формирати и целодневни боравак.

Планиран обухват деце у дечјим установама је 20-25% од узраста 0-7 година. Могуће је увођење специјализованих програма и мобилних екипа дечјих вртића (из општинског центра) за мања насеља и развијање програма за ромску и децу са посебним потребама. Ови програми могу се развијати у постојећим школским објектима и дечјим установама а пожељно је и укључивање приватног сектора у програм дечје заштите, под условима који важе за јавне објекте. За децу која живе на више од 1,5km од предшколске васпитне групе, као и за сву децу са посебним потребама, потребно је организовање специјализованог превоза.

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА - Стратегијом социјалне заштите општине Рача, локална социјална политика постављена је у контекст реформских стандарда европског модела. Приоритети у побољшању услуга дефинисани су у областима унапређења положаја старих, особа са посебним потребама, деце и младих. Ова делатност у општини функционише преко Центра за социјални рад у Рачи (седиште у Баточини). За подизање стандарда, унапређење социјалне делатности (у складу са демографском

пројекцијом, стањем у друштву, могућностима и планираним размештајем ових објеката на нивоу региона и републике) потребно је формирање саветовалишта за брак и породицу у оквиру одељења центра за социјални рад у Рачи. Уз постојеће садржаје и капацитете, планирају се нови објекти мањег капацитета или трансформација услуга постојећих установа, ради омогућавања прилагођавања услуга потребама корисника. Планирана је:

- изградња једног дома за стара лица са геронтолошким центром, капацитета за око 30 корисника, у једном од ЦЗН;
- адаптација постојећег објекта за социјално становање („Карађорђевог дома“), са тежњом да се изградњом социјалних станова, на основу посебног програма и могућности локалне заједнице, обезбеди трајно збрињавање избеглих лица а објекат "Карађорђевог дома" адаптирати за хуманиране намене у складу са првобитном наменом овог објекта, културне или образовне, у складу са потребама локалне заједнице;
- организовање мобилне службе за помоћ у кући старим и болесним особама због повећања броја старачких домаћинстава (по могућности интегрисано са здравственом заштитом);
- организовање капацитета за дневни боравак особа са посебним потребама;
- континуирано уклањање баријера и препрека у јавним институцијама, као и поштовање законских прописа при изградњи нових објеката, ради несметаног приступа лица са посебним потребама.

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА - на подручју општине Рача, примарна здравствена заштита ће остати у оквиру Дома здравља "Милоје Хаџић Шуле". У складу са стратешким документима на националном нивоу, примарна заштита се заснива на изабраном лекару и његовом тиму, што ствара услове за једнак приступ и коришћење примарне здравствене заштите према територијалној припадности.

У ЦЗН Мало Крчмаре ставити у функцију новоизграђени објекат здравствене станице, а у ЦЗН Сараново треба изградити здравствену станицу. У осталим насељима треба организовати мобилну здравствену службу (једном или два пута недељно). У насељу са специфичним, туристичким функцијама (Вишевац) пожељно је организовати сезонску здравствену службу, која може бити смештена у вишефункционалном објекту.

У складу са важећим законским прописима из ове области треба развијати и приватну медицинску праксу уз субвенционисање и подстицање примарне здравствене заштите, нарочито за осетљиве групе (деца, стари, сиромашни).

Ближи услови одређени су важећом законском и подзаконском регулативом, стандардима и прописима из области здравствене заштите.

КУЛТУРА - носилац активности из области културе у општини Рача је културни центар "Радоје Домановић", који је и организатор више манифестација. Развој делатности културе у наредном периоду, подразумева:

- реконструкцију домова културе у сеоским насељима (сале за вишенаменско коришћење) и организовање различитих секција, клубова и радионица (клубови младих, удружење пензионера, фолклорне и друге секције, туристичке манифестације);
- формирање огранака библиотеке у ЦЗН Сараново и Мало Крчмаре (могуће у домовима културе или у новим објектима).

Необично је да у Рачи не постоји ни један музеј, када се посматра историјски развој општине. У вези са могућим формирањем „КУЛТУРНОГ-ИСТОРИЈСКОГ-ТУРИСТИЧКОГ ПУТА“ везаног за догађаје из Првог српског устанка, планирана је изградња музеја у Рачи (или Вишевцу) са простором за научно истраживачки рад. Потребан простор за објекте музеја, научно-истраживачког рада и информисања, одредити према посебном пројекту ове туристичке и културне манифестације. Припадајући простор за пратеће садржаје (паркинзи и сл.) одредити у зависности од капацитета објеката. Простор за објекте културе треба обезбедити и на отвореном (амфитеатри). Препоручује се и рад мобилних екипа из Раче (библиотеке, разне манифестације из програма установе културе). Такође, пожељна је подршка локалне самоуправе у развоју постојећих културних друштава јер могу бити позитиван допринос развоју туристичких програма.

СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА - даљи развој спортско-рекреативних објеката подразумева побољшање постојећих и изградњу нових комплекса и садржаја, јер није у складу са природним потенцијалима и могућностима развоја општине и потребама развоја туризма. Спортско рекреативни центар у Рачи са спортском халом, олимпијским базеном и теренима за мале спортове треба комплетирали осталим садржајима градског спортског центра (недостају одговарајуће уређене зелене површине). Спорт и активна рекреација захтевају низ савремених објеката, посебно у насељима, у чијим се атарима налазе природна и културна добра. Хабитат агенда и нова Атинска повеља посебно захтевају опремање насеља у складу са принципима и условима развоја туризма, спорта и рекреације, без обзира на улогу насеља у мрежи насеља општине.

Планирано је даље уређивање терана постојећих 18 спортских клубова, уређивање терена за мале спортове при школама у свим насељима, посебно у центру општине и ЦЗН а потребно је и у примарним сеоским насељима (нарочито дечја игралишта). У туристички атрактивним зонама планирана је изградња шетних и трим стаза, бициклистичких стаза (где то теренски услови омогућавају) и стаза за јахање са обележеним правцима кретања, мањих амфитеатара у природи за одржавање разних туристичких манифестација.

АДМИНИСТРАЦИЈА И УПРАВА - у планском периоду, активности треба усмерити на одржавање постојећих објеката администрације и управе (СО Рача, објекти МК и МЗ) на побољшање квалитета услуга и приближавање потребама корисника.

Табела 6.: Јавне службе (објекти друштвеног стандарда) 2035.*

Делатност	Постојеће стање		Планирано		Ниво активн.
	Објекти	Насеље	Објекти	Насеље	
ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ	Матична VIII разред.	општ. центар Рача	Задовољава потребе	Рача	општинс.
	Подручна (8.разредна)	Рача, Ђурђево(2), Сараново, М. Крчмаре	Одељ. за предшк. узраст, ђачке кухиње	Ђурђево, Сараново, М. Крчмаре	општинс.
	Подручна (4.разредна)	Борци, Бошњане, Доње Јарушице, Миравеца, Поповић, Сепци (2), В.Крчмаре, Сипић, Вишевац, Вучић	Ђачка кухиња, одељ. за предшк. узраст	Ђурђево, Сараново (2), Сепци (2), Сипић, Вишевац, Бошњане,	насељски
	Пратећи садржаји (фиск. сала, сп.хала, тер. за м. спортове)	Рача, Ђурђево, Поповић, Сепци, В.Крчмаре, Миравеца, Вучић, Сараново, Сипић, Вишевац, Бошњане, М. Крчмаре, Доње Јарушице,	Ђачке кухиње, одељ. за предшколски узраст где год је потребно и могуће	Рача, Ђурђево, Сепци, Сараново, Сипић, Вишевац, Бошњане, М. Крчм.	насељски
СРЕД. ОБР.	Средња школа (4 смера)	општ. центар Рача	Потребна доградња, реконструкција и одрж.	Рача	обласни, општински
ДЕЧЈА ЗАШТИТА	Дечја установа	Рача, Сипић, М.Крчмаре, Сараново	Доградња пост.д.уст.	Рача	општинс.
		-	Нове дечје установе	Сараново	ЦЗН
	Одељење за предшк. узраст	Рача и у 9 насеља у школама	Одељење за предшк. узраст у школи	у свим школама у општини	ПСН
СОЦИЈАЛ. ЗАШТИТА	Одељење центра за социјални рад „Шумадија“, седиште у Баточини	општ. центар Рача	Унапређ. пост. служби	Рача	општинс.
	Дом за стара лица	-	Нов објекат	У једном од ЦЗН	регионални
	Црвени крст	општ. центар Рача	по могућству нов објек.	у општ. центру Рача	општински
	Социјално становање -колективни центар	општ. центар Рача	адаптација постојећег објекта, по могућству трајно збрињавање	општ. центар Рача	Регионални општински
	Дневни бор. особа са посебним потребама	-	У оквиру новог обј. дома за стара лица	општ. центар Рача	општински
	Мобилна служба за помоћ старим и болесним особама	-	у овир Дома здравља у Рачи	општ. центар Рача	општински
ЗДРАВСТВО	Дом здравља	општ. центар Рача	Унапређивање дз	општ. центар Рача	општинс.
	Здравствена стан.	Сараново, М. Крчмаре	Здравствена станица	Сараново, Мало Крчмаре	ЦЗН
	Амбуланта	Ђурђево	Посебна здр. служба	Сва нас. са тур. пот.	специфич.
КУЛТУРА	Дом културе: култ. центар, нар. библ. Цент. за соц рад, КУД, Клуб младих, ОО стран. СУБНОР, радио „Озон“, кабл.тел, рачанско позориште, слик. атеље	општ. центар Рача	Реконструкција, ревитализација, увођење разноврсних активности из области културе, науке и туризма	Сва насеља у којима постоје домови културе	ЦЗН примарна сеоска насеља
	Библиотека	општ. центар Рача	Нове библиотеке	Сараново, М. Крчмаре, могуће у дому културе	ЦЗН
	Музеј	-	Музеј (етнолошки, историјски или општи)	општ. центар Рача или Вишевац	општинс.
АДМИНИ-	Скупштина општине: општ. упр. судови, фондови, пор. управа	општ. центар Рача	Ревитализација пост. обј. Нови обј. за појединачне функције	општ. центар Рача	општинс.

СТРАЦИЈА И УПРАВА	Месна канцеларија у 16 насеља и 16 МЗ	Рача, Борци, Бошњане, В. Крчмаре, Вишевац, Вучић, Д.Рача, Сипић, Д.Јарушице, Ђурђево, М. Крчмаре, Сараново, Миращевац, Поповић, Сепци, и Трска	Реконструкција, ревитализација и увођење нових активности у постојећим објектима и комплексима	Сва насеља у којима постоје месне канцеларије и месне заједнице	ОЦ ЦЗН ПСН
СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА	Спортски центар: спортска хала, тер. за мале спортове, отв. олимпијски базен	општ. центар Рача	Комплетирање постој.	општ. центар Рача	општ. спец.
	18 спортс. клубова Фудбалски терен	16 фудб. терена у насељима	Ревитализација и опремање постојећих терена у свим насељима где постоје	Посебно опремање у центру општине, ЦЗН, ПСН, природн. и културн. добрима	општинс. ЦЗС ЛЦ сеоска нас.
	Терени за мале спортове	општ. центар Рача 10 терена за мале спортове на отвореном (углавном у школским комплексима) у осталим насељима	Даље унапређивање постојећих и изградња нових у свим насељима	У свим насељима, посебно у центру општине, ЦЗН и ПСН, као и у зонама природних и култ. добара	Међунар. републич. регионал. општински, локални
	Парк	општ. центар Рача (иза обј. СО Рача)	Нови паркови у ЦЗН и постојеће парк. унапређивати	општ. центар Рача нови у Ђурђевоу и Малом Крчмару	општински, локални, туристички
	Бициклистичка стаза	-	Нове бицикл. стазе	У туристички атрактивним зонама	општи
	Остало јавно зеленило	Сва насеља (у школ. двориштима и око јавних објеката)	Дрвореди, око водотокова, у зонама рада, око комуналних објеката, у саставу јавних обј. природних и култ. добара	Сва насеља, унапређење постојећег и подизање новог зеленила	општи, специфич.

* Уколико се током планског периода укаже потреба за организацијом објеката јавних служби и осталим насељима, могуће је исте организовати/градити и као компатибилне делатности становању у селима, како у јавној тако и у приватној својини.

НИВО ОПРЕМЉЕНОСТИ НАСЕЉА САДРЖАЈИМА ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Развој јавних служби у наредном периоду одвијаће се у складу са постојећом мрежом објеката, у зависности од будућих потреба заједница насеља и у складу са новим улагањима у циљу даљег развоја центара у мрежи насеља. Поред општинског центра, приоритет у том смислу имају центри заједница насеља који до краја планског периода треба да обнове постојеће објекте или изграде недостајуће са минималним следећим садржајима:

- матична основна школа са физкултурном салом и компјутерском опремом;
- здравствена станица са апотеком;
- предшколска установа;
- установа за бригу о старим лицима;
- дом културе са библиотеком и мањом салом; и
- терен за мале спортове.

Опремљеност услужним делатностима у центрима на свим нивоима ће бити у складу са бројем корисника у њиховим гравитационим зонама, уз стварање повољних услова за коришћење услуга за становништво удаљенијих насеља.

Табела бр.7 : Упоредни показатељи принципа и норматива за планирање и димензионисање објеката јавних служби

Јавне службе		Парцеле по детету / становнику* (у m ²)	Радијус гравитације (m / становника*)	БГП објекта по детету / ученику* / књижи** (у m ²)	П учioniчког простора по ученику (у m ²)	БГП објекта по становнику / кориснику* (у m ²)	Број ученика / корисника књижа* (на 1 запосленог)	Број ученика (по одељењу)	Број седишта / књижа* (по становнику)	Број седишта / књижа* / лежаја** (по запосленом)	Број седишта / лежаја* / чланова** (на 1000 становнику)
Предшколско васпитање		10	600-	6		6,5					
Образовање	основно	15	1500	6	2	6	1	25-			
	средње	30		1	2		15	25-			
Социјална		домови за	35	1							

заштита	домови за одрасле	30*				20					
	домови за пензионере	45*				20					
Здравствена заштита	домови	0,2*	1200			0,11					
	здравствене станице и амбуланте	0,005 *	3000-5000* 1500*			0,003					
Култура	библиотеке и читаонице			0,001* *			1000*		3-4*	10000*	
	биоскопи								0,0	5	
	позоришта								0,0	10	6-10
	културно уметничка друштва					1,35*					20**
	универзална					4,6*					10
Физичка култура и спорт		10*				0,25					

Објашњење скраћеница: П – површина; БГП – бруто грађевинска површина

ОСТАЛИ САДРЖАЈИ ЗА ЈАВНО КОРИШЋЕЊЕ

ЈАВНО ЗЕЛЕНИЛО – паркови, уређене јавне зелене површине, дрвореди и заштитно зеленило су репрезенти јавног зеленила. Једини уређени парк постоји у Рачи (иза објекта СО Рача). Овај парк треба континуално уређивати, планирати у ЦЗН нове паркове у складу са расположивим простором, а у свим осталим насељима уређивати јавне зелене површине, које су саставни део спортских комплекса, насељских тргова, комплекса јавне намене, школских комплекса, домова културе, МК и део саобраћајних профила у облику дрвореда. Јавно зеленило треба планирати и континуално уређивати у заштитним појасевима водотокова (као заштитно и рекреативно зеленило), у зонама природних предеоних целина и непокретних културних добара, у оквиру реконструкције саобраћајница (свеједно ког ранга) и обавезно око или у саставу гробаља и осталих комуналних објеката.

КОМУНАЛНИ ОБЈЕКТИ - су основ здравог живота у насељима: гробља, зелене пијаце, сточне пијаце, ватрогасне и ветеринарске станице, гробља за угинуле животиње, депоније и сви објекти комуналне инфраструктуре (ТС високог и ниског напона, изворишта водоснабдевања, фабрике за прераду воде, постројења за пречишћавање отпадних вода, депоније). Пошто неки од ових објеката, на територији општине Рача не постоје, потребно је створити плански основ за њихову реализацију.

У планском периоду, предвиђено је:

- задржавање локација зелене и сточне пијаце у градском насељу Рача;
- проширење градског гробља у Доњој Рачи;
- уређење и опремање свих локација гробаља неопходном инфраструктуром и објектима;
- решавање питања уклањања угинулих животиња, у складу са прописима из области заштите животне средине;
- дислоцирање ватрогасне станице у Рачи на повољнију локацију;
- заштиту и утврђивање зона заштите, у складу са законским прописима, за сва локална изворишта водоснабдевања;

изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у градском насељу Рача, као и изградња мањих ППОВ у насељима на руралној територији.

Табела 8. Комунални објекти 2035.

Ниво нас. у мрежи нас.	Насеље	Гробље	Зелена пијаца	Сточна пијаца	Ветер. стан.	Ватрог. станица	Гробље за уг.жив.	Депонија смећа	ошта	Црпна станица
ЦЕНТАР ОПШТИНЕ	РАЧА	+	+	+	+	+ дислоц.на нову лок.	-	изгр.ППО В	+	-
ЦЕНТРИ ЗАЈЕДНИЦЕ НАСЕЉА	САРАНОВО	+	нов обј.	-	нов обј.	-	-	-	-	-
	М. КРЧМАРЕ	+	нов обј.	-	-	-	-	-	+	-
ПРИМАРНА	Адровац	-	-	-	-	-	у атару једног од	-	-	-
	Борци	+	-	-	-	-		-	-	-

СЕОСКА НАСЕЉА	Бошњане	+	-	-	-	-	примарних сеоских насеља али ван граница ПГР Рача	-	-	-
	Вел. Крчмаре	+	-	-	-	-		-	-	-
	Вишевац	+	-	-	-	-		-	-	-
	Војиновац	+	-	-	-	-		-	-	-
	Вучић	+	-	-	-	-		-	-	+
	Доња Рача	-	-	-	-	-		-	-	-
	Д. Јарушице	+	-	-	-	-		-	-	-
	Ђурђево	+	-	-	-	-		-	-	-
	Мирашевац	+	-	-	-	-		-	-	-
	Поповић	+	-	-	-	-		-	-	-
	Сараново	+	-	-	-	-		-	-	-
	Сипић и Трска	+	-	+	-	-		-	-	-
	Сепци	+	-	-	-	-		-	-	-

Напомена: + постојећи обј. који се задржава; - не постоји и не планира се; текстуални приказ= планирано

ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ – православне цркве постоје у насељима: Рача, Вишевац, Вучић, Доње Јарушице, Ђурђево, Мало Крчмаре, Сараново, Сепци и Сипић. За изградњу верских објеката и пратећих садржаја у оквиру верског комплекса (конаци, канцеларије, сале за православне празнике и остале обреде) обавезна је израда урбанистичког пројекта, а уколико у периоду спровођења овог Просторног плана дође до успостављања надлежности од стране Завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу над тим верским објектом, оствариваће се у сарадњи са надлежним Заводом за заштиту споменика културе у Крагујевцу. За изградњу помоћних објеката у склопу комплекса верских објеката није обавезна израда урбанистичког пројекта.

1.5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Структуру привреде на територији општине Рача чине пољопривреда, индустрија, трговина и систем услужних делатности. Проблеми који су пратили пословање привреде последњих деценија, успорили су развој привреде општине, што се манифестовало падом друштвеног производа, растом незапослености, високом задуженошћу привреде, технолошким заостајањем, губитком тржишта и др. У последњих десетак година ситуација се у извесној мери променила отварањем нових индустријских погона у којима је отворен већи број радних места – према подацима Агенције за привредне регистре из 2019.године највећи број запослених имали су: „YURA CORPORATION“ ДОО Рача (1054 запослених), „АГРО ЈЕВТИЋ“ ДОО Сипић (203 запослених), „Интеркомерц“, ДОО Рача (56 запослених), „SWISS PAPIER“ (35 запослена), „АСТРУМ ГРУП“ ДОО (30 запослених), „JN&SL“ ДОО Рача (24 запослена), „Шиге“ ДОО (22 запослена).

Општина Рача располаже квалитетним развојним потенцијалима. Њиховим активирањем и ефикасним коришћењем, могуће је остварити бржи, квалитетнији економски и социјални развој. Привредни развој општине Рача засниваће се на:

- јачању извозне оријентације привреде, посебно индустријских грана са традицијом, реномеом и пољопривреде,
- подизању квалитета сектора услуга (транспорт, туризам, комплементарне услуге и др.);
- даљем интензивном развоју сектора малих и средњих предузећа (МСП), уз јачање њиховог међусобног повезивања, као основног генератора раста конкурентности и запошљавања и повећању транспарентности пословања и побољшању инвестиционе климе.

1.5.1. РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

1.5.1.1. Пољопривреда

Општи дугорочни циљ развоја пољопривреде је успостављање конкурентног и тржишно оријентисаног пољопривредног сектора, заснованог на интензивној пољопривредној производњи, природним ресурсима подручја, новим технологијама и усклађености са тражњом тржишта али и високим еколошким стандардима. Тиме би се афирмисала сеоска подручја и постепено побољшао стандард живота на селу, што треба да подржи одговарајућа аграрна политика, финансијска средства и правни оквир. Пољопривреда планског подручја може да обезбеди знатно више дохотка него до сада али је неопходно да се обезбеде одговарајући економски, и просторни услови.

Остваривање производног и економског напретка у овом сектору зависи од развоја руралне инфраструктуре, примене савремене пољопривредне механизације, искоришћавања локално хетерогених погодности за производњу квалитетних прехранбених производа, пословне

консолидације и технолошке модернизације прехранбене индустрије. Даљи развој локалних погона за прераду, дораду и складиштење пољопривредних сировина засниваће се на побољшању квалитета, истраживању тржишта и значајном повећању конкурентности, улагању у промоцију и пласман производа, уз истовремено унапређивање организације сировинске основе укупњавањем и груписањем примарних произвођача.

У равничарским деловима општине, постоје услови за развој специјализоване пољопривредне производње, оријентисане ка захтевима тржишта на екофармама и мултифункционалној пољопривреди (непољопривредни производи: сувенири, занатски производи и услуге, едукација, рекреација, агро, еко, етно и рурални туризам). На еко фарми може се развијати и едукативни агротуризам као вид руралног туризма, који ће обезбедити додатне приходе у мултифункционалној пољопривреди савременог сеоског газдинства. Органска пољопривредна производња захтева:

- изолованост парцела, сточарских фарми и прерађивачких капацитета од могућих извора загађења;
- одговарајући квалитет воде за наводњавање;
- биоагротехничке мере усмерене на уношење органске материје (прегорели стајњак, компост, зеленишно ђубриво, зелени малч и гајене врсте које фиксирају ваздушни азот, микроорганизми) уз увођење плодореда, који омогућава повећање учешћа легуминоза, бољу контролу корова, патогена и инсеката, и на бази тога одговарајући систем одбране и примену других биотехничких мера уз правилни одабир сорте;
- усклађен развој биљне и сточарске производње (1 условно грло/1ха);
- оспособљеност стручњака и произвођача за органску производњу, уз обавезу сталног иновирања знања.

На основу природно-морфолошких карактеристика, подручје општине Рача се може поделити на два специфична рејона:

1) **Ратарско – сточарски рејон** - се простире дуж алувијалних равни река Рача и Јасеница, на теренима до 200mnm и њихових притока. Карактерише га наставак производње пшенице и кукуруза, уз наводњавање и одвоњавање. Близина већих центара (Крагујевац), околних туристичких центара (Аранђеловац, Топола) и повољни природни услови, захтевају повећање производње повртарских култура а изузетне шансе за развој има гајење раног поврћа и пластеничка производња.

Питоми рељеф, обиље воде и блага клима пружају погодности за интензиван развој пољопривреде. У низијском делу доминирају оранице и ливаде на свом квалитетном земљишту, а посебно добро земљиште на сливном подручју Раче и Јасенице са притокама, опредељују се за зоне повртарства.

Традиционално сточарство треба ојачати унапређењем постојећих фарми и изградњом нових. За даље унапређење сточарства, недостају прерађивачки капацитети за финализацију производње и отварање нових радних места. Потребно је подстицати тренд развоја овчарства и говедарства, ради производње меса и млека, уз промену расног састава, побољшање услова исхране, смештаја, изградње фарми и повезивање привредних субјеката пољопривреде и породичних газдинстава.

Евидентан је недостатак малих прерађивачких капацитета, па је неопходно, осим постојећих капацитета за производњу брашна, производњу и прераду меса, млека, воћа и поврћа, повећати степен финализације.

2) **Воћарско-виноградарски рејон** - се простире на надморским висинама преко 200mnm, али су у њему заступљени ратарство и сточарство.

Воћарство има знатне потенцијале за развој. Треба тежити ка унапређењу изградње малих хладњача и повећању могућности за изградњу капацитета за производњу и прераду воћа и поврћа.

Подручје општине има добре услове и за развој виноградарства, што се уочава подизањем нових винограда на већем броју парцела у општини. У планском периоду треба тежити ка укупњавању пољопривредних газдинстава и специјализацији, што ће омогућити већу конкурентност на тржишту.

Прерада пољопривредних производа треба да се развија на резултатима примарне производње и унапређењу расположивих капацитета (реконструкција, модернизација и изградња нових, нарочито у центрима па и у примарним сеоским насељима), са прерадом меса, производњом сирева, аутентичних вина, складиштењем воћа, лековитог биља, уља. Могуће делатности за прераду пољопривредних производа су:

- удруживање ратара и улагање у пластенике и системе за наводњавање, како производња не би зависила од природних услова;
- изградња хладњача;

- узгој ситне дивљачи, за развој ловства;
- узгој винограда и производњу вина;
- фарме за узгој стоке, (уз производњу млечних производа, производњу и прераду меса).

Пољопривредну производњу треба усмеравати у правцу финализације пољопривредне производње и развоју прерађивачких капацитета.

Обзиром на развијену сточарску производњу, евидентна је потреба за изградњом постројења за прераду сточних производа и савремених фарми које указују на организоване форме бављења сточарством.

Планска решења

Пољопривредно земљиште је основни ресурс за пољопривредну производњу. Обим овог ресурса је ограничен, а његова квалитативна својства се могу кориговати само до извесне мере, при чему не без значајних трошкова и последица по животну средину. С друге стране, развој пољопривредно-прехрамбеног сектора директно зависи од расположивости фактора производње, посебно земљишта, и могућности равноправног приступа свих привредних субјеката овом ресурсу под једнаким условима.

Основ будуће пољопривредне производње је оптимална употреба расположивих ресурса ради постизања максималне економске ефикасности, као и диверзификација руралног развоја. Све наведено ће се постићи и кроз:

- Константно унапређење (ажурирање/иновирање) катастра и земљишних књига. Основна сврха је успостављење правне сигурности власништва над некретностима осигурањем тачне, поуздане и ажурне катастарске евиденције засноване на стварном стању и усклађене са земљишним књигама.
- Програм диверзификације руралних активности. У циљу уравнотеженог мултифункционалног сеоског развоја подстицати нове изворе прихода изван традиционалне пољопривреде. Циљеви програма су повећање броја породичних пољопривредних газдинства која имају додатни одрживи извор прихода изван конвенционалне пољопривреде, отварање нових радних места за становнике сеоских подручја и повећање привлачности сеоских подручја. Активности које овим програмом треба подржати су: изградња, доградња, проширење и пренамена привредних објеката; набавка механизације и опреме; услуге одржавања пољопривредних машина; припрема пољопривредних производа за продају (чишћење, калибрирање, паковање, сушење и сл.); туризам (смештај, ресторани, рекреација, услуге водича и сл.); стандардизација квалитетних локалних производа; и промотивне кампање.
- Едукацију и тренинг фармера у примени правила добре пољопривредне праксе. Циљ програма је стицање увида у организацију узорног газдинства, као и практичних знања о начину вођења производње, пословања и управљања породичним пољопривредним газдинствима.
- Формирање удружења пољопривредних произвођача. Циљ програма је оспособљавање пољопривредника и осталих житеља села за пословно и струковно повезивање (заједничко повезивање породичних газдинстава и оснивање сељачких струковних удружења), успешно вођење пословања мањег обима и успостављање партнерства с другим привредним факторима и управним службама.
- Програм уређења пољопривредног земљишта. Програм је неопходан за просторе интензивније пољопривредне производње и подразумева спровођење мера агромилиорације (комасација, добровољно груписање земљишта, хумификација и калцификација тла, милиорација) и хидромилиорације (одводња/наводњавање). Стимулисати обједињавање у функционалне производне поседе.

За реализацију планираног развоја пољопривреде дефинисно је неколико планских решења - приоритетних циљева који ће се достићи спровођењем одговарајућих планских мера:

Планско решење – приоритетни циљ 1. - Одрживо коришћење пољопривредног земљишта и унапређење пољопривредне производње обухвата:

Планска мера 1.1. - Извођење радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта на територији општине и то:

- уређење пољопривредног земљишта (спровођење комасације и добровољног груписања парцела, одводњавање земљишта, наводњавање пољопривредног земљишта, уређење атарских путева, шумских путева и др.)
- заштита пољопривредног земљишта (противерозионе мере на пољопривредном земљишту, контрола плодности обрадивог пољопривредног земљишта и др.)

- студијско-истраживачки радови који третирају проблематику земљишта.

Планска мера 1.2. - Едукација пољопривредних произвођача у области органске производње, задругарства и употребе хемијских средстава

- Ова мера унапређује креирање нових знања у складу са стварним потребама крајњих корисника, имплементацију постојећих знања и трансфер знања међусобним повезивањем креатора знања са пољопривредним произвођачима и другим актерима руралне заједнице. Ову меру је неопходно спроводити због скромног знања и недостатка додатних вештина руралног становништва, ниске продуктивности и ниских прихода који се остварују од пољопривреде.

Планска мера 1.3. - Управљање ризицима: Улагање у заштиту од елементарне непогоде града

- Са територије шумадијског управног округа радарски центар "Букуља" брани општину Рачу од потенцијалних претњи градом. На територији општине Рача је брањена површина 21600 ха, пољопривредна површина 16988 ха, укупан број активираних лансирних станица 10, колико је и стрелаца. Део трошкова ангажовања стрелаца је из буџета општине Рача. Присутан је вишегодишњи проблем недовољног броја противградних ракета за сезону април-октобар. Такође како би се управљало овим ризиком на ефикасан начин неопходно је улагање у пројекте за реализацију аутоматских лансирних станица заједно са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде а као подршка систему за оперативно спровођење одбране од града. аутоматска противградна станица са компјутерским навођењем у Србији. Од постојећих 10 лансирних противградних станица (Вучић, Миращевац, Велико Крчмаре, Доње Јарушице, Сараново, Вишевац, Бошњане, Доња Рача, Мало крчмаре и Борци) у плану је да се четири (Вучић, Велико Крчмаре, Сараново 2 и Мало Крчмаре) унапреде у аутоматске противградне станице.

Планска мера 1.4. - Успостављање и јачање удружења и задруга у области пољопривреде

- Ова мером се унапређује рад постојећих и успостављају се нове организације пољопривредних произвођача и прерађивача кроз удружења и задруге у области пољопривреде. Улога удружења и задруга је веома значајна за унапређење пољопривредне производње, а посебно у делу модернизације и едукације пољопривредних произвођача, као и повољности код набавке импута за пољопривредну производњу и пласмана пољопривредних производа, заједничко коришћење опреме, заједничко истраживање тржишта и заједнички пласман робе и друге активности које заједно треба да допринесу прилагођавања захтевима тржишта, развоју производње и пласмана, што све треба да доведе до унапређења конкурентности.
- Такође подстицање оснивања и јачање постојећих удружења и задруга у свим областима а посебно у гранама воћарства и сточарства је веома важна мера за развој и унапређење руралног развоја. Треба нагласити Законом о сточарству основне одгајивачке организације могу да буду основане као делатност удружења или задруга, па је постојање јаких удружења у овој области важан и приоритетни циљ. Посебна пажња биће посвећена подршци у формирању Локалне акционе групе на територији Шумадијског округа, која се заснива на међуопштинском и међусекторском партнерству које је засновано на LEADER принципима ЕУ. Посебна пажња биће посвећена подршци у формирању Локалне акционе групе на територији Шумадијског округа, која се заснива на међуопштинском и међусекторском партнерству које је засновано на LEADER принципима ЕУ.

Планска мера 1.5. - Успостављање локалног прогнозно-извештајног система

- Циљ инвестиције је унапређење производње воћа кроз осигурање услова за интегралну производњу која се између осталог заснива и на интегралној заштити од болести и штеточина. Интегрална заштита заснива се на правовременој прогнози појаве болести и штеточина како би третирање пестицидима било правовремено и ефикасно. У протеклим годинама осцилирање временских прилика довело је до слабљења виталности и изнурености биљака што је представљало погодну средину за развој болести и штетних инсеката. Све то је утицало на приносе који су били далеко мањи од просека у земљама ЕУ.
- Како се сличне ситуације не би догађале тј. како би се последице штетних инсеката и болести свеле на минимум неопходно је предузети превентивне мере које би се огледале у виду постављана 15 аутоматских метеоролошких станица у 15 одабраних села и оне ће давати податке о количини падавина, температури и влажности ваздуха и земљишта, што би омогућило прогнозу настанка болести и упозорење произвођачима да у кратком временском периоду (5 – 7 сати) делују правовремено и примене средства за заштиту биља на прави начин и у количинама у складу са јачином инфекције.
- Прогноза болести би утицала на смањење употребе пестицида, очување природних непријатеља патогена и штеточина, појаву резистентности пестицида и значајно био смањен негативан утицај пестицида на становништво и животну средину. Све ово би утицало да се пољопривредна производња у овом крају подигне на један виши ниво, а самим тим и до повећања економске моћи села што ће утицати да млади остају на селу и баве се пољопривредом на породичном имању.

Планска мера 1.6. - Електрификација пољопривредних површина

- Обзиром на изражене промене у приносима из године у годину (услед појава суше, киша, град, болести...), наводњавање се истиче као најбитнији елемент, пре свега због промене климе и других топлих лета са мало падавина. Оно обухвата, поред набавке система за наводњавање који су доста скупи, и обезбеђење рада ових система у погледу обезбеђења снабдевања енергијом потребном за покретање система за наводњавање (мотори, пумпе...). Најчешће трошени енергент представља гориво, било да се ради о дизелу или бензину, а како је цена и једног и другог енергента изузетно висока а потрошња велика у сезони наводњавања, долази до оправданости улагања у систем електрификације поља и покретања система за наводњавање на електричну енергију као много јефтинијег енергента. Електрификацијом поља, не само да се отвара могућност покретања система за заливање на отвореном, већ и подизања великих стакленика и пластеника на пољима, чиме ће се директно повећати производња у заштићеним условима. Планом развоја општине Рача је предвиђено да се до 2028.године обезбеди електрификација за наводњавање минимум 100 ха пољопривредних површина, што би се у каснијим годинама и повећавало.

Планско решење – приоритетни циљ 2. - Општинске мере подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (директна плаћања, кредитна подршка, подстицаји)

- Потенцијални корисници мера подршке односно циљна група јесу физичка лица, регистровани пољопривредни произвођачи, односно регистрована породична пољопривредна газдинства као и правна лица. Реализација локалног програма доприноси уопште имплементацији политике руралног развоја, чиме се постижу неки од основних циљева руралног развоја: задржати становништво у руралним срединама, подржати економске делатности руралног становништва, унапредити квалитет живота руралног становништва и др.

Планска мера 2.1. Спровођење Програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја

- Спровођењем програма пољопривредници ће унапредити стабилност доходака пољопривредних газдинстава, унапредиће се услови за побољшање продуктивности и квалитета производа, повећаће се одрживост производње на малим газдинствима, створиће се услови за повећање обрађених површина, увећаће се и унапредити производња биљних култура пре свега поврћа, цвећа, воћа у заштићеном простору, као и површина под интензивним засадима воћа, унапредиће се услови за повећање производње пчеларских производа, увећати сточни фонд говеда, обновити пољопривредна механизација на пољопривредним газдинствима, унапредиће се услови за останак младих на селу односно пружиће се почетних помоћ за покретање пословања младих пољопривредника и развој малих пољопривредних газдинстава и др. Такође кроз трансфер знања пољопривредници ће унапредити своја знања, вештине, прикупиће одређене информације са сајмова и студијских путовања.
- Такође, начин на који се у савременим тржишним условима доказује и осигурава степен квалитета пољопривредног производа је сертификација производног процеса и производа. На овај начин се комуницира са велетрговцима и потрошачима и остварују се много веће шансе за продају на домаћем или страном тржишту. Овом мером планирана су подстицајна средства за увођење стандарда квалитета и сертификацију у пољопривредној производњи. Подстицајна средства ће се додељивати пољопривредним произвођачима, њиховим удружењима и задругама за процес увођења стандарда и сертификацију пољопривредне производње. На овај начин ће се повећати шансе пољопривредног сектора да вишак својих производа лакше и по већој цени прода у земљи или иностранству.
- Спровођење ове мере треба да обухвати увећање општинског буџета за спровођење годишњих Програма као и увођење подстицајних средства за унапређење конкурентности у сточарству пре свега овчарству и других мера које може законом и важећим подзаконским актима да спроводи ЈЛС у зависности од ефеката мера и заинтересованости пољопривредних произвођача. Мере подршке обухвату: Директна плаћања – регресе, Кредитну подршку, Подстицаје за унапређење конкурентности (инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава, успостављање и јачање удружења у области пољопривреде, подстицаје за унапређење животне средине и природних ресурса органска производња), Подстицаје за диверзификацију доходака и унапређење живота у руралним подручјима (унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима - подршка младима у руралним подручјима и економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и увођење и сертификацију система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла), Унапређење система креирања и преноса знања и Посебне подстицаје (спровођење одгајивачких програма ради остваривања одгајивачких циљева у сточарству, подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју, подстицаји за изградњу хладњача и пољопривредних производа

Планско решење – приоритетни циљ 3. - Унапређење и развој руралне инфраструктуре

- За унапређење развоја сеоских средина и пољопривредне производње неопходна су значајна улагања у руралну инфраструктуру. Планом су предвиђена значајна улагања у пројектно техничку документацију, унапређење комуникационо-информационе инфраструктуре, уређење водотокова у руралним срединама и пољских путева.

Планска мера 3.1. Инвестиције за унапређење руралне инфраструктуре кроз урбанистичко и планско уређење насеља у руралним срединама

- Тренутно не постоје урбанистички планови нижег реда за подручје територије које обухвата насељена места у руралним подручјима. Неопходно је израдити пројектну и планску документацију за развој села како би се убрзао сам процес руралног развоја обзиром да је услов за развијену пољопривреду и уређена инфраструктура и доступност.

Планска мера 3.2. Уређење пољских путева

- Пољски путеви су у знатној мери оштећени а велики број их је потпуно уништен (преорани, неуређени и сл.). Облик и ширина пољских путева су неприкладни и непроходни за пролаз савремене механизације јер сви пољски путеви потичу из времена првобитног премера 1931-1933. године.
- Уређени пољски путеви (извршен премер, уређен путни појас од растиња и шумског коровског биља) је један од предуслова за унапређење пољопривредне производње и транспорта пољопривредних производа. Стварање услова за олакшан пролаз и прилаз пољопривредне механизације до обрадивог пољопривредног земљишта створиће се услови за увећање пољопривредно земљишног фонда који се обрађује.

Планска мера 3.3. Инвестиције у изградњу, унапређење или проширење свих типова инфраструктуре мањег обима

- Обзиром да припадамо општинама које су значајно угрожене елементарним непогодама пре свега поплава због специфичности слива и великог броја бујичних потока изградња брана и каналисање потенцијалних бујичних потока у циљу заштите од поплава је такође једна од важних мера како би се спречиле штете на инфраструктури, објектима и пољопривредном земљишту.

Како је пољопривреда управо једна од најважнијих компаративних предности Општине, њеном развоју се даје значајна улога и кроз пратећу прехранбену индустрију. Прерада пољопривредних производа ће се развијати у следећим правцима:

- основна прехранбена индустрија;
- прехранбена индустрија с вишим степеном финализације (нпр. производња смрзнуте хране); и
- прерада производа у породичним газдинствима (производња и прерада меса, млека, воћа, поврћа, брашна).

У складу с основним правцима развоја прехранбене индустрије подржавају се иницијативе за подстицање развоја пољопривредне инфраструктуре и изградњу капацитета за:

- складиштење житарица;
- прераду и замрзавање поврћа;
- прераду меса;
- сушење поврћа, воћа, лековитог и крмног биља;
- проширење система наводњавања/одводњавања земљишта и заштите од сувишних вода;
- узгој рибе.

1.5.1.2. Шумарство и ловство

ШУМАРСТВО - треба унапређивати на расположивом фонду шума, и постепено повећање површина под шумама, пошумљавањем земљишта лошијих бонитетних класа (у постојећем стању око 15% од укупне површине општине Рача) у складу са еколошком валоризацијом простора, одрживим коришћењем и валоризацијом заштитних, социјалних, културних и регулаторних функција шума. У државним и приватним шумама постоје два основна интереса: да се вредност капитала шума не умањи и да власник остварује добит од тог капитала. Ефикасна подршка власницима приватних шума постиже се: утврђивањем стања приватних шума, развојем система планирања и контроле газдовања; оснивањем саветодавне службе; заштитом приватних шума кроз одговорност власника; обезбеђивањем дугорочне финансијске подршке за унапређење стања приватних шума; подстицањем укрупњавања шумских поседа у приватној својини и онемогућавањем даље фрагментације шумских поседа.

У остваривању заштитне функције шума, битну улогу има и ваншумско, заштитно зеленило (поред саобраћајних коридора, речних токова, око производних капацитета), које заједно са шумама треба да побољша микроклиматске услове и формира систем повезаних, зелених површина.

Планира се повећање шумовитости са око 15,7% на око 18,2%, а оствариће се пошумљавањем земљишта нижег производно-економског потенцијала (7. и 8. катастарске класе, посебно на теренима са већим нагибом), ерозивног земљишта, подизањем нових и негом постојећих шума. У остваривању планираног унапређења стања постојећих шума и повећања површина под шумама примењиваће се следеће мере:

- газдовање шумама – уз рационално коришћење укупних производних потенцијала шума, повећање укупне обраслости, негу постојећих састојина и интензивирање шумско-узгојних радова; максимално сузбијање бесправне сече, контролисано коришћење шумских плодова и лековитог билја; смањење степена угрожености од пожара на појединим локалитетима (посебно под четинарима) и антиерозивну заштиту;
- управљање шумама – успостављањем јединственог и једнаког статуса свих шума, без обзира на власништво; обезбеђењем услова и средстава за унапређивање стања и функција шума; компензацијом власницима шума за штете услед ограничења у коришћењу; усклађивањем газдовања шумама и планираног развоја туризма; усклађивањем са режимима заштите природних и културних добара.

ЛОВСТВО – је посебна грана очувања природног диверзитета и важна област туристичког развоја. Неопходно је очување разноврсности ловне фауне, насељавање аутохтоним врстама и заштитити дивљачи у ловиштима, усклађивање ловне и осталих делатности у ловишту. Посебан значај има постојеће ловиште „Буковац“, које ће задржати основну функцију узгоја, заштите и коришћења дивљачи уз континуално унапређивање. За ово ловиште треба изградити ловно-привредну основу, којом се обезбеђује оптимална настањеност станишта и контролисано коришћење дивљачи. Плански уређивано ловиште прати изградња пратећих објеката: мали смештајни капацитети, чеке, ловачке куће, шетне стазе, ресторани, кафеи, у свему према условима по зонама заштите из овог ППО.

ГАЗДОВАЊЕ ШУМАМА јесте скуп усаглашених стручнонаучних, техничко-технолошких, економских, организационих и друштвених активности које се у одређеном периоду предузимају у шуми ради њене заштите, одржавања, унапређења и коришћења:

- планску санитарну сечу стабала и узгојне радове за шумске састојине (чишћење, прореде састојина и друге радове); и
- извођење радова на основу усвојених основа газдовања шумама;

Нове површине под шумама ће се формирати у складу са важећом законском регулативом из области шумарства, водопривреде, пољопривреде и саобраћаја.

Поред одржавања и селективног пошумљавања постојећих шумских комплекса потребно је планским мерама подржати активности на њиховом вишенаменском коришћењу (излетнички туризам, споредни шумски производи и др.). Када је реч о постојећим шумским комплексима у оквиру ловишта, њихово одржавање и пошумљавање мора бити у складу са станишним условима и еколошким потребама.

При планском коришћењу, нези и заштити постојећих биће спроведени радови на формирању нових површина под шумама, и то:

- формирање нових шумских површина на необраслом шумском земљишту, необрађених и деградираних површина, као и земљиштима непогодним за пољопривредну производњу користећи аутохтоне лишћарске врсте;
- формирање заштитног зеленила у оквиру линије експропријације уз путеве ради заштите од ветра, наноса снега и стварања вегетацијских коридора. Заштитно зеленило формирати у виду група аутохтоних лишћара и шибља на међусобном растојању које зависи од ранга саобраћајнице, односно брзине одвијања саобраћаја;
- формирање мањих површина под заштитним зеленилом око радних комплекса у атару насеља; и
- формирање зелених површина свих категорија у грађевинском подручју насеља која су у обухвату Просторног плана, посебно зелених површина јавног коришћења и заштитног зеленила.

1.5.1.3. Водопривреда

Развој водопривредног сектора заснива се на начелу интегралног коришћења вода, заштите вода и заштите од штетног дејства вода. У поступку сарадње са надлежним институцијама прибављено је мишљење ЈВП "Србијаводе", ВПЦ "Морава", број 5066/1 од 05.06.2023.године, услови Републичког хидрометеоролошког завода, број 922-3-61/2023 од 12.05.2023.године и Решење о

давању водних услова, издато од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичке дирекције за воде, број 325-05-322/2023-07 од 29.05.2023.године.

ИНТЕГРАЛНО КОРИШЋЕЊЕ ВОДА - подразумева: заштиту квалитета вода, заштиту од вода, хидротехничке и организационе мере. Зато је основни задатак водопривреде да обезбеди средства за реализацију рехабилитације постојећих објеката (регулисани делови водотокова Јасенице и Раче), проширење капацитета постојећих и изградњу нових објеката, где за то постоје конкретни интереси, у складу са водопривредном основом.

ЗАШТИТА КВАЛИТЕТА ВОДА остварује се: заштитом површинских и подземних вода од загађивања и непланског коришћења (свих водотокова на подручју општине), локалних изворишта и њиховог одрживог коришћења, водених и приобалних екосистема обезбеђењем гарантованог еколошког (минималног) протока. Посебан значај у очувању квалитета вода има изградња предтретмана у зонама рада и производње (где је то релевантним Законом дефинисано), постројења за пречишћавање употребљених вода, заштитног зеленила у појасевима водотокова и изворишта водоснабдевања као и пошумљавање ерозионог земљишта.

ЗАШТИТА ОД ШТЕТНОГ ДЕЈСТВА ВОДА - ради задовољења критеријума заштите од штетног дејства вода треба дефинисати мултидисциплинарни Програм мерења, праћења и анализе утицаја вода из притока и водотокова Јасенице и Раче на приобађе, на основу кога се доносе закључци о потреби доградње и /или допуне система заштите.

Према оперативном плану за заштиту од поплава, подручје општине Рача припада сектору Мз Смедеревска Паланка 1 (плавне зоне, мапе ризика, планови заштите). Приоритети су: насеље Рача, привредни комплекси, саобраћајна инфраструктура, уз обавезно инвестиционо одржавање. У ерозионим зонама најповољнија заштита је пошумљавање. Заштиту од штетног дејства вода чине хидротехничке и организационе мере:

- хидротехничке мере обухватају: пасивне (линијски заштитни системи) и активне мере заштите (реализацијом водоакумулација), заштиту насеља, инфраструктурних система и пољопривредног земљишта, мере заштите од бујица и ерозивних процеса, (бујицарске преграде и прагови), биотехничке радове (градони, терасе, контурни ровови, зидови против спирања) и биолошке радове (пошумљавање, мелиорација деградираних шума, мелиорација пашњака и ливада, затрављивање);
- организационе мере обухватају планско уређење насеља (спречавањем изградње нових објеката у зонама угроженим од поплава), регулацију река, уређење обала у насељима по правилима урбане регулације и уређење водних режима. Потребни хидромелиорациони радови на пољопривредном земљишту зависе од интереса приватног сектора и могућности локалне управе. Обезбеђење изворишта и главних довода је у надлежности водопривреде.

1.5.2. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ИНДУСТРИЈЕ

Развој индустрије у општини Рача засниваће се на унапређењу, реструктурирању и модернизацији постојећих капацитета, формирању нових производних зона, активирању природних развојних потенцијала, стварању нових облика прерађивачке индустрије и равномернији размештај у складу са концепцијом одрживог развоја и јачањем конкурентске способности. То подразумева дефинисање нове стратегије развоја на одрживим и исплативим основама, засноване на повећању запослености, прогресу, расту извоза и супституцији увоза кроз:

- реструктурирање производње према тржишним условима;
- рационализацију потрошње енергије, уз смањивање трошкова по јединици производа;
- развој малих и средњих предузећа, са одрживим програмима, конкуретним и оријентисаним на извоз, флексибилним у прилагођавању тржишним захтевима;
- примену мера и инструмената за привлачење конкуретних и исплативих индустријских активности и страног капитала, који би се улагао у конкретне индустријске програме;
- усаглашен и усклађен индустријски развој са политиком животне средине, социјалним и другим политикама, уз повећање запослености и животног стандарда.

У односу на потенцијале и ограничења, предвиђа се развој сектора производних делатности, базиран на поставкама ширег функционалног подручја, пре свега, у градском насељу Рача, уз коришћење потенцијала близине коридора Х, у циљу привлачења нових инвестиција.

ПРОСТОРНИМ РАЗМЕШТАЈЕМ производних делатности планирано је:

- реструктурирање постојеће радне зоне у југозападном делу градског насеља Рача;
- формирање нове радне зоне у источном делу градског насеља Рача са пажљивим избором делатности које не загађују животну средину;
- формирање и инфраструктурно опремање мањих пословно-производних зона у ЦЗН Сараново и у ЦЗН Мало Крчмаре;

- планирање мешовитих намена, којима се подстиче развој производног занатства у општинском центру, ЦЗН, па и у осталим насељима на руралном подручју.
- децентрализација комерцијалних садржаја, у циљу подстицања развоја свих насеља;
- активирање туристичких потенцијала као тржишта за локалне производе.

Приоритет је искоришћење постојећих радних зона, јер захтева мања улагања и пружа могућност доласка нових инвеститора (brownfield инвестиције).

ИНДУСТРИЈСКЕ КОМПЛЕКСЕ РАЗВИЈАТИ КРОЗ:

Производњу електричних инсталација у аутоиндустрији (постојећа компанија „Јура“ за компаније из области аутоиндустрије са преко 1000 запослених) кроз даљу модернизацију и кооперацију са аутомобилском индустријом.

Постојеће и нове производно - пословне зоне засноване на преради пољопривредних производа (постојећи млинови у Адровцу, Сипићу и Трски, фабрика сточне хране у Сипићу), нове у општинском центру Рача (по потпуном искоришћењу постојеће зоне рада) у зони пута према Марковцу (прерада пољопривредних производа, услужни и производни занати, пословни простор), мање пословно-производне зоне у ЦЗН Сараново (специјализовани прерађивачи, погони здраве хране компатибилни развоју туризма) и у ЦЗН Мало Крчмаре (сточарски, воћарски и повртарски, по могућности са већим степеном финализације производа, паковање пољ. производа, хладњаче).

Производњу цвећа у постојећим стакленицима (у Вучићу, на домак насеља Рача) и новим комплексима на осталом подручју општине, у складу са могућностима локација и произвођача као специфичну производњу компатибилну развоју туризма.

Нове мање комплексе мешовитих намена, којима се подстиче развој производног занатства у општинском центру, ЦЗН и у осталим насељима на руралном подручју.

Енергетику - као стратешку инфраструктуру земље, засновану на постојећим и новим енергетским ресурсима (соларна енергија, ветар, мале електране, биогас), уз уклапање у регионалне системе.

Рециклажу - поновну прераду отпадних материјала у производном процесу за првобитну или другу намену, осим у енергетске сврхе, као еколошки најприхватљивији начин управљања отпадом са вишеструким економским бенефитима.

Развој привредно-радних зона

Иако је у протеклом периоду дошло до формирања / активирања нових производних погона, генерално, постојеће радне зоне не задовољавају потребе данашњих предузећа, иако располажу неискоришћеним површинама. У складу с тим и сагласно релевантним просторно - развојним обележјима, стратешки циљ територијалне реорганизације привреде и у наредном периоду остаје реструктурирање постојећих индустријских капацитета, уз диверзификацију делатности и отварање нових радних места. У том смислу је и дање се планира стварање просторних услова за обликовање савремене структуре привреде у постојећим и новим привредним комплексима. Остварење наведеног циља подразумева реализацију следећих стратешких задатака:

1. унапређење постојећих и развој нових делатности у складу са потенцијалима и ограничењима подручја;
2. уређење и управљање земљиштем у складу са захтевима просторне организације, формирање привредно-радних зона на најадекватнијим локалитетима;
3. коришћење потенцијала и предности у локалним, па и регионалним размерама: (1) просторних погодности развоја већих привредно-радних зона, (2) привредно-економских – унапређење већ развијених сектора привреде и поспешивање развоја нових привредних делатности; и
4. остваривање вишег степена просторно-привредне повезаности на бази комплементарности привредних делатности на неколико нивоа: унутар општине и на регионалном нивоу са суседним и другим општинама.

Индустријски капацитети су углавном централизовани у Рачи (радне зоне „Рача исток“ и „Адровац млин“) и неопходна је њихова просторна и функционална дисперзија. Просторни размештај привредних зона и индустрије у осталим насељима на територији општине планиран је кроз активирање радних зона (Сипић, Ђурђево) које подразумевају изградњу привредно-комерцијалних објеката уз државне путеве IБ и II реда. Нове пословно-комерцијалне зоне планирају се и дуж новог Аутопута „Вожд Карађорђе“ и то: у КО Велико Крчмаре и у близини петље на Аутопуту „Вожд Карађорђе“ (у КО Миравецац, КО Доња Рача и КО Вучић), за које је обавезна детаљна планска разрада.

Просторним планом се ове зоне задржавају и развијају у складу са урбанистичким плановима који су за њих донети.

Посебно се наглашава да ће реализацијом новог државног пута „Вожд Карађорђе“ који пролази кроз територију општине Рача и има посебан додатни правац за прикључак Баточине на петљи „Рача“, гео-саобраћајни положај Раче добити на значају и омогућити бржи развој свих до сада планираних радних зона, као и оних које се планирају овим Просторним планом. Обзиром на позицију планиране петље и

прикључка у зони између Раче и Доње Раче, за очекивати је да ће ова насеља нарочито бити у повољној позицији и да ће се брже развијати, уз развијање и нових пословно-комерцијалних зона са јужне стране Раче у широј зони петље ка Миравшеву и Вучићу, као и у зони Великог Крчмара. Осим ових зона, обзиром на законом прописане заштитне појасеве дуж новопланираног аутопута и режиме изградње у њима, не сматра се оправданим ширење привредних и пословних зона уз саму трасу аутопута, већ ће се и даље развијати оне (већ поменуте) зоне које се налазе у насељима или уз њих или су планиране постојећом планском документацијом која остаје на снази. Ово је оправдано и са аспекта простирања пољопривредног земљишта које се мора максимално штитити од изградње и због чега је изградња планирана у оквиру већ изграђених насеља или на теренима са мање плодним тлом (што је проверавано за сваку појединачну нову локацију и зону). Појединачне погоне је могуће реализовати у складу са правилима и у складу са смерницама за спровођење датим у овом Плану.

- *остали привредно развојни центри - дисперзно размештене мање зоне* производно -услугне оријентације намењених откупу, преради пољопривредних производа, складиштењу и сл., као и осталих делатности на нову МСП у оквиру сеоских насеља.

Приликом обликовања будуће структуре привреде / индустрије посебну пажњу усмерити на:

- подстицање МСП и занатства формирањем општинског инвестиционог и гарантног фонда за развој;
- организационо и структурно унапређење производње и других привредних активности увођењем савремених технологија, подизањем квалитета производа и услуга, у циљу веће конкурентности и успешнијег наступа на тржиштима; и
- подстицање развоја пољопривреде у сеоским насељима кроз развој и модернизацију прераде и увођење високотехнолошке производње прехрамбених производа.

Подршку развојним правцима ће да пружи активна сарадња са становништвом на основу партнерства јавног и приватног сектора, посебно око конкретних акција изградње нових производних објеката, комуналног и инфраструктурног опремања, као и маркетинга и промоције предузетништва.

Стварање амбијента и предуслова за привлачење инвестиција је од изузетног значаја, јер инвестиције доприносе економском развоју општине, смањују незапосленост, увећавају приход општинског буџета и утичу на општу слику општине као пожељну локацију за даље инвестирање. Уједно нове инвестиције доносе нова радна места, повећање конкурентности на тржишту, као и већи бруто доходак. Број привредних друштава на 1.000 становника такође је нижи од националног нивоа. Последњих година приметан је пад броја привредних друштава. Ради превазилажења оваког стања планира се:

- Израда програма привлачења инвестиција - Програмом привлачења инвестиција утврђује се стање и даљи кораци за развој општине као повољне средине за инвестирање и представља основ за обезбеђивање финансијских средстава за реализацију. Овом мером је планирана израда програма привлачења инвестиција којим ће бити анализирано почетно стање, досадашњим степеном развоја привреде, и планирати на који начин је потребно унапредити услове за развој привреде у општини. Планирано је спровођење јавне набавке за ангажовање експертске подршке за израду програма и укључивање јавности у цео поступак.

- Уређење и опремање индустријских зона - Уређење и опремање индустријских зона представља први корак ка привлачењу инвестиција и поспешивање развоја привреде у општини. Како Општина Рача по планским актима располаже индустријским зонама које су у приватном власништву и неопремљене, потребно их је развити у смеру привлачења инвестиција, а самим тим и развојем привреде. Овом мером је планирана израда планова детаљне регулације (а ако се не мења регулација може и израда Урбанистичког пројекта) за нове привредне и пословне зоне веће од 2 хектара, инфраструктурно опремање индустријских зона. Такође, планирано је извршити анализу постојећег стања и одлучити се за унапређење одређеног дела неких од индустријских зона, а затим и изградити потребну планску документацију, извршити крчење и нивелацију терена, изградити приступне саобраћајнице и инфраструктурно опремити одабране локације како би одабране локације постале привлачне за долазак инвеститора.

Као пратећа активност која ће допринети развоју привреде истиче се омогућавање повећане запошљивости у складу са потребама локалне привреде. Подстицање samozapoшљавања се спроводи у циљу превенције незапослености кроз програме субвенционисања незапослених и програме стручног усавршавања и преквалификација, док кроз подстицање увођења дуалног образовања пружа се могућност ђацима да у току школовања обаве стручну праксу и буду оспособљени за рад одмах по завршетку школовања. Запосленост у општини у претходних пет година указује на стагнацију, уз тенденцију смањења у појединим годинама. Да би се повећала запошљивост, планира се: подршка предузетницима кроз мере активне политике запошљавања, промоција средњошколских образовних

профила, унапређење програма дуалног образовања и подршка изради програма преквалификације и неформалног образовања.

1.5.3.ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ УСЛУЖНИХ СИСТЕМА

На подручју општине Рача, услужне делатности су недовољно развијене, а заступљене су углавном кроз трговину и услужно занатство. Ове делатности обављају привредни субјекти регистровани за обављање трговине на мало и велико, угоститељство, саобраћај, извођење грађевинских радова, финансијско посредовање, активности у вези са непокретностима, осигурање, образовање, здравство, социјални рад, разни занати и остало. У протеклом периоду, систем услуга је трансформисан из друштвеног у приватни сектор. Услужне делатности обухватају комерцијалне делатности у домену пружања услуга свих врста усмерених ка задовољењу најширег спектра заједничких потреба становништва: од задовољења свакодневних потреба, до оних повремених и ванредних, у терцијарном и кварталном сектору.

РАЗВОЈ УСЛУЖНИХ СИСТЕМА има тржишни развојни карактер. У условима велике развојне неизвесности, тешко их је програмски и просторно дефинисати. Потребе се реализују кроз тржишне законе и ове функције настају и нестају са променама потражње. Зато треба омогућити ефикасније дејство тржишта и створити основ за улагање у широк спектар активности, пошто оне подижу укупни стандард живота. Планиран је у два нивоа:

Општи насељски центри који садрже функције јавних служби, управе, заштите и комерцијалне функције из домена услуга свих врста (трговине, угоститељства, пословања, занатства...).

Специјализовани центри садрже искључиво или примарно услужне делатности (трговина специфичним производима, угоститељски центри; примарно производно- пословне (примарна обрада и паковање пољопривредних производа, продаја на велико, сабирно-дистрибутивни центар пољопривредних производа, погон за прераду дрвета и израду различитих производа у Доњој Рачи)..). Ранг им може бити насељски (у функцији локалних потреба и економије), општински и виши. Специјализовани центри вишег ранга су, по правилу, системи делатности у функцији основних привредних грана као што је пољопривреда, експлоатација природних ресурса и туризам.

ПРОСТОРНИ РАЗМЕШТАЈ УСЛУЖНИХ ДЕЛАТНОСТИ - у мрежи насеља, систем услуга треба да прати хијерахију насеља: код сеоских насеља за задовољење свакодневних потреба, а код центара насеља за повремене и специфичне потребе, сразмерно рангу управних делатности и активности из области друштвене инфраструктуре.

Општи насељски центри планирани су у општинском центру Рача и ЦЗН Сараново и Мало Крчмаре. У њима треба унапређивати постојеће и у складу са бројем становника из гравитационог подручја и њихових потреба, развијати услуге из области кварталног и терцијарног сектора.

Специјализовани центри општинског значаја могу се планирати у Рачи (трговинско-дистрибутивни), а у ЦЗН Сараново и Мало Крчмаре локални (трговина, угоститељство, пословање, занатство). У неким примарним сеоским насељима такође се могу формирати мањи локални општи или специјализовани производно-услужно-занатски центри са специфичним садржајима, карактеристичним за насеље (производња, продаја и дистрибуција цвећа, прерада и продаја пољопривредних производа у Сипићу), прерада дрвета за разне потребе у Вучићу, производња вина у насељима са претежно виноградарском културом, прерада, складиштење воћа и шумских производа у насељима у брдском реону, туристички центри у Вишевцу, Ђурђеви, Рачи, Сипићу и М. Крчмару, односно будућем на КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКОМ-ТУРИСТИЧКОМ ПУТУ Топола-Рача-Крагујевац, са укључењем садржаја коридора X.

Развој кластера - просторна организација услужних система одвијаће се и кроз низ кластера специјализованих услуга, уз укључивање приватне иницијативе на свим нивоима услуга: ратарски и повртарски, виноградарски, воћарски, сточарски, сакупљање, прерада и дистрибуција шумских плодова, услуга, лековитог биља и печурака, у шумарству и преради дрвета, туризма и сеоског туризма, лова и риболова.

1.6.ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА

1.6.1.Туризам

У савременом свету туризам има изражену генераторску и интегративну функцију. На територији општине Рача, нажалост туризам не спада у развијене привредне гране, већ још увек само располаже потенцијалима: близина коридора Х, туристички коридор дуж државног пута II реда Р109, насеља, природна и културна добра. Развој могућих видова туризма треба усмерити ка интегралном развоју туризма и пратећих делатности, одрживом развоју туризма (омогућити уживање и стицање знања о природним, историјским и културним карактеристикама јединственог окружења, уз очување интегритета места и подстицање економског развоја локалне заједнице) и стварању услова за формирање и презентацију целовите туристичке понуде. План развоја туризма заснива се на: просторно-функционалној структури и могућностима за развој различитих видова туризма на потенцијалним локацијама уз сагледавање услова развоја.

ПРОСТОРНО-ФУНКЦИОНАЛНА СТРУКТУРА РАЗВОЈА ТУРИЗМА заснива се на дефинисању туристичких коридора, предела, насеља, природних и културних добара, места и пунктова.

ТУРИСТИЧКИ КОРИДОРИ обухватају постојеће и планиране правце:

Туристички међународни коридор - подручје општине Рача лежи у непосредној близини међународног, транзитног, туристичког правца I степена (аутопут Београд- Ниш), којим се омогућава главни туристички транзит из средње према југоисточној и јужној Европи. То ствара подстицај за активирање постојећих и планирање нових садржаја туристичке понуде у окружењу подручја инфраструктурног коридора, силаском са аутопута и кретањем маршрутом државних и локалних путева, ради обиласка природних и културних знаменитости и насеља, одмора и рекреације, са ноћењем или без ноћења.

Туристички коридор дуж државног пута IB реда бр.27 омогућава везу са Марковцем (местом где се искључује са аутопута) а на западу са локалитетима у општинама Шумадијског округа (културно-историјским споменицима у Тополи: задужбина краља Петра Првог која обухвата цркву С.Ђорђа, гробно место династије Карађорђевић, Петрову кућу, галерију са личним предметима краља Петра и краља Александра, Карађођев град, сазидан 1811-1813. године, са личним предметима Карађорђа и аутентичним оружјем из Првог српског устанка и Виноградарску кућу са галеријским простором и културно-историјским споменицима у Аранђеловцу и Орашцу (знаменито место где је подигнут Први српски устанак). У општини Рача, на овом коридору се налази насеље Вишевац, са комплексом окућнице Карађорђевог оца Петра, меморијалним-природним спомеником "Градиште" и остала насеља која гравитирају коридору: Сараново, Сепци, Ђурђево, Рача.

Планско решење предлаже формирање *туристичких коридора дуж државних путева I и II реда*, ради формирања заједничке туристичке понуде и развоја тематског КУЛТУРНО – ИСТОРИЈСКОГ – ТУРИСТИЧКОГ ПУТА везаног за локације, личности и догађаје из периода Првог српског устанка.

Туристички коридор дуж државног пута IIA реда бр. 157 омогућава везу, на северу са Великом Планом и локалитетима Радовањски луг и црква Покајница, а на југу са градом Крагујевцем и Тополом и обухвата насеља Бошњане, Вучић, Мишасевац (са могућношћу искоришћења минералних вода у туристичке сврхе), Сипић, Мало Крмаре и Велико Крчмаре.

Оба наведена планирана туристичка коридора укрштају се у општинском центру Рача. Развој транзитног туризма на овим потезима може иницирати изградњу мотела, угоститељских објеката, инфо-пунктова, трговачких и услужних објеката, као и развој сеоског и ловног туризма.

Просторним планом града Крагујевца, предвиђено је стварање заједничке и садржајније понуде са ширим окружењем (обједињење понуде Београда, Тополе и Крагујевца, у циљу представљања ИСТОРИЈСКОГ ПУТА МОДЕРНЕ СРПСКЕ ДРЖАВЕ, на овом коридору).

У сарадњи са суседним општинама, могуће је активирати туристичку железницу (Опленац- Градиште-Радовањски луг-Орашац), након провере оправданости изградње, у функцији побољшања туристичке понуде.

Посебно се истиче да ће изградњом новог државног аутопутског правца „Вожд Карађорђе“ читав овај крај и његове туристичке атракције постати још лакше доступни и и искориститљиви.

ПРЕДЕЛИ - карактеристични природни предели на подручју општине Рача могу бити потенцијали за развој различитих видова туризма: транзитни, ловни, риболовни, излетнички. То су:

- долина реке Рача, са вијугавим током и плитким коритом, која се поклапа са туристичким коридором дуж државног пута II реда Р109;
- долина реке Јасенице, са широком алувијалном равни, у северозападном делу планског подручја, која општину Рача повезује са суседним општинама Топола и Смедеревска Паланка;
- брежуљкасти предели валовите Шумадије, са брдом Висак (396mnm), које се налази у средишњем делу општине и брдом Градиште (317mnm), на коме се налази заштићени меморијално-природни споменик.

Предели као природно-просторне целине и њихов биодиверзитет представљају важно полазиште за просторни развој туризма у општини Рача. Зато се морају плански штитити и уређивати, уз очување њихове разноврсности и вредности.

НАСЕЉА, ПРИРОДНА И КУЛТУРНА ДОБРА - у сеоским насељима, нарочито у западном делу општине, треба створити услове за сеоски-етно туризам обезбеђењем боље саобраћајне повезаности, инфраструктурне опремљености, улагањем у обнову старих традиционалних кућа које могу бити атракција за туристе, повећањем пратећих туристичких садржаја, услужних објеката и бољом организацијом традиционалне производње. Обезбеђењем основних рекреативних садржаја за све становнике општине, у оквиру насеља, природних предеоних целина и заштићених добара, на пешачком растојању, посебне потенцијале имају: излетнички, ловни, стационарни туризам; непокретна културна добра: излетнички, научно-културолошки туризам; споменици и спомен-обележја из ратова 1912-18. и 1941-45. године, археолошки локалитети, некатегорисана културна добра: цркве и објекти народне и грађанске архитектуре – излетнички туризам.

ТУРИСТИЧКА МЕСТА И ЛОКАЛИТЕТИ_као делови туристичких рута су:

- Карађођев дом у Рачи – изграђен 1932. у стилу неоренесансе и сецесије, као споменик обновитељу српске државе, са хуманитарном наменом. Данас су у овом објекту расељена лица са Косова и Метохије;
- Црква брвнара у Рачи – посвећена Св. Архангелу, изграђена 1726. год. Ту је крштен Вожд Карађорђе. Обновио је Милош Обреновић у 19. веку;
- Петрови двори и споменик Карађорђу у Вишевцу – комплекс окућнице Карађорђевог оца Петра, са дрвеним грађевинама с почетка 19. века. Формиран је 2004. године, дислоцирањем аутентичних објеката народног градитељства. Петрови двори имају велику кућу брвнару, вајат, клет, млекару, качару и пчелињак. У њима је постављена етно – историјска збирка из дана обнове српске државе. У близини Петрових двора је споменик Карађорђу, изливен у бронзи, постављен поводом 200.годишњице Првог српског устанка;
- Црква у Доњим Јарушицама – село је постојало у другој половини 15.в. а вероватније у доба Српске деспотовине. Према легенди, црква Св.Архангела је изграђена у доба Немањића, а први помен о њој је из 16. века. Била је порушена. Обновио је Милош Обреновић 1824.г. Црква је једнобродна, са полукружном апсидом и једном куполом. Поред конака су дрвене соврашице из 19. века. Налази се на Цинцарском брду;
- Црква брвнара у Сепцима – је једна од најмањих у Србији. Изграђена је у облику обичне куће са тремом, крајем 18. или почетком 19.века. Претпоставља се да је била вајат Ераковића, првих досељеника овог села. Посвећана је Трновој Петки и обновљена 2002. године;
- кућа војводе Павла Цукића у Великом Крчмарима – (чији је унук по ћерки Персиди Радоје Домановић) је изграђена крајем 18. или почетком 19. века. Обновљена је пре неколико година и премештена у двориште једног од његових директних потомака;
- брдо Градиште у Вишевцу – на месту колибе у којој је рођен Карађорђе, поред некадашњег извора Јордан, налази се спомен плоча. Недалеко је мотел изграђен педесетих година 20.в. данас руиниран. Изнад мотела, на платоу врха брда, постоје остаци утврђења, највероватније из бронзаног доба. Процењена површина овог локалитета је око 10ha. Остаци града нису ископани;
- заштићено природно добро „Градиште“ меморијални – природни споменик у насељу Вишевац;
- заштићени локалитет «Алија» у Вишевцу, просторно – меморијални комплекс, шума, са дефинисаном наменом за рекреативне, туристичке и излетничке активности;
- музеј задругарства и етнографије – у насељу Сипић, отворен је 1995. године, поводом сто година од оснивања прве земљорадничке задруге у Шумадији. Испред музеја је споменик неуморном ратару од пољопривредних алатки. Потребна је адаптација зграде, изграђене крајем 19. Века;
- споменик Бегу Јови у Вишевцу – Бег Јова је рођен у Вишевцу и био је учесник Првог српског устанка. Умро је 1842. године и споменик, подигнут у делу старог Вишевца, датира из тог времена;
- Мирављачка бања у насељу Мирављевац –1958. год. Институт за медицину, хидрологију и климатологију Медицинског факултета у Београду, навео је у свом извештају: „...минерални извори у селу Мирављевцу вероватно су били познати од давнина. Ова минерална вода спада у ред сулфатних, мангановито – гвожђевитих вода, са карактером горких вода“. Анализе објављене 1958. год. потврдиле су налаз Др.М.Т.Лека, да се воде Мирављачке бање могу користити у лечењу реуматских обољења, хроничних обољења интестиналног тракта, хроничних болести респираторних путева и болести поремећеног метаболизма.

Према извршеним испитивањима у Француској, седамдесетих година 20. века, ова вода је, по количини мангана, била трећа у свету, а прва у Европи.

ПОСТОЈЕЋЕ ТУРИСТИЧКЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ су:

- Шумадијски сајам цвећа – основан 2007. год. Сваког 25/26. маја се организује, а учесници су произвођачи из Шумадије и целе Србије; организују се разна предавања, саветовања, као и избор највоље украшеног дворишта; манифестација је међународног карактера и сваке године је посети 300 до 400 посетилаца
- Карађорђеви дани у Вишевцу – културна манифестација, основана 2003. године, која траје од 31.јула до 2.августа. Део манифестације је сабор народних игара и изворних песама, изложбе слика и промоције књига, научни скупови, вашар у Рачи 2.августа и Митолошки зборник;
- у походе цркви под записом – културна манифестација, основана 2007. године. Под храстом – записом у Сепцима, код цркве брвнаре, 8. августа, организује се велики народни сабор. Организатор је МЗ Сепци;
- Под орахом у Вучићу – културна манифестација, основана 1998. год. која се организује на Преображење 19. августа, под столетним орахом у Вучићу, са садржајима: изворно певање и играње, народна и класична музика, поезија и проза, изложба слика. У организацију су укључени МЗ Вучић и Културни центар;
- јесен стиже дуњо моја у Малом Крчмару – културна манифестација, основана 2008. године. Одржава се 21.септембра. Посвећена је значајним личностима из овог села. Добила је име по песми Милорада
- од забавних манифестација значајан је “Првомајски уранак” који је регионалног карактера и годишње га посети од 1.000 до 1.200 људи. Као и забавна манифестација „Moto-Bike Show” у оквиру кога се организује и концерт рок музике. Затим “Фиђијада”, која окупља љубитеље “заставе 750”, током ове манифестације изложи се око 50 примерака истоименог аута, а на крају манифестације врши се избор најлепшег “фиће”.
- На дан Светог Трифуна, дана винара и виноградара, туристичка организација општине Рача, под покровитељством општине Рача, организују се “Оцењивање вина и ракије у Рачи”, до сада је организовано пет оваквих оцењивања. Последње оцењивање организовано је 2020. године.
- У циљу очувања српске културе и традиције општина Рача, Туристичка организација општине Рача и Културни центар “Радоје Домановић” организују сабор фрулаша “Прва фрула Србије”. Током сабора организује се сајам народних рукотворина “Најбоље из Шумадије”, где учешће узме преко 30 излагача. Најпосећеније спортско-рекреативне манифестације су “ноћни турнир у малом фудбалу”, који се током лета организује у Рачи, Трски, Ђурђеву и Сепцима. Такође се организује и “турнир у шаху” и “турнир у каратеу”.

ВИДОВИ ТУРИЗМА - одрживи и корисни за укупни развој општине су следећи видови:

Транзитни туризам - са ланцем услужних система, који зависи од саобраћајне повезаности и приступачности. Активности и услуге су смештајни капацитети, угоститељство, трговина и пословање у свим насељима на наведеним коридорима, са препознатљивим туристичким местима и локалитетима, уз добро организовану промоцију сваког локалитета или насеља и организацију туристичких пунктова у Рачи, Вишевцу, Миравевцу и Сипићу.

Бањски туризам - са ланцем бањским садржајима у оквиру лечилишта Миравевачке бање. Активности и услуге су смештајни капацитети, угоститељство, бањске и лечилишне активности и услуге, уз добро организовану промоцију сваког локалитета или насеља и организацију туристичких пунктова у Рачи, Вишевцу, Миравевцу и Сипићу.

Ловни туризам - са пратећим услужним објектима и системима у ловишту „Буковац“ (којим газдује ловачко удружење „Градиште“). Овај вид туризма интересантан је за становнике општине али и за шире окружење. Мора имати дефинисане и обезбеђене услове заштите и обнове популације дивљачи (срна, зец, фазан и пољска јаребица), побољшање капацитета ловишта и припреме за узгој одређене врсте дивљачи у ограђеном ловишту. Пратећи садржаји комерцијалних ловишта су одморишта, чеке, одгајивачнице ловачких паса, полигони за обуку и утакмице ловачких паса. Ловни туризам је повезан са сеоским туризмом, а системе пратећих активности и специфичних услуга у функцији ове активности треба лоцирати у сеоским насељима најближим ловишту. Смештај ловаца могућ је у свим облицима стационарног туризма, ловачком дому, објектима који су намењени туризму на селу, кућама за одмор и слично.

Манифестациони туризам има солидну подлогу за даљи развој у низу негованих традиционалних вишегодишњих догађаја:

- „Шумадијски сајам цвећа“ (са произвођачима цвећа из Шумадије и целе Србије),
- „Карађорђеви дани“ у Вишевцу и Рачи (културна манифестација, коју организују КЦ „Радоје Домановић“ и КУД „Филип Вишњић“),
- „У походе цркви под записом“ – (културна манифестација под храстом – записом у Сепцима, код цркве брвнаре),
- „Под орахом“ у Вучићу – културна манифестација (изворно певање и играње, народна и класична музика, поезија и проза, изложба слика).
- „Јесен стиже дуњо моја“ у Малом Крчмару – културна манифестација посвећана значајним личностима из овог села.

Могуће је организовање нових манифестација везаних за планирану презентацију КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКО-ТУРИСТИЧКОГ ПУТА Топола-Рача-Крагујевац, са укључењем садржаје коридора Х. Манифестациони туризам треба да прати одговарајућа смештајна понуда са угоститељством и пратећим услугама.

Стационарни туризам – смештајно-угоститељски капацитети не задовољавају потребе за даљи развој туризма:

- хотел „Шумадија“ (са 54 лежаја у 4 једнокреветне и 25 двокреветних соба, рестораном за око 400 гостију, банкет салом и терасом). Положај и локација хотела омогућавају смештај транзитних туриста и ученичких екскурзија. У приватном је власништву и није категорисан;
- ловачки дом у Рачи (са 20 лежаја у двокреветним и трокреветним собама, кафаном и кавезним капацитетима за смештај ловачких паса).

За стационарни туризам могу се користити и постојеће куће за одмор. Треба ревитализовати и категоризовати све постојеће смештајне капацитете а нове развијати у ЦЗН и сеоским насељима (апартхотел, омладински хотел, шумарске планинарско-ловачке куће, сеоски туризам). Посебан значај за бањски стационарни туризам има бањски комплекс у Мирашевцу са потврђеним изворима минералне воде, уз потребна нова испитивања и израду документације за проглашење у складу са Законом о бањама.

ТАБЕЛА 9: ТУРИСТИЧКИ ПОТЕНЦИЈАЛИ

Ред. број	Туристички коридор/предели/насеља/ туристичка места и локалитети	Број лежаја		Укупно
		Постојеће	Планирано	
1.	ТУРИСТИЧ. МЕЂУНАРОДНИ КОРИДОР	Ван тер.општ.	Ван тер.општине	Ван тер.општ.
2.	ТУРИСТИЧКИ КОРИДОР ДУЖ ИБ-27	239	95	480
	Хотел „Шумадија“ у Рачи	54	50	100
	Ловачки дом у Рачи	20	10	30
	Ловачки дом у Мирашевцу	-	20	20
	Карађорђев дом у Рачи	избегла лица	легат	-
	Црква брвнара у Рачи	-	транз.- излетн.	-
	Заштићено природно добро „Градиште“	-		
	Заштићени локалитет «Алија»	-	рекр.- излетн.	-
	Брдо Градиште у Вишевцу, мотел	15	15	30
	Споменик Карађорђу у Вишевцу	-	транз.- излетн.	-
	Споменик Бег Јови у Вишевцу	-	транз.- излетн.	-
	Куће за одмор	Око 150	-	Око 150
	Црква брвнара у Сепцима	-	транз.- излетн.	-
	Објекти спорта и рекреације	-	спорт.-рекреат.	-
3.	ТУРИСТИЧКИ КОРИДОР ДУЖ ИА-157	-	нови објекти	150
	Кућа војводе Павла Цукића у Вел. Крчмару	-	транз.- излетн.	-
	Музеј задругарства и етнографије у Сипићу	-	хостел, апартхотел.,сеоски	50
	Бањски комплекс у Мирашевцу	-	хотели,сеоски,здравств.	100
4.	ОСТАЛО ПОДРУЧЈЕ ОПШТИНЕ	336	постојећи и нови објекти	око 410
	Долина реке Раче	као у коридору 2	као у коридору 2	као у кор. 2
	Долина реке Јасенице	-	излетн, рекреат. транз.	-
	Црква у Д. Јарушицама, дрвене собранице	-	излетн, рекр. транз. сеос.	-
	ЦЗН Сараново, Мало Крчмаре	30	куће за одмор, сеоски	50
	Куће за одмор у осталим насељима	Око 306	-	Око 306
	Сеоска домаћинства-сеоски туризам	-	постојећи и нови објекти	50
Σ1-4	УКУПНО НАТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ	575	постојећи и нови објекти	око 1040

Сеоски туризам - погодности за развој сеоског туризма има већина примарних сеоских насеља а посебно она на туристичким коридорима. Развојем специјализованих облика пољопривреде и унапређивањем услова сеоског становања, опремањем потребном комуналном инфраструктуром, ланцем услужних система, изградњом шетних или бициклических стаза на погодним теренима, треба

да допринесе и стабилизацији села, развијањем интереса за пружање услуга туристима. Архитектонско обликовање, стилизација реконструисаних и адаптираних објеката (уз истицање аутентичности постојећих стамбених и економских), треба да иницирају организовање домаћинства или јавних простора за: стационарни туризам на селу, угоститељство и комплементарне садржаје, занатске радионице, етно-антикварнице, специјализоване трговине домаће хране, лековитог биља, шумских плодова, гастрономије и ловног туризма, отворене сцене за културно-уметничке манифестације. На простору општине постоје потоци, брдски терени са изузетним визурама, површине под шумама, богатство биљног и животињског света за излетнички, ловни, здравствени и спортско рекреативни туризам.

Организовање руралног туризма - уређење сеоских домаћинстава кроз увођење савремених стандарда квалитета услуга у туристичкој привреди и обуку сеоског становништва за бављење туризмом (курсеви, искуства страних земаља, професионално обављање улоге угоститеља и др.), као и формирање туристичких пунктова у селима која ће се бавити овим видом туризма. Промоција и укључивање у регионалну туристичку понуду је приоритет.

ОСТАЛА ПЛАНСКА РЕШЕЊА у области развоја туризма обухватају следеће:

1. Израда програма развоја туризма, који треба да пружи конкретне смернице и предлоге за унапређење свих активности у домену туризма, како би се изградио интегритет и повећала видљивост општине на туристичкој мапи Србије. Кроз ову меру планирано је приступању изради програма развоја туризма, спровести јавну набавку за ангажовање експертске подршке за израду програма уз константно праћење конкурса из области туризма и др. које суфинансирају израду овог тип документа. Кроз израду програма развоја туризма потребно је анализирати постојеће стање са досадашњим степеном развоја туризма, вредновати приоритетне туристичке локације који су у функцији развоја туризма, као планирати на који начин је потребно обогатити постојеће и унапредити туристичке понуде и сл. кроз организовање састанака и радионица и укључивање јавности у цео поступак.

2. Унапређење маркетинга туризма Општине кроз одговарајуће промотивне и информационе пројекте, рекламне кампање, интернет презентације, као и формирање туристичких инфо пунктова и јасно обележавање маркантних објеката и целина.

3. Унапређење туристичке инфраструктуре и супраструктуре у наведеним зонама у првом реду али и у целој општини, обзиром на њен специфични повољан саобраћајни положај и лаку приступачност из различитих праваца (поготово због близине коридора X) и различитим видовима саобраћаја (друмским и железничким, било на територији општине рача, било на територијама суседних јединица локалне самоуправе). Посебно значајно је унапређење туристичке сигнализације како на постојећим, тако и планираним путним правцима. Ова мера подразумева набавку и уградњу табли— саобраћајних путоказа са ознакама туристичких локација и рекламирање туристичких локалитета у медијима, као и рекламирање туристичких локалитета на видео биму који је постављен на позоришту. Предвиђена је и израда графичке карте која мапира позицију свих туристичких локалитета са правцем кретања ка истима, која би требало бити истакнута на јавном месту и на туристичкој страници општине.

4. Оснаживање установе којој су поверени послови туризма - Активности које је неопходно предузети усмерене су на промоцију и оснаживање постојеће установе у области туризма стручним оспособљавањем и усавршавањем постојећих кадрова у поменутој области као и формирање информативног центра који би био у служби туриста. У оквиру ове мере потребно је обезбедити пословни простор за послове туризма-биро и опремити га намештајем и рачунарима са одговарајућим софтвером за обављање делатности. Потребно је редовно спроводити едукацију запослених и обезбедити им да стекну сертификате за програм туризма. Планирана је израда сајта са туристичком понудом општине и услугама установе туризма. Предвиђено је штампање пропагандног материјала флајера и банера за промоцију туризма. Такође је планирано запослити три туризмолога за обављање стручних послова из области туризма.

1.6.2.Организација и уређење рекреативних простора

Постојећу мрежу објеката за спорт и рекреацију на територији општине, карактерише скоро једнообразност опреме (фудбалски терени и терени за мале спортове на отвореном, две спортске хале и отворени олимпијски базен). Да би мрежа и врсте ових објеката и простора могла да прати потребе укупног развоја општине а посебно туризма и здраве животне средине треба: интегрално планирати развој туризма, културно, градитељско наслеђе уређивање карактеристичних природних предела, комплексе образовања и рекреације, јавног зеленила и економично унапређивати расположиве просторне ресурсе. У складу са специфичностима ове делатности планира се:

Делатност	Постојеће стање		Планирано		Ниво
	Објекти	Насеље	Објекти	Насеље	активн
СПОРТ И РЕКРЕА – ЦИЈА У НАСЕЉИМА	Спортски центар: спортска хала, тер. за мале спортове, отв. олимпијски базен	општ. центар Рача	Комплектирање постој.	општ. центар Рача	општ. спец.
	18 спортс. клубова Фудбалски терен	у насељима	Ревитализација и опремање постојећих терена у свим насељима где постоје	Посебно опремање у центру општине, ЦЗН, ПСН, природн. и културн. добрима	општинс. ЦЗС ЛЦ сеоска нас.
	Терени за мале спортове	У општ. Центру Рача у осталим насељима терени за мале спортове на отвореном (углавном у школским комплексима)	Даље унапређивање постојећих и изградња нових у свим насељима	У свим насељима, посебно у центру општине, ЦЗН и ПСН.	Међунар. републич. регионал. општински, локални
	Парк	општ. центар Рача (иза обј. СО Рача)	Нови паркови у ЦЗН и постојеће парк. унапређивати	општ. центар Рача нови у Ђурђеви и Малом Крчмару	општински, локални, туристички
	Бициклистичка стаза	-	Нове бицикл. стазе	У насељ. и турист. атрактивним зонама	општи
	Остало јавно зеленило	Сва насеља (у школ. двориштима и око јавних објеката)	Дрвореди, око водотокова, у зонама рада, око комуналних објеката, у саставу јавних обј. природних и култ. добара	Сва насеља, унапређење постојећег и подизање новог зеленила	општи, специфич.
РЕКРЕА-ЦИЈА ВАН НАСЕЉА	Природни предели Јасенице и Раче	-	Према посебној документацији (еколошки видови кретања, школа у природи.	Природни предели Јасенице и Раче	општи, специфич.
	Ловиште „Буковац“	-	Одморишта, чеке, одгајивачнице ловачких паса, полигони за обуку и утакмице ловачких паса шумарско-ловачке куће, ловачки дом	-	специфич.
	Локалитет „Алија“ - заштићена шума	Вишевац	Шумарске и планинске куће, шетне и трим стазе	Вишевац	локални, специфич.
	Заштитно зеленило	-	Поред водотокова, око изворишта водоснабдевања, код већих загађивача	Ван насеља	општи

Рекреација у граду/насељу за рекреативне потребе локалног становништва и туриста и посетилаца града/насеља. Кључни квалитети мрежа рекреативних простора унасељу су: разноврсност различитих категорија, садржаја и простора, квалитет њиховој доступности, њихова адекватна опремљеност и уређеност. Спорт и активна рекреација захтевају низ савремених објеката, посебно у насељима (без обзира на њихов ранг у мрежи насеља општине), у чијим се атарима налазе природна и културна добра, што је потенцирано Хабитат агендом и новом Атинском повељом.

Ревитализација постојећих (спортска хала, олимпијски базен и терени за мале спортове, недостају одговарајуће уређене зелене површине), планирање нових рекреативних зона и објеката у општинском центру Рача, биће прецизније дефинисани новим ПГР и одговарајућом урбанистичком документацијом у складу са ПГР. Осим нове спортске хале у школском комплексу у Рачи, неопходно је извршити реконструкцију терена и санацију више пратећих објеката, уредити постојеће и планирати нове паркове, скверове и дрвореде, где год је то могуће.

У ЦЗН (Сараново и М. Крчмаре), као и у свим примарним сеоским насељима, планирано је унапређивање постојећих рекреативних објеката (фудбалски терени, терени за мале спортове у оквиру школских комплекса и спортских клубова) и изградња нових у складу са потребама сваког насеља и могућностима локалне заједнице.

Рекреација ван насеља захтева испуњење специфичних елемената: еколошку промену средине, савладавање већих и мањих дестинација и материјална средства. Потребно је обезбедити доступност рекреативним садржајима и просторима и њихову опремљеност пратећом супраструктуром (услуге). Овакви садржаји треба да прате туристичке коридоре, пределе и појединачне туристичке дестинације. Заузврат они пружају становништву и туристима уживање у лепотама природног пејзажа, упознавање природних и културно-историјских споменика и упражњавање рекреативних активности у новом амбијенту. Основни објекти спорта и рекреације у ван насеља су:

- еколошки и уређени предели Раче и Јасенице према посебној документацији;
- спортски и комерцијални лов - ловиште ловачке организације са потенцијалом за организацију комерцијалног ловишта; лоцирање, уређивање и опремање подручја за

спортски односно комерцијални лов реализује се ловнопривредном основом као и посебним Програмима развоја ловишта;

- у туристички атрактивним зонама шетне и трим стазе, бициклическе стазе (где то теренски услови омогућавају) и стазе за јахање са обележеним правцима кретања, мањи амфитеатри у природи за одржавање разних туристичких манифестација;
- формирање појасева заштитног зеленила око изворишта водоснабдевања, водотокова и осталих могућих загађивача, ради побољшања квалитета животне средине.
- шуме за рекреацију - уређују се за рекреативно кретање и одмор и опремају као излетишта;
- рекреативне путање-за повезивање туристичких пунктова и области еколошким видовима кретања: пешачење, планинарење

1.7.ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА, ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА

1.7.1 Саобраћај

На подручју Општине Рача заступљен је путни (друмски) саобраћај.

Постојећу примарну мрежу путева на подручју општине Рача чине државни путеви I и II реда, општински (локални) путеви, улице у насељеном месту Рача и остали некатегорисани путеви.

Мрежу државних путева чине:

- **државни пут I Б реда број 27.** Државна граница са Босном и Херцеговином (гранични прелаз Трбушница) – Лозница – Осечина – Ваљево – Лајковац – Ћелије – Лазаревац – Аранђеловац – Крчевац – Топола – Рача – Свилајнац који кроз територију општине Рача пролази делом деонице 02730 од стационаже km 160+213 (стационажа на улазу у обухват Плана) до саобраћајног чвора Адровац на стационажи km 176+064 са коловозним застором од асфалт-бетона у укупној дужини од 15,85km, а затим наставља до границе обухвата Плана на стационажи km.181+975 (стационажа излаза из обухвата Плана) са коловозним застором од асфалт-бетона у приближној дужини од 5,9km;
- **државни пут II А реда број 157.** Рача – Церовац који кроз територију општине Рача пролази делом деонице 15701 од стационаже km 0+000 (почетни саобраћајни чвор 2729 Рача (Церавац) на државном путу IB 27) до km 16+446 за коловозним застором од асфалт-бетона у укупној дужини од 16,45km;
- **државни пут IIA реда број 156.** Раља - Смедеревска Паланка – Наталинци који кроз територију општине Рача пролази делом деонице 15603 од стационаже km 30+097 до km 42+750 са коловозним застором од асфалт-бетона у укупној дужини од 12,65km;
- **државни пут IIB реда број 369** Горња Трнава - Светлић - Борци - Рача који кроз територију општине Рача пролази делом деонице 36901 од стационаже km 10+356 до km 11+475 (саобраћајни чвор 36901 - Светлић), са макадамским коловозним застором до саобраћајног чвора Светлић приближно 1,1km. Затим од саобраћајног чвора 36901 - Светлић наставља до саобраћајног чвора 36902 - Борци као земљани пут. Од саобраћајног чвора 36902 - Борци наставља деоницом 36903 до саобраћајног чвора 2728 - Рача у дужини од приближно 9,4km и која је асфалтирана.
- **државни пут IIB реда број 370.** веза са државним путем 147 – Бошњане – Адровац који кроз територију општине Рача пролази делом деонице 37001 од стационаже km 6+771 до km 12+724 (саобраћајни чвор 2727 - Адровац) са коловозним застором од асфалт-бетона у укупној дужини од 5,95 km.

Према подацима Републичког завода за статистику, у 2021. години, било је укупно 236,1 km путева, од чега 124,1 km са савременим коловозом.

Укупна дужина државних путева, на територији Општине Рача, према публикацији Републичког завода за статистику „Општине и региони у Републици Србији 2022“ је 2021.године износила 57,6 km и сви су имали савремен коловоз. Осталих путева је било 178,6 km, од чега је 66,6 km имало савремен коловоз.

Кроз градско насеље Рачу пролазе државни пут IB реда бр. 27 а од ње ка суседним локалним самоуправама воде државни путеви II реда: државни пут II А реда број 157. државни пут IIB реда број 369. Рача – Борци – веза са ДП IB реда бр. 25, државни пут IIB реда број 370. веза са државним путем 147 – Бошњане – Адровац. Траса наведених државних путева, кроз градско насеље, нису дефинисане посебном одлуком. Административни центар општине удаљен је 10 km од аутопута Е-75 Београд-Ниш. У јулу месецу 2024.године усвојен је нови Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда „Вожд Карађорђе“ (коридор планираног пута се простире кроз

катастарске општине Сепци, Ђурђево, Вишевац, Поповић, Миравеац, Вучић, Сипић и Доња Рача у општини Рача) у дужини од 22,93 km. Пролази кроз катастарске општине Сепци, Ђурђево, Вишевац, Поповић, Миравеац, Вучић и Доња Рача и даље ка Лапову и Аутопуту-Државном путу А1, а бочни правац Рача–Градац (km 0+000 – km 10+140) – почиње од планиране петље „Рача“ (сектор 1 деоница 1) пружа се ка југу и изван општине Рача завршава површинском кружном раскрсницом као везом са петљом на постојећем државном путу IB реда број 24 (правац Баточина-Крагујевац). Петља „Рача“ планирана је на стационачи km 9+936 (Деоница 1), у функцији везе са постојећим државним путем IB реда број 27 и општинским центром Рача, као и везе са државним путем IIB реда број 370 и општинским центром Смедеревска Паланка ка северу и са градом Крагујевац постојећим државним путем IIA реда број 157 ка југу; У овој зони планира се и паркиралиште „Доња Рача“ (Сектор 1, Деоница 1) обострано, на стационачи km 6+413 десно и km 6+680250 лево. Укрштања путева нижег ранга са трасом државног пута I реда „Вожд Карађорђе“ планирана су као денivelисана. Коридор трасе овог пута унет је у нацрт ППО Рача.

Према званичним подацима из Одлуке о категоризацији општинских путева („Службени гласник општине Рача“, број 20/2017; 25/2017, 1/2018 и 24/2021) Општина Рача располаже са 126,23 km општинских путева, са тренутним претежно савременим коловозним застором.

р.бр.	Ознака пута	Опис пута	Дужина у (km)
1	ОП-1	IIA157 Вучић – Трска – Сипић - Висак IIA157	11.56
2	ОП-2	IIA157 Рача - Мали Миравеац - Миравеац центар - Поповић IIB 369	5.23
3	ОП-3	IB27 Сараново – Сараново Поље – Сепци Поље – Сепци Брдо – Сараново Брдо IB27	8.70
4	ОП-4	IB27 Ђурђево – Борци IIB369	4.19
5	ОП-5	IIB369 Борци – Д. Јарушице до границе са Г. Јарушицама	5.67
6	ОП-6	IIB370 Бошњане – поред гробља – Реонићи – Ненадићи – граница са Баничином IIB370	4.90
7	ОП-7	IIA157 М. Крчмаре – Гајани поред гробља до границе са Бадњевцем	3.69
8	ОП-8	IIA157 В. Кршмаре – Јаруга – Старо село IIA157	6.13
9	ОП-9	IB27 Сараново – Дубочар (основна школа) – ОП 21	4.06
10	ОП-10	IB27 Сараново од продавнице (Џезвар) до IIB369	3.00
11	ОП-11	IB27 Вишевац – Вишевчић – Манђупа до Поповића IIB369	4.54
12	ОП-12	IIA157 Вучић центар – Вучић (ОП-1) до куће Пере цвећара	2.49
13	ОП-13	IB27 Вишевац – Велика бара – ОП3	7.00
14	ОП-14	IIA157 Велико Крчмаре (ОП8) центар – Цукићи – до границе са Горњим Јарушицама	2.14
15	ОП-15	IIB369 Борци – Висак IIA157	4.33
16	ОП-16	IIB369 Борци – Ђурђево брдо - ОП4	2.80
17	ОП-17	IB27 Ђурђево – засеок Савковићи – Дом културе – Фарма ОП4	3.30
18	ОП-18	ОП12 – засеок Марковић – засеок Поље - IIA157	3.67
19	ОП-19	IIA157 - Миравеац – засеок Палилуле – засеок Горњи крај – засеок Милојевићи – центар Миравеаца ОП2	3.00
20	ОП-20	IB27 Сараново – засеок Игњатовићи – гробље Сирчани до границе са Павловцем	1.80
21	ОП-21	ОП20 – засеок Костићи поред гробља Орничина до границе са Трнавом	4.10
22	ОП-22	ОП9 Сараново – засеок Миленовићи – Орничина - ОП21	1.70
23	ОП-23	ОП20 – засеок Доња Буковија – Насићи – Орничина - ОП21	1.60
24	ОП-24	ОП3 – Сепци поље – школа до границе са Башином	3.50
25	ОП-25	ОП24 – засеок Петровац до границе са Клоком (кафана „Шумадијско прело“) IIA156	1.60
26	ОП-26	ОП2 Миравеац – Доњи крај – Керцуни – Средњи крај – Поред трафо станице – ОП19 Миравеац	2.40
27	ОП-27	ОП5 – Борци – Саставци – Село - IIB369 Борци	1.40
28	ОП-28	ОП1 Вучић – до границе са општином Лапово	1.70
29	ОП-29	Лапово – Црни Као	1.20
30	ОП-30	ОП1 Сипић – Бадњевац (Баточина)	1.20
31	ОП-31	ОП9 – Арнаутовићи – ОП21	1.05
32	ОП-32	IB27 – Бодљик - IB27	2.20
33	ОП-33	IIA157 – Каповац – Гробље – ОП14	3.00

34	ОП-34	ОП8 – Старо Село – Рафаиловићи – Горње Јарушице	2.70
35	ОП-35	IIБ369 – Чукер – ОП2	1.25
36	ОП-36	ОП19 – засеок Падине - ОП15	2.73
37	ОП-37	ОП2 – Ул. Живојина Мишића у МЗ Поповић - ОП2	0.70

Напомена: У оквиру Одлука о категоризацији општинских путева: Одлука о категоризацији општинских путева („Сл. Гласник општине Рача“, бр.20/17), Одлука о измени и допуни Одлуке о категоризацији путева бр.020-116/2017-I-01 од 02.11.2017.год.(„Сл. Гласник општине Рача“, бр.25/17); Одлука о другој измени и допуни о категоризацији путева бр.020-11/2018-I-01 од 31.01.2018.год.(„Сл. Гласник општине Рача“, бр.1/18) и Одлука о трећој измени и допуни Одлуке о категоризацији путева бр.020-112/2021-I -01 од 16.09.2021.год.(„Сл. Гласник општине Рача“, бр.24/21) констатују се техничке грешке у вези дужина и описа општинских путева датих у табелама у оквиру поменутих Одлука.

У наведеном табеларном прегледу пре ове Напомене дати су ажурни подаци о дужинама и опису општинских путева од ОП-1 до ОП-37 а који су званично, путем мејла достављени од стране Одељења за изградњу, урбанизам и локални економски развој Општине Рача дана 02.04.2025.год.

Државни пут IB реда број 27., генерално посматрано, је у задовољавајућем стању. Употребљивост пута за саобраћај неопходно је остварити радовима на редовном одржавању коловоза, система одводњавања и побољшањем техничких карактеристика пута.

Стање државних путева II реда, генерално је оцењено, као незадовољавајуће. На деоницама са савремени коловозом које су у лошем стању, потребна је реконструкција.

Стање локалних-општинских путева је незадовољавајуће. Технички елементи, као што су радијуси хоризонталних кривина и подужни успони и падови, на највећем делу општинске путне мреже нису изведени у складу са важећим законским прописима, мада је током последњих година вршена реконструкција појединих деоница. Коловозна конструкција на општинским путевима са савременим коловозом има значајна оштећења. У лошем стању су и туцанички и земљани путеви. Уочавају се и неодговарајући подужни и попречни нагиби коловоза. Одводњавање саобраћајница на мрежи општинских путева није адекватно решено. Наведени недостаци указују да је потребно извршити значајан обим радова на изградњи и реконструкцији путева, изградњи нове коловозне конструкције и одводњавању, да би стање општинских путева достигао задовољавајући ниво.

Оцена стања је, да путна мрежа на планском подручју, задовољава у погледу густине, док је учешће путева са савременим коловозом (изузев државних путева) недовољно. Најзначајнији проблеми путне мреже на подручју општине Рача су:

- низак технички ниво локалне путне мреже,
- непотпуно саобраћајно повезивање (како унутар подручја тако и са окружењем),
- ниска густина насељености и уситњеност насеља која узрокују постојање дуге, неефикасне и нерационалне мреже путева.

Јавни превоз, на планском подручју, је недовољно развијен и не повезује сва насеља. Пријем и отпрема путника одвијају се углавном на импровизованим стајалиштима.

У градском насељу Рача категоризација уличне мреже је извршена функционално, при чему је за сваки ранг предвиђен одговарајући техничко-експлоатациони стандард. Категорију градских саобраћајница I реда чине, углавном, путни правци-коридори државних путева II реда. Категорију градских саобраћајница II реда чине, углавном, путни правци-коридори општинских путева и путева који су прекатегорисани у државне путеве, након доношења. Категорију градских саобраћајница III реда чине мање сабирнице, стамбене и приступне улице. Мрежа ових саобраћајница је формирана, углавном, надоградњом постојеће мреже, за потребе стамбених зона.

1. Планска решења

План развоја путне инфраструктуре на подручју општине Рача претпоставља подизање квантитета и квалитета путне мреже, применом следећих решења:

- подизање квалитета саобраћаја на државном путу I реда појачаним одржавањем;
- побољшање услова одвијања саобраћаја на државном путу IB реда број 27 и побољшања услова живота изградњом обилазнице око Раче;
- комплетирање мреже (реконструкција и изградња), модернизација, рехабилитација, и појачано одржавање на државним путевима II реда;
- рехабилитација коловоза и осталих елемената уз израду техничке пројектне документације и пратећих студија;
- реконструкција и изградња мреже општинских путева у циљу повећања саобраћајне доступности и повезаности насеља међусобно, са микроразвојним центрима на руралном подручју, ЦЗН, општинским центром и повезивање са зонама туристичког развоја;

- повећање проходности и безбедности државних путева I и II реда и локалних путева при проласку кроз насеља, формирањем уличног профила пута.

Наведеним решењима оствариће се већи степен приступачности, повећање капацитета, побољшање квалитета услуге путне мреже и повећање безбедности одвијања саобраћаја.

Транспортне потребе на подручју Просторног плана налазе се у оквирима који су детерминисани планираним општим степеном развијености подручја и утврђеним општим и основним циљевима развоја саобраћајног система.

Даља тенденција развоја саобраћаја на подручју плана, заснована је на стратегији развоја саобраћајне инфраструктуре утврђене у Просторном плану Републике Србије, Стратегији развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године, као и на саобраћајно-економским критеријумима ефикасног, безбедног и економичног саобраћаја.

Предност у реализацији саобраћајне инфраструктуре подручја ППО у планском периоду, имаће модернизација државних путева II реда, изградња, реконструкција, доградња и модернизација општинске мреже и даље јачање јавног превоза.

Планирана путна мрежа на подручју Просторног плана заснована је на стратегији развоја саобраћајне инфраструктуре утврђене у Просторном плану Републике Србије а као један од главних предуслова за ревитализацију ових крајева предвиђено је да се обезбеди да 100% дужине путне мреже буде са савременим застором.

ЈАВНИ ДРЖАВНИ ПУТЕВИ

Државни путеви I реда - Коридор ДП IB реда број 27 се задржава, а планским решењем је одређен потенцијални коридор за измештање овог путног правца, који обухвата и обилазницу око општинског центра - градског насеља Рача. За потенцијални коридор, потребно је урадити генерални пројекат са студијом оправданости.

Задржава се просторни коридор за измештање државног пута IB реда број 27 који је утврђен потврђеним Урбанистичким пројектом градске саобраћајнице првог реда ГС 1 број 3, обилазница Рача и регулације Липарског потока - водотока II реда, општина Рача, а изградњом ове градске саобраћајнице омогућиће се квалитетнија веза радне зоне са планираним коридором државног пута IB реда број 27 као и стварање алтернативног правца за транзитни саобраћај, без проласка кроз центар насеља. Почетак градске саобраћајнице I реда ГС I-3, Обилазница Рача планиран је на раскрсници са државним путем IB реда број 27, а завршава се на раскрсници са истим путем јужно од градског центра са циљем да повеже будуће комерцијалне садржаје, предвиђене радне зоне „Запад“ са зоном око градског гробља, тј. радне зоне „Рача поље“, дужине око 2,72 km. Урбанистичким пројектом, планира се изградња градске саобраћајнице ГС I-3 (обилазница Раче) у дужини од 2869.68 m (2.8 km). Ширина возних трака су 2x3.50 m, а са обе стране саобраћајнице предвиђени су тротоари ширине 2.00 m, у складу са важећом планском документацијом (План генералне регулације градског насеља Рача).

Државни путеви II реда - сви постојећи ДП II реда и њихове трасе се задржавају. Стање мреже ДП II реда је незадовољавајуће. Даље активности је потребно усмерити на модернизацију, побољшање техничко-експлоатационих карактеристика, рехабилитацију и појачано одржавање осталих деоница ДП II реда.

Планом је дефинисан и одређен **заштитни појас и појас контролисане градње**, на основу члана 33, 34 и 36 Закона о путевима („Сл.гл.РС“, број 41/18, 95/18 – др. закон и 92/23 – др. закон) тако да први садржај објеката високоградње морају бити удаљени минимално **10,00m** мерено од границе путног земљишта IIА и IIБ реда и минимално **20,00m** мерено од границе путног земљишта IA и IB реда. Ширина заштитног појаса примењује се и у насељима, осим ако је другачије одређено просторним, односно урбанистичким планом. У заштитном појасу и појасу контролисане изградње забрањено је отварање рудника, каменолома и депонија отпада и смећа.

Посебно се наглашава да је Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда „Вожд Карађорђе“ (коридор планираног пута се простире кроз катастарске општине Сепци, Ђурђево, Вишевац, Поповић, Миравецац, Вучић и Доња Рача у општини Рача). Овај план је усвојен јула 2024.године.

У ППО Рача резервише се простор у коме ће се налазити траса ове саобраћајнице и сви елементи пута дефинисани Нацртом наведеног ППППН (који ће бити плански основ за реализацију овог путног правца). С обзиром да је израда ППППН текла временски упоредо са израдом ППО Рача, при изради ППО (дефинисању намена простора, грађевинских подручја, инфраструктура и др.) водило се рачуна о актуелним планским решењима трасе и објеката овог новог аутопутског правца из Нацрта наведеног ППППН (који је био на јавном увиду), како би у максимално била усклађена са планираним објектима и трасом аутопута, те како касније не било потребно да се планске поставке, смернице и правила у ППО за подручје у околини аутопута радикалније мењају.

ЈАВНИ ОПШТИНСКИ ПУТЕВИ И НЕКАТЕГОРИСАНИ ПУТЕВИ

Јавни општински путеви - мрежа општинских и осталих некатегорисаних путева је од посебног значаја обзиром да повезује насеља општине Рача међусобно, са државним путевима I и II реда као и центрима нижег и вишег реда.

Сви општински путеви (постојећи и планирани) добиће савремени коловозни застор. Општински путеви и улице морају бити оспособљени да поднесу осовинско оптерећење од најмање шест тона. Постојећи општински путеви задржавају основне трасе уз корекције елемената осовине и нивелете на оним деоницама где не задовољавају важеће техничке прописе. Планирана је и корекција ширине коловоза општинских путева са постојеће до минималне ширине коловоза за двосмерни саобраћај од 5,50m. Изузетно код евидентних просторних ограничења и изграђености, дозвољена је и мања ширина коловоза али не мања од 3,5m.

Дозвољавају се и мање вредности ширине коловоза уз уважавање постојећег стања, високе трошкове израде планске и пројектне документације за изградњу- проширење општинских путева, трошкова прибављања земљишта и изградње- проширења општинских путева, при чему се морају уважавати правила струке у погледу минималне ширине коловоза, минималног растојања ниша за мимоилажење возила из супротних смерова и минималних полупречника хоризонталних и вертикалних кривина. Поједини постојећи општински путеви биће и дограђени како би се постигла оптимална повезаност свих насеља међусобно и са државним путевима II реда. Реконструкција и доградња ће се одвијати у складу са плановима и програмима развоја општинске путне мреже.

За трасирање нових путева у највећој мери ће бити коришћени делови траса постојећих путева.

Просторним планом се предвиђа реконструкција, доградња и модернизација некатегорисаних путева који су од значаја за побољшање туристичке понуде, међусобно повезивање насеља у заједницама насеља и делова насеља у истој катастарској општини.

Резервише се простор за коридоре² јавних општинских путева, планирану реконструкцију, доградњу и изградњу везних деоница³, укупне дужине од око 120km и ширине 10m. Уколико постоје могућности пожељно је да простор уз трасу пута има ширину око 35m, од тога 15m за појас регулације, по 5m за обостране појасеве заштите и по 5m за обостране појасеве контролисане изградње (са појасом заштите животне средине). Положај сваког пута ће се дефинитивно утврдити на основу главних пројеката за реконструкцију и изградњу тих путева. Реализација планираних радова на мрежи јавних општинских путева омогућиће прилагођавање праваца, фреквенције и возног парка (повећање удела мањих аутобуса – минибуса и комбија) јавног аутобуског саобраћаја потребама корисника са руралних подручја.

У циљу повећавања безбедности пешака, на деоницама државних путева I и II реда које пролазе кроз насељена места на читорији општине Рача, при реконструкцији истих предвидети изградњу саобраћајних површина за кретање пешака - тротоара.

Улице у градској зони Раче чине део саобраћајне мреже општине. За градско насеље Рача израдиће се план генералне регулације, а овим планом дају се смернице у области развоја саобраћајне инфраструктуре за израду нижег, по хијерархији, планског документа. Планирани развој Раче до 2035.год базира се на ниској стопи демографског прираста и умереном тренду привредног развоја и пораста националног дохотка што непосредно утиче на предложени концепт саобраћајног система. Основни задатак планираног система уличне мреже је да прихвати и квалитетно опслужи локални саобраћај и да обезбеди адекватну саобраћајну везу Раче са околним насељеним местима преко улазно излазних праваца. Уличну мрежу Раче чиниће следеће категорије саобраћајница:

- градске магистрале
- градске саобраћајнице и
- сабирне саобраћајнице

² Коридори су јавне површине оивичене регулационим линијама. У оквиру ових саобраћајних и инфраструктурних коридора односно јавних саобраћајних површина ће у даљем спровођењу, код директног спровођења, на основу издатих локацијских услова бити пројектована саобраћајна и остала потребна инфраструктура а на основу исходованих Услова носиоца јавних овлашћења и, наравно, на основу позитивних законске и подзаконске регулативе.

³ Везне деонице су сегменти инфраструктурних објеката, као што су путеви, железничке пруге или канали, који повезују два или више главних праваца или коридора. Њихова основна функција је да омогуће континуирано и неометано кретање између различитих саобраћајних токова, обезбеђујући тиме бољу повезаност и доступност одређених подручја.

Карактеристике везних деоница укључују:

- Повезивање главних праваца: Везне деонице често служе за повезивање различитих главних саобраћајних коридора, омогућавајући тако ефикасније кретање између њих.
- Одржавање континуитета: Оне омогућавају одржавање континуитета саобраћаја, посебно у случајевима где главни правци нису директно повезани.
- Унапређење доступности: Повећавају доступност удаљенијих или изолованих подручја, чиме се побољшава економска и социјална интеграција тих регија.
- Оптимизација саобраћајних токова: Помажу у смањењу загушења на главним правцима преусмеравањем дела саобраћаја на алтернативне руте.

Везне деонице су кључне за развој модерне саобраћајне инфраструктуре, јер омогућавају ефикаснији транспорт људи и робе, смањују трошкове и време путовања, те доприносе економској одрживости и расту.

Градске магистрале представљају саобраћајнице највишег ранга на уличној мрежи и опслужују највећи део транзитног и изворно-циљног саобраћаја. Кроз Рачу пролази ДП IБ реда број 27. Планира се обилазна траса јужно од централне градске зоне како би се сав транзитни саобраћај лакше спровео ван градске зоне.

Градске саобраћајнице представљају наставке ДП II реда и дела општинских путева у насељу и повезују зоне становања са зонама рада и централном зоном. Ову категорију саобраћајница чине улични правци према Бошњану, Миравевцу и Вучићу.

Категорију сабирних саобраћајница чине улични правци који представљају сабирнице интезивнијег саобраћајног оптерећења и међусобно повезују саобраћајнице вишег ранга.

Изградња и реконструкција категорисаних саобраћајница реализоваће се према приоритетима у складу са значајем и стањем посматране саобраћајнице и у складу са средњерочним програмима развоја. У првом средњерочном програму потребно је унапредити уличну мрежу кроз побољшање управљања саобраћајем и изградњу и реконструкцију приоритетних деоница, што би уз минимална инвестициона улагања довело до најрационалнијег искоришћења постојећих капацитета.

Приликом примене овог Просторног плана општинске, локалне, некатегорисане и атарске путеве који су уписани у листу непокретности, третирати као грађевинско земљиште јавних намена - постојеће изграђено, за које није потребно одређивање површине јавних намена.

СТАЦИОНАРНИ САОБРАЋАЈ

Површине за стационарни саобраћај у општинском центру Рача не задовољавају постојеће и прогнозиране потребе. Стога се у сврхе паркирања користе коловозне површине, платои, тротоари и унутарблоковске зелене површине. Због пораста степена моторизације у протеклом периоду, као и даљег тренда раста, потребно је ревидирати капацитете за стационарни саобраћај у близини постојећих јавних објеката, кроз израду анализа или саобраћајних студија. Потребне капацитете за организовано паркирање путничких возила и аутобуса обавезно је обезбедити у процесу израде урбанистичке и техничке документације, њиховог спровођења, у свим насељским, туристичким и развојним центрима.

Паркирање путничких возила и аутобуса обавезно решавати уз објекте на припадајућим парцелама, према захтевима који проистичу из намене објеката, у складу са важећим стандардима и нормативима. За туристичке капацитете у приватним објектима (тип сеоског туризма) захтеве за паркирањем је обавезно решавати на припадајућој парцели, док је код формирања нових привредно-радних зона потребно организовати јавне паркинге.

Паркирање у оквиру комплекса производних, складишних и сервисних капацитета биће регулисано плановима нижег реда.

Израда ПДР-а је прописана у делу о спровођењу овог ППО, и то за саобраћајне, инфраструктурне и комуналне објекте за које је неопходно одредити површине јавне намене, дакле и за јавна паркиралишта, која представљају саставни део саобраћајне инфраструктуре. Остали видови паркирања у склопу туристичких, привредних, комуналних зона и сл. обезбедиће се у склопу тих зона за које је прописан начин спровођења у овом Просторном плану, а њихов капацитет за организацију мирујућег саобраћаја димензионисаће се у зависности од врсте и намене објекта у складу са прописима.

САОБРАЋАЈНИ ОБЈЕКТИ И ПРАТЕЋИ ПУТНИ ОБЈЕКТИ

Планирана је модернизација аутобуске станице и изградња пратећих путних објеката (станице за снабдевање горивом, сервиса итд.) за унапређење и побољшање саобраћајних услуга.

Аутобуска станица у Рачи задржава постојећу локацију као повољну, јер се налази у непосредној близини градског центра. Намена аутобуске станице остаје непромењена (путнички терминал за приградски и међуградски саобраћај).

Дуж коридора линија јавног превоза постоји потреба за уређеним стајалиштима за пријем и отпрему путника, која ће бити издвојена у виду посебно организованих површина (ниша), са изграђеним надстрешницама, због заштите од атмосферских падавина и ветра. Посебну пажњу код лоцирања и уређивања аутобуских стајалишта посветити у пределима од значаја за развој туристичке понуде, по питању очувања животне средине и очувања природног пејзажа.

Пратећи објекти (у које спадају пре свега сервиси и бензинске станице) као и објекти за паркирање, пратиће укупан развој саобраћаја на планском подручју.

Сервиси већег капацитета са разноврснијом понудом услуга, биће изграђени (у највећој мери) у општинском центру Рача.

Изградња ових врста објеката је условљена поузданом заштитом земљишта, површинских и подземних вода. Мере заштите се ближе утврђују проценом утицаја на животну средину према важећој законској регулативи.

Од изузетног значаја за безбедно и ефикасно функционисање саобраћаја је постојање квалитетног система саобраћајне сигнализације. Зато је потребно обновити вертикалну и

хоризонталну сигнализацију на целој територији Плана и наставити активности на њеном континуираном одржавању.

ЈАВНИ ПРЕВОЗ ПУТНИКА

Бржим развојем јавног превоза на подручју ППО, даљим повезивањем свих насеља међусобно и са центром општине, очекује се развој насеља или бар задржавање становника у постојећим насељима. Препорука је да аутотранспортна предузећа, која обављају јавни превоз на овом подручју, узму у обзир могућности коришћења возила типа „минибус“, имајући у виду недовољан број путника који ће се јавити на локалним линијама којима се пружају општински путеви.

У циљу ефикаснијег функционисања јавног саобраћаја потребно је повећати број линија и унапредити све технолошко-техничке карактеристике. Развој јавног саобраћаја потребно је усмерити усмерити ка:

- оспособљавању путне мреже за безбедно одвијање јавног приградског саобраћаја и
- формирању аутобуских стајалишта на отвореним путним правцима у облику ниша, како би се повећала безбедност путника при уласку и изласку из возила.

Аутобуски систем тренутно остаје примарни носилац јавног приградског и међуградског саобраћаја. У складу са саобраћајним захтевима и потребама, јавни превоз организује се у складу са важећом законском регулативом из области јавног превоза путника у друмском саобраћају.

Стајалишта јавног путничког превоза се могу организовати на свим државним и општинским путевима, у складу са саобраћајним захтевима и потребама. Стајалишта на државним путевима морају бити одвојена разделним острвом од проточне саобраћајне траке. Аутобуска стајалишта у насељима морају бити уређена у складу са захтевима безбедности и обезбеђења минималног комфора за путнике као што су: надстрешнице и стајалишта ван коловоза.

ПЕШАЧКЕ И БИЦИКЛИСТИЧКЕ СТАЗЕ

Уз уважавање конфигурације терена, просторног размештаја већине јавних функција у Рачи, планиране мреже и структуре насеља, пешачење и бициклизам треба подржати из бројних разлога (проблем паркирања, нема емисије штетних гасова, повољан утицај на организам и сл.) и омогућити им несметани развој. Правце развоја треба усмерити ка:

- побољшању и унапређењу услова за кретање пешака ослобађањем јавног простора од паркираних аутомобила и планским размештајем уличних садржаја (киосци, летње баште, уличне тезге и др.) и
- безбедности и привлачности јавних површина, као и пригодним за особе са специфичним потребама.

Пешачке стазе у централним насељским зонама трасирати тако да повезују јавне садржаје којима гравитира највећи број грађана а у зонама од интереса за развој туризма ускладити са локацијама туристичких садржаја. Постојеће стазе се задржавају и по потреби проширују на местима где је то могуће.

Бициклистички саобраћај је у експанзији у целом свету због умањења непогодних ефеката које носе остали видови саобраћаја. Територија општине Рача има изузетне могућности за афирмацију бициклистичког саобраћаја за рекреативни туризам па се утврђују четири основна коридора бициклистичких путева:

- трасом државног пута Ib реда број 27,
- трасом државних путева IIa и IIб реда, и
- трасом општинског пута 11 Вишевац (ДП IB 27)-Вишевчић-Манђупа-Поповић (ДП IIБ 369) и везом за заштићеним подручјем „Градиште“.

На простору ППО Рача планирати бициклистичке стазе дуж значајнијих путних коридора. У реализацији оваквих пројеката (на основу урбанистичко-планске документације, односно пројектно-техничке документације за изградњу / реконструкцију саобраћајнице) на појединим местима предвидети инфо термinals за одморишта, који обезбеђују и медицинску помоћ. Дозвољено је трасирање нових бициклистичких стаза на осталим деоницама које се препознају као интересантне, уз поштовање важећих прописа и правила. Посебан значај за унапређење немоторизованих облика саобраћаја има изградња бициклистичких и пешачких стаза на брду Градиште и реконструкција постојећег приступног пута Вишевац-заштићено подручје-Меморијални природни споменик «Градиште».

У циљу повећавања безбедности пешака, на деоницама државних путева I и II реда које пролазе кроз насељена места на читорији општине Рача, при реконструкцији истих предвидети изградњу саобраћајних површина за кретање пешака - тротоара.

1.7.2 Хидротехничка инфраструктура

ВОДОСНАБДЕВАЊЕ

Општина Рача има решено водоснабдевање јавним системом на територији градског насеља као и насеља у КО Адровац, КО Доња Рача, КО Вућић и КО Миращевац. Систем се састоји од изворишта подземних вода "Рача" и "Трска", пумпних станица, потисних цевовода, резервоара, постројења за пречишћавање воде (фабрике воде) и дистрибутивне мреже. Системом управља ЈКП "Рача".

Остала насеља се снабдевају водом из локалних изворишта и индивидуалних бунара.

Изворишта

Извориште "Рача" се налази уз леву обалу реке Раче, на путу Рача – Марковац, у дужини од 2 km и обухвата четири бунара. Друго извориште, "Трска", се налази уз леву страну пута Рача – Баточина. На овом изворишту постоје само два бунара. Изворишта су формирана на издани збијеног типа чије прихрањивање се врши природно инфилтрацијом атмосферских талоба и воде из површинских токова. Према условима надлежног ЈКП укупна издашност изворишта износи 60 L/s.

На основу свих изведених истражних радова, обраде података и приказаних резултата у Елаборату о резервама на изворишту „Рача“ и "Трска" у Рачи, на 5 од укупно 6 бунара, решењем Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања (бр.310-02-00875/2012-03 од 05.02.2012. год.) утврђене су и оверене количине од 24,5 L/s у „Ц1“ категорији, што су количине одређене на основу режимских осматрања и тестова црпења.

У циљу заштите изворишта од случајног или намерног загађења урађен је Елаборат о зонама санитарне заштите изворишта подземних вода за водоснабдевање становништва и индустрије општине Рача ("Natural Mineral Waters" d.o.o, Београд, 2012. год.) на основу кога је донето Решење о одређивању зона санитарне заштите од стране Министарства здравља РС, бр.530-01-244/2013-10 (13.8.2013.год). Успостављене су три зоне санитарне заштите:

- Зона непосредне санитарне заштите (Зона I),
- Ужа зона санитарне заштите(Зона II) и
- Шира зона санитарне заштите(Зона III).

Зона непосредне санитарне заштите одређена је на катастарским парцелама око водозахватних објеката:

Извориште "Рача"

Ознака бунара	Координате бушотина			Број катастар-ске парцеле	Катастарска општина
	Y	X	Z		
БН-1	7499469.09	4897614.30	126,51	264/7	КО Рача
БН-2	7499439.71	4897496.36	124,20	264/7	КО Рача
БН-3	7500448.22	4897174.87	122,40	3344/3	КО Доња Рача
БН-4	7500835.41	4896614.22	121,04	3448/9	КО Доња Рача

Извориште "Трска"

Ознака бунара	Координате бушотина			Број катастар-ске парцеле	Катастарска општина
	Y	X	Z		
Пт-1	7501521.00	4895398.00	120,00	467/4	КО Вучић
БН-5	7501517.30	4895410.81	121,17	467/4	КО Вучић
ИБ-6	7500988.00	4896026.00	118,90	351/3	КО Вучић
БН-6	7500988.54	4896035.66	119,10	351/3	КО Вучић

Зона непосредне санитарне заштите је ограђена ради спречавања неконтролисаног приступа људи и животиња. Приступ је дозвољен само овлашћеним лицима. Простор се засађује декоративним зеленилом и растињем које нема дубоки корен и може се користити као сенокос.

Ужа и шира зона санитарне заштите дефинисане су координатама преломних тачака полигона представљених на рефералној карти бр.2 –Мрежа насеља и инфраструктурни системи.

Дугорочна стратегија јавног водоснабдевања из докумената Стратегија управљања водама усредсређена је на приоритетно коришћење локалних ресурса подземних вода и додатно на формирање система за регионално водоснабдевање. Индустрије којима за производњу није потребан квалитет воде за пиће користе првенствено површинске воде. Према Водопривредној основи Републике Србије за општину Рача предвиђено је снабдевање водом првенствено из локалних изворишта и у перспективи из ибарско-шумадијског регионалног водоводног система са акумулације на реци Лопатници и Студеници, везом на постојећи крак магистралног цевовода Ø700mm Брзан-Крагујевац, у општини Баточина.

Осим постојећих изворишта "Рача" и "Трска", на коти 120mnm, капацитета 24,5L/sec (оверене резерве), изворишни капацитети у општини Рача, према техничкој документацији урађеној од стране "AQUARIUS" d.o.o. ("Главни пројекат израде експлоатационог бунара Б-2 у насељу Велико Крчмаре", 2012. год; "Главни пројекат израде експлоатационог бунара СБ-1 у Сепцима", 2012. год. и "Главни пројекат израде експлоатационог бунара ВБ-2 у Вишевцу", 2012.год;) као и документацији урађеној од стране "ГЕО-ХВБ

д.о.о." ("Пројекат изведеног стања експлоатационог бунара Б-2 у селу Велико Крчмаре", 2012. год. и "Пројекат изведеног стања експлоатационог бунара СБ-1 у Сепцима), су следећих могућности:

1. извориште "Вишевац", на коти 160mnm капацитета 3,5L/sec;
2. извориште "Сепци", на коти 163mnm капацитета 3,5L/sec;
3. извориште "Крчмаре", на коти 245mnm капацитета 10L/sec.

Захватање подземних вода регулисано је Законом о водама, Законом о рударству и геолошким истраживањима. Мерење захватања вода обавезно је за јавно снабдевање водом, пољопривреду/наводњавање, индустрију и флаширање воде. Свако захватање вода подлеже издавању водне дозволе, осим за потребе сопственог домаћинства, уколико вода извире на његовом земљишту, али не отиче изван његове границе, као и у случају да се подземне воде захваћене на његовом земљишту користе за пиће, напајање стоке и санитарне потребе.

Будуће водоснабдевање у општини Рача је организовано у 3 одвојена водоводна система, и то:

Осим постојећих изворишта "Рача" и "Трска", на коти 120mnm, капацитета 24,5L/sec (оверене резерве), изворишни капацитети у општини Рача, према техничкој документацији урађеној од стране "AQUARIUS" д.о.о. ("Главни пројекат израде експлоатационог бунара Б-2 у насељу Велико Крчмаре", 2012. год; "Главни пројекат израде експлоатационог бунара СБ-1 у Сепцима", 2012. год. и "Главни пројекат израде експлоатационог бунара ВБ-2 у Вишевцу", 2012.год;) као и документацији урађеној од стране "ГЕО-ХВБ д.о.о." ("Пројекат изведеног стања експлоатационог бунара Б-2 у селу Велико Крчмаре", 2012. год. и "Пројекат изведеног стања експлоатационог бунара СБ-1 у Сепцима), су следећих могућности:

1. извориште "Вишевац", на коти 160mnm капацитета 3,5L/sec;
2. извориште "Сепци", на коти 163mnm капацитета 3,5L/sec;
3. извориште "Крчмаре", на коти 245mnm капацитета 10L/sec.

Потребе за водом

Претходном планском документацијом, урађеном на основу Генералног пројекта водоснабдевања насеља општине Рача, (Холдинг систем "Јанко Лисјак" а.д. Београд, март 2011.год.), процењене норме потрошње воде за градско становништво износе 488 L/кор./дан, а за сеоско становништво 461L/кор./дан. С обзиром на нове трендове сагледавања потреба за водом у смислу третирања воде као ограниченог ресурса тако да се вода високог квалитета користи за водоснабдевање становништва и индустрије која захтева овакав квалитет, узрокује мању специфичну потрошњу у прорачунима. Према Плану управљања водама до 2027. године, специфична потрошња од 200 L/кор./дан је задовољавајућа за плански период. Ефикасни инструмент за управљање потражњом за водним услугама је тарифна структура, тако да се плаћа већа цена за потрошњу воде која премашује званичну дефиницију рационалне потрошње воде, која износи 5m³ месечно по члану домаћинства.

Резервоари

Тренутно функционишу два резервоара: "Стари резервоар", запремине V = 220 m³ који је изграђен 1968. године, и "Нови резервоар", запремине V = 1.000 m³ (2 x 500 m³) изграђен 2006. године. Запремина резервоара је довољна за изравнање дневне потрошње постојећег система водоснабдевања.

Планирани резервоари будућих система водоснабдевања су:

- "Вишевац 1 и 2", запремине око 650 m³. "Вучић 1 и 2" и "Сипић 1 и 2" у систему "Рача-Вишевац";
- "Сараново" запремине око 700 m³, у систему "Сепци";
- "Крчмаре", "Крчмаре 1" и "Јарушице" запремине око 300 m³ у систему "Крчмаре".

Резервоарски капацитети треба да задовоље услов запремине веће 40% од max. дневне потрошње, ради покрића часовног максимума потрошње.

Постројење за пречишћавање воде ("фабрика воде")

На коти 180 mnm, поред постојећих резервоара, изграђено је Постројење за пречишћавање воде ("фабрика воде") где се третира сва захваћена вода са изворишта. До резервоара и "фабрике" вода се допрема потисним цевоводом (LG Ø 100 mm), са бунарских поља бунара 1 и 2 и потисним водом (PЕND DN 250 mm), са бунарских поља бунара 3, 4, 5 и 6.

Дистрибутивна мрежа

Након третмана у "фабрици воде" преко азбест-цементне цеви Ø 200 mm (АС Ø 200 mm) примарне мреже вода се гравитационо дистрибуира потрошачима јавног градског система водоснабдевања.

Укупна дужина постојеће дистрибутивне водоводне мреже износи око 12 километара, док наведени систем водоснабдевања има око 12000 регистрованих потрошача.

Систем функционише као јединствена висинска зона са максималним притисцима, на најнижим деловима од 5,0 до 5,5 бара.

Будуће водоснабдевање у општини Рача би било организовано у 4 висинске зоне:

- I висинска зона од коте 114mnm до коте 160mnm;
- II висинска зона од коте 160mnm до коте 220mnm;
- III висинска зона од коте 220mnm до коте 280mnm;
- IV висинска зона од коте 280mnm до коте 340mnm.

КАНАЛИСАЊЕ

Употребљене воде

Постојећи канализациони систем организован је као сепаратни систем. Сакупљање и одвођење употребљених вода изведено је у зони КО Рача и КО Адровац, и представља класичан колекторски цевни улични канализациони систем, са секундарним и терцијарним латералама. Овај систем чини укопани цевни канализациони развод са оптималним бројем ревизионих канализационих окана.

Мрежа је изведена од различитог цевног материјала: бетонских цеви, керамичких цеви, пуних цеви од поливинил хлорида (PVC) и коругованих цеви од поливинил хлорида (PVC). Укупна дужина неведене канализационе мреже износи око 19 километара, са око 12000 регистрованих потрошача. Пречници цевног развода крећу се у дијапазону од Ø 150 mm до Ø 400 mm.

Главни колектор, Ø 400 mm, гравитационо одводи употребљене воде до црпне станице шахтног типа од АБ, (ова црпна станица се налази у близини границе између КО Рача и КО Доња Рача) опремљеном аутоматском механичком решетком и две потопне пумпе (радна и резервна) карактеристика $Q=49,4 \text{ L/s}$ $H=8,2 \text{ m}$. Даље, овако препумпана отпадна вода одлази на постројење за пречишћавање отпадних вода у Доњој Рачи (ЦППОВ "Рача"). Главни колектор је неопходно реконструисати.

Постројење за пречишћавање отпадних вода "Рача" капацитета 7000 ЕС (еквивалент становника) изграђено је и пуштено у погон 2020. године. Постројење на линији воде има примарно и секундарно (биолошко) пречишћавање са накнадном дезинфекцијом, хлорисањем. За третман муља усвојен је поступак који укључује фазе гравитационог угушћивања, хемијског кондиционирања и механичке дехидрације. После третмана у овом постројењу пречишћена вода се испушта у реку Рачу.

Санитација сеоских насеља се изводи на примитиван начин преко директног изливања отпадних вода на пољопривредно земљиште, или преко неадекватних септичких јама, чиме се угрожавају локална изворишта воде за пиће.

Обзиром на конфигурацију терена и међусобну удаљеност појединих села, претходном документацијом будући канализациони систем у општини Рача је подељен на 4 целине, са посебним уређајима за пречишћавање, и то:

1. ЦППОВ "Рача", за насеља Рача, Доња Рача, Бошњане, Адровац, Поповић, Миравецац, Вучић, Мало Крчмаре и Сипић, укупно 7000 ЕС (еквивалент становника), реципијент је река Рача;
2. ППОВ "Јасеница", за насеља Сераново и Сепци, укупно 1000 ЕС, реципијент је река Јасеница;
3. ППОВ "Вишевац", за насеља Вишевац, Ђурђево, Борци и Доње Јарушице, укупно 1200 ЕС, реципијент је река Рача и
4. ППОВ "Крчмаре", за насеља Велико Крчмаре и Војиновац, укупно 600 ЕС, реципијент је река Крчмара.

Ова решења се задржавају иако је већина ППОВ мања од 2000 ЕС, што је важећи критеријум националне регулативе, заснован на одредбама Директиве о пречишћавању комуналних отпадних вода, јер иде у прилог заштити животне средине. Квалитет вода, које се упуштају у реципијент, морају бити у складу са Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода ("Сл.гласник РС, бр.74/2011"), Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС" бр.67/11, 48/12 и 1/16), Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС" бр.24/2014) и Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС" бр.50/12). Мерење количина отпадних вода треба вршити сходно Правилнику о начину и условима за мерење количине и испитивање отпадних вода и садржини извештаја о извршним мерењима ("Сл.гласник РС" бр.33/2016).

За сеоска насеља се препоручује примена савремених "пакетних уређаја", код којих се све фазе одигравају у једној или више комора истог уређаја. За индивидуална домаћинства, која нису прикључена на сеоски канализациони систем, се препоручује изградња савремених, водонепропусних септичких јама са самоизливом у комбинацији са инфилтрационим каналом за прихват пречишћене воде. Отпадне воде са сточних фарми обавезно прикупљати у прописане отоке и третирати пре упуштања у систем, или их прописно евакуисати. "Црвену воду" из кланица скупљати у предвиђене специјалне септичке јаме и евакуисати по пропису.

Сви објекти у којима се обавља производња и постоје отпадне технолошке воде (кланице, млекаре, хладњаче и др.), морају имати посебно издата водна акта (услови, сагласности и дозволе), којима се регулишу услови, квалитет отпадне воде и њено упуштање у канализацију или природни реципијент. Није дозвољено

испуштање оваквих употребљених вода без претходног пречишћавања у подземне воде, водотокове, језера, бунаре или јавну канализацију. Отпадне воде, које имају карактеристике технолошких и термичких отпадних вода, морају да прођу кроз предтретман пре упуштања у канализацију комплекса или насеља.

Забрањено је испуштање у јавну канализацију свих отпадних вода које садрже хазардне супстанце изнад прописаних вредности, које могу штетно деловати на могућност пречишћавања вода из канализације, које могу оштетити канализациони систем и постројење за пречишћавање отпадних вода.

Атмосферске воде

Постојећи систем сакупљања и одвођења атмосферских отпадних вода изведен је у зони КО Рача, и представља класичан колекторски цевни улични канализациони систем, са секундарним и терцијарним латералама и уличним сливничким решеткама, обичним линијским и типа "Гајгер". Овај систем чини укупани цевни канализациони развод са оптималним бројем ревизионих канализационих окана.

Мрежа атмосферске канализације изведена је од различитог цевног материјала: бетонских цеви, пуних цеви од поливинил хлорида (PVC) и коругованих цеви од поливинил хлорида (PVC). Укупна дужина атмосферске канализационе мреже износи око 4 километра. Пречници цевног развода крећу се у дијапазону од Ø 200 mm до Ø 500 mm.

Цео систем је подељен у неколико сливова који гравитирају ка природним водотоцима и каналима (Липарски поток, поток Крагујевчић, река Рача), у које су и укључени.

Ширење непропусних површина на сливу као последица урбанизације је примарни покретач хидролошких промена и доводи до повећања и убрзања отицаја атмосферских вода, као и погоршања његовог квалитета. Отицање у урбаним срединама разликује се од отицаја у природним срединама. У природним срединама највећи део вода инфилтрира се у подземље док код урбаних средина површине различите намене (објекти, саобраћајнице, паркиралишта и друге водонепропусне површине) мењају основне компоненте отицања, тако што се мањи део вода инфилтрира у подземље, ниво подземне воде опада, смањује се површинско и подземно отицање, а због недостатка зеленила смањује се и количина палих вода која испарава у атмосферу. Примена планирања у управљању атмосферским водама је једно од важнијих питања коме се мора приступити са више аспеката чиме се мора сагледати промена климе, глобално загревање а самим тим и повећање количине атмосферских вода, повећање интензитета падавина који мора да буде сагледан у планирању и пројектовању. У последње две деценије промењен је приступ планирању и управљању атмосферским водама. Савремени трендови проблематику одводње атмосферских вода решавају интегрално, мултидисциплинарним тимским радом и применом низа административних и техничких мера које имају за циљ смањење негативних утицаја измењеног хидролошког режима отицаја и загађења које атмосферске воде носе у водопријемнике. Одводњу атмосферских вода вршити, према природном начину отицања, применом децентрализованих локалних система управљања кишним отицајем који укључују системе за задржавање воде на сливу, инфилтрацију, поновно коришћење кишнице, а само вишкови ће се испуштати у животну средину, под условима који неће угрозити водопријемник. **Приоритетно је потребна израда студије управљања атмосферским водама за урбано подручје насеља Рача чија решења ће се уградити у наредне урбанистичке планове и пројекте.**

МЕЛИОРАЦИЈЕ

(ОДВОДЊАВАЊЕ И НАВОДЊАВАЊЕ, УРЕЂЕЊЕ ВОДОТОКА)

По одлуци о утврђивању Пописа вода I реда ("Сл.гласник РС" бр.83/2010), на територији општине Рача водотци I реда су река Рача и Јасеница док су остали водотци дефинисани као водотци II реда:

У сливу реке Јасенице: поток Трнава, поток Блатар, поток Буковац, Трешљанац, средњи Јалак и Мртваја и поток Саловник;

У сливу реке Раче: Гочобијски, Јабуковачки, Лукањски, Бошњак, Доловски, Бубањски, Чесмански, Мићаковац, Крагујевчић, Липарски, Смрдански, Кречански и Влашићки поток као леве притоке а са десне стране се уливају Крчмара, Мучибаба, Изиповац, Поповићки, Миращевачки, Бурделина, Вучићки, Сипићки и Мађупски поток.

На подручју Просторног плана постоје делимично изграђени објекти за заштиту од поплава на појединим водотокима. Поред заштитних насипа уз Рачу и Јасеницу (као водотоке I категорије уз које су насипи делимично изграђени и на подручју ван општине Рача и у функцији су заштите од поплава како околних општина тако и делова територије општине Рача), заштитни објекти на водама II реда на територији општине налазе се на следећим локацијама:

- Обострани земљани насипи уз потоке Блатар (2x1.80km), Бошњак (2x0.70 km), Сипић (2x1.40 km) и леви насип уз Доловски поток 0,90km, којима се формира заштитна касета око брањеног подручја са водним објектима уз воде I реда и чине функционалну целину заштите брањеног подручја од поплава од спољних вода I реда (сектор М3.1, М3.2 и М 4.1.) и саставни су део Оперативног плана одбране од поплава за 2021. годину („Сл.гласник РС“ број 158/20). На осталим водама II реда на територији општине Рача нема изграђених заштитних објеката.
- Наведени обострани насипи уз поток Блатар су јасенички успорни насипи и део су затворене касете "Мраморац", за чије одржавање је надлежно ЈВП "Србијаводе". Наведени обострани насипи уз

поток Бошњак део су отворене касете "Рача", за чије одржавање је надлежно ЈВП "Србијаводе". Наведени обострани насипи уз поток Сипић су део затворене касете "Баточина-Лапово", за чије одржавање је надлежно ЈВП "Србијаводе". Наведени леви насип уз Доловски поток 0,90км, део су затворене касете "Марковац", за чије одржавање је надлежно ЈВП "Србијаводе".

Насипи су у функционалном стању, минор корита су обрасла биљном вегетацијом. Оштећења на насипима нема. Уколико би се остварио годишњи обим одржавања од 100% подручја у зонама наведених заштитних објеката била би заштићена од поплавног таласа. Критични рејони су најчешће на местима укрштања потока Бошњак и Трнава са државним путем.

Имајући у виду да река Рача има неуравнотежен водостај у зависности од климатских прилика, неопходно је предузети одговарајуће мере са циљем спречавања поплава. Велику улогу у изједначавању вода и смањивању поплавних таласа на Рачи њеним притокама имале би мање акумулације које би требало подићи на Крчмари, Сипићском потоку и Рачи и на њеном лакатастом скретању тока између Ђурђева и Вишевца.

У циљу смањења ризика од штетног дејства вода, уређење водотока ће и у наредном периоду представљати неопходну активност за очување стабилности и спречавање деформације речног корита као и обезбеђење пропусне моћи корита. Стратегија управљања водама такође прецизира широк спектар мера за управљање ризиком од поплава које укључују регулисање малих и великих водотока, где је то неопходно како би се осигурала заштита становништва и инфраструктуре, унутар и изван насеља, истовремено смањујући хидроморфолошке промене, поштујући услове и критеријуме за заштиту животне средине и примењујући, колико је то могуће, принципе "природне регулације". Централна кључна мера у овом контексту је мера природног задржавања воде, мада су мере у вези са управљањем у сектору вода (административни и правни алати) такође неопходне. Такође, мере побољшања базе знања којом се смањује неизвесност везано за поплавне догађаје и друге релевантне мере такође треба подстицати и примењивати на основу процене случаја, нпр. идентификовањем "жаришних тачака" (тзв. „hot spots").

Активностима на превентивним радовима у претходном периоду смањен је у великој мери ризик од плављења, поготову у насељеним местима, а у наредном периоду, поред одржавања постојећих објеката за заштиту од поплава, посебно је значајно уређење Липарског потока са притокама (поток Мићаковац, Крагујевчић, Бошњак, Рибник, Кречански и Вучичански поток), за који постоји урађен Елаборат из 2019. године од стране "Зокинг инжењеринг", Велика Плана, као и Миращевачког потока и Лукањског у зонама критичних места.

Наводњавање пољопривредних култура је далеко највећи неповратни потрошач воде (у вегетационом периоду 0,3-0,5 L/s по ха, зависно од примењене методе наводњавања), па за задовољење ових потреба треба користити превасходно површинске воде, а уколико ове нису доступне за рационално коришћење, могу се користити и подземне воде, под условом да њихова експлоатација не угрожава задовољавање потреба за водом приоритетних корисника и природну средину.

Изградњу система за одводњавање пољопривредног земљишта треба вршити у склопу комасације, а у супротном, приоритети се утврђују уз поштовање критеријума прописаних законом, при чему је први критеријум обезбеђена заштита од спољних вода подручја на коме се систем гради. Неповољне ефекте високих нивоа подземних вода треба отклањати и изградњом хоризонталне цевне дренаже.

1.7.3. Енергетска инфраструктура

1.7.3.1. Електроенергетска инфраструктура

Конзумно подручје "Електродистрибуција Србије" огранак Електродистрибуција Крагујевац Општине Рача изузев насељеног места Сараново и дела насељеног места Сепци-Сепци Поља електричном енергијом се снабдева из ТС 35/10 kV „КГ 06“, која располаже са два трансформатора 35/10 kV снаге по 8MVA. Напајање ТС КГ 06 се врши преко два далеководна 35 kV и то из правца:

- главно напајање из ТС КГ 0018 Лапово 110/35 kV
- резервно напајање из ТС КГ 08 Лапово 35/10 kV

у максималном режиму далеководна 35kV, преноси се снага 5-6 MW. Укупно има 4502 потрошача из категорије широка потрошња, 50 потрошача из категорије јавно осветљење и 51 потрошач из категорије комерцијална потрошња. Преко ТС КГ 06 35/10 kV са напаја укупно 79 трафостаница 10/0,4 kV. Дужина надземне мреже 10 kV је 90 км, а подземне (кабловске) 10 kV је 10 km. Надземна мрежа је претежно на бетонским стубовима. Укупна снага трафостаница ТС 10/0,4 kV је 25,82 MVA, са одговарајућим напојним водовима, који задовољавају садашње потребе потрошача. Дужина нисконапонске мреже 0,4 kV износи око 300 км.

У границама обухвата просторног плана Општине Рача нема објеката који су у власништву "Електромрежа Србије" А.Д. У плану развоја преносног система и плану инвестиција у обухвату предметног плана није планирана изградња електроенергетске инфраструктуре која би била у

власништву Електромрежа Србије. У случају градње линијских објеката од електропроводног материјала (цевоводи, гасоводи, нафтоводи, бакарни ТК каблови са металним плаштом и друго) у оквиру граница обухвата просторног плана, због индуктивног утицаја високонапонских далеководова који се налазе ван оквира граница, потребно је обратити се за услове ЕМС АД.

Анализом електродистрибутивне мреже 10kV, утврђено је да укупна енергија коју постојећи водови могу да пренесу у поједине зоне задовољава потребе, испоруку и квалитет електричне енергије у напајању постојећих потрошача.

Планирана је изградња нових електроенергетских објеката и успостављање ефикасног система управљања и коришћења електроенергетских објеката и мреже уз примену савремених решења и модернизацију система дистрибуције према највишим стандардима, која подразумева увођење модерног система даљинског управљања уз замену постојеће енергетске и секундарне опреме у ТС КГ 06, аутоматизација надземне мреже 10 kV, уградња паметних бројила у ТС 10/0,4 kV.

Изградњом нових трафостаница преносног односа 10/0,4kV као и водова 10 kV, нове опреме за побољшање напонских прилика, планирати повећање поузданости и квалитета испоруке електричне енергије.

Развоју система допринела би изградња нових ТС 10/0,4 kV, које би биле типске БТС, 630 kVA или 2x630 KVA, уз постепену реконструкцију и типизацију постојећих, као и изградња нове кабловске мреже 10 kV и 1 kV, уз формирање одговарајућих прстенова, на територији унутар граница обухвата плана.

Уклапање у урбанистичка и саобраћајна решења своде се на постепено превођење постојеће надземне мреже напона до закључно 35 kV у подземну. Трасирање каблова изводи се у зонама тротоара саобраћајница и зелених површина, у складу са прописима код укрштања, приближавања и паралелног вођења са осталом инфраструктуром и другим објектима.

Реконструкција постојеће мреже, заменом постојећих елемената инфраструктуре (каблова, надземних водова, стубова, ...) новим, због преоптерећења или смањења губитака, дуплирањем водова због повећања поузданости, односно обезбеђења резервног напајања у случајевима испода, кварова на мрежи, или других критичних ситуација које не одложно захтевају радикалне активности на мрежи, уколико није дошло до реализације планом предвиђене одговарајуће саобраћајнице чија је зона тротоара истим планом предвиђена за трасирање каблова, може се реализовати у складу са постојећим трасама надземних и подземних водова. Паралелно са 10kV кабловима предвидети полагање и телекомуникационих каблова за прикључење новопроектованих ТС у систем даљинске контроле и командовања.

Трафостанице 10/0,4 kV, типске 630 kVA (или 2x630 kVA), могу се градити на грађевинским парцелама, уз решавање имовинско-правних односа и обавезно усклађивање траса енергетских водова са постојећим, или одговарајућим планом предвиђеним трасама, и користити за напајање електричном енергијом објеката, како на парцели на којој се налази, тако и на околним грађевинским парцелама.

Нисконапонска мрежа треба да претрпи постепено превођење из надземне у подземну мрежу, одрађивањем прикључака објеката подземним инсталацијама и уклапањем траса каблова у нова урбанистичка и саобраћајна решења. У области јавног осветљења могуће је остварити побољшање енергетске ефикасности применом савремених решења, коришћењем светиљки са изворима светла која дају квалитетну осветљеност, обезбеђују добру репродукцију боја, а с друге стране врше уштеду електричне енергије, што се може остварити и применом неког од система за даљинско управљање јавним осветљењем.

На графичком прилогу постојеће стање са планом развоја је приказано на начин који добро приказује концепт решења, али зато не даје прецизне локације кабловских водова и трафостаница. За приказ постојећег стања нису постојали довољно прецизни улазни подаци, па је пре реализације саобраћајница неопходно извршити утврђивање трасе постојећих водова, или трасе утврдити на основу података који се чувају у „Служби за катастар непокретности“, уколико су водови већ снимљени. Прецизно су дати коридори у оквиру саобраћајница који се резервишу за полагање електроенергетских водова. Овом приликом није било могуће дефинисати све потребе за попречним прелазима преко саобраћајница које диктира динамика изградње планираних објеката, тако да је потребно одобрити и додатне прелазе у складу са дефинисаним правилима грађења.

Електроенергетску инфраструктуру приликом реконструкције или нове изградње усагласити са другим инфраструктурним објектима, а у складу са датим правилима грађења.

У насељеним местима реконструисати постојећу или увести нову јавну расвету.

1.7.3.2. Гасификација и топлификација

Дистрибутивни гасовод средњег притиска и мернорегулационе станице - за обезбеђење снабдевања природним гасом територије општине Рача и Топола, изграђен је дистрибутивни челични гасовод максималног радног притиска 16 bar, од ГМРС „Марковац 2“ до мернорегулационих станица

МРС „Рача“ и МРС „Сараново“ у којима се врши редукција притиска гаса на 4 bar, мерење протока и одоризација.

Деоница 1 дистрибутивног челичног гасовода пречника ДН 250 води се од ГМРС „Марковац 2“ преко територије општине Велика Плана у правцу запада и улази на територију општине Рача јужно од државног пута Iб реда бр.27, наставља у правцу запада у појасу између државног пута Iб реда бр.27 и реке Раче до локације МРС „Рача“. Дужина деонице 1 на територији општине Рача је око 7.500m.

Мернорегулациона станица „Рача“ од 8.000m³/h, на западном ободу насеља Рача, у зони државног пута Iб br. 369. Деоница 2 дистрибутивног челичног гасовода пречника ДН 250 води се од МРС „Рача“ према Наталинцима, јужно од државног пута Iб реда бр.27, све до границе са општином Топола и насеља Наталинци. Дужина деонице 2 на територији општине Рача је око 14.000m.

Мернорегулациона станица „Сараново“ капацитета 1.500m³/h, смештена је северно од државног пута Iб реда бр.27. Трасе гасовода и локације МРС приказане су на рефералној карти број 2.

Дистрибутивни гасовод ниског притиска - гасоводна мрежа од ПЕ цеви максималног радног притиска 4bara, изграђена је за дистрибуцију природног гаса од мернорегулационих станица (МРС) до крајњих корисника. Ова мрежа се по правилу води у јавним површинама, у појасу улица и локалних путева, а по потреби и у путном појасу регионалних и магистралних путева. Изграђене су четири дистрибутивне гасоводне мреже (ДГМ) и то:

- ДГМ „Рача, Бошњане и Адровац“ која се напаја из МРС „Рача“ и намењена је за снабдевање природним гасом насеља: Рача, Бошњане и Адровац;
- „ДГМ Општине Рача – зона исток“ која се напаја из МРС „Рача“ и намењена је за снабдевање природним гасом насеља Доња Рача;
- „ДГМ Општине Рача – зона југ“ која се напаја из МРС „Рача“ и намењена је за снабдевање природним гасом насеља Мало Крчмаре, Миращевац, Поповић, Сипић, Велико Крчмаре, Вишевац, Војиновац и Вучић;
- „ДГМ Општине Рача – зона запад“ која се напаја из МРС „Сараново“ и намењена је за снабдевање природним гасом насеља Ђурђево, Сараново, Сепци, Борци и Доње Јарушице

Позиције траса дистрибутивних гасовода максималног радног притиска 4bara по насељима су приказане у катастру подземних водова и инсталација, при чему су у реализованом стању на терену могућа одступања од података из катастра подземних водова и инсталација, те је при извођењу радова неопходно извршити пробне ископе („шлицовања“) ради утврђивања положаја гасовода (при извођењу објеката за које су издати локацијски услови и грађевинска дозвола на основу плана).

За загревање објеката у зимском периоду се као огрев користи угаљ и дрво. У општинском центру у објектима управе и друштвених активности користе се блоковске и индивидуалне котларнице.

Развој мреже и објеката планске смернице:

- изградња дистрибутивног гасовода од челичних цеви МОР 16 bar. Трасе планираних гасовода синхронизовати са осталим инфраструктурним водовима.
- изградња дистрибутивне гасоводне мреже од полиетиленских цеви МОР 4 bar коју треба предвидети имајући у виду густину и намену постојећих и планираних објеката.
- Дистрибутивни гасовод планирати у регулационом појасу саобраћајница, у јавном земљишту, у зеленим површинама или тротоарима са једне или обе стране саобраћајнице, зависно од потенцијалних потрошача, тако да се омогућу једноставно прикључивање на дистрибутивни гасовод. Трасе планираних гасовода синхронизовати са осталим инфраструктурним водовима.
- изградња МРС за које ће се кроз израду одговарајуће планске документације одредити локације - грађевинске парцеле у складу са техничком документацијом за гасоводну инфраструктуру, при чему им се мора обезбедити приступни пут минималне ширине 3 метра и прикључка на ТТ мрежу.
- изградња гасних прикључака од места прикључења на дистрибутивну гасоводну мрежу МОР 4 bar до објеката будућих потрошача и мерно регулационих станица или регулационих станица и мерних сетова (у складу са планираним начином потрошње гаса) за предметне делове стамбено – пословних објеката тако да сваки власник просторне целине (стамбене или пословне) има посебно мерење потрошње гаса.
- завршетак изградње дистрибутивне гасоводне мреже за сва сеоска насеља на територији Општине (радног притиска до 4 bara) која до сада нису опремљена овим видом гасоводне мреже и објеката;
- оптимизација изграђених система даљинског грејања у топлани на природни гас, оптимално у неком од индустријских погона који располаже одговарајућим техничким условима и неколико објеката у општинском центру, како би се што већи број објеката прикључио на систем даљинског грејања.

При избору трасе планираних гасовода мора се осигурати безбедан и поуздан рад дистрибутивног гасовода, као и заштита људи и имовине, тј. спречити могућност штетних утицаја околине на гасовод и гасовода на околину. При избору трасе гасовода мора се осигурати:

- Да гасовод не угрожава постојеће или планиране објекте и планирану намену коришћења земљишта у складу са планским документима;
- Регулационо коришћење подземног простора и грађевинске површине;
- Испуњеност услова у погледу техничких захтева других инфраструктурних објеката у складу са посебним прописима;
- Усклађеност са геотехничким захтевима.

При трасирању гасовода поштовати сва прописана растојања од гасних инсталација прописан:

- Правилником о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска ветлег од 16 bar ("Сл. гласник РС", бр. 37/13, 87/15),
- Правилником о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar ("Сл. гласник РС", бр. 086/2015), и
- Техничким условима за издању у заштитном појасу гасоводних објеката (датим у овом Просторном плану поглавље 2. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ТЕХНИЧКЕ И КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ 2.8. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ГАСОВОДНЕ МРЕЖЕ О ОБЈЕКТА)

1.7.3.3. Обновљиви извори енергије

Подручје Плана спада у подручја са великим бројем сунчаних дана у току године и великом просечном дневном енергијом глобалног сунчевог зрачења, што представља велики потенцијал за експлоатацију сунчеве енергије.

Просечна годишња вредност дневне енергије сунчевог зрачења за територију која се налази у захвату Плана износи од 4 до 4.2 kWh/m² (хоризонтална мерна површина), а вредности се крећу од 4.6 до 4.8 kWh/m² (мерна површина под углом 30о према југу) тако да подручје Плана спада у подручја повољна за експлоатацију енергије сунца.

Потребно је урадити техноекономске анализе и мерења која ће показати исплативост великих инвестиција у производњу електричне енергије из енергије сунчевог зрачења на територији Плана као и за то погодне локације.

Коришћење соларних колектора за добијање санитарне топле воде у домаћинствима, пословним и индустријским објектима је један од начина једноставног и ефикасног коришћења сунчеве енергије. У домену пољопривредне производње енергија сунца се може користити за грејање пластеника и стакленика употребом соларних колектора.

Биомаса представља биоразградив део производа и остатака у пољопривреди (биљне и животињске супстанце), отпада и остатака у шумарству, као и биоразградиви део градског и индустријског отпада. Подразумева се да ови отпаци не садрже штетне и опасне материје у себи. Због трошкова транспорта биомасу на овом простору треба користити углавном у непосредној близини настанка ових сировина ради задовољавања енергетских потреба објеката пољопривредне производње. Поред овога, прерађена биомаса у виду брикета и пелета или сечке може се ефикасно користити у котларницама као замена за друге врсте енергената.

У оквиру грађевинског подручја могу се градити системи за коришћење обновљивих извора енергије. Енергија се може користити за сопствене или комерцијалне потребе. Инсталирање фотонапонских система и постављање соларних колектора дозвољено је на крововима објекта. Формирање самосталних комплекса за коришћење енергије сунца инсталираних на тлу се не предвиђа. У радној зони дозвољена је изградња двопаменских објеката, али и постављање панела у комплексу (на земљишту), као пратећа намена на парцели.

1.7.4 Електронска комуникациона инфраструктура

Телекомуникације су област са најдинамичнијим развојем који је скоро немогуће предвидети на неки дужи период. Свакодневни развој нових технологија у овој области је праћен честим увођењем потпуно нових услуга и сервиса које од оператера и провајдера из ове области траже константно улагање у инфраструктуру. Само у последњих неколико година, класична фиксна телефонија и телевизија су развојем мобилне телефоније, интернета и кабловске телевизије, потиснуте у други план пред овим новим услугама.

Територију у границама захвата предметног просторног плана општине а покривају емисионе станице: Црни Врх Јагодина и Авала. Емитовање дигиталних и телевизијских програма се изводи по стандарду EN 302755 (DVB-T2) уз стандард за видеокомпресију H.264 и аудио MPEG 2. Емитовање радијског сигнала се изводи по стандарду - SRPS N.N6.0.15 и SRPS N.N6.0.15/1. Преко територије прелази радио релејни коридор ЈП ЕТВ Црни Врх Јагодина - Авала. ЈП ЕТВ нема планове за изградњу нових објеката на територији обухвата плана.

У границама обухвата плана за општину Рача, Телеком Србија поседује објекте електронске комуникације. Планом је неопходно предвидети обезбеђење и заштиту свих објекта електронских комуникација како би се евентуалним изменама реконструкцијом постојећих или изградњом нових објеката нашли у зони изградње и били угрожени. Има следеће комуникационе објекте:

- Комутациони уређаји, главна дигитална централа, као и дигиталне централе типа MSAN, mIPAN и Mdsam,
- Кабловска ТК канализација
- Месна бакарна ТК мрежа, подземна и надземна
- Међумесни каблови транспортне оптичке мреже
- Базне станице MTS-а
- HFC (Hybrid Fiber/Coax) мрежа

Постојећи подземни међумесни бакарни и оптички каблови, обезбеђују и носе врло значајан међународни, међумесни и месни ТК саобраћај, па било каквим грађевинским радовима не сме доћи до угрожавања нормалног функционисања саобраћаја електронских комуникација и мора увек бити обезбеђен адекватан приступ кабловима и ТК објектима ради њиховог редовног одржавања и евентуалних интервенција.

У циљу што једноставнијег решавања за новим прикључцима и проширења услуга, потребно је обезбедити приступ свим планираним објектима приводном ТК канализацијом, односно, потребно је извршити усклађивање постојећих капацитета ТК канализације и ТК мреже са планираним потребама. Треба предвидети коридоре телекомуникационе инфраструктуре (ТК канализација, заштитне цеви, подземна ТК бакарна мрежа, оптичка мрежа и HFC мрежа уз све саобраћајнице уз поштовање важећих техничких услова о дозвољеним растојањима паралелног полагања и укрштања са осталим инфраструктурним водама. Ширина коридора је један метар. Планира се и изградња микроровова дубине до 15цм и ширине до 3цм који би се полагао на површинама као што су коловози и тротоари који имају основу од компактног материјала (асфалт или бетон). Трасе будућих микроровова су могућа дуж свих улица где немамо постојећу канализациону инфраструктуру као и на трасама постојеће канализационе инфраструктуре јер се очекује да ће временом доћи до заузимања постојеће канализационе инфраструктуре. Изградња поменутих микроровова је дефинисана међународним стандардима. Трасе будуће канализационе инфраструктуре морају да обухвате обе стране свих улица како би се лакше приступало свим стамбеним и пословним објектима.

Приликом планирања нове или реконструкције постојеће саобраћајне инфраструктуре предвидети паралелно полагање кабловских цеви за накнадно провлачење ТК каблова у регулационом појасу саобраћајница, испод тротоара или у зеленом појасу. На овакав начин ови ресурси би били расположиви за будуће проширење мреже или пружање нових услуга.

На местима укрштања нових траса ТК каблова са коловозима, као и испод бетонских и асфалтних површина, предвидети полагање PVC fi110mm цеви како би се избегла накнадна раскопавања површина.

Кабловска ТК окна планирати на сваком скретању траса каблова и на правцима не дужим од 100м. Тендеција развоја електронским комуникација усмерена је на изградњи оптичких и HVC мрежа које се повезују са централном концентрацијом. С обзиром на такве тендеције развоја планира се и унапређење оптичке мреже изградњом нових оптичких каблова и проширењем капацитета постојећих.

Такође се планира и реализација GPON и FTTH технологије, повезивањем корисника оптичким кабловима што омогућава брзе протоке и минимални утицај ометејућих фактора (удаљеност од концентрације, утицај струје,...), као што су дигитална телевизија, интернет великих брзина и слично.

Телекомуникационе мреже новије генерације доносе значајно, квалитетније и напредније сервисе, као што су Triple-play – широко појасни приступ интернету, пренос тв сигнала и телефоније преко јединственог уређаја.

Развој ТК услуга засновани су на замени постојеће бакарне приступне мреже оптичким кабловима, тиме се добија бољи квалитет и поузданост услуга, као и веће брзине интернета независно од удаљености корисника од уређаја.

Изградњу нових MSAN-ова треба предвидети на јавним површинама и на грађевинским парцелама у оквиру осталих намена, уз решавање имовинско-правних односа, уз обавезно планирање подземних инсталација и усклађивање делова траса подземних ТТ водава које су на јавним површинама са урбанистичким и саобраћајним решењима датим у графичком делу плана.

Изградња нове и реконструкција постојеће мреже на грађевинској парцели на којој се налази постојећа телефонска централа било каквог облика, или у случају парцеле без централе, (на пример у

случају потребе за измештањем постојећих каблова у циљу изградње новопланираних грађевинских објеката), може се извршити укидањем или измештањем постојећих и формирањем нових траса водова унутар парцеле, у складу са одговарајућим пројектима, усклађеним са новим урбанистичким решењима у виду подземних инсталација, све до тачке “увођења” у овим планом дефинисане трасе телекомуникационих водова у зонама тротоара саобраћајница и зелених површина.

Уклапање у урбанистичка и саобраћајна решења своди се и на усклађивање траса постојећих и нових подземних инсталација постепено превођење постојеће надземне тт мреже у подземну. Трасирање каблова, било да се ради о новопланираним или измештеним кабловима, или кабловима којима се врши каблирање постојећих надземних водова, изводити према овом плану у зонама тротоара саобраћајница и зелених површина, у складу са прописима код укрштања, приближавања и паралелног вођења ове са осталом инфраструктуром и другим објектима.

Реконструкција постојеће мреже заменом постојећих елемената инфраструктуре, (каблова, надземних водова, стубова...), новим, због преоптерећења или смањења губитака, дуплирањем водова због повећања поузданости, односно обезбеђења резервног напајања у случајевима испада, прекида водова, кварова на мрежи или других критичних ситуација које неодложно захтевају радикалне активности на мрежи, уколико није дошло до реализације планом предвиђене одговарајуће саобраћајнице чија је зона тротоара или зелених површина овим планом предвиђена за трасирање каблова, може се реализовати у складу са постојећим трасама надземних и подземних водова. Обавеза је оператора да касније код реализације планом предвиђене саобраћајнице изврши измештање, односно усклађивање траса у складу са планским решењем датим предметним планом.

1.7.5. Остала комунална инфраструктура – објекти намењени заједничком коришћењу и управљање отпадом

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Према Стратегији управљања отпадом у Републици Србији, као и Програму управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031 („Службени гласник РС“ бр. 12/2022) , општина Рача, са општинама Велика Плана, Смедеревска Паланка, Лапово, Деспотовац, Баточина и Свилајнац, припада Регионалном центру за управљање комуналним отпадом у Лапову. На основу споразума општина Лапово, Баточина, Рача, Велика Плана и Деспотовац, реализована је Регионална комунално – санитарне депонија „Врбак”.

Обавезу организованог сакупљања комуналног отпада је преузело предузеће „FCC ASA“ из Лапова. Отпад се прикупља у свим насељима Општине.

Без обзира што се комунални отпад прикупља и са сеоских територија, ова активност је недовољна, тако да је по селима присутно више сметлишта, где се бацају отпади.

До сада на територији општине Рача нису изграђени фруги објекти за управљање отпадом (трансфер станица, постројење за сепарацију рециклабилног отпада и сл).

Планске мере

У наредном периоду неопходно је:

- доношење новог локалног плана управљања отпадом, којим је потребно утврдити стање, циљеве, кораке решавања питања из области управљања отпадом на територији општине уз укључивање јавности
- депоновање комуналног отпада обављати ка санитарној регионалној депонији у Лапову,
- извршити санацију постојећих сметлишта у атарима сеоских насеља, паралелно са санитацијом постојеће несанитарне депоније „Рамњак“ – ово треба да буде редовна активност кроз годишње одржавање ових деградираних површина и спречавање њиховог стварања појачаним инспекцијским надзором;
- Изградња система примарне сепарације отпада - Примарна селекција отпада представља сепарацију отпада на месту настанка, у домаћинствима и код правних лица. Како у општини Рача није организована примарна сепарација увођење ове мере резултирало би стварањем мање количине отпада за депоновање, а веће количине сепарисаног рециклабилног отпада. Ова мера има за оснаживање ЈКП-а или РВВ доо за обављање послова примарне селекције отпада на месту настанка. Планирано је у складу са новим Локалним планом управљања

- отпадом приступити решавању административних процедура и разрадити системе за сакупљање и транспорт рециклабилних врста отпада из домаћинства и од правних лица.
- формирати једну или више трансфер станица на територији општине са могућношћу изградње рециклажног центра;
 - Подизање свести локалне заједнице и других генератора отпада из области управљања отпадом - Упознавање становништва са прописима и штетним утицајем отпада на животну средину има за циљ да сви они постану савеснији и одговорнији у управљању отпадом у општини. Овом мером је планирана промоција чистије општине, опис система управљања отпадом преко локалних медија, примарне сепарације отпада и едукација преко средстава јавног информисања, новинских портала, сајта општине и локалне телевизије.
 - очистити Општину од кабастог и осталог отпада;
 - доношење новог локалног плана управљања отпадом, којим је потребно утврдити

Услови и смернице за објекте за управљање отпадом:

На депонији неопасног отпада може се одлагати:

- комунални отпад после сепарације,
- неопасан отпад, било ког порекла који испуњава критеријуме за прихват на депонију неопасног отпада,
- стабилизovan и нереактиван (претходно третиран) опасан отпад који задовољава критеријуме граничних вредности за неопасан отпад;

Постројење за сепарацију рециклабилног отпада – (технолошка линија за аутоматско или мануелно раздвајање отпада), по правилу: поставља се поред депоније и представља функционалну целину издвојени рециклабилни отпад се третира (балира или пресује) и транспортује у постројења за рециклажу.

Трансфер станица – представља део регионалног центра где се комунални отпад истовара из возила за сакупљање отпада, прегледа уз издвајање отпада, кратко задржава, утовара у већа возила и транспортује на даљи третман на регионалну депонију „Врбак“. Реализација трансфер станице на територији општине Рача је могућа у циљу смањења трошкова управљања отпадом, услед разврставања отпада и његовог поновног враћање у процес производње као секундарне сировине, као и због смањења количине отпада који се транспортује и одлаже на регионалној депонији.

Општи услови за реализацију трансфер станице:

- дозвољена је изградња трансфер станице на подручју општине Рача;
- потребна израда урбанистичке и пројектне документације за изградњу трансфер станице;
- одлучивање о поступку процене утицаја на животну средину.

Критеријуми за избор локације трансфер станице:

Није дозвољено градити:

- у зонама заштите изворишта водоснабдевања,
- у заштићеним подручјима и зонама заштите заштићених подручја,
- на плавном и мочварном терену,
- на пољопривредном и водном земљишту,
- у зонама високих густина становања,
- у зонама централних функција (у непосредном окружењу школских објеката и комплекса, дечјих установа, објеката социјалне заштите, здравствених објеката и комплекса, верских објеката)
- у зонама спорта и рекреације;

Дозвољено је градити:

- у грађевинском подручју (на грађевинском земљишту);
- на грађевинском земљишту ван грађевинског подручја;
- у индустријским, радним и комуналним зонама;

Карактеристике локације трансфер станице:

- централни положај у односу транспортне руте (путање сакупљача),
- директан приступ камионским рутама и главној саобраћајници,
- на сеоском подручју (да може прихватити отпад у пречнику 20-30 км),
- величина (капацитет) локације утврђује се на основу односа постојеће и максимално пројектоване количине отпада),
- могућност проширења у простору;
- заштитна зона око локације (заштитно зеленило, природне, вештачке баријере);
- топографске карактеристике (раван или терен у благом нагибу),

- карактеристике руже ветрова;
- степен инфраструктурне опремљености;
- пејзажна уређеност – могућност партерног и пејзажног уређења;

Врсте отпада којима се рукује на трансфер станици:

- општински отпад (отпад из домаћинства),
- баштенски (зелени) отпад,
- опасан кућни отпад,
- рециклабилни отпад,
- обавезно је посебно издвајање грађевинског отпада;

Врсте отпада за које није дозвољено руковање на трансфер станици:

- инфективни медицински отпад
- велики предмети у расутом стању
- опасан отпад
- радиоактиван отпад
- нафтни резервоари
- угинуле животиње
- азбест
- течности, муљеве, прашкасте материје;

Опремање локације трансфер станице (тип трансфер станице):

- објекат, плато за прихватање отпада, сабијање, пребацивање у већа возила и отпремање на регионалну депонију,
- возила за сакупљање (возила сакупљача),
- претоварна-трансфер возила,
- интерне саобраћајнице,
- инфраструктура,
- партерно и пејзажно уређење,
- ограда са контролисаним улазом.

Услови на трансфер станици:

- није дозвољено дугорочно складиштење отпада на локацији,
- обавезно је брзо сакупљање/сабијање отпада,
- обавезан је брзи утовар у трансферно возило,
- трансфер возило мора напустити трансфер станицу за неколико сати,
- дозвољено је постављање контејнера за рециклабилне компоненте,
- дозвољено је одређивање простора за отпад који ће грађани доносити.

Центар за одвојено сакупљање рециклабилног отпада - место одређено општинском одлуком на које грађани доносе материјал погодан за рециклажу, кабасти отпад (намештај, бела техника), баштенски отпад. У зависности од броја становника који гравитира изабраној локацији, врста генерисаних отпада, са дефинисаном организацијом и потребном опремом, дозвољено је:

- формирање сортирне станице (сабирна, сакупљачка станица), за неопасан рециклабилан отпад, према прописаним критеријумима, условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом;
- формирање центра за рециклажу грађевинског отпада, према прописаним критеријумима, условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом;
- формирање рециклажних дворишта у складу са прописаним критеријумима, условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом;
- формирање рециклажних острва, у складу са прописаним критеријумима и условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом.

Управљање опасним отпадом - до реализације националног постројења за физичко- хемијски третман опасног отпада и регионалног складишта опасног отпада, управљање опасним отпадом вршиће се у складу са важећим Законом и подзаконским актима.

Сабирни центар (центри за сакупљање опасног отпада из домаћинства: отпадна уља, отпад електричних и електронских апарата и уређаја, истрошене батерије) могу бити уз локације центара за сакупљање рециклабилног отпада или трансфер станицу.

Управљање отпадом животињског порекла – гробље за угинуле животиње и кућне љубимце, (угинуле животиње и кућни љубимци, кланични отпад, отпад из постројења за прераду мяса, објекта за узгој животиња), до успостављања система за управљање овом врстом отпада на националном нивоу, организовати преко постојећих постројења за третман отпада животињског порекла (постојећих кафилерија) и формирањем гробља за угинуле животиње и кућне љубимце (јаме гробнице), као

прелазног решења, према критеријумима и условима заштите животне средине. Избор локације за формирање гробља за угинуле животиње и кућне љубимце (јаме гробнице), као прелазно решење, мора се извршити на основу упоредне вишекритеријумске анализе локација. Локације мора задовољавати следеће критеријуме:

- земљиште мора бити оцедно, без подземних вода, осунчано, ограђено, удаљено од површинских вода и ван зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања, удаљено од зона становања,
- локација мора бити опремљена потребном инфраструктуром и средствима за дезинфекцију,
- потребна површина локације је од 25–50ари. Пожељно је формирање заштитног појаса зеленила око локације.

Пољопривредни отпад - увођењем чистије производње, ВАТ и ВЕР у прехранбеној индустрији, утицати на смањење пољопривредног отпада. Пољопривредни отпад, биомасу као нус производ пољопривредне производње, користити за компостирање, добијање течних горива и биогаса.

Опште мере управљања отпадом-надлежни орган општине Рача:

- доноси Локални план управљања отпадом, обезбеђује услове и стара се о његовом спровођењу;
- уређује, обезбеђује, организује и спроводи управљање комуналним, односно инертним и неопасним отпадом на својој територији;
- уређује поступак наплате услуга у области управљања комуналним, односно инертним и неопасним отпадом;
- издаје дозволе, одобрења и друге акте у складу са Законом,
- води евиденцију и податке доставља ресорном Министарству;
- врши надзор и контролу примене мера поступања са отпадом у складу са законом.

Посебне мере управљања отпадом - обавезе оператера постројења:

- за постројења за која се издаје интегрисана дозвола припрема се и доноси План управљања отпадом;
- за постројења чија је делатност управљање отпадом и за која се издаје интегрисана дозвола или дозвола за управљање отпадом, доноси се Радни план постројења за управљање отпадом;
- произвођач или увозник чији производ после употребе постаје опасан отпад у обавези је да тај отпад преузме после употребе без накнаде трошкова и са њима поступи у складу са законом.

Произвођач отпада/оператер дужан је да:

- сачини план управљања отпадом и организује његово спровођење, ако годишње производи више од 100 t неопасног отпада или више од 200 kg опасног отпада;
- прибави извештај о испитивању отпада и обнови га у случају промене технологије, промене порекла сировине, других активности које би утицале на промену карактера отпада и чува извештај најмање пет година;
- преда отпад лицу које је овлашћено за управљање отпадом ако није у могућности да организује поступање са отпадом;
- карактеризација отпада врши се само за опасан отпад и за отпад који према пореклу, саставу и карактеристикама може бити опасан отпад, осим отпада из домаћинства;
- транспорт опасног отпада врши се у складу са прописима којима се уређује транспорт опасних материја, у складу са дозволом за превоз отпада и захтевима који регулишу посебни прописи о транспорту (ADR/RID/ADN и др);
- забрањено је одлагање и спаљивање отпада који се може поново користити;
- забрањено је разблаживање опасног отпада ради испуштања у животну средину;
- управљање посебним токовима отпада, (истрошене батерије и акумулатори, отпадна уља, отпадне гуме, отпад од електричних и електронских производа, флуоросцентне цеви које садрже живу, полихлоровани бифенили и отпад од полихлорованих бифенила (PCB), отпад који садржи, састоји се или је контаминиран дуготрајним органским загађујућим материјама (POPs отпад), отпад који садржи азбест, отпадна возила, отпад из објеката у којима се обавља здравствена заштита и фармацеутски отпад и отпад из производње титан диоксида) се врши сходно законским одредбама и релевантним подзаконским актима.

За обављање делатности управљања отпадом прибављају се дозволе и то: дозвола за сакупљање отпада, за транспорт отпада, за складиштење и третман отпада и за одлагање отпада. За обављање више делатности једног оператера може се издати једна интегрална дозвола. Дозволе за складиштење, третман и одлагање отпада издају се на период од 10 година.

Управљање амбалажним отпадом - опште мере за управљање амбалажним отпадом се спроводе у складу са: условима заштите животне средине које амбалажа мора да испуњава; условима за управљање амбалажом и амбалажним отпадом.

ОСТАЛИ КОМУНАЛНИ ОБЈЕКТИ И УСЛУГЕ

Од осталих комуналних услуга евидентно је да је у општини Рача комунална делатност зоохигијене на ниском нивоу, градска пијаца је дотрајала, недостају гробна места, а неке од зелених површина нису искоришћене у свом пуном потенцијалу.

Зелена пијаца постоји само у Рачи. Заступљее су зелена, сточна и робна пијаце.

Гробља постоје у Рачи и свим сеоским насељима и то су (осим у Рачи) углавном сеоска, класично-архитектонско- традиционалног типа. У појединим насељима има више гробаља.

Планске мере

У наредном периоду неопходно је:

- ефикасно одржавати постојећа гробља и привести их стандардима санитарно-хигијенских услова формирања и функционисања;
- унапређење објеката за сахрањивање - Недовољан број гробних места на гробљима у селима је проблем који је актуелан дужи низ година, као и недостатак капела у селима. У оквиру ове мере биће проширени капацитети сеоских гробаља уз постојеће локације и изграђене капеле у селима. Гробље у Рачи је у обухвату ПГР Рача. Ради унапређења услуга сахрањивања планирано је извршити анализу услова за сахрањивање на селима и направити листу приоритета за изградњу капела и пратећих објеката у селима, уз израду техничке документације, са прибављањем грађевинске за одабране локације. У том смислу потребно је извршити проширење постојећих гробаља према постојећој планској документацији и уређајним основама за села из овог Просторног плана;
- градска пијаца остаје на постојећој локацији која је дефинисана и кроз ПГР Рачеова на реконструкцији.
- Уређење и унапређење јавних зелених површина - Зелене површине су простори у граду предвиђени за рекреацију становништа, друштвено благостање, биодиверзитет, побољшавајући уживање у локалном окружењу. Повећање броја зелених површина и њихово унапређење утиче позитивно и на квалитет ваздуха у општини, као и на смањење температуре у насељу. Уједно представљају омиљене просторе у насељу за игру деце и рекреацију. Планира се уређење зелених површина у Доњој Рачи, у обухвату ПГР Рача. Такође је планирано подизање зелених површина, као и обнова зеленила уз саобраћајнице, као и планско подизање зелених површина у оквиру будућег бањског простора у Мирашевцу.
- Организовање система зоохигијене - Велики проблем у општини представљају напуштени пси луталице, који су често агресивни, нападају и уједају грађане. Изградњом азила, опремањем и запошљавањем нових кадрова биће омогућено сакупљање, транспорт, стерилизација, лечење, чиповање као и враћање збринутих паса.

1.9. ПРАВИЛА И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ДРУГО (заштита животне средине и заштита, уређење и унапређење предела, заштита, уређење и унапређење природних добара, заштита, уређење и унапређење културних добара, организација простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода и друго)

1.8.1. Заштита животне средине

Заштита и унапређење животне средине на територији општине Рача подразумева очување природе, смањење загађења и рационално коришћење природних ресурса како би се обезбедили жељени услови животне средине и побољшао квалитет живота становништва на територији општине. Потребно је очувати капацитете животне средине у неизграђеним деловима општине као и прописати мере и услове заштите које је потребно спроводити приликом реализације планираних активности на појединачним локацијама и планираним зонама и целинама.

На подручју општине Рача, није успостављен мониторинг животне средине и не постоји одговарајућа база података о стању животне средине. Из тих разлога дата је процена на основу анализе потенцијалних извора и узрока загађења животне средине: отпадне воде, инфилтрационе воде са пољопривредних површина и неконтролисаних сметлишта, индивидуална ложишта, котларнице и саобраћај. Идентификовани проблеми и потенцијални еколошки конфликти су:

- загађивање река Раче и Јасенице и потока (њихових притока) комуналним и осталим отпадним водама;
- недовољна развијеност канализационе мреже на урбаном и сеоском подручју;
- неразвијена и неизграђена атмосферска канализација;
- недостатак уређаја и постројења за третман комуналних и осталих отпадних вода, појаве директног и индиректног упуштања отпадних вода у водотокове и приобаља као и на земљишта унутар и изван појединачних радних и осталих изграђених комплекса;
- недостатак централног постројења за пречишћавање отпадних вода општинског центра;
- непрописно изграђене септичке јаме (расути тачкасти извори загађивања);
- загађивање ваздуха из индивидуалних ложишта, котларница и појединачних погона, посебно при изразито неповољним метеоролошким условима;
- неконтролисана одлагалишта и депонија отпада и осталих материјала;
- неконтролисано уклањање вегетацијског покривача, ерозиони процеси и еродибилни терени.

ЕКОЛОШКА ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ЗА ОДРЖИВИ РАЗВОЈ

Природне карактеристике простора у обухвату Плана, карактеристике и утицаји непосредног и ширег окружења, потенцијали и ограничења, представљају подлогу за вредновање простора у циљу даљег развоја подручја према критеријумима економске оправданости и одрживост и еколошке прихватљивости.

Општи циљеви еколошког вредновања простора у обухвату Плана:

- вредновање простора са аспекта свих хијерархијских условљености,
- дефинисање еколошке матрице за даљи одрживи развој општине Рача; Основни

циљеви еколошког вредновања простора:

- утврђивање и валоризација кључних потенцијала простора,
- идентификација постојећих просторних конфликта и ограничења,
- процена просторно-еколошких капацитета подручја Плана,
- дефинисање просторно-еколошке матрице подручја за одрживи развој;

Посебни циљеви еколошког вредновања простора:

- дефинисање еколошких целина, зона и појасева,
- утврђивање услова за реализацију и спречавање просторних и еколошких конфликта,
- утврђивање обавезних еколошких смерница и мера за реализацију планиране намене простора на основу Просторног плана (директно) и за хијерархијски ниже нивое,
- утврђивање обавезних еколошких мера и услова за реализацију планираних целина, зона, појасева, локација, објеката, радова, делатности и осталих активности у простору.

На основу просторно-положајних карактеристика, потенцијала, ограничења и хијерархијске условљености, еколошку матрицу подручја општине Рача чине просторно-еколошке целине „Рача“ и „Рача 1“, у оквиру којих су издвојене еколошке зоне „Градиште“, „Сипић-Трска“, „Трска“, „Јајевац“, „Вишевац“, „Сепци“ и „Крчмаре“.

ЕКОЛОШКА ЦЕЛИНА „РАЧА“ обухвата рурална насеља на територији општине Рача ван граница Плана генералне регулације насеља Рача. Овај простор карактерише висок удео пољопривредног земљишта и мала заступљеност шума као и грађевинска подручја руралних насеља. Еколошка целина „Рача“ одликује се богатством вода, обзиром да овим подручјем протичу реке Јасеница и Рача и њихове притоке.

Опште мере заштите животне средине:

- обавезно је комунално и инфраструктурно опремање насеља, издвојених комплекса и локација, у циљу спречавања загађивања земљишта, реке Јасенице и Раче и њихових притока, подземних вода, могућих негативних последица и ефеката на квалитет животне средине и здравље становништва;
- обавезно је рационално коришћење и заштита високобонитетног пољопривредног земљишта;
- обавезна је заштита и нега шума, шумских комплекса, шумског земљишта и шумских екосистема;
- забрањена је чиста сеча шума и неконтролисана прореда шума у циљу очувања степена шумовитости подручја, заштите од ерозије и осталих облика деградације;
- обавезно је управљање отпадним водама, изградња канализационог система и уређаја (постројења) за пречишћавање отпадних вода пре упуштања у реципијенте;

- изградња независних канализационих мрежа на руралном подручју и/или функционално повезивање насеља на јединственој канализационој мрежи;
- у деловима грађевинских подручја насеља, грађевинском земљишту изван грађевинских подручја (издвојене зоне, локације и пунктови), дозвољене су водонепропусне септичке јаме капацитета према меродавним количинама отпадних вода, као прелазно решење до изградње канализационог система за евакуацију отпадних вода и уређаја (постројења) за третман отпадних вода;
- обавезна је строго контролисана употреба хемијских препарата за заштиту биљака у циљу очувања плодности земљишта и заштите земљишта од загађивања;
- препоручује се подизање пољозащитних појасева и очување постојећих фрагмената високог растиња у циљу спречавања еолске ерозије и разношења финих честица педолошког покривача на пољопривредним површинама и оштивања биолошке равнотеже;
- обавезно је линијско (дрворедно) једнострано, обострано, једноредно или вишоредно озелењавање у појасу државних путева и насељских саобраћајница, према условима на терену;
- обавезан поступак процене утицаја при реализацији пројеката, постројења, објеката, технологија и радова који могу утицати на квалитет и капацитет животне средине;

У оквиру ове еколошке целине валоризоване су еколошке зоне:

Еколошка зона „Градиште” - обухвата заштићено подручје - меморијални природни споменик „Градиште”, у КО Вишевац. Разноврсност биљног света као и историјски значај места, намеће потребу за очувањем и уређењем у складу са условима на терену и мерама заштите животне средине. На меморијалном природном споменику и његовом заштитном појасу дозвољене су само оне радње које доприносе његовом одржавању и уређивању, а које не мењају битно његова природна обележја.

Еколошка зона „Сипић-Трска” - представља простор радне зоне лоциране дуж локалног пута у КО Сипић. Реализација пројеката у овој еколошкој зони могућа је уз примену обавезних мера за умањење потенцијално негативних утицаја на стање у простору и квалитет животне средине.

Опште мере заштите животне средине:

- обавезно је одлучивање о потреби процене утицаја за пројекте потенцијалне изворе свих облика и врста загађивања, угрожавања и деградације простора и животне средине, у складу са важећом регулативом;
- дозвољено је планирање и реализација пројеката (делатности, технологија) чија реализација и редовни рад неће утицати на квалитет животне средине и здравље становништва, за које се поступком процене утицаја могу планирати и реализовати мере превенције, спречавања и отклањања потенцијално негативних утицаја и ефеката у простору и животној средини, мере заштите и мониторинга животне средине у свим фазама реализације, редовног рада и за случај акцидента;
- при планирању и реализацији пројеката (објеката), обавезно је претходно инфраструктурно и комунално опремање и уређење локације;
- у деловима зоне рада обавезно је управљање отпадним водама, у складу са Законом (обавезан је третман свих отпадних вода: технолошких, комуналних и зауљених атмосферских до захтеваног нивоа пре упуштања у канализационој мрежи);
- обавезно је управљање комуналним отпадом у складу са Планом управљања отпадом и локалним нормативним актима, а управљање амбалажним, опасним и осталим врстама отпада конкретног технолошког поступка у складу са важећом законском регулативом;
- обавезна је заштита форланда Сипићке реке од свих облика угрожавања, загађивања и деградације;
- обавезне су мере техничке и биолошке заштите од буке према зонама становања, у складу са условима за тихе зоне и мерама заштите (техничке, биолошке) за остале акустичне зоне.

Еколошке зоне „Трска“, „Јајевац“, „Вишевац“, „Сепци“ и „Крчмаре“ и „Старо село“ представљају простор у границама зона заштите изворишта водоснабдевања (бунара за водоснабдевање) на територији општине Рача. Ове еколошке зоне одликује изузетна еколошка осетљивост, обзиром на намену као и могућност појаве потенцијално негативних утицаја на изворишта лоцирана у непосредној близини постојећих и планираних магистралних путних праваца. Ове зоне заштите треба одредити и дефинисати према Правилнику о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања (Службени Гласник РС бр.92/08).). Опште мере заштите животне средине:

- земљиште и водене површине у подручју заштите изворишта водоснабдевања, у складу са Законом о водама, морају бити заштићени од намерног или случајног загађивања и других утицаја који могу неповољно деловати на издашност изворишта и здравствену исправност воде;
- обавезно је уређивање и одржавање уже зоне заштите изворишта, које обухвата

површинско уређивање терена, уклањање нехигијенских објеката, реконструкцију постојећих објеката за обезбеђивање захтеваног степена заштите простора и животне средине, забрану грађење објеката који нису у функцији водоснабдевања, забрану употребе вештачких ђубрива и хемијских средстава;

- забрањено је складиштење свих врста отпада и отпадних материја (чврстог, индустријског и опасног отпада);
- обавезно је дефисање превентивних мера и поступања у случају удесних ситуација на постојећим и планираним саобраћајним правцима који пролазе у непосредној близини локација;
- обавезна је редовна контрола наменског коришћења земљишта;
- обавезно је успостављање система мониторинга квалитета и квантитета подземних вода изворишта, у складу са програмом систематске контроле воде у изворишту;
- забрањена је изградња индустријских и других објеката чије отпадне материје могу загадити воду и земљиште (директно и индиректно), остале врсте објеката могу се градити под условом да се у њиховом пројектовању, извођењу, редовној употреби и удесној ситуацији, обезбеди канализација и пречишћавање отпадних вода у складу са стандардима прописаним законом;
- обавезан је поступак одлучивања о процени утицаја на животну средину за реализацију планираних пројеката.

ЕКОЛОШКА ЦЕЛИНА „РАЧА 1” представља простор обухваћен Планом генералне регулације насеља Рача, при чему границе Плана представљају истовремено и границе еколошке целине. Овај простор карактеришу различите намене, садржаји, функције (зоне становања различитих густина, индустријске зоне, радни комплекси, јавне намене и функције, зеленило, саобраћај, комунална инфраструктура, спорт и рекреација).

Опште мере заштите животне средине:

- обавезно је поштовање прописаних урбанистичких параметара;
- обавезно је исхођвање и поштовање услова надлежних органа и институција при реализацији планираних намена, објеката, функција, садржаја, радова и инфраструктурних система;
- обавезно је комунално и инфраструктурно опремање еколошких зона и локација, у циљу спречавања потенцијално негативних утицаја на земљиште, подземне и површинске воде, и здравље становништва;
- обавезан је избор еколошки прихватљивих енергената и технологија за производњу енергије;
- обавезно је рационално коришћење енергије, већа употреба обновљивих извора енергије и повећање енергетске ефикасности;
- обавезно је озелењавање и пејзажно уређење зона и локација, сагласно локацијским условима и еколошким захтевима, уз стриктно поштовање принципа аутохтоности у зонама заштите културних добара;
- обавезно је управљање отпадом;
- обавезан је предтретман свих комуналних и технолошких отпадних вода до захтеваног нивоа пре упуштања у реципијент (канализациону мрежу или водоток);
- препорука је увођење поступка еколошке компензације у простору.

У наредном планском периоду, с обзиром на садашњи квалитет животне средине, као и планирани развој који ће уследити, неопходно је спроводити све Законом и овим Планом предвиђене мере заштите животне средине, како би природне вредности и реурси којима подручје општине Рача располаже и у будућности остале развојни потенцијал у функцији одрживог просторног развоја Општине.

Концепт заштите средине подразумева:

1. Заустављање негативних деловања на животну средину
2. Заштита животне средине на бази рационалног коришћења природних извора - земљишта, ваздуха, вода, биљних и животињских популација, дрвног потенцијала, обновљивих извора енергије (енергија ветра, сунца, биомасе и др.)
3. Унапређење квалитета животне и радне средине у насељима, уређењем, опремљивањем, обликовањем, оплемењивањем простора
4. Успостављање контроле и праћења квалитета животне средине (воде, ваздуха, тла), односно мониторинг животне средине
5. Увођење интегрисане дозволе за постројења и активности у складу са Уредбом о врстама активности за која се издаје интегрисана дозвола („Сл.гласник РС“, бр. 84/05).

Као основни услов за постизање што вишег квалитета реализације планских поставки и њиховог утицаја на животну средину, саставни део Плана представља и **Извештај о стратешкој процени утицаја планских решења на животну средину**. Планска решења ППО и мере које се утврђују кроз стратешку процену посебно се односе на праћење реализације планских решења и мера заштите животне средине, кроз успостављање и функционисање свеобухватног мониторинга животне средине. Преко овог мониторинга ће се пратити квалитет животне средине и његове промене, нарочито у односу на реализацију планских решења.

Такође, сви носиоци посла, током израде пројектне документације обавезни су да надлежном органу општине Рача за послове заштите животне средине поднесу захтев за одређивање потребе израде **процене утицаја пројеката на животну средину**, што је законски регулисано Законом о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 135/04), односно Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 114/08). Студија процене утицаја на животну средину се врши за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водопривреде, управљање отпадом и комуналних делатности, као и за све пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра, на основу чега представља значајан инструмент у регулисању негативних утицаја реализације одређених пројеката на квалитет и очување природних и створених карактеристика подручја.

Планска решења која могу имати значајан утицај на животну средину су: планирани коридор новог аутопута „Вожд Карађорђе“, изградња канализационе мреже са ППОВ, развој дистрибутивне гасоводне мреже, реализација нових привредних зона, планирана обилазница око Раче, као и изградња нових саобраћајница која повезују насељена места Општине.

Реализација циљева оствариће се применом принципа *превенције и предострожности*, односно *применом принципа смањења негативног утицаја на животну средину*, као основног модела који интегрално разматра утицај планских решења (саобраћај, индустрија, пољопривреда, туризам, инфраструктура) на природне и створене вредности. Концепција развоја у области заштите животне средине заснива се на унапређењу постојећег стања основних медијума животне средине, што ће се остварити изградњом недостајућих инфраструктурних објеката и система у функцији заштите животне средине (ППОВ, канализациони ситеми, трансфер станица чврстог комуналног отпада, регулација корита бујичних токова и др.), поштовањем стандарда и норматива законске регулативе, формирањем базе података о локалним загађивачима и успостављању еколошки одговорног понашања свих правних и физичких лица чије активности могу у извесној мери допринети деградацији животне средине.

Уз то, Планом се препоручује примена приступа „*чистије производње*“ за сва постојећа и будућа предузећа чији производни процеси могу негативно утицати на стање животне средине. Предузећа која буду примењивала чистију производњу у својим производним процесима требало би да остваре економску добит кроз смањење трошкова рада, смањен обим третмана отпада, смањење трошкова одлагања, смањење загађење животне средине, итд. Инвестирање у чистију производњу дугорочно утиче на боље економске резултате предузећа и смањује трошкове у односу на примену решења за третман већ насталог отпада.

Препоруке и мере за смањење утицаја климатских промена

Општина Рача обухвата систем насеља, радних зона и туристичких пунктова, од којих је општински центар, насеље Руча урбаног карактера, које је просторно и демографски највеће. Зона општинског центра и остала насеља општине, чине зоне различите по карактеру, односно по густини насељености и изграђености.

Дугорочна визија смањење утицаја климатских промена је подељена на стратешке циљеве за ублажавање и прилагођавање климатским променама по питању: енергије и ефикасности, урбаног планирања и мобилности и отпорности.

Сектори приоритета који треба да остваре ове циљеве су сектори задужени за: саобраћај, објекте (зграде), енергију, воде, отпадне воде и планирање коришћења земљишта. Сви циљеви и обавезе обухватају:

- опште циљеве ублажавања климатских промена, односно смањење емисије CO₂ и емисије гасова са ефектом стаклене баште, смањење потрошње енергије, изградња или обнова дистрибутивне мреже даљинског грејања, унапређење еколошке мобилности, прелазак на електрична возила, обезбедити прикључке на канализациону мрежу, повећање стопе рециклаже комуналног чврстог отпада;
- опште циљеве прилагођавања на климатске промене, односно максимално коришћење могућности за зелену инфраструктуру, рационално коришћење земљишта у грађевинским подручјима, ограничити ширење урбаног развоја на зелене површине (шуме, пољопривредне

површине и важне екосистеме), смањење броја објеката који су у ризику од поплава (посебно поплава услед јаких киша) у насељима, повећати степен пошумљености општине Голубац.

1.9.1. Заштита уређење и унапређење предела, природних вредности и културних добара

1.8.2.1 Заштита, уређење и унапређење природних добара и предела

Заштита природе и предела обухвата:

- заштиту, очување и унапређење биолошке, геолошке и предеоне разноврсности на подручју општине Рача,
- одрживо коришћење и управљање природним добрима и ресурсима,
- унапређење стања нарушених делова природе,
- дугорочно очување природних екосистема, природних предела и природне равнотеже.

Према Решењу Завода за заштиту природе Србије 03 бр. 021-1598/2 од 18.05.2023. године на територији општине Рача налази се заштићено подручје меморијални природни споменик „Градиште“ (Решење о стављању под заштиту мешовите шумске састојине у селу Вишеву на месту званом „Градиште“, као меморијални природни споменик број: 020-12/87-01 од 27.03.1987. године - Скупштина општине Рача).

Према подацима ППО Рача из 2012.године, поред меморијалног природног споменика „Градиште“ на брду Вишевац, на територији општине Рача, налазе се и:

- локалитет „Алија“ (Општинска Одлука од 25.04.1980. године);
- евидентирана стара стабла храстова лужњака и границе (*Quercus robur* и *Quercus frainetto*) у атарима насеља Миравеац, Борци, Мало Крчмаре, Сараново и Рача;
- евидентиран бањски комплекс у Миравецу са изворима минералне воде

1.8.2.2. Заштита, уређење и унапређење непокретних културних добара

Надлежни Завод за заштиту споменика културе из Крагујевца, је за потребе израде ППО Рача издао Решење под бројем 1311-02 од 23.05.2023.године којим прописује да се за потребе израде предметног Просторног плана (о трошку инвеститора) треба обавити детаљно истраживање терена од стране стручне екипе надлежног Завода, како би се утврдило да ли на предметном простору има добара за која је неопходно прописати посебне мере заштите. С обзиром да је за потребе израде ППО Рача из 2012.године (због тада недовољне истражености подручје) израђена посебна Студије заштите градитељског наслеђа (такође на тадашњи захтев надлежног Завода за заштиту споменика културе из Крагујевца и која је саставни део документације ППО из 2012.године) за потребе израде новог ППО Рача резултати и мере заштите из наведене Студије (која је саставни део документације и овог новог ППО) су и сада искоришћени.

Овим новим Просторним планом, у складу са Решењем Завода (број 1311-02 од 23.05.2023.године), планира се и налаже општини Рача израда Студије којом би биле обихваћене следеће активности: истраживање података, прикупљање документације и истраживање споменичких, културних и историјских вредности непокретних културних добара, дефинисање граница заштите и заштићене околине, утврђивање посебних услова заштите за свако појединачно добро са дефинисањем граница заштите и заштићене околине.

У складу са резултатима Студије заштите културних добара (која је рађена за потребе ППО из 2012.године) на подручју општине Рача постоје следећа културна добра:

- једно непокретно културно добро од великог значаја (Црква брвнара у Рачи), која подразумева: заштиту значаја, заштиту вредности и заштиту аутентичности;
- пет непокретних културних добара – споменика културе:
 - капела брвнара у Сепцима,
 - зграда звана „Турски конак“ у Рачи,
 - црква брвнара у Рачи,
 - кућа Павла Цукића у В. Крчмару и
 - објекат „Карађорђевог дом“ у Рачи;
- археолошки локалитети (преко 50) у насељима:
 - Адровац - локалитети: Гај и Поље
 - Борци-локалитети: Гај, Дреновача, Долови, Маџарско гробље, Ртови и Црквина
 - Бошњане – локалитети: Селиште, Тодоровица и Црквина
 - Велико Крчмаре – локалитети: Коларница, Мучибаба, Собовица и Џидовско гробље
 - Велико Крчмаре – три локалитета

- Вишевац – локалитети: Вишевчић, Градиште, Ладан поток и Селиште
- Вучић – локалитети: Гај, Ивова бара, Јасенице и Крст
- Доња Рача – локалитети: Доловски поток, Дубочић, Чибински вир, Трнавице и Златарић
- Доње Јарушице - локалитет Маџарско гробље
- Ђурђево – локалитети: Гај, Ђурђевачка главица и Ђуртовија
- Мало Крчмаре – локалитети: Глоговик и Џидовско гробље
- Мирашевац – локалитети: Поље и Царине
- Поповић - локалитети: Чот, Радовић, Смрдан и Смрдаљски поток
- Рача - локалитет Рача
- Сараново – локалитети: Граца, Дубочар, Џидовско гробље и Хумка Сепци – локалитети: Поље и Турско поље
- Сипић - локалитети: Вулевац, Коњче и Медна
- Трска – локалитети: Дрењар, Какаљевац и Џидовско гробље
- валоризовани објекти народног градитељства у насељима:
 - Борци - куће Љубодрага Ранковића, Милосава Милошевића, Миодрага Станковића, Радмила Матијашевића, Радована Обрадовића, Рајка Милановића и Љубише Марковића
 - Бошњани - куће Добривоја Ненадића и Жикице Миливојевића
 - Велико Крчмаре - куће Марисава Обрадовића, Живка Срећковића, Радомира Васиљевића, Милована Ранковића и Милосава Јовановића
 - Вишевац - куће Милорада Милошевића и Радмиле Костадиновић Војиновац - куће Драга Глишића и Милета Радосављевића
 - Доње Јарушице - кућа Миомира Јевтића
 - Ђурђево – куће Миодрага Марковића и Радослава Карића Мало Крчмаре - кућа Зорана Остојића
 - Мирашевац - куће Радомира Ђурђевића, Предрага Јевтића, Живорада Петровића, Радише Здравковића, Радомира Милетића и воденица Петровић Ненада
 - Поповић - куће Надежде Лугавац, Танасија Петровића и Лепосаве Стојановић Сипић - куће Радомира Радосављевића, Живослава Стојковића и Круне Радовановић
 - Трска - кућа Томислава Милутиновића
- пет објеката сакралне архитектуре (цркве) у насељима:
 - Црква св. Петра и Павла у Рачи Црква св. Кузана и Дамјана у Сипићу
 - Црква Успења Пресвете Богородице у Саранову
 - Црква Рођења Пресвете богородице у М. Крчмару
 - Црква св. Ђорђа у Вишевцу;
- бисте и спомен чесме (око 45) у насељима: Борци, Бошњани, Д. Јарушице, М. Крчмаре, Рача, Трска, Вишевац, Вучић, В. Крчмаре, Д. Рача, Ђурђево, Мирашевац, Сараново и Сипић.
- Сепулкрални споменици (надгробни споменици на преко 15 локација) у насељима: Борци, Бошњани, Ђурђево, Д. Јарушице, М. Крчмаре, Мирашевац, Рача, Сараново, Сепци, Сипић, В. Крчмаре, Вишевац и Војновац.
- Крајпуташи (преко пет) у насељима: Борци, Сипић, Вишевац и Војновац.

АКТУЕЛНА ИСТРАЖИВАЊА

Посебно се напомиње да је подручје територије општине Рача насељавано од давнина чему сведоче и актуелна археолошка истраживања.

На територији општине Рача, археолошки међународни тим Центра за археологију „Драгослав Срејовић“ Универзитета у Крагујевцу, Универзитета у Питсбургу, САД и Универзитета Нортвест из Сијана, НР Кина, а у сарадњи са Коридорима Србије и предузећем Хидропројект саобраћај, обавља археолошка истраживања у склопу припрема за изградњу аутопута „Вожд Карађорђе“.

Истраживања обављена током 2023. и 2024. године на локалитетима Вишевац Градиште и Ђурђева Главица, коришћењем најсавременијих метода, покрила су цео регион села Вишевац и Ђурђево где је откривено око 12 насеља. Поред ритуалних посуда, пронађено је и и оруђе и оружје, секире. Такође, артефакти пронађени на локалитету укључују велики број алата за обраду текстила и коже указују на специјализацију ка производњи тог веома вредног ресурса у праисторији.

На сваких неколико километара налазе се остаци насеља, а монументалности овог локалитета сведочи и камени стрми зид од око 11 метара дужине и четири метара висине. То је сигурно било моћно друштво јер је за изградњу свега била потребна велика снага. Све се то сада не види јер је прекривено шумом. Пажљивим снимањем и сондирањем откривене су платформе, стазе као калдрму, што ће помоћи за виртуелну реконструкцију и касније представљање овај локалитет посетиоцима.

Према наводима из истраживања

- На месту рођења вожда Карађорђа откривен систем насеља и утврђења из бакарног, бронзаног и гвозденог доба;
- Током прве две фазе истраживања 2023. и 2024. године дошло се до изузетних резултата на простору територије Рача, где је из густих шумадијских шума храста и липе кренула да се помаља мрежа праисторијских насеља из бакарног, бронзаног, гвозденог доба.
- Истраживања обављена на локалитетима Вишевац Градиште и Ђурђево Главица користећи комбинацију најсавременијих метода, које су између осталог, укључивала ласерска скенирања из ваздуха, показала су присуство значајних радова на одбрамбеном систему, у виду подизања камених бедема и сечења стенске подлоге.

Археолошко налазиште Вишевац Градиште

Локалитет Вишевац Градиште је првенствено познат као место рођења устаничког вође и једног од ствараоца модерне Србије, Вожда Карађорђа, који је баш на локацији Градиште рођен негде током седме деценије осамнаестог века. На тој истом месту је одавно позната локација Градиште, за коју је народ имао предања да је митски град Голубан, за коју је Феликс Каниц претпостављао да је још једна од локација римских насеља, међутим новим истраживањима се показује да се ради о огромном праисторијском утврђењу које захвата 6 хектара.

Ласерским скенирањем и снимањем из ваздуха добијен је оквир насеља који је открио систем фортификација, где су масивни бедеми од сухозида, иначе тешко уочљиви у густој шуми, уз помоћ модерних технологија, постали видљиви. На самом насељу откривена је велика количина украшене керамике, као и метални предмети који су нађени површинском проспекцијом, укључујући остатке прераде метала, али и готове производе попут бронзаних секира. То све овај локалитет датије у време које се пружа од другог миленијума пре нове ере до дубоко у први миленијум пре нове ере. Тренутно се припремају узорци за лабораторијска датовања ових локалитета у сарадњи са партнерима из Сједињених Држава.

Археолошко налазиште Ђурђево Главица

Локалитет на Ђурђевој Главици, које је прелиминарно истраживао академик Никола Тасић, педесетих година двадесетог века, и потврдио постојање слојева из енеолитског периода. Тренутним систематским истраживањима показало се да овај локалитет заправо представља утврђење, са значајним земљаним радовима. Популација која је ту живела пре пет хиљада година је модификовала сам врх узвишења Ђурђево Главица сасацањем стенске подлоге, чинећи већ стрму падину још неприступачијом.

Ископавањем сектора који се налази управо на вештачки направљеној падини откривени су ровови за темеље и рупе за стубове, показујући да је цело насеље било опасно и палисадом као додатним одбрамбеним елементом.

Артефакти пронађени на локалитету који укључују велики број алата за обраду текстила и коже указују на специјализацију ка производњи тог веома вредног ресурса у праисторији. Богати украси на посудама указују да је популација тог насеља представљала популацију која је позната под именом Вучедолска култура, која је цветала између 3100.-2400. године пре нове ере, али са јаким присуством традиција истовремених култура из централне Европе - Баденске културе, као и културе Коцофени присутне у Румунији.

Густо насељавање древних популација у далекој прошлости

Археолошка истраживања још увек трају на локалитету Вишевац Градиште, како је и поред систематског узорковања материјала на простору целог утврђења, као и геолошким сондама, тачан карактер насеља и даље обавијен велом тајне. Међутим, оно што представља највеће изненађење и најзначајнији резултат овог истраживања су резултати систематског рекогносцирања, где се само у кругу од 1 км око локалитета Вишевац Градиште открио систем истовремених насеља која су несумњиво припадала и гравитирала ка овом локалитету, указујући на постојање веома густо насељеног и сложеног друштвеног система на овом простору. Тренутним рекогносцирањима само на простору општине Рача забележено је више од 50 археолошких локалитета на веома малом простору, укључујући старчевачке локалитете - најстарије земљорадничке културе на нашим просторима - који се јављају између седмог и шестог миленијума пре нове ере, укључујући локалитете већих димензија попут локалитета у Борцима.

Центар за археологију „Драгослав Срејовић“ Универзитета у Крагујевцу наводи да наставља истраживања у Шумадији, и са новим пројектима подржаним од стране Министарства културе и информисања Републике Србије.

Закључује се да систем праисторијских утврђења који се сада појављује и дефинише у Шумадији је од велике важности за науку и разумевање развоја друштвене организације у Европи, и представља огроман научни и туристички потенцијал и окосницу будућих образовних и туристичких рута“.

КОНЦЕПЦИЈА ЗАШТИТЕ

Основна концепција заштите непокретних културних добара заснива се на њиховом очувању, даљем истраживању (археолошки локалитети) и адекватној презентацији. Мере заштите су:

- на заштићеним културним добрима и њиховој заштићеној околини, не може се вршити раскопавање, рушење, преправљање, активности изградње и уређења простора или било какви радови који могу да наруше својства културног добра, без претходно утврђених услова и сагласности надлежне службе заштите културних добара;
- ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе и предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен;
- добра која уживају претходну заштиту (евидентирани добра) не смеју се оштетити, уништити, нити се може мењати њихов изглед, својство или намена;
- забрана изградње објеката (индустријских, рударских, енергетских, инфраструктурних, фарми и других објеката) који својом наменом и експлоатацијом могу да угрозе културно добро или деградирају и наруше пејзажне одлике и природне елементе његове заштићене околине;
- забрана привременог или трајног депоновања отпада и испуштање отпадних вода, отварања позајмишта земље и другог материјала;
- забрана градње и постављања објеката трајног или привременог карактера, који својом архитектуром, габаритом и висином могу угрозити културно добро; забрана радова који могу пореметити статичку стабилност објекта.

1.8.3. Организација простора и мере од интереса за заштиту од елементарних непогода и организација простора и мере од интереса за одбрану земље и заштиту од ратних дејстава

1.8.3.1. Заштита од елементарних непогода и технолошких удеса (акцидената)

У погледу угрожености простора од дејстава **елементарних непогода и технолошких удеса** (акцидената) основне опасности прете од појаве великих вода речних токова Јасенице, рљаче и њених притока, евентуалних пожара (пожари на станицама за напајање горивом и складиштима нафтних деривата, индустријски пожари, итд.), града (током летњих месеци), суше, снежних наноса током зимских месеци и земљотреса (очекивани могући интензитет земљотреса износи до 8° MCS скале).

Опште мере заштите живота и здравља људи, заштите од елементарних непогода (пожари, поплаве, земљотреси, екстремне падавине, климатски услови и сл.), техничко-технолошких несрећа (хазарди индустријских постројења, инфраструктурних система и сл.) и ратних дејстава односе се на:

- уређивање сваког насеља у мрежи насеља општине у складу са стандардима здраве животне средине, опремање инфраструктуром, објектима јавних служби и услуга, зеленим рекреативним површинама и комуналним објектима;
- коришћење простора у складу са Планом и природним карактеристикама подручја, а у посебним случајевима само на основу претходних студија (избегавање интервенција на већим нагибима терена, осим планираног пошумљавања еродивних површина и подизања зона заштитног зеленила), у плавним зонама и непосредној околини експлоатације сировина, заштићеним подручјима и сл.
- успостављање планског управљања шумама са превентивним мерама и биолошко-техничким мерама против већих штета у случају појаве пожара; формирање заштитних шумских појасева;
- планску контролу градње у зонама поплавног таласа;
- организација и коришћење простора не сме проузроковати велике концентрације становништва. Подстицати дисперзију становања (само у границама дефинисаних грађевинских подручја насеља), насељских функција и привредних делатности;
- функционално зонирање изграђеног простора – лоцирање већих привредних зона и објеката на потребној удаљености од зона становања и других објеката са могућом већом

концентрацијом становништва (спортски објекти и сл.), рационално лоцирање објеката здравствене заштите и организовање хитне помоћи и патронажне службе (посебно за насеља са више стаих становника), објеката посебне намене, и сл.

- успостављање функционалне саобраћајне мреже, са алтернативним правцима и довољном ширином саобраћајница за несметан приступ и пролаз у случају рушевина; измештање транзитног саобраћаја изван градског и других већих и туристичких насеља;
- обезбеђивање алтернативног водоснабдевања, заштиту постојећих и планираних изворишта водоснабдевања;
- обезбеђивање двоструког напајања електричном енергијом; успостављање мањих енергетских система који могу самостално напајати најважније потрошаче;
- обезбеђивање ефикасног система комуникација;
- у случају ратних дејстава, склањање становништва у насељима се врши у посебним склоништима и ван насеља у рововским заклонима;
- одржавање постојећих противградних станица. Изградња нових објеката на растојању мањем од 100m од противградних станица, условљена је прибављањем мишљења РХМЗ.

1.8.3.2. Заштита од интереса за одбрану земље

Пропозиције заштите и уређења простора општине Рача, за потребе одбране и заштите, дефинисане су укупним решењима организације и коришћења простора. Решењима из ППО Рача обезбеђени су услови за оптимални мирнодопски развој система насеља, активирање саобраћајних, инфраструктурних, градитељских, привредних потенцијала и оспособљавање свих видова комуникација за друштвено-економски развој, као просторни предуслов за одбрану, заштиту, рад и живот у ванредним и ратним условима. Најосетљивији делови територије су подручја са највећом концентрацијом становништва, грађевинског фонда и инфраструктурних система.

Простори велике концентрације становништва, грађевинског фонда, привредних и непривредних активности, представљају потенцијално најугроженија подручја са **аспекта одбране** и заштите простора.

Мере заштите у случају ратних дејстава треба да обезбеде несметану заштиту људи и добара у случају ратних операција и разарања.

1.8.4. Смањење негативних ефеката, катастар загађивача, мониторинг животне средине и остале мере, правила, критеријуми и активности и смернице за израду техничке и планске документације

Поред наведених мера заштите којима се спречавају и ограничавају негативне последице на животну средину, потребно је предузети још низ других мера како би се стање животне средине унапредило и успоставио повољна основа за ефикасно управљање животном средином на простору ППО Рача. Тако, неопходно је у наредном периоду:

- институционално јачање службе за заштиту животне средине (оснивање Одељења за заштиту животне средине при општинској управи Рача)
- кадровски ојачати капацитете и технички опремити службу како би била у функцији контроле и управљања животном средином и могла да обезбеди партнерство свим заинтересованим странама у решавању проблема заштите животне средине,
- започети са израдом интегралног катастра извора загађивања животне средине као основе за формирање еколошког информационог система,
- успостављање ефикасног система мониторинга животне средине, о чему је било речи у Извештају,
- подизање и јачање нивоа еколошке свести, информисања и образовања становништва о еколошким проблемима кроз различите програме, манифестације, публикације и акције о потреби заштите и унапређивања животне средине
- обезбедити веће учешће јавности у доношењу одлука вазаних за заштиту животне средине,
- побољшање инспекцијског надзора из домена заштите животне средине,
- доследно спровођење принципа "загађивач плаћа" доношењем одлука којима ће се обезбедити партиципацији великих загађивача у предузимању мера на заштити животне средине,
- израда Процена утицаја пројеката на животну средину, којима ће се разрадити смернице постављене овим Извештајем о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Спровођењем мера из домена смањења притиска и унапређења стања животне средине смањиће се и потреба за смањењем ефеката који су последица реализације планског документа. С обзиром на чињеницу да се ефекти манифестују углавном после дуже експозиције, мере из домена смањења ефеката морају да нађу место у овом Плану и Извештају о стратешкој процени утицаја плана на животну средину. Оне се пре свега односе на:

- унапређење квалитета живота како кроз квалитетније видове становања и радних простора тако и повећањем обима и садржаја простора за рекреацију свих категорија становника што ће све утицати на јачање здравственог капацитета појединаца и појединих група, како би сваки организам могао што адекватније да одговори на изложеност ноксама из окружења; ово нарочито омогућити формирањем зона рекреације и одмора, еколошки здравих зелених простора, бициклистичких стаза, игралишта, могуће и трим стаза, стаза "здравља" и сл;
- едукацију грађана ради препознавања фактора ризика из животне средине, као и ризичних понашања који могу да корелирају са тим факторима;
- повећање зелених површина уз увођење већег броја отпорних (толерантних) аутохтоних врста, које истовремено имају и заштитну улогу;
- унапређење амбијенталних вредности и зелених простора уређењем окућница, вертикалним озелењавањем фасада и сл..
- очување биодиверзитета и његово унапређење повећањем озелењених простора, унапређењем квалитета и биолошке структуре зелених простора;
- очување и унапређење стања природних и створених карактеристика простора;
- обезбеђење равномерне заступљености, целовитости и непрекидности различитих типова зелених површина;
- веће учешће обновљивих видова енергије.

У веома важне активности које ће се успоставити и у континуитету спроводити су:

- израда катастра емитера на територији општине Рача као и локалитета постојећих црних тачака;
- израда регистра вредних природних добара и станишта;
- успостављање мониторинга животне средине на основу усвојених индикатора;
- успостављање механизма реакције друштва на измењене или неодговарајуће вредности индикатора.

Мониторинг животне средине

У циљу перманентне заштите простора са свих аспеката животне средине и елиминисања могућих изненадних угрожавања простора, на планском подручју је, поред спровођења планираних мера заштите животне средине, природних вредности, предела и културних добара, неопходно **успостављање система мониторинга свих параметара квалитета животне средине на општинском нивоу.**

Са циљем праћења стања и праћења тенденција квалитета животне средине, као и ефеката мера које ће се предузимати на побољшању квалитета и заштити од загађења, план дефинише обавезу увођења система мониторинга свих параметара квалитета животне средине: ваздуха, воде, земљишта, биљног света (воћа и поврћа, шумског фонда) и животињског света, као и стање угрожености буком. Успостављање система мониторинга један је од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине у Просторном плану општине могле успешно имплементирати у пракси.

Успостављање система сталног мониторинга свих параметара квалитета животне средине: ваздух, воде, земљиште, биљни свет - културе (воће и поврће), и то:

- мониторинг ваздуха обухвата редовно праћење емисије сумпордиоксида (SO₂), оксида азота (NO_x), суспендованих честица, чађи и редовно праћење имисије сумпордиоксида (SO₂), азотдиоксида (NO₂), суспендованих честица и чађи у ваздуху (посебно у оквиру комплекса нових привредних објеката);
- мониторинг вода подразумева редовно праћење вредности показатеља квалитета вода и редовно праћење састава отпадних вода пре испуштања у реципијент;
- мониторинг земљишта дефинише праћење аналитичких индикатора у области коришћења земљишта (промена намене), праћење концентрације тешких метала у земљишту и праћење концентрације азота у земљишту;
- мониторинг отпада подразумева праћење начина управљања отпадом у погледу укупне количине отпада, количине отпада по секторима, количине отпада који се рециклира и количине отпада који се депонује на регионалну санитарну депонију у општини Лапово;
- мониторинг биљних врста односи се пре свега на културе које се користе у исхрани људи и домаћих животиња и које могу непосредно или посредно утицати на здравље људи. Обухвата праћење концентрације тешких метала у воћу и поврћу и праћење садржаја

пестицида у воћу и поврћу. Истовремено, установљава се мониторинг који се односи на шумска подручја и живи свет у другим екосистемима;

- инвестирање у заштиту животне средине остварује се применом принципа "загађивач плаћа" у складу са важећом регулативом, дефинисањем одговарајућих локалних фондова за заштиту животне средине и других локалних институција, као и инвестирањем у програме заштите животне средине; и
- примену Система управљања заштитом животне средине у постојећим и будућим привредним објектима (ЈУС-ИСО 14001, ЕМАС).

Правила лоцирања активности у односу на критеријуме заштите животне средине

Критеријуми заштите од негативних утицаја индустрије

Према могућим негативним утицајима на животну средину, односно према могућем еколошком оптерећењу, утврђују се следеће категорије делатности, односно привредних предузећа:

категирија А - мале фирме чије је еколошко оптерећење незнатно и испод граничних вредности могу бити лоциране унутар стамбеног насеља. Делатности ових фирми, као што су занатске услуге и оправке, технички сервиси, пекарске и посластичарске, израда и оправка предмета од дрвета, стакла, папира, коже, гуме и текстила, по правилу не изазивају непријатности суседном становништву.

категирија Б - мале и средње фирме које могу имати мали и локални утицај на окружење; могуће присуство мање количине опасних материја, ризик од хемијског удеса-мали, ниво буке 55-60 dB(A). Ова категорија фирми, (веће електро - механичарске радионице, прерада пластичних маса, израда производа од дрвета, стакла, папира, коже, гуме и текстила, складишта грађевинског материјала и друге), може бити лоцирана на рубним деловима стамбеног насеља тако да делатност не изазива непријатност суседству.

категирија В - фирме које могу имати средњи утицај на окружење општинског нивоа, присутне веће количине опасних материја, ризик од хемијског удеса - средњи, ниво буке 60-65 dB(A). Ове фирме (тржни центри и већа складишта - изнад 5.000 m², прехрамбена индустрија, текстилна индустрија, итд.), морају бити лоциране на одређеном одстојању од стамбеног насеља тако да њихова функција на том растојању не изазива непријатност суседству.

категирија Г - фирме које могу имати велики утицај на животну средину градског нивоа, присутне веће количине опасних материја, мање количине врло токсичних материја, ризик од хемијског удеса - велики, ниво буке 65-70dB (A). Овде припадају метало-прерађивачка индустрија, појединачни погони хемијске индустрије, веће кланице, прехрамбена индустрија, итд., које према нивоу еколошког оптерећења морају бити лоциране на већем одстојању од стамбеног насеља тако да њихова функција на том растојању не изазива непријатност суседству.

Критеријуми заштите од утицаја пољоприведе

Утврђује се заштитно одстојање између стамбених објеката и ораница, односно плантажних воћњака који се интензивно третирају вештачким ђубривом и пестицидима од најмање 800м. У заштитном појасу између границе пољопривредних парцела и обале водотока 10м није дозвољено коришћење пестицида и вештачких ђубрива.

Утврђују се минимална заштитна одстојања између границе комплекса сточних фарми и објеката у суседству, и то: од стамбених зграда 200м, од магистралних путева 200м, од речних токова 200м и од изворишта водоснабдевања 800м. Наведена одстојања могу бити и већа ако то покаже анализа утицаја на животну средину за фарме са преко 500 условних грла.

Критеријуми заштите од утицаја саобраћаја

У оквиру регулационих планова или урбанистичких пројеката потребно је израдити процену утицаја на животну средину за сваку нову или реконструисану деоницу аутопутева, магистралних путева и сабирних улица првог реда.

Наведена правила и заштитне зоне утврђују се као услови планирања других намена земљишта уз појасеве саобраћајница. За аутопутеве и магистралне саобраћајнице и обилазнице у рубним подручјима града утврђују се три зоне заштите:

1. зона - појас непосредне заштите од веома великог еколошког оптерећења ширине по 20м са обе стране пута, због емисија у ваздух, повећане буке и загађивања земљишта. У заштитном појасу дозвољено је формирати заштитно зеленило, а није дозвољена изградња стамбених, пословних и помоћних објеката;
2. зона - ужи појас заштите од великог еколошког оптерећења ширине по 50м са обе стране пута, због повећане буке и загађивања земљишта. Није дозвољена изградња стамбених, пословних и

помоћних објеката. Постојећи легално изграђени објекти морају бити заштићени одговарајућом акустичком заштитом. Дозвољена је изградња објеката у функцији пута (бензинске станице, сервиси, складишта и сл.); и

3. зона - појас малог еколошког оптерећења ширине по 300м са обе стране пута, због повећане буке. Изградња стамбених, пословних и привредних објеката дозвољена под условом да се обезбеде мере заштите од буке.

Утврђује се заштитно одстојање између будућег аутопутског правца „Вожд Карађорђе“ и становања и других зона у складу са законским прописима, уз обавезно спровођење мера акустичне заштите на угроженим објектима.

Критеријуми заштите за остале активности

Посебно се напомиње да ће се у случају изградње магистралног гасовода примењивати следећи критеријуми:

Зона I – појас високог ризика, по 30 m ширине са обе стране цевовода,

Зона II – појас умереног ризика, по 180 m ширине са обе стране цевовода.

СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ТЕХНИЧКЕ И ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

При изради техничке документације за реализацију појединих планских решења неопходно је поштовање мера заштите утврђених овим Планом и Извештајем.

Планска решења су дефинисана тако да ће њихова примена и спровођење у склопу израде техничке документације омогућити техничка решења која, у датим условима, максимално могуће штите околну земљиште, воде, ваздух, материјална добра и становништво, као и природне екосистеме у редовним и акцидентним ситуацијама.

Напомиње се да за све објекте за које се у склопу израде техничке документације испостави да је потребна израда процене утицаја у складу са Законом, те ако се кроз израду процене утицаја на животну средину прецизно утврдити колики се нивои загађења околине могу јавити, у складу са тим ће се прецизирати и конкретне мере заштите, њихов положај и врста. Стога се у Плану утврђују услови који ће бити саставни део локацијских услова из овог Плана.

Кроз израду техничке документације обезбедити да се приликом пројектована и изградње поштују следећи услови:

- одређеним техничким решењима, спровести све мере заштите ваздуха, воде, земљишта, природе и вегетације, културних добара, заштите од буке и вибрација и друге које су дефинисане овим Планом и Извештајем;
- спровести поступак одлучивања о потреби израде студије провене утицаја у складу са законском регулативом; овом студијом треба анализирати:
 - постојеће индикаторе стања животне средине; извршити циљана мерења квалитета ваздуха, земљишта и водотокова, нивоа комуналне буке, ради утврђивања „0“ стања,
 - капацитет животне средине, услове и ограничења простора на којем се планирају конкретни садржаји бањско-туристичког комплекса,
 - геолошко-геотехничке и хидрогеолошке карактеристике терена на предметном простору, ради утврђивања адекватних услова изградње објеката,
 - потенцијалну угроженост становништва, биљног и животињског света, као и објеката у контактним зонама у редовној експлоатацији и за случај удесних ситуација;
- Пре почетка било каквих радова морају се прибавити подаци о тачном положају постојећих инфраструктурних објеката како не би дошло до оштећења истих.
- у циљу спречавања, односно смањења утицаја објеката и инфраструктуре на чиниоце животне средине предвидети:
 - садњу / ревитализацију заштитног појаса зеленила дуж саобраћајница;
 - у зонама становања по потреби извести одговарајуће звучне баријере;
 - обратити пажњу на решења при пројектовању система одвођења атмосферских вода како би се спречило директно изливање штетних материја са коловоза; затворени систем одводњавања, односно контролисано и ефикасно прикупљање зауљених атмосферских вода са свих саобраћајних површина које су предмет изградње, њихов третман (издвајање масти и улља у сепараторима и друго) до пројектованог/захтеваног квалитета и контролисано одвођење у реципијент,
 - опремање подручја плана објектима комуналне и друге инфраструктуре,
 - одговарајући начин складиштења материја и материјала неопходних за одржавање путева и објеката, у циљу заштите земљишта и подземних вода од загађења, у складу са посебним законима,

- сакупљање, разврставање, привремено складиштење и предају отпадних материја које имају карактеристике штетних и опасних материја, а које настају у процесу одржавања путева и објеката, као и отпада насталог у процесу функционисања објеката, у складу са важећим прописима из ове области;
- обезбедити одговарајуће услове од надлежних институција и организација за израду техничке документације;
- планирати изградњу система јавне расвете поготову на раскрсницама и дуж шеталишних стаза;
- размотрити проблем акцидентних ситуација при превозу отпадних материја, пожара и сл. и дефинисати одговарајуће мере за заштиту људи и животне средине.

Опште мере заштите током уређења терена, изградње и експлоатације објеката

На Планском подручју обезбедити:

- одговарајућу организацију градилишта за потребе изградње, како привремених локација за депоновање грађевинског материјала и опреме неопходног за изградњу, тако и привремених или трајних локација (постојеће уређене комуналне објекте) за одлагање депонованог отпада укључујући и комунални настао у току извођења радова;
- рационално коришћење земљишта и очување ресурса, односно рационално коришћење земљишта, да се хумусни слој сачува како би се користио за озелењавање или санирање простора, након изведених радова;
- максимално очувати водне и земљишне ресурсе при извођењу радова на изградњи регулације и саобраћајница;
- просторно ограничити манипулативне површине током изградње објеката,
- строго се придржавати предвиђеног коридора и зоне планиране намене, како земљани радови и употреба машина не би оставили последице на шири простор;
- забрану сервисирања возила и грађевинских машина за време извођења радова на самој локацији. Уколико дође до хаваријског изливања горива, уља/мазива и других штетних материја обавезна је санација површине и враћање у првобитно стање;
- да, уколико се током радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, сходно Члану 99. Закона о заштити природе («Службени гласник РС», бр. 36/09, 88/10, 91/10, 95/18-др.закон) извођач радова је дужан да обавести министарство надлежно за послове заштите животне средине, односно предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.
- да, уколико се приликом извођења земљаних радова наиђе на археолошке остатке, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове, обавести о томе Завод за заштиту споменика културе града Београда и предузме мере да се налаз не уништи, не оштети и сачува на месту и у положају у коме је откривен (члана 109. Закона о културним добрима, „Службени гласник РС“, број 71/94, 52/11-др. закон и 99/11- др. закон). Инвеститор је дужан да по члану 110. истог закона, обезбеди финансијска средства за истраживање, заштиту, чување, публикавање и излагање добра, до предаје добра на чување овлашћеној установи заштите
- одређеним техничким решењима умањити буку која ће настати током изградње објеката;
- уклањање отпада, који настане у току изградње објеката, инфраструктуре и саобраћајница и пратећих објеката извршити у складу са важећим прописима о управљању отпадом (сакупљање, разврставање и одлагање на за то предвиђену локацију или искоришћење рециклабилних материјала и посебних судова) - дефинисати привремене локације за депоновање опреме, грађевинског и другог материјала потребног за изградњу, лоциране изван простора са високом вегетацијом;
- ако при извођењу предметних радова дође до удеса на грађевинским машинама или транспортним средствима, односно изливања уља и горива у земљиште, извођач је у обавези да одмах прекине радове и изврши санацију, односно ремедијацију загађене површине;
- извршити санацију терена уколико дође до хаваријског изливања уља или горива;
- константно пратити параметре који утичу на промену / погоршавање квалитета ваздуха, воде и земљишта, утицаје буке и утицаје на живи свет и створене (поготово заштићене) вредности, како током изградње, тако и током експлоатације саобраћајнице.

Општа мера за израду планске документације:

При изради измена и допуна планске документације за предметно и контактна подручја, обавезно имати у виду утицаје на животну средину намена на Планском и контактном подручју те планирање намена простора ускладити са овим утицајима. Овде се посебно мисли на евентуалне измене урбанистичких планова где је на свим површинама које су сада неизграђене и користе се за пољопривреду, а у будућности би се могле пренаменити за стамбене и друге намене које могу бити угрожене неком од постојећих или планираних намена у околини. У овим зонама у контактном подручју

потребно је планирати зелене заштитне појасеве од шумског и жбунастог зеленила, као тампон зоне ка становању и другим наменама. Димензионисање ових зелених појасева и њихов састав вршити у складу са проценом утицаја која ће се обавити у склопу израде техничке документације за обилазницу, а у односу на процењено загађење ваздуха, као и буку која ће се јавити од саобраћаја, односно евентуалну угроженост од стварања снежних наноса и поледице.

1.9. РЕГИОНАЛНА САРАДЊА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА

Подручје општине Рача се налази у гравитационом (функционалном) подручју Крагујевца, као регионалног центра Шумадијског округа са гравитационом зоном која, поред Крагујевца, покрива територије општина Кнић, Баточина и Лапово у којима центар ФУП-а Крагујевац опслужује више од 225.000 становника (према ППРС). Рача, као градско насеље у категорији локалних урбаних центара, је третирана као **мањи урбани центар**, који гравитира ка већим центрима: Крагујевцу, као регионалном урбаном центру, и Београду, као главном граду. Ка Крагујевцу су поготово оријентисана насеља јужног дела општине, првенствено по питању повезаности инфраструктуре и привреде, интеракција у терцијарном сектору и администрацији, док насеља западног дела општине оријентисана ка државном путу I б реда бр. 27 гравитирају и Топлоли. Централни источни делови општине око Раче међуопштинске везе остварују и са Смедеревском Паланком и Лаповом, поготово у области саобраћаја и комуналне инфраструктуре (водоснабдевање, евакуација отпада)

Моделом територијалне организације индустрије у Србији дефинисан је Великоморавски потенцијални појас индустријског развоја (Београд, Смедерево, Пожаревац, Крагујевац, Јагодина, Ћуприја, Параћин), коме индиректно припада и општина Рача. Основни локационо-развојни потенцијали на којима је потребно заснивати даљи развој наведеног подручја јесу: расположивост локалитета за смештај радно-привредних зона (површина, инфраструктурна опремљеност, положај), саобраћајна повезаност са главним инфраструктурним коридором Републике Србије (коридор 10), велики проценат плодног пољопривредног земљишта, реафирмација туризма и др..

Општина Рача треба да идентификује своје компаративне предности, пре свега на нивоу региона и оствари своју регионалну конкурентност. Природни ресурс, пољопривредно земљиште је стратешки развојни фактор регионалног значаја, као и туризам, који није тренутно развијен, али уз умрежавање са суседним подручјима, ради формирања заједничке и садржајније туристичке понуде, има реалне шансе за развој.

Положај и улога општине Рача у регионалном окружењу и везе које има са суседним јединицама локалне самоуправе указују да је акценат просторног развоја на унапређењу и даљем развоју већ оформљених регионалних функција, али и на развијању нових регионалних функција, од којих су најзначајније:

1) Инфраструктура:

- разматрање могућег заједничког дугорочног водоснабдевања насеља у општинама Смедеревска Паланка и Рача, пре свега имајући у виду капацитет изворишта које се протеже на територијама ових двеју општина;
- заједничко одржавање и обезбеђивање адекватне санитарне заштите бунара на изворишту «Трновче» у општини Велика Плана;
- заједничко одржавање и унапређење електроенергетског система (поготово са крагујевцем и Тополом);
- рехабилитација државних путева I б и II реда у постојећем габариту;
- изградња новог аутопута „Вожд Карађорђе“;
- депоновање комуналног отпада приоритетно усмерити ка санитарној регионалној депонији у Лапову, уз могућност депоновања отпада из насеља северног дела општине на регионалну депонију у Смедереву (у случају њене изградње);

2) Мрежа насеља:

- постизање рационалније и усклађеније мреже насеља у сврху равномернијег размештаја центара услуга, њихове децентрализације и приближавања корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења;
- интензивирање инфраструктурне и различитих функционалних веза између сеоских насеља са суседним селима из општина Смедеревска паланка, Топола и територије града Крагујевца – могућност развоја комплементарних функција у једним односно другим насељима;

3) Привреда:

- развој пољопривреде у смислу укрупњавања поседа и интензивирање пољопривредне производње кроз удруживање са приватним сектором уз развој малих и средњих предзећа ради преусмеравања радне снаге запослене у суседним општинама;
- јачање веза индустрије Раче и околних подручја кроз развој комплементарних делатности и бољег коришћења постојећих капацитета;
- повезивање туристичких потенцијала општине са туристичким потенцијалима суседних општина/градова;

4) Заштита животне средине:

- заједничке акције општинских служби на успостављању мониторинга и праћења стања животне средине и предузимање заједничких мера и акција у овој области;
- заједничко решавање проблема загађења река чија сливна подручја се протежу на више општина.

Локална управа мора да буде активна у сарадњи и кооперацији, у односу на све елементе просторне интеграције – природне и културне системе и вредности, животну средину, привреду и туризам, саобраћај и инфраструктурне системе. Трансевропске саобраћајне мреже су један од најзначајнијих видова просторне интеграције, а за општину Рача посебан значај има мултимодални паневропски Коридор X, као и новопланирани аутопут „Вожд Карађорђе“ чија изградња предстоји. Целокупно подручје може бити у зони утицаја функција наведеног европског коридора, а са изградњом новог аутопута положај општине рача ће бити значајно повољнији и општина ће добити на приступачности и атрактивности.

2 ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

2.1.ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

2.1.1.КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА КАРАКТЕРИСТИЧНИХ ГРАЂЕВИНСКИХ ЗОНА ИЛИ КАРАКТЕРИСТИЧНИХ ЦЕЛИНА ОДРЕЂЕНИХ ПЛАНОМ ПРЕМА МОРФОЛОШКИМ, ПЛАНСКИМ, ИСТОРИЈСКО – АМБИЈЕНТАЛНИМ, ОБЛИКОВНИМ И ДРУГИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА

2.1.1.1. Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште је земљиште које се користи за пољопривредну производњу и то: њиве, вртови, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, трстици и мочваре, као и друго земљиште (вртаче, напуштена речна корита, земљишта обрасла ниским жбунастим растињем и др.) и земљиште које се одговарајућим планским актом може привести намени за пољопривредну производњу. У структури пољопривредног земљишта разликују се: плодно пољопривредно земљиште (оранице, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, шуме и трстици катастарске класе од I до VIII) и неплодно пољопривредно земљиште (стрништа, кршеви, јаруге, камењари, вододерине, голети, остала природно неплодна земљишта и вештачки створене неплодне површине).

Пољопривредно земљиште користи се за пољопривредну производњу у складу са овим Просторним планом и не може се користити у друге сврхе. Коришћење обрадивог пољопривредног земљишта од I–V катастарске класе у непољопривредне сврхе није дозвољено, осим у случајевима и под условима утврђеним Просторним планом и Законом. Правила грађења су конципирана тако да се (изузев у случајевима прописаним Законом о пољопривредном земљишту) максимално заштити од градње обрадиво плодно пољопривредно земљиште до пете катастарске класе, док је на пољопривредном земљишту шесте, седме и осме катастарске класе и неплодном пољопривредном земљишту могуће планском документацијом извршити промену намене и омогућити изградњу за потребе пољопривредне делатности и компатибилних намена. Изузетно, коришћење обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе може да се врши ако то захтева општи интерес, у складу са прописима, и када је то неопходно за потребе одбране и то првенствено на земљишту слабијег бонитета.

Обрадиво пољопривредно земљиште не може да се уситњава на парцеле чија је површина мања од 0,5 ха, изузев у случају формирања стамбеног дела дворишта за потребе становања пољопривредног газдинства (домаћинства), чија површина може бити минимално 10 а максимално 20 ари. На земљиштима која су уређена комасацијом, парцела не може да буде мања од 1,0 ха.

Пашњак се може привести другој култури само под условом да се тиме постиже рационалније и економичније коришћење земљишта. Пашњаци у државној својини који су враћени селима, користе се у складу са Законом о враћању утрина и пашњака селима на коришћење.

Пољопривредно земљиште које је у складу са Просторним планом одређено као грађевинско земљиште, до привођења планираној намени, користи се за пољопривредну производњу. Коришћење обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе, вршиће се према условима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту.

Претварање пољопривредног у грађевинско земљиште

Претварање пољопривредног земљишта у грађевинско земљиште је могуће само у складу са Законом о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС" бр. 62/06, 65/08-др.закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др.закон).

На пољопривредном земљишту на коме је завршена комасација могућа је изградња само објеката инфраструктуре уз поштовање чл.31-37. Закона о пољопривредном земљишту.

Приликом спровођења Плана, код сваке конкретне локације, користити податке Републичког геодетског завода, Служба за катастар непокретности из Раче, ради утврђивања да ли је конкретна локација у комасационом подручју или не.

За изградњу објеката инфраструктуре и објеката за производњу у функцији пољопривредне производње и прераде са листе 1 Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС" бр. 114/2008), претварање пољопривредног земљишта у грађевинско земљиште је могуће само изразом Плана детаљне регулације.

За изградњу објеката у функцији пољопривредне производње, чувања, прераде и пласмана пољопривредних производа: магацини репроматеријала (семе, вештачка ђубрива, саднице и сл.), објекти за смештај пољопривредне механизације, објекти за производњу воћа и поврћа у затвореном простору (стакленици, пластеници), објекти за производњу гљива, рибњаци, сушаре за воће и поврће, хладњаче, објекти за финалну прераду пољопривредних производа и објекти намењени за интензиван узгој стоке, перади и крзнаша (фарме, кланице и сл.) дозвољена је изградња без промене намене пољопривредног земљишта.

Промена намене пољопривредног земљишта у грађевинско земљиште је могућа израдом Плана детаљне регулације, осим за случајеве који су дати у делу 2.2.ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА 2.2.1.ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ПРОСТОРЕ ИЗВАН ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКИХ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА И ГРАНИЦА ВАЖЕЋИХ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА 2.2.1.1. Пољопривредно земљиште овог Просторног плана.

У случају формирања новог повремениг становања (викенд становања) зона се не може формирати за мање од десет објеката и за њу је обавезна израда Плана детаљне регулације, а уколико су у обухвату плана генерелане или детаљне регулације, важе правила из тог плана.

Изградња мреже и објеката инфраструктуре као и објеката у функцији објеката инфраструктуре је дозвољена у коридорима саобраћајница уз сагласност надлежног предузећа за путеве

Изградња и формирање новог пољопривредног домаћинства изван утврђене границе грађевинског подручја насеља је могућа у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Стамбени објекти у функцији пољопривредне производње, изван грађевинског подручја, могу се градити на пољопривредном земљишту само за властите потребе пољопривредног домаћинства и у функцији обављања пољопривредне делатности.

2.1.1.2. Шуме и шумско земљиште

Шумско земљиште јесте земљиште на коме се гаји шума, земљиште на коме је због његових природних особина рационалније гајити шуме, као и земљиште на коме се налазе објекти намењени газдовању шумама, дивљачи и остваривању општекорисних функција шума и које не може да се користи у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним законом.

Шума је простор обрастао шумским дрвећем, минималне површине 5 ари, са минималном покривеношћу земљишта крунама дрвећа од 30%. Под шумом се такође сматрају и младе природне и вештачке састојине, као и људским деловањем или из природних разлога привремено необрасле површине на којима ће се природно или вештачки поново успоставити шума.

Под шумом се подразумевају и шумски расадници у комплексу шума и семенске плантаже, као и заштитни појасеви дрвећа површине веће од 5 ари.

Шумом се не сматрају паркови у насељеним местима, као и дрвеће које се налази испод далековода и у коридору изграђеног далековода, без обзира на површину.

У јавном интересу је очување, заштита и унапређење стања шума, активирање свих потенцијала шума и њихових функција и подизање нових шума у циљу постизања оптималне шумовитости, просторног распореда и структуре шумског фонда. Шуме, као добра од општег интереса, мора да се одржавају, обнављају и користе. Шумско земљиште се користи за шумску производњу и не може да се користи у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним законским прописима о шумама.

У складу са Законом о шумама ("Службени гласник РС" бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 - др. закон), у просторном плану се штити и унапређује шумско земљиште и шуме.

Изграђеним шумским земљиштем сматра се шумско земљиште на коме су изграђени објекти.

На рефералној карти бр. 1: - Намена простора (P=1:50 000) су на основу ортофото снимка приказани евидентирани изграђени објекти изван грађевинског подручја. С обзиром на немогућност потпуног евидентирања свих изграђених објеката и за осталие изграђене, а графички неутврђене објекте, важе иста правила.

На шумском земљишту није дозвољена промена састава шумских састојина и њихова неконтролисана експлоатација.

На шумском земљишту се не дозвољава изградња која није у служби шумарства и ловства.

Минимално дозвољена изградња је у функцији побољшања стања шума или њене боље приступачности и квалитетнијег коришћења, а у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописом којим се уређује област дивљачи и ловства.

Планирана техничка инфраструктура остаје у коридорима постојећих саобраћајница са минималним угрожавањем шумског земљишта. Техничка инфраструктура (шумске саобраћајнице, противпожарне пруге и други објекти који служе газдовању шумама) планира се, гради, одржава и користи на начин који не угрожава:

- 1) изворишта вода и водне токове;
- 2) станишта значајна за опстанак дивљих биљних и животињских врста;
- 3) процес природног подмлађивања у шуми;
- 4) културну и историјску баштину;
- 5) остале општекорисне функције шума;
- 6) стабилност земљишта и не узрокује ерозију и бујице.

За формирање заштитних шумских појасева на контакту: изграђених стамбених зона и планираних привредних зона, зона планираних за стамбену изградњу и планираних радних зона и канала и планираних привредних зона - минимална ширина је 10,0m' и то увек у оквиру нестамбених намена.

Промена намене шумског земљишта

Под само плански одређеним условима може се врло ограничено мењати основна намена шумског земљишта, уз предходно добијену сагласност сопственика или Министарства.

Промена намене шума и шумског земљишта може да се врши:

- када је то утврђено планом развоја шумске области;
- ако то захтева општи интерес утврђен посебним законом или актом Владе;
- ради изградње објеката за заштиту људи и материјалних добара од елементарних непогода и одбране земље;
- у поступку комасације и арондације пољопривредног земљишта и шума;
- ради изградње економских или стамбених објеката сопственика шума на површини до 10 ари;
- ради изградње објеката за коришћење осталих обновљивих извора енергије малих капацитета и експлоатације минералних сировина, ако је површина шума и шумског земљишта за ове намене мања од 15 ha;

Промена намене шума врши се у складу са законом уз сагласност надлежног министарства.

Уколико се Планом предвиђа промена намене површина дефинисаних планским документом у шумарству, неопходно је, према члану 22. Закона о шумама, извршити измене и допуне Основа газдовања шумама за одговарајућу газдинску јединицу. Трошкове измена и допуна сноси подносилац захтева на чију иницијативу се оне врше. Промена намене шума и шумског земљишта одређена је чланом 10. Закона о шумама. Накнада за промену намене шума и шумског земљишта дефинисана је чланом 50., а висина накнаде је уређена чланом 52. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018, 49/2019 и 86/2019 — усклађени дин.изн., 156/2020 усклађени дин.изн. и 15/2021 усклађени дин.изн.).

Потребно је поштовати сву законску и подзаконску регулативу из области заштите животне средине и заштите природе тако да планска решења имају што мањи утицај на животну средину и амбијентални простор.

Сходно Правилнику о шумском реду („Сл. гласник РС”, бр. 38[11, 75/2016 94/2017 и 87/2021) сеча стабала, израда, извоз, изношење и привлачење дрвета и други начин померања дрвета са места сече, врше се у време и на начин којим се обезбеђује најмање оштећење околних стабала, подмлатка, земљишног покривача, остале флоре, фауне и објеката, као и спречавање загађивања земљишта органским горивима и моторним улем. За било какву активност у шуми и на шумском земљишту потребно је прибавити сагласност ЈП „Србијашуме”.

2.1.1.3. Водно земљиште

Водно земљиште је земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем. Водно земљиште текуће воде, јесте корито за велику воду и приобално земљиште.

Водно земљиште чине корита и обале водотока, језера и акумулације.

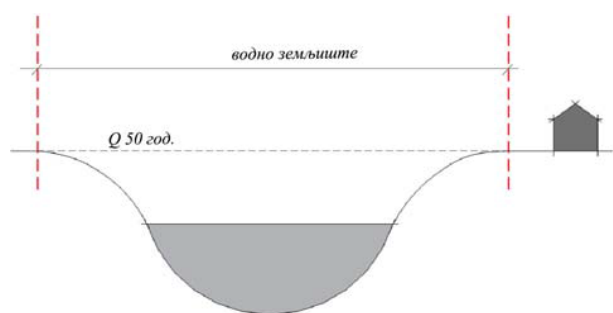
Водно земљиште стајаће воде, јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја. Водно земљиште обухвата и напуштено корито, пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави, као и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и др.).

Обала представља појас земљишта који се протеже непосредно уз корито.

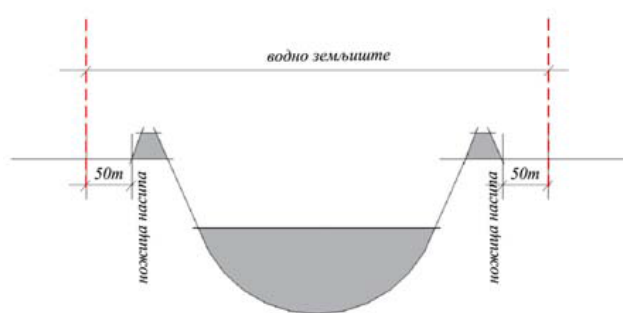
Приобално земљиште јесте појас земљишта непосредно уз корито за велику воду водотока који служи одржавању заштитних објеката и корита за велику воду и обављању других активности које се односе на управљање водама. Ширина појаса приобалног земљишта је:

- 1) у подручју незаштићеном од поплава до 10 m;
- 2) у подручју заштићеном од поплава до 50 m (зависно од величине водотока, односно заштитног објекта), рачунајући од ножице насипа према брањеном подручју.

Подручје заштићено од поплава је појас земљишта ширине 50,0m' рачунајући од унутрашње ножице насипа, између речног корита и одбрамбеног насипа (инундационо подручје), чији је саставни део и заштитни појас са шумом или заштитним зеленилом. Саставни део насипа за одбрану од поплаве чине заштитни појас са шумом и заштитним зеленилом у инундационом подручју у ширини од 50,0m' поред насипа.



ПРИМЕР 1 – КАДА НЕМА НАСИПА
Q50год – према посебном прорачуну
нивоа 50-годишње воде



ПРИМЕР 2 – КАДА ИМА НАСИПА

Водно земљиште у зони обала водотокова и хидроакмулација дефинисано је положајем регулационе линије насипа или обалоутврде за регулисане делове корита, односно границом водног земљишта утврђеном Законом о водама за нерегулисане делове корита.

Укупна површина водног земљишта не одражава богатство хидрографске мреже територије општине Рача.

Просторним планом се површина водног земљишта значајније не мења али се прописују све мере заштите вода и од вода, како приобаља тако и околних простора.

Уређење, коришћење и заштита водног земљишта

Водно земљиште је намењено за одржавање и унапређење водног режима у складу са овим законом и актима донетим на основу овог закона, а посебно за:

- 1) изградњу, реконструкцију и санацију водних објеката;
- 2) одржавање корита водотока и водних објеката;
- 3) спровођење мера које се односе на уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода и заштиту вода.

Осим за наведене намене, водно земљиште на територији општине Рача може да се, у складу са законом и актима донетим на основу закона, користи и за:

- 1) изградњу и одржавање линијских инфраструктурних објеката;
- 2) изградњу и одржавање објеката намењених одбрани државе;
- 3) изградњу и одржавање објеката за коришћење природних купалишта и за спровођење заштитних мера на природним купалиштима;
- 4) изградњу и одржавање објеката за производњу електричне енергије коришћењем водних снага (искључиво у складу са овим Просторним планом, планском документацијом вишег реда и закоонским прописима);
- 5) обављање привредне делатности, и то: (1) изградњу објеката за које се издаје привремена грађевинска дозвола у смислу закона којим се уређује изградња објеката, (2) постављање мањих

монтажних објеката привременог карактера за обављање делатности за које се не издаје грађевинска дозвола у смислу закона којим се уређује изградња објеката;

6) спорт, рекреацију и туризам;

7) обављање пољопривредне делатности;

8) вршење експлоатације минералних сировина у складу са овим и посебним законом.

На водном земљишту је:

- забрањена изградња индустријских и других објеката чије отпадне материје могу загадити воду и земљиште или угрозити безбедност водопривредне инфраструктуре;

- дозвољена изградња објеката компатибилних водном земљишту под условом да се у пројектовању и извођењу обезбеди канализација и пречишћавање отпадних вода у складу са стандардима прописаним законом;

- дозвољена изградња објеката за рекреацију и туризам под условима заштите животне средине у складу са законом; и

- неопходно да сви постојећи објекти обезбеде канализацију и пречишћавање отпадних вода у складу са законом.

- забрањена изградња стамбених, пословних, производних и других објеката чије отпадне материје могу загадити воду и земљиште, или угрозити безбедност водопривредне инфраструктуре, као и објеката којима се смањује пропусна моћ корита. Већ саграђени објекти морају бити уклоњени о трошку власника, при чему први приоритет има уклањање објеката који су саграђени на насипима, у зони њихових ножица или у њиховој непосредној близини.

Водно земљиште се може користити без водопривредне сагласности, као пашњак, ливада и ораница.

Купање је дозвољено само на уређеним плажама, које имају санитарне уређаје и на којима се потпуно спречава уношење у језеро отпадних вода и чврстог отпада.

Правила уређења, коришћења и заштите водног земљишта и вода

Дуж магистралних цевовода којим се спајају сада изоловани водоводни системи успоставити непосредну зону заштите коридора (по 2,5 m од осовине), како би се омогућило несметано одржавање (у складу са прописима).

Забрањено је у зонама тзв. водног земљишта око свих водотока подужно вођење саобраћајних и инфраструктурних система; на преласку плавних зона линијски системи (саобраћајнице, објекти за пренос енергије, цевоводи) морају се висински издигнути и диспозиционо тако решити да буду заштићени од поплавних вода вероватноће 0,5% (тзв. двестогодишња велика вода).

Канализацију постојећих насеља реализовати по сепарационом систему, стриктно раздвајајући колекторе за отпадне воде од колектора за атмосферске воде.

Евентуална изградња малих акумулација и малих хидроелектрана мора бити у складу са прописима и Просторним планом Србије и то оним потезима на водотоцима који нису намењени другим корисницима простора. Мора се обезбедити гарантовани еколошки проток низводно према дефинисаним критеријумима, што је обавезно и код дозвољених мини акумулација за потребе рибњака, спортског риболова, воденица и сл.

Изградња хладноводних рибњака је дозвољена на свим локацијама на којима не угрожавају изворишта или друге планиране системе.

Регулације река у зони насеља поред функционалних критеријума треба примерити и урбаним, естетским и другим условима, који омогућавају урбанистички складно повезивање насеља са акваторијом.

Захватање воде из водотока дозвољено је само уз одговарајуће водопривредне сагласности, уз обавезу обезбеђења гарантованог водопривредног минимума и гарантованог еколошког протока, дефинисаног за хладан и топли део године ($Q_{95\%}^{\min.mes.}$ и $Q_{80\%}^{\min.mes.}$), са ограничењима која утврђују колико се воде мора оставити у току након захватања воде за технолошке потребе, према важећој методологији за одређивање гарантованог еколошког протока.

Експлоатација материјала из водотока дозвољена је само уз одговарајућу пројектну документацију којом се пројекат експлоатације потпуно усаглашава са пројектима регулације река на тим ширим потезима. То подразумева и стриктан надзор, по принципима као да се изводе радови на регулацији реке.

На водном земљишту и водном објекту у јавној својини може се установити право стварне службености за изградњу линијских инфраструктурних објеката, постављање цевовода, подземних и надземних водова, оптичких каблова и других инсталација, колектора, водозавхвата/преграде у кориту водотока, као и право службености пролаза.

За изградњу објеката у водном земљишту, на простору за који се не планира израда урбанистичких планова, локацијским условима ће се дефинисати услови за уређење и изградњу, а у складу са законима и прописима.

За изградњу објеката у водном земљишту, на простору за који се не планира израда урбанистичких планова, потребно је, у складу са законским прописима, спровести процену потребе израде и у складу са тим израду Студије процене утицаја на животну средину.

Уз воде и водозахватне површине могу се градити објекти за туристичко-рекреативне сврхе; пратећи објекти (шанк-барови, просторије за пресвлачење и сл.); дрвене сојенице и настрешнице; и партерно уређење (спортски терени, опрема, мобилијар, плаже, и сл.), уз сагласност надлежног министарства.

На водном земљишту је дозвољено партерно уређење терена (спортски терени, бициклистичке стазе, лаки туристички објекти – настрешнице, видиковци), као и грађење свих објеката водне инфраструктуре: ојачања насипа, дренажни системи и системи за пречишћавање вода;

Заштитни насипи се не смеју користити за било какве видове транспорта, осим за послове одржавања система заштите од вода. На насипима је дозвољена и пожељна реализација бициклистичких стаза, које су део европских коридора такве намене.

У зонама изворишта за водоснабдевање, успостављају се зоне заштите, у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања (Сл. гласник РС бр. 92/08).

У вези планирања коришћења водних ресурса и водног земљишта наглашава се да су изворишта водоснабдевања под строгом заштитом од намерног или случајног загађивања и других утицаја који могу неповољно деловати на издашност и здравствену исправност воде. Планом се задржавају и поштују утврђене зоне санитарне заштите изворишта воде која се користи за снабдевање становништва водом за пиће, као и прописани режими коришћења простора у складу са законским прописима. У зонама изворишта није дозвољено грађење производних погона и других објеката који као отпадне воде имају нутријенте и/или друге загађујуће материје. За остала изворишта воде за пиће морају се прогласити зоне санитарне заштите и режими коришћења простора у складу са прописима.

У складу са Закона о водама, земљиште и водене површине у подручју шире и уже зоне заштите изворишта водоснабдевања штите се од намерног или случајног загађивања. Обавезно је уређење и одржавање уже зоне заштите изворишта, које обухвата редовну контролу наменског коришћења земљишта:

- У ужој зони санитарне заштите је: обавезно уређење и одржавање, површинско уређење терена, уклањање нехигијенских објеката, реконструкцију или доградњу постојећих стамбених, инфраструктурних и привредних објеката ради обезбеђивања потребног степена заштите околине, забрану грађења нових објеката који нису у функцији водоснабдевања, забрану складиштења чврстог, индустријског и опасног отпада, забрану транспорта опасних и штетних материја, забрану употребе вештачких ђубрива и хемијских средстава у пољопривредној производњи и редовну контролу наменског коришћења земљишта.
- На подручју шире зоне заштите водоизворишта успоставља се режим селективног санитарног надзора и заштите од загађивања. У тој зони није дозвољена употреба пестицида, хербицида и вештачких ђубрива на земљишту које се користи у пољопривредне сврхе.

У циљу заштите изворишта воде за пиће од загађивања, реализује се систем мониторинга квалитета и квантитета подземних вода и изворишта, у складу са програмом систематске контроле.

Сва локална коришћена изворишта у алувионима крај река заштитити по принципима заштите изворишта подземних вода, чак и ако се напуштају спајањем са регионалним системима, јер и даље задржавају важну функцију резервног изворишта водовода насеља за случај хаваријских ситуација.

На извориштима локалних сеоских водовода, ван већих система, треба обезбедити непосредну заштиту уже зоне: 10 m око водозавхвата и оквирно око 500 m узводно (ако је извор на падини), што се може мењати, на основу процене реалне хидрогеолошке зоне утицаја.

2.1.1.4. Остале намене

Ловна подручја (ловишта)

На пољопривредном и шумском земљишту које је у саставу ловишта могу се градити: ловно-технички објекти, постављати ограде ради заштите и лова дивљачи, градити ловно-производни објекти, фарме за производњу фазанске дивљачи, подизати ловне ремизе ради заштите дивљачи. Уређење и опремање ловишта ће се вршити у складу са ловном основом.

Ловне ремизе су једногодишњи или вишегодишњи засади на мањим површинама, који пружају уточиште, заклон и исхрану дивљачи. Ремизе треба подизати на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже заштиту дивљачи. Једногодишње ремизе заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминоза, влатастих трава или коренасто-кртоластих биљака). Вишегодишње ремизе подизати од мешовитих вишеспратних дрвенастих врста, у зависности од услова средине. Вишегодишње ремизе ће, сем стварања бољих услова за заштиту дивљачи, имати економску функцију (кроз пласман дрвне масе) и већу концентрацију дивљачи на малом простору.

У оквиру инфраструктурних коридора, специјалним техничко-технолошким решењима, тзв. еколошким прелазима, омогућити несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња.

Коришћење, уређење и заштита ловишта подразумевају:

- санитарни лов у циљу очувања оптималне бројности животиња и спречавања заразних болести;
- забрану свих делатности које мењају услове станишта;
- заштиту ретких и проређених врста дивљачи;
- гајење главних гајених врста дивљачи (јелен обичан, срна и фазан) и споредних врста дивљачи на "природан" начин за отворена ловишта, до постизања економског капацитета;
- заштиту дивљачи од болести, предатора, криволова и елементарних непогода (поплава); и
- уређивање ловишта изградњом ловно-техничких објеката, ловних објеката, одржавање просека, ловних путева и комуникација у ловишту.

У ловиштима предвидети и:

- изградњу ловно-техничких објеката у зависности од бројног стања дивљачи, а градити их од природних материјала и уклопити у природни амбијент ловишта;
- оградивање делова ловишта ради интензивног гајења и заштите и лова дивљачи;
- изградњу ловно - производних објеката; и
- подизање ремиза на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже заштиту дивљачи.

За изградњу објеката важе следећа правила:

- Изградња објеката за потребе ловне привреде – узгајалишта, хранилишта и др. мора бити заснована на плановима уређења простора, на водопривредним условима, шумско-привредним основама и др.
- Објекти ловне привреде морају бити прилагођени пејсажу прикладних димензија, најмање могуће спратности, грађених од природних материјала и др.

Риболовна подручја

Уређивање подручја риболова подразумева:

- организовање чуварске службе;
- уређење риболовних места; и
- уређење приступа реци.

Објекти – риболовне платформе су дрвене, максимално визуелно уклопљене у пејзаж.

Експлоатација минералних сировина и ресурса

У зонама налазишта минералних сировина дозвољава се изградња само објеката у вези са експлоатацијом сировина сходно законима који регулишу материју рударске производње и заштите простора.

Коришћење минералних сировина из земљишта и речних корита обавља се према студијама и плановима просторног развоја и мера заштите животне средине, примерених врсти и карактеру експлоатације, а којима обавезно мора бити и предвиђена рекултивација ових простора по завршетку периода експлоатације.

Експлоатација минералних сировина врши се на основу одобрења за експлоатацију, у року одређеном одобрењем и по динамици и у количинама предвиђеним рударским пројектом и осталом техничком документацијом израђеном у складу са Законом.

Одобрење за експлоатација минералних сировина издаје надлежно Министарство и издаје се по захтеву носиоца истраживања минералне сировине на простору на коме ће се обављати експлоатација те минералне сировине.

У графичком делу Просторног Плана приказана су експлоатациона и истражна поља достављена од надлежног Министарства као и од локалне управе Рача, а односе се на резерве подземних вода, односно питке воде, при чему је на простору општине Рача, Министарство рударства и енергетике, Сектор за геологију и рударство је одобрило и утврдило:

Експлоатацнопа поља							
Број пола	Пазив предузећа	Општина	Локалитет	Тип воде	Датум издавања	У коорд.	Х коорд.
Е-19/лист 421	Бест комерц Земум	Смедеревска Паланка	Село Церовац	питка вода	16.4.2002.	7494900	4903600
						7493100	4912600
						7488000	4940800
						7488000	4908630
						7492000	4902150
Сагласност на пројекат одрживог коришћења природних ресурса подземних вода							
Број пола	Назив предузећа	Општина	Локалитет	Тип воде	Датум издавања	У коорд.	Х коорд.
Е-114	Yura Corporation d.o.o.	Рача Крагујевачка	извориште предузећа „Yura corporation” (бунар ИЕБР-1/10)	питка вода	8.8.2014.	7498012	4898314
						7498242	4898345
						7498251	4898220
						7498216	4898193
						7498049	4898152
Оверене резерве							
Назив објекта		Назив предузећа	Локалитет	Извориште		коорд.	коорд.
В-1		АГРО ЈЕВТИЋ ДОО СИПИЋ	РАЧА	СИПИЋ		7496665	4891463
ИЕБР-1-1/10		YURA CORPORATION DOO RAČA	РАЧА	YURA CORPORATION		749781	4898458
В-2		SWSS PAPIER DOO BEOGRAD	БЕОГРАД	SWSS PAPIER		7498297	4898107
В-1		ЈКП РАЧА	РАЧА	РАЧА		7499457	4897616
В-1		PIGGY CENTAR DOO	ТРСКА	PIGGY CENTAR		7499795	4893636
В-3		ЈКП РАЧА	РАЧА	РАЧА		7500448	4897163
В-2		АГРО ЈЕВТИЋ ДОО	РАЧА	ТРСКА		7500738	4893746

	ЈКП РАЧА	РАЧА	РАЧА	7500835	4896614
В-6	ЈКП РАЧА	РАЧА	ТРСКА	7500989	4896044
В-5	ЈКП РАЧА	РАЧА	ТРСКА	7501517	4895411

2.1.1.5. Грађевинско земљиште и грађевинска подручја

Грађевинско земљиште заступљено је у насељима, радним зонама, зонама инфраструктурних објеката и сл., за која су дефинисана грађевинска подручја.

Урбанистички планови дефинишу грађевинска земљишта унутар граница грађевинских подручја и представљају плански основ за израду планова детаљне регулације, односно директну примену Плана и издавање локацијских услова. Грађевинско подручје градског насеља Рача дефинише План генералне регулације Раче („Службени гласник општине Рача“ бр. 11/12, а нови ПГР је у изради). Грађевинска подручја насеља и делова насеља и зона за која су урађени планови детаљне регулације дефинисана су сваким предметним планом.

Грађевинско подручје за Инфраструктурни коридори Државног пута I реда “Вожд Карађорђе” дефинисано је према ППППН Инфраструктурног коридора Државног пута I реда “Вожд Карађорђе” („Службени гласник РС“ бр. 62/24),

Просторни план општине Рача садржи уређајне основе за насеља: Адровац, Борци, Бошњане, Велико Крчмаре, Вишевац, Војиновац, Вучић, Доња Рача, Доње Јарушнице, Ђурђево, Мало Крчмаре, Миравеац, Мали Миравеац, Поповић, Сараново, Сепци, Сипић, Трска, којима су дефинисане границе грађевинских подручја и правилима уређења и грађења, стога уређајне основе представљају плански основ за директну примену Плана, односно издавање локацијских услова.

Осим грађевинских парцела у оквиру грађевинског подручја, за грађевинске парцеле које се налазе ван грађевинског подручја примењују се иста правила уређења и грађења која важе за парцеле унутар грађевинског подручја.

2.1.1.5.2. Опис и одређење грађевинских подручја у обухвату уређајних основа за села

Грађевинска подручја дефинисана уређајним основама за села дата су графички у графичким приказима за сваку Уређајну основу у размери 1:2500. Уређајне основе за села урађене су за 17 села, од којих је једино у К.О. Сипић постоје два насеља (Сипић о Трска) а су тако и груписана у тексту и графици Просторног плана. У осталим катастарским општинама налазе се и истоимена насеља, а једино су у К.О. Миравеац насеља Миравеац и Мали Миравеац. .

К.О. и насеље:

17. Адровац	25. Доње Јарушнице
18. Борци	26. Ђурђево
19. Бошњане	27. Мало Крчмаре
20. Велико Крчмаре	28. Миравеац
21. Вишевац	29. Поповић
22. Војиновац	30. Сараново
23. Вучић	31. Сепци
24. Доња Рача	32. Сипић и Трска (у К.О. Сипић)

Уређајне основе за села израђене су у сврху просторног развоја села и подстицања њиховог одрживог развоја, уважавајући типолошке и морфолошке различитости, а нарочито: 1) геоморфолошке (равничарска, долинска, брдска, планинска и др. села), 2) регионалне и традиционалне (збијен, разбијен тип села, повремено и стално насељена села, напуштена села), као и 3) друге различитости.

Уређајне основе за села обухватају постојеће грађевинско подручје насеља и предвиђена проширења. Уређајне основе за села садрже основне планиране намене површина у обухвату шематског приказа (за становање, централне функције, радне зоне,...). За катастарске парцеле које су у непосредном контакту са грађевинском парцелом (а за које је могуће обезбедити приступ на јавну површину било директним приступом на јавну површину, било уз службеност пролаза и које је могуће инфраструктурно опремити у складу са тачком 2.1.3. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ

ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА, КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ овог Просторног плана), могуће је формирање грађевинске парцеле уз обавезу обезбеђења приступа на јавну површину, односно обезбеђења службености пролаза.

Уређајним основама за села дефинишу се општа правила грађења која су заједничка за све планиране намене које су обухваћене површинама за које се прописује обавезна урбанистичка разрада (према делу 2.3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА (СПРОВОЂЕЊЕ) ПЛАНА), као и површине која се спроводе непосредном применом правила датих за сваку појединачну намену. Правила важе за изградњу нових објеката, односно замену, доградњу и реконструкцију постојећих објеката. Приликом реконструкције и доградње постојећих објеката не могу се прекорачити дефинисани урбанистички параметри.

Напомена: За све уређајне основе у овом поглављу важи следеће:

Б.4. Регулација и нивелација

План хоризонталне и вертикалне регулације урађен је на основу намене површина, саобраћајног решења и конфигурације терена.

Нивелационим решењем дате су преломне осовинске тачке на раскрсницама примарних саобраћајнице и саставни су део графичког приказа.

Нивелационим решењем дате су основне смернице којих се у фази израде техничке документације треба начелно придржавати.

Б.5. Правила уређења и грађења по просторним целинама

Правила уређења и грађења по просторним целинама дефинисана су у текстуалном делу Просторног плана, поглавља: ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ.

Б.6. Други детаљни услови коришћења, уређења и заштите простора и објеката

Дозвољава се озакоњење, реконструкција, адаптација, санација, текуће и инвестиционо одржавање (у постојећем габариту и волумену) објеката који се налазе у заштитном појасу државног пута, уколико се не налазе на земљишту у државној својини, корисника ЈП "Путеви Србије", уз обавезу прибављања сагласности управљача пута.

Посебна напомена: Приликом примене овог Просторног плана општинске, локалне, некатегорисане и атарске путеве који су уписани у листу непокретности, третирају као грађевинско земљиште јавних намена - постојеће изграђено, за које није потребно одређивање површине јавних намена.

01. Уређајна основа за село Адровац у општини Рача

А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО

Село Адровац по овој типологији представља приградско ратарско-сточарско сеоско насеље разбијеног типа, на (185m) левој обали Раче, леве притоке Велике Мораве и странама Бошњачког потока, 1 km северно од Раче. Површина атара износи 294ha. Основан је на месту са пронађеним значајним траговима раније насељености (предмети неолитске епохе, бронзано доба - насеље сеоског типа и некропола, као и римско насеље и гробље). Основан је почетком XIX в. Географско име је пренети назив села - Адровац (данас Горњи и Доњи Адровац на територији општине Алексинац), одакле су се 1809. год. доселили оснивачи (први насељеници). Год. 1921, када се наводи као заселак Раче, броји 32 дома и 143 житеља. Становништво је српско (слави Св. Николу, Св. архангела Михаила, Св. Алимпија, Митровдан и Св. Ђорђа; сеоска слава Друга Тројица), досељено почетком XIX в. из околине Алексинца, ЈИ Србије, Македоније и шумадијских села. Електричну енергију добија почетком 60-их година XX века, телефонске везе 1980, а водоснабдевање је колективно (прикључак на централни водовод Раче). Има спомен - плочу борцима палим 1941-1945 и др. Главни тржишни производи су млеко и кромпир.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Адровац саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 1ha 50a 53m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Адровац. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Адровац	98, 100, 163/2, 202/2, 420/1, 433

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Адровац".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћења земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: "Уређајна основа села Адровац".

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
2. Становање (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1.	Адровац	Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру према графичком прилогу

02 Уређајна основа села Борци у општини Рача**А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО**

Село Борци по овој типологији представља ратарско-сточарско и воћарско (72,3% аграрног ст.) сеоско насеље разбијеног типа, на (255 m) обалама реке Раче, леве притоке Велике Мораве, 11 km северозападно од Раче. Површина атара износи 1.315 ha. До 1949, када добија садашњи назив (по борцима - великом учешћу локалног ст. у II светском рату), носе име Губеревац. Деле се на седам заселака (Лекићи, Бајкићи, Село, Ђукићи, Брдо, Чеперићи и Дреновача). Основани су на месту са траговима старије насељености (неолитско налазиште, стари предмети од керамике и трагови из бронзаног доба - насеље градинског и насеље сеоског типа) крајем XVII в. Помињу се у аустријском попису 1718. под именом *Guberevzi*. Ст. је српско (слави Усекованије, Св. архангела Михаила, Св. Мрату, Св. Николу, Св. Јована, Св. Стевана, Св. Игњатија, Св. Петку и др.; сеоска слава Друга Тројица; вашар прва недеља по Св. Пантелејмону), досељено крајем XVII и у XVIII в. из Метохије (пећки Подгор), Груже, Бјелопавлића, Драгачева, Колашина, Тимочке крајине и Осата у Босни. Електрично осветљење добијају 1958, телефонске везе 1995, а водом се снабдевају из копаних бунара и са извора. Имају четвороразредну ОШ, дом културе и спомен-плочу борцима из II светског рата. Тржишни производи су кромпир, кукуруз, пилићи, млеко, сир, јаја и шљиве.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Борци саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 195ha 66a 17m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Борци. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Борци	5/2, 5/3, 16, 31, 33, 59, 83, 89, 176, 200, 201, 202, 203, 209, 210, 211, 213, 214, 276, 278, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301,

	302, 303, 304, 305, 306, 334, 335, 336, 340, 341, 346, 347, 348, 349, 350, 352, 353, 357, 358, 359, 363, 365, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 377, 378, 379, 380, 381, 395, 396, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 423, 424, 426, 434, 435, 436, 437, 438, 440, 444, 449, 465, 466, 470, 472, 476, 477, 478, 479, 482, 483, 484, 487, 488, 489, 501, 505, 506, 517, 519, 520, 522, 528, 553, 560, 561, 573, 574, 593, 594, 595, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 608, 636, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 703, 704, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 740, 772, 773, 774, 777, 778, 779, 780, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 794, 827, 828, 831, 832, 833, 835, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 845, 850, 872, 873, 874, 883, 893, 895, 896, 897, 899, 902, 903, 905, 907, 908, 913, 914, 915, 917, 918, 920, 921, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 946, 952, 961, 970, 977, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 989, 990, 992, 993, 994, 996, 998, 1002, 1003, 1020, 1031, 1032, 1033, 1034, 1040, 1041, 1046, 1047, 1048, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1061, 1062, 1063, 1065, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1084, 1085, 1086, 1087, 1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1095, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1118, 1155, 1156, 1161, 1165, 1169, 1196, 1197, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1205, 1206, 1207, 1212, 1213, 1214, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1234, 1235, 1272, 1274, 1275, 1282, 1283, 1284, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1296, 1297, 1298, 1303, 1311, 1312, 1326, 1327, 1330, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335, 1345, 1377, 1378, 1380, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1390, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1402, 1403, 1405, 1406, 1408, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1448, 1449, 1450, 1451, 1459, 1460, 1463, 1465, 1466, 1468, 1469, 1470, 1474, 1494, 1495, 1496, 1497, 1513, 1534, 1535, 1536, 1537, 1538, 1539, 1540, 1542, 1543, 1544, 1545, 1546, 1547, 1548, 1549, 1551, 1555, 1556, 1559, 1560, 1562, 1563, 1564, 1566, 1567, 1568, 1569, 1575, 1576, 1586, 1739, 1740, 1741, 1744, 1750, 1752, 1756, 1757, 1763, 1764, 1765, 1766, 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1773, 1774, 1775, 1776, 1777, 1778, 1779, 1782, 1783, 1784, 1785, 1786, 1787, 1788, 1789, 1791, 1793, 1794, 1795, 1796, 1797, 1798, 1801, 1806, 1808, 1809, 1811, 1812, 1813, 1816, 1817, 1818, 1819, 1820, 1821, 1822, 1823, 1826, 1827, 1828, 1831, 1835, 1836, 1837, 1842, 1845, 1846, 1849, 1851, 1860, 1861, 1862, 1883, 1884, 1897, 1898, 1899, 1900, 1935, 1969, 1970, 1971, 2035, 2036, 2072, 2086, 2100, 2154, 2157, 2158, 2159, 2162, 2163, 2167, 2195, 2196, 2197, 2201, 2203, 2205, 2206, 2212, 2213, 2301, 2303, 2313, 2315, 2316, 2475, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2517, 2518, 2519, 2520, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2533, 2539, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2551, 2552, 2554, 2557, 2558, 2559, 2562, 2563, 2573, 2575, 1029/1, 1029/2, 1029/3, 1029/4, 1030/2, 1045/1, 1045/3, 1045/4, 1071/1, 1071/4, 1166/1, 1166/8, 1192/1, 1192/2, 1193/1, 1193/2, 1194/1, 1194/2, 1195/1, 1195/2, 1198/1, 1198/2, 1204/1, 1204/2, 1208/1, 1208/2, 1209/1, 1209/2, 1210/1, 1210/2, 1210/3, 1210/4, 1211/1, 1211/2, 1211/3, 1211/4, 1211/5, 1215/1, 1215/2, 1216/1, 1216/2, 1217/1, 1217/2, 1218/2, 1219/1, 1219/2, 1227/1, 1227/2, 1227/3, 1227/4, 1227/6, 1227/7, 1227/8, 1228/1, 1228/2, 1228/3, 1228/4, 1228/5, 1228/6, 1228/7, 1228/8, 1228/9, 1229/2, 1229/3, 1229/4, 1231/1, 1231/2, 1231/3, 1231/4, 1231/5, 1231/6, 1232/1, 1232/2, 1232/3, 1236/1, 1236/2, 1236/3, 1236/4, 1236/5, 1236/6, 1236/7, 1236/8, 1241/1, 1241/2, 1241/3, 1241/4, 1248/1, 1248/3, 1248/4, 1250/2, 1250/3, 1253/2, 1256/2, 1257/2, 1258/2, 1259/2, 1260/2, 1260/3, 1262/1, 1266/2, 1268/2, 1270/4, 1273/2, 1281/1, 1281/2, 1295/1, 1295/2, 1295/4, 1295/5, 1295/6, 1295/7, 1295/8, 1304/1, 1304/2, 1310/4, 1316/2, 1328/1, 1328/2, 1328/3, 1329/1, 1329/2, 1343/1, 1343/2, 1348/1, 1348/2, 1379/1, 1379/2, 1436/3, 1464/4, 1464/5, 1467/1, 1467/2, 1473/1, 1473/2, 1473/3, 1514/1, 1514/2, 1541/1, 1541/2, 1541/3, 1541/4, 1561/1, 1561/2, 1561/3, 1561/4, 1565/1, 1565/2, 167/2, 169/3, 170/3, 1733/2, 1736/1, 1742/1, 1743/1, 1749/1, 1749/2, 175/1, 175/3, 1751/1, 1751/2, 1753/1, 1753/2, 1753/3, 1753/4, 1754/1, 1754/2, 1754/3, 1755/1, 1755/2, 1755/3, 1767/1, 1767/2, 1767/3, 177/3, 177/4, 177/5, 178/2, 178/3, 178/5, 1780/1, 1780/2, 1781/1, 1781/2, 1781/3, 179/3, 179/4, 179/5, 179/6, 1790/1, 1790/2, 1792/1, 1792/2, 1799/1, 180/2, 180/3, 1800/1, 1802/1, 1802/2, 1803/1, 1803/2, 1803/4, 1803/5, 1803/6, 1804/1, 1804/2, 1804/3, 1805/2, 1807/1, 1807/2,

	1807/3, 181/2, 181/3, 1814/1, 1814/2, 1815/1, 1815/2, 1815/3, 1824/1, 1824/2, 1825/1, 1825/2, 1832/1, 1832/2, 1838/1, 1838/2, 1839/1, 1839/2, 1839/3, 1840/2, 1840/3, 1841/2, 1841/3, 1843/3, 1843/6, 1844/3, 1844/4, 1850/1, 1850/2, 1853/3, 1885/1, 1885/2, 1886/1, 1886/3, 1886/4, 1886/5, 1886/6, 1925/2, 1926/1, 1927/2, 1934/2, 1934/3, 1934/4, 1941/2, 1942/2, 1942/3, 1943/2, 1965/3, 1965/4, 1965/5, 1968/1, 1968/2, 1972/1, 1972/2, 1973/1, 1973/2, 1974/1, 1974/2, 1975/1, 1975/2, 1976/1, 1976/2, 1977/3, 1977/4, 1978/3, 1978/4, 1979/2, 1980/2, 1985/1, 1985/12, 1985/3, 1985/4, 1985/5, 1985/6, 2074/1, 2076/5, 2076/6, 2101/2, 212/1, 212/2, 215/1, 215/2, 215/3, 215/4, 2193/1, 2198/1, 2198/2, 2199/1, 2200/1, 2200/2, 2202/2, 227/2, 2280/1, 2280/3, 2317/1, 2317/2, 2319/3, 2516/1, 261/1, 261/3, 261/4, 262/1, 262/3, 263/1, 263/3, 264/1, 264/3, 265/1, 265/2, 266/2, 266/3, 267/3, 274/2, 275/1, 275/2, 275/3, 277/1, 277/3, 279/3, 279/6, 32/3, 320/10, 320/11, 320/12, 320/13, 320/14, 320/15, 320/16, 320/24, 320/25, 320/26, 320/27, 320/5, 320/6, 320/7, 320/8, 320/9, 322/3, 34/1, 34/2, 34/4, 342/1, 342/3, 35/1, 355/2, 355/3, 356/1, 360/1, 360/2, 361/1, 361/2, 362/1, 362/2, 364/1, 364/2, 366/1, 366/2, 367/1, 367/2, 368/1, 368/2, 375/1, 375/2, 375/3, 376/1, 376/2, 376/3, 376/4, 382/1, 382/3, 382/4, 382/5, 383/3, 384/1, 384/2, 384/3, 384/4, 384/5, 384/6, 385/1, 386/1, 386/2, 386/3, 386/4, 386/5, 387/1, 387/2, 408/1, 408/2, 451/1, 469/1, 469/2, 469/3, 469/4, 469/5, 469/6, 471/1, 471/2, 473/2, 485/1, 485/2, 486/1, 486/2, 486/3, 486/4, 490/1, 498/3, 498/4, 499/1, 500/1, 500/2, 516/1, 516/2, 518/1, 518/2, 521/1, 521/2, 523/2, 527/2, 532/2, 575/1, 58/1, 58/2, 591/1, 591/3, 591/6, 69/1, 69/2, 69/3, 721/1, 721/2, 722/1, 722/2, 739/2, 766/4, 766/5, 769/1, 769/2, 770/1, 770/2, 771/3, 771/4, 771/5, 771/6, 775/1, 775/2, 776/1, 776/2, 792/1, 792/2, 793/1, 793/2, 82/2, 82/4, 829/1, 829/2, 830/1, 830/2, 834/1, 84/5, 844/1, 844/2, 846/2, 848/2, 894/1, 894/2, 898/1, 898/2, 898/3, 898/4, 900/1, 900/2, 901/1, 901/2, 904/1, 904/2, 904/3, 904/4, 906/1, 906/2, 916/1, 916/2, 922/1, 922/2, 929/1, 929/2, 937/1, 937/2, 937/3, 937/4, 938/1, 938/2, 938/3, 938/4, 939/1, 939/2, 940/1, 940/2, 940/3, 940/4, 941/1, 941/2, 941/3, 941/4, 942/1, 942/2, 942/3, 942/4, 942/5, 942/6, 943/1, 943/2, 943/3, 943/4, 943/5, 943/6, 944/1, 944/2, 945/1, 945/2, 945/3, 945/4, 945/5.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Борци".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: **"Уређајна основа села Борци"**.

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - основно образовање (основна школа)
 - месна канцеларија
 - дом културе
2. Спорт и рекреација (површине јавне намене)
3. Комуналне делатности (површине јавне намене)
 - гробље
4. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
5. Становање (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

РБ	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Борци	основна школа	цела кп.бр. 940/1
		месна канцеларија	цела к.пбр. 937/1
		дом културе	део к.п.бр. 384/3
		спорт и рекреација	целе кп.бр. 384/2 и 938/4

	комуналне делатности	целе кп.бр. 977, 979, 980, 981, 982, 983, 989 и део кп.бр.1118
	Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

03 Уређајна основа села Бошњане у општини Рача

А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО

Село Бошњане по овој типологији представља ратарско-сточарско и воћарско (42,5% аграрног ст.) сеоско нас еље разбијеног типа, на (223 m) левој обали реке Раче, леве притоке Велике Мораве, 1,5 km северно од Раче. Површина атара износи 1.278 ha. Обухвата три "краја": Крушар, Липар (Ненадића крај) и Село. Основано је половином XVIII в. Помиње се у аустријском попису 1718. под именом *Vosnack* и касније (1844. - 35 кућа и 277 душа, 1921. - 152 дома и 980 житеља итд.). Ст. је српско (слави Св. Врачеве, Св. Игњатија, Св. Николу, Св. Саву, Св. Василија, Св. Стевана, Св. Петку и Св. Ђорђа; сеоска слава петак по Тројицама), досељено средином XVIII в. из околине Сјенице, Херцеговине, Осата (Босна), Драгачева, Тимочке крајине и Црне Горе. Струју добија 1956, телефонске везе 1988, а водом се снабдева са три извора. Има четвороразредну ОШ и спомен-плочу борцима палим 1941-1945. Пре II светског рата у атару је експлоатисан лигнит за локалне потребе. Тржишни произ води су кромпир, пасуљ, прасићи, јабуке, вишње и шљиве.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Бошњане саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 283ha 95a 05m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Бошњане. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

РБ	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Бошњане	1/4, 1/6, 1/7, 41, 43, 48, 52, 57, 58, 63, 64, 66, 68, 107, 109, 110, 111, 112, 195, 196, 221, 223, 229, 230, 231, 262, 263, 264, 278, 339, 340, 356, 358, 359, 365, 366, 367, 371, 373, 377, 385, 386, 387, 395, 405, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 424, 427, 428, 429, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 446, 447, 452, 456, 460, 463, 464, 468, 472, 475, 477, 478, 480, 481, 506, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 547, 548, 549, 551, 552, 554, 555, 558, 559, 563, 564, 565, 567, 568, 570, 579, 581, 593, 600, 601, 606, 613, 614, 616, 626, 627, 628, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 640, 646, 648, 657, 659, 661, 663, 664, 666, 667, 669, 670, 671, 674, 678, 681, 682, 683, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 817, 818, 831, 833, 835, 836, 844, 845, 848, 849, 891, 892, 895, 896, 900, 902, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 916, 917, 920, 922, 923, 928, 960, 965, 967, 1081, 1085, 1092, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1100, 1103, 1104, 1106, 1107, 1110, 1112, 1113, 1125, 1129, 1130, 1146, 1147, 1155, 1157, 1160, 1163, 1164, 1165, 1169, 1170, 1171, 1173, 1178, 1179, 1185, 1188, 1206, 1208, 1209, 1234, 1235, 1236, 1237, 1239, 1241, 1242, 1243, 1245, 1246, 1254, 1255, 1256, 1258, 1272, 1273, 1275, 1278, 1279, 1280, 1281, 1285, 1287, 1289, 1290, 1293, 1295, 1296, 1303, 1318, 1319, 1320, 1321, 1323, 1324, 1330, 1331, 1332, 1335, 1337, 1339, 1342, 1349, 1371, 1398, 1399, 1403, 1417, 1446, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461, 1464, 1466, 1467, 1469, 1470, 1471, 1472, 1473, 1474, 1/4, 1/6, 1/7, 1018/1, 1018/2, 1037/1, 1037/2, 1044/1, 1044/2, 1045/1, 1045/2, 1045/7, 1046/1, 1046/2, 1047/1, 1047/2, 1063/1, 1063/10, 1063/11, 1063/12, 1063/2, 1063/3, 1063/4, 1063/5, 1063/6, 1063/8, 1063/9, 1066/1, 1066/5, 1066/6, 1067/2, 1068/2, 1077/1, 1077/2, 1077/3, 1077/7, 1077/8, 1077/9, 1086/2, 1090/1, 1090/2, 1090/3, 1091/1, 1091/2, 1093/1, 1093/2, 1094/1, 1094/3, 1101/1, 1101/2, 1101/3, 1101/4, 1101/5, 1102/1,

	1102/2, 1105/1, 1105/2, 1108/1, 1108/2, 1108/3, 1109/1, 1109/2, 1111/1, 1111/2, 1111/3, 1115/1, 1115/2, 1120/4, 1120/8, 1121/1, 1122/1, 1122/2, 1122/3, 1122/4, 1122/5, 1122/6, 1122/7, 1122/8, 1123/1, 1123/2, 1126/3, 1126/4, 1127/1, 1127/2, 1132/4, 1133/1, 1137/1, 1137/2, 1137/3, 1137/8, 1140/1, 1140/2, 1140/3, 1140/4, 1142/1, 1142/2, 1143/1, 1143/10, 1143/11, 1143/12, 1143/13, 1143/14, 1143/15, 1143/2, 1143/3, 1143/4, 1143/5, 1143/6, 1143/7, 1143/8, 1144/2, 1144/3, 1145/1, 1145/2, 1145/4, 1148/1, 1148/2, 1149/1, 1149/2, 1152/1, 1152/2, 1152/3, 1152/4, 1152/5, 1162/1, 1162/2, 1166/1, 1166/2, 1166/3, 1167/1, 1167/2, 1168/1, 1168/2, 1172/1, 1172/5, 1176/1, 1176/3, 1176/4, 1176/5, 1176/6, 1186/2, 1186/3, 1186/4, 1186/5, 1187/1, 1191/1, 1191/2, 1197/2, 1197/4, 1200/2, 1200/3, 1201/1, 1201/2, 1201/3, 1201/4, 1201/5, 1205/1, 1205/2, 1207/1, 1207/2, 1207/3, 1207/4, 1238/2, 1244/1, 1244/2, 1244/3, 1244/4, 1247/2, 1247/3, 1247/4, 1248/1, 1249/1, 1249/2, 1249/3, 1267/1, 1267/2, 1268/1, 1268/2, 1268/3, 1268/4, 1269/4, 1269/5, 1271/1, 1271/2, 1271/3, 1276/1, 1283/1, 1283/2, 1286/1, 1286/2, 1288/1, 1288/2, 1288/3, 1291/1, 1291/2, 1292/1, 1294/1, 1297/3, 1322/1, 1322/2, 1326/2, 1327/1, 1327/2, 1328/1, 1333/2, 1334/1, 1334/2, 1336/1, 1336/2, 1336/3, 1341/1, 1341/2, 1343/1, 1343/2, 1343/3, 1343/4, 1343/5, 1343/6, 1343/7, 1343/8, 1343/9, 1345/1, 1345/2, 1345/3, 1346/1, 1346/2, 1346/3, 1348/1, 1348/2, 1348/3, 1351/1, 1351/15, 1351/16, 1351/17, 1351/18, 1351/2, 1351/20, 1351/3, 1351/4, 1351/7, 1351/8, 1353/1, 1363/1, 1363/2, 1364/1, 1364/2, 1379/3, 1379/4, 1379/5, 1396/2, 1407/2, 1416/1, 1416/2, 1420/2, 1422/1, 1422/2, 1422/3, 1447/1, 1447/2, 1447/3, 1463/1, 1463/2, 1465/1, 1465/2, 162/1, 162/2, 184/2, 184/3, 184/5, 186/1, 190/2, 191/2, 197/1, 197/4, 198/3, 198/4, 200/2, 201/10, 201/11, 201/12, 201/6, 201/7, 201/8, 201/9, 202/5, 203/3, 203/4, 203/6, 203/8, 203/9, 204/1, 204/2, 204/3, 204/4, 205/1, 205/2, 206/1, 206/2, 207/1, 207/2, 208/1, 208/11, 208/12, 208/7, 209/1, 209/2, 209/3, 209/4, 210/1, 210/2, 210/3, 211/1, 211/2, 212/1, 212/2, 213/2, 214/10, 214/2, 214/3, 214/4, 214/5, 214/7, 214/8, 214/9, 215/2, 218/1, 219/1, 219/2, 222/1, 222/2, 222/3, 222/4, 222/5, 228/1, 228/2, 232/11, 232/12, 232/6, 245/4, 246/2, 246/3, 248/6, 249/1, 249/3, 249/4, 249/5, 250/1, 250/2, 250/3, 251/1, 252/2, 253/2, 254/3, 254/4, 255/1, 255/2, 256/1, 256/10, 260/1, 260/2, 260/3, 260/4, 261/1, 279/1, 279/2, 360/1, 360/2, 361/1, 361/2, 363/1, 363/2, 364/1, 364/2, 368/1, 369/1, 369/3, 369/4, 376/1, 376/2, 376/4, 376/9, 38/2, 383/3, 388/2, 388/3, 388/4, 389/1, 389/2, 389/3, 39/1, 39/2, 396/1, 396/2, 399/1, 40/3, 406/1, 406/2, 423/1, 423/2, 425/1, 425/2, 425/6, 430/1, 430/2, 431/1, 431/2, 431/3, 431/4, 431/5, 431/6, 431/7, 431/8, 432/1, 432/2, 433/1, 433/2, 433/3, 433/4, 433/5, 433/6, 44/1, 440/1, 440/2, 440/3, 441/1, 441/2, 442/1, 442/2, 443/3, 443/4, 443/5, 445/1, 445/2, 449/1, 449/3, 45/1, 45/2, 46/1, 46/2, 46/3, 462/1, 462/2, 467/1, 467/2, 47/1, 47/2, 47/4, 47/5, 471/1, 471/2, 473/1, 473/2, 473/3, 482/1, 486/1, 486/2, 486/3, 486/4, 486/5, 486/6, 487/1, 487/2, 50/1, 50/2, 50/3, 507/1, 51/1, 51/2, 53/1, 53/2, 54/1, 54/2, 54/3, 546/1, 546/3, 546/6, 55/1, 55/2, 55/3, 55/4, 550/1, 550/2, 550/3, 550/4, 553/1, 553/2, 556/1, 556/2, 557/1, 557/2, 56/1, 56/2, 56/3, 56/4, 561/1, 561/2, 561/3, 561/4, 561/5, 561/6, 561/7, 561/8, 566/1, 566/2, 566/3, 566/4, 569/1, 569/2, 569/3, 59/1, 59/2, 594/4, 60/2, 603/3, 612/1, 617/1, 617/2, 617/4, 618/1, 618/2, 619/1, 619/2, 624/1, 624/2, 625/1, 625/2, 629/1, 629/2, 639/1, 639/2, 641/1, 641/2, 645/1, 645/2, 65/1, 65/2, 65/3, 656/1, 656/2, 658/1, 658/2, 658/3, 660/1, 660/2, 662/1, 662/2, 662/3, 662/4, 662/5, 665/1, 665/2, 665/3, 668/1, 668/2, 67/1, 67/2, 67/3, 67/6, 67/7, 672/3, 673/2, 675/1, 675/2, 675/3, 676/2, 676/3, 679/1, 684/1, 684/3, 69/1, 69/2, 69/3, 69/5, 69/6, 69/7, 784/1, 814/11, 814/2, 814/3, 814/4, 814/6, 814/9, 815/2, 828/1, 828/2, 829/1, 829/2, 830/1, 830/2, 832/1, 832/2, 834/1, 834/2, 837/1, 837/2, 838/1, 838/2, 839/1, 839/2, 840/1, 840/2, 840/3, 841/1, 841/2, 842/1, 842/2, 843/1, 843/2, 851/3, 851/4, 852/1, 852/2, 880/1, 888/1, 888/2, 888/3, 889/4, 898/1, 899/1, 899/2, 903/1, 903/2, 904/1, 904/2, 904/3, 905/1, 905/2, 915/1, 915/2, 915/3, 918/1, 918/2, 919/1, 919/2, 929/1, 930/2, 931/1, 931/2, 931/3, 950/1, 950/2, 950/3, 958/1, 958/2, 961/1, 961/2, 962/1, 987/2, 991/1, 991/2, 991/4.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Бошњане".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: **"Уређајна основа села Бошњане"**.

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - основно образовање (основна школа)
 - месна канцеларија
2. Спорт и рекреација (површине јавне намене)
3. Комуналне делатности (површине јавне намене)
 - гробље
4. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
5. Становање (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Бошњане	основна школа	целе к.п.бр. 600, 601 и 1110
		месна канцеларија	цела к.п.бр. 1111/3 и део к.п.бр. 1111/1
		спорт и рекреација	делови к.п.бр. 1111/1 и 1111/2
		комуналне делатности	целе к.п.бр. 928, 929/1, 930/2, 931/3 и део к.п.бр. 905/2
		Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

04 Уређајна основа села Велико Крчмаре у општини Рача

А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО

Село Велико Крчмаре је ратарско-сточарско (56,2% аграрног ст.) сеоско насеље разбијеног типа, на (260 m) обалама потока Крчмара (12 km), десне притоке Раче, 11,5 km СЗ од Раче. Површина атара износи 2.054 ha. Повезује шест "крајева" (Цукићи, Каповац, Каменар, Јаруга, Срећковићи и Старо село). Основано је у XVIII в. на месту са траговима старије насељености (некропола из бронзаног доба, статуета богиње Венере из I и II в. и сл.). Првобитно представља једно насеље - Крчмари, које се помиње у аустријском попису 1718. (Kerzmari), од кога су временом створена два данас посебна села - Велико и Мало Крчмаре. Год. 1844, када се наводи под именом Крчмари Велики, броји 32 куће и 246 душа, а 192 . (под данашњим именом) 170 домова и 1.140 житеља. Ст . је српско (слави Св. Николу, Св. Ђорђа, Св. Мрату, Св. архангела *Михаила*, Св. Јована, Св. Петку, Ђурђиц, Св. Стевана и Митровдан; сеоска слава Тројице), досељено у XVIII в . из околине Призрена, Новог Пазара, Пећи и Крушевца. У Великом Крчмару су рођени Павле Цукић, војвода I српског устанка, и Пантелија Срећковић (1834-1903), историчар - представник романтичарске струје у историографији, професор и краће време ректор Велике школе у Београду (једна улица у Београду носи његово име). Електричну енергију добија 1958, телефонски саобраћај 1991, а водоснабдевање је индивидуално (капирани извори и копани бунари). Има четвороразредну ОШ, дом културе, Земљорадничку задругу "Милан Живић", ветеринарску амбуланту, спомен-кућу Павла Цукића , споменплочу борцима палим 1941-1945. и фарму лилића. Аграрни производи тржишног значаја су лук, сир, јаја, овце и свиње.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Велико Крчмаре саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 258ha 41a 55m². Простире се у административном смислу на територији

катастарске општине Велико Крчмаре. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Велико Крчмаре	151, 152, 163, 175, 176, 212, 215, 309, 310, 317, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 340, 343, 345, 349, 350, 351, 353, 357, 360, 361, 362, 365, 368, 369, 373, 377, 378, 380, 382, 385, 394, 395, 398, 399, 555, 556, 557, 558, 559, 577, 582, 583, 584, 595, 596, 597, 598, 599, 602, 603, 605, 607, 608, 621, 622, 623, 635, 638, 639, 641, 642, 661, 721, 722, 735, 741, 749, 750, 751, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 782, 783, 785, 787, 790, 791, 792, 793, 796, 823, 824, 825, 826, 827, 841, 849, 850, 851, 852, 855, 857, 859, 860, 861, 862, 863, 868, 881, 883, 889, 890, 891, 892, 894, 900, 901, 902, 908, 913, 920, 922, 925, 926, 927, 930, 931, 942, 943, 947, 948, 950, 952, 953, 954, 961, 969, 972, 973, 977, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 988, 993, 994, 1000, 1002, 1023, 1061, 1065, 1066, 1067, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1085, 1086, 1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1105, 1106, 1107, 1109, 1110, 1113, 1114, 1121, 1122, 1123, 1138, 1148, 1149, 1151, 1152, 1153, 1154, 1158, 1159, 1160, 1169, 1172, 1173, 1177, 1178, 1179, 1180, 1181, 1182, 1183, 1184, 1190, 1191, 1192, 1193, 1196, 1197, 1198, 1199, 1203, 1204, 1205, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1216, 1217, 1221, 1222, 1223, 1227, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1245, 1255, 1257, 1258, 1259, 1260, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1275, 1277, 1278, 1279, 1281, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1294, 1295, 1297, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1309, 1310, 1317, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1330, 1331, 1332, 1340, 1343, 1345, 1346, 1347, 1348, 1351, 1355, 1356, 1357, 1366, 1395, 1411, 1412, 1413, 1421, 1423, 1424, 1444, 1462, 1465, 1468, 1470, 1472, 1473, 1474, 1476, 1483, 1486, 1487, 1495, 1496, 1499, 1500, 1502, 1503, 1504, 1505, 1506, 1507, 1508, 1509, 1510, 1512, 1513, 1518, 1519, 1522, 1524, 1525, 1526, 1527, 1530, 1531, 1536, 1537, 1538, 1542, 1543, 1544, 1553, 1554, 1559, 1560, 1563, 1564, 1565, 1566, 1568, 1569, 1570, 1571, 1572, 1573, 1597, 1598, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1626, 1629, 1647, 1648, 1649, 1665, 1670, 1671, 1703, 1704, 1706, 1707, 1708, 1710, 1711, 1712, 1713, 1716, 1717, 1719, 1721, 1722, 1723, 1724, 1725, 1729, 1730, 1731, 1746, 1791, 1792, 1795, 1796, 1798, 1799, 1807, 1809, 1810, 1811, 1812, 1825, 1826, 1827, 1831, 1832, 1838, 1839, 1840, 1841, 1843, 1845, 1846, 1847, 1850, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856, 1857, 1858, 1859, 1860, 1862, 1863, 1864, 1865, 1866, 1867, 1870, 1873, 1874, 1875, 1876, 1879, 1886, 1892, 1901, 1943, 1945, 1950, 1951, 1953, 1958, 1962, 1963, 1970, 1972, 1977, 1978, 1986, 2111, 2116, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2124, 2128, 2143, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2214, 2215, 2216, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2239, 2272, 2274, 2275, 2276, 2277, 2279, 2295, 2296, 2298, 2302, 2303, 2304, 2305, 2310, 2314, 2315, 2316, 2318, 2319, 2321, 2325, 2326, 2327, 2329, 2330, 2333, 2334, 2336, 2375, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2395, 2399, 2403, 2404, 2405, 2411, 2412, 2415, 2418, 2419, 2420, 2421, 2431, 2432, 2443, 2444, 2446, 2449, 2450, 2451, 2452, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2472, 2473, 2476, 2477, 2479, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2488, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2501, 2503, 2505, 2506, 2507, 2508, 2510, 2511, 1001/2, 1012/1, 1038/3,

	1038/4, 1039/2, 1040/2, 1041/2, 1042/2, 1045/5, 1047/4, 1047/6, 1047/8, 1053/3, 1054/3, 1056/1, 1056/2, 1059/2, 1068/1, 1068/2, 1072/1, 1072/2, 1082/1, 1082/2, 1083/1, 1084/1, 1087/1, 1087/2, 1087/3, 1104/1, 1108/1, 1108/2, 111/1, 111/2, 1111/1, 1111/2, 1111/3, 1111/4, 1111/5, 1111/6, 1112/1, 1112/3, 1116/1, 1116/2, 1116/3, 1117/3, 1124/1, 1126/1, 1126/2, 1126/3, 1126/4, 1126/5, 1126/6, 1126/7, 1127/1, 1127/2, 1127/3, 1128/1, 1128/3, 1131/1, 1131/2, 1131/3, 1132/1, 1132/2, 1132/3, 1136/2, 1136/3, 1136/4, 1137/1, 1137/2, 1141/1, 1141/2, 1155/1, 1155/2, 1156/1, 1156/2, 1170/3, 1171/1, 1171/2, 1200/1, 1200/2, 1200/3, 1200/4, 1201/1, 1201/2, 1201/3, 1201/4, 1201/5, 1202/1, 1206/1, 1206/2, 1206/3, 1228/1, 1228/2, 1256/1, 1256/2, 1276/1, 1276/2, 1276/3, 1298/1, 1298/2, 1300/2, 1308/1, 1308/2, 1318/1, 1318/2, 1333/1, 1352/1, 1352/2, 1353/1, 1354/1, 1354/2, 1358/1, 1358/3, 1370/1, 1370/2, 1371/1, 1371/4, 1409/1, 1409/3, 1409/4, 1414/1, 1418/1, 1445/2, 1452/3, 1463/1, 1463/2, 1463/3, 1463/4, 1466/1, 1466/3, 1467/1, 1467/2, 1469/1, 1471/1, 1471/2, 1482/1, 1482/2, 1484/1, 1485/1, 1488/1, 1489/1, 1489/2, 1494/3, 1498/1, 1498/2, 1498/3, 1501/1, 1501/2, 1501/3, 1501/4, 1514/2, 1514/3, 1514/4, 1517/3, 1520/1, 1523/1, 1523/2, 1523/3, 1528/1, 1528/2, 1528/4, 153/1, 1532/1, 1532/2, 1533/1, 1533/2, 1534/1, 1534/2, 1540/1, 1540/2, 1551/2, 1551/3, 1552/1, 1552/2, 1562/1, 1562/2, 1567/1, 1567/2, 1567/3, 1614/1, 1614/2, 1617/1, 1618/1, 1618/2, 1618/3, 1619/1, 1619/2, 1625/1, 1625/2, 1627/1, 1627/2, 1628/1, 1628/2, 1628/3, 1628/4, 1628/5, 1630/1, 1630/2, 1631/1, 1631/2, 1632/2, 1632/3, 1633/2, 1633/3, 1634/5, 1634/6, 1634/7, 1635/4, 166/6, 166/8, 1666/1, 1666/2, 167/2, 1688/2, 1689/2, 1689/6, 1692/2, 1698/2, 1698/3, 1699/2, 1700/2, 1701/1, 1701/2, 1702/1, 1702/2, 1705/1, 1705/2, 1709/1, 1709/2, 1714/1, 1714/2, 1715/1, 1715/2, 1718/1, 1718/2, 1718/3, 1720/1, 1720/2, 1720/5, 1720/6, 1720/7, 1720/8, 1726/1, 1726/2, 1727/1, 1727/2, 1728/1, 1728/2, 1732/3, 174/3, 174/4, 177/3, 178/1, 179/1, 1797/1, 1797/2, 1805/2, 1806/1, 1806/2, 1808/1, 1808/2, 182/2, 1820/2, 1823/1, 1823/2, 1824/1, 1824/2, 1824/3, 1828/1, 1828/2, 1828/3, 1829/3, 183/3, 183/4, 1830/1, 1830/2, 1833/1, 1833/2, 1835/2, 1835/3, 1837/2, 1842/2, 1849/1, 1849/2, 1861/2, 1868/1, 1868/2, 1869/1, 1869/2, 1871/1, 1871/2, 1872/1, 1872/2, 1877/1, 1877/2, 1877/3, 1885/1, 1891/2, 1891/3, 1893/2, 1904/2, 1974/1, 1974/2, 1974/4, 1974/5, 1975/1, 1975/2, 1976/1, 1976/2, 1976/3, 1976/4, 1979/1, 1979/2, 1979/3, 1980/2, 1980/3, 1980/4, 1984/1, 1984/2, 1984/3, 1984/4, 1984/5, 1984/6, 1984/7, 1985/1, 1985/3, 1985/4, 1987/1, 1987/2, 1988/1, 1988/4, 2072/2, 2072/3, 2102/1, 2102/10, 2102/11, 2102/12, 2102/2, 2102/3, 2102/4, 2102/5, 2102/6, 2102/7, 2102/8, 2102/9, 2109/3, 2110/10, 2110/11, 2110/12, 2110/13, 2110/14, 2110/15, 2110/2, 2117/1, 2117/2, 2117/3, 2117/4, 2117/5, 2117/6, 2117/7, 2117/8, 2123/1, 2123/2, 2125/1, 2125/2, 2126/1, 2126/2, 2126/3, 2126/4, 2127/1, 2127/2, 2127/3, 2127/4, 2127/5, 2127/6, 2129/1, 213/1, 214/2, 2141/1, 2141/2, 2141/3, 2141/4, 2141/5, 2141/6, 2141/7, 2142/1, 2142/10, 2142/11, 2142/12, 2142/13, 2142/2, 2142/3, 2142/4, 2142/5, 2142/6, 2142/7, 2142/8, 2142/9, 2173/3, 2173/4, 2200/1, 2200/2, 2203/1, 2203/2, 2204/1, 2204/2, 2204/3, 2204/4, 2205/1, 2205/2, 2213/1, 2213/2, 2213/3, 2238/2, 2251/1, 2251/2, 2251/3, 2252/2, 2253/2, 2258/2, 2259/4, 2262/3, 2262/4, 2263/2, 2263/3, 2263/8, 2263/9, 2271/1, 2271/2, 2280/3, 2281/2, 2281/3, 2281/4, 2281/5, 2291/1, 2291/2, 2292/1, 2300/1, 2301/1, 2301/2, 2306/1, 2313/1, 2313/3, 2313/4, 2322/1, 2322/2, 2335/1, 2335/2, 2335/3, 2335/4, 2337/1, 2337/5, 2346/4, 2368/1, 2376/1, 2376/2, 2377/1, 2377/2, 2377/3, 2394/1, 2394/2, 2394/3, 2394/4, 2394/5, 2396/1, 2396/2, 2396/3, 2396/4, 2400/1, 2400/2, 2400/3, 2406/1, 2406/2, 2406/3, 2408/1, 2408/6, 2408/7, 2409/1, 2413/1, 2413/2, 2414/1, 2414/2, 2422/1, 2422/2, 2422/3, 2422/4, 2429/2, 2429/3, 2429/4, 2429/5, 2429/6, 2429/7, 2429/8, 2433/1, 2433/2, 2438/2, 2438/3, 2439/2, 2512/1, 266/1, 266/2, 268/2, 271/1, 271/2, 282/3, 283/1, 283/2,

	308/2, 316/1, 316/3, 316/5, 316/6, 330/1, 330/2, 344/3, 346/1, 346/2, 352/1, 352/2, 355/1, 359/1, 374/1, 374/2, 376/1, 376/3, 381/1, 381/2, 381/3, 381/4, 511/2, 560/1, 560/2, 560/4, 561/1, 561/2, 561/3, 578/2, 581/1, 585/2, 587/1, 587/3, 588/2, 600/1, 600/2, 604/1, 606/1, 606/2, 610/1, 624/1, 624/3, 633/1, 633/2, 633/3, 634/1, 637/1, 637/2, 643/1, 643/2, 643/3, 643/4, 644/2, 662/1, 700/2, 713/1, 718/1, 718/2, 718/3, 718/4, 718/5, 719/1, 719/2, 720/1, 720/2, 723/2, 723/3, 732/3, 733/3, 733/4, 734/1, 734/2, 736/1, 736/2, 737/1, 737/2, 737/3, 737/6, 739/1, 739/2, 740/2, 742/1, 742/2, 743/1, 743/2, 744/4, 744/8, 752/2, 768/1, 780/1, 780/2, 781/1, 781/3, 781/4, 781/5, 781/6, 784/1, 784/2, 809/1, 809/2, 809/3, 809/4, 810/2, 813/2, 814/2, 814/3, 815/2, 815/3, 817/3, 817/5, 839/3, 845/2, 845/3, 847/3, 848/1, 848/2, 853/1, 853/2, 853/3, 854/1, 854/2, 856/1, 856/2, 858/1, 858/2, 858/3, 866/2, 866/3, 866/4, 869/1, 882/1, 884/2, 899/2, 903/1, 903/2, 904/1, 904/2, 905/2, 910/1, 910/2, 911/1, 911/2, 911/3, 911/4, 912/1, 912/2, 912/3, 912/4, 914/3, 914/4, 914/6, 915/1, 915/2, 915/5, 915/6, 915/7, 917/1, 917/3, 917/5, 918/1, 918/2, 919/1, 919/3, 921/1, 921/2, 921/3, 928/1, 928/2, 929/1, 941/2, 941/3, 944/1, 944/2, 945/1, 945/2, 946/1, 946/2, 949/1, 949/2, 951/1, 951/2, 955/1, 955/2, 955/3, 955/4, 958/1, 959/1, 959/2, 960/1, 960/2, 974/1, 974/2, 975/1, 975/2, 976/1, 976/3, 976/4, 978/1, 978/2, 978/3, 989/1, 989/2, 990/2, 991/1, 991/2, 991/3, 992/2, 999/1, 999/2, 999/6.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Велико Крчмаре".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: "Уређајна основа села Велико Крчмаре".

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - основно образовање (основна школа)
 - месна канцеларија
2. Спорт и рекреација (површине јавне намене)
3. Комуналне делатности (површине јавне намене)
 - Гробље
4. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
5. Становање (површине остале намене)
6. Привредна делатност (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

РБ	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Велико Крчмаре	основна школа	кп.бр. 1126/2, 1126/1, 1131/2
		месна канцеларија	кп.бр. 1126/3
		спорт и рекреација	кп.бр. 1123
		комуналне делатности	кп.бр. 866/3, 866/4, 868, 999/6, 999/1, 999/2, 1000 и 661
		Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

Село Вишевац је ратарско-сточарско и виноградарско-воћарско (45,2% аграрног ст.) сеоско насеље разбијеног типа, на (205 m) обалама Раче, леве притоке Велике Мораве, 61 km СЗ од Раче. Површина атара износи 1.643 ha. Обједињује пет "крајева" (Стари Вишевац, Радуловац, Брдо, Главица и Вишевчић). Формиран је крајем XVII и почетком XVIII в. на месту са значајним траговима старије насељености (остаци средњовековног града Градиште - некада се звао Голубан). Помиње се у аустријском попису 1718. под именом *Bischzevzi* и касније (1844. као Вишевци - 58 кућа и 364 душе, 1921. под садашњим именом - 193 дома и 1.326 житеља итд.). Ст. је српско (слави Св. Ђорђа, Св. Стевана, Св. Николу, Благовести, Св. архангела Михаила, Св. Луку и Св. Vasilija; сеоска слава Спасовдан), досељено крајем XVII и у XVIII в. из околине Сјенице, Седлара у Доњој Ресави, Радичевца код Књажевца, Тимочке крајине, Ошљана, Кусатка и Груже. У Вишевцу је рођен Ђорђе Петровић Карађорђе, вођа I српског устанка. Православни храм Св. Ђорђа, чији дан је црквена слава, у помен на Карађорђа подигао је 1994. Сава Вуковић, владика Шумадијске архиепископије. Струју добија 1953, телефонске везе 1983, а водом се снабдева са извора и из копаних бунара. Има четвороразредну ОШ, дом културе, спомен-капелу посвећену Карађорђу у којој су смештене слике династије Карађорђевић, спомен- плочу са посветом Карађорђу, спомен-чесму коју је подигао краљ Александар Карађорђевић, комплекс "Градиште" - меморијални природни споменик, спомен-плочу Рачанској партизанској чети, споменик борцима палим у II светском рату и обновљен дом "кнегиње Зорке". Од 1987. почела је са радом ликовна насеобина "Вишевац" на Градишту (сликари по једно своје дело остављају у галерију слика "Ђура Јакшић" Културног центра "Радоје Домановић" у Рачи). Аграрни производи тржишног карактера су кромпир, лук, кокошке, прасићи, јабуке и грожђе.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Вишевац саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 203ha 68a 71m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Вишевац. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

РБ	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Вишевац	1, 5, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 26, 29, 32, 33, 52, 54, 106, 108, 109, 230, 231, 232, 233, 234, 239, 245, 246, 249, 278, 281, 336, 345, 351, 365, 366, 384, 387, 388, 389, 390, 393, 394, 395, 400, 429, 430, 448, 449, 455, 457, 459, 470, 471, 473, 476, 478, 479, 480, 482, 484, 487, 491, 492, 494, 500, 501, 504, 505, 513, 526, 529, 530, 531, 533, 534, 537, 538, 539, 544, 545, 546, 547, 548, 551, 552, 565, 598, 599, 600, 601, 623, 624, 629, 631, 635, 640, 641, 650, 651, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 665, 670, 671, 675, 685, 686, 699, 700, 701, 706, 710, 759, 760, 762, 769, 770, 774, 775, 776, 779, 780, 781, 782, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 812, 822, 823, 824, 915, 919, 936, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 959, 960, 961, 962, 964, 966, 967, 968, 969, 970, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 988, 989, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000, 1001, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1009, 1010, 1014, 1015, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1037, 1038, 1039, 1040, 1044, 1045, 1115, 1117, 1118, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1133, 1135, 1136, 1140, 1141, 1142, 1148, 1150, 1151, 1152, 1153, 1157, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1167, 1168, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1178, 1179, 1180, 1181, 1182, 1183, 1184, 1186, 1187, 1189, 1192, 1194, 1195, 1197, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1210, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1227, 1228, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1238, 1239, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248, 1249, 1250, 1252, 1253, 1254, 1255, 1257, 1258, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1273, 1276, 1277, 1278, 1279, 1280, 1281, 1286, 1288, 1290, 1291, 1292, 1293, 1295, 1313, 1324, 1329, 1333, 1335, 1336, 1337, 1338, 1339, 1340, 1341, 1342, 1343, 1366, 1367, 1397, 1401, 1402, 1403,

	1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1422, 1423, 1424, 1425, 1427, 1428, 1430, 1433, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1445, 1448, 1449, 1451, 1452, 1453, 1454, 1463, 1465, 1468, 1471, 1475, 1476, 1480, 1483, 1485, 1491, 1492, 1493, 1497, 1498, 1499, 1500, 1501, 1503, 1507, 1510, 1511, 1512, 1514, 1567, 1577, 1578, 1581, 1582, 1583, 1584, 1585, 1586, 1587, 1588, 1589, 1590, 1592, 1593, 1594, 1595, 1596, 1597, 1598, 1603, 1610, 1616, 1618, 1619, 1620, 1622, 1623, 1627, 1628, 1629, 1637, 1639, 1640, 1641, 1642, 1643, 1644, 1646, 1647, 1648, 1649, 1650, 1651, 1655, 1656, 1657, 1658, 1659, 1660, 1663, 1664, 1665, 1671, 1672, 1766, 1767, 1773, 1774, 1775, 1776, 1780, 1781, 1782, 1783, 1785, 1786, 1787, 1788, 1789, 1790, 1791, 1792, 1798, 1799, 1801, 1803, 1804, 1805, 1806, 1815, 1847, 1867, 1873, 1876, 1877, 1878, 1885, 1895, 1897, 1908, 1924, 1927, 1936, 1938, 1949, 1952, 1955, 1962, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 2128, 2137, 2152, 2191, 2196, 2197, 2211, 2213, 2214, 2230, 2239, 2240, 2241, 2242, 2244, 2245, 2246, 2252, 2253, 2256, 2257, 2258, 2267, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2278, 2289, 2294, 2295, 2327, 2478, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2505, 2506, 2507, 2515, 2516, 2518, 2520, 2521, 2522, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2531, 2534, 2541, 2544, 2555, 2556, 2557, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2572, 2573, 2618, 2625, 2626, 2627, 2628, 2634, 2635, 2636, 2637, 2639, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2650, 2651, 2652, 2653, 2655, 2656, 2660, 2661, 2662, 2665, 2666, 2667, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 2681, 2683, 2684, 2685, 2689, 2691, 2785, 2786, 2788, 2789, 2790, 2791, 2792, 2793, 2794, 2796, 2797, 2798, 2799, 2800, 2828, 2829, 2832, 2833, 2834, 2836, 2838, 2842, 2843, 2844, 2848, 2849, 2850, 2853, 2857, 2858, 2859, 2860, 2862, 2863, 2867, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875, 2886, 2890, 2893, 2895, 2898, 2915, 2916, 2917, 2921, 2928, 2929, 2941, 2944, 2945, 2951, 2953, 2955, 2977, 2978, 2984, 2985, 2986, 2987, 2988, 2991, 2992, 2993, 2995, 2996, 2997, 2998, 3000, 3002, 3003, 3004, 3005, 3006, 3007, 3008, 3009, 3012, 3013, 3016, 3017, 3019, 3020, 3024, 3028, 3035, 3050, 3051, 3052, 3053, 3054, 3055, 3056, 3057, 3058, 3059, 3065, 3068, 3073, 3106, 3110, 3111, 3177, 3178, 3180, 3367, 3370, 3371, 3385, 3386, 3387, 3388, 3389, 3390, 3391, 3392, 3394, 3395, 3396, 3397, 3398, 3400, 3406, 3409, 3410, 3411, 3412, 3413, 3414, 3415, 3417, 3418, 3422, 3423, 3425, 3426, 3427, 3428, 3429, 3430, 3436, 3437, 3438, 3439, 3440, 3441, 3442, 3444, 3445, 3448, 3450, 3451, 3452, 3453, 3454, 3456, 3457, 3458, 3459, 3460, 3461, 3463, 3464, 3465, 3467, 3468, 3471, 3473, 3474, 3476, 3477, 3478, 3479, 3480, 3481, 3482, 3487, 3488, 3489, 3490, 3491, 3492, 3493, 3497, 3498, 3499, 3500, 3507, 3508, 2/1, 9/1, 27/1, 30/1, 31/1, 2/2, 3/2, 9/2, 16/2, 2/3, 9/3, 30/3, 2/4, 2/5, 2/6, 1002/1, 1002/2, 1011/1, 1011/2, 1012/1, 1012/2, 1012/3, 1013/1, 1013/2, 1013/3, 1013/4, 1023/2, 1036/1, 1036/2, 1036/3, 110/4, 1111/3, 1114/1, 1114/3, 1119/1, 1119/3, 1119/4, 1119/7, 1119/8, 1122/2, 1130/1, 1149/1, 1149/2, 1164/1, 1164/2, 1165/1, 1166/1, 1166/2, 1169/1, 1169/2, 1170/1, 1170/2, 1176/1, 1176/2, 1177/1, 1177/2, 118/1, 118/2, 118/3, 1188/1, 1188/2, 1190/1, 1190/2, 1191/3, 1191/4, 1191/5, 1191/6, 1193/1, 1193/2, 1196/1, 1196/2, 1196/3, 1198/1, 1198/2, 1212/1, 1212/2, 1213/1, 1213/2, 1214/1, 122/1, 122/2, 122/3, 122/6, 1226/1, 1226/2, 1229/1, 1230/1, 1230/2, 1236/1, 1237/1, 1237/2, 1240/1, 1240/2, 1240/3, 1241/2, 1251/1, 1251/2, 1251/3, 1256/1, 1256/2, 1256/3, 1282/1, 1283/1, 1283/3, 1284/1, 1285/1, 1285/2, 1294/1, 1325/2, 1328/1, 1368/1, 1368/2, 1399/1, 1399/2, 1399/3, 1400/1, 1400/2, 1400/3, 1400/5, 1400/6, 1404/2, 1421/1, 1421/2, 1426/1, 1426/2, 1426/3, 1426/4, 1426/5, 1426/6, 1429/1, 1429/2, 1437/2, 1444/1, 1444/2, 1444/3, 1446/2, 1446/3, 1446/4, 1447/1, 1447/2, 1450/1, 1450/2, 1464/1, 1464/2, 1466/1, 1466/2, 1466/3, 1467/1, 1467/2, 1469/1, 1469/2, 1470/1, 1470/2, 1472/1, 1472/2,

	1472/3, 1473/1, 1473/2, 1474/1, 1474/2, 1477/1, 1477/2, 1477/3, 1477/4, 1477/5, 1478/1, 1478/2, 1479/1, 1479/2, 1479/3, 1479/4, 1481/1, 1481/2, 1481/3, 1481/4, 1482/2, 1482/3, 1484/1, 1484/2, 1486/1, 1486/2, 1487/1, 1487/2, 1487/3, 1488/1, 1488/2, 1488/3, 1488/4, 1489/1, 1489/2, 1490/1, 1490/2, 1494/1, 1494/2, 1495/1, 1495/2, 1495/3, 1495/4, 1496/1, 1496/2, 1496/3, 1496/4, 1496/5, 1502/1, 1502/2, 1504/1, 1504/2, 1505/3, 1506/3, 1508/3, 1509/1, 1509/3, 1509/4, 1509/5, 1509/6, 1513/1, 1513/2, 1513/3, 1513/5, 1513/7, 1513/8, 1580/1, 1591/1, 1591/2, 1599/1, 1607/1, 1645/1, 1645/2, 1652/1, 1653/1, 1653/2, 1653/3, 1653/4, 1654/1, 1654/2, 1661/1, 1661/2, 1662/1, 1662/2, 1758/2, 1761/1, 1762/1, 1762/2, 1772/1, 1772/2, 1784/1, 1784/2, 1793/2, 1794/1, 1794/3, 1795/2, 1796/1, 1796/2, 1835/2, 1872/1, 1874/1, 1875/2, 1875/3, 1879/2, 1879/3, 1879/4, 1886/1, 1894/1, 1894/2, 1898/1, 1898/2, 1898/3, 1925/1, 1926/1, 1929/1, 1929/2, 1935/1, 1935/2, 1935/4, 1935/5, 1935/6, 1939/1, 1939/2, 1940/1, 1940/2, 1940/3, 1941/1, 1941/3, 1953/1, 1953/3, 1953/4, 1953/5, 1954/1, 1954/2, 1956/1, 1956/2, 1957/1, 1957/2, 1959/1, 1959/2, 1960/1, 1960/2, 1961/1, 1961/2, 1961/3, 1964/2, 1965/4, 1975/1, 1975/2, 2031/2, 2133/1, 2133/2, 2134/1, 2136/2, 2138/1, 2138/2, 2142/1, 218/1, 218/2, 218/3, 218/4, 218/5, 2192/1, 2192/2, 2193/1, 2193/2, 2194/2, 2194/3, 2194/4, 2195/1, 2195/2, 2243/1, 2247/1, 2248/1, 2250/1, 2254/1, 2254/2, 2254/3, 2254/4, 2255/1, 2255/2, 2255/3, 2255/4, 2259/1, 2259/2, 2260/3, 2260/5, 2260/6, 2260/7, 2261/1, 2261/2, 2263/1, 2263/2, 2263/3, 2263/4, 2264/1, 2264/2, 2264/4, 2266/1, 2266/2, 2268/1, 2268/2, 2268/3, 2268/4, 2274/1, 2274/2, 2275/1, 2275/2, 2276/1, 2276/2, 2276/3, 2276/4, 2276/5, 2276/6, 2277/1, 2277/10, 2277/2, 2277/4, 2277/5, 2277/6, 2277/7, 2277/8, 2277/9, 2279/1, 2279/2, 2280/1, 2280/2, 2280/3, 2281/1, 2282/4, 2288/1, 2288/2, 2288/3, 229/1, 2290/1, 2290/2, 2291/1, 2291/2, 2291/3, 2292/1, 2292/2, 2293/1, 2293/2, 2296/1, 2296/2, 2316/3, 2317/1, 2317/2, 2317/3, 2318/2, 2318/3, 2319/1, 2319/2, 2320/2, 2323/1, 238/2, 248/1, 248/2, 2493/2, 2493/3, 2494/1, 2494/2, 2503/1, 2514/2, 2517/1, 2519/1, 2519/2, 2519/3, 2523/1, 2523/2, 2529/1, 2529/2, 2530/1, 2530/2, 2530/3, 2542/1, 2542/2, 2558/1, 2558/2, 2565/1, 2565/2, 2611/4, 2624/1, 2624/2, 2638/1, 2638/2, 2649/1, 2649/2, 2649/3, 2654/1, 2654/2, 2657/1, 2657/2, 2658/1, 2658/2, 2658/3, 2659/1, 2659/2, 2668/1, 2668/2, 2669/1, 2669/2, 2670/1, 2670/2, 2671/1, 2671/2, 2682/1, 2682/2, 2686/2, 2686/3, 2687/1, 2688/1, 2690/1, 2690/2, 2795/1, 2795/2, 2795/3, 2839/1, 2839/2, 2840/1, 2840/2, 2851/1, 2851/2, 2851/3, 2852/1, 2852/2, 2852/3, 2852/4, 2854/3, 2856/1, 2856/2, 2861/1, 2861/2, 2865/2, 2866/1, 2866/2, 2868/1, 2868/2, 2868/3, 2868/4, 2868/5, 2869/3, 2870/1, 2870/10, 2870/11, 2870/12, 2870/3, 2870/7, 2870/8, 2892/1, 2909/1, 2909/2, 2909/3, 2910/1, 2910/2, 2911/1, 2911/2, 2922/1, 2922/2, 2922/3, 2923/1, 2923/3, 2923/4, 2927/4, 2930/2, 2932/2, 2933/1, 2933/2, 2942/2, 2942/3, 2943/1, 2943/2, 2946/1, 2946/2, 2947/1, 2947/2, 2952/2, 2972/1, 2973/1, 2973/4, 2975/1, 2989/2, 2994/1, 2994/2, 2994/3, 2999/1, 2999/2, 30/2, 3001/1, 3001/2, 3010/1, 3010/2, 3011/1, 3011/2, 3011/3, 3014/1, 3014/2, 3014/3, 3015/1, 3015/2, 3018/1, 3018/2, 3021/1, 3021/2, 3022/1, 3022/2, 3023/1, 3023/2, 3025/1, 3025/2, 3025/3, 3025/4, 3036/1, 3036/2, 3037/3, 3038/3, 3039/1, 3043/2, 3044/1, 3044/3, 3046/1, 3046/2, 3046/3, 3047/1, 3049/1, 3049/2, 3049/3, 3060/1, 3060/2, 3067/2, 3069/1, 3069/2, 3071/4, 3071/5, 3072/1, 3072/2, 3075/1, 3075/4, 3087/1, 3089/1, 3090/1, 3090/3, 31/2, 3166/2, 3167/1, 3175/9, 3176/1, 3176/2, 3176/3, 3176/4, 3176/5, 3176/6, 3176/7, 3176/8, 3176/9, 3179/1, 3179/2, 3179/3, 3179/4, 3179/5, 3179/6, 3181/1, 3181/3, 3181/5, 3181/6, 3353/2, 3399/1, 3399/2, 3399/3, 34/1, 3403/2, 3403/3, 3403/4, 3404/1, 3404/2, 3404/3, 3404/4, 3405/1, 3405/2, 3407/1, 3407/3, 3408/1, 3408/2, 341/2, 3419/1, 3419/2, 3420/1, 3420/2, 3421/1, 3421/2, 3424/1, 3424/2, 3424/3, 3424/4, 3424/5, 3424/6, 3424/7, 3424/8, 3431/1, 3431/2, 3455/1, 3455/2, 347/2,

	3472/1, 3472/2, 3472/3, 3472/4, 3510/1, 3510/2, 368/1, 383/1, 383/2, 383/3, 383/4, 385/2, 401/2, 402/1, 460/1, 460/2, 460/3, 461/1, 461/2, 461/3, 463/2, 468/1, 474/1, 474/2, 474/3, 488/2, 488/3, 488/4, 489/3, 489/4, 490/1, 490/2, 497/2, 498/2, 499/1, 503/1, 512/3, 527/1, 527/2, 528/1, 532/1, 535/1, 535/2, 536/2, 542/1, 542/2, 543/1, 543/2, 549/1, 549/2, 55/1, 550/1, 550/2, 550/3, 553/2, 553/3, 553/4, 553/6, 553/7, 554/1, 554/2, 554/3, 554/4, 554/5, 566/1, 596/4, 596/6, 625/1, 626/3, 630/1, 634/1, 634/2, 636/1, 645/1, 646/3, 660/2, 661/1, 689/1, 689/2, 702/1, 702/5, 708/1, 708/3, 757/1, 757/3, 761/1, 761/2, 777/1, 777/2, 778/1, 778/2, 778/3, 783/1, 783/2, 796/1, 796/2, 809/1, 809/2, 809/3, 810/1, 810/2, 811/1, 889/2, 902/1, 902/2, 902/3, 913/1, 913/2, 935/2, 938/1, 949/1, 958/1, 958/2, 958/3, 958/4, 958/5, 963/1, 963/2, 965/1, 965/2, 971/1, 971/2, 987/1, 987/2, 990/1, 990/2, 990/3.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Вишевац".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: "Уређајна основа села Вишевац".

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - основно образовање (основна школа)
 - месна канцеларија
 - дом културе
2. Зелене површине (површине јавне намене)
3. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
4. Становање (површине остале намене)
5. Верски објект (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Вишевац	основна школа	кп.бр. 1504/1 и 2253
		месна канцеларија	Кп.бр. 2254/1
		дом културе	кп.бр. 1504/1 и 2253
		комуналне делатности	кп.бр. 1 и 2/6
		зелене површине	Кп. Бр. део к.п.бр. 3490
		Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

06 Уређајна основа села Војиновац у општини Рача

А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО

Село Војиновац је ратарско-сточарско (40,3% аграрног ст.) сеоско насеље разбијеног типа на (240m) левој обали потока Крчмара (12 km), десне притоке Раче, 16 km ЈЗ од Раче. Површина атара износи 381 ha. Подељен је на седам "мала" са родовским називима: Павловиће, Милосављевиће, Глишиће, Димитријевиће, Нешиће, Лазаревиће и Радосављевиће. Основан је почетком XIX в. када се и први пут помиње (1813). Ст. је српско (слави Св. Јована, Св. Николу, Митровдан и Св. Ђорђа; сеоска слава Мала Госпојина). После II светског рата углавном бележи смањење укупне популације (1948 . - 179, 1953. -181, 1961. - 168 житеља итд.). Електрично осветљење добија 1958, телефонске везе 1991, а водом се снабдева са извора и из копаних бунара. Водећи аграрни производи тржишног карактера су пасуљ, лук, сир, прасићи и јабуке.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Војиновац саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 85ha 10a 06m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Војиновац. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Војиновац	3, 4, 5, 7, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 32, 33, 41, 42, 43, 44, 45, 48, 50, 52, 61, 86, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 98, 101, 103, 105, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 123, 124, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 137, 138, 139, 141, 154, 155, 158, 159, 160, 164, 170, 172, 173, 174, 180, 182, 183, 184, 187, 188, 191, 195, 197, 198, 199, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 214, 215, 216, 217, 218, 220, 221, 223, 224, 225, 226, 229, 230, 231, 232, 235, 237, 238, 242, 245, 248, 266, 274, 276, 282, 283, 285, 287, 288, 289, 290, 291, 293, 297, 299, 321, 325, 326, 328, 330, 331, 332, 333, 335, 336, 356, 360, 369, 389, 465, 479, 480, 481, 482, 9/1, 16/1, 27/1, 9/2, 16/2, 27/2, 28/2, 9/3, 102/1, 102/2, 104/1, 104/2, 119/1, 119/2, 122/2, 125/1, 125/2, 126/1, 126/2, 127/1, 127/2, 135/1, 135/2, 136/2, 136/3, 136/5, 143/1, 143/2, 156/4, 156/5, 157/3, 157/4, 157/5, 165/1, 165/2, 166/1, 166/2, 171/1, 171/2, 179/3, 179/4, 179/5, 181/1, 181/2, 189/1, 189/2, 189/3, 190/1, 190/2, 190/3, 190/4, 194/2, 196/1, 196/2, 219/1, 219/2, 219/3, 222/2, 222/3, 236/1, 240/1, 241/1, 241/2, 246/1, 246/2, 247/1, 247/2, 260/2, 260/4, 260/6, 262/2, 263/4, 263/6, 263/8, 264/2, 275/1, 275/2, 275/3, 278/1, 278/2, 278/3, 278/4, 279/1, 279/2, 279/3, 279/4, 280/1, 280/2, 281/1, 281/2, 281/3, 281/4, 281/5, 284/1, 284/2, 286/1, 286/2, 286/3, 292/1, 292/2, 292/3, 292/4, 292/5, 292/6, 292/7, 292/8, 294/1, 294/2, 295/1, 295/11, 295/3, 295/4, 295/7, 31/2, 319/2, 320/2, 327/1, 327/3, 327/4, 329/1, 329/2, 329/3, 334/1, 334/2, 341/1, 341/2, 341/3, 341/4, 342/1, 342/2, 342/3, 342/4, 342/5, 342/6, 342/7, 343/1, 343/2, 343/3, 346/2, 358/2, 358/3, 359/1, 359/2, 359/3, 362/1, 362/10, 362/11, 362/12, 362/4, 362/5, 362/6, 362/7, 362/8, 362/9, 365/1, 365/2, 368/2, 368/3, 387/1, 387/2, 390/2, 464/1, 464/2, 468/2, 468/3, 468/4, 468/5, 468/6, 469/1, 469/2, 470/1, 470/2, 470/3, 471/1, 471/10, 471/11, 471/12, 471/13, 471/14, 471/15, 471/2, 471/3, 471/4, 471/5, 471/6, 471/7, 471/8, 471/9, 473/1, 473/2, 474/1, 474/2, 474/3, 474/4, 474/5, 474/6, 474/7, 478/1, 478/2, 51/1, 51/2, 60/1, 68/1, 87/1, 87/2, 97/3.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Војиновац".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: **"Уређајна основа села Војиновац"**.

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - Спорт и рекреација (површине јавне намене)
2. Комуналне делатности (површине јавне намене)
 - гробље
3. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
4. Становање (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Војиновац	спорт и рекреација	део кп.бр. 135/1
		комуналне делатности	кп.бр. 4 и делови кп.бр. 3 и 9/2
		Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

07 Уређајна основа села Вучић у општини Рача

А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО

Село Вучић је приградско ратарско-сточарско (41,4% аграрног ст.) сеоско насеље разбијеног типа, на (195 m) обалама Вучићког и Миравељачког потока, десних притока Раче, 2 km јужно од Раче. Површина атара износи 1.247 ha. По предању, назив је зоогеографског порекла - од вукова којих је било у шуми поред села током његовог оснивања. Повезује седам "мала" (Гајовићи или Марковићи, Пауновићи или Симићи, Гачановићи, Живуловићи или Марићи или Бутуковићи, Ђорђевићи, Центар села и Живановићи или Џојићи). Настао је на месту са траговима неолитске насељености (налази керамика). Помиње се у аустријском попису 1718. Под именом *Wusnitza* и касније (1921. - 220 домова и 1.025 житеља итд.). Становништво је српско (слави Св. Ђорђа, Св. Алимпија, Св. Игњатија, Св. Николу, Св. Јована и Св. архангела Михаила; сеоска слава Трећа Тројица), већином досељено почетком XIX в. из Тимочке крајине. Постоји православна црква Св. Марка. Електричну енергију добија 1958, телефонске везе 1983, а водом се снабдева из копаних бунара, са извора и преко јавног водовода (прикључак на водоводни систем Раче). Има четвороразредну ОШ, дом културе, од 1997. Манифестацију "Уметничко вече под орахом" (уметници, књижевници, фолклор, певачи аматери и сл.), споменик и две спомен - плоче ратницима палим 1912-1918. и 1941- 1945, мајдан кварцног песка (ради повремено, по потреби) и др. Производња парадајза, пасуља, сира, јаја, као и гајење свиња и оваца тржишно је оријентисано.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Вучић саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 233ha 98a 95m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Вучић. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Вучић	41, 43, 181, 182, 187, 207, 208, 209, 218, 225, 226, 290, 291, 292, 334, 336, 341, 346, 382, 384, 385, 388, 390, 392, 394, 395, 398, 401, 402, 403, 406, 407, 408, 417, 428, 431, 459, 499, 509, 516, 519, 521, 527, 528, 538, 542, 570, 571, 573, 574, 575, 577, 579, 594, 596, 597, 598, 601, 605, 607, 608, 609, 610, 612, 613, 615, 616, 617, 618, 625, 631, 634, 637, 638, 639, 644, 652, 653, 658, 664, 666, 667, 670, 672, 673, 674, 675, 677, 680, 691, 692, 694, 695, 701, 713, 717, 726, 735, 738, 742, 745, 747, 749, 750, 751, 752, 754, 755, 758, 760, 765, 766, 768, 769, 772, 773, 777, 781, 782, 785, 788, 791, 795, 796, 798, 800, 802, 812, 814, 816, 818, 820, 825, 827, 831, 832, 833, 835, 836, 843, 845, 847, 872, 874, 875, 879, 882, 884, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 897, 898, 909, 910, 912, 918, 920, 922, 923, 925, 926, 930, 931, 932, 935, 937, 938, 940, 943, 944, 946, 947, 951, 953, 955, 956, 958, 959, 967, 974, 975, 978, 979, 1102, 1107, 1111, 1112, 1122, 1123, 1124, 1125, 1130, 1133, 1134, 1138, 1139, 1140, 1148,

	1149, 1152, 1156, 1157, 1160, 1161, 1163, 1164, 1165, 1167, 1169, 1170, 1171, 1173, 1174, 1177, 1178, 1180, 1181, 1182, 1185, 1190, 1191, 1201, 1223, 1224, 1225, 1226, 1232, 1242, 1246, 1247, 1248, 1249, 1251, 1255, 1256, 1260, 1261, 1263, 1264, 1265, 1266, 1314, 1319, 1320, 1355, 1386, 1387, 1395, 1398, 1402, 1411, 1422, 1457, 1460, 1461, 1469, 1478, 1485, 1686, 1690, 1691, 1692, 1693, 1696, 1698, 1699, 1761, 1763, 1767, 1773, 1775, 1777, 1778, 1779, 1780, 1781, 1782, 1783, 1787, 1792, 1796, 1861, 1882, 1906, 1912, 1928, 1931, 1935, 1937, 1938, 1940, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1951, 1952, 1953, 1956, 1957, 1958, 1960, 1961, 1963, 1964, 1966, 1967, 1968, 1972, 1975, 1976, 1978, 1979, 1982, 1985, 1995, 2005, 2006, 2157, 2158, 2161, 2163, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2177, 2181, 2182, 2183, 2185, 2191, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2205, 19/1, 20/1, 20/2, 22/5, 1047/3, 1103/10, 1103/12, 1103/4, 1103/5, 1105/3, 1105/7, 1106/1, 1106/2, 1106/3, 1109/2, 1110/3, 1115/1, 1115/4, 1115/5, 1115/6, 1128/2, 1129/1, 1129/2, 1132/2, 1135/2, 1135/3, 1136/1, 1136/2, 1136/3, 1137/2, 1137/3, 1141/1, 1141/2, 1142/1, 1143/1, 1143/2, 1144/1, 1144/3, 1146/2, 1146/3, 1146/4, 1146/5, 1146/6, 1147/1, 1147/2, 1150/1, 1150/3, 1150/4, 1151/1, 1153/1, 1153/2, 1155/4, 1158/1, 1158/2, 1159/1, 1159/2, 1162/3, 1166/2, 1168/1, 1168/2, 1172/1, 1172/2, 1179/2, 1183/1, 1183/2, 1184/2, 1187/1, 1189/1, 1189/2, 1200/2, 1200/3, 1217/2, 1219/1, 1219/6, 1219/7, 1219/8, 1227/1, 1227/2, 1228/2, 1230/1, 1230/3, 1230/4, 1230/5, 1231/1, 1231/2, 1233/1, 1233/2, 1234/1, 1234/2, 1235/1, 1236/1, 1236/2, 1240/3, 1245/2, 1250/1, 1250/2, 1250/3, 1253/1, 1257/1, 1257/2, 1258/1, 1258/2, 1321/1, 1321/2, 1329/2, 1336/2, 1337/1, 1354/2, 1365/1, 1392/1, 1392/2, 1392/7, 1392/8, 1393/2, 1394/2, 1399/2, 1401/1, 1401/2, 1412/1, 1412/2, 1415/2, 1443/3, 1458/1, 1458/2, 1459/1, 1459/2, 1459/3, 1459/4, 1463/1, 1463/2, 1468/2, 1470/3, 1470/4, 1472/1, 1472/2, 1472/3, 1486/2, 1486/4, 1486/5, 1488/2, 150/6, 150/7, 151/4, 1570/2, 1575/1, 1575/2, 1687/2, 1688/1, 1688/2, 1688/3, 1697/1, 1697/2, 1714/1, 1717/1, 1760/1, 1764/1, 1768/1, 1768/2, 1768/3, 1769/2, 1770/1, 1770/2, 1770/3, 1770/4, 1771/1, 1771/2, 1771/3, 1772/1, 1772/2, 1772/3, 1772/4, 1774/1, 1774/2, 1776/1, 1776/2, 1785/1, 1785/2, 1788/1, 1789/2, 1791/1, 1793/1, 1793/2, 1795/1, 184/3, 185/1, 1880/2, 189/1, 1899/3, 1901/2, 1908/1, 1908/3, 1921/2, 1925/2, 1929/1, 1929/2, 1929/3, 1930/1, 1939/1, 1939/2, 1941/1, 1942/2, 1942/3, 1943/1, 1943/2, 1943/3, 1943/4, 1950/1, 1950/2, 1955/1, 1974/2, 1977/1, 1980/1, 1981/1, 1981/2, 1996/1, 1996/2, 1997/11, 1997/13, 1997/14, 1997/4, 2007/2, 2007/6, 2053/3, 2144/1, 2144/3, 2164/1, 2164/2, 2179/1, 2179/2, 224/2, 224/3, 224/4, 228/7, 260/2, 260/3, 261/4, 261/8, 263/1, 265/1, 268/2, 269/1, 269/2, 269/4, 269/5, 270/1, 270/2, 271/1, 271/3, 271/4, 273/2, 289/1, 289/2, 289/3, 316/1, 316/2, 339/2, 339/3, 345/1, 345/2, 35/2, 350/1, 351/2, 351/3, 353/1, 380/1, 380/3, 381/1, 381/4, 389/1, 389/2, 391/2, 399/2, 40/1, 40/2, 404/1, 404/3, 405/1, 405/2, 405/3, 405/4, 405/7, 409/2, 410/2, 42/2, 42/3, 425/1, 44/2, 45/1, 45/3, 452/3, 465/2, 465/6, 467/4, 503/2, 508/2, 515/1, 517/1, 517/2, 522/1, 522/2, 523/2, 524/1, 525/1, 525/2, 525/3, 525/4, 526/3, 526/6, 539/1, 539/2, 541/1, 541/2, 541/3, 543/1, 543/2, 544/1, 544/2, 544/3, 544/4, 544/5, 544/6, 545/1, 545/2, 545/3, 545/4, 547/2, 564/1, 564/2, 565/1, 565/2, 578/1, 588/1, 588/2, 591/1, 592/1, 592/2, 592/3, 593/1, 593/2, 595/1, 595/2, 599/1, 599/2, 600/2, 604/3, 611/2, 614/2, 619/1, 619/2, 620/1, 620/3, 621/1, 621/2, 622/1, 623/1, 623/3, 624/1, 624/2, 630/1, 630/2, 632/1, 632/2, 633/1, 633/2, 635/1, 635/2, 636/1, 636/2, 636/3, 636/4, 636/5, 636/6, 636/7, 636/8, 636/9, 641/2, 643/1, 643/3, 646/1, 646/2, 647/2, 648/3, 649/1, 650/1, 650/2, 650/4, 657/1, 657/2, 662/1, 662/2, 663/1, 663/2, 668/1, 668/2, 669/3, 671/2, 676/1, 676/2, 679/2, 679/3, 679/4, 681/1, 681/2, 712/1, 712/2, 712/3, 712/4, 712/5, 714/1, 714/2, 715/1, 718/1, 718/2, 719/1, 727/1, 728/1, 729/3, 730/1, 730/2, 731/1, 731/2, 732/1, 732/2, 739/2, 756/1,

	756/2, 759/1, 759/2, 770/3, 770/4, 771/2, 774/2, 774/3, 775/2, 775/3, 779/1, 779/2, 780/1, 780/2, 789/1, 789/2, 797/1, 797/2, 799/1, 799/2, 799/3, 801/1, 801/2, 803/2, 805/3, 805/4, 806/1, 806/2, 807/2, 807/3, 808/1, 808/2, 809/1, 809/3, 811/1, 811/2, 811/3, 813/2, 815/1, 815/2, 815/3, 817/1, 817/2, 821/2, 822/1, 822/2, 823/1, 823/2, 826/1, 826/2, 826/3, 826/4, 830/1, 839/1, 839/4, 840/1, 840/3, 841/1, 841/2, 869/2, 870/1, 870/3, 880/1, 883/1, 886/1, 887/1, 887/2, 899/1, 899/3, 900/5, 901/1, 902/2, 902/5, 903/1, 903/2, 905/1, 905/2, 905/3, 906/2, 911/2, 913/2, 914/4, 914/5, 914/6, 915/1, 915/2, 916/1, 916/2, 916/3, 917/1, 917/2, 917/3, 919/2, 921/1, 921/2, 924/2, 927/1, 927/2, 927/3, 929/1, 929/2, 933/2, 934/3, 934/4, 936/1, 936/2, 948/1, 948/2, 949/1, 949/2, 950/1, 950/2, 976/1, 976/2.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Вучић".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: "Уређајна основа села Вучић".

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - основно образовање (основна школа)
 - месна канцеларија
 - дом културе
2. Спорт и рекреација (површине јавне намене)
3. Комуналне делатности
 - гробље
 - црпна станица
4. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
5. Становање (површине остале намене)
6. Верски објекти (површине остале намене) - кп.бр. 799/3

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

РБ	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Вучић	основна школа	кп.бр. 594
		месна канцеларија	кп.бр. 595/1
		дом културе	кп.бр. 595/1
		спорт и рекреација	кп.бр. 595/2 и делови кп.бр.799/1 и 799/3
		гробље	кп.бр. 151/4, 588/1, 591/1
		црпна станица	кп.бр. 351/3 и део кп.бр. 351/2
		Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

08 Уређајна основа села Доња Рача у општини Рача

А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО

Село Доња Рача је приградско ратарско-сточарско сеоско насеље збијеног типа, на (180 m) левој обали Раче, леве притоке Велике Мораве, 3 km источно од Раче. Површина атара износи 1.506 ha. Дели се на пет "крајева": Пиносаву, Трнавицу, Долове, Дубочића и Златиборића. Формирана је средином XVIII в. на месту са значајним траговима старије насељености (насеље сеоског типа из бронзаног доба и старо гробљиште непознате старости). Помиње се у аустријском попису 1718. као једно насеље - Рача, са Рачом, данашњим општинским центром. Као посебно насеље први пут се

помиње у Пописнику 1822. као Рача Долна и касније (1844. - Рача Долња, када постоји и Рача Горња - 129 кућа и 904 душе, и Рача варош - 112 кућа и 439 душа; 1921. године под садашњим именом - 315 домова и 1.570 житеља итд.). Становништво је српско (слави Св. Николу, Св. архангела Михаила, Св. Мрату, Св. Ђорђа, Св. Тому, Митровдан, Св. Алимпија, Св. Јована и Св. Луку; сеоска слава Тројице; вашар Огњена Марија), досељено у XVIII веку. са Косова, Рудника, из Мозгова код Алексинца, Драгачева, Ресаве, околине Тетова и Сокобање. Непарохијски храм Св. архангела Гаврила, чији дан је и црквена слава, подигнут је као црква брвнара (у којој је, по предању, крштен Карађорђе) 1826. на месту где се 1727. налазила старија богомоља. Струју добија 1956, телефонске везе 1985, а водом се снабдева са извора и из копаних бунара. Има четвороразредну ОШ, дом културе и споменик борцима палим 1941-1945. год. Тржишни производи су свиње, овце, кромпир, лук, пасуљ и млеко.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Доња Рача саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 286ha 25a 35m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Доња Рача. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

РБ	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Доња Рача	631, 637, 1127, 1128, 1129, 1130, 1131, 1137, 1146, 1150, 1151, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1166, 1179, 1218, 1221, 1225, 1226, 1277, 1278, 1279, 1280, 1283, 1285, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1298, 1300, 1302, 1303, 1304, 1305, 1307, 1308, 1309, 1310, 1311, 1314, 1315, 1316, 1317, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1328, 1329, 1330, 1331, 1334, 1335, 1336, 1337, 1340, 1342, 1344, 1346, 1348, 1349, 1350, 1351, 1353, 1355, 1357, 1358, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363, 1364, 1365, 1366, 1367, 1368, 1369, 1370, 1372, 1373, 1375, 1377, 1378, 1379, 1380, 1381, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1392, 1393, 1394, 1395, 1397, 1398, 1399, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1422, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429, 1430, 1431, 1432, 1433, 1434, 1453, 1455, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461, 1462, 1463, 1464, 1467, 1468, 1469, 1474, 1477, 1480, 1657, 1659, 1660, 1661, 1835, 1841, 1843, 1856, 1858, 1860, 1866, 1873, 1877, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1894, 1896, 1897, 1898, 1899, 1901, 1902, 1903, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1914, 1915, 1916, 1918, 1919, 1920, 1921, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1944, 1945, 1946, 1947, 1949, 1950, 1951, 1952, 1954, 1955, 1956, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1969, 1970, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1989, 1990, 1991, 1992, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 2000, 2001, 2006, 2007, 2009, 2010, 2012, 2013, 2014, 2015, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2030, 2031, 2033, 2035, 2036, 2038, 2040, 2041, 2043, 2044, 2045, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2056, 2057, 2058, 2060, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2071, 2072, 2073, 2074, 2076, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2121, 2123, 2132, 2138, 2140, 2141, 2143, 2252, 2259, 2266, 2267, 2269, 2270, 2271, 2273, 2276, 2277, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2310, 2313, 2314, 2319, 2320, 2325, 2326, 2331, 2333, 2334, 2335, 2337, 2339, 2340, 2341, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2350, 2353, 2417, 2420, 2421, 2427, 2445, 2446, 2448, 2449, 2451, 2453, 2455, 2456, 2457,

	2459, 2460, 2462, 2463, 2464, 2465, 2467, 2468, 2472, 2473, 2474, 2475, 2482, 2485, 2487, 2488, 2489, 2490, 2493, 2494, 2495, 2500, 2502, 2505, 2507, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2515, 2516, 2522, 2523, 2524, 2526, 2527, 2528, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2540, 2544, 2546, 2547, 2548, 2549, 2551, 2554, 2558, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2578, 2581, 2582, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2591, 2592, 2595, 2596, 2598, 2600, 2601, 2602, 2608, 2610, 2614, 2615, 2617, 2622, 2625, 2626, 2627, 2628, 2630, 2634, 2638, 2641, 2643, 2651, 2652, 2655, 2657, 2659, 2660, 2661, 2663, 2667, 2671, 2682, 2683, 2684, 2685, 2686, 2691, 2715, 2723, 2726, 2727, 2745, 2746, 2747, 2748, 2749, 2751, 2752, 2794, 2795, 2811, 2812, 2814, 2818, 2819, 2821, 2826, 2827, 2828, 2830, 2831, 2832, 2833, 2834, 2835, 2836, 2912, 2914, 3015, 3025, 3026, 3075, 3117, 3118, 3119, 3120, 3126, 3128, 3129, 3130, 3131, 3132, 3133, 3134, 3135, 3141, 3142, 3143, 3144, 3145, 3146, 3148, 3149, 3150, 3151, 3152, 3153, 3158, 3164, 3169, 3176, 3177, 3178, 3179, 3180, 3181, 3182, 3184, 3188, 3224, 3225, 3226, 3227, 3244, 3248, 3250, 3251, 3253, 3575, 3577, 3578, 3579, 3583, 3585, 3586, 3587, 3588, 3589, 3590, 3591, 3592, 3593, 3594, 1135/1, 1143/1, 1143/2, 1152/1, 1152/2, 1153/2, 1164/1, 1164/2, 1165/1, 1165/2, 1216/1, 1216/2, 1282/1, 1284/1, 1284/2, 1301/1, 1312/1, 1312/2, 1313/1, 1313/2, 1318/1, 1318/2, 1332/2, 1332/3, 1332/4, 1333/4, 1338/1, 1338/2, 1339/1, 1339/2, 1341/1, 1341/2, 1345/1, 1345/2, 1352/1, 1352/2, 1352/3, 1354/1, 1354/2, 1356/1, 1356/2, 1371/1, 1371/2, 1374/1, 1374/2, 1374/3, 1376/1, 1376/2, 1382/1, 1382/2, 1389/1, 1389/2, 1390/1, 1390/2, 1390/3, 1390/4, 1391/1, 1391/2, 1396/1, 1396/2, 1400/1, 1400/2, 1421/1, 1421/2, 1437/2, 1454/1, 1454/2, 1456/1, 1456/2, 1658/1, 1658/2, 1662/2, 1849/2, 1850/1, 1850/2, 1851/1, 1859/1, 1859/2, 1859/3, 1861/1, 1861/2, 1861/3, 1861/4, 1861/5, 1861/6, 1862/1, 1862/2, 1863/1, 1863/2, 1863/3, 1863/4, 1865/1, 1865/2, 1865/3, 1904/1, 1904/2, 1913/1, 1913/2, 1913/3, 1917/1, 1917/2, 1922/1, 1922/2, 1923/1, 1923/2, 1924/1, 1924/2, 1943/1, 1943/5, 1943/6, 1943/7, 1953/2, 1953/3, 1957/1, 1957/2, 1968/2, 1971/1, 1971/2, 1987/2, 1987/4, 1988/2, 1993/1, 1993/2, 1993/3, 1999/1, 1999/2, 2002/1, 2002/2, 2003/1, 2003/2, 2004/1, 2004/2, 2005/1, 2005/2, 2008/1, 2011/1, 2011/2, 2016/1, 2016/2, 2016/3, 2022/2, 2032/1, 2032/2, 2034/1, 2034/2, 2037/1, 2037/2, 2039/1, 2039/2, 2042/1, 2042/2, 2046/1, 2047/1, 2047/2, 2047/5, 2048/1, 2048/2, 2054/2, 2054/3, 2055/2, 2059/1, 2059/2, 2061/1, 2061/2, 2069/1, 2069/2, 2070/1, 2070/2, 2070/3, 2075/1, 2075/2, 2077/1, 2077/2, 2078/1, 2078/2, 2091/1, 2091/2, 2108/2, 2108/3, 2109/2, 2109/3, 2110/1, 2110/2, 2116/1, 2116/2, 2116/3, 2116/4, 2117/1, 2117/2, 2118/1, 2118/2, 2119/1, 2119/2, 2119/3, 2120/1, 2120/2, 2122/1, 2122/2, 2122/3, 2122/4, 2122/5, 2124/1, 2124/2, 2125/1, 2125/2, 2126/1, 2126/2, 2127/1, 2127/2, 2127/3, 2128/1, 2128/2, 2129/1, 2129/2, 2130/1, 2130/2, 2131/1, 2131/2, 2133/1, 2133/10, 2133/11, 2133/2, 2133/3, 2133/4, 2133/5, 2133/6, 2133/7, 2133/8, 2133/9, 2248/2, 2249/1, 2249/2, 2250/1, 2251/1, 2251/2, 2251/3, 2253/1, 2260/2, 2261/1, 2261/2, 2265/1, 2265/2, 2268/1, 2268/2, 2296/1, 2296/5, 2305/1, 2305/2, 2306/2, 2308/1, 2308/2, 2309/1, 2309/2, 2309/3, 2309/4, 2311/3, 2311/4, 2311/5, 2311/6, 2312/1, 2312/2, 2312/3, 2312/4, 2321/1, 2321/2, 2321/3, 2321/4, 2321/5, 2322/1, 2322/2, 2322/3, 2323/1, 2327/2, 2332/1, 2332/2, 2338/1, 2338/2, 2338/3, 2338/4, 2338/5, 2338/6, 2338/7, 2338/8, 2342/2, 2348/3, 2348/4, 2349/1, 2349/2, 2351/1, 2351/2, 2351/3, 2351/5, 2352/1, 2352/2, 2355/3, 2419/1, 2419/2, 2447/1, 2447/2, 2450/1, 2450/2, 2450/3, 2450/4, 2450/5, 2450/6, 2452/1, 2452/2, 2458/1, 2458/2, 2461/1, 2461/2, 2469/1, 2469/2, 2470/1, 2470/2, 2471/1, 2471/2, 2481/1, 2481/6, 2481/7, 2483/1, 2483/2, 2483/3, 2498/2, 2504/1, 2504/2, 2508/1, 2508/2, 2514/1, 2514/2, 2517/1, 2517/2, 2518/1, 2518/2, 2519/1, 2519/2, 2519/3, 2520/1, 2520/2, 2521/1,

	2521/2, 2525/1, 2525/2, 2529/1, 2529/2, 2530/1, 2530/2, 2531/1, 2531/2, 2531/3, 2537/1, 2537/2, 2537/3, 2537/4, 2537/5, 2537/6, 2537/7, 2537/8, 2538/1, 2538/2, 2539/1, 2539/2, 2541/1, 2541/2, 2541/3, 2541/4, 2542/2, 2543/1, 2543/2, 2545/1, 2545/2, 2550/1, 2550/2, 2555/1, 2555/2, 2556/1, 2556/2, 2556/3, 2557/1, 2557/2, 2557/3, 2559/1, 2559/2, 2559/3, 2560/1, 2560/2, 2561/1, 2561/2, 2562/2, 2562/3, 2563/1, 2563/2, 2569/1, 2569/2, 2577/1, 2577/2, 2579/1, 2579/2, 2589/1, 2589/2, 2589/3, 2590/1, 2590/2, 2593/1, 2593/2, 2593/3, 2593/4, 2599/1, 2599/2, 2599/3, 2603/1, 2603/2, 2604/1, 2604/2, 2605/1, 2605/2, 2605/3, 2605/4, 2605/5, 2605/6, 2605/7, 2606/1, 2606/2, 2606/3, 2606/4, 2606/5, 2607/1, 2607/2, 2609/1, 2609/2, 2611/1, 2611/2, 2612/1, 2612/2, 2612/3, 2613/1, 2613/2, 2616/1, 2616/2, 2616/3, 2616/4, 2616/5, 2619/1, 2619/3, 2619/4, 2619/5, 2620/1, 2620/2, 2621/1, 2621/2, 2623/1, 2623/2, 2624/1, 2624/2, 2629/1, 2629/2, 2631/1, 2631/2, 2632/1, 2632/2, 2633/1, 2633/2, 2633/3, 2633/4, 2635/1, 2635/2, 2636/2, 2636/3, 2639/1, 2639/2, 2639/3, 2639/4, 2640/1, 2640/2, 2653/2, 2653/3, 2653/4, 2654/1, 2654/2, 2654/3, 2656/1, 2658/1, 2658/2, 2662/1, 2662/2, 2662/3, 2662/4, 2662/5, 2664/1, 2664/2, 2664/4, 2665/2, 2665/3, 2665/4, 2665/5, 2666/1, 2666/2, 2668/1, 2668/2, 2668/3, 2669/1, 2669/2, 2669/3, 2669/4, 2669/5, 2670/1, 2670/2, 2672/3, 2672/4, 2688/1, 2688/3, 2689/1, 2689/2, 2689/3, 2689/4, 2717/1, 2719/1, 2719/2, 2720/1, 2720/2, 2720/3, 2721/1, 2721/2, 2721/3, 2721/4, 2721/5, 2722/1, 2722/2, 2724/3, 2736/1, 2736/10, 2736/11, 2736/12, 2736/2, 2736/3, 2736/5, 2736/8, 2736/9, 2737/1, 2737/3, 2737/5, 2737/6, 2738/1, 2738/10, 2738/6, 2738/7, 2738/9, 2739/1, 2739/10, 2739/11, 2739/2, 2739/3, 2739/4, 2739/5, 2739/6, 2739/7, 2739/8, 2739/9, 2740/1, 2740/2, 2742/2, 2743/2, 2743/3, 2744/1, 2744/2, 2750/1, 2750/2, 2750/3, 2753/1, 2753/2, 2753/5, 2753/7, 2753/8, 2753/9, 2754/1, 2754/2, 2754/3, 2754/4, 2754/5, 2754/6, 2755/1, 2755/2, 2756/1, 2756/2, 2756/3, 2757/1, 2757/2, 2758/1, 2759/1, 2760/1, 2762/4, 2763/3, 2763/4, 2764/2, 2764/3, 2764/4, 2796/1, 2810/1, 2810/2, 2813/1, 2813/2, 2813/3, 2813/5, 2813/6, 2813/7, 2815/1, 2815/2, 2820/1, 2820/2, 2820/3, 2823/4, 2823/5, 2825/1, 2825/2, 2852/7, 2913/1, 2913/2, 2913/3, 2913/4, 2913/5, 2964/6, 3014/1, 3014/2, 3014/3, 3121/1, 3121/2, 3121/3, 3123/1, 3123/2, 3123/4, 3124/1, 3127/12, 3127/4, 3127/8, 3136/1, 3137/1, 3139/2, 3147/1, 3147/2, 3147/3, 3154/1, 3154/2, 3155/1, 3171/1, 3171/2, 3174/1, 3175/1, 3175/2, 3183/1, 3183/2, 3185/1, 3185/2, 3185/4, 3185/5, 3186/1, 3186/2, 3186/4, 3187/1, 3187/2, 3189/2, 3189/3, 3190/1, 3190/2, 3191/1, 3191/2, 3192/1, 3192/2, 3193/1, 3193/2, 3222/1, 3222/2, 3241/1, 3242/1, 3243/1, 3245/1, 3245/2, 3246/10, 3246/11, 3246/12, 3246/13, 3246/14, 3246/15, 3246/2, 3246/3, 3246/4, 3246/5, 3246/6, 3246/7, 3246/8, 3247/1, 3247/2, 3247/3, 3247/4, 3249/1, 3249/2, 3252/1, 3252/2, 3254/1, 3254/2, 3254/3, 3255/2, 3255/5, 3255/6, 3256/2, 3256/3, 3256/5, 3260/1, 3570/1, 3570/2, 3595/1, 3596/1, 3596/2, 3597/1, 3597/3, 3598/9.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Доња Рача".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: **"Уређајна основа села Доња Рача"**.

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
2. Становање (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

РБ	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Доња Рача	Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

09 Уређајна основа села Доње Јарушице у општини Рача

А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО

Село Доње Јарушице је ратарско-сточарско и воћарско (76,3% аграрног ст.) сеоско насеље разбијеног типа, на (270 m) обалама реке Раче и Јабуковачког потока (2 km), 18 km ЈЗ од Раче. Површина атара износи 691 ha. Име су добиле по јаругама - између сеоских "мала" налазе се јаруге. Подељене су на седам "мала" (Степановића, Петронијевића, Блажића, Тришића, Костића, Јевтића и Пантића). Спадају у стара насељена, па крајем XVII в. и почетком XVIII в обновљена села. Основане су на месту са траговима старије насељености (некропола из бронзаног доба). Помињу се 1476. (20 кућа) у турском попису и касније (1844, Јарушица Долња - 22 куће и 178 душа; 1921 . под данашњим именом - 87 домова и 454 житеља итд.). Ст. је српско (слави Усекованије, Св. Архангела Михаила, Св. Николу, Св. Алимпија, Св. Врачеве, Св. Василија, Св. Ђорђа и Лазареву суботу; сеоска слава Трећа Тројица; вашари Преображење и Ивањдан), досељено крајем XVII в. и у XVIII века из Пећког Подгора, села Трешњева (Васојевићи), Домановића у Херцеговини, Студенице, Тимочке крајине и околине Крушевца. Струју добијају 1958, телефонске везе 1996, а водом се снабдевају са каптираних извора и из копаних бунара. За трајније решавање проблема водоснабдевања насеља у општини Рача предвиђена је изградња насуте бране у ДЈ. на Рачи, чиме би била створена акумулација довољна да подмири потребе за водом. Имају четвороразредну ОШ, спомен-плоче палим ратницима 1912-1918. И 1941-1945. год. и др. Аграрни производи тржишног значаја су кромпир, кукуруз, свиње, шљиве и мед.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Доње Јарушице саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 152ha 54a 49m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Доње Јарушице. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

РБ	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Доње Јарушице	1/1, 4, 6/1, 7/3, 8/1, 8/3, 11/1, 20/1, 21/1, 25/1, 26/1, 7/2, 8/2, 11/2, 20/2, 21/2, 22/2, 25/2, 21/3, 5/4, 8/4, 22/4, 5/5, 8/5, 22/5, 8/6, 22/6, 22/9, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 30, 31, 32, 33, 35, 38, 40, 42, 45, 50, 54, 55, 61, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 78, 82, 93, 94, 95, 96, 100, 101, 103, 104, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 121, 122, 124, 126, 130, 140, 146, 147, 148, 152, 153, 154, 155, 158, 159, 160, 161, 166, 167, 169, 170, 174, 181, 182, 197, 202, 203, 204, 205, 206, 211, 213, 214, 215, 232, 233, 234, 235, 237, 238, 239, 240, 251, 252, 253, 255, 256, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 268, 269, 270, 271, 272, 277, 279, 281, 282, 286, 287, 288, 289, 290, 294, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 303, 304, 305, 307, 308, 309, 343, 345, 349, 351, 352, 353, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 365, 366, 367, 370, 371, 372, 376, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 394, 396, 397, 398, 399, 402, 403, 404, 405, 406, 414, 415, 416, 418, 419, 421, 422, 425, 430, 432, 433, 434, 435, 441, 443, 444, 454, 455, 459, 460, 461, 462, 463, 467, 469, 471, 485, 486, 487, 489, 490, 491, 492, 493,

	494, 508, 509, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 541, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 556, 570, 574, 575, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 591, 603, 605, 606, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 622, 626, 627, 628, 629, 633, 687, 775, 776, 777, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 786, 787, 809, 814, 820, 821, 823, 827, 828, 829, 835, 836, 890, 891, 910, 916, 918, 920, 921, 923, 924, 927, 931, 934, 935, 936, 937, 939, 940, 941, 942, 944, 967, 968, 970, 971, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 990, 994, 999, 1005, 1006, 1008, 1010, 1011, 1016, 1017, 1019, 1020, 1021, 1146, 1149, 1150, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1171, 1173, 1174, 1175, 1179, 1184, 1186, 1189, 1193, 1004/1, 1004/2, 1004/3, 1009/1, 1009/2, 1018/1, 1018/2, 102/1, 102/2, 102/3, 1022/1, 1023/1, 1023/2, 1023/3, 105/3, 105/4, 1148/1, 1148/2, 1148/3, 1148/4, 1151/1, 1151/2, 1163/1, 1163/2, 119/2, 119/3, 119/6, 123/2, 127/1, 127/2, 131/3, 139/1, 162/1, 162/2, 162/3, 171/1, 171/3, 178/2, 183/2, 186/2, 195/1, 195/3, 195/4, 196/1, 196/3, 198/1, 198/2, 207/1, 207/2, 212/1, 236/1, 236/2, 250/1, 250/2, 254/1, 254/2, 254/3, 257/1, 257/2, 267/1, 267/2, 273/1, 273/3, 280/1, 284/1, 284/2, 310/1, 310/2, 342/1, 342/4, 344/1, 344/2, 354/1, 364/1, 364/2, 364/3, 368/2, 37/1, 37/2, 39/1, 39/2, 393/1, 393/2, 393/3, 393/4, 395/1, 395/2, 41/1, 41/2, 451/1, 451/2, 451/3, 451/7, 468/1, 468/2, 470/1, 470/3, 472/2, 472/3, 474/1, 474/2, 474/3, 474/4, 474/5, 475/1, 475/2, 479/6, 479/7, 479/8, 480/1, 480/2, 481/1, 481/2, 481/3, 482/1, 482/2, 482/3, 482/4, 488/1, 488/2, 488/3, 49/1, 51/1, 51/2, 52/1, 526/1, 527/1, 527/2, 53/1, 540/1, 540/2, 555/1, 555/2, 56/1, 56/2, 572/1, 572/2, 573/1, 573/2, 60/1, 60/2, 60/3, 60/4, 60/5, 601/1, 602/1, 602/2, 602/3, 604/1, 604/2, 607/1, 63/1, 63/2, 63/3, 63/4, 63/5, 632/1, 632/2, 64/1, 64/2, 69/1, 69/2, 69/3, 72/1, 72/2, 73/1, 73/3, 74/1, 74/2, 75/1, 75/2, 76/1, 76/2, 77/1, 77/2, 77/3, 77/4, 77/5, 79/1, 79/2, 79/3, 790/1, 790/2, 790/3, 80/1, 80/2, 808/2, 808/3, 81/1, 81/2, 815/2, 818/3, 819/2, 826/1, 826/2, 84/1, 84/5, 905/2, 906/2, 906/3, 906/5, 909/1, 909/3, 914/1, 915/2, 917/1, 917/2, 919/1, 919/2, 922/1, 922/2, 958/1, 966/6, 969/1, 972/1, 972/2, 976/1, 976/10, 976/11, 976/12, 976/13, 976/14, 976/15, 976/16, 976/17, 976/18, 976/19, 976/2, 976/20, 976/21, 976/3, 976/4, 976/5, 976/6, 976/7, 976/8, 977/1, 977/2, 977/3, 978/1, 978/2, 988/1, 988/2.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Доње Јарушице".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: "Уређајна основа села Доње Јарушице".

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - основно образовање (основна школа)
 - дом културе
2. Спорт и рекреација (површине јавне намене)
3. Комуналне делатности (површине јавне намене)
 - Гробље
4. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
5. Становање (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:

1	Доње Јарушице	основна школа	део кп.бр. 367
		дом културе	део кп.бр. 367
		спорт и рекреација	део кп.бр. 397
		комуналне делатности	кп.бр. 414 и део кп.бр. 396 и 395/2
		Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

10 Уређајна основа села Ђурђево у општини Рача

А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО

Село Ђурђево је ратарско-сточарско и воћарско (53,8% аграрног ст.) сеоско насеље разбијеног типа, на (185 m) обалама Раче и Лукањског потока (5 km), 10 km западно од Раче. Површина атара износи 1.733 ha. Назив добија по личном имену - Ђурђе, сина среског начелника. Обухвата 11 "крајева" (Лађевац, Гај, Сибина, Поток, Река, Баре, Брдо, Лукање, Ђуртовија, Средина и Обренлија). Формирано је на месту са остацима раније насељености (археолошки локалитет Главица са налазима керамике из неолита, насеље градинског типа и насеље сеоског типа из бронзаног доба). Претече Ђурђева основане су средином XVIII в. Данашње насеље настало је 1904. спајањем села Баре (помиње се 1804) и Лукање (наводи се 1805). Становништво је српско (слави Св. архангела Михаила, Ђурђиц, Св. Николу, Св. Врачеве, Св. Саву и др.; вашар и црквена слава Мала Госпојина; сеоске славе Велики и Мали Спасовдан), досељено у XVIII в. са Косова, из Босне, околине Берана, Новог Пазара и Сјенице. У Ђурђево су рођени Милош Савковић, књижевник, чије име носи гимназија у Аранђеловцу и Бора Дугић, познати уметник на фрули. Православна црква Пресвете Богородице изграђена је 1994. године. Електричну енергију добија 1958, телефонске везе почетком 80-их год. XX века, а водом се снабдева са извора и из копаних бунара. Има осмозразредну ОШ "Вита Марковић", дом културе, спомен-чесму ратницима и спомен-плочу са именима палих бораца, здравствену и ветеринарску амбуланту, пошту, Земљорадничку задругу "Милан Живић", три мајдана кречњака (користи се за печење креча) и др. Тржишни производи су жито, кромпир, лук, сир, млеко, јабуке, вишње, шљиве и креч.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Ђурђево саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 350ha 08a 81m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Ђурђево. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Ђурђево	11, 12, 13, 15, 23, 28, 50, 79, 80, 82, 83, 94, 95, 102, 103, 105, 111, 112, 113, 114, 115, 126, 127, 131, 132, 149, 150, 151, 160, 161, 162, 163, 165, 167, 170, 172, 174, 175, 176, 192, 193, 195, 206, 207, 208, 211, 225, 229, 230, 231, 232, 233, 237, 238, 239, 241, 242, 245, 246, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 259, 260, 261, 262, 264, 265, 266, 297, 306, 361, 362, 475, 477, 479, 504, 509, 512, 513, 514, 518, 524, 525, 532, 534, 535, 536, 538, 539, 540, 541, 543, 544, 546, 547, 551, 561, 570, 574, 575, 577, 578, 582, 583, 584, 586, 591, 603, 605, 606, 609, 610, 612, 613, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 627, 628, 629, 630, 633, 634, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 658, 659, 660, 662, 663, 664, 747, 751, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 773, 774, 775, 776, 778, 779, 781, 782, 783, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 799, 803, 804, 806, 807, 808, 809, 810, 813, 815, 817, 825, 826, 827, 831, 832, 833, 834, 840, 849, 850, 851, 852, 853, 855, 860, 861, 863, 864, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 884, 897, 898, 900, 901, 915, 918, 926, 927, 930, 934, 941, 954, 960, 968, 972, 973, 987, 988, 1002, 1012, 1013, 1028, 1030,

	1040, 1041, 1056, 1057, 1058, 1059, 1062, 1064, 1065, 1066, 1067, 1073, 1074, 1079, 1081, 1082, 1084, 1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1094, 1095, 1096, 1097, 1102, 1106, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1121, 1122, 1123, 1125, 1127, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1135, 1139, 1140, 1141, 1149, 1172, 1219, 1234, 1319, 1320, 1349, 1358, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 1432, 1433, 1437, 1439, 1441, 1443, 1461, 1462, 1464, 1465, 1472, 1483, 1517, 1518, 1519, 1521, 1522, 1523, 1524, 1525, 1526, 1527, 1534, 1536, 1537, 1541, 1544, 1545, 1546, 1548, 1550, 1553, 1556, 1558, 1559, 1560, 1561, 1595, 1603, 1604, 1614, 1616, 1617, 1618, 1626, 1647, 1648, 1649, 1776, 1805, 1806, 1808, 1809, 1810, 1811, 1812, 1813, 1815, 1819, 1820, 1821, 1822, 1824, 1825, 1827, 1828, 1829, 1830, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837, 1838, 1839, 1840, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845, 1848, 1849, 1854, 1869, 1871, 1872, 1878, 1882, 1885, 1886, 1887, 1890, 1891, 1901, 1910, 1912, 1932, 2037, 2038, 2040, 2041, 2043, 2044, 2045, 2046, 2048, 2049, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2058, 2059, 2062, 2064, 2105, 2110, 2112, 2115, 2116, 2120, 2121, 2122, 2123, 2127, 2130, 2137, 2138, 2139, 2140, 2143, 2144, 2155, 2160, 2162, 2163, 2165, 2167, 2169, 2175, 2178, 2179, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2238, 2251, 2388, 2390, 2391, 2543, 2550, 2650, 2651, 2653, 2654, 2655, 2657, 2659, 2662, 2664, 2665, 2680, 2682, 2925, 2932, 2949, 2950, 2951, 2962, 2963, 2964, 2965, 2967, 2968, 2970, 2976, 2977, 2978, 2979, 2981, 2982, 2983, 2985, 2987, 2990, 2992, 2994, 3008, 3009, 3012, 3015, 3016, 3020, 3028, 3331, 3332, 3335, 3336, 3337, 3339, 3344, 3347, 3349, 3350, 3352, 3354, 3356, 3357, 3358, 3359, 3360, 3361, 3362, 3363, 3364, 3365, 3366, 3367, 3368, 3369, 3370, 3371, 3372, 3373, 3374, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379, 3380, 3383, 3385, 3388, 3389, 3390, 3391, 3393, 3394, 3395, 3396, 3397, 3398, 3399, 3400, 3401, 3402, 3403, 3404, 3405, 3406, 3407, 3408, 3409, 3410, 3413, 3414, 3423, 3428, 3437, 3438, 3439, 3440, 3455, 3458, 3460, 3465, 3466, 3470, 3472, 3473, 3474, 3475, 3476, 3477, 3478, 3481, 3483, 3485, 3486, 3487, 3488, 3489, 7/1, 22/1, 24/1, 25/1, 7/2, 24/2, 25/2, 7/3, 29/3, 2/5, 1001/1, 1001/2, 1001/3, 1010/1, 1010/2, 1014/1, 1014/2, 1015/2, 1015/3, 1017/4, 1017/5, 1039/1, 1047/1, 1052/5, 1053/1, 1053/3, 1053/4, 1053/5, 1054/1, 1055/1, 1055/2, 106/1, 106/2, 1060/1, 1060/2, 1061/1, 1061/2, 1061/3, 1061/4, 1061/5, 1063/1, 1063/2, 1068/1, 1068/2, 107/1, 1071/1, 1071/2, 1071/3, 1072/1, 1072/2, 1075/1, 1075/2, 1076/1, 1076/2, 1077/1, 1077/2, 1077/3, 1080/1, 1080/2, 1083/1, 1083/2, 1083/3, 1093/1, 1093/2, 1098/1, 1098/2, 1098/3, 1099/1, 1099/2, 1099/3, 1100/1, 1100/2, 1101/2, 1101/3, 1101/4, 1101/6, 1107/1, 1109/1, 1109/2, 1109/3, 1109/4, 1109/5, 1112/1, 1112/2, 1113/1, 1124/1, 1124/2, 1126/1, 1126/2, 1126/3, 1133/1, 1133/2, 1134/1, 1134/2, 1138/1, 1138/2, 1142/1, 1142/10, 1142/11, 1142/12, 1142/13, 1142/2, 1142/3, 1142/4, 1142/5, 1142/6, 1142/7, 1142/8, 1142/9, 1143/1, 1143/2, 1148/1, 1148/2, 1159/2, 1169/2, 1169/3, 1169/5, 117/1, 1170/1, 1170/2, 1173/1, 1173/2, 1174/1, 1174/2, 1217/1, 1217/3, 1217/4, 1218/1, 1218/2, 1235/1, 1235/2, 1236/1, 1236/2, 1237/1, 1237/2, 1239/2, 128/3, 1338/11, 1348/3, 1351/1, 1423/1, 1423/2, 1424/1, 1424/2, 1424/3, 1424/4, 1425/1, 1425/2, 1426/1, 1426/2, 1426/3, 1426/4, 1427/1, 1427/2, 1427/3, 1428/1, 1428/2, 1428/3, 1428/4, 1428/5, 143/1, 143/2, 143/3, 1431/1, 1431/2, 1434/2, 1435/1, 1435/2, 1435/3, 1435/4, 1435/5, 1436/1, 1438/2, 1440/10, 1440/11, 1440/12, 1440/13, 1440/2, 1440/4, 1440/9, 1442/1, 1442/2, 1442/3, 1446/5, 1451/1, 1451/2, 1451/3, 147/1, 1470/1, 1473/1, 1473/2, 1477/1, 1477/2, 1484/1, 1484/2, 1485/2, 1513/1, 1513/2, 1513/3, 1513/4, 152/1, 152/2, 152/3, 1528/1, 1530/1, 1530/2, 1533/3, 1535/1, 1535/2, 1538/1, 1538/2, 1539/1, 1539/2, 1551/1, 1551/2, 1552/1, 1552/2, 1554/1, 1554/2, 1554/4, 1555/1, 1555/2, 1557/1, 1557/2, 1562/1, 1562/2, 1563/1, 1563/2, 1564/2, 1578/3, 1578/9, 1582/3, 1583/3, 1584/2, 1584/3, 1584/4, 1587/3, 1588/2,

	1588/3, 1589/3, 1590/3, 1591/3, 1592/2, 1592/3, 1593/2, 1594/2, 1596/1, 1596/2, 1596/4, 1602/1, 1602/2, 1606/3, 1606/4, 1607/1, 1631/2, 1632/2, 1633/2, 164/3, 164/4, 1652/1, 1652/2, 1653/3, 1653/4, 1677/1, 1678/1, 1679/1, 1679/2, 168/1, 168/3, 168/7, 169/1, 171/1, 171/12, 171/13, 171/14, 171/4, 171/5, 171/7, 171/8, 173/1, 173/2, 177/2, 1770/1, 1770/2, 1770/3, 1770/6, 1770/7, 1771/3, 1771/5, 1772/2, 1773/2, 1777/2, 1778/1, 1778/2, 1779/2, 178/1, 178/2, 179/2, 1796/1, 1796/2, 1796/5, 1796/6, 1797/1, 1797/2, 1797/3, 1798/2, 1799/2, 1799/3, 1800/2, 1800/5, 1801/1, 1801/2, 1801/3, 1802/3, 1802/4, 1803/2, 1803/3, 1803/4, 1803/5, 1803/6, 1803/7, 1804/1, 1804/2, 1807/1, 1807/2, 1814/1, 1814/2, 1816/1, 1816/2, 1817/1, 1817/2, 1818/1, 1818/2, 1823/1, 1823/2, 1823/3, 1826/1, 1826/2, 1846/1, 1860/1, 1860/2, 1860/3, 1860/4, 1860/5, 1861/1, 1861/2, 1861/3, 187/1, 1870/1, 1870/2, 1870/3, 1870/4, 1873/1, 1873/2, 1873/3, 1879/1, 1879/2, 1883/1, 1883/2, 189/1, 189/2, 1893/1, 1893/2, 1896/2, 1899/1, 190/1, 190/2, 190/3, 1907/1, 1909/1, 1909/2, 191/1, 191/2, 1911/1, 1911/2, 1911/3, 1911/4, 1913/1, 1913/2, 1913/3, 1913/4, 1913/5, 1913/6, 1914/1, 1914/2, 1914/3, 1915/2, 1915/3, 1928/1, 1928/2, 1928/3, 1928/4, 1928/5, 1928/6, 1929/1, 1929/2, 1929/3, 1930/1, 1930/2, 1931/1, 1931/2, 1931/3, 1931/4, 1931/5, 1931/6, 1933/1, 1933/2, 1933/3, 1933/4, 1934/1, 1934/2, 1934/3, 1934/4, 1934/5, 1935/1, 1935/3, 1936/1, 1936/2, 1937/1, 1937/2, 1938/1, 1938/3, 1938/4, 1938/6, 1954/3, 1954/4, 1954/5, 1954/6, 1955/2, 1955/3, 1956/2, 1956/3, 1957/3, 1957/4, 1958/2, 196/1, 196/2, 196/3, 197/1, 197/2, 202/1, 202/2, 203/3, 2035/3, 2036/1, 2036/4, 204/1, 204/2, 205/1, 205/2, 2050/1, 2050/2, 2050/3, 2056/1, 2056/2, 2056/3, 2056/4, 2057/1, 2057/2, 2057/4, 2060/1, 2060/2, 2061/1, 2061/2, 2063/1, 2063/2, 2065/1, 2065/2, 2065/3, 2065/4, 2066/1, 2066/2, 2066/3, 2067/1, 2067/2, 2067/3, 2068/1, 2068/2, 2068/3, 2069/1, 2069/2, 2075/1, 2100/2, 2100/3, 2101/1, 2102/1, 2102/2, 2103/1, 2103/2, 2104/1, 2104/2, 2104/3, 2106/1, 2106/2, 2107/1, 2107/2, 2108/1, 2108/2, 2109/1, 2109/2, 2109/3, 2109/4, 2111/1, 2111/2, 2111/3, 2111/4, 2113/1, 2113/2, 2114/1, 2117/1, 2117/2, 2117/3, 2128/1, 2128/2, 2128/3, 2128/4, 2128/5, 2141/1, 2141/2, 2142/1, 2142/2, 2142/3, 2142/4, 2145/1, 2145/8, 2145/9, 2154/1, 2154/2, 2156/1, 2156/4, 2157/2, 2157/3, 2159/1, 2159/2, 216/1, 216/6, 216/7, 2161/1, 2161/2, 2164/1, 2164/2, 2166/1, 2166/2, 2168/1, 2168/2, 2168/3, 2168/4, 2168/5, 2168/6, 2168/7, 2170/1, 2170/2, 2171/1, 2171/2, 2171/3, 2171/4, 2171/5, 2172/1, 2172/2, 2173/1, 2173/2, 2173/3, 2174/1, 2174/2, 2176/1, 2176/2, 2177/1, 2177/2, 2180/1, 2180/2, 2181/1, 2181/2, 2191/1, 2193/1, 2193/2, 2200/1, 2200/2, 2200/3, 2200/4, 2200/5, 2200/6, 2200/7, 2201/2, 2240/1, 2240/7, 2241/1, 2241/2, 2242/1, 236/1, 236/2, 2405/1, 243/1, 243/2, 244/1, 244/2, 244/3, 247/1, 247/2, 2542/1, 2542/3, 2656/2, 2658/3, 2663/1, 2663/2, 2663/3, 2663/4, 2670/1, 2670/2, 2671/3, 2676/1, 2676/2, 2676/3, 2677/1, 2678/1, 2678/2, 2678/3, 2679/1, 2679/2, 29/2, 2926/2, 2926/3, 2927/1, 2927/3, 293/1, 293/2, 293/3, 2930/1, 2930/4, 2931/1, 2931/4, 2931/7, 2933/1, 2933/2, 2933/4, 2934/1, 2938/2, 2946/2, 2947/2, 2947/3, 2948/1, 2948/3, 2952/1, 2952/2, 2952/3, 2952/4, 2952/5, 2953/1, 2953/2, 2955/1, 2955/2, 2955/3, 2956/1, 2956/2, 2956/3, 2957/1, 2957/2, 2957/3, 2958/1, 2958/2, 2958/3, 2959/1, 2959/2, 2959/3, 2960/1, 2960/2, 2960/3, 2961/1, 2961/3, 2961/4, 2966/1, 2966/2, 2969/1, 2969/2, 2969/3, 2971/1, 2971/2, 2972/1, 2972/2, 2972/3, 2972/4, 2974/1, 2974/2, 2974/3, 2974/4, 2974/5, 2974/6, 2975/1, 2975/2, 2980/1, 2980/2, 2984/1, 2984/2, 2986/1, 2986/2, 2988/1, 2988/2, 2988/3, 2988/4, 2988/5, 2989/1, 2989/2, 299/4, 2991/1, 2991/2, 2991/3, 2993/1, 2993/2, 2993/3, 2993/4, 2993/5, 2995/1, 2995/2, 2995/3, 2997/1, 2997/3, 2998/1, 2998/2, 300/1, 300/2, 3007/1, 3017/1, 3017/2, 3017/3, 3017/4, 3018/1, 3025/1, 3029/1, 305/1, 305/2, 305/3, 318/5, 319/4, 3207/1, 321/2, 321/3, 323/6, 325/1, 325/3, 3338/1, 3338/2, 3340/1, 3340/2, 3348/2, 3355/1, 3355/2, 3392/2, 3412/1, 3412/2, 3415/1, 3456/1, 3457/2, 346/1, 346/4, 360/9, 366/4, 478/1, 478/2, 503/1, 503/2,

	508/1, 51/1, 51/2, 51/3, 51/4, 531/2, 531/3, 531/4, 533/1, 533/2, 537/1, 537/2, 542/2, 542/3, 548/1, 548/4, 549/2, 550/3, 550/4, 550/7, 559/1, 560/1, 560/2, 562/1, 562/2, 562/3, 563/2, 569/1, 571/1, 571/2, 572/1, 572/2, 573/1, 573/2, 576/1, 576/2, 579/1, 580/1, 588/1, 588/2, 588/3, 589/1, 589/2, 589/3, 590/1, 590/5, 590/8, 592/1, 592/2, 599/1, 599/2, 600/1, 601/1, 601/2, 602/1, 602/2, 604/1, 604/2, 608/1, 608/2, 608/3, 608/4, 608/5, 611/6, 614/1, 614/2, 614/3, 614/4, 631/1, 631/2, 632/1, 632/2, 635/1, 635/2, 635/3, 644/1, 644/2, 644/3, 644/4, 645/1, 645/2, 654/1, 654/2, 655/1, 655/2, 656/1, 656/2, 657/1, 657/2, 661/1, 661/2, 690/10, 690/11, 690/12, 752/5, 752/6, 752/7, 771/1, 771/2, 772/1, 772/2, 78/1, 78/2, 780/1, 780/2, 784/1, 784/2, 784/3, 784/4, 784/5, 785/1, 785/2, 797/1, 797/2, 798/1, 798/2, 798/3, 800/2, 814/1, 816/1, 816/2, 822/1, 828/1, 828/3, 830/1, 830/2, 830/3, 830/4, 835/1, 835/2, 837/4, 838/2, 839/1, 839/2, 84/1, 84/2, 84/3, 843/1, 843/2, 843/3, 843/4, 844/1, 844/3, 845/1, 845/2, 846/1, 846/2, 848/1, 848/2, 85/1, 85/5, 854/1, 854/2, 856/1, 856/2, 857/1, 857/2, 857/3, 86/1, 86/4, 86/5, 862/1, 862/2, 865/1, 865/2, 865/3, 865/4, 87/4, 88/2, 88/5, 88/7, 88/8, 880/1, 880/2, 880/3, 881/1, 881/2, 882/1, 882/2, 882/3, 882/4, 883/1, 883/2, 890/2, 891/1, 922/1, 922/2, 923/1, 929/3, 93/1, 93/2, 93/6, 931/2, 935/2, 939/1, 939/2, 939/3, 940/1, 940/2, 940/3, 942/1, 942/2, 942/3, 943/1, 943/2, 943/3, 943/4, 953/1, 953/2, 956/3, 957/1, 959/5, 967/1, 967/2, 969/2, 969/3, 969/4, 970/1, 970/2, 970/3, 971/1, 971/2, 974/1, 974/2, 99/1, 99/2, 999/2.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Ђурђево".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: "Уређајна основа села Ђурђево".

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - основно образовање (основна школа)
 - дом културе
 - простор за експропријацију за потребе реконструкције Римске куле
 - тунел
2. Спорт и рекреација (површине јавне намене)
3. Комуналне делатности (површине јавне намене)
 - Гробље
4. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
5. Становање (површине остале намене)
6. Верски објекти (површине остале намене) - цела кп.бр. 1426/3
7. Привредна делатност (површине остале намене)
8. Комерцијалне делатности (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Ђурђево	основна школа	кп.бр. 1133/1, 1844 и делови кп.бр. 1845, 2174/2 и 2176/2
		дом културе	кп.бр. 1133/1
		спорт и рекреација	кп.бр. 1131 и 1133/2
		тунел	к.п.бр. 3338/4, 3338/5, 3338/6 и 3338/7
		комуналне делатности	целе к.п.бр. 1440/10, 1438/2, 1439, 1440/13, 2155, 2159/2, 2156/4, 2145/9, 2145/8, 2154/2, 2154/1, 264, 266 и делови к.п.бр. 253 и 265

	Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

11 Уређајна основа села Мало Крчмаре у општини Рача

А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО

Село Мало Крчмаре је ратарско-сточарско (39,2% аграрног ст.) сеоско насеље разбијеног типа, на (310 m) обалама Мандићког и потока Стублина, 11 km ЈЗ од Раче. Површина атара износи 909 ha. Повезује шест "крајева" (Томићки или Вуловички, Дебљак, Брег или Васићи, Стојановићки, Ђурићки или Максимовићки или Осатски и Центар). Настало је средином XVIII в. на месту са траговима старије насељености (керамика из неолита). Првобитно представља једно насеље - Крчмари, које се помиње у аустријском попису 1718. (*Kerzmari*), од кога су временом створена два данас посебна села - Мало и Велико Крчмаре. Год. 1844, када се наводи под именом Крчмари Мали, броји 63 куће и 395 душа, а 1921. (под данашњим именом) 151 дом и 778 житеља. Становништво је српско (слави Св. Ђорђа, Св. Петку, Св. Николу, Св. Јована, Св. архангела Михаила и Митровдан; сеоска слава Тројице), досељено у XVIII в. из околине Новог Пазара, Старог Влаха, Мозгова код Алексинца, Осата (Босна), Звездана (Црна Река) и Бјелопавлића. У Малом Крчмару рођени су Војислав Ђурић, академик САНУ (историја књижевности) и Миленко Хаџић, народни херој. Православна црква Пресвете Богородице (црквена слава Мала Госпојина) подигнут је 1930. год. Електрично осветљење добија 1958, телефонске везе 1991, а водом се снабдева са извора и из копаних бунара. Има осмозразредну ОШ "Јован Хаџић Вања", здравствену амбуланту, МК за два насеља (Војиновац и Мало Крчмаре), споменик Хаџићима, споменик борцима палим 1941-1945. спомен-плочу ратницима палим 1912-1918, пошту и др. У селу се налази стари запис - храст, на основу кога је настала књига "Старац из Мандића" (1999), аутора др Слободана Лазаревића и Предрага Цилета Михајловића. Кромпир, парадајз, лук, јаја, овце и свиње имају тржишни значај.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Мало Крчмаре саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 248ha 94a 34m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Мало Крчмаре. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

РБ	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Мало Крчмаре	32, 40, 260, 279, 283, 287, 294, 295, 296, 301, 304, 310, 311, 312, 313, 324, 329, 330, 332, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 347, 348, 349, 351, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 365, 366, 367, 371, 372, 373, 378, 379, 381, 382, 385, 386, 388, 389, 390, 392, 395, 396, 417, 419, 420, 424, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 440, 441, 442, 443, 445, 446, 448, 449, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 464, 465, 468, 469, 472, 473, 481, 482, 484, 488, 489, 492, 495, 496, 500, 502, 506, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 523, 551, 553, 556, 559, 562, 563, 571, 594, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 606, 608, 609, 611, 612, 613, 624, 628, 629, 630, 632, 633, 636, 637, 639, 640, 650, 661, 663, 664, 666, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 676, 677, 685, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 694, 696, 705, 708, 709, 710, 712, 713, 714, 716, 724, 726, 727, 728, 736, 741, 743, 744, 745, 746, 749, 754, 761, 763, 764, 765, 766, 770, 771, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 781, 782, 783, 785, 786, 787, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 797, 799, 800, 801, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 813, 814, 815, 839, 840, 851, 852, 854, 856, 857, 859, 864, 866, 867, 873, 874, 876, 877, 880, 887, 888, 889, 890, 891, 893, 894, 896, 897, 898, 901, 902, 905, 906, 907, 909, 910, 911, 912, 913, 929, 935, 936, 953,

	967, 969, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 993, 994, 995, 996, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1009, 1011, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1027, 1028, 1029, 1030, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1059, 1108, 1150, 1152, 1156, 1157, 1238, 1239, 1243, 1244, 1254, 1256, 1257, 1258, 1259, 1261, 1262, 1263, 1265, 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1277, 1280, 1281, 1282, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1298, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1308, 1309, 1310, 1311, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1321, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1328, 1329, 1330, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335, 1340, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1348, 1349, 1350, 1012/1, 1012/2, 1020/1, 1020/2, 1026/1, 1026/2, 1026/3, 1026/4, 1031/1, 1031/2, 1031/3, 1031/4, 105/2, 1101/1, 1101/2, 1101/3, 1101/4, 1106/2, 1109/1, 1155/1, 1155/2, 1230/3, 1242/1, 1242/2, 1242/3, 1255/1, 1255/2, 1260/1, 1260/2, 1260/3, 1260/4, 1260/5, 1260/6, 1264/1, 1264/2, 1266/1, 1266/2, 1266/3, 1267/1, 1267/2, 1267/3, 1276/1, 1276/2, 1276/3, 1278/1, 1278/2, 1278/3, 1279/1, 1279/2, 1296/1, 1296/2, 1297/1, 1297/2, 253/1, 261/1, 264/2, 264/3, 270/3, 286/2, 29/2, 300/1, 305/1, 305/2, 345/1, 345/2, 346/1, 346/2, 350/1, 350/2, 352/1, 352/2, 353/1, 364/1, 364/2, 369/1, 370/1, 370/2, 370/3, 370/4, 380/2, 383/1, 383/2, 384/1, 384/2, 391/1, 391/2, 393/1, 393/2, 393/3, 393/4, 394/4, 394/5, 423/1, 423/2, 439/1, 439/2, 439/3, 444/1, 444/2, 444/3, 447/1, 447/2, 447/3, 450/1, 450/2, 451/1, 451/2, 452/1, 452/2, 453/1, 453/2, 463/1, 463/2, 463/3, 463/4, 466/1, 466/2, 466/3, 466/4, 467/1, 467/2, 467/3, 467/4, 470/1, 470/2, 471/1, 471/2, 474/1, 474/2, 475/1, 475/2, 477/7, 478/2, 478/5, 478/6, 478/9, 480/1, 480/2, 483/1, 483/2, 483/3, 483/4, 485/1, 494/1, 494/2, 494/3, 494/4, 497/1, 497/2, 497/3, 498/1, 498/2, 498/3, 498/4, 498/5, 507/2, 507/3, 507/4, 508/3, 508/5, 508/6, 509/1, 509/2, 509/3, 547/6, 564/1, 605/2, 607/1, 607/2, 610/1, 610/2, 610/3, 614/1, 614/2, 615/1, 615/2, 616/1, 616/2, 617/1, 618/2, 618/3, 622/1, 622/3, 623/1, 623/2, 623/3, 623/4, 623/5, 626/1, 626/2, 626/3, 631/1, 631/2, 634/1, 634/2, 634/3, 634/4, 635/1, 635/2, 638/1, 638/2, 638/3, 644/2, 686/5, 693/1, 693/2, 695/1, 700/2, 700/3, 700/5, 701/1, 701/2, 702/1, 702/2, 703/1, 703/2, 704/1, 704/2, 707/1, 707/2, 711/1, 711/2, 711/3, 715/1, 715/2, 715/3, 718/2, 718/4, 719/1, 719/2, 720/4, 720/5, 725/1, 725/2, 729/1, 729/2, 729/3, 735/1, 739/1, 740/1, 740/3, 747/2, 747/3, 751/1, 751/3, 752/1, 760/3, 767/1, 767/2, 772/1, 772/2, 779/2, 788/1, 788/2, 788/3, 788/4, 796/1, 796/2, 796/3, 796/4, 796/5, 796/6, 796/7, 798/1, 798/2, 802/1, 802/2, 803/1, 803/2, 804/1, 804/2, 804/3, 805/1, 805/2, 816/1, 816/2, 817/1, 817/2, 818/1, 818/2, 818/3, 818/4, 818/5, 819/1, 819/4, 834/2, 834/3, 834/4, 834/5, 834/6, 834/7, 841/1, 841/2, 842/1, 842/2, 842/3, 855/1, 855/2, 855/3, 858/1, 858/2, 860/1, 860/2, 861/1, 861/2, 861/3, 861/4, 861/6, 862/1, 862/2, 865/2, 869/3, 872/1, 875/1, 875/2, 875/3, 878/2, 884/2, 892/1, 892/2, 895/1, 895/2, 895/3, 899/4, 903/1, 903/2, 908/1, 908/2, 908/3, 914/1, 914/2, 925/1, 925/2, 926/1, 926/2, 927/2, 975/3, 991/1, 991/2.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Мало Крчмаре".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: **"Уређајна основа села Мало Крчмаре"**.

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - основно образовање (основна школа)
 - месна канцеларија
 - дом културе

- пошта
- амбуланта
- 2. Спорт и рекреација (површине јавне намене)
- 3. Верски објекти (површине остале намене) - кп.бр. 508/3
- 4. Комуналне делатности (површине јавне намене)
 - Гробље
- 5. Зелене површине (површине јавне намене)
- 6. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
- 7. Становање (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Мало Крчмаре	основна школа	кп.бр. 507/4
		месна канцеларија	део кп.бр. 508/5
		дом културе	кп.бр. 507/4
		пошта	кп.бр. 507/4
		амбуланта	део кп.бр. 508/5
		спорт и рекреација	цела к.п.бр. 609 и део к.п.бр. 508/5
		комуналне делатности	кп.бр. 484, 478/9, 478/2, 477/7, 747/2, 746, 745 и 744
		зелене површине	кп.бр. 470/1, 470/2, 471/1, 471/2
		Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

12 Уређајна основа села Миraseвац у општини Рача

А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО

Село Миraseвац је ратарско-сточарско (39,6% аграрног ст.) сеоско насеље разбијеног типа, на (205 m) обалама Миraseвачког потока, десне притоке Раче, 3 km ЈЗ од Раче. Површина атара износи 1.365 ha. Назив се двојачко тумачи: да потиче од мириса липа којих је у селу било током турске владавине и да води порекло од села Мираща (данас Стари и Нови Миращ на територији општине Урошевац) из кога су се доселили оснивачи. Обједињује шест заселака (Дренова јаруга, Трст, Палилуле, Албанија, Кеџини и Керцуни).

У селу је 1895. пронађена хладна сулфатна манганова и гвожђевита вода - Миraseвачка бања, која по садржају мангана (5%) спада на првом месту међу познатим гвожђевитим водама у свету. Бања има два главна минерална извора: Кисела вода (Репата бара) и Саставци, који су запуштени. Миraseвац се убраја у стара насељена, па крајем XVIII века обновљена насеља. Помиње се у аустријском попису 1718. под именом *Miraschevzi*, а 1921. год. броји 180 домова и 2.200 житеља. Становништво је српско (слави Св. Николу, Св. Ђорђа, Св. Јована, Св. Алимпија, Св. Петку, Св. архангела Михаила и Св. Саву; сеоска слава Друга Тројица), досељено крајем XVIII в. из Босне, Тимока и са Косова. Електрично осветљење добија 1959, телефонске везе 1979, а водоснабдевање је централно (један део села прикључен је на водоводну мрежу Раче) и индивидуално (извори и копани бунари). Има четвороразредну ОШ, дом културе, ловачку кућу, такмичење певача аматера (одржава се на Бели четвртак), спомен-плочу ратницима палим 1912- 1918, спомен плочу борцима палим 1941-1945, предузеће за производњу папира "Сирена", предузеће за производњу сокова "Миraseвац продукт" и др. Водећи аграрни производи тржишног карактера су кромпир, свиње, кокошке, сир и јаја.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Миraseвац саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 226ha 12a 58m². Простире се у административном смислу на територији

катастарске општине Миращевац. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Миращевац	30, 31, 33, 34, 80, 96, 97, 99, 100, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 119, 122, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 142, 155, 158, 159, 160, 161, 162, 170, 188, 219, 220, 221, 222, 223, 265, 359, 360, 361, 362, 363, 365, 367, 372, 373, 374, 375, 376, 384, 389, 390, 391, 392, 394, 400, 412, 413, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 443, 444, 449, 469, 470, 474, 478, 479, 480, 484, 485, 487, 488, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 498, 500, 501, 502, 503, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 516, 517, 518, 519, 521, 522, 524, 526, 529, 531, 532, 534, 535, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 550, 557, 558, 559, 560, 565, 566, 575, 576, 577, 578, 579, 630, 657, 658, 786, 787, 788, 789, 790, 826, 827, 871, 874, 885, 929, 932, 934, 935, 936, 937, 939, 947, 956, 972, 984, 1001, 1002, 1004, 1006, 1007, 1008, 1010, 1015, 1017, 1022, 1024, 1026, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1045, 1047, 1052, 1053, 1060, 1061, 1062, 1063, 1068, 1073, 1075, 1084, 1093, 1094, 1096, 1098, 1100, 1104, 1108, 1110, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1132, 1134, 1135, 1136, 1137, 1248, 1253, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1277, 1278, 1279, 1283, 1284, 1285, 1286, 1293, 1300, 1301, 1302, 1304, 1305, 1306, 1307, 1308, 1309, 1311, 1312, 1313, 1314, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1323, 1325, 1327, 1328, 1329, 1330, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335, 1336, 1337, 1338, 1339, 1340, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1349, 1352, 1353, 1354, 1355, 1356, 1357, 1358, 1360, 1362, 1363, 1364, 1366, 1367, 1368, 1373, 1374, 1375, 1376, 1377, 1378, 1379, 1380, 1382, 1383, 1384, 1385, 1390, 1391, 1392, 1393, 1395, 1396, 1397, 1398, 1399, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1418, 1419, 1420, 1422, 1423, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1438, 1439, 1440, 1443, 1444, 1446, 1447, 1448, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1462, 1464, 1486, 1487, 1489, 1490, 1491, 1493, 1496, 1497, 1498, 1500, 1501, 1502, 1504, 1505, 1506, 1507, 1508, 1509, 1510, 1545, 1567, 1570, 1571, 1573, 1574, 1575, 1576, 1577, 1578, 1580, 1582, 1584, 1585, 1586, 1588, 1591, 1592, 1593, 1596, 1600, 1601, 1604, 1605, 1610, 1612, 1614, 1615, 1616, 1617, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1625, 1626, 1627, 1628, 1629, 1630, 1633, 1634, 1635, 1636, 1637, 1638, 1639, 1643, 1645, 1649, 1650, 1652, 1654, 1655, 1663, 1667, 1669, 1670, 1678, 1679, 1680, 1681, 1682, 1691, 1692, 1694, 1708, 1709, 1710, 1711, 1713, 1714, 1715, 1717, 1722, 1724, 1725, 1727, 1728, 1729, 1730, 1732, 1734, 1737, 1740, 1743, 1775, 1776, 1778, 1779, 1780, 1785, 1789, 1790, 1791, 1794, 1795, 1796, 1798, 1800, 1801, 1802, 1803, 1804, 1808, 1809, 1811, 1812, 1814, 1815, 1816, 1817, 1818, 1820, 1821, 1822, 1823, 1824, 1827, 1828, 1829, 1830, 1832, 1835, 1836, 1837, 1838, 1839, 1840, 1843, 1860, 1867, 1868, 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874, 1875, 1890, 1920, 1921, 1923, 2127, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2327, 2487, 2557, 2560, 2598, 2631, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2658, 2659, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2669, 2670, 2671, 2680, 2681, 2683, 2685, 2686, 1003/1, 1003/2, 101/1, 101/2, 1014/1, 1014/2, 1014/3, 1014/5, 1014/6, 1016/1, 1016/2, 1016/3, 1018/2, 1019/1, 1019/2, 1019/3, 1019/4, 1019/5, 102/1, 102/2, 1020/1, 1020/2, 1020/3, 1020/4, 1021/1, 1021/2, 1023/1, 1023/2, 1025/1,

	1025/2, 1027/1, 1027/2, 1027/3, 103/1, 103/2, 1037/1, 1037/2, 1044/1, 1044/2, 1048/2, 105/1, 105/2, 1051/1, 1051/3, 1054/1, 1054/2, 1055/1, 1056/1, 1058/1, 1059/4, 1069/1, 107/1, 107/2, 1070/2, 1072/4, 1081/2, 1081/4, 1081/5, 1081/6, 1082/1, 1082/2, 1083/1, 1083/2, 1085/1, 1085/2, 1092/1, 1092/2, 1095/1, 1095/2, 1097/2, 1099/1, 1099/2, 1101/2, 1102/2, 1105/1, 1105/3, 1105/4, 1122/1, 1122/4, 1133/1, 1133/2, 1187/2, 124/1, 1243/1, 1244/1, 1244/2, 1245/1, 1245/2, 1247/2, 1247/5, 1247/6, 1276/2, 1280/1, 1280/2, 1281/1, 1281/2, 1281/3, 1281/4, 1291/1, 1292/1, 1292/2, 1292/9, 1298/1, 1298/2, 1298/5, 1299/1, 1299/2, 1303/3, 1310/1, 1310/2, 1320/1, 1320/2, 1320/3, 1321/1, 1321/2, 1322/1, 1322/2, 1324/1, 1324/2, 1326/1, 1326/2, 1326/3, 134/1, 134/2, 1347/1, 1347/2, 1348/2, 1350/1, 1350/2, 1351/1, 1351/2, 1359/1, 1359/2, 1361/1, 1361/2, 1361/3, 137/2, 1372/2, 1386/1, 1386/2, 1386/3, 1386/4, 1386/5, 1386/6, 1387/1, 1387/2, 1388/1, 1388/2, 1389/1, 1389/2, 1394/1, 1394/2, 140/4, 1400/1, 1400/2, 1400/3, 1406/1, 1406/2, 1406/3, 1406/4, 1406/5, 1406/6, 1406/7, 141/1, 141/2, 141/3, 1417/1, 1417/3, 1417/4, 143/2, 1430/1, 1430/2, 1431/1, 1431/2, 1437/1, 1437/2, 1441/1, 1441/2, 1442/1, 1442/2, 1445/1, 1445/2, 145/1, 145/2, 146/1, 146/2, 146/3, 1465/4, 147/1, 147/2, 1488/1, 1488/2, 1492/1, 1492/2, 1494/1, 1503/1, 1503/2, 1512/2, 152/3, 153/1, 153/2, 156/2, 156/4, 1569/1, 1569/2, 157/1, 157/2, 1572/1, 1572/2, 1579/1, 1579/2, 1581/1, 1581/2, 1583/1, 1583/2, 1587/1, 1587/2, 1587/3, 1590/1, 1590/2, 1594/1, 1594/2, 1594/3, 1595/1, 1595/2, 1597/1, 1597/2, 1598/1, 1598/2, 1599/1, 1599/2, 1599/3, 1602/2, 1603/1, 1603/2, 1606/1, 1606/2, 1613/2, 1618/1, 1618/2, 163/1, 1640/1, 1640/2, 1641/1, 1641/2, 1641/3, 1642/1, 1642/2, 1642/3, 1642/4, 1644/2, 1644/3, 1666/3, 1668/1, 1668/2, 1668/3, 169/3, 1704/2, 1712/1, 1712/2, 1721/1, 1721/3, 1723/1, 1723/2, 1723/3, 1723/4, 1723/5, 1726/1, 1726/2, 1731/1, 1731/2, 1735/1, 1735/2, 1736/1, 1736/2, 174/3, 176/1, 1777/1, 1777/2, 1777/3, 1786/2, 1786/3, 1787/1, 1787/2, 1787/6, 1787/7, 1788/1, 1788/2, 1788/3, 1797/1, 1797/2, 1799/1, 1799/2, 1819/1, 1819/4, 1841/1, 1841/2, 1842/1, 1842/2, 186/1, 186/2, 186/3, 1864/1, 1864/2, 1864/3, 1865/3, 187/3, 1891/1, 1919/1, 1919/2, 2044/3, 2126/1, 2129/1, 2129/2, 2130/1, 2130/2, 2131/1, 2131/2, 2155/1, 2169/1, 218/1, 218/2, 218/3, 218/5, 224/1, 224/2, 224/3, 2262/1, 2274/1, 2620/2, 2620/6, 2620/7, 2632/2, 2646/2, 2649/1, 2649/3, 2677/1, 35/1, 364/2, 364/3, 369/3, 423/1, 423/2, 424/1, 424/2, 424/3, 425/2, 432/3, 432/4, 432/9, 471/1, 471/2, 472/1, 472/2, 472/3, 473/1, 473/2, 473/3, 473/4, 475/1, 475/2, 476/1, 476/2, 477/2, 477/4, 481/1, 481/2, 481/3, 482/1, 482/2, 483/1, 483/2, 483/3, 486/1, 486/2, 486/3, 486/4, 489/1, 489/2, 497/1, 497/2, 497/3, 499/1, 499/2, 504/1, 504/2, 515/1, 515/10, 515/11, 515/2, 515/3, 515/4, 515/5, 515/6, 515/7, 515/8, 515/9, 520/1, 520/2, 520/3, 523/1, 523/2, 523/3, 525/1, 525/2, 527/1, 527/2, 528/2, 530/1, 530/2, 533/1, 533/2, 536/1, 536/2, 549/1, 549/2, 552/1, 552/4, 553/8, 567/1, 567/2, 584/1, 629/1, 629/2, 629/3, 629/4, 629/5, 631/1, 631/2, 632/1, 632/2, 633/3, 748/2, 749/2, 75/2, 754/1, 754/5, 759/2, 76/1, 766/1, 800/1, 805/1, 805/5, 815/1, 933/1, 933/2, 938/1, 938/2, 940/1, 940/12, 940/2, 940/3, 940/4, 940/5, 940/6, 940/7, 940/8, 941/1, 941/4, 985/1, 985/2, 986/1, 986/3, 996/1, 996/2.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Мирашевац".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: **"Уређајна основа села Мирашевац"**.

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - основно образовање (основна школа)
 - месна канцеларија
 - дом културе

2. Комуналне делатности (површине јавне намене)
- Гробље
3. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
4. Становање (површине остале намене)
5. Бањски туризам (површине остале намене)
6. Привредна делатност (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Мирашевац	основна школа	кп.бр. 440
		месна канцеларија	кп.бр. 477/2
		дом културе	кп.бр. 477/2
		комуналне делатности	кп.бр. 372, 373, 374 и 375
		Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

13 Уређајна основа села Поповић у општини Рача

А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО

Село Поповић је ратарско-сточарско (39,5% аграрног ст.) сеоско насеље разбијеног типа, на (210 m) обалама Манђупског и Смрданског потока, десних притока Раче, 3 km западно од Раче. Површина атара износи 746 ha. Подељен је на три физиономска дела (Манђупа крај, Средња мала и Глишићи или Радовићи крај). Основан је на месту са остацима римског кастела средином XVIII в. Помиње се у аустријском попису 1718. под именом *Rorovicki* и касније (1921. – 150 домова и 1.100 житеља итд.). Становништво је српско (слави Св. Николу, Св. архангела Михаила, Св. Стевана, Св. Јована, Св. Луку, Св. Ђорђа, Св. Трифуна и Св. Петку; сеоска слава Тројице), досељено у XVIII в. са Косова, из околине Књажевца (Тимока), Колашина, Сјенице и Штитара код Крушевца. Електрично осветљење добија 1958, телефонске везе 1980, а водом се снабдева са извора и из копаних бунара. Има четвороразредну ОШ, дом културе, спомен плочу ратницима палим 1912-1918. и споменик борцима палим 1941-1945. год. Главни тржишни производи су свиње, пасуљ, лук и кокошке.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Поповић саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 126ha 19a 90m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Поповић. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Поповић	7, 9, 21, 22, 24, 25, 26, 29, 31, 32, 36, 40, 42, 48, 59, 60, 61, 63, 64, 69, 70, 73, 75, 79, 80, 82, 83, 87, 88, 97, 98, 99, 104, 112, 113, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 124, 126, 128, 129, 133, 137, 139, 141, 144, 145, 147, 148, 150, 152, 153, 156, 159, 162, 164, 166, 167, 170, 171, 172, 173, 180, 194, 199, 224, 310, 315, 316, 317, 319, 321, 460, 472, 475, 477, 584, 589, 591, 593, 603, 607, 609, 610, 611, 613, 625, 628, 630, 635, 636, 637, 639, 642, 675, 677, 679, 683, 684, 686, 687, 690, 692, 694, 695, 696, 699, 700, 702, 703, 708, 709, 711, 713, 717, 718, 719, 720, 722, 723, 724, 726, 729, 735, 736, 739, 740, 741, 744, 745, 746, 748, 749, 750, 751, 753, 754, 756, 757, 759, 760, 761, 762, 767, 768, 769, 772, 775,

	776, 777, 778, 780, 793, 795, 796, 797, 798, 814, 820, 836, 838, 839, 840, 843, 851, 864, 866, 892, 897, 899, 900, 908, 922, 986, 987, 991, 992, 994, 998, 1003, 1009, 1010, 1011, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1021, 1024, 1025, 1028, 1031, 1032, 1034, 1041, 1048, 1050, 1051, 1052, 1054, 1055, 1068, 1069, 1176, 1177, 1188, 1190, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1200, 1205, 1207, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1217, 1228, 1229, 1233, 1234, 1235, 1236, 1237, 1238, 1242, 1246, 1247, 1248, 1249, 1251, 1255, 1257, 1258, 1263, 1266, 1267, 1268, 1270, 1399, 1455, 1461, 1493, 1502, 1690, 1691, 1692, 1693, 1694, 1695, 1697, 1698, 1699, 1700, 1701, 1703, 1704, 1705, 1706, 1715, 1716, 1720, 1721, 1725, 06-Jan, 11-Feb, 1004/3, 1013/2, 1026/1, 1026/10, 1026/8, 1030/1, 1033/1, 1033/2, 1036/1, 1037/2, 1039/1, 1049/1, 1049/2, 1049/3, 1049/4, 1053/1, 1056/2, 1056/3, 1056/4, 1060/1, 1067/1, 1067/2, 110/1, 111/1, 111/2, 1175/1, 1179/1, 1179/2, 1185/1, 1185/2, 1185/3, 1199/1, 1203/1, 1206/1, 1206/2, 1216/1, 1216/2, 1216/3, 122/1, 122/2, 1226/1, 1226/2, 1239/1, 1239/2, 1243/1, 1243/2, 1243/3, 1243/4, 1243/6, 1245/1, 1245/2, 1245/4, 1256/1, 1256/2, 1256/3, 1256/4, 1259/1, 1264/2, 1265/1, 1265/2, 1269/3, 1269/4, 1271/4, 1271/5, 1272/1, 1272/2, 1273/2, 140/1, 142/1, 142/3, 143/1, 149/2, 1500/1, 169/1, 169/2, 169/3, 169/4, 1724/1, 174/2, 175/1, 175/2, 178/1, 178/2, 178/3, 196/1, 196/2, 200/1, 200/2, 201/1, 203/1, 307/2, 308/1, 311/1, 311/2, 320/1, 320/2, 327/2, 35/1, 35/5, 37/1, 37/2, 41/1, 449/3, 46/1, 46/2, 46/3, 467/1, 467/2, 468/1, 469/11, 469/2, 469/4, 469/5, 469/7, 469/8, 476/1, 476/2, 56/1, 56/2, 580/1, 580/3, 583/1, 587/1, 588/1, 588/2, 594/1, 604/1, 604/2, 605/1, 605/2, 605/3, 605/4, 606/1, 608/1, 608/2, 608/3, 612/1, 612/2, 612/4, 612/5, 626/1, 626/2, 626/3, 627/2, 631/1, 631/2, 633/1, 640/1, 640/2, 65/1, 65/2, 65/3, 651/1, 651/2, 66/1, 674/1, 674/3, 674/4, 674/5, 674/6, 674/7, 674/8, 674/9, 676/1, 676/2, 678/2, 68/1, 680/1, 693/2, 693/3, 697/1, 697/2, 698/1, 698/2, 704/1, 704/2, 704/3, 704/4, 705/1, 705/2, 706/1, 706/2, 706/3, 707/1, 707/2, 71/1, 71/2, 712/1, 712/2, 714/1, 714/2, 716/1, 716/2, 72/1, 72/2, 730/1, 74/2, 742/1, 742/2, 747/1, 758/1, 758/2, 76/1, 76/2, 766/1, 766/4, 77/1, 779/1, 779/2, 781/1, 799/1, 809/2, 821/1, 821/2, 84/1, 84/2, 85/2, 862/4, 869/2, 875/2, 880/1, 880/2, 880/3, 880/4, 881/1, 882/1, 888/1, 894/1, 894/2, 901/1, 905/1, 907/2, 907/4, 909/1, 909/2, 910/1, 984/2, 993/1, 997/1, 997/2, 997/3.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Поповић".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: **"Уређајна основа села Поповић"**.

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - основно образовање (основна школа)
 - месна канцеларија
 - дом културе
2. Спорт и рекреација (површине јавне намене)
3. Комуналне делатности (површине јавне намене)
 - Гробље
4. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
5. Становање (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Поповић	основна школа	кп.бр. 608/2
		месна канцеларија	кп.бр. 608/3
		дом културе	кп.бр. 608/3
		општинска парцела	кп.бр. 608/1
		спорт и рекреација	кп.бр. 1257 и 1258
		комуналне делатности	кп.бр. 864 и 1073
		Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

14 Уређајна основа села Сараново у општини Рача

А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО

Село Сараново је ратарско-сточарско и воћарско (71,8% аграрног ст.) сеоско насеље разбијеног типа, на (245m) странама потока Блатара и Буковца и узвишењима Звездан, Показице. и Јелен, 12 km западно од Раче. Површина атара износи 2.079 ha. Повезује 11 "крајева" (Дугићи, Карићи, Ивошићи, Бодљик, Центар, Гај, Поље, Дубочар, Горња, Средња и Доња Буковија). Основано је на месту са остацима (некропола) из бронзаног доба. Помиње се 1476. под именом Сарухан (Жута Кућа), 1718. као Сершюва (8 кућа) и касније (1844. - 135 кућа и 930 душа, 1921. -429 домова и 2. 151 житељ итд.). Становништво је српско (слави Св. Николу, Св. Јована, Св. архангела Михаила, Св. Ђорђа, Ђурђиц, Св. Климентија, Св. Игњатија, Св. Мрату и Св. Врачеве; сеоска слава Тројице), староседелачко и досељено крајем XVII и у XVIII в. из околине Сјенице, Пирота, Берана, Колашина, Корита, Старог Влаха, Тимочке крајине и др. У Саранову су рођени: Перица Ивановић, народни херој и Љубица Ивошевић Димитров, супруга бившег бугарског револуционара и председника Георги Димитрова. Православна црква Успења Пресвете Богородице, чији дан је вашар и црквена слава, изграђена је 1889. год. Електричну енергију добија 1962, телефонске везе 1990, а водом се снабдева са извора и из копаних бунара. Има четвороразредну и осморазредну ОШ "Перица Ивановић", дом културе, Аматерску групу "Жито" која негује изворне народне песме, спомен-чесму палим ратницима, споменик Перици Ивановићу, народном хероју, здравствену амбуланту и др. Предузеће за производњу рубља и лаке трикотажне конфекције "Љубица Ивошевић Димитров" престало је са радом. Пољопривредни производи тржишног значаја су пасуљ, лук, свиње, овце, вишње и шљиве.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Сараново саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 475ha 74a 43m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Сараново. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Сараново	47, 66, 98, 114, 115, 122, 123, 124, 126, 127, 128, 129, 132, 133, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 153, 155, 156, 157, 158, 159, 162, 173, 174, 175, 176, 178, 182, 184, 185, 330, 331, 480, 481, 491, 497, 499, 506, 507, 520, 523, 524, 527, 528, 529, 534, 535, 738, 740, 742, 767, 768, 769, 817, 831, 840, 851, 852, 895, 896, 898, 899, 900, 917, 932, 936, 938, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 957, 959, 962, 963, 968, 969, 972, 973, 977, 981, 992, 993, 994, 995, 996, 1089, 1090, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112, 1114, 1116, 1118, 1119, 1120, 1208, 1210, 1231, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1243, 1244, 1246, 1247, 1250, 1251, 1253, 1255, 1256, 1261, 1264, 1265, 1343, 1344, 1345, 1346, 1347, 1349, 1350, 1351, 1352, 1354, 1355, 1357, 1358, 1360, 1361, 1364, 1365,

	1395, 1396, 1397, 1398, 1399, 1400, 1401, 1406, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1419, 1469, 1470, 1473, 1476, 1485, 1489, 1493, 1494, 1497, 1498, 1500, 1501, 1505, 1506, 1508, 1513, 1514, 1516, 1519, 1520, 1521, 1523, 1526, 1532/1, 1532/2, 1532/3, 1532/4, 1533/1, 1533/2, 1534, 1535/1, 1535/2, 1536, 1538/1, 1538/2, 1539, 1540, 1545, 1548, 1549, 1553, 1555, 1557, 1559, 1561, 1562, 1563, 1566, 1567, 1568, 1570, 1571, 1576, 1577, 1578, 1579, 1582, 1583, 1584, 1585, 1587, 1588, 1590, 1593, 1594, 1597, 1599, 1612, 1631, 1632, 1633, 1634, 1653, 1654, 1655, 1656, 1657, 1659, 1661, 1662, 1664, 1665, 1666, 1667, 1668, 1669, 1670, 1671, 1685, 1686, 1747, 1750, 1784, 1785, 1786, 1795, 1796, 1799, 1800, 1803, 1807, 1808, 1809, 1810, 1811, 1812, 1814, 1819, 1820, 1821, 1823, 1828, 1832, 1833, 1836, 1842, 1866, 1868, 1967, 1968, 1974, 1976, 1977, 1978, 1995, 1996, 1997, 2000, 2001, 2002, 2009, 2010, 2012, 2019, 2021, 2022, 2023, 2024, 2092, 2108, 2114, 2115, 2116, 2118, 2119, 2120, 2121, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2132, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2145, 2146, 2147, 2149, 2156, 2158, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2168, 2182, 2187, 2188, 2191, 2194, 2195, 2196, 2199, 2200, 2201, 2203, 2204, 2206, 2210, 2211, 2242, 2243, 2267, 2269, 2270, 2272, 2274, 2275, 2276, 2277, 2317, 2319, 2334, 2350, 2351, 2352, 2353, 2362, 2370, 2371, 2372, 2376, 2378, 2379, 2380, 2390, 2392, 2393, 2395, 2396, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2422, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2433, 2435, 2437, 2438, 2439, 2447, 2451, 2452, 2453, 2454, 2456, 2460, 2461, 2462, 2463, 2465, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2474, 2476, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2489, 2490, 2493, 2494, 2495, 2496, 2519, 2520, 2528, 2529, 2534, 2536, 2539, 2549, 2552, 2553, 2554, 2558, 2560, 2561, 2563, 2567, 2568, 2569, 2572, 2573, 2575, 2576, 2577, 2579, 2583, 2584, 2586, 2590, 2593, 2594, 2595, 2596, 2603, 2604, 2605, 2608, 2614, 2625, 2636, 2660, 2662, 2664, 2665, 2667, 2669, 2671, 2674, 2675, 2680, 2703, 2706, 2707, 2710, 2720, 2724, 2725, 2726, 2727, 2728, 2729, 2730, 2731, 2732, 2734, 2735, 2742, 2744, 2761, 2762, 2763, 2770, 2777, 2782, 2783, 2785, 2787, 2791, 2792, 2793, 2797, 2799, 2851, 2852, 2853, 2854, 2855, 2862, 2863, 2864, 2867, 2878, 2879, 2918, 2936, 2941, 2943, 2946, 2947, 2948, 2950, 2952, 2960, 2968, 2969, 2975, 2976, 2977, 2978, 2982, 2983, 3008, 3012, 3013, 3014, 3017, 3018, 3019, 3021, 3033, 3034, 3035, 3036, 3037, 3038, 3039, 3041, 3042, 3043, 3045, 3047, 3048, 3053, 3063, 3072, 3091, 3113, 3116, 3117, 3118, 3128, 3129, 3153, 3154, 3155, 3157, 3163, 3168, 3169, 3170, 3179, 3180, 3181, 3182, 3190, 3191, 3201, 3202, 3376, 3382, 3387, 3388, 3393, 3395, 3405, 3412, 3447, 3448, 3449, 3454, 3497, 3499, 3507, 3508, 3509, 3510, 3511, 3512, 3513, 3514, 3517, 3538, 3547, 3557, 3559, 3560, 3561, 3564, 3571, 3573, 3574, 3575, 3577, 3581, 3643, 3648, 3702, 3703, 3706, 3710, 3711, 3739, 3742, 3749, 3750, 3751, 3752, 3753, 3754, 3756, 3767, 3770, 3771, 3772, 3779, 3782, 3783, 3784, 3785, 3786, 3787, 3789, 3790, 3792, 3794, 3796, 3797, 3802, 3804, 3806, 3807, 3840, 3841, 3843, 3844, 3845, 3848, 3849, 3858, 3866, 3868, 3870, 3872, 3879, 3885, 3887, 3888, 3891, 3892, 3893, 3895, 3897, 3899, 3900, 3902, 3903, 3904, 3905, 3906, 3907, 3908, 3909, 3915, 3922, 3935, 3938, 3942, 3944, 3957, 3971, 3972, 3979, 3984, 3986, 4002, 4005, 4006, 4007, 4008, 4010, 4011, 4033, 4034, 4039, 4040, 4048, 4051, 4061, 4065, 4066, 4067, 4068, 4069, 4071, 4073, 4074, 4075, 4078, 4079, 4080, 4081, 4082, 4084, 4097, 4098, 4099, 4104, 4106, 4107, 4108, 4109, 4110, 4114, 4117, 4119, 4120, 4121, 4128, 4131, 4134, 4212, 4213, 4216, 4236, 4237, 4238, 4267, 4282, 4297, 4298, 4313, 4314, 4315, 4340, 4378, 4391, 4392, 4393, 4394, 4409, 4419, 4420, 4421, 4424, 4430, 4431, 4472, 4474, 4475, 4483, 4484, 4485, 4486, 4491, 4503, 4504, 4577, 4592, 4593, 4624, 4625, 4626, 4628, 4631, 4636, 4639, 4641, 4643, 4644, 4645,

	4646, 4647, 4650, 4651, 4657, 4658, 4659, 4660, 4661, 4662, 4663, 4664, 4665, 4666, 4670, 4671, 4672, 4677, 4678, 4679, 4680, 4681, 4682, 4683, 4684, 4685, 4686, 4687, 4688, 4689, 4690, 4691, 4692, 4693, 4694, 4695, 4698, 4699, 4700, 4702, 4703, 4705, 4706, 4707, 4708, 4709, 4711, 4712, 4713, 4714, 4716, 4717, 4718, 4719, 4720, 4721, 4723, 4724, 4725, 4726, 4727, 4728, 4729, 4730, 4732, 4733, 4734, 4736, 4738, 4740, 4742, 4745, 4746, 4747, 4748, 4750, 4751, 4752, 4753, 4754, 4755, 4756, 4757, 4759, 4761, 4763, 4764, 4765, 4769, 4770, 4773, 4774, 4775, 4777, 4783, 4784, 4785, 4794, 4797, 4798, 4799, 4800, 4801, 4803, 4804, 4805, 4806, 4808, 4810, 4811, 4812, 4814, 4816, 21-Apr, 21-May, 1000/1, 1000/2, 1000/3, 101/1, 101/2, 101/3, 101/4, 103/2, 103/3, 104/1, 104/2, 104/3, 1087/1, 1087/2, 1087/3, 1087/4, 1087/5, 1088/1, 1088/2, 1113/1, 1113/4, 1121/1, 1121/2, 1121/3, 1121/4, 1123/1, 1123/2, 113/1, 113/2, 113/3, 113/4, 113/5, 116/1, 116/2, 1179/1, 1179/2, 1196/2, 1207/1, 121/1, 121/2, 1226/2, 1227/2, 1228/1, 1228/2, 1228/4, 1228/5, 1228/6, 1232/1, 1232/2, 1233/1, 1233/2, 1234/1, 1234/2, 1235/1, 1235/2, 1242/1, 1242/2, 1242/3, 1242/4, 1245/1, 1245/2, 1248/1, 1248/2, 1248/3, 1248/4, 125/1, 125/2, 1252/1, 1252/2, 1254/1, 1254/2, 1254/3, 1257/1, 1257/2, 1258/1, 1258/2, 1259/1, 1259/2, 1260/1, 1260/2, 1266/1, 1266/2, 1266/3, 131/1, 131/2, 131/3, 131/4, 131/5, 131/6, 131/7, 131/8, 131/9, 134/1, 134/2, 134/3, 134/4, 134/5, 1348/1, 1348/2, 1348/3, 1348/4, 1348/5, 1353/1, 1353/2, 1353/3, 1353/4, 1356/1, 1356/2, 1359/1, 1359/2, 1359/3, 1362/1, 1362/2, 1363/1, 1363/2, 1366/1, 1366/2, 1367/1, 1367/4, 1368/1, 1383/1, 1383/2, 1384/1, 1384/2, 1385/1, 1385/2, 1385/3, 1385/4, 1386/1, 1386/2, 1386/3, 1387/1, 1387/2, 1387/3, 1388/1, 1388/2, 1388/3, 1389/1, 1389/2, 1402/1, 1446/2, 1455/1, 1455/2, 1458/1, 1461/2, 1471/2, 1477/2, 1478/1, 1481/1, 1488/2, 1490/2, 1490/3, 1492/1, 1492/2, 1492/3, 1492/4, 1495/1, 1495/2, 1496/1, 1496/2, 1499/3, 150/1, 150/2, 1502/1, 1502/2, 1503/1, 1503/2, 1504/1, 1504/2, 1504/3, 1507/1, 1507/2, 1509/1, 1509/2, 1509/3, 1510/1, 1510/2, 1510/3, 1515/1, 1515/2, 1517/1, 1517/2, 1522/2, 1532/1, 1532/2, 1535/1, 1538/1, 1538/2, 1544/2, 1544/3, 1544/4, 1544/8, 1544/9, 1546/1, 1546/2, 1546/3, 1546/4, 1546/5, 1546/6, 1547/1, 1547/2, 1547/3, 1547/4, 1550/1, 1550/2, 1550/3, 1550/4, 1550/5, 1551/1, 1551/2, 1551/3, 1551/4, 1551/5, 1552/1, 1552/2, 1554/1, 1554/2, 1556/1, 1556/2, 1558/1, 1558/2, 1560/1, 1560/2, 1564/1, 1564/2, 1565/1, 1565/2, 1569/1, 1569/2, 1569/3, 1572/1, 1572/2, 1572/3, 1572/4, 1572/5, 1572/6, 1572/7, 1572/8, 1573/1, 1573/2, 1574/1, 1574/2, 1574/3, 1574/6, 1575/1, 1575/2, 1575/3, 1580/1, 1580/2, 1581/1, 1581/2, 1581/3, 1589/1, 1589/2, 1591/1, 1591/2, 1592/1, 1592/2, 1596/1, 1596/2, 1596/3, 1598/1, 1598/2, 160/4, 160/5, 1600/2, 1611/1, 1611/2, 1626/5, 163/5, 1658/1, 1658/2, 1660/1, 1660/2, 1663/1, 1663/2, 1678/1, 1678/2, 1687/1, 1687/2, 170/1, 170/2, 170/3, 1701/5, 1703/2, 1704/2, 1704/3, 1735/2, 1737/2, 1748/1, 1748/2, 1749/1, 1749/2, 1751/1, 1751/2, 1752/1, 177/1, 177/2, 1783/1, 1783/2, 1783/3, 1787/1, 1787/2, 1797/1, 180/1, 180/2, 180/3, 180/4, 180/5, 180/6, 1801/1, 1801/2, 1802/1, 1802/2, 1804/1, 1804/2, 1805/1, 1805/2, 1806/1, 1806/2, 181/1, 181/2, 1813/1, 1813/2, 1815/1, 1815/2, 1816/1, 1818/1, 1818/2, 1822/3, 1822/4, 1822/5, 1824/1, 1824/2, 1825/1, 1825/2, 1825/3, 1827/1, 1827/2, 1829/2, 183/1, 183/2, 1830/1, 1831/1, 1831/3, 1837/1, 1837/2, 1846/1, 1846/2, 1847/1, 1847/2, 1847/3, 1848/1, 1848/3, 1848/5, 1848/6, 1848/7, 1856/1, 1857/1, 1857/2, 1858/1, 1867/1, 1867/2, 187/2, 188/1, 1924/5, 1975/2, 1975/3, 1993/1, 1994/1, 1999/1, 1999/2, 2008/1, 2008/2, 2029/1, 2029/3, 2029/5, 2029/6, 2040/2, 2040/3, 2040/4, 2063/1, 2064/1, 2066/1, 2068/1, 2069/1, 2069/2, 2069/3, 2069/4, 2069/5, 2070/2, 2091/1, 2091/2, 2091/3, 2117/1, 2117/2, 2117/3, 2117/4, 2122/1, 2122/2, 2131/1, 2131/2, 2133/1, 2133/2, 2133/3, 2133/4, 2134/1, 2134/2, 2134/3, 2143/1, 2143/2, 2144/1, 2144/2, 2144/3, 2144/4, 2148/1, 2148/2, 2150/1, 2150/2, 2150/3, 2150/4, 2150/5, 2150/6, 2151/1, 2151/2, 2151/3, 2151/4, 2152/1,

	2152/2, 2152/3, 2152/4, 2152/5, 2152/6, 2152/7, 2152/8, 2153/1, 2153/2, 2153/3, 2154/1, 2154/2, 2155/1, 2155/2, 2157/1, 2157/2, 2157/3, 2167/1, 2167/2, 2169/1, 2169/3, 2175/1, 2176/1, 2176/2, 2177/1, 2177/2, 2179/1, 2179/2, 2186/1, 2186/2, 2186/3, 2192/1, 2192/2, 2205/2, 2241/1, 2241/2, 2253/2, 2256/1, 2256/2, 2256/3, 2256/4, 2256/5, 2256/6, 2271/3, 2273/1, 2273/2, 2273/3, 2273/4, 2273/5, 2278/1, 2278/2, 2287/6, 2288/1, 2288/2, 2289/1, 2289/2, 2289/3, 2289/4, 2289/5, 2289/6, 229/2, 2290/1, 2290/2, 2290/3, 2290/4, 2290/5, 2291/1, 2291/2, 2291/3, 2292/1, 2292/2, 2292/3, 2292/4, 2292/5, 2292/6, 230/3, 230/4, 2300/1, 2300/2, 2300/5, 2301/1, 2301/2, 2301/3, 2301/4, 2301/5, 2301/6, 2310/1, 2310/2, 2310/3, 2310/4, 2316/2, 2320/2, 2338/3, 2338/4, 2338/5, 2339/3, 2339/4, 234/3, 234/4, 2340/1, 2340/2, 2341/1, 2341/2, 235/2, 2354/1, 2354/2, 2355/1, 2355/2, 2360/1, 2360/2, 2364/1, 2366/2, 2368/1, 2368/2, 2377/1, 2377/2, 2381/1, 2381/2, 2397/1, 2397/2, 2397/3, 2397/4, 2398/1, 2398/2, 2398/3, 2398/4, 2406/1, 2407/1, 2408/1, 2414/1, 2414/2, 2415/1, 2415/2, 2419/2, 2419/3, 2423/2, 2424/1, 2424/2, 2424/3, 2424/4, 2431/1, 2431/2, 2431/3, 2432/1, 2432/2, 2432/3, 2434/1, 2434/10, 2434/11, 2434/2, 2434/3, 2434/4, 2434/5, 2434/6, 2434/7, 2434/8, 2434/9, 2436/1, 2436/2, 2436/3, 2436/4, 2440/1, 2440/2, 2440/3, 2440/4, 2441/1, 2441/2, 2441/3, 2442/1, 2442/2, 2442/3, 2443/1, 2443/2, 2444/1, 2444/2, 2445/1, 2445/2, 2446/1, 2446/2, 2448/1, 2448/2, 2449/1, 2449/2, 2449/3, 2450/1, 2450/2, 2455/1, 2455/2, 2455/3, 2457/1, 2457/2, 2458/1, 2458/2, 2458/3, 2459/1, 2459/2, 2464/1, 2464/2, 2464/3, 2466/1, 2466/2, 2467/1, 2467/2, 2467/3, 2473/1, 2473/2, 2475/1, 2475/2, 2477/1, 2477/2, 248/3, 2484/1, 2484/2, 2485/1, 2485/2, 2485/3, 2485/4, 2486/1, 2486/2, 2487/1, 2487/2, 2488/1, 2488/2, 2488/3, 2491/1, 2491/2, 2492/1, 2492/2, 2497/2, 2497/6, 2497/8, 2497/9, 2499/1, 2503/1, 2503/2, 2503/3, 2503/4, 2504/1, 2504/2, 2511/2, 2511/3, 2518/1, 2521/1, 2521/2, 2523/1, 2523/2, 2527/1, 2527/2, 2530/1, 2530/2, 2532/1, 2532/2, 2533/1, 2533/2, 2535/1, 2535/2, 2537/1, 2537/2, 2537/3, 2537/4, 2538/1, 2538/2, 2538/3, 2538/4, 2538/5, 2538/6, 2540/1, 2540/2, 2544/4, 2544/5, 2550/1, 2550/2, 2550/3, 2550/4, 2551/1, 2551/2, 2555/1, 2555/2, 2556/1, 2556/3, 2557/1, 2557/2, 2559/1, 2559/2, 2559/3, 2562/1, 2562/2, 2562/3, 2564/1, 2564/2, 2564/3, 2564/4, 2564/5, 2564/6, 2564/7, 2565/1, 2565/2, 2566/1, 2566/2, 2566/3, 2570/1, 2570/2, 2570/3, 2571/1, 2571/2, 2574/1, 2574/2, 2581/6, 2587/1, 2587/2, 2588/1, 2588/2, 2588/3, 2589/1, 2589/2, 2591/1, 2591/2, 2592/1, 2592/2, 2592/3, 2592/4, 2597/2, 2598/2, 2618/1, 2622/1, 2626/1, 2626/2, 2626/3, 2629/2, 2630/1, 2630/2, 2630/3, 2630/7, 2631/2, 2633/1, 2633/2, 2633/4, 2639/1, 2639/2, 2645/1, 2645/2, 2648/1, 2648/2, 2648/3, 2655/1, 2659/3, 2661/1, 2661/2, 2663/1, 2663/2, 2668/1, 2668/2, 2670/1, 2672/1, 2672/2, 2673/1, 2673/2, 2673/5, 2677/2, 2678/3, 2679/1, 2679/2, 2679/3, 2679/4, 2679/6, 2681/1, 2692/1, 2698/2, 2699/2, 2699/3, 2704/1, 2704/2, 2705/1, 2705/2, 2709/2, 2711/1, 2711/2, 2721/1, 2723/1, 2723/2, 2733/1, 2733/2, 2733/3, 2733/4, 2743/1, 2743/2, 2743/3, 2743/4, 2743/5, 2743/6, 2745/1, 2745/2, 2745/3, 2748/2, 2753/1, 2753/2, 2760/1, 2760/2, 2764/1, 2764/2, 2765/1, 2765/4, 2766/1, 2766/2, 2766/3, 2767/1, 2767/2, 2771/1, 2776/3, 2778/1, 2778/2, 2779/4, 2780/1, 2780/2, 2780/3, 2781/1, 2781/2, 2784/1, 2784/2, 2786/1, 2786/2, 2788/1, 2788/4, 2790/2, 2794/1, 2794/2, 2796/1, 2796/2, 2798/1, 2798/2, 2800/1, 2800/2, 2801/1, 2809/2, 2809/4, 2814/3, 2825/1, 2859/3, 2861/1, 2866/1, 2866/2, 2877/1, 2877/2, 2877/3, 2877/4, 2880/1, 2880/2, 2880/3, 2919/1, 2919/2, 2928/3, 2929/1, 2929/2, 2929/3, 2930/1, 2931/1, 2931/2, 2932/2, 2933/2, 2933/3, 2934/1, 2934/2, 2934/3, 2935/1, 2935/2, 2937/1, 2937/2, 2938/1, 2938/2, 2938/3, 2939/1, 2939/2, 2940/1, 2940/2, 2942/1, 2942/2, 2944/1, 2944/2, 2944/3, 2944/5, 2945/1, 2945/2, 2945/3, 2949/1, 2949/2, 2949/4, 2951/1, 2951/2, 2970/1, 2970/2, 2971/1, 2971/2, 2972/1, 2972/2, 2973/1, 2973/2, 2973/3, 2973/4, 2974/1, 2974/2,

	2979/1, 2979/2, 2980/1, 2980/2, 2981/1, 2981/2, 3009/1, 3010/1, 3010/2, 3011/1, 3011/2, 3011/3, 3011/4, 3016/1, 3016/2, 3020/1, 3020/2, 3040/1, 3040/2, 3044/1, 3044/2, 3044/3, 3046/1, 3046/2, 3049/5, 3049/6, 3049/7, 3052/1, 3052/2, 3055/1, 3061/1, 3061/2, 3090/1, 3090/2, 3119/1, 3119/2, 3127/1, 3127/2, 3130/1, 3130/2, 3131/1, 3131/2, 3132/2, 3132/3, 3152/2, 3158/2, 3166/1, 3166/2, 3166/3, 3166/4, 3166/5, 3166/6, 3166/7, 3167/1, 3192/10, 3192/5, 3192/6, 3192/7, 3192/8, 3196/3, 3217/1, 329/1, 3377/2, 3381/2, 3381/3, 3389/1, 3389/2, 3394/2, 3397/3, 3409/2, 3411/1, 3416/3, 3455/2, 3455/3, 3500/1, 3500/2, 3506/1, 3506/2, 3515/2, 3515/6, 3516/1, 3516/2, 3516/3, 3518/2, 3519/3, 3535/1, 3539/2, 3541/1, 3548/1, 3548/2, 3549/1, 3549/2, 3549/3, 3549/4, 3566/1, 3570/3, 3572/1, 3572/2, 3572/3, 3572/4, 3578/1, 3578/2, 3580/1, 3625/6, 3626/1, 3626/2, 3632/2, 3632/4, 3637/1, 3637/2, 3637/3, 3637/4, 3642/1, 3642/2, 3642/3, 3644/1, 3644/2, 3649/3, 3649/4, 3701/2, 3748/1, 3755/1, 3755/2, 3755/3, 3757/1, 3757/2, 3758/1, 3758/2, 3759/1, 3759/2, 3759/3, 3759/4, 3760/1, 3760/2, 3764/1, 3764/2, 3765/1, 3765/2, 3766/1, 3766/2, 3766/3, 3766/4, 3766/5, 3766/6, 3768/1, 3768/2, 3768/3, 3768/4, 3769/1, 3769/2, 3778/2, 3778/3, 3778/7, 3780/1, 3780/2, 3780/3, 3781/1, 3788/1, 3788/2, 3788/3, 3791/1, 3791/2, 3793/1, 3793/2, 3793/3, 3795/1, 3795/2, 3798/1, 3798/2, 3799/2, 3803/1, 3803/2, 3805/1, 3805/2, 3808/1, 3808/2, 3808/3, 3808/5, 3809/1, 3809/2, 3809/3, 3809/4, 3820/1, 3820/2, 3842/1, 3842/2, 3846/1, 3846/2, 3850/1, 3850/2, 3851/1, 3851/2, 3851/3, 3853/1, 3853/2, 3854/1, 3854/2, 3856/1, 3856/2, 3856/3, 3857/1, 3857/2, 3862/1, 3867/1, 3867/2, 3869/1, 3869/2, 3871/1, 3871/2, 3871/3, 3873/1, 3873/2, 3873/3, 3874/1, 3874/2, 3875/1, 3875/2, 3875/3, 3875/4, 3875/5, 3875/6, 3876/1, 3878/1, 3878/2, 3886/1, 3886/4, 3889/1, 3889/2, 3890/1, 3890/2, 3890/3, 3890/4, 3894/1, 3894/2, 3894/3, 3896/1, 3896/2, 3898/1, 3898/2, 3901/1, 3901/2, 3901/3, 3901/4, 3901/5, 3901/6, 3901/7, 3912/1, 3912/2, 3913/2, 3916/1, 3916/2, 3916/3, 3919/1, 3920/1, 3920/3, 3921/1, 3921/2, 3923/1, 3929/3, 3931/5, 3933/3, 3934/1, 3934/2, 3936/1, 3936/2, 3936/3, 3936/4, 3937/1, 3937/2, 3937/3, 3939/1, 3939/2, 3939/3, 3940/1, 3941/1, 3941/2, 3943/2, 3945/1, 3956/1, 3956/2, 3958/1, 3958/2, 3962/5, 3970/1, 3970/2, 3970/3, 3973/1, 3973/2, 3977/2, 3977/3, 3981/1, 3981/2, 3982/1, 3982/2, 3983/1, 3983/2, 3985/1, 3985/2, 3985/3, 3985/4, 3987/1, 3987/2, 3987/3, 3996/1, 3996/2, 3997/1, 3997/2, 3998/3, 3998/4, 4000/1, 4000/3, 4001/1, 4001/2, 4003/1, 4003/2, 4003/3, 4009/1, 4009/2, 4009/3, 4009/4, 4012/1, 4012/2, 4013/1, 4013/2, 4029/4, 4029/5, 4038/2, 4049/1, 4049/3, 4049/4, 4050/1, 4050/2, 4070/1, 4070/2, 4070/3, 4072/1, 4072/2, 4076/1, 4076/2, 4077/1, 4077/2, 4077/3, 4083/1, 4083/2, 4111/1, 4111/2, 4112/10, 4112/11, 4112/2, 4112/3, 4112/4, 4112/6, 4112/9, 4113/1, 4113/2, 4115/1, 4115/2, 4115/3, 4115/4, 4116/1, 4116/2, 4118/1, 4122/1, 4126/3, 4126/4, 4127/1, 4129/1, 4129/2, 4132/1, 4132/2, 4150/1, 4150/2, 4150/3, 4150/4, 4151/1, 4151/2, 4151/3, 4151/4, 4167/1, 4167/2, 4168/1, 4214/1, 4214/2, 4218/1, 4218/5, 4218/6, 4218/7, 4218/8, 4284/3, 4299/1, 4299/2, 4299/3, 4311/1, 4311/2, 4312/1, 4312/2, 4390/1, 4390/2, 4410/1, 4426/1, 4426/2, 4487/1, 4487/2, 4492/1, 4492/2, 4556/1, 4557/1, 4557/2, 4575/1, 4594/1, 4594/2, 4612/2, 4623/1, 4623/2, 4627/1, 4627/2, 4633/1, 4633/2, 4633/3, 4633/4, 4649/1, 4649/2, 4656/1, 4737/1, 4737/2, 4768/1, 4768/2, 4778/4, 4782/1, 4782/2, 482/3, 498/1, 498/3, 501/3, 510/1, 510/2, 510/3, 510/4, 510/5, 513/1, 513/2, 514/1, 519/2, 519/4, 521/1, 521/2, 521/3, 521/4, 522/1, 522/2, 522/3, 522/4, 525/1, 525/2, 526/1, 526/2, 530/5, 531/5, 531/6, 533/2, 533/4, 67/1, 67/2, 69/2, 71/1, 71/2, 736/1, 741/1, 741/2, 743/2, 816/1, 816/2, 816/3, 816/4, 830/1, 830/2, 850/1, 850/2, 871/3, 871/4, 871/6, 873/1, 873/2, 873/3, 874/2, 897/1, 897/2, 901/1, 901/2, 901/3, 914/2, 915/3, 916/1, 916/2, 935/1, 935/2, 937/4, 939/1, 939/2, 940/1, 940/2, 947/2, 947/3, 951/1, 951/2, 951/3, 958/1, 958/2, 965/1, 965/2, 966/1,

	966/2, 967/1, 967/2, 970/1, 970/2, 971/4, 978/1, 978/3, 979/1, 979/2, 979/3, 982/1, 988/1, 988/10, 988/11, 988/12, 988/13, 988/2, 988/9, 997/1, 997/2, 998/2, 999/1, 999/2.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Сараново".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: **"Уређајна основа села Сараново"**.

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - основно образовање (основна школа)
 - вртић
 - дом културе
 - тунел
2. Спорт и рекреација (површине јавне намене)
3. Комуналне делатности (површине јавне намене)
 - Гробље
4. Зелене површине (површине јавне намене)
5. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
6. Становање (површине остале намене)
7. Привредна делатност (површине остале намене)
8. Комерцијална делатност (површине остале намене)
9. Верски објекти (површине остале намене) – цела парцела к.п. бр. 1547/1

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

РБ	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Сараново	основна школа	к.п.бр. 1552/1 и 1547/2
		вртић	к.п.бр.1577 и 1579 и део к.п.бр. 1578,
		месна канцеларија	део к.п.бр. 1580/2
		дом културе	део к.п.бр. 1580/2
		тунел	део к.п.бр. 2066/1
		спорт и рекреација	к.п.бр. 1419, 1413, 1412, 1414, 1416, 1415
		комуналне делатности	целе к.п.бр. 1653, 1654, 1612, 1611/1, 1611/2, 1704/3, 1701/5, 1687/2, 1687/1, 1686, 1685, 1678/2, 1678/1, 1658/2, 1658/1, 2273/1, 2273/2, 2273/3, 2276, 2272, 2273/5, 2273/4, 2277, 2278/2, 2278/1, 2256/6, 2256/5, 2256/1, 2256/4, 2256/3, 2269, 2270, 2256/2, 2270, 2267, 2271/3, 1657, 840, 850/2, 850/1, 851, 852, 2626/1, 2626/3 и делови к.п.бр. 262/2, 4662, 1704/2, 1703/2, 4682
		зелене површине	к.п.бр.1546/4, 1546/1 и део к.п.бр.1547/4
		Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

Село Сепци је ратарско-сточарско (75,3% аграрног ст.) сеоско насеље разбијеног типа, на (150 m) обалама Јасенице, леве притоке Велике Мораве, 20 km северозападно од Раче. Површина атара износи 1.662 ha. Географско име села потиче од давнашњег занимања мештана - правили су корпе које су Турци називали сепети. Обухватају девет физиономских делова (Крушик, Думуз мала, Центар, Крстићи, Милановићи, Славковићи, Вићентијевићи, Петровац и Степачко поље). Формирани су на месту са значајним остацима раније насељености (насеље винчанске културе - стари предмети и једна кућа четвртасте основе, налаз из 1974, остаци средњовековне цркве "Љубостиње" и сл.). Првобитно село је расељено, па обновљено крајем XVII и почетком XVIII в. Становништво је српско (слави Св. Николу, Св. Ђорђа, Св. Алимпија, Ђурђиц, Св. Петку, Св. Врачеве, Митровдан и Св. Луку, сеоске славе 14. и 15. мај), досељено крајем XVII и у XVIII в. из Црне Горе (Кучи), околине Пљеваља, Ибарског Колашина и Тимочке крајине. Струју добијају 1962, телефонске везе 1989, а водом се снабдевају са извора Љуботић и из копаних бунара. Имају две четвороразредне ОШ, дом културе, спомен - чесму ратницима палим 1912-1918, спомен-плочу борцима палим 1941-1945, приватну фабрику сокова "Џезвер 2", мајдан кварцног песка за локалну употребу и др. Аграрни производи тржишног карактера су жито, стока, млеко и кромпир.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Сепци саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 247ha 92a 25m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Сепци. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

РБ	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Сепци	36, 37, 41, 52, 56, 57, 60, 61, 79, 82, 115, 118, 119, 120, 121, 127, 153, 154, 155, 159, 163, 164, 165, 166, 167, 169, 172, 173, 174, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 194, 195, 196, 197, 198, 206, 207, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 222, 223, 225, 226, 228, 230, 231, 234, 235, 237, 238, 248, 249, 250, 251, 252, 257, 258, 259, 268, 269, 278, 279, 280, 281, 282, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 297, 298, 299, 300, 308, 451, 452, 453, 471, 676, 679, 814, 815, 816, 818, 819, 820, 823, 824, 825, 826, 828, 829, 833, 834, 835, 836, 843, 844, 1033, 1034, 1035, 1037, 1044, 1046, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1056, 1057, 1059, 1062, 1063, 1076, 1078, 1080, 1081, 1082, 1083, 1085, 1086, 1091, 1098, 1099, 1100, 1104, 1106, 1109, 1111, 1112, 1113, 1114, 1117, 1121, 1123, 1124, 1125, 1126, 1129, 1130, 1133, 1134, 1135, 1136, 1173, 1174, 1175, 1183, 1188, 1189, 1190, 1192, 1193, 1194, 1196, 1197, 1199, 1200, 1202, 1203, 1204, 1205, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1214, 1215, 1225, 1226, 1227, 1238, 1270, 1272, 1358, 1359, 1360, 1363, 1373, 1374, 1375, 1378, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1390, 1406, 1443, 1444, 1445, 1452, 1461, 1468, 1469, 1470, 1471, 1472, 1475, 1476, 1477, 1478, 1479, 1481, 1482, 1483, 1484, 1485, 1486, 1487, 1489, 1490, 1502, 1503, 1504, 1505, 1506, 1508, 1510, 1511, 1512, 1515, 1546, 1547, 1548, 1552, 1554, 1555, 1556, 1557, 1558, 1559, 1560, 1565, 1566, 1567, 1568, 1569, 1570, 1571, 1574, 1578, 1581, 1582, 1590, 1591, 1621, 1622, 1624, 1628, 1629, 1630, 1631, 1632, 1638, 1648, 1649, 1665, 1666, 1667, 1669, 1670, 1671, 1675, 1679, 1680, 1681, 1682, 1685, 1686, 1687, 1688, 1691, 1693, 1694, 1695, 1696, 1697, 1698, 1700, 1701, 1702, 1703, 1704, 1706, 1708, 1709, 1711, 1723, 1724, 1725, 1727, 1728, 1731, 1732, 1733, 1734, 1735, 1736, 1737, 1740, 1741, 1742, 1743, 1744, 1745, 1746, 1747, 1748, 1749, 1750, 1757, 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1773, 1774, 1783, 1784, 1785, 1787, 1789, 1791, 1795, 1801, 1802, 1803, 1814, 1815, 1816, 1817, 1825, 1829, 1830, 1835, 1836, 1837, 1843, 1844, 1946, 1947, 1953, 1991, 1994, 2005, 2032, 2052, 2066, 2067, 2068, 2069, 2074, 2076, 2078, 2157, 2158, 2164, 2176, 2177, 2182,

	2183, 2184, 2188, 2192, 2195, 2196, 2202, 2204, 2236, 2265, 2269, 2270, 2272, 2307, 2308, 2340, 2341, 2342, 2343, 2345, 2347, 2348, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2358, 2359, 2360, 2361, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2375, 2376, 2377, 2380, 2398, 2400, 2401, 2402, 2404, 2405, 2406, 2426, 2427, 2428, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2437, 2438, 2442, 2500, 2501, 2502, 2503, 2509, 2510, 2511, 2513, 2514, 2517, 2518, 2520, 2521, 2524, 2525, 2527, 2535, 2542, 2545, 2546, 2549, 2555, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2622, 2623, 2624, 2627, 2628, 2629, 2630, 2632, 2633, 2634, 2635, 2645, 2654, 2655, 2656, 2658, 2659, 2663, 2682, 2683, 2687, 2688, 2689, 2690, 2691, 2705, 2707, 2737, 2738, 2742, 2744, 2773, 2774, 2775, 2776, 2777, 2778, 2779, 2782, 2784, 2785, 2786, 2794, 2795, 2796, 2797, 2816, 2817, 2831, 2837, 2840, 2847, 2848, 2849, 2850, 2851, 2852, 2854, 2855, 2856, 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, 2863, 2864, 2865, 2866, 2867, 2978, 2979, 2980, 2981, 3007, 3060, 3061, 3062, 3063, 3064, 3065, 3066, 3067, 3068, 3069, 3070, 3071, 3072, 3073, 3074, 3075, 3076, 3077, 3078, 3079, 3080, 3081, 3082, 3083, 3084, 3113, 3114, 3116, 3118, 3119, 3120, 3122, 3126, 3134, 3135, 3169, 3261, 3262, 3266, 3311, 3312, 3314, 3315, 3316, 3325, 3328, 3340, 3436, 3491, 3492, 3493, 3494, 3495, 3496, 3497, 3498, 3504, 3507, 3508, 3510, 3511, 3519, 3520, 3523, 3525, 3526, 3527, 3529, 3530, 3531, 3532, 3533, 3534, 3536, 3537, 3538, 3540, 3541, 3546, 3547, 3548, 3550, 3551, 3555, 3558, 3562, 3564, 3565, 3567, 3568, 3572, 3573, 3575, 3578, 3579, 3580, 3583, 3597, 3601, 3602, 3603, 3604, 3605, 3609, 3610, 3611, 3612, 3613, 3616, 3618, 3627, 3630, 3631, 3634, 11/1, 1029/1, 1036/1, 1036/2, 1045/1, 1045/2, 1047/1, 1047/2, 1048/1, 1048/2, 1058/1, 1058/2, 1058/3, 1077/1, 1077/2, 1079/1, 1079/2, 1079/3, 1087/1, 1088/1, 1088/2, 1105/1, 1108/1, 1108/2, 1110/2, 1110/4, 1110/5, 1110/6, 1115/1, 1115/2, 1116/1, 1116/2, 1118/1, 1118/2, 1118/3, 1122/1, 1122/2, 1127/1, 1127/2, 1127/3, 1128/1, 1128/2, 1131/1, 1131/2, 1132/1, 1132/2, 116/1, 1181/1, 1181/2, 1181/3, 1181/4, 1181/5, 1181/6, 1182/1, 1182/2, 1184/1, 1184/4, 1213/1, 122/1, 122/2, 122/4, 123/1, 123/2, 123/3, 124/1, 124/2, 126/6, 1271/1, 1273/1, 1275/1, 1275/2, 1275/5, 133/5, 1361/1, 1361/2, 1376/1, 1379/2, 1380/2, 1387/2, 1387/3, 1387/4, 1393/1, 1439/1, 1439/3, 1439/4, 1440/1, 1440/2, 1440/3, 1440/4, 1441/1, 1441/2, 1441/3, 1441/5, 1441/6, 1441/7, 1441/8, 1442/1, 1442/2, 1442/3, 1442/4, 1442/5, 1467/1, 1467/2, 1467/3, 1467/4, 1467/5, 1474/1, 1474/2, 1474/3, 1474/4, 1480/1, 1480/2, 1488/1, 1488/2, 1488/3, 1488/4, 1498/1, 1498/2, 1499/1, 1499/2, 1507/1, 1507/2, 1507/3, 1509/3, 152/1, 152/2, 1538/1, 1539/1, 1539/2, 1540/1, 1540/2, 1540/3, 1540/4, 1541/2, 1549/1, 1549/2, 1551/1, 1551/2, 1551/3, 1551/4, 1551/5, 1551/6, 156/1, 156/2, 156/3, 1561/1, 1561/2, 1562/1, 1562/2, 1563/1, 1563/2, 1564/1, 1564/2, 157/1, 157/2, 158/1, 158/2, 1580/1, 1580/2, 1580/4, 1580/5, 160/1, 160/2, 161/1, 161/2, 1618/1, 162/1, 162/2, 1634/1, 1634/2, 1634/3, 1655/1, 1655/2, 1655/3, 1656/1, 1657/1, 1657/2, 1659/1, 1659/2, 1678/1, 1678/2, 1678/3, 168/1, 168/2, 168/3, 1689/1, 1689/2, 1690/1, 1690/2, 1692/1, 1692/2, 1692/3, 1692/4, 1699/1, 1699/2, 1699/3, 1705/1, 1705/2, 1707/1, 1707/2, 1710/1, 1710/2, 1712/1, 1712/2, 1726/1, 1726/2, 1738/1, 1738/3, 1739/2, 1751/2, 1751/3, 1752/1, 1752/2, 1758/2, 1760/2, 1766/3, 1767/1, 1767/2, 1767/3, 1786/1, 1786/2, 1788/1, 1788/2, 1788/3, 1790/1, 1790/2, 1813/2, 1838/1, 1838/2, 1845/1, 1952/1, 1952/2, 1952/3, 2159/2, 2181/1, 2181/2, 2191/1, 2191/2, 2193/1, 2193/2, 220/1, 220/2, 2203/2, 2203/3, 2203/5, 2203/6, 221/1, 221/2, 221/3, 224/1, 224/2, 2264/1, 2268/1, 2268/2, 227/1, 227/2, 2273/1, 2273/3, 2273/4, 229/1, 229/2, 2306/1, 2306/2, 2318/1, 233/1, 2339/1, 2339/2, 2344/1, 2344/2, 2346/1, 2346/2, 2349/1, 2349/2, 2362/1, 2362/2, 2363/1, 2381/1, 2381/2, 239/1, 239/2, 2397/1, 2399/1, 2399/2, 2403/1, 2403/2, 2425/1, 2441/1, 2441/2, 2441/3, 2444/1, 2444/2, 2445/1, 2445/2, 2481/2, 2481/3, 2505/3, 2505/4, 2512/1, 2512/2, 2515/1, 2515/2,

	2516/1, 2516/2, 2541/1, 2541/2, 2543/2, 2544/3, 2552/1, 2552/2, 2553/1, 2553/2, 2582/2, 260/1, 260/2, 261/1, 261/2, 261/3, 2631/1, 2631/2, 2642/1, 2642/3, 2642/4, 2643/1, 2643/2, 2643/3, 2644/1, 2644/2, 2646/1, 2646/2, 2647/2, 266/1, 266/2, 266/3, 2660/1, 2660/2, 2661/1, 2662/1, 2662/2, 267/1, 267/3, 2684/1, 2684/2, 2684/3, 2684/4, 2686/1, 2686/2, 2692/1, 2692/2, 2704/3, 2725/1, 2725/2, 2725/3, 2726/1, 2734/1, 2734/2, 2734/3, 2735/1, 2735/2, 2736/1, 2736/3, 2739/1, 2739/2, 2743/2, 277/1, 277/2, 2780/1, 2780/3, 2781/1, 2781/2, 2790/5, 2793/2, 2841/2, 2853/1, 2853/2, 2876/1, 295/1, 295/2, 3003/2, 3004/1, 3004/2, 3005/1, 3005/2, 3005/3, 3006/1, 3006/2, 301/1, 301/2, 3010/1, 3010/2, 3013/1, 3013/3, 3059/1, 3059/2, 307/1, 3088/1, 3089/1, 3100/1, 3100/2, 3104/1, 3108/1, 3108/2, 3108/3, 3109/1, 3109/2, 3110/1, 3110/2, 3111/3, 3112/1, 3112/2, 3115/1, 3115/2, 3117/1, 3117/2, 3121/1, 3121/2, 3124/1, 3125/1, 3125/2, 3130/2, 3131/2, 3136/3, 3136/4, 3136/5, 3170/2, 3263/3, 3499/1, 3514/1, 3514/2, 3514/3, 3514/4, 3545/2, 3549/1, 3554/1, 3554/2, 3556/1, 3563/1, 3563/2, 3577/1, 3577/2, 3593/1, 3593/3, 3594/1, 3594/2, 3614/1, 3635/2, 38/1, 40/1, 40/2, 425/1, 425/2, 426/1, 426/2, 426/3, 427/1, 427/2, 454/1, 454/2, 454/3, 454/4, 455/3, 455/4, 455/5, 455/6, 456/2, 502/2, 502/3, 537/1, 537/5, 541/1, 541/2, 64/3, 673/1, 674/1, 675/1, 675/2, 675/3, 677/1, 77/1, 81/1, 810/1, 810/2, 821/1, 821/2, 822/1, 822/2, 831/1, 831/2, 838/1, 841/1, 841/2, 842/1, 842/2.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Сепци".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: "Уређајна основа села Сепци".

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - основно образовање (основна школа)
 - месна канцеларија
 - дом културе
2. Спорт и рекреација (површине јавне намене)
3. Комуналне делатности (површине јавне намене)
 - Гробље
4. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
5. Становање (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

РБ	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Сепци	основна школа	целе к.п.бр. 1441/2, 1441/3, 1562/2, 1562/1, 1561/1, 1563/1, 1563/2 и делови к.п.бр. 2360, 3514/2, 3514/4, 3540
		месна канцеларија	целе к.п.бр. 2367 и 1441/2
		дом културе	целе к.п.бр. 2362/2, 2362/1 и део к.п.бр. 2361
		спорт и рекреација	целе к.п.бр. 1441/5, 1440/1, 1439/3 и део к.п.бр. 1439/1
		комуналне делатности	цела к.п.бр. 2318/1 и делови к.п.бр. 814, 816, 677/1, 2837, 3556/1 и 3529
		Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

16 Уређајна основа села Сипић и Трска (К.О. Сипић) у општини Рача

А. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ И ОПШТИ ДЕО

Село Сипић чине сеоско насеље Сипић и сеоско насеље Трска.

Сеоско насеље Сипић је ратарско-сточарско (55,7% аграрног ст.) насеље збијеног типа, на (190 m) обалама Сипићког потока, десне притоке Раче, 10 km јужно од Раче. Површина атара износи 2.297 ha. Подељен је на два "краја": Горњи (Село) и Медну. Настао је средином ХVШ в. на месту са траговима насељености из бронзаног доба (остаци насеља градинског типа, насеља сеоског типа и некрополе). Помиње се у аустријском попису 1718. под називом Sippiku и касније (1844. - 36 кућа и 278 душа, 1921. - 174 дома и 1.510 житеља итд.). Становништво је српско (слави Св. Ђорђа, Св. Стевана, Св. Тому, Св. Николу, Св. Петку, Св. Јована: митровдан и Св. Луку; сеоска слава недеља по Тројица,на), досељено у ХVШ в. из старе Србије, околине Пљеваља, Пирота, Сјенице, Ниша, Седлара у Доњој Ресави, Тимочке крајине, Колубаре, Македоније и са Косова. Православна црква Св. Врачева Козме и Дамјана, чији дан је вашар и црквена слава, подигнута је 1892. (нов иконостас урађен 1999) по угледу на цркву Лазарицу. Електричну енергију добија 60-их год. XX в., телефонске везе 1985, а водом се снабдева са извора. Има четвороразредну ОШ, МК за три насеља (Мало Крчмаре, Сипић и Трска), дом културе, задружни дом (1912), споменик ратару (композиција пољопривредних алатки), поред кога се налази парна машина, споменик ратницима палим 1912-1918. (подигнут 1921), спомен-плочу борцима палим 1941-1945, споменик ратнику Недељку Ђоши палом у НОР-у, здравствену и ветеринарску амбуланту, пошту, земљорадничку задругу, Млекару "Павловић и син" (дневна прерада млека од 1,5-2 хиљ. 1) и др. Водећи тржишни производи су пшеница, кукуруз, паприка, парадајз, бикови, свиње и мед.

Сеоско насеље Трска је ратарско-сточарско (56,7% аграрног ст.) насеље разбијеног типа, на обалама Сипићког потока, десне притоке Раче, 8km јужно од Раче. Припада К.О. Сипић (2 297 ha). Повезује пет „крајева“ (Центар, Николићи, Стаматовићи, Стојиловићи и Јаруге), а у атару и селу се налази седам викенд кућ.а. Основана је средином ХVШ в. Као заселак Сипића, чији је физиономски део до краја II светског рата. Становништво је српско (слави Св. Ђорђа, Св. Петку, Св. Николу, Св. Тому, Св. Јована, Ђурђиц и Св. Луку, сеоска слава Млади Врачеви), досељено у ХVШ в. Из старе Србије, Тимочке крајине, околине Сјенице, Власотинца и др. Струју добија 1958., телефонске везе 1983, а водом се снабдева са извора и из копаних бунара. У сеоском насељу се налази вештачки исушено урвинско језеро, у народу познато као Бара. Има четвороразредну ОШ, дом културе, сељачка дружина (асоцијација основана 1875), пошту са телефонском централом, спомен плочу борцима палим 1941-1945, Сточарску фарму „Милан Живић“ (товљеници – свиње 15 хиљада комада и 5 хиљада јунади) и др. Године 1998, као најактивније село Трска је добила Октобарску награду општине Рача. У сеоској производњи тржишни карактер имају свиње, јунад, кукуруз и др.

Б. ПЛАНСКИ ДЕО

Уређајна основа за село Сипић саставни је део Просторног плана општине Рача и представља плански основ за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе.

Б.1. Граница просторног обухвата и приказ грађевинског подручја

Граница просторног обухвата поклапа се са границом грађевинског подручја. Укупна површина грађевинског подручја износи 267ha 79a 99m². Простире се у административном смислу на територији катастарске општине Сипић. Просторни обухват и списак катастарских парцела у оквиру грађевинског подручја приказани су у следећој табели:

Табела 1.

Просторни обухват и списак катастарских парцела, у оквиру грађевинског подручја

РБ	Катастарска општина	Катастарска парцела број:
1	Сипић	11, 12, 15, 16, 18, 19, 20, 33, 42, 55, 64, 96, 315, 325, 326, 327, 328, 329, 331, 332, 354, 355, 359, 415, 416, 474, 478, 508, 667, 668, 669, 670, 675, 676, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 726, 730, 731, 754, 868, 870, 877, 878, 898, 923, 924, 955, 964, 1110, 1111, 1112, 1126, 1127, 1130, 1139, 1148, 1151, 1153, 1154, 1156, 1157, 1161, 1162, 1164, 1167, 1168, 1171, 1172, 1173, 1181, 1182, 1183, 1188, 1202, 1203, 1206, 1207, 1208, 1211, 1220, 1241, 1243, 1267, 1268, 1270, 1276, 1278, 1284, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1298, 1300, 1304, 1305, 1306, 1307, 1310, 1311, 1313, 1319, 1333, 1334, 1347, 1348, 1349, 1423, 1449, 1450, 1451, 1452, 1454, 1455, 1456, 1457, 1459, 1460, 1462, 1463, 1466, 1468, 1469, 1470, 1471, 1472,

	1473, 1474, 1475, 1476, 1477, 1478, 1479, 1480, 1481, 1482, 1484, 1486, 1488, 1490, 1492, 1493, 1494, 1495, 1496, 1498, 1518, 1520, 1521, 1522, 1523, 1524, 1529, 1530, 1531, 1532, 1534, 1554, 1576, 1590, 1598, 1599, 1600, 1633, 1636, 1658, 1662, 1664, 1667, 1668, 1670, 1673, 1684, 1685, 1687, 1688, 1689, 1690, 1691, 1692, 1693, 1712, 1715, 1716, 1720, 1724, 1725, 1726, 1727, 1730, 1731, 1735, 1737, 1744, 1749, 1750, 1751, 1807, 1811, 1814, 1815, 1816, 1817, 1818, 1820, 1821, 1822, 1823, 1824, 1826, 1827, 1828, 1831, 1832, 1833, 1834, 1836, 1838, 1839, 1840, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845, 1846, 1847, 1848, 1850, 1851, 1852, 1853, 1862, 1863, 1864, 1865, 1866, 1867, 1868, 1869, 1870, 1871, 1872, 1874, 1876, 1877, 1879, 1904, 1906, 1907, 1908, 1909, 1911, 1919, 1920, 1922, 1923, 1926, 1927, 1928, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1944, 1946, 1956, 1957, 1958, 1959, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1988, 1989, 2036, 2037, 2038, 2039, 2042, 2043, 2044, 2046, 2050, 2051, 2052, 2053, 2055, 2067, 2068, 2069, 2070, 2077, 2078, 2084, 2085, 2087, 2098, 2104, 2105, 2109, 2110, 2111, 2112, 2116, 2134, 2135, 2137, 2147, 2158, 2161, 2169, 2170, 2194, 2201, 2202, 2238, 2241, 2242, 2243, 2245, 2253, 2254, 2255, 2258, 2265, 2268, 2270, 2271, 2274, 2275, 2285, 2286, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2315, 2317, 2319, 2327, 2333, 2334, 2355, 2357, 2359, 2387, 2388, 2544, 2571, 2572, 2573, 2574, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2602, 2609, 2610, 2611, 2612, 2614, 2617, 2618, 2621, 2622, 2623, 2624, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2638, 2639, 2641, 2642, 2643, 2644, 2648, 2649, 2650, 2651, 2668, 2670, 2678, 2690, 2691, 2756, 2867, 2870, 2872, 2873, 2874, 2885, 2888, 2889, 2894, 2902, 2904, 2916, 2917, 2918, 2933, 2950, 2951, 2955, 2956, 2957, 2965, 2973, 3014, 3057, 3059, 3060, 3061, 3062, 3063, 3065, 3066, 3067, 3069, 3070, 3073, 3075, 3076, 3077, 3079, 3080, 3084, 3085, 3088, 3089, 3090, 3091, 3094, 3095, 3096, 3097, 3098, 3100, 3101, 3102, 3103, 3104, 3105, 3107, 3108, 3117, 3118, 3119, 3125, 3127, 3128, 3129, 3133, 3134, 3135, 3136, 3137, 3138, 3139, 3140, 3141, 3142, 3143, 3144, 3145, 3146, 3148, 3150, 3151, 3152, 3153, 3154, 3155, 3156, 3158, 3159, 3160, 3161, 3162, 3163, 3164, 3165, 3166, 3167, 3175, 3176, 3178, 3180, 3181, 3184, 3185, 3186, 3187, 3189, 3190, 3191, 3192, 3196, 3197, 3198, 3199, 3200, 3201, 3202, 3203, 3208, 3209, 3216, 3220, 3222, 3224, 3225, 3226, 3227, 3228, 3232, 3235, 3236, 3237, 3238, 3240, 3241, 3242, 3243, 3244, 3245, 3248, 3249, 3251, 3252, 3253, 3255, 3256, 3257, 3258, 3260, 3261, 3262, 3266, 3267, 3272, 3273, 3274, 3277, 3278, 3281, 3282, 3286, 3287, 3289, 3290, 3291, 3292, 3293, 3319, 3384, 3566, 3637, 3638, 3640, 3641, 3642, 3645, 3646, 3648, 3651, 3652, 3653, 3654, 3656, 3657, 3658, 3660, 3661, 3662, 3663, 3664, 3665, 3667, 3668, 3671, 3674, 3678, 3679, 3680, 3689, 3692, 3695, 3698, 9/1, 17/1, 29/1, 30/1, 31/1, 17/2, 29/3, 29/5, 29/6, 1125/1, 1128/1, 1128/2, 1128/3, 1128/4, 1129/1, 1129/4, 1131/1, 1131/2, 1131/3, 1132/1, 1132/2, 1134/3, 1165/1, 1165/2, 1166/1, 1166/2, 1169/1, 1169/2, 1170/1, 1170/2, 1170/3, 1174/3, 1204/1, 1204/2, 1205/1, 1205/2, 1210/1, 1210/2, 1242/2, 1260/1, 1260/2, 1261/1, 1261/2, 1262/1, 1262/2, 1263/1, 1263/2, 1263/3, 1263/4, 1263/5, 1263/6, 1263/7, 1269/1, 1269/2, 1271/1, 1275/1, 1275/2, 1275/3, 1277/1, 1277/2, 1279/1, 1279/2, 1283/1, 1283/2, 1299/1, 1301/1, 1308/1, 1308/2, 1308/3, 1308/4, 1308/5, 1309/1, 1309/2, 1309/3, 1309/4, 1309/5, 1321/1, 1321/3, 1342/1, 1342/2, 1346/2, 1350/2, 1351/2, 1351/3, 1448/1, 1448/2, 1453/1, 1453/2, 1453/3, 1458/1, 1458/2, 1461/1, 1461/2, 1464/1, 1465/1, 1465/2, 1467/1, 1467/2, 1467/3, 1485/1, 1485/2, 1487/1, 1487/2, 1487/3, 1487/4, 1489/1, 1489/2, 1491/1, 1491/2, 1491/3, 1497/2, 1506/1, 1506/2, 1506/3, 1507/1, 1507/2, 1528/3, 1528/4, 1533/1, 1533/2, 1555/1, 1555/2, 1589/1, 1589/2, 1628/2, 1628/3,

	1630/1, 1630/2, 1637/1, 1637/2, 1638/1, 1638/2, 1638/3, 1638/4, 1639/1, 1654/1, 1654/2, 1663/1, 1663/2, 1669/2, 1675/1, 1675/2, 1676/1, 1676/2, 1677/1, 1677/2, 1681/4, 1682/1, 1682/2, 1703/1, 1703/2, 1703/3, 1704/1, 1704/2, 1713/1, 1713/2, 1714/1, 1714/2, 1717/1, 1717/2, 1721/1, 1721/2, 1721/3, 1721/4, 1721/5, 1722/3, 1728/2, 1728/3, 1728/4, 1728/5, 1728/6, 1729/1, 1729/2, 1732/1, 1734/1, 1736/1, 1736/2, 1743/1, 1743/2, 175/1, 1803/1, 1803/2, 1806/1, 1806/2, 1819/1, 1819/2, 1825/1, 1825/2, 1829/1, 1829/2, 1830/1, 1830/2, 1830/3, 1849/1, 1849/2, 1849/3, 1921/1, 1921/2, 1921/3, 1921/4, 1925/1, 1925/2, 1925/3, 1943/1, 1943/2, 1943/3, 1966/2, 1966/3, 2047/1, 2047/2, 2054/1, 2054/2, 2057/1, 2057/2, 2065/1, 2065/2, 2066/1, 2066/2, 2066/3, 2074/1, 2075/1, 2075/2, 2076/1, 2076/2, 2083/1, 2086/1, 2086/2, 2088/2, 2097/1, 2097/2, 2099/1, 2099/2, 2100/1, 2100/2, 2101/1, 2101/2, 2101/3, 2103/1, 2103/2, 2108/1, 2108/2, 2108/3, 2108/4, 2115/1, 2115/2, 2117/3, 2117/4, 2117/5, 2118/1, 2118/2, 2118/3, 2118/4, 2118/5, 2118/6, 2118/7, 2119/4, 2119/8, 2127/2, 2129/2, 2130/1, 2130/2, 2131/1, 2131/2, 2132/3, 2139/2, 2140/1, 2140/2, 2140/3, 2155/1, 2155/2, 2156/3, 2157/1, 2157/2, 2195/3, 2197/3, 2198/1, 2198/2, 2203/1, 2203/2, 2203/3, 2210/1, 2211/1, 2211/2, 2212/4, 2237/1, 2237/2, 2237/3, 2237/4, 2237/5, 2237/6, 2239/1, 2239/2, 2239/3, 2240/1, 2240/2, 2240/4, 2252/3, 2252/6, 2264/1, 2264/2, 2264/3, 2267/3, 2267/4, 2267/5, 2267/6, 2269/1, 2269/2, 2295/1, 2308/2, 2311/3, 2313/1, 2313/3, 2314/1, 2314/2, 2314/3, 2316/2, 2326/1, 2328/2, 2328/3, 2329/1, 2330/1, 2330/2, 2330/4, 2339/1, 2354/1, 2354/2, 2376/1, 2378/2, 2392/6, 255/2, 2579/2, 2579/3, 2580/2, 2580/3, 2613/1, 2613/2, 2613/3, 2613/4, 2613/5, 2615/2, 2615/3, 2615/4, 2616/1, 2619/1, 2619/2, 2633/1, 2633/2, 2634/1, 2634/2, 2635/1, 2635/2, 2636/1, 2636/2, 2669/1, 2669/2, 2754/3, 2754/4, 2754/5, 2853/1, 2871/1, 2871/2, 2886/1, 2886/2, 2890/1, 2890/2, 2891/2, 2892/3, 2893/1, 2893/2, 2893/3, 29/2, 2961/2, 2961/3, 2963/1, 2963/2, 2963/3, 2963/4, 2964/2, 30/2, 3032/1, 3058/1, 3058/2, 3068/1, 3068/2, 3068/3, 3071/1, 3071/2, 3072/1, 3072/2, 3081/1, 3081/2, 3081/3, 3081/4, 3082/1, 3082/2, 3082/3, 3083/1, 3083/2, 3086/1, 3086/2, 3087/1, 3087/2, 3092/1, 3092/2, 3092/3, 3093/1, 3093/10, 3093/11, 3093/12, 3093/2, 3093/3, 3093/4, 3093/5, 3093/6, 3093/7, 3093/8, 3093/9, 3099/1, 3099/2, 3099/3, 3106/1, 3106/2, 3112/2, 3113/1, 3113/2, 3116/1, 3116/2, 3116/3, 3116/4, 3116/5, 3116/6, 3120/2, 3120/4, 3122/2, 3122/3, 3124/2, 3126/1, 3126/2, 3132/1, 3132/2, 314/1, 314/2, 314/3, 314/4, 314/5, 314/6, 314/7, 314/8, 3147/1, 3147/2, 3147/3, 3157/1, 3157/2, 3168/1, 3168/2, 3169/1, 3169/2, 3170/1, 3171/1, 3171/2, 3172/1, 3172/2, 3173/1, 3173/2, 3174/1, 3174/2, 3177/1, 3177/2, 3177/3, 3177/4, 3179/1, 3179/2, 3182/1, 3182/2, 3182/3, 3183/1, 3183/2, 3188/1, 3188/2, 3193/1, 3193/3, 3193/4, 3194/1, 3194/2, 32/1, 3212/1, 3212/2, 3213/1, 3213/2, 3214/1, 3214/2, 3214/3, 3214/4, 3215/1, 3215/2, 3215/3, 3217/2, 3217/3, 3219/2, 3223/2, 3231/1, 3234/1, 3234/2, 3239/1, 3239/2, 3239/3, 3246/1, 3246/2, 3247/1, 3247/2, 3250/1, 3250/2, 3254/1, 3254/2, 3259/1, 3259/2, 3259/3, 3259/4, 3263/1, 3263/2, 3275/1, 3275/2, 3279/1, 3279/2, 3279/3, 3280/1, 3280/2, 3280/3, 3283/1, 3283/2, 3283/3, 3285/1, 3285/3, 3288/1, 34/1, 34/2, 3643/1, 3659/1, 3659/2, 44/1, 44/2, 475/2, 477/1, 477/2, 480/2, 480/3, 481/2, 488/3, 489/4, 490/3, 492/4, 496/1, 496/3, 496/5, 497/1, 497/2, 520/2, 53/1, 533/3, 533/7, 550/1, 550/2, 550/3, 553/1, 553/3, 557/2, 559/5, 56/1, 564/2, 565/1, 565/3, 566/2, 567/3, 567/4, 567/6, 567/7, 57/1, 57/2, 57/3, 58/7, 580/3, 688/2, 725/1, 728/1, 729/1, 826/2, 833/2, 871/1, 871/2, 871/3, 871/4, 871/5, 902/1, 902/2, 903/1, 903/2, 92/1, 925/1, 925/2.

Напомена: У случају неслагања бројева катастарских парцела са графичким прилогом, меродаван је графички прилог: "Уређајна основа села Сипић".

Б.2. Детаљна подела подручја на просторне целине у односу на њихову намену

На основу морфолошких карактеристика, времена настајања, стања коришћења простора, степена изграђености, планираних претежних намена, начина даљег коришћење земљишта и функционалних веза, издвојене су просторне целине приказане на графичком прилогу: **"Уређајна основа села Сипић и Трска"**.

У планском обухвату простор је опредељен за следеће просторне целине:

1. Јавне службе (површине јавне намене)
 - основно образовање (основна школа)
 - месна канцеларија
 - дом културе
2. Спорт и рекреација (површине јавне намене)
3. Комуналне делатности (површине јавне намене)
 - Гробље
 - Сточна пијаца
4. Зелене површине (површине јавне намене)
5. Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру (површине јавне намене)
6. Верски објекти (површине остале намене) – к.п. 3155, 3162 и 3163 и део к.п.бр. 3155
7. Становање (површине остале намене)
8. Привредна делатност (површине остале намене)

Б.3. Приказ површина јавне намене

Грађевинско земљиште јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, дефинисано је на нивоу катастарских парцела у Табели 2:

Табела 2. Списак катастарских парцела у оквиру јавне намене

Рб	Катастарска општина	Катастарска парцела број:	
1	Сипић	основна школа	к.п.бр. 3155 и део 1637/2
		месна канцеларија	к.п.бр. 1639 и 3164
		дом културе	к.п.бр. 3164 и део к.п.бр. 1638/1
		спорт и рекреација	целе к.п.бр. 1638/2, 1638/4, 3103, 3102 и делови к.п.бр. 1506/3, 1638/3
		комуналне делатности	целе к.п.бр. 567/7, 1350/2, 1348, 1349, 1342/1, 1342/2, 1334, 1333, 1351/3, 1351/2, 2268, и делови к.п.бр. 2269/2, 2269/1, 2275, 2270, 2267/5, 2267/6, 2267/4, 2267/3, 3668, 1299/1,
		Коридори за саобраћајну и другу инфраструктуру	према графичком прилогу

2.1.2.УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ТЕХНИЧКЕ И КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ КАО И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ

(ВАЖНА НАПОМЕНА: ОВИ УСЛОВИ И ПРАВИЛА ВАЖЕ ЗА СВА ПОДРУЧЈА И ЗОНЕ ИЗВАН ВАЖЕЋИХ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И КАО СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ НОВИХ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ПРОЈЕКТА И ТЕХНИЧКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ)

На земљишту које је предвиђено за земљиште јавне намене, до привођења намени не могу се градити нови објекти друге намене, а постојећи објекти се могу адаптирати, санирати и санитарно хигијенски унапређивати.

Локацијским условима се утврђују правила за објекте спорта, рекреације и угоститељства на појединачним грађевинским парцелама у зонама зеленила и паркова.

2.1.2.1. Правила уређења и грађења за површине и објекте јавне намене

Површине јавне намене у грађевинским подручјима су: саобраћајне површине, постојећи и планирани објекти јавних намена, постојеће површине јавних намена (паркови, зеленило и сл.) и постојећи и планирани комунални и инфраструктурни објекти.

Табела бр.12: Јавне површине по насељима

Адровац	саобраћајне површине
Борци	саобраћајне површине, основна школа, дом културе, месна канцеларија, спорт и рекреација, гробље
Бошњане	саобраћајне површине, основна школа, спорт и рекреација, месна канцеларија, гробље
Велико Крчмаре	саобраћајне површине, основна школа, спорт и рекреација, месна канцеларија, гробље
Вишевац	саобраћајне површине, основна школа, дом културе, месна канцеларија, зелене површине, гробље
Војиновац	саобраћајне површине, спорт и рекреација, гробље
Вучић	саобраћајне површине, основна школа, дом културе, месна канцеларија, спорт и рекреација, гробље, црпна станица
Доња Рача	саобраћајне површине
Доње Јарушице	саобраћајне површине, основна школа, спорт и рекреација, дом културе, гробље
Ђурђево	саобраћајне површине, основна школа, спорт и рекреација, дом културе, мрсна канцеларија, гробље
Мало Крчмаре	саобраћајне површине, основна школа, спорт и рекреација, месна канцеларија, дом културе, амбуланта, пошта, зелене површине, гробље
Мирашевац	саобраћајне површине, основна школа, дом културе, месна канцеларија, гробље
Поповић	саобраћајне површине, основна школа, спорт и рекреација, месна канцеларија, дом културе, гробље
Рача	саобраћајне површине, вртић, основна школа, средња школа, општинска управа, дом здравља, дом културе, биоскоп, позориште, библиотека, музеј, историјски архив, базен, спорт и рекреација, пошта, јавно зеленило, црква и гробље
Сараново	саобраћајне површине, вртић, основна школа, спорт и рекреација, дом културе, месна канцеларија, зелене површине, гробље
Сипић и Трска	саобраћајне површине, основна школа, спорт и рекреација, дом културе, месна канцеларија, сточна пијаца, гробље
Сепци	саобраћајне површине, основна школа, спорт и рекреација, дом културе, месна канцеларија, гробље

2.1.2.1.1. Уређење и изградња јавних површина и објеката у насељима за које плански документ садржи уређајне основе

У уређајним основама сеоских насеља дата је подела грађевинског подручја на површине за јавне и остале намене. Површине јавне намене одређују се за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина за које је предвиђено утврђивање јавног интереса. Објекти јавне намене су објекти намењени за јавно коришћење и могу бити у јавној својини или у другим облицима својине (могу се градити и на површинама за остале намене, као компатибилна намена).

Уређење и изградњу објеката јавне намене у насељима за које овај План садржи уређајне основе, изводити у складу са важећим правилницима, који конкретну област уређују (образовање, здравство, комунални садржаји...), као и са урбанистичким условима из овог Плана, а изузетно и у осталим насељима, до израде уређајних основа.

Предшколско образовање и васпитање - Нормативи за објекте предшколског образовања су:

- оптимални капацитет 240 деце (12-16 васпитних група), за нове објекте максимално 270 деце;
- БРГП – минимално 6,5 m² по детету;
- парцела – минимално 8,0 m² по детету.

Основно образовање - Нормативи за објекте основног образовања су:

- оптимални капацитет – 24 одељења (око 720 деце);
- радијус опслуживања: 1000-1500 m;
- БРГП – 6 до 8 m² по ученику;
- парцела – 20 до 25 m² по ученику.

Здравствена заштита - За функционисање здравствених станица / амбуланти обезбедити потребан простор који је неопходан за рад изабраног лекара: (а) 120 m² за рад изабраног доктора за одрасле; (б) 130 m² за рад изабраног педијатра; (в) 100 m² за рад изабраног гинеколога; (г) 40 m² за рад изабраног стоматолога.

Социјална заштита - Установе за смештај деце и омладине и за смештај старих лица могу се лоцирати у урбаним и руралним центрима општине. За уређење грађевинске парцеле и изградњу или реконструкцију објеката ових установа примењивати стандарде и нормативе за ову врсту објеката, односно обезбедити:

- БРГП – 20 до 25 m² по кориснику;
- парцела – 40 до 50 m² по кориснику.

Култура – Делатност културе се може организовати у независним објектима или у оквиру мултифункционалних објеката, у насељима где нису изграђени објекти за културне делатности.

Спорт и рекреација - У оквиру постојећег и нових површина за спорт и рекреацију могуће је уређење и грађење:

- отворених и затворених спортских терена у најразличитијем спектру (фудбалско игралиште, поливалентно игралиште за више спортова, кошаркашко игралиште, тениска игралишта на различитим подлогама и сл.), свлачионица (са санитарним блоковима), монтажних трибина, простора за пословање спортских клубова, мањих угоститељских објеката отвореног или затвореног типа;
- постојеће и планиране садржаје треба повезати колско – пешачким комуникацијама, које се намењују, пре свега, пешачком кретању, а у ограниченом обиму (достава, снабдевање, приступ интервентних возила) за колски промет, а дуж ових коридора треба поставити елементе урбаног мобилијара (јавна расвета, клупе, корпе за отпатке) и повезати их, мањим зеленим површинама и игралиштима за децу;
- хортикултурну обраду заснивати на аутохтоним врстама, одабиром квалитетних садница, које треба планирати и на позицијама где ће имати функцију оријентира и маркера, као и тамо где је потребно обезбедити заштиту обављања спортске активности;
- ограде треба постављати код отворених спортских терена, где је то потребно ради обављања основне функције и осигуравања заштите корисника и гледалаца, док највећи део простора треба да остане отворен, без сувишних преграда и непотребних баријера, које би нарушиле целину и функционалност простора.

Управа и администрација - Могуће је организовати делатности месних заједница у независним објектима или у оквиру мултифункционалних објеката (тако да осим просторија за потребе месне заједнице садрже библиотеку, амбуланту, пошту, просторију за културно-едукативне и забавне активности и сл.).

Комуналне површине и објекти –

Гробља (формирање нових, проширење и уређење постојећих) се формирају у целинама: простор за сахрањивање (60%) - гробна места за сахрањивање упокојавањем и гробнице; други садржаји (40%) – саобраћајнице и паркинг, приступне стазе и комеморативни платои, заштитне и остале зелене површине и сл. Парцела гробља треба да буде опремљена одговарајућом инфраструктуром и ограђује се транспарентном или зиданом оградом. Паркинг се предвиђа изван ограђеног дела парцеле.

Зелене пијаче се лоцирају у централном делу насеља, ограђене су и имају контролисани улаз; део пијачног простора може бити надкривен, а дозвољава се изградња мањих продајних објеката (млечна пијаца, рибарница и сл); парцела мора бити саобраћајно приступачна, а улази за допремање робе, за купце и службени улаз су одвојени; садрже: продајни простор, интерне саобраћајнице и пешачке приступе, санитарни чвор, плато и јавну чесму, управу, заштитно зеленило; паркирање за купце се предвиђа изван ограђеног дела парцеле. Обавезно је организовано сакупљање свих врста отпада (комунални, биоразградиви, амбалажни), преко посуда за сакупљање до преузимања од стране овлашћеног сакупљача. Обавезан је предtretман свих отпадних вода које настају у комплексу зелене пијаче, пре испуштања у канализациону мрежу.

Кванташке пијаче се лоцирају на ободу насеља; саобраћајно морају да буду приступачне, а улази за допремање робе, за купце и службени улаз су одвојени; могу имати потребне садржаје као и зелене пијаче.

Сточне пијаче се лоцирају на ободу или изван насеља; опремају се инфраструктуром и садрже: продајни простор, санитарни чвор, простор за прање и дезинфекцију транспортних средстава, дезобаријере, појила, ваге за мерење животиња и камионске ваге, карантин за животиње, управну зграду и сл. Промет се врши из возила, наменских боксова и са везова; на сточној пијаци могу се продавати и занатски производи везани за садржај делокруга рада пијаче: ужарски производи, делови механизације, половне машине, алати, саднице и др. Обавезан је третман свих отпадних вода (воде од прања платоа, осочне воде) преко таложнице у канализациону мрежу. Управљање отпадом који настаје на сточној пијаци вршити у складу са Локалним планом управљања отпадом и условима надлежног ЈКП и овлашћеног сакупљача.

Ветеринарске станице – обавезно је управљање отпадом животињског порекла који настаје радом ветеринарских станица, у складу са важећим законским прописима из предметне области.

Површине јавне намене су дефинисане у уређајним основама села и симболима приказане на рефералној карти бр. 2: Мрежа насеља и инфраструктурни системи, а (поред ових набројаних у Табели: Јавне површине по насељима) укључују и јавне садржаје, у складу са нивоом насеља у мрежи насеља општине. Површине јавне намене које су у обухвату важећих планова планиране су иако нису наведене у претходној табели, у свему како су планиране у тим плановима (наведено у делу 2.3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА (СПРОВОЂЕЊЕ) ПЛАНА 1. Смернице за израду планске документације.

Приликом примене овог Просторног плана општинске, локалне, некатегорисане и атарске путеве који су уписани у листу непокретности, третирају се као грађевинско земљиште јавних намена - постојеће изграђено, за које није потребно одређивање површине јавних намена.

2.1.2.1.2.Правила грађења за објекте јавних намена

- Минимална површина парцеле за изградњу новог објекта јавних намена је 400 m²
- Тип објекта зависи од његове функције и услова на локацији, али је претежно слободностојећи објект на парцели.
- Комплекс мора бити уређен у складу са функцијом објекта и његовим окружењем.
- Објекти образовања, дечије и социјалне заштите, здравства, културе, информисања, спорта и рекреације и сл. су компатибилни становању и мешовитим наменама и могу се градити у тим зонама.
- Специјализоване школе или клубови могу бити пратеће намене у оквиру спортских и рекреативних центара, становања.
- У оквиру школског дворишта, уколико то услови на парцели дозвољавају, могу се наћи специјализовани и пратећи садржаји намењени спорту и рекреацији.
- Постојећи објекти задржавају постојећу грађевинску линију, а за нове објекте минимално растојање грађевинске од регулационе линије износи 5,0 m.
- Најмања удаљеност јавних објекта и служби од објекта на суседним парцелама износи минимално пола висине од суседног објекта, али не мање од 5,0 m.
- Растојање основног габарита и линије суседне грађевинске парцеле износи, на делу бочног дворишта претежно северне оријентације минимално 3,5 m, односно на делу бочног дворишта претежно јужне оријентације минимално 4,0 m.
- Спратност објекта је до П+1+Пк.
- Максимални дозвољени индекс заузетости је 30 %
- Максимални дозвољени индекс изграђености је 1,0
- На парцелама се дозвољава, у свим сегментима, фазна изградња.
- Паркирање и гаражирање возила се обезбеђује на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута.
- По архитектури објекти јавних намена треба да буду препознатљиви и уочљивији од објекта других намена.
- На постојећим парцелама објекта јавне намене, у сеоским насељима, најчешће су у питању објекти са више јавних намена у једном објекту (пошта, амбуланта, управа и сл.). Слободни део парцеле треба уредити на одговарајући начин са могућим озелењавањем, поплочавањем, изградњом спортско рекреационих садржаја, постављањем одговарајућег мобилијара за јавно коришћење јавне површине.
- Слободни део школске парцеле треба уредити као спортске терене или сличне садржаје у функцији основне намене.

2.1.2.5. Заштитни појасеви и режими заштите, изградње и забране изградње

За поједине врсте инфраструктурних система (саобраћајнице, електроенергетска, хиротехничка, електронска комуникациона гасоводна, инфраструктура, зоне санитарне заштите изворишта, режими заштите одбране од поплава, заштитне зоне ок противградних, метеоролошких и хидролошких станица) одређене су заштитне зоне и режими коришћења простора (могућности и обавезе коришћења и заштите простора, могућности изградње објекта односно забране изградње објекта) које су дате у оквиру текста у овој тачки 2.1.2.2. Заштитне зоне и појасеви, изградње и забране изградње на простору општине Рача.

За природне вредности и културна добра које су у обухвату Плана детаљне регулације за специфично/заштићено подручје природног и културног добра "Градиште" у Вишевцу са СПУ плана на животну средину (Сл. гласник општине Рача број 9/2022) примењују овим Просторним планом дефинисани режими коришћења и заштите простор, као и изградње, односно забрањене градње дати су у оквиру тих планова.

Врсте и ширине заштитних појасева и режими заштите и уређења простора заштитних појасева за инфраструктурне системе

Ширина заштитних појасева траса и објеката инфраструктурних система у коридору државних путева, као и у коридорима појединачних инфраструктурних система, утврђена је на основу одредби закона и прописа донетих на основу закона и применом следећих критеријума:

- 1) утврђивања безбедоносног растојања од трасе и објеката инфраструктурног система ради заштите окружења од негативних утицаја на животну средину, у првом реду од буке, аерозагађења и акцидената;
- 2) обезбеђење заштите основних функција у експлоатацији трасе и објеката инфраструктурног система од негативних утицаја из окружења, у првом реду од непланске изградње, неконтролисаног одлагања отпада и других активности које могу да угрозе безбедност, функционисање и одржавање инфраструктурног система.

Ширина заштитних појасева инфраструктурних система је обавезна до њиховог редефинисања изразом одговарајућег урбанистичког плана.

Установљавају се следећи обострани заштитни појасеви траса и објеката постојећих и планираних инфраструктурних система на подручју Просторног плана:

Заштитни појасеви за саобраћајнице:

- 1) непосредни појас заштите - простор заштитног појаса од:
 - ивице земљишног појаса пута ширине са обе стране пута од ивице коловоза по: 20 m за ДП I реда (изузев аутопутева за које је по 40 m), 10 m за ДП II реда, 5 m за општински и 1,5 m некатегорисани пут;
- 2) шири појас заштите - простор контролисане изградње од границе непосредног појаса заштите/заштитног појаса:
 - ширине 20 m за ДП I реда, 10 m за ДП II реда и 5 m за општински пут;
 - ширине 170 – 180 m, за гасовод.

Ширина заштитних појасева јавних путева усклађиваће се са категоризацијом у државне и општинске путеве.

Заштитни појасеви за електроенергетску инфраструктуру

Заштитни појас за надземне електроенергетске водове, са обе стране вода од крајње фазног проводника дефинисан је Законом о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14, 95/18-др.закон, 40/21) и износи:

- 1) за напонски ниво 1 kV до 35 kV:
 - за голе проводнике 10 метара, кроз шумско подручје 3 метра;
 - за слабо изоловане проводнике 4 метра, кроз шумско подручје 3 метра;
 - за самонесеће кабловске снопове 1 метар;
- 2) за напонски ниво 35 kV, 15 метара;
- 3) за напонски ниво 110 kV, укључујући и 110 kV, 25 метара;
- 4) за напонски ниво 220 kV и 400 kV, 30 метара.

Заштитни појас за подземне електроенергетске водове (каблове) износи, од ивице армирано-бетонског канала:

- 1) за напонски ниво 1 kV до 35 kV, укључујући и 35 kV, 1 метар;
- 2) за напонски ниво 110 kV, 2 метра;
- 3) за напонски ниво изнад 110 kV, 3 метра.

Заштитни појас за трансформаторске станице на отвореном износи:

- 1) за напонски ниво 1 kV до 35 kV, 10 метара;
- 2) за напонски ниво 110 kV и изнад 110 kV, 30 метара.

Заштитни појасеви за остале инфраструктурне водове:

- 1) непосредни појас заштите - простор заштитног појаса од:
 - осе магистралног гасовода ширине 30 m и доводно-разводног гасовода ширине 20 m;
 - осе оптичког кабла ширине 1 m;
- 2) шири појас заштите - простор контролисане изградње од границе непосредног појаса заштите/заштитног појаса:
 - ширине 170 – 180 m, за гасовод.

За ДП I реда због специфичности простора утврђују се следеће зоне заштите са аспекта еколошког оптерећења:

- 1) зона I - појас веома великог еколошког оптерећења ширине по 20 m са обе стране пута, због емисија у ваздух, повећане буке и загађивања земљишта. У заштитном појасу дозвољено је формирати заштитно зеленило. Није дозвољена изградња стамбених, пословних и помоћних објеката. Дозвољена је изградња објеката у функцији пута (бензинске станице, сервиси, складишта и сл.);
- 2) зона II - појас великог еколошког оптерећења ширине по 50 m са обе стране пута, због повећане буке и загађивања земљишта. Не препоручује се изградња стамбених објеката. Постојећи легално изграђени објекти морају бити заштићени одговарајућом акустичком заштитом;
- 3) зона III - појас малог еколошког оптерећења ширине по 180 m са обе стране пута, због повећане буке. Изградња стамбених, пословних и привредних објеката дозвољена под условом да се обезбеде мере заштите од буке.

Режими заштите и уређења простора заштитних појасева за инфраструктурне системе

Инфраструктурни коридори саобраћајне и друге инфраструктуре

Утврђују се следећи режими заштите с правилима грађења и уређења простора за заштитне појасеве у инфраструктурним коридорима на планском подручју:

Заштитни појас код путне инфраструктуре и непосредни појас заштите код осталих инфраструктура - у заштитном појасу путне инфраструктуре и непосредном појасу заштите трасе и објеката осталих постојећих и планираних инфраструктурних система - у непосредном појасу заштите трасе и објеката постојећих и планираних инфраструктурних система – државних и општинских путева, као и некатегорисаних путева који повезују изграђене целине у атару истог и суседних насеља, или чине саобраћајну мрежу насеља, затим далековода, оптичких каблова и гасовода успоставља се режим ограничене и строго контролисане изградње и уређења простора са следећим:

1) основним правилима:

- забрањује се изградња објеката који нису у функцији инфраструктурног система који се штити, тј. легализација, реконструкција и доградња постојећих објеката и изградња нових привредних, стамбених и других објеката;
- у заштитном појасу јавног пута ван насеља, забрањена је изградња грађевинских или других објеката, осим изградње саобраћајних површина пратећих садржаја;
- могу се постављати планиране паралелно вођене трасе осталих инфраструктурних система, објеката и постројења у инфраструктурном коридору на минималном међусобном растојању на основу закона и прописа донетих на основу закона, а под условима и на начин који утврди надлежно јавно предузеће, односно управљач јавног инфраструктурног система;
- изводе се потребни радови и спроводе мере заштите окружења од негативних утицаја инфраструктурног система на животну средину (дрвореди на деоници пута у насељу, заштитно зеленило, заштитне баријере од буке, каналисање и пречишћавање атмосферских вода с инфраструктурног система и др.); као и потребне мере заштите инфраструктурног система (нпр. пута-снегобрани, ветробрани и др.) на удаљењу које се утврђује према условима безбедног функционисања и одржавања инфраструктурног система;

2) посебним правилима за:

- јавне путеве - легализација и реконструкција објеката изграђених у заштитном појасу пута може се одобрити на основу исходоване сагласности од управљача пута, инвеститору;
- енергетске и телекомуникационе системе: забрањује се сађење биљака чији корен има дубину већу од 1 m на удаљењу мањем од 5 m од осе гасовода и у појасу заштите оптичког кабла; у начелу се не дозвољава сађење дрвећа испод далековода, док се постојећа стабла могу задржати уколико је задовољена сигурносна удаљеност вода од минимум 3 m од било ког дела стабла.

Појас контролисане градње код путне инфраструктуре и шири појас заштите трасе и објеката осталих постојећих и планираних инфраструктурних система - у ширем појасу заштите трасе и објеката постојећих и планираних инфраструктурних система – јавних путева, далековода и оптичких каблова и планираних гасовода успоставља се режим селективне и контролисане изградње и уређење простора са следећим:

1) основним правилима:

- дозвољава се изградња објеката, тј. легализација, реконструкција и доградња постојећих и изградња нових објеката у зонама предвиђеним за изградњу овим просторним планом и одговарајућим урбанистичким документом, с тим да је критеријум за процењивање потребе за предузимање мера заштите и планирање мера заштите (у оквиру процене утицаја и ризика од инфраструктурног система на животну средину) – планирано повећање густине насељености, индекса изграђености и заузетости површина, у првом реду за изградњу стамбених и објеката јавних служби;

- сви планирани паралелно вођени инфраструктурни системи који нису постављени у непосредном појасу заштите смештају се у инфраструктурном коридору на минималном међусобном растојању на основу закона и прописа донетих на основу закона;

- изводе се потребни радови и спроводе мере заштите окружења од негативних утицаја инфраструктурног система на животну средину (заштитно зеленило, заштитне баријере од буке, канализације оборинских вода у депресијама поред инфраструктурног система, и др.), као и потребне мере заштите инфраструктурног система које нису реализоване у непосредном појасу заштите;

2) посебним правилима за јавне путеве:

- отварање рудника и каменолома и изградња рударских, индустријских, комуналних и пољопривредних објеката и постројења који су извори загађивања животне средине може се одобрити на удаљењу већем од 50 m од осе крајњег колосека пруге, односно на основу процене утицаја тих објеката и постројења на животну средину, под условима и на начин који утврди јавно предузеће надлежно за управљање јавним путем;

- у ширим заштитним појасевима између пута и другог инфраструктурног система у инфраструктурном коридору, забрањује се изградња објеката који нису у функцији тих инфраструктурних система, тј. забрањује се легализација, реконструкција и доградња постојећих и изградња нових привредних, стамбених и осталих објеката;

- у појасу контролисане изградње, забрањено је отварање рудника, каменолома и депонија отпада и смећа.

Електроенергетска инфраструктура

Свака градња испод или у близини далековода напона и 400 kV и 110 kV условљена је: Законом о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14), Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 39/19-др.закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25), Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV („Службени лист СФРЈ“, број 65/88 и „Службени лист СРЈ“, број 18/92), Правилником о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1000 V („Службени лист СФРЈ“, број 4/74), Правилником о техничким нормативима за уземљења електроенергетских постројења називног напона изнад 1000 V („Службени лист СРЈ“, број 61/95), Законом о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“, број 36/09) са припадајућим правилницима, од којих се посебно издваја: Правилник о границама нејонизујућих зрачењима („Службени гласник РС“, број 104/09) и Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања („Службени гласник РС“, број 104/09), SRPS N.C0.105 Техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења („Службени лист СФРЈ“, број 68/86), SRPS N.C0.101 - Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Заштита од опасности, SRPS N.C0.102 – Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Заштита од сметњи („Службени лист СФРЈ“, број 68/86), као и SRPS N.C0.104 - Заштита телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења - Увођење телекомуникационих водова у електроенергетска постројења“ („Службени лист СФРЈ“, број 49/83).

У случају градње испод или у близини далековода, потребна је сагласност АД „Електромержа Србије“ Београд.

Остали општи технички услови дати су у поделењу IV.-2.-2.6. Просторног плана.

Електронске комуникације

Непосредни појас заштите, тј. простор којим се штити правац простирања радио таласа, утврђује се за сваки радио коридор, према условима које утврђује корисник тог коридора.

Заштита телекомуникационих коридора и изградња инфраструктурних и других објеката у близини електронских комуникационих коридора мора бити у складу са Правилником о захтевима за утврђивање заштитног појаса за електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава радио коридора и заштитне зоне и начину извођења радова приликом изградње објеката („Службени гласник РС“ број 16/12).

Гасоводи

Код изградње транспортних гасовода (притиска од 16 до 50 bar):

- 1) у ужој зони заштите, чија ширина износи 60 m односно по 30 m са сваке стране гасовода (продуктовода) забрањена је градња објеката за становање или боравак људи.
- 2) у широј зони заштите гасовода (по 200 m са сваке стране гасовода, рачунајући од осе цевовода) објекти не смеју утицати на сигурност гасовода.

Поред ових зона заштите, код градње гасовода и продуктовода мора се испоштовати и услов да је у појасу ширине од 5m са једне и друге стране, рачунајући од осе цевовода, забрањена садња биљака

(дрвећа) чији корени досежу дубину већу од 1 м, односно за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 м.

За гасоводе притиска до 16 bar ширине заштитних појасева су следеће:

- 1) за ПЕ и челичне гасоводе $MOP \leq 4\text{bar}$ -по 1 м од осе гасовода на обе стране;
- 2) за челичне гасоводе $4\text{ bar} < MOP \leq 10\text{ bar}$ -по 2 м од осе гасовода на обе стране;
- 3) за ПЕ гасоводе $4\text{ bar} < MOP \leq 10\text{ bar}$ -по 3 м од осе гасовода на обе стране;
- 4) за челичне гасоводе $10\text{ bar} < MOP \leq 16\text{ bar}$ -по 3 м од осе гасовода на обе стране.

У заштитном појасу гасовода не смеју се изводити радови и друге активности изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 м без писменог одобрења оператора дистрибутивног система. У заштитном појасу гасовода забрањено је садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1 м, односно за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 м.

Зоне и режими санитарне заштите изворишта

На подручјима која се користе као изворишта за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе одређују се три зоне санитарне заштите, и то: шира зона заштите, ужа зона заштите и зона непосредне заштите. Заштитна зона око изворишта дефинисана је Законом о водама и *Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања* („Службени гласник РС“, број 92/08), а кроз израду елабората о зонама санитарне заштите изворишта.

Зона непосредне заштите (зона I)-Зона I изворишта подземне воде формира се на простору изворишта непосредно око водозахватног објекта. Зона I изворишта подземне воде засађује се декоративним зеленилом и растињем које нема дубоки корен и може се користити као сенокос. Зона I изворишта подземне воде, у којој не борави стално запослена особа, оградњу се ради спречавања неконтролисаног приступа људи и животиња заштитном оградом, која не може бити ближа од 3,0 т од водозахватног објекта који окружује.

У зони I не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, као и друге радње дефинисане чланом 29. важећег Правилника.

Ужа зона заштите (зона II)-У зони II не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, као и друге радње дефинисане чланом 28. важећег Правилника.

Шира зона заштите (зона III)-У зони III не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, као и друге радње дефинисане чланом 27. важећег Правилника.

Режими заштите око водних објеката за заштиту од штетног дејства вода (одбрамбених насипа и канала)

Водно земљиште, инундациони појас

Обала је појас земљишта који се протеже непосредно уз корито за велику воду водотока или језера, односно акумулације, а обала у подручју заштићеном од поплава је појас земљишта ширине 50 м рачунајући од унутрашње ножице насипа према браћеном подручју.

Законом о водама дефинисано је инундационо подручје као појас земљишта између корита за малу воду и спољне ножице насипа, односно појас земљишта између корита за малу воду и поплавне линије на подручју на којем нису изграђени објекти за заштиту од штетног дејства вода, а у сврху техничког одржавања водотока и других вода, спровођења обране од поплава и других облика заштите од штетног деловања вода.

Разликују се уређени и неуређени инундацијски појас, обзиром на постојање регулационих и заштитних водних грађевина. Утврђивањем неуређеног инундационог појаса, резервише се простор за грађење регулационих и заштитних водних грађевина, те ограничава простор природних и вештачких ретензија. Земљиште између насипа за одбрану од поплава и корита (инундационо подручје) водотока и на заштићеној страни иза насипа у ширини од 50 м може се користити на начин којим се не угрожава спровођење одбране од поплава а у складу са планом одбране од поплава.

У грађевинским подручјима насеља, забрањена је изградња на поплавним подручјима, осим за изградњу спортско-рекреационих, угоститељско-туристичких и инфраструктурних грађевина. У грађевинском подручју насеља, на поплавним подручјима дозвољава се изградња и грађевина других намена према условима надлежног водопривредног предузећа.

Одбрамбени насипи и канали

За планирање извођења објеката и радова у зони насипа прве одбрамбене линије предвидети такво уређење простора и његово коришћење којим се неће угрозити нормално функционисање одбрамбене линије, као и спровођење одбране од поплава. У зони одбрамбене линије, са браћене стране одбрамбеног насипа поштовати следеће:

- у појасу ширине 10 m од брањене ножице насипа оставити слободан простор за радно-инспекциону стазу и пролаз возила и механизације службе одбране од поплава и спровођења одбране од поплава. У том појасу није дозвољено планирати изградњу никаквих ни подземних ни надземних објеката, нити постављање ограда и слично;

- у појасу од 10 m до 30 m од брањене ножице насипа могу се планирати приступни путеви, паркинг простори и слични објекти нискоградње. Није дозвољено планирати изградњу надземних објеката, постављање ограда, копање бунара, канала и сл., нити планирати радове који би штетно утицали на насип прве одбрамбене линије и који би умањили његову сигурност са гледишта водопривреде;

- у појасу од 30 m до 50 m од брањене ножице насипа могућа је изградња, адаптација доградња и реконструкција објеката плитко фундираних (дубине фундирања максимално 1 m од постојеће коте терена). Није дозвољено планирати изградњу сутерена (подрума). У овом појасу може се планирати постављање ценовода, каблова и друге подземне инфраструктуре (дубине рова максимално до 1 m од постојеће коте терена);

- На растојању већем од 50 m од брањене ножице насипа могу се градити објекти, копати бунари, ровови, канали и др.

У зони одбрамбене линије, са небрањене стране одбрамбеног насипа поштовати следеће:

- у појасу ширине 10 m од небрањене ножице насипа оставити слободан простор за радно-инспекциону стазу и пролаз возила и механизације службе одбране од поплава и спровођења одбране од поплава. За планирање изградње објеката и извођења радова у зони мелиорационих канала поштовати следеће:

- дуж обала канала планирати стално проходну и стабилну радно-инспекциону стазу ширине минимум 5 m у грађевинском подручју и 10 m у ванграђевинском подручју, за пролаз и рад механизације која одржава канал. У овом појасу не сме се планирати изградња никаквих надземних објеката (зграде, шахтови, вентили и др.), не сме се планирати садња дрвећа, постављање ограда и слично;

- у случају да се планира постављање инфраструктуре на водном земљишту, у експропријационом појасу канала, по траси која је паралелна са каналом, инсталацију планирати по линији експропријације канала, односно на минималном одстојању од ње (до 1 m), тако да међусобно, управно растојање између трасе инсталације и ивице обале канала буде минимум 5 m у грађевинском подручју и 10 метара у ванграђевинском подручју;

- подземна инфраструктура мора бити укопана минимум 1 m испод нивоа терена и димензионисана на оптерећења грађевинске механизације којом се одржава канал;

- сва евентуална укрштања инсталације са каналом планирати под углом од 90°;

- укрштања инсталација са каналском мрежом планирати њиховим постављањем у заштитној цеви испод дна канала, тако да горња ивица заштите буде минимум 1 m испод пројектованог дна канала. Минималну дужину заштитне цеви планирати колико је ширина канала у нивоу терена;

- подземно укрштање инсталација са каналском мрежом у близини пропуста или моста планирати на удаљености минимум 5 m од пропуста или моста;

- у случају да се постављање инсталације планира њеним постављањем уз конструкцију пропуста или моста, услов је да доња ивица заштитне цеви не сме залазити у светли отвор пропуста или моста (не сме бити испод доње ивице конструкције пропуста или моста);

- планском документацијом предвидети обавезу инвеститора да, у случају реконструкције пропуста или моста, о свом трошку изврши измештање и поновно враћање инсталације на конструкцију пропуста или моста;

- укрштање инсталације могуће је планирати и у склопу пропуста уколико је надслој земље изнад пропуста довољне дебљине, али тако да заштитна цев инсталације буде минимум 0,1 m изнад горње ивице пропуста;

- планском документацијом предвидети прописно обележавање инсталације на водном земљишту;

- предвидети такво уређење простора и његово коришћење којим се неће угрозити нормално функционисање и одржавање каналске мреже и свих водних објеката, који ће обезбедити слободан протикајући профил, стабилност косина и дна канала, као и несметан пролаз возилима и механизацији у зони водних објеката.

Заштитне зоне око противградних станица

Основна правила за изградњу објеката који се користе за заштиту од елементарних непогода - противградних станица, зоне заштите и опасности, њихово међусобно усклађивање положаја и усклађивање са окружењем, произилази из њиховог односа у простору (локација и намене у окружењу) као и примене важећих закона и подзаконских аката, техничких прописа и услова за заштиту животне средине. Складиштење и чување опасних материја решавати у складу са важећим прописима, уз перманентну контролу и надзор.

У складу са важећим прописима, неопходно је да се за све постојеће и новопланиране објекте који се користе за заштиту од елементарних непогода - противградне станице донесе и одговарајући План заштите од удеса, као основну меру приправности и превентиве. План заштите од удеса прецизно

дефинише процену степена опасности од ризика, ниво повредљивости и субјекте надлежне за његову реализацију.

Заштитна зона око лансирних (противградних) станица, у којој је ограничена изградња нових и реконструкција постојећих објеката и извођење радова који могу нарушити испаливање противградних ракета на градоносне облаке, према условима Републичког хидрометеоролошког завода Србије (РХМЗ) је 500 m. Изградња/реконструкција објеката односно извођење радова на одстојању мањем од 500 m од лансирне станице, могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗ.

Заштитне зоне око метеоролошких станица

У околини метеоролошких станица утврђују се заштитне зоне у пречнику од 300 m од метеоролошких станица у саставу државних мрежа метеоролошких опсерваторија, синоптичких станица, радиосондажних станица, главних климатолошких станица и климатолошких станица за посебне намене, главних агрометеоролошких станица и станица за Сунчево зрачење.

У заштитним зонама примењују се следећа ограничења:

- 1) висину објекта који се подиже у окружењу приземне синоптичке станице који не може бити већи од једног десетог дела његовог растојања од метеоролошког круга (објекат висине 6 m може да буде подигнут на удаљености од 60 m од метеоролошког круга);
- 2) вештачке изворе топлоте или равне рефлектујуће површине који могу бити извор топлоте (бетонске или асфалтне површине, паркинзи за моторна возила) могу се подићи на удаљености од метеоролошког круга од 100 m или више;
- 3) висину објекта који се подиже у околини висинске синоптичке (радиосондажне) станице која не може да буде већа од једног седмог дела његовог растојања од локације висинске синоптичке (радиосондажне) станице (објекат висине 10 m може да буде подигнут на удаљености од 70 m од локације висинске синоптичке станице);
- 4) висину објекта који се подиже у окружењу станице за зрачење која не може да да буде толика да својом сенком прекрива метеоролошки круг, када је положај Сунца под углом од 5 степени или више у односу на површину тла, што је једнако једном десетом делу његовог растојања од метеоролошког круга;
- 5) висину објекта који се подиже у околини радарског центра у кругу полупречника од 2 km која не може да прелази висину базе полусфере зрачења радара;
- 6) забрану постављања ветрогенератора у околини радарског центра, у зони полупречника 10 km од локације радарске антене, осим у брдовито-планинским теренима где се ветрогенератор може поставити и на удаљености мањој од 10 km од радарске антене када се највиша тачка ветрогенератора налази испод базе полусфере зрачења радара, уз обавезну израду студије утицаја на радарска осматрања и прибављање сагласности Републичког хидрометеоролошког завода (у даљем тексту: Завод).

Израда студије из тачке 6. став 1. овог члана и прибављање сагласности Завода неопходни су и за постављање ветрогенератора у прстену од 10 km до 30 km.

Наведена ограничења у заштитним зонама односе се на планирање изградње нових и/или реконструкције постојећих објеката, односно планирање извођења других радова који могу битно нарушити природне атмосферске процесе и појаве, у мери у којој измерени и осматрени метеоролошки подаци одступају од међународних стандарда у погледу тачности и међународне упоредивости.

При издавању сагласности прибавља се мишљење од надлежног органа, чија се станица налази у саставу државних мрежа метеоролошких и хидролошких станица.

Заштитне зоне око хидролошких станица

У околини хидролошких станица утврђују се заштитне

Заштитна зона у околини хидролошке станице површинских вода обухвата корито реке узводно и низводно од хидролошке станице у дужини која одговара десетострукој ширини реке при великим водама у профилу хидролошке станице.

Заштитна зона у околини хидролошке станице подземних вода обухвата простор у коме се дешавају природни хидролошки процеси који се региструју и мере на тој станици.

Ограничења у заштитним зонама у околини хидролошких станица односе се на предузимање мера ради спречавања наступања штетних последица на рад хидролошких станица и то при:

- 1) планирању изградње нових и реконструкције постојећих објеката;
- 2) извођењу радова који могу нарушити природне хидролошке процесе и појаве;
- 3) извођењу радова који могу да утичу на измену режима течења воде, транспорт наноса и леда или могу да угрозе опрему и инсталације на хидролошкој станици;
- 4) извођењу радова којима се могу оштетити опрема хидролошке станице и нарушити природни атмосферски, односно хидролошки процеси и тиме битно утицати на квалитет, поузданост и међународну упоредивост хидролошких података.

2.1.2.6. Правила уређења и грађења за саобраћајну инфраструктуру

Друмски саобраћај - на основу Закона о путевима („Сл. Гласник РС“, бр. 41/2018, 95/2018-др. закон и 92/2023-др. закон) мрежу путева неког простора чине јавни путеви и некатегорисани путеви. Јавни путеви чине категорисану путну мрежу и деле се на државне путеве Ia и Ib реда, државне путеве IIa и IIb реда, општинске путеве и улице.

Ширина појаса регулације саобраћајница - појас регулације је простор дефинисан границом грађења јавног пута, унутар кога се изводе грађевински захвати приликом изградње, реконструкције и одржавања јавног пута.

Ширина регулационог појаса дефинисаће се кроз пројектно-техничку документацију у складу са прописима.

Препоручују се следећи обострани заштитни појасеви траса и објеката постојећих и планираних коридора саобраћајне инфраструктуре на подручју Просторног плана:

- непосредни заштитни појас – простор заштитног појаса од ивице земљишног појаса пута ширине 20m за државни пут Ib реда, 10m за државни пут II реда, 5m за јавни општински и 1,5m за некатегорисан пут; и
- појас контролисане изградње – простор контролисане изградње се пружа од границе непосредног заштитног појаса ширине 20m за државни пут I реда, 10m за државни пут II реда и 5m за јавни општински пут.

Процедуре израде и усвајања пројеката, као и грађење саобраћајне инфраструктуре, мора се спроводити према важећој законској регулативи. Процедуре и акције на пројектовању и грађењу саобраћајне инфраструктуре, инсталација техничке инфраструктуре и регулација водотокова, морају се обједињавати. Изградња и реконструкција саобраћајне инфраструктуре вршиће се у складу са следећим правилима:

Улични профил чине сви хоризонтални конструктивни делови који су намењени свим врстама кретања. Састоји се најчешће од коловозног дела и дела за кретање пешака, као и бицикличких стаза, дрвореда, озелењених и разделних трака, простора за паркирање и сл.

Регулациона линија улице је линија која дели јавну површину од површине друге намене. На основу овога се дефинише ширина улице као растојање између регулационих линија улице.

На основу Закона о путевима („Сл. гласник РС“, бр. 41/2018, 95/2018 - др. закон и 92/2023 – др.закон) мрежу путева неког простора чине јавни путеви и некатегорисани путеви. Јавни путеви су:

- државни путеви I реда;
- државни путеви II реда;
- општински путеви; и
- улице.

Сви планирани путеви су јавни путеви и морају се пројектовати и изводити у складу са прописима за јавне путеве и уз примену одговарајућих стандарда на основу важећег Закона о путевима („Сл. гласник РС“, бр. 41/2018, 95/2018 - др. закон и 92/2023 – др.закон) и Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („сл. Гласник РС“, бр.50/2011). При изградњи новопланираних путних праваца морају се поштовати правила прописана Законом којим се уређује планирање и изградња, а који је у сагласности са Законом о путевима („Сл. гласник РС“, бр. 41/2018, 95/2018 - др. закон и 92/2023 – др. закон).

Ширина коловоза на постојећим и планираним државним путевима Ib реда је око 9,0 m, а на путевима II реда је минимално 7,1 m (без издигнутих ивичњака), односно 6,9 m (са издигнутим ивичњацима и тротоарима).

Планирана је и корекција ширине коловоза општинских путева са постојеће до минималне ширине коловоза за двосмерни саобраћај од 5,50m. Изузетно код евидентних просторних ограничења и изграђености, дозвољена је и мања ширина коловоза али не мања од 3,5m.

Ширина саобраћајне траке на државним путевима I реда ван насеља по правилу 3,50 m а најмање 3,25m зависно од конфигурације терена, густине и структуре саобраћаја. Кроз насељена места је препоручена изградња обостраних тротоара минималне ширине 1,5 m.

Ширина ивичне траке на државним путевима I реда ван насеља је од 0,50m до 1,00m за рачунску брзину већу или једнаку вредности од 100km/h. Дозвољава се ширина ивичне траке на државним путевима I реда ван насеља од 0,35m за рачунске брзине у интервалу од 80 до 100km/h. За рачунске брзине мање од 80km/h ширина ивичне траке 0,25m.

У циљу повећавања безбедности пешака, на деоницама државних путева I и II реда које пролазе кроз насељена места на читорији општине Рача, при реконструкцији истих предвидети изградњу саобраћајних површина за кретање пешака - тротоара.

Уколико постоји могућност код реконструкције и изградње државних путева II реда и општинских путева потребно је предвидети шири регулациони појас како би се обезбедиле ивичне разделне траке са зеленилом, бициклическе стазе и сл. Уколико то није могуће, бициклическе стазе водити у јединственом попречном профилу са саобраћајницом. Дозвољено је организовање ивичног паркирања ван коловоза. Уколико постоје могућности организовати посебне траке и нише за одвијање јавног градског саобраћаја. Везе са осталим саобраћајницама остварују се у нивоу са обавезном регулисаном сигналном или семафорском сигнализацијом.

Препоручује се да попречни профил улица садржи коловоз са једном траком по смеру и обостране тротоаре, препоручена минимална регулациона ширина износи 9m (2x3,0+2x1,5),—а коначно ће се дефинисати се у складу са прописима и правилима струке, а на основу постојећих просторних услова и могућности. Шире регулационе мере ових саобраћајница омогућавају организовање паркинг површина ван коловоза и формирање једностраних или обостраних дрвореда. Планирана обилазница је у рангу државних путева II реда.

При реконструкцији одређених елемената путне и уличне мреже водити рачуна да елементи пута који се реконструишу буду у сагласности са техничким прописима и стандардима који су прописану за ту врсту објекта, односно материјала који се користи. Реконструкција делова путне мреже мора обухватити све елементе попречног профила. Раскрснице са другим градским улицама остварују се у нивоу са семафорском или уређеном вертикалном и хоризонталном сигнализацијом.

Код интервенција које имају за циљ проширење државних и општинских путева потребно је да се израде одговарајући урбанистички документи којима би се прецизно сагледали сви елементи за планиране реконструкције.

У зони општинских путева предвидети могућност за постављање телекомуникационих, електро-енергетских, водоводних, канализационих и гасних инсталација, а све у складу са важећим правилницима. За постављање предметних инсталација у заштитном појасу, неопходна је сагласност управљача општинских путева.

Нове улице треба да буду планиране са одговарајућом трасом и одговарајућим попречним профилем. Само у изузетним случајевима (тежак терен, клизиште) могуће је одступање од овог правила.

Приликом реконструкције улица, са сваке стране улице предвидети изградњу једне ПЕ цеви пречника 50mm, за постављање оптичких каблова ТК оператера. Такође, на сваких 500m предвидети постављање прелаза од једне ПВЦ цеви пречника 110mm.

У заштитном појасу поред јавног пута ван насеља, забрањена је изградња грађевинских или других објеката, као и постављање постројења, уређаја и инсталација, осим изградње саобраћајних површина пратећих садржаја јавног пута, као и постројења, уређаја и инсталација које служе потребама јавног пута и саобраћаја на јавном путу.

У заштитном појасу јавног пута је дозвољена градња инфраструктурних објеката, односно постављање, водовода, канализације, топловода, као и телекомуникационих и електро водова, постројења и сл., на основу планског документа и у складу са условима имаоца јавних овлашћења.

У појасу контролисане изградње, мерено од граница заштитног појаса јавног пута, ван насеља изградња објеката дозвољава се сам о уз сагласност управљача пута или ако је другачије предвиђено планским документом.

У зонама насеља по потреби, у складу са прописима, предвидети мере заштите које подразумевају изградњу „зелених зидова“, који би апсорбовали највећи део буке. У ту сврху предлаже се формирање дрвореда који би поред основне функције имали и афирмативан визуелни ефекат. Ограде, дрвеће и засаде поред јавних путева требало би подизати тако да не ометају прегледност јавног пута и не угрожавају безбедност одвијања саобраћаја.

Ограде, дрвеће и засаде поред јавних путева требало би подизати тако да не ометају прегледност јавног пута и не угрожавају безбедност одвијања саобраћаја.

У оквиру појаса регулације улица осим објеката који су саставни део саобраћајнице (саобраћајна сигнализација, инфраструктурни објекти, аутобуска стајалишта и сл.), могу се налазити и следећи садржаји: рекламни панои, зелене површине, дрвореди, објекти за заштиту од буке, клупе за седење, нише за контејнере, контејнери и сл. Положај наведених садржаја дефинише се у складу са прописима о заштити саобраћајног профила саобраћајнице. Рекламне табле, рекламни панои, уређаји за сликовно или звучно обавештавање или оглашавање могу се постављати поред државног пута на минималној удаљености од 7 m, односно поред општинског пута на минималној удаљености од 5 m, мерено са спољне стране од ивице коловоза.

На предлог општине или превозника који обавља линијски превоз путника на државном путу, може се изградити аутобуско стајалиште, уз сагласност ЈП које управља државним путем. Саобраћајна површина аутобуског стајалишта на јавном путу, осим улице, мора се изградити ван коловоза.

Делови примарне путне мреже који су истовремено и улице у насељу, могу се на захтев надлежног органа општине, разрадом кроз одговарајућу урбанистичку и техничку документацију, изградити као улице са елементима који одговарају потребама насеља (ширим коловозом, тротоарима и сл.). Предвидети шири регулациони појас саобраћајница, да би се обезбедиле ивичне разделне траке са зеленилом, бициклистичке стазе и сл.. Уколико то није могуће, бициклистичке стазе се могу водити у јединственом попречном профилу са саобраћајницом нижег ранга од аутопута.

Пратећи објекти треба да задовоље хигијенско - техничке услове. Прикључивање прилазног на јавни пут врши се првенствено повезивањем са другим прилазним или некатегорисаним путем који је већ прикључен на јавни пут, а на подручјима на којима ово није могуће, прикључивање прилазног пута врши се непосредно на јавни пут и то првенствено на пут нижег реда.

За саобраћајни прикључак комерцијалних објеката (бензинске станице, пословног комплекса, итд.) на ДП Iб реда, предвидети траке за успорење/убрзање. Повезивање појединачних локација (стамбени, стамбено-пословни објекти и др.) на државне путеве условљава се изградњом паралелног једносмерног сервисног пута, са min.1,5m широким разделним појасом од ДП Iб реда, који ће повезивати локације дуж путног правца. Уколико се сервисни пут предвиђа у залеђу локација, прикључење на државни пут предвидети на растојању на коме се не омета одвијање саобраћаја. Ова правила односе се на сервисне путеве ако нема просторних ограничења, а уколико има просторних ограничења, онда се сматрају препорукама. Прикључак сервисног пута на државни пут ни у којем случају не сме угрозити одвијање саобраћаја нити прегледност на државном путу.

Земљани пут који се укршта или прикључује на јавни пут, мора имати тврду подлогу или исти коловозни застор као јавни пут са којим се укршта, односно на који се прикључује, у ширини од најмање 5m и у дужини од најмање 40m за ДП I реда, 20m за ДП II реда и 10m за општински пут, рачунајући од ивице коловоза јавног пута.

Ради заштите путева од спирања и одроњавања, потребно је (ако природа земљишта допушта) да косине усека, засека и насипа у путном земљишту буду озелењене травом, шибљем и другим растињем које не угрожава прегледност пута.

Дуж свих путева потребно је обезбедити инфраструктуру за прикупљање и контролисано одвођење атмосферских вода, са уграђеним сепараторима нафтних деривата на државним путевима који залазе у заштитне зоне водоизворишта.

Процедуре и акције на пројектовању и грађењу саобраћајне инфраструктуре, инсталација техничке инфраструктуре и регулација водотокова, морају се обједињавати.

За све радове на изградњи и реконструкцији саобраћајне инфраструктуре на подручју Плана потребно је прибавити услове од надлежних институција у складу са законским прописима.

Однос путне и комуналне инфраструктуре - минимално растојање крајње тачке попречног профила државних путева (ножице усека или насипа или спољне ивице одводног канала) од инсталација водоводне, канализационе, електроенергетске, телекомуникационе и остале инфраструктуре је 3,0m.

Укрштање свих врста водова комуналне инфраструктуре са државним путем изван насеља се изводи механичким подбушивањем. Кабл/цев комуналне инфраструктуре полаже се у бетонску или пластичну цев увучену у хоризонтално избушен отвор, тако да је могућа замена кабла без раскопавања пута. Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3,00m са сваке стране. Минимална дубина горње коте заштитне цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,00m. Вертикално растојање од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи 1,35 – 1,50m.

Саобраћајни објекти

Станице за снабдевање горивом потребно је планирати као објекте у класи малих објеката са 3-4 точиона места и до 3.000 t претовара годишње. Неопходно је омогућити претакање свих врста горива, а нарочито дизела (D2) имајући у виду изразито пољопривредни карактер подручја Општине и употребу пољопривредних машина. На појединим објектима обезбедити услове за претакање ауто гаса.

Детаљније локације будућих станица генерално треба утврђивати у складу са противпожарним прописима и условима које утврђују надлежни органи у области саобраћаја, екологије, водопривреде и санитарне заштите.

За сваку конкретну локацију потребно је урадити елаборат који садржи анализу утицаја на безбедност и функцију саобраћаја, загађење ваздуха, воде и земљишта, појаву буке и вибрација, као и мере које треба предузети за спречавање и смањење штетних утицаја. Пратећи путни објекти као што су станице за снабдевање горивом, сервиси за путничка возила и аутобусе и сл. морају да задовољавају хигијенско-техничке захтеве (неометан прилаз, противпожарна заштита) и др.

Стационарни саобраћај

Површине намењене за паркирање се организују у оквиру насељских групација и туристичких локалитета. Паркинг простори морају бити одвојени од коловозне површине и изграђени тврдом подлогом. Паркинг простор уз туристичке локалитете обавезно мора садржати и уређен простор за задржавање људи опремљен клупама, столовима, кантама за отпатке и информационим таблама. Грађевински радови морају се изводити тако да коначно уређена површина буде у складу са пејзажним карактеристикама и другим амбијенталним вредностима. После завршетка грађевинских радова терен ће се санирати и уредити у складу са обавезом очувања пејзажних карактеристика и других вредности.

За туристичке капацитете у приватним објектима (тип сеоског туризма) и индивидуална домаћинства захтеве за паркирањем је обавезно решавати на припадајућој парцели, док је код формирања нових привредних зона потребно организовати јавне паркинге.

Подлоге паркиралишта могу бити макадамске, асфалтне, разне врсте поплочања (камен, бехатон плоче, бетон-трава плоче, итд.) у складу са наменом простора. Као пратеће објекте јавних паркинга, треба обезбедити јавну чесму и тоалет. Капацитете одређивати према следећим нормативима:

Нормативи за прорачун потребног броја паркинг места

Намена	1 паркинг место на:
Становање	1 стан
Хотел (према категорији)	2-10 кревета + 1 п.м. за аутобусе на 30 кревета
Хотел (апартманског типа)	2 апартмана
Дом здравља, амбуланта, апотека	35 m ² БРГП
Школе	1 учионица
Банке	50 m ² БРГП
Пословање и администрација	70 m ² БРГП
Поште	40-60 m ² БРГП
Тржни центри	55 m ² БРГП
Ресторани и кафане	4-8 столица
Спортски објекти	10-14 гледалаца
Биоскоп, дом културе	5-10 седишта
Производно-прерађивачки објекти	8 запослених

Димензије паркинг простора прилагодити меродавном возилу и начину паркирања. .

Димензије паркинг места

Тип возила	α°	А	В
Путнички аутомобил	0	5,50	2,0
	30	4,30	2,20
	45	5,00	2,30
	60	5,30	2,30
	90	4,80	2,30
Аутобус	0	16,0	3,00
	45	10,60	4,00
	60	12,00	4,00
	90	12,00	4,50

Димензије паркинг места за особе са инвалидитетом одређивати у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Службени гласник РС", број 22/15).

При изради пројектне документације за паркинг места и тротоаре предвидети укошене ивичњаке нагиба до 10% и ширине до 1,20m за силазак колица са тротоара на коловоз. Исте рампе предвидети у раскрсницама и на свим местима где је неопходно да се прелази са тротоара на коловоз или обрнуто.

Пешачки и бициклистички саобраћај

Пешачке површине (стазе и тротоари) су саставни елемент попречног профила свих градских саобраћајница. Оне се обавезно физички издвајају у посебне површине које су заштићене од осталих видова моторног саобраћаја, изузев код интегрисаних улица. Ширина тротоара зависи од намене и атрактивности околног простора и интензитета пешачких токова, а одређује се пројектно-техничком документацијом и условима имаоца јавних овлашћења који су саставни део локацијских услова.

Новопланиране бициклистичке трасе (траке и стазе) се могу водити заједно са моторним саобраћајем у улицама нижег ранга од аутопута, заједно са пешацима и издвојено од осталих видова саобраћаја.

Уколико је обим моторног и пешачког саобраћаја такав да може угрозити безбедност одвијања саобраћаја потребно је бициклистички саобраћај издвојити у посебне стазе. Основна правила трасирања бициклистичких стаза су: користити мирне (стамбене) улице, избегавати улице са неповољним нагибима, трасе полагати кроз озелењене зоне, трасама повезивати стамбене зоне, зоне рекреације и централних активности и у зонама атракције планирати просторе за паркирање бицикла. Као посебне, бициклистичке стазе се трасирају ободом пошумљених области, кроз пошумљене области и преко ливада. Подлога мора омогућити несметано коришћење стаза током већег дела године. Препоручује се асфалт, макадам, камена стаза. Минимална ширина једносмерне бициклистичке стазе је 1,5 m, а двосмерне 2,5 m.

Излетничке, пешачке и бициклистичке стазе потребно је изградити са високим хладовитим зеленилом, надстрешницама, са уређеним ватриштима и седиштима у чијој изградњи треба да се користе природни материјали (дрво, камен и сл.).

Излетничке стазе имаће подлоге и профиле који одговарају њиховој намени, што ће се утврдити посебним пројектима и уз поштовање услова заштите природе и животне средине. Ове стазе треба максимално да користе постојеће трасе, са минималним земљаним радовима и обезбеђеним одводњавањем, како би се сачувало тло, амбијент и окружење.

Препоручује се да се пешачке и бициклистичке стазе уреде високим хладовитим зеленилом. Надстрешнице, обезбеде уређена свратишта и одморишта изграђена од природних материјала (дрво, камен и сл.) која су пратећи објекти уз бициклистичке и пешачке стазе.

2.1.2.7. Правила уређења и грађења хидротехничке инфраструктуре

ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ХИДРОТЕХНИЧКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

- Водовод се трасира једном страном коловоза, супротно од фекалне канализације, на одстојању 1,0m од ивичњака;
- Атмосферску канализацију трасирати осовином коловоза или изузетно због постојећих инсталација или попречних падова коловоза, једном страном коловоза на одстојању 1,0m од ивичњака, у ком случају је фекална канализација трасирана осовином;
- Хоризонтално растојање између водоводних и канализационих цеви и зграда, дрвореда и других објеката, не сме бити мање од 2,5m;
- Растојање водоводних цеви од осталих инсталација (електро, телефонски каблови КДС) при укрштању не сме бити мање од 0,5m;
- При укрштању тежити да водоводне цеви буду изнад канализационих, а испод електричних каблова;
- Уколико није могуће траса у оквиру регулације саобраћајнице, водовод или канализацију водити границом катастарских парцела уз сагласност оба корисника међних парцела;
- На прелазу преко водотока и канала тежити да водоводне цеви буду изнад корита. У изузетним случајевима (прелаз испод реке, канала, саобраћајница и сл.) цеви се морају водити у заштићеној челичној цеви;
- Минимална дубина укопавања цеви водовода и канализације је 1,0m од врха цеви до коте терена, а падови према техничким прописима у зависности од пречника цеви;
- Минимално растојање ближе ивице цеви до темеља објекта је 1,5m;
- Минимално дозвољено растојање при паралелном вођењу са другим инсталацијама, износи:

- међусобно водовод и канализација 0,4m,
- до електричних каблова 0,5m и
- до телефонских каблова 0,5m.
- Минимални пречник водоводне цеви треба да буде Ø100mm због противпожарне заштите објеката. Водоводну мрежу градити у прстенастом систему;
- Кроз ревизионе шахте и друге објекте канализације није дозвољен пролаз водоводних цеви;
- За одвођење атмосферских вода на подручју урбаног насеља Рача предвиђа се изградња атмосферске канализације - сепарациони систем канализације;
- За одвођење атмосферских вода са површина улица и тргова, постављају се сливници са таложницима. Растојање сливника је 50-100m за мале падове саобраћајница, односно око 30 m за саобраћајнице са великим нагибом;
- Уколико су површине асфалта зауљене (у оквиру станица за снабдевање горивом, индустријских локација и сл.), обавезно је предвидети изградњу сепаратора уља и масти пре испуштања атмосферских вода или вода од прања платоа у атмосферску канализацију. Димензије сепаратора зависе од зауљене површине локације и утврђују се у складу са прописима из ове области.
- На канализационој мрежи до сваког рачвања, промене правца у хоризонталном и вертикалном смислу, промене пречника цеви, као и на правим деоницама на одстојању приближно 50m, постављају се ревизиони силази.
- Црпне станице за воду и за канализацију постављају се у непосредној близини саобраћајница, на грађевинској парцели предвиђеној само за те сврхе.
- Габарити црпних станица одређују се у зависности од протока садржаја, капацитета, типа и броја пумпи. Величина грађевинске парцеле за станице одређује се у зависности од зона заштите и обезбеђује се оградивањем.
- Зона непосредне заштите око резервоара, црпних станица, инсталација за поправак квалитета воде, комора за прекид притиска и дубоко бушених бунара, обухвата најмање 10m од објекта.
- Зона непосредне заштите се обезбеђује оградивањем и може се користити само као сенокос.
- Појас заштите око главних цевовода износи најмање по 2,5m, од спољне ивице цеви. У појасу заштите није дозвољена изградња објеката, ни вршење радњи које могу загадити воду или угрозити стабилност цевовода.
- У деловима града где постоји изграђена фекална канализација, објекти се морају прикључити на њу у складу са техничким условима надлежног комуналног предузећа.
- У сеоским насељима која нису прикључена на мрежу градске канализације може се вршити изградња независних канализационих система са испуштањем воде у водотокове, уз обавезно претходно пречишћавање према водопривредним условима.
- Уколико у близини објеката не постоји изграђена фекална канализација, отпадне воде из објекта прикључују се у водонепропусне јаме како би се спречило истицање отпадног садржаја у подземне воде. Учесталост пражњења јаме од стране надлежне организације врши се по потреби, а најмање једном у месец дана, на основу уговора о одржавању и пражњењу.
- Положај санитарних уређаја (сливници, нужници и др.) не може бити испод коте нивелете улица, ради заштите објеката од успора фекалне канализације из улучне мреже. Наведене уређаје уграђује корисник и они су саставни део кућних инсталација, а евентуалне штете на објекту сноси власник, односно корисник.
- Постављање подземних инсталација водовода и канализације испод зелених површина врши се на растојању од минимално 2,0 m, од постојећег засада, а уз одобрење општинског органа за раскопавање и обавезу враћања површине у првобитно стање.
- Уколико у близини објеката не постоји улична атмосферска канализација, прикупљене атмосферске воде са локације могу се упустити у отворене канале поред саобраћајница или у затрављене површине у оквиру локације, али никако према суседним парцелама или објектима на њима.
- У инундационом подручју је забрањена свака градња, осим водопривредних објеката и спортских терена без ограда и трибина (партерни објекти).
- Грађевинска линија објеката високоградње од ивице регулисаног корита за велику воду је на удаљености минимално од 3m . Дозвољава се изградња саобраћајница, приступних путева, пешачких и бициклистичких стаза и на мањој удаљености, а у неким случајевима и по круни одбрамбеног насипа, али уз претходне услове и сагласност надлежног водопривредног предузећа.
- Сви индустријски објекти морају имати предtretман пречишћавања технолошке воде пре испуштања у градску канализацију.

ВОДОПРИВРЕДА		
ОБЈЕКАТ / МРЕЖА	ЗАШТИТНИ ПОЈАС / ЗОНА	МОГУЋНОСТ ИЗГРАДЊЕ / ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
Извориште подземних вода	На основу хидрогеолошких Карактеристика терена и могућег хазарда, дефинисати заштитну зону изворишта	Изградња објеката и инфраструктуре условљена је режимом заштите изворишта (Примењује се Закон о водама, "Сл.гласник РС" бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 - др. закон и Правилник о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања, "Сл.гласник РС" бр.92/2008)
Извориште површинских вода	На основу хидрогеолошких Карактеристика терена и могућег хазарда, дефинисати заштитну зону изворишта	
Магистрални водовод	Појас заштите око главних цевовода износи са сваке стране по 2,5m	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална укрштања са осталом инфраструктуром обавити по важећим прописима и нормативима, уз обострану заштиту и под углом од 90°
Постројење за пречишћавање отпадних вода привредних зона	Лоцирано у оквиру привредних зона. Заштитна зона је површина парцеле на којој је објекат	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална изградња инфраструктуре у близини условљена је режимом заштите и коришћења ППОВ (Примењује се Закон о водама, "Сл.гласник РС" бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 - др. закон)
Општинска канализација	Са сваке стране габаритно око цевовода и колектора 1,5m	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална укрштања са осталом инфраструктуром обавити по важећим прописима и нормативима, уз обострану заштиту и под углом од 90°
Водно земљиште	Дефинисана површина представља заштићену зону	За евентуалне активности на овим површинама обавезна је сагласност и надзор ЈВП "Србијаводе"
Земљиште које се не брани од поплава (плављени терени)	Дефинисана површина представља натуралну заштићену зону	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална изградња мреже инфраструктуре на плављеном терену и у близини условљена је режимом заштите и коришћења (Примењује се Закон о водама, "Сл.гласник РС" бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 - др. закон) За евентуалне активности на овим површинама обавезна је сагласност и надзор ЈВП "Србијаводе"

ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ИЗВОРИШТА ВОДОСНАБДЕВАЊА

Земљиште и водене површине у подручју заштите изворишта водоснабдевања (бушени бунари) у алувијону реке Рача и у непосредној близини пута Рача – Баточина (извориште „Трска“), затим изворишта „Јајевац“, „Вишевац“, „Сепци“ и „Крчмаре“ и остала индивидуална изворишта на подручју општине Рача, у складу са важећом законском регулативом, штите се:

- од намерног или случајног загађивања и свих других утицаја који могу неповољно утицати на издашност изворишта, природни састав, квалитет и здравствену исправност воде;
- обавезним уређивањем и одржавањем зона санитарне заштите;
- применом и провођењем мера забране, превенције, санације, спречавања, контроле и надзора, заштите и мониторинга стања;

За заштиту изворишта водоснабдевања потребно је:

- поштовати утврђене зоне санитарне заштите изворишта "Рача" и "Трска",
- стриктно поштовати мере заштите, што подразумева контролни мониторинг у квантитативном смислу (праћење нивоа подземних вода и мерење количине захваћене подземне воде на сваком од бунара) и квалитативном смислу (хемијске и микробиолошке анализе квартално за сваки од бунара),
- урадити елаборат о зонама санитарне заштите изворишта „Јајевац“, „Вишевац“, „Сепци“ и „Крчмаре“,

- утврдити површину и просторно пружање зона санитарне заштите изворишта „Јајевац“, „Вишевац“, „Сепци“ и „Крчмаре“.

У циљу заштите вода у изворишту водоснабдевања, дефинишу се зоне заштите изворишта подземне воде:

Зона I изворишта подземне воде, формира се непосредно око водозахватног објекта. Дозвољено је уређење озелењавањем декоративним врстама које немају дубоки корен. Зона се користи искључиво за сенокос. Простор у овој зони се ограђује заштитном оградом на удаљености од 3 - 10m од водозахватног објекта, у циљу спречавања неконтролисаног уласка људи и животиња. У овој се зони не могу градити и употребљавати објекти, постројења, делатности и користити земљиште, ако то угрожава здравствену исправност воде за пиће. Услови и мере за ову зону:

- забрањено надземно и подземно трајно складиштење опасних материја, опасног отпада и материја, чије је уношење у воду директно или индиректно забрањено;
- забрањена је производња, превоз и третман опасних материја;
- забрањено је складиштење нафте и нафтних деривата;
- забрањено је испуштање свих отпадних вода (термичких и осталих);
- забрањена је изградња саобраћајница без одводних канала за атмосферске воде;
- забрањена је експлоатација нафте, нафтних деривата и осталих опасних материја;
- забрањено је депоновање свих врста отпада;
- забрањена је сеча шума и скидање шумског покривача;
- забрањени су сви површински, подповршински и остали радови, минирање тла, одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако нису радови у функцији изворишта водоснабдевања;
- забрањено је одржавање ауто-мото трка;
- забрањена је изградња стамбених објеката;
- забрањена је употреба хемијских ђубрива, чврстог и течног стајњака;
- забрањена је употреба пестицида, хербицида и инсектицида;
- забрањена је испаша, узгајање и кретање стоке;
- забрањено је камповање, вашари и остала слична окупљање људи;
- забрањено је коришћење спортских објеката;
- забрањено је коришћење угоститељских и осталих објеката за смештај гостију;
- забрањено је вађење шљунка и песка;
- забрањено је формирање нових гробалја и проширење постојећих;
- забрањена је изградња и употреба објеката и постројења која нису у функцији изворишта водоснабдевања;
- забрањено је кретање возила у функцији изворишта водоснабдевања ван утврђених траса, прилаз возилима на моторни погон која нису у функцији водоснабдевања, коришћење пловила на моторни погон, одржавање спортова на води, купање људи и животиња;
- забрањено је напајање стоке;
- забрањен је комерцијални узгој рибе;
- приступ овој зони дозвољен је само лицу запосленом у водоводу.

Зона II изворишта подземне воде, обухвата простор са кога вода дотиче до водозахватног објекта за најмање 50 дана или не може да буде краћа од 50m. Зона I се може изједначити са Зоном II када је водоносна средина у порозној средини међузрнастог типа покривена повлатним заштитним слојем који неутралише утицај загађивача са површине терена. У овој се зони не могу градити и употребљавати објекти, постројења, делатности и користити земљиште, ако то угрожава здравствену исправност воде за пиће. Услови и мере за ову зону:

- забрањено надземно и подземно трајно складиштење опасних материја, опасног отпада и материја, чије је уношење у воду директно или индиректно забрањено;
- забрањена је производња, превоз и третман опасних материја;
- забрањено је складиштење нафте и нафтних деривата;
- забрањено је испуштање свих отпадних вода (термичких и осталих);
- забрањена је изградња саобраћајница без одводних канала за атмосферске воде;
- забрањена је експлоатација нафте, нафтних деривата и осталих опасних материја;
- забрањено је депоновање свих врста отпада;
- забрањена је сеча шума и скидање шумског покривача;
- забрањени су сви површински, подповршински и остали радови, минирање тла, одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако нису радови у функцији изворишта водоснабдевања;
- забрањено је одржавање ауто-мото трка;
- забрањена је изградња стамбених објеката;
- забрањена је употреба хемијских ђубрива, чврстог и течног стајњака;

- забрањена је употреба пестицида, хербицида и инсектицида;
- забрањена је испаша, узгајање и кретање стоке;
- забрањено је камповање, вашари и остала слична окупљање људи;
- забрањено је коришћење спортских објеката;
- забрањено је коришћење угоститељских и осталих објеката за смештај гостију;
- забрањено је вађење шљунка и песка;
- забрањено је формирање нових гробаља и проширење постојећих.

Зона III изворишта подземне воде, у порозној средини међузрнатог типа, када је подземна вода са слободним нивоом а водоносна средина покривена повлатним заштитним слојем, који умањује утицај загађивача са површине терена и обухвата простор са ког вода дотиче до водозахватног објекта за најмање 200 дана. Зона III се може изједначити са Зоном II, када је водоносна средина издани у порозној средини међузрнатог типа покривена повлатним заштитним слојем који неутралише утицај загађивача са површине терена. У овој зони је забрањена градња објеката, постројења, делатности и коришћење земљишта, које може на било који начин угрозити здравствену исправност воде. Услови и мере за ову зону:

- забрањено надземно и подземно трајно складиштење опасних материја, опасног отпада и материја, чије је уношење у воду директно или индиректно забрањено;
- забрањена је производња, превоз и третман опасних материја;
- забрањено је складиштење нафте и нафтних деривата;
- забрањено је испуштање свих отпадних вода (термичких и осталих);
- забрањена је изградња саобраћајница без одводних канала за атмосферске воде;
- забрањена је експлоатација нафте, нафтних деривата и осталих опасних материја;
- забрањено је депоновање свих врста отпада;
- забрањена је сеча шума и скидање шумског покривача;
- забрањени су сви површински, подповршински и остали радови, минирање тла, одстрањивање слоја који застаре водоносни слој, осим ако нису радови у функцији изворишта водоснабдевања;
- забрањено је одржавање ауто-мото трка.

Посебне мере заштите изворишта водоснабдевања - дефинишу се у циљу заштите од потенцијално негативних утицаја које могу имати планиране активности у њиховом окружењу. Ово се пре свега односи на изворишта „Вишевац” и „Трска”, која могу бити угрожена радовима на реализацији и у процесу коришћења планиране трасе државног пута I реда бр. 4. Смернице којих се треба придржавати су:

- дефинисати зоне заштите изворишта са прописаним режимом коришћења и мерама којима ће се онемогућити штетно дејство на хигијенску исправност воде за пиће;
- дефинисање и спровођење техничких мера заштите у фази израде пројектне документације;
- обавезно је постављање водонепропусног слоја у циљу заштите и очувања квалитета подземних вода;
- одвођење отпадних вода са саобраћајних површина вршити непропусним каналима;
- транспорт загађујућих материја вршити атестираним превозним средствима;
- обавезно озелењавање у зони проласка саобраћајнице поред изворишта водоснабдевања.

Обележавање заштитних зона - положај водозахватне грађевине у простору, дефинише се географским координатним тачкама;

- за Зону I пописом катастарских парцела и припадајуће катастарске општине или положајем преломних тачака полигона израженог преко геодетских координата;

за Зону II и Зону III дефинишу се положајем преломних тачака полигона израженог преко геодетских координата.

ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ХИДРОТЕХНИЧКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Водоснабдевање

При изградњи у зони укрштања цевовода ископ вршити ручно. Минимална дубина цевовода је 1,2 m. Кућне прикључке решавати у складу са условима на терену појединачно или групно. Мерење потрошње вршити на 1,5 m од регулационе линије код породичног становања. Шахт поставити у парцели власника. У водомерном шахту за вишепородично становање поставити заједнички водомер који мери укупну потрошњу а у стамбеним јединицама посебно водомере и у локалима.

Обавезно на погодним местима остављати испусне вентиле за случај прања и испирања мреже. Приликом испирања цевовода потребно је да брзина струјања воде у магистралном цевоводу буде што

је могуће већа. Да би се то постигло потребно је и да пречник испуста за испирање буде задовољавајући.

На свим тачкама где цевовод има вертикални прелом на доле, где може доћи до скупљања ваздуха, предвидети уградњу ваздушних вентила.

На делу трасе цевовода где пад терена прелази 20% нагиба предвидети попречне прагове, како би се обезбедила стабилност цевовода и спречило испирање испуне из рова. У складу са условима заштите природе прагове предвидети од ломљеног камена у цементном малтеру.

На месту преласка цевовода испод водотока предвидети да се цевовод положи у ров који ће бити прокопан у кориту реке. У том циљу потребно је да се прво положи цевовод на једној половини корита реке, а да се након тога вода преусмери на другу страну како би се прокопао ров и положио цевовод на другој половини корита реке. Скретање реке и преусмеравање воде вршило би се уз помоћ привремених загата. Прелазе испод река обавезно изводити у периоду малих вода у летњем и раном јесењем периоду.

У кориту и у обали реке цевовод осигурати бетонском облогом односно обалоутврдом у камену. Изнад бетонске облоге као и узводно и низводно од цевовода осигурати дно водотока и сам цевовод од ерозије материјала и поткопавања. Цевовод водити кроз заштитне цеви тако да горња ивица заштитне цеви мора бити на минимум 1,5м испод нивелете дна нерегулисаних, као и на мин. 0,8-1 m испод нивелете дна регулисаних корита на местима прелаза.

Уколико се цевовод веша о мост не сме смањити протицајни профил моста и потребно је извести адекватну заштиту цевовода.

Врста и класа цевног материјала за водоводну мрежу који ће бити уграђен, треба да испуни све потребне услове у погледу очувања физичких и хемијских карактеристика воде, притиска у цевоводу и његове заштите од спољних утицаја, како у току самог полагања и монтаже, тако и у току експлоатације. Избор грађевинског материјала од кога су начињене цеви, пад цевовода и остале техничке карактеристике, препушта се пројектанту на основу хидрауличког прорачуна али не мањег пресека од Ø 100 mm за јавну мрежу.

Број и распоред противпожарних хидраната одредити на основу Закона о заштити од пожара и Правилника о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара. Препоручује се постављање хидраната у близини раскрсница саобраћајница као и уградња надземних хидраната.

Црпна станица

Објект димензионисати за смештај најмање два агрегата, један радни и један резервни. Надземни део објекта уклопити у природни амбијент избором природних материјала за облагање крова и фасаде.

Снабдевање електричном енергијом ће се обезбедити са постојећих капацитета нисконапонске мреже или изградњом нових објеката високонапонске мреже што ће се одредити кроз даљу урбанистичку разраду и услове надлежног оператера електроенергетске мреже.

Резервоар

Објект резервоара треба да покрије осцилације у дневној потрошњи воде, обезбеди уједначен притисак у мрежи и снабдевање санитарном и противпожарном водом.

Потребан резервоарски простор предвидети на основу планираних количина воде за потребе становништва и привреде са сигурносном резервом од минимум 30%, у којима сагледати и потребну количину воде за гашење пожара и са додатком за препумпавање у вишу зону.

Резервоарски простор може бити вишекоморни, тако да се омогућава и фазна изградња зависно од потреба и реализације планиране изградње.

Објект је наткривен насипом земљаног материјала минималне дебљине 0,8m са косинама насипа у нагибу 1:1,5. Коморе треба да буду водонепропусне и да испуњавају услове "Правилника о општим санитарним условима које морају да испуне објекти који подлежу санитарном надзору" ("Сл. гласник РС бр.47/06").

Уз објект резервоара планирати затварачницу у којој треба предвидети сву потребну арматуру за довод и одвод воде и из које се остварује приступ резервоарским коморама. Улаз у затварачницу остварује се преко приступне колско-пешачке саобраћајнице. Надземни део објекта уклопити у природни амбијент избором природних материјала за облагање крова и фасаде.

Објекте заштити од електричног удара уградњом темељних уземљивача.

Постројење за пречишћавање воде ("фабрика воде")

Комплекс постројења предвидети у ограђеном – контролисаном простору ради заштите објекта, контролисаног уласка и извођења интервенција на објекту, као и других мера заштите и одржавања.

Улаз у комплекс обезбедити кроз клизну колску и пешачку капију.

Положај и висину објекта унутар комплекса дефинисати према захтевима технолошког процеса поштујући мере безбедности и заштите које таква врста објекта треба да испуни као и услове у погледу

здравствене исправности. Грађевинску линију поставити на минималном растојању од 10 m од оgrade комплекса.

У оквиру комплекса предвидети неопходне манипулативне површине, тротоаре и зеленило. Потребно је да се уради пројекат управљања постројењем у оквиру кога се морају дефинисати начин и динамика праћења контроле пројектом утврђених параметара појединих процеса пречишћавања.

Извршити идентификацију свих отпадних вода на постројењу за пречишћавање воде за пиће, по количини и квалитету за усвојени пројектни период.

Санитарно фекалне, технолошке отпадне (од прања филтера,...) воде као и друге отпадне воде настале на постројењу за пречишћавање воде за пиће, пречистити на постројењу за пречишћавање отпадних вода, а тек потом испустити у јавну канализацију према условима надлежног јавног комуналног предузећа или у изабрани реципијент, тако да се испуне услови захтеване граничне вредности емисије, односно до нивоа који одговара граничним вредностима емисије, којим се не нарушавају стандарди квалитета животне средине реципијента, као и да се неће нарушити добар статус вода након испуштања у реципијент.

Предвидети објекте и контејнере за прихват штетних и опасних материја насталих у процесу пречишћавања, као и место њиховог коначног одлагања.

Предвидети мерење количина испуштених пречишћених вода, као и места за узорковање, за потребе испитивања биохемијских и механичких параметара квалитета отпадних вода.

Каналисање

Паралелно вођење водова електроенергетике, телефоније, гаса, водовода и др. у односу на колектор дозвољено је на 2,50 m од осе цевовода. Код укрштања са другим инсталацијама обезбедити минимални висински размак од 0,50 m и то под углом од 90° или тупим углом.

Минимална ширина рова у дну треба да буде једнака $D+2 \times 0,30$ m где је D спољашњи пречник цеви. Код дела трасе цевовода који се налази у оквиру регулације улице (путно земљиште) приликом копања рова асфалт, бетон и сл. одбацује се на једну страну или утовара у камионе и одвози на депонију, а земља из ископа на другу. Лево и десно од рова мора се оставити пролаз од најмање 1.0 m чиме се постиже то да ископана земља не оптерећује страну рова како неби изазвала обрушавање у ров. Минимална ширина радилишта је 6,00 m. Код већих дубина ископа потребна је и већа ширина радилишта. На делу где ће се поставити потисни цевовод може се у исти ров поставити и гравитациони. За цевовод који је трасиран ван појаса регулације улице (дворишта, баште, њиве) приликом копања рова први слојеви хумуса се одбацују на једну страну а земља на другу. У земљишту у коме постоји опасност од обрушавања, или ако се састоји од фриног песка и шљунка, обавезна је подграда и то од дрвене грађе за мање дубине или од челичне (Крингс-вербау оплате или Ларсенових талпи) за веће дубине.

При проласку испод државног пута, колектор поставити у заштитну челичну цев већег пречника, при чему растојање од коловоза до ивице облоге цеви не сме бити мање од 2,00 m. Код делова трасе који пролазе испод природних водотока цевовод штитити бетонским цевима при чему минимално растојање од дна потока до ивице заштитне цеви мора бити на минимум 1,5m испод нивелете дна нерегулисаних, као и на мин. 0,8-1m испод нивелете дна регулисаних корита на местима прелаза. На деловима трасе на којима ће се цевовод наћи испод нивоа подземне воде потребно је исти заштитити анкер блоковима од испливавања. Због аксијалних сила које настају у хоризонталним или вертикалним скретањима, предвидети анкер блокове који ће преузети исте и пренети на тло. Обратити посебну пажњу на водопропусност цевовода као и споја шахта и цеви. Обавезно вршити пробе на водопропусност цевовода (заптивеност), исто се може вршити на више начина. Сипањем воде у деонице цевовода и одређивањем времена испитивања проверавати спојеве на цурење или стављањем под притисак деоница ваздуха уз додавање дима или сипање средстава које дезодоришу ваздух и сачињавањем записника о проби.

Будући објекти морају бити удаљени минимално 2,50 m од осе цевовода.

За контролу рада канализације и могућност благовремене интервенције: на месту вертикалног прелома цевовода, на месту промене хоризонталног правца пружања цевовода и на месту улива бочног огранка, предвидети изградњу ревизионих шахтова. Исти морају бити од ПЕХД материјала или од префабрикованих бетонских елемената или ливени на лицу места.

Избор грађевинског материјала од кога су начињене канализационе цеви, пад цевовода и остале техничке карактеристике, препушта се пројектанту на основу хидрауличног прорачуна и услова на терену.

Радове, око ископа рова, разупирања зидова рова, полагања и међусобног повезивања цеви, затрпавања цевовода и рова песком и ископаним материјалом, испитивања цевовода и пуштања у рад, извршити на основу важећих техничких прописа и услова за ову врсту радова и инсталација.

Потребно је да се за будуће стање сви будући потрошачи придржавају правилника о потребном квалитету отпадне воде која се може упустити у јавну канализацију.

Пре почетка радова извршити снимања и обележавања траса постојећих подземних комуналних инсталација уколико их има и пријавити почетак радова надлежним јавним предузећима. Обезбедити несметано кретање деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица на деловима на којима се одвија пешачки саобраћај.

ППОВ

Комплекс постројења предвидети у ограђеном – контролисаном простору ради заштите објекта, контролисаног уласка и извођења интервенција на објекту, као и других мера заштите и одржавања. Улаз у комплекс обезбедити кроз клизну колску и пешачку капију.

Положај и висину објекта унутар комплекса дефинисати према захтевима технолошког процеса поштујући мере безбедности и заштите које таква врста објекта треба да испуни.

У оквиру комплекса предвидети неопходне манипулативне површине, тротоаре и зеленило.

Слободне површине засађују се декоративним зеленилом, са формирањем заштитног појаса дуж оградe комплекса који треба да обезбеди заштиту од ширења евентуалних непријатних гасова ван комплекса као и прикладан пејсаж, уз употребу претежно аутохтоних дрвенастих врста.

Предвидети уређаје за мерење и регистровање количина отпадних вода пре и после третмана на постројењу са одговарајућим анализама квалитета отпадних и пречишћених вода као и места за узорковање за потребе испитивања биохемијских и механичких параметара квалитета отпадних вода. Концепцију постројења прилагодити савременим и рационалним технологијама уз сагледавање утицаја посебних загађивача на њихов рад.

При пројектовању и изградњи свих објекта у обзир узети могуће услове високих нивоа подземних вода и евентуални утицај великих вода.

Пројектованим решењем доказати да ће се реализацијом постројења за пречишћавање отпадних вода, без обзира на фазност реализације, очувати прописани услови за упуштање отпадних вода у реципијент (реку), у складу са планом заштите вода од загађивања и посебним законима који уређују област заштите животне средине.

Изградњу колектора и постројења за пречишћавање отпадних вода планирати истовремено или најпре постројење, јер се непречишћене отпадне воде не смеју упуштати у реципијент.

Предвидети мере за заштиту објекта од великих вода и дати прорачуне утицаја испуштених вода на реципијент.

Пројектом предвидети објекте и контејнере за прихват хазардних и загађујућих материја насталих у процесу пречишћавања, (остатак из процеса пречишћавања, муљ,...). Место њиховог коначног одлагања одредиће надлежни санитарни орган.

На месту изливне грађевине предвидети одговарајућу заштиту дна и косина водотока, и иста не сме да негативно утиче на режим вода, пронос наноса, и сл.

Урадити пројекат управљања постројењем у оквиру кога се морају дефинисати начин и динамика пређења контроле пројектом утврђених параметара појединих процеса пречишћавања за очекиване променљиве услове у погледу квантитативно-квалитативних особина дотеклих отпадних вода као и прорачуне утицаја испуштених вода на реципијент.

Утицај испуштања пречишћених отпадних вода у реципијенту, прорачунати на меродавни протицај, средње месечну малу воду 95% обезбеђености.

Црпна станица

Објекти могу бити надземни или шахтног типа са потребним резервоарским простором и агрегатима за оптимално препумпавање сакупљених употребљених вода. Објекат димензионисати за смештај најмање два агрегата, један радни и један резервни. Надземни део објекта уклопити у природни амбијент избором природних материјала за облагање крова и фасаде.

Резервоарски простор димензионисати за прикупљање најмање 20-минутних употребљених вода.

Снабдевање електричном ће се обезбедити са постојећих капацитета НН мреже или изградњом нових објекта високонапонске мреже што ће се одредити кроз даљу урбанистичку разраду и услове надлежног оператера електроенергетске мреже.

Регулација водотокова

За изградњу објекта на водном земљишту неопходни су претходни водни услови према Закону о водама.

Регулативним радовима треба првенствено спречити изливање вода из предметних водотокова на подручју Плана при наиласку таласа великих вода. Радовима на уређењу обезбедити несметано и безбедно протицање малих и великих вода, правилнији пронос суспедованог и вученог наноса, консолидацију корита и обала, заштиту насеља од плављења и пријем атмосферских вода отеклих са подручја налеглих на речни ток.

Поред обезбеђења одбране од полава, регулативни радови треба да побољшају елементе природног корита чиме би се постигли повољнији услови протицања воде и наноса као и обезбеђење постојећих

објекта као и да обезбеде максимално могуће уклапање корита предвиђено урбанистичким планом, што значи дати потоку одговарајући значај са тог аспекта.

Нивелете планираних мостова, пропуста и прелаза преко водотока, морају бити тако одређене, да доње ивице конструкције ових објекта (ДИК) имају потребну сигурносну висину-зазор изнад нивоа меродавних рачунских великих вода за прописно надвишење, у складу са за то важећим прописима.

Планиране изливе атмосферске канализације предвидети пројектном документацијом.

Уколико се радови на регулацији врше фазно, на крају трасе регулисане деонице предвидети грађевину која ће бити тако обликована да не изазива штетне последице на нерегулисану деоницу низводно, као и на саме регулисане грађевине.

Пројектом организације радова на изградњи регулације обезбедити услове којима се неће угрозити стабилност и функционисање грађевинских објекта у непосредној близини водотока.

Сва евентуална оштећења настала у току изградње, морају се санирати и довести у првобитно функционално стање на терет инвеститора.

УСЛОВИ ПРИКЉУЧИВАЊА МРЕЖА ИНСТАЛАЦИЈА НА ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈУ

Технички прописи за водовод

- Спојеве прикључака објекта врши искључиво орган јавног водовода, а осталу инсталацију у објекту може изводити само овлашћено лице или овлашћено предузеће;
- одобрење за прикључак издаје се на основу захтева и поднетих планова и прорачуна које могу радити и потписати само овлашћени пројектанти;
- дозвола за употребу водовода издаје се на основу писмене представке после извршене пробе исправности инсталације;
- ималац инсталације је дужан да исту одржава у исправном стању;
- органи водовода имају право да контролишу исправност инсталације уз законску одговорност имаоца;
- на главном споју не смеју се чинити никакве измене без накнадног одобрења, нити се смеју убацивати нови прикључци испред водомера;
- пропусним вентилом испред водомера сме руковати само орган водовода и може га у предвиђеним случајевима затворити и пломбирати. Повреда пломбе се сматра кривичним делом-провалом;
- инсталација водовода се мора спроводити стручно и према прописима;
- цеви не смеју бити узидане у зидну масу, већ увек са слободним пролазом;
- на пролазима цеви кроз зидове и таванице не смеју доћи никакви наставци цеви;
- у зидне шлицеве кроз које пролазе водоводне цеви, не смеју се стављати цеви неке друге инсталације, нпр.: електричне, гасне и др.;
- кад се у истом "шлицу" спроводи и хладна и топла вода, онда цеви топле воде треба обложити термичком изолацијом, да се хладна вода не би загревала;
- избегавати близину електричних спроводника који немају уземљење;
- уличне водове и прикључне делове водовода до уличне цеви, заштитити од дејства евентуалних путајућих струја одговарајућим заштитним средствима;
- водоводне цеви не смеју се стављати нити у хладном нити у загрејаном стању;
- све водоводе до којих може допрети дејство мраза заштитити термичком изолацијом;
- притисак у кућној мрежи не би требало да буде већи од 5 бара у интересу трајности инсталације. Код већих притисака извршити смањење притиска помоћу редуцир-вентила;
- рачунска брзина кретања воде у цевима узима се око 1-1,5m/s а највише 2m/s, да би се ублажили шумови, водени удари и отпори у цевима;
- слободан натпритисак треба да буде најмање 5m воденог стуба изнад највишег точећег места;
- прикључак од уличне цеви до водомерног склоништа пројектовати искључиво у правој линији, управно на уличну цев;
- водомер поставити у водомерно склониште (шахт) на 1,5m од регулационе линије, односно у посебан метални орман-нишу (ако је водомер у објекту), који је смештен са унутрашње стране на предњем зиду до улице. Димензије водомерног склоништа за најмањи водомер (3/4") су 1,m x 1,2m x 1,7m. Водомер се поставља на мин. 0,3m од дна шахта. Димензије водомерног склоништа за два или више водомера, зависе управо од броја и димензија (пречника) водомера;
- уколико се у објекту налази више врста потошача (локали, склоништа, топлотна подстанција и др.) предвидети посебне главне водомере за сваког потошача посебно;
- димензионисање водомера извршити на основу хидрауличног прорачуна;
- шахтове (окна) за водомере треба градити од материјала који су за локалне прилике најекономичнији (опека, бетон, бетонски блокови);

- унутрашњу обраду зидова шахта вршити: дерсовањем цементним малтером 1:3 за зидове од опеке, фуговањем за зидове од бетонских блокова и без обраде за бетонске зидове;
- на дно шахта нанети слој песка или ситнијег шљунка дебљине 10 до 15cm, или ставити под од опеке без малтера;
- шахтове који леже у зони подземне воде треба заштитити од продора воде одговарајућом изолацијом;
- изнад шахта уградити ливено-железни поклопац и предвидети детаље за обезбеђење улаза у шахт;
- обезбедити шахт од продора површинских вода издизањем плоче шахта мин. 10cm изнад коте терена или на други начин;
- кућни прикључак извести у слоју (мин. 5cm) песка. На делу кућног прикључка испод саобраћајнице затварање рова предвидети шљунком;
- уколико радни притисак према хидрауличком прорачуну не може да подмири потребе виших делова објекта, обавезно пројектовати постојење за повећање притиска; и
- сва укрштања са техничким системима и инсталација предвидети што управније. Укрштања са каналима извести у заштитној цеви положеној минимум 1,5m испод дна регулисаног канала.

Технички прописи за канализацију

- Објекат се не може повезати са уличном канализацијом ако исти није повезан са водоводом (могући су изузетци);
- у канализацију се може одводити:
 - сва нечиста и употребљена вода и помије које се могу лако испирати;
 - фекалије које су водом толико разређене да их вода може спирати;
 - сва атмосферска вода (кишница и отопљени снег); и
 - по нарочитом одобрењу и подземна вода.
- у канализацију је забрањено испуштати или убацивати:
 - ђубре, пепео, крпе, песак, отпатке од кухиње или од јела, лед, снег, кости и уопште предмете и материје;
 - запаљиве материје и оне које могу изазвати пожар, експлозију или оштетити канале и њихово функционисање; и
 - воде и друге течности са температуром већом од 35°C или са штетним киселинама, алкалијама и солима.
- квалитет отпадних вода које се испуштају у канализациони систем мора да одговара Правилнику о техничким и санитарним условима за упуштање отпадних вода у градску канализацију (чл. 15 Одлуке о канализацији);
- пречник канализационог прикључка одређивати на основу хидрауличног прорачуна с тим да пречник цеви не може бити мањи од Ø150mm;
- главне одводнике из објекта где год је могуће што пре и по правој линији одвести из објекта ка уличној канализацији;
- промена правца канала може се вршити само помоћу лукова а не помоћу колена;
- изван зграде цеви канализације морају бити закопане 1m испод терена;
- гранично ревизионо окно извести 1,5m унутар регулационе линије и у истом извршити каскадирање (висинска разлика чија је минимална вредност 0,6m, а максимална 3m). Прикључак од ревизионог силаза па до канализационе мреже извести падом од 2% до 6% управно на улични канал искључиво у правој линији без хоризонталних и вертикалних помова;
- ревизиона окна морају се још изградити на местима:
 - где се спајају главни хоризонтални одводници са вертикалним;
 - ако је вертикални одводник од тога места удаљен више од 1m;
 - на местима где су каскаде;
 - на местима где се мења правац одводника који спроводи фекалну воду; и
 - код правих одводника на растојању највише 24m за □150mm.
- у правцу тока воде не сме се ни код једне врсте одводника вршити прелаз из шире цеви у ужу, а одводници у једном правцу не смеју мењати пад од већег ка мањем;
- сливници, нужници и остали објекти који леже испод висине до које се може пружити успор из уличне канализације, могу се спојити са каналом ако одговарајући спојни канал од тих објеката има аутоматске или ручне затвараче;
- где год је могуће избегавати вертикалне спроводнике са уливима и сифонима у спољним, хладним зидовима. Отвори на решеткама сливника могу бити на највећим размацама ребара од 15mm;
- резервоари за лед, рибу и тсл., не смеју бити директно спојени са канализацијом;
- на сваком имању морају бити везани на канализацију најмање по један сливник у дворишту и по

један олучњак;

- на једној катастарској парцели на којој има више објеката по правилу пројектовати један канализациони прикључак о чему треба да постигну договор власници објеката;
- прикључење дренажних вода од објекта извршити преко таложнице за контролу и одржавање пре граничног ревизионог силаза;
- прикључење гаража, сервиса и других објеката, који испуштају воде са садржајем уља, масти, бензина и др., вршити преко таложника и сепаратора масти и уља;
- у деловима где је каналисање извршено по сепарационом систему забрањено је увођење атмосферске воде у одводнике фекалних вода;
- уколико не постоји улична канализација, отпадне воде се привремено спроводе у озидану непропусну нужничку-септичку јаму, из које се нечиста вода односи на одређене депоније;
- током прелазног периода и активности изградње интегрисане општинске канализације неопходно је градити хигијенске непропусне септичке јаме. Запремина септичке јаме рачуна се према потошњи воде и времену трајања процеса;
- септичке јаме поставити:
 - мин. 2m од оgrade комплекса;
 - мин. 5m од објекта;
 - мин. 10m од регулационе линије; и
 - мин. 20m од бунара.
- посебан проблем представља тзв. "црвена вода" као продукт кланица, тако да те септичке јаме подразумевају посебан режим чишћења и мониторинга; и сва укрштања са техничким системима и инсталација предвидети што управније. Укрштања са каналима извести у заштитној цеви положеној минимум 1,5m испод дна регулисаног канала.

2.1.2.5.. Правила уређења и грађења електроенергетских објеката и обновљиви извори енергије

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА МРЕЖА И ОБЈЕКТИ

У случају градње испод или у близини далековода потребна је сагласност "Електромрежа Србије" где важи следеће:

- заштитни појас далековода износи 25m са обе стране далековода напонског нивоа 110kV од крајњег фазног проводника
- сагласност би се дала на елаборат који инвеститор планираних објеката треба да обезбеди у коме је дат тачан однос далековода и објекта уз задовољење прописа и закона
- приликом израде елабората прорачуне сигурносних висина и удаљености урадити за температуру проводника од +80°C за случај да постоје надземни делови објеката,
- за израду елабората користити податке из пројектне документације далековода који се на захтев достављају као и податке добијене на терену геодетским снимањем.
- У елаборату приказати евентуалне радове који су потребни да би се међусобни однос ускладио са прописима.

У близини далековода а ван заштитног појаса потребно је размотрити могућност градње планираних објеката у зависности од индуктивног утицаја на потенцијалне планиране објекте од електропроводног материјала и телекомуникационе водове (не ради се у случају коришћења оптичких каблова). Уколико постоји метални цевоводи потребно је анализирати индуктивни утицаји на максималној удаљености до 1000m од осе далековода. Такође се врши анализа и у случају градње телекомуникационих водова на максималној удаљености до 3000m од осе далековода.

Препорука је да се било који објекат планира ван заштитног појаса далековода како би се избегла израда елабората, а минимално растојање планираних објеката пратеће инфраструктуре и инсталација од било ког дела стуба далековода буде 12m што не искључује потребу за елаборатом.

Приликом извођења радова, а и касније приликом експлоатације планираних објеката водити рачуна да се не наруши сигурносна удаљеност од 5m у односу на проводнике далековода 110kV.

Испод и у близини далековода не садити високо дрвеће које се својим растом може приближити на мање од 5m у односу на проводнике далековода као и у случају пада дрвета.

Забрањено је коришћење прскалица и воде у млазу за заливање уколико постоји могућност да се млаз воде приближи на мање од 5m од проводника далекова.

Забрањено је складиштење лако запаљивог материјала у заштитном појасу далековода.

Прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом.

Нисконапонске телефонске, тв и друге прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом.

Приликом извођења било каквих грађевинских радова, нивелације терена, земљаних радова и ископа у близини далекова ни на који начин се не сме угрозити статичка стабилност стубова.

Терен испод далековода и око стубова далековода се не сме насипати.

Све металне инсталације и други метални делови морају бити прописно уземљени, нарочито водити рачуна о изједначењу потенцијала.

Делови цевовода кроз које се испушта флуид морају бити удаљени најмање 30м од најистуренијих делова далековода под напоном.

Свака градња је условљена законима и прописима наведеним у поглављу IV.-2.-2.3. Заштитни појасеви и режими заштите овог Просторног плана.

Трафостанице 10/0,4 kV

- Трафостаницу градити као МБТС, алуминијумско стубну ТС или зидану. Удаљеност енергетског трансформатора од суседних објеката мора износити најмање 3m;
- ако се трафостаница смешта у просторију у склопу објекта, просторија мора испуњавати услове грађења из важећих законских прописа пре свега "Правилника о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара" ("Сл.лист СФРЈ" бр. 74/90);
- трафостанице градити за рад на 10 kV напонском нивоу; и
- код избора локације ТС водити рачуна о следећем: да буде постављена што је могуће ближе тежишту оптерећења; да прикључни водови буду што краћи, а расплет водова што једноставнији; о могућности лаког прилаза ради монтаже и замене опреме; о могућим опасностима од површинских и подземних вода и сл.; о присуству подземних и надземних инсталација у окружењу ТС; и утицају ТС на животну средину;
- све ТС морају имати приступни пут за тешка возила током изградње и током целог века експлоатације (трајно возило са дизалицом димензија 8x2,5m)
- током изградње ТС потребно је да око целе ТС, а због постављања уземљивача, буде слободан појас ширине 2,5m
- пожељно је да се по завршетку изградње ТС и уземљивача асвалтира око целе ТС појас ширине 1,5m
- прикључење новоизграђених трафостаница 10/0.4 kV предвидети кабловима 10 kV, положеним у енергетску кабловску канализацију.

Полагање каблова

- 35 kV и 10 kV мрежу градити подземно у кабловским канализацијама директно полагањем у земљу и ваздушно на бетонском стубовима са голим проводницима, а на периферији насеља ваздушно на бетонском стубовима са голим проводницима;
- дубина укопавања каблова не сме бити мања од 0,7m за каблове напона до 10 kV, односно 1,1m за каблове 35 kV;
- електроенергетску мрежу полагати најмање 0,5m од темеља објеката и 1m од коловоза, где је могуће мрежу полагати у слободним зеленим површинама;
- укрштање кабловског вода са путем изван насеља врши се тако што се кабл полаже у бетонски канал, односно у бетонску или пластичну цев увучену у хоризонтално избушен отвор, тако да је могућа замена кабла без раскопавања пута. Вертикални размак између горње ивице кабловске канализације и површине пута треба да износи најмање 0,8m;
- међусобни размак енергетских каблова (вишежилних, односно кабловског снопа три једножилна кабла) у истом рову одређује се на основу струјног оптерећења, али не сме да буде мањи од 0,07m при паралелном вођењу, односно 0,2m при укрштању. Да се обезбеди да се у рову каблови међусобно не додирују, између каблова може целом дужином трасе да се постави низ опека, које се монтирају насатице на међусобном размаку од 1m;
- при паралелном вођењу енергетских и телекомуникационих каблова најмање растојање мора бити 0,5m за каблове напона 1 kV, 10 kV и 20 kV, односно 1m за каблове напона 35 kV;
- при укрштању са телекомуникационим кабловима најмање растојање мора бити веће од 0,5m, а угао укрштања треба да буде у насељеним местима најмање 30°, по могућству што ближе 90°, а ван насељених места најмање 45°.
- по правилу електроенергетски кабл се полаже испод телекомуникационих каблова;
- није дозвољено паралелно полагање енергетских каблова изнад или испод цеви водовода и канализације;
- хоризонтални размак енергетског кабла од водоводне или канализационе цеви треба да износи најмање 0,5m за каблове 35 kV, односно најмање 0,4m за остале каблове.

- при укрштању, енергетски кабл може да буде положен испод или изнад водоводне или канализационе цеви на растојању од најмање 0,4m за каблове 35 kV, односно најмање 0,3m за остале каблове;
- ако се потребни размаци не могу обезбедити, енергетски каблови се полажу у заштитну цев, дужине најмање 2m са обе стране места укрштања или целом дужином код паралелног вођења, при чему најмањи размак не може бити мањи од 0,3 m;
- на прелазу испод саобраћајница енергетски кабл се полаже у заштитну цев на дубини минимално 0,8m испод коловоза.
- није дозвољено паралелно полагање електроенергетских каблова изнад или испод цеви гасовода; и
- размак између енергетског кабла и гасовода при укрштању и паралелном вођењу треба да буде у насељеним местима 0,8m, односно изван насељених места 1,2m. Размаци могу да се смање до 0,3m ако се кабл положи у заштитну цев дужине најмање 2m са обе стране места укрштања или целом дужином паралелног вођења.

Извођење наземних водова

- Нисконапонски самоносећи кабловски склоп (НН СКС) монтирати на бетонске стубове са размаком до 40m. Изузетно НН СКС може да се полаже и по фасади зграде;
- није дозвољено директно полагање НН СКС у земљу или малтер;
- вођење водова преко зграда које служе за стални боравак људи треба ограничити на изузетне случајеве, ако се друга решења не могу технички или економски оправдати (сматра се да вод прелази преко зграде и кад је растојање хоризонталне пројекције најближег проводника у неотклоњеном стању од зграде мање од 3m за водове до 20 kV, односно мање од 5m за водове напона већег од 20 kV);
- у случају постављања водова изнад зграда потребна је електрично појачана изолација, а за водове изнад стамбених зграда и зграда у којима се задржава већи број људи, потребна је и механички појачана изолација;
- није дозвољено постављање зидних конзола или зидних и кровних носача водова на стамбеним зградама;
- није дозвољено вођење водова преко објеката у којима се налази лако запаљив материјал (складишта бензина, уља, експлозива и сл.);
- на пролазу поред објеката у којима се налази лако запаљив материјал хоризонтална сигурносна удаљеност једнака је висини стуба увећаној за 3,0m, а износи најмање 15,0m;
- одређивање осталих сигурних удаљености и висина од објеката, као и укрштање електроенергетских водова међусобно као и са другим инсталацијама вршити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV (Сл. лист СФРЈ бр. 65/88); и
- заштиту од атмосферског пражњења извести класичним громобранским инсталацијама у облику Фарадејевог кавеза према класи нивоа заштите објеката у складу са "Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења" (Сл. лист СРЈ бр. 11/96).

Услови за прикључење објекта на електроенергетску мрежу

- Прикључак служи за напајање само једног објекта. У случају да се преко једног огранка нисконапонске (НН) мреже напајају два или више објеката, овај огранак се третира као НН мрежа;
- сваки објекат може да се напаја само преко једног прикључка. Изузетно, у случају двојног власништва стамбеног објекта, електроенергетском сагласношћу могу да се одобре два прикључка;
- за извођење прикључка користи се СКС;
- прикључак се може извести и подземно у случају тзв. већег потрошача;
- прикључак се димензионише и изводи у зависности од очекиваног максималног једновременог оптерећења на нивоу прикључка, начина извођења НН мреже, конструкције и облика објекта, положаја објекта у односу на НН мрежу;
- место прикључења надземног прикључка је стуб НН вода (изузетно зидна конзола или кровни носач ако су ови елементи упоришта НН вода);
- надземни прикључак се изводи преко носача на зиду објекта, односно преко крова објекта ако због мале висине објекта или неких других разлога није прихватљиво извођење прикључка преко зида објекта; и
- распон од места прикључења (стуб НН вода) до места прихватања на објекту прикључка изведеног СКС-ом може да износи највише 30m. За веће распоне обавезна је уградња помоћног стуба.

Посебни услови за енергетску кабловску канализацију:

- енергетску кабловску канализацију требало би предвидети да буде од префабрикованих бетонских кабловица са мин 2x4x100mm отворима или од пластичних цеви са минимално осам отвора унутрашњег пречника 100mm;
- минимална дубина полагања је 0,8m од површине тла од горње површине кабловица или цеви
- ширина зоне за енергетску кабловску канализацију износи 0,8m
- кабловске шахте морају бити унутр. димензија 1,8mx1,8mx2m са ливеним поклопцем за тешки саобраћај
- унутрашњи зидови шахти су малтерисани, а на зиду испод отвора шахте постављене металне мердевине
- отвори шахте су квадратног облика дијагонале 0,7m

Трасе за каблове 0,4 kV и каблове јавног осветљења биће одређиване кроз појединачна одобрења за прикључивање и кроз услове за изградњу објеката појединачних потрошача, а према динамици његових потреба.

Приликом планирања будућих објеката придржавати се свих техничких прописа за изградњу објеката. Објекте градити на прописном одстојању од постојећих електро енергетских објеката. Уколико приликом изградње објекта овај услов није могуће испунити, инвеститор је дужан да ЕДСС-у поднесе захтев за измештање, као и да финансира измештање, електро енергетских објеката на прописом утврђено одстојање.

С обзиром да изградња саобраћајнице подразумева употребу механизације и људске радне снаге, ради заштите људи и ЕЕ објеката, пре почетка извођења радова дужни су упозорити непосредне извршиоце на положај подземних ЕЕ водова и да су исти под напоном.

У циљу обезбеђења надзора за радове на укрштању са ЕЕ водовима, дужни су да благовремено обавесте ову електродистрибуцију о времену почетка и завршетка извођења предметних радова.

Трошкове трасирања, вршења надзора и за евентуално причињене штете на ЕЕ водовима сноси инвеститор, односно извођач радова.

Услови за прикључење планираних објеката на простору обухваћеним планом биће дефинисани појединачно за сваки објекат посебним поступком.

Јавна расвета

Јавну расвету, у деловима насеља где је електроенергетска мрежа подземно каблирана, предвидети постављањем подземних каблова и постављањем нових стубова за јавну расвету, а у деловима насеља где је електроенергетска мрежа ваздушна, предвидети постављање светилки за јавно осветљење на постојећим стубовима електроенергетске мреже. Дуж главних саобраћајница, предвидети реконструкцију постојеће јавне расвете, а у делу насеља са централним садржајем, расветна тела могу бити постављена на декоративне канделабре. За осветљење користити расветна тела у складу са новим технологијама развоја (ЛЕД). Део потребне електричне енергије могуће је обезбедити и из обновљивих извора енергије.

ТОПЛИФИКАЦИЈА - препоруке

У складу са обновљивим изворима енергије планирати изградњу котларница на биомасу где је то могуће, а у складу са потребама и на основу одговарајуће урбанистичке / урбанистичко – техничке и пројектно – техничке документације.

ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ

Употреба обновљивих извора енергије утиче позитивно на заштиту животне средине, смањење потрошње електричне енергије и фосилних горива за грејање, смањење топлотних губитака и повећање коришћења локалних енергетских ресурса.

Планирати коришћење соларне енергије, применом разних врста пасивних соларних система (у којима објекат представља пријемник који захвата и чува највећи део енергије) и активних соларних система (који захватају енергију инсталисањем посебне опреме).

Планирати коришћење биомасе за загревање простора сагоревањем биомасе, когенерацијску производњу енергије (топлотне и електричне), као и за самосталну производњу електричне енергије и производњу биогорива.

Коришћење геотермалне енергије планирати у областима нискотемпературне примене, коришћењем технологије топлотних пумпи којима се може се обезбедити енергетски ефикасно грејање и хлађење објеката.

Коришћење обновљивих извора енергије планирати у складу са условима заштите животне средине, природних и културних добара. Примена ових извора енергије треба бити подржана регулативним и подстицајним мерама државе, како би се остварили очекивани позитивни ефекти на

смањење негативних утицаја на животну средину, смањење потрошње електричне енергије за грејање, економску исплативост примене ових извора енергије и ефикасније коришћење енергије.

Постојећи законски оквир који се непосредно односи на припрему документације и изградњу обновљивих извора енергије (у даљем тексту ОИЕ) чине прописи из подручја енергетике, водопривреде, пољопривреде, уређења простора и изградње објеката, заштите животне средине, имовинско-правних односа.

За све пројекте везане за изградњу ОИЕ неопходно је, у складу са "Листом пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину" ("Службени гласник РС", бр. 114/2008) и другим законима везаним за заштиту животне средине, утврдити да ли постоји потреба за израду Студије о процени утицаја на животну средину.

Локације соларних електрана и ветроелектрана ће се одредити накнадно, након даљих истраживања, испитивања и утврђивања економске исплативости. Дозвољена је изградња соларних електрана и ветроелектрана на свим локацијама у захвату Плана које испуњавају услове у складу са законом.

Соларне електране

У оквиру за које буду одређене за соларне електране постављају се системи од једног или више соларних поља/блокова распоређених у складу са технолошким и безбедносним правилима најрационалнијег искоришћења енергије Сунца. Та соларна поља сачињена су од соларних (фотонапонских) панела постављених на земљи, чија је основна сврха конвертовање сунчеве енергије (фотона) у електричну енергију.

У складу са законом, соларни парк јесте просторна целина тј. комплекс која се састоји од једне или више катастарских парцела, односно објеката, на којима су постављени соларни панели на земљишту или на објектима, у складу са прописима на основу којих је издата енергетска дозвола, са пратећим објектима и инфраструктуром у њиховој функцији. Постављање соларних панела се врши без промене намене земљишта, осим у случајевима када је то прописано посебним прописима.

Просторним планом се одређују следеће смернице за израду соларних електрана (фотонапонских поља):

- Електрична енергија нисконапонског реда, добијена из повезаних модула, се преноси кабловима до инверторских тачака (станица) где се врши подизање напона и прилагођавање техничким условима како би се соларна електрана прикључила на електроенергетску мрежу.

- У оквиру соларног поља, панели се постављају на металну конструкцију, плитко фундирану издигнуту на висину довољну за обрађивање и одржавање земљишта испод, уз постизање оптималног угла за пријем Сунчеве енергије и трансформацију у електричну енергију.

- У оквиру комплекса дозвољена је изградња само објеката и система који служе за производњу енергије (фотонапонски панели), објекти и мреже за повезивање електране на дистрибутивни систем као и објекти командно-надзорног типа и др. у функцији производње енергије из енергије сунца.

- Максимални степен заузетости на нивоу парцеле је 80%.

- *Максимална спратност* је П.

- *Архитектонско обликовање и материјализација* - Објекти панелног, контејнерског или монтажано-бетонског типа.

- *Нивелација, интерне саобраћајнице и паркирање возила*

Изградњом напред наведених објеката и инсталација, у нивелационом смислу не смеју бити угрожене суседне катастарске парцеле, односно сви насипи и усеци морају бити обезбеђени (шкарпе, потпорни зидови, габиони и сл.) у границама катастарске парцеле за коју Инвеститор мора приложити доказ о решеним имовинско-правним односима.

Одводњавање са изграђених платоа мора бити решено тако да не угрожава суседне парцеле и постојеће некатегорисане путеве.

Приликом изградње, обавезно је обезбеђење паркирања на сопственој парцели. Неопходан паркинг и приступне саобраћајнице морају се обезбедити истовремено са изградњом објекта.

Габарити саобраћајница у самом комплексу морају бити димензионисани према важећим стандардима за проходност меродавног теретног возила и путничког возила, а ове саобраћајнице, се користе за прилаз и одржавање панела и трафостанице и представљају коридоре за пролаз механизације, са завршним застором од туцаника или земљани путеви адекватне носивости у зависности од пројектантског решења на основу прецизних карактеристика терена.

Соларни колектори могу се постављати и на кровове објеката у складу са прописима.

Смернице и правила за планирање, уређење и грађење

За тачну оцену оправданости реализације соларних електрана на Планском подручју неопходно је спровести детаљна мерења расположивог потенцијала сунчеве енергије. Распожив

потенцијал сунчеве енергије мора да је висок и погодан за коришћење како активних тако и пасивних соларних система.

Постављање објеката за коришћење обновљивих извора енергије – соларне енергије, вршиће се на основу документа којим ће се дефинисати територије погодне за постављање соларних електрана. Планирану изградњу соларних електрана на катастарским парцелама потребно је разрадити кроз одговарајући плански документ или урбанистичко–техничку документацију (урбанистички пројекат, пројекат парцелације/препарцелације). На основу техно-економских анализа извршиће се предлог оптималног концепта техничког решења соларних електрана за сваку локацију, којим ће се дефинисати економска оправданост и динамички план израде техничке документације за сваку предложену соларну електрану понаособ. Анализа потенцијала сунчеве енергије потребно је да обухвати:

- енергетски потенцијал локација у примени сунчеве енергије за производњу електричне енергије;
- анализу метеоролошких и климатских параметара са главних метеоролошких станица које су од значаја за површине које се анализирају;
- анализу метеоролошких и климатских параметара који су од значаја за изградњу соларних електрана у протеклом периоду;
- израду мапе сунчевог зрачења за изабрано подручје;
- оцену погодности одабраних локалитета за примену технологија коришћења сунчеве енергије.

За потребе прикључења соларне електране, на преносни систем у месту прикључења изван постојећег разводног постројења, плански основ за издавање локацијских услова за изградњу далековода и разводног постројења се обезбеђује изградом урбанистичког пројекта.

На потребној површини, у зависности од техничко-технолошког решења, може се планирати изградња фотонапонских соларних електрана одговарајућег капацитета која ће производити електричну енергију коришћењем методе конверзије неакумулираног сунчевог зрачења у једносмерну струју преко одговарајућих соларних панела на бази полупроводничке технологије (PV) или у складу са технологијом која буде примењивања у време израде техничке документације. Овако добијена једносмерна струја се преко фреквентног претварача (инвертора, односно регулатора) претвара у наизменичну струју на напонском нивоу од 400V~.

Соларна електрана се предвиђа као објекат мрежног система („grid on”), односно у паралелном раду са електроенергетским системом и/или за сопствене потребе. Обезбеђена је висока доступност електране на мрежи и могућност једноставног проширења електране, децентрализовано решење је флексибилно, јер се лако може смањити или повећати снага електране са кораком од 1 MW.

Као прихватљиво препоручује се решење соларне електране које подразумева велики број инверторских јединица малих појединачних снага распоређених по површини електране, а с тим у вези мање губитке у кабловима, нижу цену уградње и транспорта, брзу замену појединачног инвертора, ниже губитке у преносу енергије и конекцијама на вишим волтажама. Максимални ниво ефикасности са ниском сопственом потрошњом електране.

Овим решењем постиже се следеће:

- смањење потребе површине за изградњу електране;
- смањење дужина ограде и саобраћајница;
- постиже се уштеда у изградњи и коришћењу електране;
- смањењем пада напона, при скраћењу дужине каблова и с обзиром на важећу „Feed-in” тарифу остварује се значајна уштеда на годишњем нивоу;
- боља компактност електране, једноставнија изградња и одржавање;
- мања и компактнија површина за извођење геолошких/геотехничких радова;
- занемарљиви утицаји на животну средину.

Техничко решење чини стринг систем коришћењем инвертора, децентрализованих трафостаница распоређених по пољу са заједничким РП постројењем.

Панели са конструкцијом се постављају на земљишту хоризонтално у реду на растојању и под углом усвојеног техничког решења. Такође, услед развоја нових технологија, носећа конструкција панела може бити и покретна (ротаторски систем) тако да прати путању сунца, у циљу ефикасније производности електране; фотонапонски модули се ротирају по једној или две осе и у контексту грађевинске конструкције имају променљиву вредност површине хоризонталне пројекције објекта. На објектима, панели се постављају на основу усвојеног техничког решења.

У случају трајног престанка рада соларне електране предвиђа се демонтажа. Поступак демонтаже је у техничком и нормативном смислу једноставан и уобичајен за ову врсту објеката.

Прикључење на преносни, односно дистрибутивни систем електричне енергије вршиће се у складу са условима оператера преносног, односно дистрибутивног система.

Оправданост изградње соларних електрана, као и производни капацитети (разматраће се варијанте електране исте просторне диспозиције, али различите појединачне називне снаге фотонапонских модула), оптимална електрична конфигурација постројења, условљеност прикључења

на одговарајући напонски ниво, смањење преносних губитака, као и фазност изградње мора се анализирати кроз даљу израду техничке и планске документације.

Разрадом кроз урбанистичку и урбанистичко-техничку документацију утврдиће се правила уређења и правила грађења чијом ће се применом обезбедити резервација простора за будућу производњу енергије из ОИЕ.

Погодности:

- како се технологија не базира на конверзији топлотне енергије, проблеми настали услед прегревања окружења су редуковани на минимум (за разлику од термосоларних електрана). Основна ограничења су:
- неповољни утицај соларне електране се огледа пре свега у покривању биљног света (ниског растиња) и неопходној употреби биоцидне заштите што је посебно важно и осетљиво питање уколико постојећу вегетацију у окружењу чине ретке врсте заштићене законом;
- близина еколошких коридора птица (мада је фотонапонска соларна електрана повољније решење од термосоларне електране у том смислу);
- неповољни утицај на вегетацију се може такође негативно одразити и на друге екосистеме (узрочно-последични утицаји на инсекте – лептире, кретање ситних глодара, водоземаца и рептила);
- како је систем соларне електране под перманентним напонам чија је безбедност од примарног значаја неопходно је применити мере за безбедност суседних намена и објеката;
- геолошка подлога мора да се сагледа и да погодује изградњи односно постављању фотонапонских панела са аспекта темељења грађевинских конструкција, али и по питању неједнаког слегања код потконструкције панела;
- нужно је пажљиво позиционирати фотонапонске модуле тако да не буду у сенци с обзиром на присутне влажне шуме и заштитно зеленило на локацији;
- удаљеност места могућег прикључивања на преносни систем за које се може гарантовати поуздани прихват испоручене енергије.

Правила грађења

На обухваћеним површинама, према овим правилима грађења могуће је грађење зграда, првенствено монтажног типа и полагање одговарајуће инфраструктуре само за техничке и технолошке потребе у сврху производње енергије из обновљивих извора – основна намена. Изван уређених локација у склопу соларне електране не предвиђа се грађење зграда и других грађевинских објеката, а трасе интерних путева и прелазак мрежа енергетске, комуналне и друге инфраструктуре је могућ само уз поштовање услова надлежног електропривредног / електродистрибутивног предузећа као и других имаоца јавних овлашћења и под условима који неће угрожавати функционисање планираних енергетских објеката.

Соларне електране, на земљишту и објектима, планирати као фотонапонске, у мрежном/паралелном режиму рада или за сопствене потребе. Постављање фотонапонских панела урадити уз максимално енергетско искоришћење локације, појединачне снаге која је расположива на тржишту. Соларни панели се постављају у редовима различите дужине, условљено техничким решењем и конфигурацијом терена, и на одговарајућој потконструкцији у функцији стабилности и носивости у зависности од техничког решења (анкер блокови, анкер стубови, бетонски темељи, кровна конструкција итд) у свему према условима из геомеханичког елабората.

За везу електране са преносном/дистрибутивном мрежом, предвидети изградњу одговарајућег разводног постројења и опреме.

Разводно постројење је масивни приземни објекат, односно може имати и већу висину или више етажа ако је тако технолошким процесом и уградњом опреме захтевано.

Подземне високонапонске и нисконапонске каблове постављати у ров према важећим прописима.

При затрпавању кабловског рова, изнад кабла дуж целе трасе, треба да се поставе пластичне упозоравајуће траке, изнад кабла према важећим прописима.

Ширина рова је различита и зависи од броја каблова. Код полагања већег броја каблова у заједничком рову обезбедити минималне дистанце међу њима.

Одвођење атмосферских вода ће се решити нивелацијом терена, односно формирањем благог нагиба од 1%, према природним односно прокопаним каналима за прикупљање атмосферских вода путем којих ће се оне одводити ван површине соларног парка.

Саобраћајно решење, уколико је потребно, у оквиру локације соларне електране решити интерном мрежом саобраћајница, мале фреквентности унутар простора соларне електране. Саобраћајни токови су присутни у фази изградње, због потребе монтаже трафостаница и разводног постројења и допремања опреме. Саобраћајни токови су присутни и у фази експлоатације за пролаз ватрогасног возила услед пожара, као и код сервисних потреба, као пролаз за лака возила за потребе чишћења панела.

Предвидети потребан број улаза са капијама. По целом обиму соларне електране простор се ограђује оградом висине 2,20 m.

За осветљење комуникационих путева на површини Соларне електране планирати потребан број челичних округлих стубова за спољашње осветљење. На сваки стуб монтира се типска рефлекторска светилка за монтажу на стуб јавног осветљења.

Посебна препорука за трасирање прикључних водова у шумама и на шумском земљишту

Када се разматрају критеријуми за одабир локација соларних електрана посебно треба разматрати и аспект могућих траса линијских инфраструктурних објеката у служби соларне електране, које морају да се трасирају тако да се минимизира сеча шуме која може да нанесе трајне последице по шумски екосистем (микроклиматских промена, фрагментације станишта, ерозивних процеса, смањења угљеничног понора, а последица свега тога би било ослобађање угљен диоксида. С обзиром да би се сечом дрвећа он постепено ослобађа у атмосферу додатно би се допринело ефекту стаклене баште, што је у супротности са циљевима изградње и коришћења обновљивих извора енергије за смањењем емисија угљеника). Потребно је узети у обзир и временску компоненту динамике раста шуме, односно да би дрво у еколошком и економском смислу било најпродуктивније потребно је између 80 до 140 година (у зависности од састојине).

Правила парцелације и препарцелације

Промена граница постојећих парцела и формирање нових се врши на основу општих правила за парцелацију и препарцелацију и на основу посебних правила за одређену намену, дефинисаних овим правилима грађења. Новоформиране парцеле треба да имају геометријску форму што ближе правоугаонику или другом облику који је прилагођен терену, планираној намени и типу изградње. Подела постојеће парцеле на две или више мањих парцела врши се под следећим условима:

- подела се врши у оквиру граница парцеле;
- приступ на јавну површину новоформираних парцела мора се остварити преко парцеле приступног пута;
- поделом се не могу формирати парцеле које су субстандардне у погледу величине и начина градње у односу на непосредно окружење, односно планирани тип изградње.

На парцелама које су планиране као површине јавне намене, дозвољена је парцелација и препарцелација у складу са функционалном организацијом планираних енергетских објеката, у складу са условима и сагласностима надлежних институција и у складу са правилима грађења.

Обезбеђења приступа објектима, мрежа инфраструктуре, кабловски електроразвод

Приступ свим просторним целинама је преко постојећих прикључних саобраћајница, а приступ појединачним објектима преко мреже постојећих интерних, планираних сервисних и транспортних путева.

Приликом пројектовања и извођења трасе кабловског електроразвода потребно је придржавати се свих норматива, стандарда и техничких прописа за ову врсту радова, а трасу прописно обележити.

Опрема и инфраструктура соларних електрана:

Након одобрене снаге, соларне електране на подручју Плана прикључиваће се на преносни/дистрибутивни систем у свему према Условима за пројектовање и прикључење надлежног Оператора преносног/дистрибутивног система.

Изградња објеката за смештај опреме на месту прикључења електране на ПСЕЕ/ДСЕЕ, изградња електроенергетских објеката у ПСЕЕ/ДСЕЕ до места прикључења електране на ПСЕЕ/ДСЕЕ, опремање места прикључења електране на ПСЕЕ/ДСЕЕ као и опремање мерног места у искључивој је надлежности оператора преносног/дистрибутивног система.

На месту прикључења електране на ПСЕЕ/ДСЕЕ уграђује се мерни уређај за обрачунско мерење предате и преузете електричне енергије између електране и ПСЕЕ/ДСЕЕ.

Електрана се пројектује и изводи у складу са важећим техничким прописима и стандардима, као и правилима о раду преносног/дистрибутивног система.

Инсталације и уређаји у електрани морају бити прилагођени важећем стандарду.

Предвидети опрему која треба да омогући даљински надзор и комуникацију и која комуницира са даљинском станицом на месту прикључења електране на ПСЕЕ/ДСЕЕ коришћењем фиброоптичког кабла.

Соларне фотонапонске електране имају технологију која стално напредује те је потребно применити савремена техничка решења која задовољавају све услове и међународне стандарде. Претходни опис даје типска решења која су примењивана последње деценије док нове технологије укључују решења која имају померљиве осе конструктивних система (тзв. „трекере“) чиме се остварује побољшана производност у односу на конвенционалне системе и постижу бољи параметри

исплативости. У том смислу свако предвиђено решење треба да задовољава прописане услове планском документацијом, релевантним законима који уређују проблематику грађења и енергетике, као и пратећим подзаконским актима и пројектантским нормативима. Конкретно решење треба базирати на испуњености ових услова и што повољнијим параметрима оправданости (нижа специфична производна цена електричне енергије из соларних фотонапонских система).

Препоруке за употребу соларне електране:

- Користити савремене типове опреме (панела) који најмање угрожавају животну средину и страдање дивљих врста свде на најмању могућу меру;
- Предвидети обавезу да се простор соларне електране огради и обезбеди како би се ограничио приступ људима и дивљим животињама;
- Све електричне инсталације неопходно добро изоловати и обезбедити како би се спречило страдање дивљих животиња;
- Предвидети да у случају напуштања предметне локације, односно престанка рада соларног постројења, инвеститор обавезан да, што је пре могуће, евакуише инсталирану опрему, уклони све објекте и у целини санира локацију и доведе је у стање блиско првобитном.

Ветроелектране

Ветроелектрана је електроенергетски објекат за производњу електричне енергије из енергије ветра, који се обавезно састоји од једног или више ветрогенератора повезаних мрежом електричних, односно телекомуникационих каблова и објеката у функцији ветроелектране;

У оквиру зона које буду одређене за ветроелектране постављају се системи од једног или више ветрогенератора распоређених у складу са технолошким и безбедносним правилима најрационалнијег искоришћења енергије ветра. Ветроелектране чине ветрогенератори који се постављају на земљи са стубовима одговарајуће висине (у складу са технолошким потребама) и чврсто утемељени у складу са статичким прорачунима за ову врсту објеката, чија је основна сврха конвертовање енергије ветра у електричну енергију. За изградњу ветроелектрана обавезна је израда плана детаљне регулације.

За изградњу ветроелектрана, грађевинска парцела представља катастарску парцелу на којој се налазе ветротурбине са припадајућим надземним објектима ветроелектрана (трансформаторске станице, стубови далековода и слично), с тим да се надземни водови високонапонских далековода и елисе ветротурбина сматрају повласним добром у односу на земљиште других власника које прелећу, а које се сматра послужним добром, тако да се за катастарске парцеле овако одређеног послужног добра не формира грађевинска парцела.

Према члану 69 став 4, за надземне електроенергетске водове и елисе ветротурбина не формира се посебна грађевинска парцела. По захтеву инвеститора и у наведеном случају се може формирати грађевинска, односно катастарска парцела, у складу са одредбама става 1. овог члана.

Надлежни орган дозвољава изградњу објеката из ст. 2. и 4. Члана 69, као и подземних делова објеката из става 1. истог члана у траси коридора, на постојећим парцелама, без обавезе парцелације, односно препарцелације у циљу изградње тих објеката, односно не тражи као посебан доказ у поступку пројекат парцелације, односно препарцелације израђен у складу са овим законом.

Локације стубних места ветротурбина могуће је поставити на пољопривредном земљишту, а да се при томе не мења намена земљишта, тј. намена испод ветрогенератора остаје иста. Површина која је потребна за редовну употребу објекта ветрогенератора је дефинисана као површина испод темеља стуба, оријентационих димензија 25x25м и површина приступног пута за потребе сервисирања и одржавања у ширини од максимум 4м и дужини до атарског пута којим се прилази конкретної катастарској парцели.

У поступку припреме документације за развој предметног пројекта, обавезно је исхођевање сагласности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за коришћење овог дела пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе.

На земљишту изнад подземних делова објекта ветрогенератора и на земљишту испод надземних електроенергетских водова и елиса ветротурбина, инвеститор има право пролаза испод или прелета изнад земљишта, уз обавезу сопственика, односно држаоца тог земљишта да не омета изградњу, одржавање и употребу тог објекта.

Смернице и правила за планирање, уређење и грађење

За тачну оцену оправданости изградње ветроелектрана на потенцијалним локацијама неопходно је спровести детаљна мерења брзине и правца ветра, како би се показала оправданост такве инвестиције. Према Закону о планирању и изградњи, ветроелектране се могу градити и на пољопривредном земљишту. Приликом одређивања локације за ветроелектране посебна пажња биће

посвећена ризику по животну средину (бука, утицај на птице, слепе мишеве и пејзаж) и процени прихватљивости тог ризика са становишта домаћих прописа у области заштите природе и животне средине, пре свега Закона о заштити природе, и европских стандарда и искустава у изградњи ветроелектрана (израда стратешких процена утицаја на животну средину и студија о процени утицаја на животну средину), што се посебно односи на заштићена и еколошки значајна подручја.

Ветроелектране се могу градити ван: грађевинских подручја, заштићених природних и културних вредности и на пољопривредном земљишту.

За искоришћавање енергије ветра, поред неопходних климатских карактеристика (брзина, учесталост, смицање и правац ветра - за тачну оцену оправданости изградње ветроелектрана на потенцијалним локацијама, неопходно је спровести детаљна мерења параметара ветра, геомеханичка својства терена, сеизмолошки аспекти), један од важних фактора је и постојећа путна инфраструктура и приступачност терена на ком се планира изградња ветроелектрана.

Важни критеријуми за одабир локација ветроелектрана су, поред покривености територије средњенапонском и високонапонском електроенергетском мрежом, и

- утицај на животну средину и биодиверзитет-неугрожавање флоре и фауне, избегавање градње у границама постојећих и планираних заштићених природних добара и других еколошки значајних подручја и у њиховој непосредној близини, а све у складу са Законом о заштити природе, европским стандардима и искуствима у изградњи ветроелектрана а кроз израду Стратешке процене утицаја на животну средину и Студије о процени утицаја на животну средину;
- довољна удаљеност ветрогенератора од насеља и стамбених објеката како би се избегло повећање интензитета буке и ефекта треперења сенки планиране ветроелектране у складу са важећом законском регулативом;
- довољна удаљеност од инфраструктурних објеката (електронских комуникационих мрежа и опрема, радарских система, линијских инфраструктурних објеката и др).
- посебна препорука за трасирање прикључних водова у шумама и на шумском земљишту: Када се разматрају критеријуми за одабир локација ветроелектрана посебно треба разматрати и аспект могућих траса линијских инфраструктурних објеката у служби ветроелектране, које морају да се трасирају тако да се минимизира сеча шуме која може да нанесе трајне последице по шумски екосистем (микроклиматских промена, фрагментације станишта, ерозивних процеса, смањења угљеничног понора, а последица свега тога би било ослобађање угљен диоксида. С обзиром да би се сечом дрвећа он постепено ослобађа у атмосферу додатно би се допринело ефекту стаклене баште, што је у супротности са циљевима изградње ветроелектрана и коришћења обновљивих извора енергије за смањењем емисија угљеника). Потребно је узети у обзир и временску компоненту динамике раста шуме, односно да би дрво у еколошком и економском смислу било најпродуктивније потребно је између 80 до 140 година (у зависности од састојине).

Уколико у периоду спровођења овог Просторног плана, услед технолошког развоја, дође до могућности постављања модела ветрогенератора већих димензија, Просторни план се може примењивати уз поштовање наведених услова за минимално удаљење темеља ветрогенератора од државног пута, уз обавезну израду и верификацију урбанистичког пројекта.

Услови за изградњу ветрогенератора у близини државних путева

Заштитни појас и појас контролисане градње су предвиђени тако да најближи садржаји објеката високоградње, морају бити удаљени мин. 40 m од границе путног земљишта државног пута IА реда. У односу на планиране ветрогенераторе, дефинисан је заштитни појас у коме је остварено безбедно удаљење дозвољене зоне грађења у оквиру појединих локација ветрогенератора, а што је дефинисано у односу на укупну висину стуба и елисе у вертикалном положају (VGmax): VGmax + 40 m, за државни пут I А реда За висину планираних ветрогенератора, ова вредност износи: 280 m (240+40 m), за државни пут I А реда.

Приликом евентуалног подземног полагања инсталација поред и испод државних путева потребно је обратити пажњу на:

- укрштање: предвидети искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на пут, у заштитиној цеви;
- заштитна цев мора бити пројектована на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута увећана за по 3 m са сваке стране;
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви од најниже коте коловоза до горње коте износи 1,5 – 2 m;
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање, од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,2 m;
- приликом паралелног вођења инсталације морају бити постављене мин. 3 m од крајње тачке попречног профила пута;

- не дозвољава се вођење инсталација по банкени, по косинама усека или насипа, кроз јаркове и локације које могу бити иницијалне за отварање клизишта;
- уколико буде планирано укрштање инсталација са трасом државног пута IIА реда, предвидети га на местима постојећих пропуста на траси пута или новим за које је потребно исходovati посебне услове управљача пута.

У односу на јавне путеве, општинске и некатегорисане који су у надлежности локалне самоуправе потребно је испоштовати следеће услове:

- полагање предметних инсталација мора бити на дубини од најмање 0,8 m од најниже тачке терена;
- трасе предметних инсталација пројектовати у оквиру катастарских парцела постојећих некатегорисаних путева што ближе регулационој линији некатегорисаног пута, а не по осовини пута;
- предметна инсталација не сме да угрожава стабилност пута као и да омета одржавање предметне деонице пута;
- паралелно вођење и укрштање инсталација које се постављају извести у складу са важећим прописима о дозвољеним растојањима са другим инсталацијама;
- прелазе са једне на другу страну пута и подземних и надземних инсталација пројектовати под правим углом у односу на осовину пута;
- планирана траса прикључног далековода до места прикључења на постојећу електромеру мора бити предвиђена тако да не угрожава нормално одвијање и безбедност саобраћаја у складу са свим техничким и законским прописима и нормативима који регулишу ову материју и условима надлежних институција;
- с обзиром на технологију извођења радова потребно је планирати ојачање коловозне конструкције свих путева преко којих пролазе планиране инсталације
- врсту коловозне конструкције и коловозног застора прилагодити планираним оптерећењима;
- саобраћајнице које се користе за транспорт у току изградње ветроелектране потребно је конструисати за меродавно возило, односно све радијусе прилагодити криви трагова меродавног возила.

Услови за изградњу ветрогенератора у близини далековода

У складу са међународним стандардом EN 50341-3-4 и осталим међународним правилницима и усвојеним праксама приликом избора ветрогенератора потребно је водити рачуна о следећем:

- да минимално потребно растојање између хоризонталне пројекције најближег фазног проводника далековода у неотклоњеном стању, као и било ког дела прикључно-разводног постројења, од осе најближег ветрогенератора износи $H_{\text{oserotora}} + D/2 + 10 \text{ m}$, где је D пречник елисе ротора.
- да би овај услов могао да се примени, на адекватан начин заштитити све фазне проводнике и заштитну ужад на далеководима од еолских утицаја и вибрација услед рада ветрогенератора. Заштиту предвидети у било ком затезном пољу постојећих и планираних далековода на коме је мин. потребно растојање између хоризонталне пројекције најближег фазног проводника далековода у неотклоњеном стању и хоризонталне пројекције најближе тачке ротора ветрогенератора, мање од $3xD$, D је пречник елисе ротора. Препорука је да и мин. растојање пратеће инфраструктуре и инсталација, од било ког дела стуба далековода буде 12 m, што не искључује израду Елабората.

Остали општи услови:

- водити рачуна да се не наруши сигурносна удаљеност од 7 m за запослене, опрему или машине у односу на проводнике далековода напонског нивоа 400 kV;
- не садити високо дрвеће у близини далековода које се растом може приближити на мање од 7 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 400 kV, као и у случају пада дрвета;
- забрањено коришћење прскалица ако постоји могућност да се млаз приближи на мање од 7 m од проводника далековода напонског нивоа 400 kV;
- забрањено складиштење лаког запаљивог материјала у заштитином појасу далековода;
- нисконапонске, телефонске и друге прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом;
- прикључење извести подземно у случају укрштања са далеководом.
- приликом грађевинских радова у близини далековода не сме се угрозити статичка стабилност стубова далековода;
- терен испод далековода се не сме насипати;
- све металне инсталације и метални делови морају бити уземљени, водити рачуна о изједначавању потенцијала;
- могуће постављање анемометарског мерног стуба пре почетка изградње, али по потреби и у

току експлоатације Ветроелектране или друге опреме у функцији испитивања, припреме, изградње или експлоатације Ветроелектране. Висина метеоролошког анемометарског стуба одређује се у зависности од технологије мерења, геотехничких услова и конструктивног решења, а у складу са условима директората цивилног ватдухопловства и надлежне институције за заштиту природе.

Пракса је да се у постојећи коридорима ДВ и ТС могу изводити санације, адаптације и реконструкције, ако буде потребе у будућности због интервенција и ревитализација електроенергетског система.

Заштитни појас којим је остварено безбедно удаљење дозвољене зоне грађења у оквиру појединих локација ветрогенератора од постојећих и планираних далековада, а које је дефинисано у односу на максималну висину ветрогенератора (VG max) износи: 250 m (155+85+10 m) Поред наведеног услова дефинисана је и зона додатне заштите далековада која заузима ширину заштитног појаса у вредности $3xE$, где је Е дужина елисе. Дакле, уколико се неки од планираних ветрогенератора нађе на удаљењу мањем од 3 дужине елисе од крајњег проводника, потребно је извршити додатну заштиту свих ужади и проводника, постојећег или планираног далековада у надлежности ЕМС АД од еолских утицаја и вибрација.

Уколико у периоду спровођења овог Плана, услед технолошког развоја, дође до могућности постављања модела ветрогенератора већих димензија, План детаљне регулације се може примењивати уз поштовање наведених услова за минимално удаљење осе стуба Ветрогенератора од постојећих и планираних далековада уз обавезну изараду и верификацију урбанистичког пројекта.

Ветрогенераторе се постављају тако да је:

- темељ ветрогенератора (подземни и надземни део) мора бити у границама катастарске парцеле;
- трајна платформа за приступ ветрогенератору мора бити обезбеђена у границама катастарске парцеле;
- подземне инсталације као и сви други инфраструктурни објекти у функцији ветрогенератора морају бити постављени у границама катастарске парцеле;
- изградњом напред наведених објеката и инсталација, у нивелационом смислу не смеју бити угрожене суседне катастарске парцеле, односно сви насипи и усеци морају бити обезбеђени (шкарпе, потпорни зидови, габиони и сл.) у границама катастарске парцеле на којој се изводе радови. Одводњавање са изграђеног платоа мора бити решено тако да не угрожава суседне парцеле.
- зона дозвољене изградње у оквиру које је дозвољено постављање темеља ветрогенератора је дефинисана на мин. 1 m од граница према суседним парцелама, мин. 2 m од регулационе линије према некатегорисаним путевима и 5 m од регулационе линије према општинским путевима.
- објекти ветрогенератора, односно темељи стубова ветрогенератора, не могу се постављати у оквиру зоне заштите насељеног места, а која се дефинишу кроз анализу моделовања просторне дисперзије буке и треперења сенки на насељена места на минималном удаљењу од границе грађевинског подручја насељеног места. Резултати ове анализе се детаљно приказују у оквиру Стратешке процене утицаја на животну средину.
- висина објекта се одређује у односу на коту приступне саобраћајнице на месту колског приступа парцели. Ово правило се не примењује за ветрогенераторе, за које су дозвољене висине дефинисане у складу са техничким карактеристикама одређеног типа ветрогенератора.

За постројења за складиштење енергије:

- темељи носеће конструкције за постројење које је контејнерског типа морају бити у границама зоне дозвољене изградње;
- средњенапонски каблови као и сви други инфраструктурни објекти у функцији постројења за складиштење енергије морају бити постављени у границама катастарске парцеле;
- изградњом напред наведених објеката и инсталација, у нивелационом смислу не смеју бити угрожене суседне катастарске парцеле, односно сви насипи и усеци морају бити обезбеђени (шкарпе, потпорни зидови, габиони и сл.) у границама катастарске парцеле;
- одводњавање са изграђеног платоа мора бити решено тако да не угрожава постојећи атарски/некатегорисани пут као ни суседне парцеле.
- висина контејнера се одређује у односу на коту приступне/интерне саобраћајнице одређеној групацији панела, а биће одређена у складу са технолошким захтевима произвођача и техничким решењем у циљу најрационалнијих ефеката производње.

Правила за формирање интерних саобраћајница:

- могућа је реализација интерних (приступних) саобраћајница у оквиру земљишта остале намене преко којих ће се реализовати приступ парцелама јавне мреже саобраћајница, а које ће се реализовати кроз пројекте парцелације или препарцелације.
- за сваку приступну саобраћајницу може бити формирана посебна грађевинска парцела. Обзиром на конфигурацију терена, минимална ширина коловоза приступне саобраћајнице је 6

- т. У укупну ширину перцеле је потребно урачунати земљиште за реализацију припадајуће шкарпе.
- Елементе саобраћајница предвидети у складу са оптерећењем и планираном врстом саобраћаја. У нивелационом смислу обавезно поштовати нивелацију улица у које се уклапа предметни простор. При изради нивелационог решења нових саобраћајних површина предвидети гравитационо отицање површинских вода. За интерне саобраћајнице које обезбеђују прилаз паркинг простору, а које ће уједно служити и за потребе снабдевања, противпожарне и комуналне потребе предвидети коловозне конструкције са подлогом и асфалтним застором сходно саобраћајном оптерећењу које се очекује.
 - Приликом израде техничке документације нарочито обратити пажњу на просторна ограничења а код трасирања приступних путева они морају бити трасирани, димензионисани, положајно одређени и пројектовани за дужину меродавног возила које ће транспортовати делове ветрогенератора (нарочито елисе, конструкцију стубова ветрогенератора.. и слично). Водити рачуна о ограничењима у смислу елемената хоризонталних и вертикалних кривина, подужних падова нивелете као и неопходних проширења коловоза у хоризонталним кривинама

2.1.2.6. Правила уређења и грађења објеката електронске комуникацијске инфраструктуре

Трасе каблова претплатничке телекомуникационе (у даљем тексту ТК) мреже одређене су регулацијом саобраћајница и налазе се по правилу у простору тротоара на 1,0 m од ивичњака или регулационе линије, зависно од постојећих инфраструктурних мрежа у саобраћајници.

На деловима где није извршена регулација саобраћајница по урбанистичкој документацији, полагање каблова вршиће се у регулационој ширини саобраћајница и то на растојању 0,5 m од ограда дворишта, тј. од регулационе линије саобраћајнице, са обавезом да се исти заштите или изместе о трошку инвеститора код реализације саобраћајница по урбанистичкој документацији.

Дубина полагања каблова претплатнике ТК мреже је 0,8 - 1,0 m од коте терена. Кабловску ТК канализацију са минимално 4 (четри) отвора градити под следећим условима:

- дубину рова одредити према профилу канализације, с тим да заштитни слој земље у тротоару над блоковима буде најмање 0,6 m, док заштитни слој земље над блоковима у коловозу буде најмање 0,8 m,

- за израду кабловске ТК канализације употребити ПВ цеви спољњег пречника 110 mm, преко песка до 0,1 m. ПВ цеви постављати на ПВ држачима,

- нивелета горње бетонске плоче и поклопца кабловског окна биће једнака нивелети површине на којој је изграђен тротоар односно коловоз,

- кабловска окна изградити од опека унутрашњих димензија 2,0 x 1,5 x 1,8 m.

Оптички кабл се може полагати у исти ров са претплатничким кабловима.

Димензије рова за полагање оптичког кабла износе 0,4 x 0,8 m.

Капацитет претплатничке телефонске мреже, тј. претплатничких каблова срачунати тако да задовољи постојеће и планиране потребе насеља. За задовољавање наведених потреба инсталираће се део капацитета претплатничке мреже као "живе" парице у постојећем делу насеља, а у резерви ће остати одређен број парица ради задовољења будућих потреба.

Ширина рова за полагање каблова је димензија 0,4 x 0,8 m.

Ров за полагање каблова је димензија 0,4 x 0,8 m.

На местима преласка каблова преко саобраћајница, поставити полиетиленске цеви пречника 110 mm, а дужине једнаке ширини коловоза плус 0,6 m, кроз које ће се положити кабл. Дубина полагања полиетиленских цеви износи 1,20 метара од коте терена.

Изводе градити самостојећим изводно-разводним орманима и унутрашњим изводима у објектима.

Самостојећи ормани су на бетонском постољу габарита на већег од 50 x 40 cm и дубине до 0,6 m постављени на граници тротоара и стамбених парцела (на граници регулационе линије), тако да се не омета прилаз објектима.

Код пројектовања и изградње приступне (претплатничке) телефонске мреже морају се поштовати следећи услови:

- при паралелном вођењу телефонских и енергетских каблова минимално растојање је 0,3 m за водове 1 kV, односно 0,5 m за водове 10 и 35 kV. Код укрштања, електроенергетски кабл се полаже испод телефонског кабла са минималним растојањем од 0,5 m. Најмањи угао укрштања телефонског и електроенергетског кабла износи 450,

- при паралелном полагању телефонских каблова са водоводном и канализационом мрежом минимално хоризонтално растојање је 1,0 m. Код укрштања телефонских каблова са водоводном и канализационом мрежом, телефонски кабл се полаже изнад водоводне и канализационе мреже, са

минималним растојањем од 0,2 m од темена водоводне или канализационе цеви, с тим што се телефонски кабл полаже у заштитну цев постављену управно на трасу водовода или канализације у дужини најмање од по 1,0 m лево и десно од цеви,

- прелазак телефонских каблова преко асфалтираних улица вршити бушењем трупа улица, са постављањем ПЕ цеви пречника 110 mm на дубини од 1,2 m од коте коловоза.

Табела 13.: Прописана растојања телекомуникационих водова су:

Врста објекта	Паралелно вођење или приближавање (m)	Укрштање.(m)
Водоводне цеви	0,6	0,5
Цевоводи одводне канализације	0,5	0,5
Цеви топловода	0,5	0,8
Гасовод средњег и ниског притиска	0,4	0,4
Енергетски кабл до 10 kV	0,5	0,5
Енергетски кабл преко 10kV	1	0,5
Од регулационе линије зграда у насељу	0,5	0,5
Од доње ивица насипа путева и аутопутева	5	
Од инсталације и резервоара са запаљивим и експлозивним горивом	1,5	
Од блокова ТК канализације	0,5	0,2
Од упоришта енергетских водова до 1 kV	0,8	Без механичке заштите
Од упоришта енергетских водова до 1 kV	0,3	Са механичком заштитом
Од упоришта енергетских водова преко 1 kV без непосредног уземљења	0,8	
Код неуземљених дрвених упоришта	0,5	
Код бетонских и челичних уземљених упоришта преко 1 kV са непосредним уземљењем	15	
Гасовод дистрибутивна мрежа	0,5(0,3)мин.	0,5(0,3)мин.

2.1.2.7. Правила уређења и грађења гасоводне мреже и објеката

Сва будућа изградња мора бити у складу са одредбама:

1. Правилника о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar ("Сл. гласник РС", бр. 37/13, 87/15),
2. Правилника о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar ("Сл. гласник РС", бр. 86/2015) и
3. Техничким условима за изградњу у заштитном појасу гасоводних објеката (датим у наставку текста).

ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ У ЗАШТИТНОМ ПОЈАСУ ГАСОВОДНИХ ОБЈЕКТА

1. Дистрибутивни гасовод од челичних цеви МОР до 16 bar и челичних гасовода и гасовода од полиетиленских цеви МОР ≤ 4bar

Општа правила грађења:

гасовод од челичних цеви МОР до 16 bar
Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода. Минимално растојање темеља објеката од гасовода од је 3 m. При планирању саобраћајница и уређењу терена потребно је поштовати прописане висине надслоја у односу на укопан гасовод у зависности од услова вођења (у зеленој површини, испод коловоза и сл.). Минимална висина надслоја у односу на укопан гасовод у зеленој површини је 0,8 m. Минимална висина надслоја у односу на укопан гасовод у тротоару (рачунајући од горње ивице цеви до горње коте тротоара) је 1,0 m. Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама, оса гасовода је по правилу под правим углом у односу на осу саобраћајнице. У колико то није могуће извести дозволена су одступања до угла од 60 °. Приликом укрштања гасоводаса саобраћајницама минимална висина надслоја од горње ивине гасовода до горње коте коловозне конструкције, без примене посебне механичке заштите. ако се статичким прорачуном цевовода на саобраћајно оптерећење утврди да је то могуће, износи 1,35 m. Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције када се гасовод механички штити

полагањем у заштитну цев, износи 1,0 m, ако се статичким прорачуном цевовода на саобраћајно оптерећење утврди да је то могуће. Полагање гасовода дуж саобраћајнице се врши без примене посебне механичке заштите ако се статичким прорачуном цевовода на саобраћајно оптерећење утврди да је то могуће, с тим да минимална дубина укопавања од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције пута у том случају износи 1,35 m, а све у складу са условима управљача пута. Приликом укрштања гасовода са регулисаним воденим токовима минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до дна регулисаних корита водених токова износи 1,0 m. односно приликом укрштања гасовода са нерегулисаним воденим токовима минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до дна нерегулисаних корита водених токова износи 1,5 m.
гасовод од челичних и полиетиленских цеви $MOP \leq 4bar$
Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода. Минимално растојање темеља објеката од гасовода од је 1,0 m. При планирању саобраћајнице и уређењу терена потребно је поштовати прописане висине надслоја у односу на укопан гасовод у зависности од услова вођења (у зеленој површини. испод коловоза и сл.). Минимална висина надслоја у односу на укопан гасовод у зеленој површини је 0.8 m. Минимална висина надслоја у односу на укопан гасовод у тротоару (рачунајући од горње ивице цеви до горње коте тротоара) је 1,0 m. Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама и пругама, оса гасовода је по правилу под правим углом у односу на осу саобраћајнице. Уколико то није могуће извести дозволена су одступања до угла од 60°. Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције, без примене посебне механичке заштите, ако се статичким прорачуном цевовода на саобраћајно оптерећење утврди да је то могуће износи 1,35 m. Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције када се гасовод механички штити полагањем у заштитну цев, износи 1,0 m, ако се статичким прорачуном цевовода на саобраћајно оптерећење утврди да је то могуће. Полагање гасовода дуж саобраћајнице се врши без примене посебне механичке заштите ако се статичким прорачуном цевовода на саобраћајно оптерећење утврди да је то могуће, с тим да минимална дубина укопавања од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције пута у том случају износи 1,35 m, а све у складу са условима управљача пута. Приликом укрштања гасовода са регулисаним воденим токовима минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до дна регулисаних корита водених токова износи 1,0 m, односно приликом укрштања гасовода са нерегулисаним воденим токовима минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до дна нерегулисаних корита водених токова износи 1,5 m. При паралелном вођењу гасовода са другим инсталацијама, потребно је поштовати Правилник о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гасовода притиска до 16 bar:

Табела 13: Минимална дозвољена хоризонтална растојања подземних гасовода од стамбених објеката, објеката у којима стално или повремено борави већи број људи (од ближе ивице цеви до темеља објекта) су:

	$MOP \leq 4 \text{ bar}$ (m)	$4 \text{ bar} < MOP \leq 10 \text{ bar}$ (m)	$10 \text{ bar} < MOP \leq 16 \text{ bar}$ (m)
Гасовод од челичних цеви	1	2	3
Гасовод од полиетиленских цеви	1	3	–

Напомена: Растојања се могу изузетно смањити на минимално 1m уз примену додатних мера заштите при чему се не сме угрозити стабилност објеката

Табела 14. Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних челичних гасовода $10 \text{ bar} < MOP \leq 16 \text{ bar}$ са другим гасоводима, инфраструктурним и другим објектима

	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно вођење

Гасоводи међусобно	0,20	0,60
Од гасовода до водовода и канализације	0,20	0,40
Од гасовода до вреловода и топловода	0,30	0,50
Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,50	1,00
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел. каблова	0,30	0,60
Од гасовода до телекомуникационих и оптичких каблова	0,30	0,50
Од гасовода до водова хемијске индустрије и технолошких флуида	0,20	0,60
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 m ³		3,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета најмање 3 m ³ највише 100 m ³	-	6,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 100 m ³		15,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 10 m ³		5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета најмање 10 m ³ највише 60 m ³		10,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 60 m ³		15,00
Од гасовода до шахтова и канала	0,20	0,30
Од гасовода до високог зеленила	-	1,50
* растојање се мери до габарита резервоара		
Није дозвољено паралелно вођење подземних водова изнад и испод гасовода. Није дозвољено постављање шахта изнад гасовода. Приликом укрштања, гасовод се по правилу поставља изнад канализације. Уколико се мора поставити испод, неопходно је применити додатне мере ради спречавања евентуалног продора гаса у канализацију. Растојања дата у табели могу се изузетно смањити на кратким деоницама гасовода дужине до 2,0 m, уз примену физичког обезбеђења од оштећења приликом каснијих интервенција на гасоводу и предметном воду, али не мање од 0,2 m при паралелном вођењу, осим растојања од гасовода до постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова.		

Табела 15. Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних челичних и ПЕ гасовода МОР ≤ 4 бар са другим гасоводима, инфраструктурним и другим објектима

	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,20	0,40
Од гасовода до водовода и канализације	0,20	0,40
Од гасовода до вреловода и топловода	0,30	0,50
Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,50	1,00
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел. каблова	0,20	0,40
Од гасовода до телекомуникационих и оптичких каблова	0,20	0,40
Од гасовода до водова хемијске индустрије и технолошких флуида	0,20	0,40
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 m ³		3,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета најмање 3 m ³ највише 100 m ³	-	6,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 100 m ³		15,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 10 m ³		5,00

Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета најмање 10 m ³ највише 60 m ³		10,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 60 m ³		15,00
Од гасовода до шахтова и канала	0,20	0,30
Од гасовода до високог зеленила	-	1,50
* растојање се мери до габарита резервоара		
Није дозвољено паралелно вођење подземних водова изнад и испод гасовода. Није дозвољено постављање шахта изнад гасовода. Приликом укрштања, гасовод се по правилу поставља изнад канализације. Уколико се мора поставити испод, неопходно је применити додатне мере ради спречавања евентуалног продора гаса у канализацију. Растојања дата у табели могу се изузетно смањити на кратким деоницама гасовода дужине до 2,0 m, уз примену физичког обезбеђења од оштећења приликом каснијих интервенција на гасоводу и предметном воду, али не мање од 0,2 m при паралелном вођењу, осим растојања од гасовода до постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова.		

Табела 16. Минимална хоризонтална растојања подземних челичних гасовода MOP 16 bar и полиетиленских гасовода MOP 4 bar од надземне електромереже и стубова далековода

Минимално растојање		
Називни напон	при укрштању (m)	при паралелном вођењу (m)
1 kV ≥ U	1	1
1 kV < U ≤ 20 kV	2	2
20 kV < U ≤ 35 kV	5	10
35 kV < U	10	15

Минимално хоризонтално растојање се рачуна од темеља стуба далековода, при чему се не сме угрозити стабилност стуба.

Табела 17: Минимална хоризонтална растојања спољне ивице надземних гасовода од других објеката или објеката паралелних са гасоводом су:

Зграде и објекти у индустријском комплексу	Растојање (m)
Од гасовода до извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	10
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова	15
Од гасовода до осталих индустријских објеката који су разврстани у прву и другу категорију угрожености од пожара у складу са посебним прописом	10
Ближа шина неелектрификованог индустријског колосека уз услов да евентуално исклизнуће композиције не може угрозити гасовод	5
Путеви у оквиру фабрике или предузећа	1
Темељ стуба гасовода до подземних инсталација	1
Ограда откривеног електроенергетског разводног постројења и трансформаторске станице	10
Трафостаница у објекту	5
Стубна трафостаница	10
Место испуштања растопљеног метала и извора отвореног пламена	10

2. Локација MPC, MC и PC

Табела 18. Минимална хоризонтална растојања MPC, MC и PC од стамбених објеката и објеката у којима стално или повремено борави већи број људи

Капацитет m ³ /h	МОР на улазу		
	МОР ≤ 4 bar	4 bar < МОР ≤ 10 bar	10 bar < МОР ≤ 16 bar
до 160	уз објекат (отвори на објекту морају бити ван зона опасности)	3,0 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	5,0 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)
од 161 до 1500	3,0 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	5,0 m или уз објекат (на зид или према зиду без отвора)	8,0 m
од 1501 до 6000	5,0 m	8,0 m	10,0 m
од 6001 до 25000	8,0 m	10,0 m	12,0 m
преко 25000	10,0 m	12,0 m	15,0 m
Подземне станице	1,0 m	2,0 m	3,0 m

Табела 19. Минимална хоризонтална растојања MPC, MC и PC од осталих објеката

Објекат	MOP на улазу		
	MOP ≤ 4 bar	4 bar < MOP ≤ 10 bar	10 bar < MOP ≤ 16 bar
Коловоз градских саобраћајница	3 m	5 m	8 m
Локални пут	3 m	5 m	8 m
Државни пут, осим аутопута	8 m	8 m	8 m
Аутоопут	15 m	15 m	15 m
Интерне саобраћајнице	3 m	3 m	3 m
Јавна шеталишта	3 m	5 m	8 m
Извор опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	10 m	12 m	15 m
Извор опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова	10 m	12 m	15 m
Трансформаторска станица	10 m	12 m	15 m
Надземни електропроводови	0 bar < MOP ≤ 16 bar:		
	1 kV ≥ U	Висина стуба + 3 m*	
	1 kV < U ≤ 110 kV	Висина стуба + 3 m**	

* али не мање од 10 m.

** али не мање од 15 m. Ово растојање се може смањити на 8 m за водове код којих је изолација вода механички и електрично појачана

Минимално хоризонтално растојање MPC, MC и PC од трамвајских пруга мери се од ближе ивице шине, а растојање од јавних путева мери се од ивице коловоза.

За зидане или монтажне објекте MPC, MC и PC минимално хоризонтално растојање се мери од вида објекта.

У зависности од притиска заштитни појас гасовода је:

- 1) за ПЕ и челичне гасоводе МОР ≤ 4bar – по 1 m од осе гасовода на обе стране;
- 2) за челичне гасоводе 4 bar < МОР ≤ 10 bar – по 2 m од осе гасовода на обе стране;
- 3) за ПЕ гасоводе 4 bar < МОР ≤ 10 bar – по 3 m од осе гасовода на обе стране;
- 4) за челичне гасоводе 10 bar < МОР ≤ 16 bar – по 3 m од осе гасовода на обе стране.

У заштитном појасу гасовода не смеју се изводити радови и друге активности изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 m без писменог одобрења оператора дистрибутивног система.

У заштитном појасу гасовода забрањено је садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

3. Посебне мере заштите изграђених гасовода при извођењу радова

У случајевима кад се локацијски услови издају само на основу планског документа (без прибављања услова) потребно је предвидети посебне мере заштите изграђених гасовода.

1. У појасу ширине по 3 m са сваке стране, рачунајући од осе дистрибутивног гасовода МОР 16 и 4 bar, на местима укрштања и паралелног вођења, предвидети извођење свих земљаних радова ручним ископом. На растојању 1 m до 3 m ближе ивице рова од спољне ивице гасовода, могуће

- је предвидети машински ископ у случају кад се пробним ископима ("шлицовањем") недвосмислено утврди тачан положај гасовода и кад машински ископ одобри представник ЈП "Србијагас" на терену.
2. Уколико на местима укрштања и/или паралелног вођења дође до откопавања гасоводне цеви, оштећена изолациона трака се мора заменити новом. Замену обавезно изводе радници ЈП "Србијагас" о трошку инвеститора, а по достављању благовременог обавештења.
 3. Зколико на местима укрштања и/или паралелног вођења дође до откопавања гасоводне цеви и оштећења гасовода о овоме се хитно мора обавестити ЈП "Србијагас" ради предузимања потребних мера које ће се одредити након увида у стање на терену.
 4. случају оштећења гасовода, које настане услед извођења радова у зони гасовода, услед непридржавања утврђених услова, као и услед непредвиђених радова који се = могу приликом извођења објекта, инвеститор је обавезан да сноси све трошкове санације на гасоводним инсталацијама и надокнади штету насталу услед евентуалног прекида дистрибуције гаса.
 5. Приликом извођења радова грађевинска механизација мора прелазити трасу гасовода на обезбеђеним прелазима урађеним тако да се не изазива појачано механичко напрезање гасовода.
 6. Употреба вибрационих алата у близини гасовода је дозволена уколико не утиче на механичка својства и стабилност гасовода.
 7. У зони 5 m лево и десно од осе гасовода не дозвољава се надвишење (насипање постојећег терена), скидање хумуса, односно промена апсолутне коте терена која је постојала пре извођења радова.
 8. Приликом извођења радова у зонама опасности и код ослобођене гасоводне цеви потребно је применити све мере за спречавање изазивања експлозије или пожара: забрањено је радити са отвореним пламеном, радити са алатом или уређајима који могу при употреби изазвати варницу, коришћење возила који при раду могу изазвати варницу, коришћење електричних уређаја који нису у складу са нормативима прописаним у одговарајућим стандардима SRPS за противексплозивну заштиту, одлагање запаливих материја и држање материја које су подложне самозапаљењу.
 9. 10). Инвеститор је обавезан, у складу са Законом о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника (Сл. гласник РС, бр. 4/2009), да 10 дана пре почетка радова у заштитном појасу гасовода, обавести "Србијагас" у писаној форми, како би се обезбедило присуство нашег представника за време трајања радова у близини гасовода.
 10. Контрола спровођења мера из ових услова врши се о трошку Инвеститора.

4. Заштита гасовода — израда пројектно — техничке документације

У колико постоји потреба за изградњом објеката у оквиру плана за које се не може обезбедити поштовање услова о потребним удаљењима и нивелационим растојањима од гасних инсталација, потребно је предвидети заштиту гасовода постављање гасовода у заштитну цев, механичку заштиту гасовода и/или измештање гасовода. Измештање дистрибутивних гасовода се може извести само у јавну површину. За измештени гасовод је потребно обезбедити плански основ са елементима за детаљно спровођење за нову трасу гасовода.

За заштиту гасовода за коју је неопходна интервенција на гасоводу потребно је пре усвајања плана прибавити начелну сагласност ЈП "Србијагас". Прибављена начелна сагласност је привремена до склапања Уговора о измештању са ЈП "Србијагас" којим се дефинишу све међусобне обавезе Инвеститора објеката у оквиру плана и ЈП "Србијагас".

Склапање Уговора се покреће на основу обраћања Инвеститора објеката у склопу плана Писмом о намерама за склапање Уговора о измештању, а све у складу са чланом 322 Закона о енергетици.

Измештање гасовода и/или изградња дела гасовода се ради у посебном поступку (по посебној грађевинској дозволи).

Сви трошкови приликом извођења радова на заштити гасовода и измештању гасовода и/или изградња дела гасовода (као последице измештања гасовода) падају на терет Инвеститора новопроектваног објекта у оквиру плана.

2.1.2.8. Правила уређења и грађења комуналних објеката

Изградња комуналних објеката и уређење комуналних површина ће се вршити на дефинисаним просторима одређене намене, а у складу са потребама и условима и нормама који дефинишу одређену област (гробља, водозахват, ППОВ, паркови, заштитно зеленило и др). На истим површинама ће се вршити изградња и пратећих садржаја неопходних за несметано функционисање садржаја.

Изградња инфраструктуре ће се вршити у складу са предложеним трасама датим у графичким прилозима, уз дату могућност одступања што зависи од услова и правила грађење одређених инфраструктурних коридора, месних прилика и др.

Гробља

За изградњу новог гробља обавезна је израда Плана детаљне регулације. Урбанистичкој разради локације мора да предходи израда геолошког елабората и одговарајућег документа о утицају изградње гробља на животну средину.

Постојећа гробља у осталим насељима, изван општинског центра, могу се, уз претходно решавање имовинских односа, проширити и на остало земљиште изван утврђених грађевинских подручја.

Димензионисање гробља зависи од: броја становника гравитационог подручја (планирано стање), стопе морталитета, ротационог турнуса, димензије гробног места, система сахрањивања и организације парцеле и заступљености функција на гробљу.

Од различитих метода прорачуна, у нашим условима уобичајена је примена методе Швенкела, по којој се одређује потребни капацитет гробља:

Број гробних места: $G = (K/1000) \times S \times T \times 1.25$

K – стопа морталитета (број умрлих годишње на 1000 становника)

S - броја становника

T – ротациони турнус

Пример прорачуна:

Број гробних места: $G = (8/1000) \times 22974 \times 25 \times 1.25$

$G = 5743.5$

Површина парцеле $PP = G_m \times G$

$PP = 8.5m^2 \times 5743.5$

$PP = 4.9ha$

Површина гробља $PG = PP + 2/3PP$

$PG = 4.9 + 2/3 \times 4.9$

$PG = 8.16ha$

Правила регулације за уређење гробља:

- Гробље се састоји од површине за сахрањивање и приступне површине која је величином и опремљеношћу у складу са величином површине за сахрањивање. Минимум комуналне опремљености гробља представља плато са чесмом, решеном одводњом употребљене воде и површинске воде са платоа (по потреби септичка јама) и капелом, потребних капацитета, са обавезним електричним прикључком, јавним тоалетом, а по потреби и надстрешницом, тремом, помоћним просторијама и сл..

- Површину за сахрањивање треба поделити на гробна поља у којима се предвиђа сахрањивање у једном гробном месту: једног умрлог лица, два умрла лица, три или четири умрла лица.

- ширина бетонских прилазних стаза је 1,3m, а растојање између гробних места 0,5m.

Габарит гробног места износи:

- за једно умрло лице је 1,1x2,4m,
- за два умрла лица 2,0x2,4m,
- за три умрла лица је 2,9x2,4m,
- за четири умрла лица је 3,8x2,4m,
- дубина сахрањивања износи 1,6m.

- Гробно поље треба решити у стилу пејзажног парка обogaђено мањим пластикама или једноставним малим плочама од камена са уклесаним именима покојника. Гробно место са припадајућом комуникацијом је величине 3,0 x 2,5m.

- На гробљу треба предвидети ортогоналан распоред гробних места ради оптималне искоришћености земљишта, уз јеноставније облежавање на терену и истовремено максимално озелењавање међупростора.

- Надгробни споменици се раде од природног камена на одговарајућем постољу. Висине надгробних споменика се типизирају на димензије по висини од 80cm, 100cm и 120cm, а ширине за појединачна гробна места су 60cm, а за двојна гробна места су 120cm.

Опремање постојећих гробља недостајућом инфраструктуром се ради по правилима која важе за изградњу нових гробља.

За проширење постојећег гробља обавезна је израда Урбанистичког пројекта којим ће се и постојеће гробље и проширени део сагледати као целина, међусобно повезати и инфраструктурно опремити. Израда Урбанистичког пројекта на подручјима сеоксих гробаља није неопходна ако се планира уређење постојећег гробља и опремање садржајима комуналне инфраструктуре и помоћним објектима.

Објекти за управљање отпадом

Према Програму управљања отпадом у Републици Србији 2022-2031.године (2022.год.) предвиђено је да се отпад са територије општине Рача и даље, као и до сада, одвози на регионалну санитарну депонију у Лапову, док се на територијама јединица локалних самоуправа које припадају овој регионалној санитарној депонији (као регионалном центру) предвиђа успостављање мреже центара за сакупљање отпада: у зависности од густине насељености, биће успостављен један или више центара за сакупљање отпада у свакој општини (број и распоред центара ће се утврдити на регионалном нивоу).

Центри ће функционисати као „рециклажна дворишта”, где ће грађани доносити отпад који се не сме одлагати у контејнере за отпад из домаћинства, укључујући нпр. кабасти отпад, посебне врсте отпада, зелени отпад, опасан отпад из домаћинства, отпад од електричне и електронске опреме, батерије и слично.

Након процене регионалних потреба, успоставиће се и довољан капацитет за трансфер станице за претовар отпада.

Такође је могућа и изградња малих линија за компостирање органског комуналног отпада и увођење кућног компостирања у руралним и полу-урбаним срединама.

Отпад на територији општине ће се сакупљати у одговарајућим судовима (кантама и контејнерима) за одвојено сакупљање комуналног отпада (комуналног отпада из домаћинства и биоразградивог отпада) који покрива 100% становништва.

Предвиђено је и затварање несанитарних депонија и уклањање дивљих депонија, укључујући рекултивацију затворених депонија и санацију локација дивљих депонија у регионима у којима раде санитарне депоније.

Престанак рада и спречавање одлагања отпада на несанитарним депонијама и сметлиштима укључује јефтине мере као блокирање прилазних путева, ограђивање територије, постављање знакова са информацијама и друге радње које ће се изабрати као најефикасније у сваком конкретном случају.

Техничку документацију за изградњу трансфер станица и рециклажних дворишта треба радити усклађено синхронно са техничком документацијом за изградњу Регионалне депоније, као делове јединственог функционалног система, а према условима локације сваког појединачног објекта.

Трансфер станице су на листи Пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину. За Рециклажна дворишта није прописана обавеза израде процене утицаја на животну средину.

Код дефинисања локације и техничких решења трансфер станица треба поштовати стандарде заштите животне средине из позитивних прописа РС, као и стандарде ЕУ директива у овој области, а ускладу са најбољом примењивом праксом у у овој области.

Услови за трансфер-станицу

У принципу, у складу са одредбама Уредбе о одлагању отпада (Сл. Гласник РС бр. 92/10), пожељно је да трансфер станица (слично као и депоније) буде на приступачним локацијама поред јавног пута, што ближе градском насељу, како због мањих трошкова транспорта комуналног отпада, тако и због могућности да што више грађана донесе да прода издвојене секундарне сировине, односно да одложи кућни отпад који има карактер опасног.

Трансфер станица треба да садржи:

- колску вагу за мерење и евиденцију довеженог отпада;
- систем за претовар и сабијање отпада у великим контејнерима за транспорт на регионалну депонију;
- простор за смештај прес контејнера, као и паркинг за возила за отпад;
- систем за пријем, откуп и привремено одлагање секундарних сировина раздвојених на месту настанка;
- засебан простор са опремом за привремен пријем комуналног опасног отпада (становништво и привреда), као и неутралног медицинског отпада који није решен интерним плановима локалних генератора отпада;
- простор са објектима и опремом за касацију кабастог отпада;
- компостану за компостирање биолошког отпада уколико је то економски оправдано;
- пратећи инфраструктурни системи: контејнер за особље са инсталацијом санитарне воде, канализације, струје, грејања; систем за гашење пожара, ограда и капија, приступни асфалтни пут.

Вода за пиће обезбеђује се прикључком на јавни водовод, или из прикладних резервоара.

Санитарне отпадне воде се скупљају у посебан резервоар са уређајем за третман тих вода, или одводе у јавни канализациони систем.

Плато трансфер станице за манипулацију и кретање возила је од армираног бетона тако да нема прљања точкова возила и растурања отпада.

На трансфер станици се обезбеђује стално присуство посаде/чувара.

Предвиђа се израда заштитног појаса од дрвећа и другог растиња.

Привремено складиштење секундарних сировина врши се у одвојеним наменским контејнерима, мешања нису дозвољена.

Уколико се трансфер станица налази на већем растојању од прикључка на електродистрибутивни систем могуће је соларним ћелијама обезбедити потребну енергију за све потрошаче, осим пресе за сабијање отпада.

Услови за рециклажно двориште и рециклажно острво

РЕЦИКЛАЖНО ДВОРИШТЕ је посебно опремљено место за издвојено одлагање дела комуналног отпада и отпада који има карактеристике опасног отпада, а настаје у домаћинствима. Опасан отпад који настаје у

домаћинствима је углавном амбалажа од кућне хемије, затим отпадно уље, ауто делови, батерије, лекови са истеклим роком важења, амбалажа и остаци фарби и растварача и сл. Рециклажно двориште има могућност за издвојено одлагање мањег или већег броја различитих отпадних материјала. У оквиру рециклажног дворишта могуће је издвојено одлагати неопасан и опасан отпад. Рециклажно двориште може бити уређена јавна површина на којој су постављене посуде за одлагање различитих врста отпада или простор са халом намењеном разврставању и привременом складиштењу посебних врста отпада. У рециклажним двориштима може се, али и не мора вршити додатна обрада отпада. Главна улога рециклажних дворишта је прихват и привремено складиштење отпада. Она представљају места на којима треба обезбедити одвојено сакупљање папира, картона, стакла, пластике, метала, зеленог (биоразградивог) отпада, као и опасних отпада (батерија, акумулатора, лекова), где ће бити постављене специјалне посуде, заштићене од нежељених ефеката, цурења, ширења непријатних мириса, испаравања, неовлашћеног приступа и сл. Такође, рециклажна дворишта су уједно и места где грађани могу добити информације о поступању с отпадом, начинима смањења количина отпада и његовој употреби. За одвојено сакупљање комуналног отпада путем рециклажног дворишта, потребно је применити следеће мере заштите за изграђени објекат:

- ☐ обезбедити локације за радне и манипулативне површине од 500 m² до 1.000 m² са свим потребним инфраструктурним објектима и прикључцима (струја, вода, телефон, непропусна подлога, канализациона мрежа са сепаратором, објекат за запослене);
- ☐ критеријум за изградњу једног рециклажног дворишта је и гравитационо подручје пречника од 1 до 3 km;
- ☐ радно време треба прилагодити начину живота и потребама становништва;
- ☐ надзор над радом рециклажног дворишта поверити квалификованом и обученом особљу;
- ☐ предвидети издвојено сакупљање само оног отпада за које је осигурано поступање у складу са захтевима целог система (корисни део комуналног отпада и опасан отпад);
- ☐ отпад се мора складиштити одвојено по саставу, врсти и агрегатном стању;
- ☐ мора бити ограђено и подна површина мора бити непропусна и отпорна на утицај ускладиштеног отпада.

С обзиром на структуру комуналног отпада предвидети посуде одговарајуће запремине за: папир, картон; стакло; ПЕТ амбалажу; металне лименке; стиропор; текстил; зелени отпад (трава, лишће, грање и сл.); кућне апарате (бела техника); метале, каблове; акумулаторе; батерије; отпадно моторно уље и сл. Рециклажна дворишта имају низ предности као што су:

- ☐ успостављање близу генератора отпада;
- ☐ мања контаминација околног простора, због мање дужине транспорта отпада;
- ☐ секундарне сировине овако одложене, постижу бољу цену на тржишту јер су мање запрљане;
- ☐ смањују цену одлагања, транспорта и третмана комуналног отпада;
- ☐ овако одложене сировине се одмах могу пласирати и прерађивати;
- ☐ може се вршити контрола квалитета секундарних сировина на лицу места.

Када не постоје услови за одвијање рециклаже у рециклажним двориштима због ограничавајућих фактора, као што су финансијска исплативост или недостатак простора за привремено складиштење материјала који чекају раздвајање, рециклажа се обавља у централном постројењу (регионалној депонији изван подручја општине Бела Црква).

РЕЦИКЛАЖНА ОСТРВА представљају подврсту рециклажног дворишта за оне рециклажне материјале који се стварају у највећим дневним количинама: папир, стакло, и ПЕТ амбалажа. То су места на којима ће се постепено уводити примарна рециклажа, односно одвајање отпада на самом извору његовог настанка. Састоје се од уређене површине са одговарајућим типом и количином посуда за сепаратно издвојене материјале. Када је реч о избору микролокације, резултати истраживања која су вршена за потребе утврђивања оптималних локација на којима би се постигао највећи ефекат сакупљања секундарних сировина и отпада уопште, показали су да се најбољи učinак постиже у случају када су узете у обзир следеће мере:

1. Максимална удаљеност од места становања до зеленог острва треба да буде око 350 m', а у другој фази и мање од око 200 m' и да гравитира минимално 750 становника;
2. Локације које су становници већ раније самоиницијативно одабрали, тј. на којима су већ стекли одређене навике за одлагање отпада;
3. Локације које су ван директног видног поља, али у непосредној близини и приступачне што већем броју пешака;
4. Локација зеленог острва мора бити асфалтирана површина с добром дренажом за пријем атмосферских вода и обезбеђеним условима за одржавање хигијене;
5. Локације и простор зелених острва морају бити уочљиве, осветљене, прегледне и довољно велике за смештај предвиђених контејнера, као и за манипулацију приликом пражњења.

Пожељно их је позиционирати крај саобраћајница, како би се обезбедио лакши приступ возилима при сакупљању отпада.

Систем за компостирање органског отпада је засебна, оградом и капијом одвојена, функционална целина у оквиру трансфер станице.

Постојећа неуређена („дивља“) сметлишта

Сва постојећа неуређена „дивља“ сметлишта потребно санирати и рекултивисати на основу пројектне документације, а уколико сенека од ових локација буде користила као трансфер стаица, мора се уредити у складу са прописима.

Сточно гробље (јаме–гробнице)

За уклањање животињских лешева не постоји уређена локација. Ово питање ће се решити на регионалном нивоу. Уколико би се евентуална локација нашла на територији општине Рача, детаљно уређење оваквог комплекса јаме-гробнице за нешкодљиво уклањање угинулих животиња и животињских конфиската треба да буде у складу са важећим правилницима: Правилник о начину нешкодљивог уклањања и искоришћавања животињских лешева - "Службени гласник СРС", бр. 7/81 и Правилник о начину нешкодљивог уклањања животињских лешева и отпадака животињског порекла и о условима које морају да испуњавају објекти и опрема за сабирање, нешкодљиво уклањање и утврђивање узрока угинућа и превозна средства за транспорт животињских лешева и отпадака животињског порекла - "Службени гласник СФРЈ", бр. 53/89 и "Службени гласник РС" бр. 31/11.

С обзиром да је сточно гробље најнеповољнији начин уклањања лешина и конфиската с хигијенског и епизоотиолошког стајалишта услови за избор локације и изградњу сточног гробља су:

- локација јаме мора бити изван насеља, на оцедном терену (крупно гранулирано тло) са довољним протоком ваздуха;
- ниво подземних вода не сме бити виши од 2,5-3,0м испод површине тла;
- сточно гробље мора бити ограда од бетона или цигле. На врху ограде мора бити бодљикава жица;
- унутар локације треба да има објекат са текућом водом, прибором за секцију лешева, прање и дезинфекцију;
- након секције лешина се закопава 2,0м испод површине земље с направљеном хумком;
- за велике животиње треба место површине 4,0м², а за мале 2,0м²;
- свака лешина се закопава у засебну јаму;
- временски турнус за сточна гробља је 10-15 година;
- сточно гробље се не сме користити за напасање, а за садњу неке културе се може користити тек 26 година након престанка употребе. До тада се на њему може садити само дрвеће.

За случај наглог помора (епидемије) стоке саставни део сточног гробља треба да представља и јама гробница, за истовремено збрињавање већег броја угинулих животиња.

Јама гробница се може градити и као засебан објекат изван насељеног места. За одабир локације је важан ниво подземних вода и гранулометријски састав тла. Прикладна ширина јаме је 3,0-5,0м, а дубина 8,0-15,0м. Дно треба бити најмање 1,0м изнад нивоа подземних вода. На дно се ставља дренажни слој дебљине 0,5-1,0м од туцаника или ломљеног црепа. На 1,0м од дна стављају се две гвоздене шипке (цеви или шине које формирају мрежу налик роштиљу) на којима се лешина задржава. Јама се зида на суво и на врху се затвара армирано-бетонском плочом која уједно служи и као сто за секцију.

Бочни зидови јаме-гробнице треба да буду зидани са плочом и поклопцем који се и закључава и вентилационом цеви. Плоча треба да буде издигнута од околног терена, тако да се атмосферске воде не сливају у јаму гробницу. Дубина јаме-гробнице је најмање 5 m, а дно мора да буде најмање 1 m изнад највишег нивоа подземних вода.

Око сточног гробља је неопходно формирати заштитно зеленило од аутохтоних врста, цео комплекс оградити и обезбедити прилазни пут и остале инфраструктурне садржаје (струја, вода).

Остали комунални објекти

Правила уређивања и грађења за објекте сточних пијаца, сајмова и изложби наведена су у делу који се односи на прваила грађења за пољопривредно земљиште.

Грађење зелених пијаца спроводи се у складу са урбанистичким планом, а за насеља за која није предвиђена израда урбанистичког плана, у складу са техничким прописима за ову врсту објеката.

2.1.3. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА, КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ

Степен комуналне опремљености на територији општине се изузетно разликује у зависности од тога да ли су подручја у урбаним или руралним целинама. У насељима која се удаљавају од центра општине опремљеност инфраструктуром је све лошија јер сем електро и телефонске мреже у појединим насељима постоје и водоводне мреже са локалних изворишта, а без канализационе мреже.

Просторним планом се предвиђа изградња нових и „надградња“ – реконструкција постојећих инфраструктурних мрежа у урбаном подручју таквог капацитета који ће задовољити потребе постојећих и нових корисника. У том подручју је обавезно прибављања услова за прикључивање објеката на инфраструктурне мреже од одговарајућих надлежних предузећа која газдују инфраструктурним мрежама као предуслов код добијања локацијских услова и грађевинске дозволе.

Минимални степен комуналне опремљености грађевинске парцеле је:

-У подручјима где постоји насељска мрежа инфраструктуре је да објекат има приступ на јавну површину (саобраћајницу) или обезбеђен приступ-службеност пролаза преко парцеле суседа (уз његову сагласност), прикључак на водоводну и канализациону мрежу и прикључак на електричну енергију. До реализације јавне канализационе мреже на парцелама се за потребе евакуације отпадних вода дозвољава изградња појединачних или заједничких водонепропусних сенгрупа (септичких јама), у свему према техничким нормативима прописаним за ову врсту објеката. До реализације водоводне мреже може се користити и бунар или каптирани извор уз обезбеђење потврде о исправности воде издате од надлежне институције.

-у подручјима где не постоји насељска мрежа инфраструктуре за потребе зградње нових стамбених објеката је да граевинска парцела има излаз на јавну површину (саобраћајницу) или обезбеђен приступ-службеност пролаза преко парцеле суседа (уз његову сагласност)

2.1.4.УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА И НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ, МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И НЕСРЕЋА И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДМБРАНУ ЗЕМЉЕ

2.1.4.1. Заштита животне средине

Планиране мере заштите животне средине представљају **перманентне активности**, њихова реализација почиње одмах и примењују се у току целог планског периода.

Заштита ваздуха

Заштита ваздуха остварује се предузимањем мера систематског праћења квалитета ваздуха, смањењем загађивања ваздуха загађујућим материјама испод прописаних граничних вредности имисије, предузимањем потребних мера за смањење емисије, као и праћењем утицаја загађеног ваздуха на здравље људи, природна добра и животну средину.

Очување квалитета ваздуха на подручју општине и остваривање вишег нивоа квалитета ваздуха у општинском центру и осталим насељима, привредним зонама и дуж јачих саобраћајних праваца, засниваће се на остваривању планских поставки и примени мера заштите у домену:

1) смањења нивоа емисије из постојећих извора

- применом еколошки повољније технологије у котловским постројењима у Рачи, као и на осталим изворима аерозагађења;
- преиспитивањем режима саобраћаја у ширем центру града, повећањем проточности главних градских саобраћајница и популаризацијом железничког и бициклическог саобраћаја;
- коришћењем гаса и алтернативних горива (биогас и др.) у свим возилима друмског саобраћаја;
- развојем система даљинског грејања у општинском центру и усклађивањем режима рада постојећих котларница и индивидуалних ложишта са прописима; и
- повећањем потрошње обновљивих и еколошки прихватљивих извора енергије за грејање домаћинства и коришћење у пољопривредној производњи (ветар, сунчева енергија,

биомаса, ...).

2) ограничавања емисије из нових извора

- спречавањем додатних емисија из нових извора које би погоршале квалитет ваздуха у насељима и зонама на подручју општине;
- израдом Студије процене утицаја при реконструкцији постојећих и изградњи нових објеката, као и при извођењу радова који могу угрозити квалитет ваздуха; и
- применом најбоље доступне технологије у свим новим привредним објектима, што представља и законску обавезу ради добијање интегрисане дозволе предузећа (БАТ технологије).

3) успостављања система мониторинга квалитета ваздуха

- увођењем мерних места за контролу квалитета ваздуха (пре свега у централној зони општине, у индустријским зонама и дуж главних саобраћајних праваца);
- попис извора загађења и вођење евиденције о стању загађености из ових извора,
- одређивање и формирање санитарно заштитних зона око већих индустријских и комуналних објеката – загађивача ваздуха, као и
- формирање зелених појасева дуж јавних путева првог реда, а нарочито дуж деоница пута које ће тангирати зоне становања и јавних функција ради редукције запрашености и негативног утицаја издувних гасова.

Заштита и очување квалитета ваздуха на подручју општине Рача, обухвата мере превенције и контроле емисије загађујућих материја из свих извора загађења (покретних и стационарних), како би се спречио и умањио њихов утицај на квалитет ваздуха и минимизирали потенцијално негативни ефекти на животну средину и здравље становништва. У складу са наведеним примењују се **конкретне опште смернице, мере и задаци у домену заштите ваздуха:**

- планско и урбанистичко уређивање простора, целина и зона сагласно смерницама, мерама и условима стратешке процене утицаја планова на животну средину;
- за целине и зоне (становање високих густина, становање са привређивањем, радне и индустријске зоне, издвојени комплекси), обавезна је процена утицаја на квалитет ваздуха са аспекта избора енергента за топлфикацију (гасификацију);
- подстицање смањења броја индивидуалних котларница, развијање и фазно увођење система централизованог снабдевања енергијом;
- подстицање коришћења еколошки прихватљивијих енергената, обновљивих извора енергије и увођење енергетске ефикасности;
- обавезно је (фазно) подизање стандарда и нивоа комуналне хигијене општинског центра и осталих насеља у мрежи насеља;
- обавезно је обострано/једнострано озелењавање градских и осталих насељских саобраћајница свих рангова и категорија и озелењавање свих површина у функцији саобраћаја (паркинг-простора, платоа);
- фазна реконструкција постојећих и планирање зелених површина свих категорија, према просторним, локацијским условима и рангу насеља у мрежи насеља;
- подизање пољозаштитних (ветрозаштитних) појасева на правцима доминатног ветра, у зонама интензивне пољопривредне производње и зонама могућих извора загађивања;
- спречавање увођења ЕОП технологија (технологије третмана загађења на крају производног процеса) у процес производње и подстицање чистих технологија;
- реконструкција постојећих и изградња планираних пројеката (објеката, технологија, инфраструктуре) потенцијалних загађивача ваздуха, могућа је уз обавезан поступак процене утицаја на животну средину;
- сви постојећи и планирани производни и други погони, који представљају изворе загађивања ваздуха у обавези су да примене најбоље доступне технике и технологије у циљу спречавања и смањена емисије штетних и опасних материја у животну средину;
- дефинисање програма мониторинга квалитета ваздуха уз стално преиспитивање мониторинске мреже мерних места за праћење квалитета ваздуха;
- обавезан је мониторинг утицаја загађености ваздуха на здравље становништва;
- обавезна је доступност резултата испитивања и праћења стања квалитета ваздуха,
- обавезно је информисање јавности и надлежних институција, у складу са важећим Законом;
- стална едукација и подизање еколошке свести о значају квалитета ваздуха и животне средине;
- институционално јачање за област управљања квалитетом ваздуха.

Оператер стационарног извора загађивања ваздуха је у обавези:

- да изради План за смањење емисија из стационарног извора загађења ваздуха, ако се налази на подручју са утврђеном трећом категоријом квалитета ваздуха;
- да спроведе мере за смањење загађивања ваздуха у поступку пројектовања, градње и

- редовног рада (коришћења) и мора спровести мере тако да не испушта загађујуће материје у ваздух у количини већих од граничних вредности емисије;
- за случај квара уређаја којим се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите или поремећаја технолошког процеса, због чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, оператер је дужан да квар отклони или обустави технолошки процес како би се емисија свела у дозвољене границе;
 - за случај прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху оператер је дужан да предузме техничко-технолошке мере или да обустави технолошки процес, како би се концентрације загађујућих материја свеле у прописане вредности;
 - за случај да се у процесу обављања делатности могу емитовати гасови непријатних мириса, оператер је дужан да примењује мере које ће довести до редукције мириса и ако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије;
 - за планирани, новоизграђени или реконструисани стационарни извор загађивања за који није прописана обавеза издавања интегрисане дозволе или израде студије о процени утицаја на животну средину, оператер је дужан да пре пуштања у рад прибави дозволу;
 - да ако обавља делатност производње, одржавање и/или поправке, сакупљања, обнављања и обраде, трајног одлагања и искључивања из употребе производа и опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач, у обавези су да прибаве дозволу ресорног Министарства;
 - да ако се бави сервисирањем и искључивањем из употребе производа и/или опреме која садржи контролисане супстанце (супстанце које оштећују озонски омотач било да су чисте или у смеши, без обзира да ли се први пут користе или су сакупљене, обрађене или обновљене осим оних које се налазе у готовом производу) мора исходovati дозволу ресорног Министарства.

Заштита вода

Заштита вода и њихово коришћење остварује се у оквиру интегралног управљања водама спровођењем мера за очување површинских и подземних вода и њихових резерви, квалитета и количина. Воде се могу користити, а отпадне воде испустити уз примену одговарајућег третмана, на начин и до нивоа који не представља опасност од загађивања. Мере заштите вода обезбеђују спречавање или ограничавање уношења у воде опасних, отпадних и других штетних материја, праћење и испитивање квалитета површинских и подземних вода, као и квалитета отпадних вода и њихово пречишћавање.

Заштита вода у сливним подручјима Јасенице, Раче и њихових притока од загађења и других утицаја који могу неповољно деловати на водотоке, издашност изворишта и здравствену исправност воде за пиће засниваће се на планским поставкама и примени мера заштите у следећим областима:

- 1) враћање квалитета вода у прописану класу (према Уредби о категоризацији водотока «Сл. Гласник РС», бр. 5/68), приоритетно речних токова Јасенице и Раче;
- 2) заштита водоизворишта, површинских и подземних вода
 - прецизно дефинисање зона санитарне заштите, изградом пројектне документације и спровођење мера заштите изворишта водоснабдевања и строго придржавање прописаних активности у зони изворишта.
 - забрана свих активности у простору које утичу на промену квалитета воде у водоносним слојевима и површинским токовима;
 - успостављање мреже пијезометара у алувијалној равни река Јасенице, Раче и других река ради праћења квалитативних карактеристика подземних вода које се експлоатишу за потребе водоснабдевања;
 - организовано сакупљање чврстог отпада искључиво на уређеним водонепропусним површинама;
 - очување екосистемских вредности и контролом квалитета вода површинских вода, уз строгу забрану одлагања отпадних материја у њиховој околини;
 - забрана складиштења опасних и отровних материја у зонама изворишта;
 - забрана напасања стоке, депоновања комуналног и осталог хазардног отпада, изградње путева и стамбених објеката изнад локалних изворишта воде у сеоским насељима; и
 - строго контролисана примена пестицида у режиму интегралне заштите биља у пољопривреди.
 - усклађивање коришћења изворишта воде за пиће са стварним капацитетом ресурса без

- угрожавања квалитета и квантитета изворишта и еколошке равнотеже у окружењу;
- контрола квалитета воде за пиће;
- коришћење воде за технолошке потребе из водотокова свугде тамо где технолошки поступак и захтеви врсте и квалитета производа то дозвољавају; и
- примена одговарајућих санитарно-техничких стандарда, као и мера заштите при изградњи будућих септичких јама у насељима (сва домаћинства морају имати прописану непропусну септичку јаму).

3) третман отпадних вода

- опремање подручја плана канализационом инфраструктуром са сепарационим системом одвођења кишних и отпадних вода;
- евидентирање домаћинства која поседују септичке јаме које нису непропусне, и условљавањем изградње непропусних;
- изградња ППОВ;
- прикупљање атмосферских вода са саобраћајних површина и њиховим контролисаним одвођењем у реципијент, уз претходни третман на сепараторима (у зонама где су саобраћајнице у близини изворишта за водоснабдевање у складу са режимима коришћења простора у појединим зонама санитарне заштите изворишта;
- строго поштовање прописа о безбедном превозу опасних и штетних материја;
- предтретманом индустријских отпадних вода пре упуштања у канализациони систем;
- примена савремених технологија које не угрожавају квалитет вода
- контрола рада свих загађивача (првенствено производних објеката, сточних фарми);
- забрана депоновања отпада сваке врсте у долинама река и у зонама изворишта површинских и подземних вода; и
- едукативне мере становништва у погледу развијања свести о потреби очувања водних ресурса.

4) регулација водотока

- примена антиерозионих мера у угроженим подручјима
- даље одржавање заштитних насипа на регулисаним водотоковима; и
- активности на заштити планског подручја од евентуалних ванредних ситуација и елементарних непогода, при чему се налаже примена принципа превенције, тј. минимизирања ризика од акцидентних ситуација на најмању могућу меру. Посебно се налаже спровођење природне регулације корита бујичних токова на планском подручју, уз неопходност очувања природног форланда водотокова.

Да би се обезбедили услови за комплексну заштиту површинских и подземних вода спроводиће се **конкретне смернице, мере и задаци на пољу заштите вода** које имају за циљ очување живота и здравља људи на подручју општине Рача, смањење загађења и спречавање даљег погоршања стања вода река Јасенице и Раче и потока-њихових притока, обезбеђење нешкодљивог и несметаног коришћења вода за различите намене, заштиту водних и приобалних екосистема и постизања стандарда квалитета животне средине. У ове смернице, мере и задатке спадају:

Опште смернице, мере и задаци у домену заштите вода:

- обезбедити водоснабдевање квалитетном водом за пиће за све становнике на територији општине Рача;
- обавезно је дефинисање, успостављање и одржавање зона санитарне заштите за извориште подземних вода у алувијону реке Рача (6 бушених бунара),
- обавезна је контрола и успостављање санитарне заштите за сва индивидуална изворишта водоснабдевања на територији општине;
- обавезно је спречавање загађења реке Јасенице, Раче (и њихових притока) и подизање квалитета воде у рекама на захтевани ниво;
- изградња канализационе мреже на подручју општинског центра-урбаног центра;
- изградња независних канализационих мрежа на руралном подручју и/или функционално повезивање насеља на јединствену канализациону мрежу;
- канализациони систем градити као сепарациони са посебним колектором за одвођење атмосферских вода;
- обавезно је пречишћавање свих комуналних, технолошких и атмосферских отпадних вода пре испуштања у реципијент;
- обавезна је изградња и редовно одржавање појединачних (независних) уређаја и постројења за пречишћавање отпадних вода, посебна или заједничка за више сеоских насеља и централног постројења за третман отпадних вода општинског центра;
- за целине и зоне за које ће се радити урбанистички планови, као обавезну меру превенције, планирати канализациону мрежу са постројењима (уређајима) за пречишћавање отпадних вода меродавног капацитета - као независан систем са постројењем за пречишћавање отпадних вода или заједнички за више насеља;

- деловима општине који нису покривени канализационом мрежом, дозвољене су искључиво водонепропусне септичке јаме, као прелазно решење до изградње канализационе мреже;
- за зоне и локације за које се не планира израда планске документације, при издавању локацијских услова, обавезна мера је канализација отпадних вода, изградња водонепропусне септичке јаме капацитета и димензија према потрошњи воде и меродавном возилу за евакуацију отпадних вода (или уређаја за третман отпадних вода);
- заштиту од поплава извести активним мерама ублажавања поплавних таласа;
- регулацију потока-притока река Раче и Јасенице, посебно у изворишном делу, (зоне очуваних екосистема), треба обављати по принципима „натуралне регулације“, која подразумева што мању употребу грубих вештачких интервенција (кинетирања корита, облагања целог попречног профила каменом и бетоном итд.) како би се у целости очували водени екосистеми и непосредно приобаље;
- при регулацији водотока у зони насеља, поред функционалних критеријума, примерити и урбаним, естетским и другим условима који оплемењују животну средину.

Ради заштите површинских и подземних вода:

- забрањено је упуштање (уношење) свих врста отпадних вода које садрже хазардне и загађујуће супстанце изнад прописаних граничних вредности емисије, а које могу довести до погоршања тренутног стања свих површинских и подземних вода на територији општине Рача;
- забрањено је испуштање (упуштање) са обале или приобаља било каквих загађујућих супстанци које директно или индиректно могу доспети у воду потока и река Јасенице и Раче;
- забрањено је коришћење ђубрива или средстава за заштиту биља у обалном појасу ширине до 5m свих водотокова;
- забрањено је испуштање у јавну (насељску) канализацију свих отпадних вода које садрже хазардне супстанце изнад прописаних вредности, које могу штетно деловати на могућност пречишћавања вода из канализације, које могу оштетити канализациони систем и постројење за пречишћавање вода;
- забрањено је коришћење напуштених бунара као септичких јама;
- забрањено је депоновање, просипање и остављање у зони форланда река Јасенице и Раче (и њихових притока) било каквих материјала који могу загадити воде.

Посебне смернице, мере и задаци у домену заштите површинских и подземних вода су:

- носиоци пројеката и оператери који испуштају или одлажу материје које могу загадити воду, у обавези су да те материје, пре испуштања у систем јавне канализације или реципијент, делимично или потпуно одстрани у поступку пречишћавања (предтретман или третман отпадних вода у уређају или постројењу за пречишћавање отпадних вода);
- носиоци пројеката и оператери - генератори отпадних вода који испуштају отпадне воде непосредно у реципијент, у обавези су да обезбеде пречишћавање отпадних вода до нивоа који одговара граничним вредностима емисије, односно до нивоа којим се не нарушавају стандарди квалитета животне средине реципијента;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у реципијент или јавну канализацију, у обавези су да изграде погоне или уређаје за пречишћавање отпадних вода до захтеваног нивоа;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у јавну (насељску) канализацију, у обавези су да од надлежног органа општине Рача исходују акт о испуштању отпадних вода у јавну канализацију;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у реципијент и јавну (градску, насељску) канализацију, у обавези су да поставе уређаје за мерење, (да врше континуирано мерење) количине отпадних вода, да контролишу биохемијске и механичке параметре квалитета отпадних вода и да извештај о извршеним мерењима квартално достављају јавном водопривредном предузећу, министарству надлежном за послове заштите животне средине и Агенцији за животну средину;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који имају уређаје за пречишћавање отпадних вода, у обавези су да контролишу квалитет отпадних вода пре и после пречишћавања и да воде дневник њиховог рада;
- мерења количина и испитивање квалитета отпадних вода врши овлашћена институција (правно лице), у складу са Законом о водама;
- корисник (власник) дела обале, у случају појаве загађивања воде у водотоку у обавези је да пријави загађење и обавести надлежни орган (ресорно Министарство, Министарство надлежно за заштиту животне средине, Министарство надлежно за унутрашње послове, Јавно водопривредно предузеће);
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода у обавези су да у законом

- прописаном року достигну граничне вредности емисије;
- у циљу заштите реципијента и планираног постројења, општина Рача мора донети Правилник о техничким и санитарним условима за упуштање отпадних вода у јавну канализацију, као саставни део Одлуке о коришћењу, управљању и одржавању водоводне, фекалне и атмосферске канализационе мреже на територији општине. Правилником се прописују услови и ниво загађења отпадних вода, које поједини технолошки процеси морају испунити при упуштању у мрежу јавне (насељске) канализације;
- носиоци пројеката и оператери који испуштају отпадне воде чији ниво загађења прелази одредбе прописане Правилником, морају градити своја интерна постројења/уређаје за пречишћавање отпадних вода (предтретман технолошких отпадних вода).
- *Ради одрживог коришћења подземних вода као природног ресурса* обавезно је: утврђивање и разврставање резерви минералних сировина - подземних вода у категорије и класе, израду елабората о резервама подземних вода, вођење евиденције о стању резерви подземних вода и приказивање података геолошких истраживања. Коришћење подземних вода као природног ресурса, мора бити у складу са:
 - условима заштите природе по којима се врше геолошка истраживања;
 - одобрењем за детаљна хидрогеолошка истраживања;
 - елаборатима о утврђеним резервама и квалитету подземних вода и овереним билансним резервама подземних вода.
- Носилац пројекта је у обавези да припреми сву законом прописану документацију и да исходује сагласности за коришћење подземних вода на обавезну документацију у процесу издавања сагласности; документација обухвата: границу простора ресурса подземних вода; решење о утврђеним и овереним резервама ресурса подземне воде; пројекат коришћења - експлоатације ресурса подземних вода у налазишту; акт органа надлежног за послове урбанизма општине Рача, о усаглашености коришћења подземне воде са просторним и урбанистичким плановима; процену утицаја на животну средину за коришћење ресурса подземне воде; водне услове и друго у складу са законом

Заштита земљишта и управљање отпадом

Систем управљања земљиштем и заштита земљишта заснива се на принципима: заштите функција земљишта, заустављања деградације земљишта, обнављања деградираних земљишта и интеграције мера заштите земљишта у друге секторске политике.

Систем заштите земљишног простора и његово одрживо коришћење остварује се мерама системског праћења квалитета земљишта, обухвата: праћење индикатора за оцену ризика од деградације земљишта и спровођење ремедијационих програма за отклањање последица контаминације и деградације земљишног простора, било да се они дешавају природно или да су узроковани људским активностима.

Граничне вредности - одређивање нивоа концентрација опасних и штетних материја у земљишту врши се према SRPS стандардним методама или стандардним методама EU, USA или Русије. Референтне и интервентне вредности концентрација опасних и штетних материја у земљишту и подземној води прописане су у складу са холандским стандардима (циљне и интервентне вредности за ремедијацију).

Земљиште на подручју плана је релативно очувано од загађења и већим делом погодно за производњу здраве хране. Ради заштите и спречавања неповољног утицаја на квалитет земљишта утврђене су планске поставке и прописане следеће мере:

- спроводити заштиту пољопривредног земљишта 1.-3. бонитетне класе, у алувионима, долинским проширењима и на нагибима до 20°, од непотребног изузимања из пољопривреде за грађевинске сврхе;
- мере заштите од непланске и бесправне изградње могу се применити кроз израду просторно планске и урбанистичке документације, којом се дефинишу будући начини коришћења и уређења земљишта; кроз израду шумско-привредних и аграрних основа који дефинишу програме уређења и коришћења пољопривредног и шумског земљишта;
- избегавати фрагментацију пољопривредног земљишта и смањити коришћење квалитетног земљишта у непољопривредне сврхе (пренамену обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне намене усмерити на земљишта изнад V катастарске класе, а изузеци и евентуална пренамена обрадивог пољопривредног земљишта од I-V катастарске класе вршиће се у складу са Законом о пољопривредном земљишту);
- подстицати органско - биолошку пољопривреду уз помоћ информација и едукацијом;

- предност дати традиционалним пољопривредним гранама које имају повољне услове за производњу и доприносе очувању еколошке равнотеже;
- спроводити заштиту најпродуктивнијег пољопривредног земљишта од плављења (услед екстремних водостаја и изливања река), регулацијом речних токова,
- одговарајућим мерама у пољопривреди свести употребу хемијских средстава на нужни минимум, обезбедити контролисану примену агрохемијских средстава у пољопривреди кроз усмеравање стручних знања о коришћењу хемијских производа у пољопривреди - мере заштите од фертилних средстава која се употребљавају у пољопривреди треба да се спроводе вршењем контроле и састава средстава уз смањење хемијских и већу примену природних фертилних средстава
- спречити одлагање комуналног отпада на за то неподвижним местима, посебно на плодном пољопривредном земљишту;
- рекултивисати све просторе на којима је завршена експлоатација минералних сировина;
- обезбедити чишћење свих дивљих депонија и спречити њихово обнављање;
- спроводити заштиту земљишта од осталих облика загађивања која ће се обезбедити спровођењем мера заштите ваздуха и воде од загађивања, одговарајућим третманом отпада из насеља и производних објеката на Националном стратегијом одређеној регионалној депонији на територији општине Лесковац и др.; посебно спречити одлагање комуналног отпада на за то неподвижним местима, посебно на плодном пољопривредном земљишту;
- спроводити рационалну изградњу канализационе мреже с уређајима за пречишћавање отпадних вода; и
- смањити ризике од загађивања земљишта при складиштењу, превозу и претакању нафтних деривата и опасних хемикалија и израдити План заштите од удеса у већим привредним објектима.

Са аспекта одрживог коришћења природних ресурса обавезно је поштовање законских прописа и процедуре према којима надлежни орган не може издати одобрење за коришћење природних ресурса или добара без сагласности на пројекат који садржи мере заштите и санације животне средине, а сагласност, којом се утврђује испуњеност услова и мера одрживог коришћења природних ресурса и добара и заштите животне средине у току и после престанка обављања активности даје ресорно Министарство.

Ради заштите земљишта од загађења, као и ремедијације земљишта спроводити следеће мере и активности:

- обавезно је планирање и спровођење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за делатности за које се очекује да ће знатно оштетити функције земљишта;
- носилац пројекта/оператер (или други облици својине), при свакој промени власништва, је у обавези да спроводе процену стања животне средине и одређивање одговорности за загађење животне средине;
- носилац пројекта/оператер (продавац или купац) је у обавези да изради извештај о стању земљишта, а за сваку трансакцију земљишта, на коме се дешава или се дешавала потенцијално загађујућа активност;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач или његов правни следбеник, обавезан је да отклони узрок загађења и последице директног или индиректног загађења животне средине и сноси укупне трошкове, који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животnoj средини
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач у обавези је да изради извештај о стању земљишта;
- извештај о стању земљишта мора бити издат од стране стручне организације, акредитоване за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду;
- извештај о стању земљишта мора да садржи историјску основу локације, која је доступна из службених евиденција, хемијске анализе за одређивање концентрације опасних материја у земљишту, ограничене у првом реду на материје које су повезане са активношћу на локацији, а које могу довести до контаминације, нивое концентрација опасних материја које имају утицај на стварање значајног ризика по људско здравље и животну средину, ниво контаминације радионуклидима;
- носилац пројекта/оператер који деградира животну средину дужан је да изврши ремедијацију или санацију деградиране животне средине, у складу са пројектима санације и ремедијације на које ресорно Министарство даје сагласност;
- програм ремедијације мора садржати: идентификацију контаминираниог подручја, начин уклањања опасних материја са контаминиране локације (деконтаминација), начин спречавања ширења материја опасних по животну средину у дужем периоду, утврђен програм мониторинга медијума животне средине, ограничавање коришћења загађене

локације (рок);

- за локацију за коју је потребно извршити ремедијацију, потребно је детаљно истраживање и успостављање мониторинга до завршетка ремедијације;
- пројекат ремедијације и ремедијационог поступка, у складу са врстом и типом загађења, мора садржати: поређења могућих варијантних решења у погледу ремедијационог поступка и разлога за избор најповољнијег, опис планираних активности у погледу ремедијацијаног поступка (физички, хемијски, биолошки третман или комбинација ових поступака), односно њихове технолошке и друге карактеристике, приказ врста и потребне количине енергије и енергената, воде, сировина, потребног материјала за реализацију пројекта, методологије третирања свих врста отпадних материја из ремедијационог поступка (прерада, рециклажа, одлагање), приказ утицаја на животну средину изабраног пројектног ремедијацијаног поступка.

Ради заштите продуктивног земљишта поштовати критеријуме и принципе одрживог коришћења пољопривредног и шумског земљишта и спроводити следеће мере:

- обавезно је пошумљавање еродираних терена и терена отвореног вегетационог склопа;
- забрањена је неконтролисана (чиста) сеча, прореда, отварање вегетацијског склопа и скидања шумског покривача;
- повћање степена шумовитости до оптималног, пошумљавање еродибилних и осталих деградираних и девастираних шумских и осталих типова земљишта;
- регулација водотокова у циљу заштите од спирања и неповратног губитка педолошког слоја земљишта;
- на нагибима од 5% нема ограничења коришћења продуктивног земљишта у пољопривредно-продуктивне сврхе;
- на нагибима од 5-10% могу се гајити ратарске и воћарске културе;
- на нагибима 10-12% на присојним странама, могу се гајити воћарске културе, а на осојним травне површине;
- на земљиштима чији је биљни покривач девастиран или деградиран, а која се не користе за пољопривреду и шумарство, подиже се вегетација у складу са станишним условима терена;
- очување плодности и поправљање бонитета, еколошко газдовање и унапређивање пољопривредних површина;
- забрана, ограничење и прописивање услова за делатности које могу загадити земљиште;
- успостављање система перманентне контроле стања, квалитета и плодности земљишта у зонама интензивне пољопривредне производње;
- очување и унапређење постојећих природних и подизање вештачких вегетацијских покривача (пољозаштитних и шумских појасева, забрана, шумских фрагмента, живица) и пољопривредним зонама око насеља;
- усвајање програма контроле квалитета пољопривредног земљишта;
- регулација водотокова (посебно буичарских) и спровођење мера заштита од поплава;
- антиерозионим радовима, пре свега пошумљавањем, спречавати и сузбијати ерозију земљишта у угроженим зонама, теренима и локацијама;
- за наводњавање користити воду која испуњава стандарде за коришћење воде у пољопривреди и за производњу хране;
- усвајање програма перманентне едукације и промовисање правилне примене агротехничких мера у пољопривреди;
- забрањено је коришћење биоцидних производа у пољопривреди који могу довести до промена основних карактеристика земљишта;
- у заштитном појасу од 10m између границе пољопривредних парцела и обале водотока није дозвољено коришћење пестицида и вештачких ђубрива.

Управљање отпадом је обрађено у делу 7.7. Остали комунални објекти намењени заједничком коришћењу и управљање отпадом.

Заштита од буке

Заштита животне средине од буке за подручје општине Рача подразумева: планирање мера и услова заштите од буке у животној средини, мерење буке у животној средини, израду стратешке карте буке, слободан приступ информацијама о стању буке у животној средини.

Законски нормативи у вези заштите становништва од штетног дејства буке доносе се у облику максимално дозвољеног нивоа меродавног параметра или параметара који представљају полазну обавезу испуњења услова везаних за проблематику буке.

Највиши дозвољени нивои буке изражени А - пондерисани нивоом у dB(A) у складу са Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр.75/2010), приказани су у табели која следи у којој се даје приказ прописаних граничних вредности индикатора буке у животној средини.

Табела 11: Граничне вредности индикатора буке* на отвореном простору, према намени простора

Зоне	Намена простора	Највиши дозвољени ниво спољашње буке dB(A)	
		За дан и вече	За ноћ
I	Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно - историјски локалитети, велики паркови	50	40
II	Туристичка подручја, мала и сеоска насеља, кампови и школске зоне	50	45
III	Чисто стамбена подручја	55	45
IV	Пословно-стамбена подручја, трговинско - стамбена подручја, дечја игралишта	60	50
V	Градски центар, занатска, трговачка, административно - управна зона са становима, зоне дуж аутопутева и магистралних саобраћајница ¹	65	55
VI	Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без становања	На граници зоне бука не сме прелазити нивое у зони са којом се граничи	

* индикатор буке је акустичка величина којом се описује бука у животној средини и изражава се у dB(A) Граничне вредности се односе на укупну буку која потиче из свих извора буке на некој конкретной посматраној локацији. При процени буке водити рачуна о синергијском деловању са осталим околним изворима буке.

Емитовање буке из других објеката не сме прекорачити законске норме дефинисане „Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини“ („Сл. гласник РС“, бр. 75/10). Такође, Правилима уређења овог Плана, на нивоу урбанистичких уређајних основа за насеља, дефинисана је заузетост сваке парцеле под зеленим површинама, што такође доприноси смањивању евентуално негативних утицаја повишеног нивоа буке у животној средини. Посебно се истиче обавеза формирања зеленог заштитног појаса дуж дуж саобраћајница.

На подручју општине Рача као општа мера заштите становништва од буке у животној средини истиче се одређивање акустичних зона у складу са наменом простора и граничним вредностима индикатора буке у тим зонама, а уобичајеним зонирањем се одређују:

- **тихе зоне** – заштићене целине и зоне са прописаним граничним вредностима од 50 dB(A) у току дана и 45 dB(A) у току ноћи у којима је забрањена употреба извора буке који могу повисити ниво буке;

- **остале зоне** – са мерама за отклањање извора буке и мерама заштите од буке;

Општински центар Рача - детаљно акустично зонирање општинског центра мора се извршити на нивоу Плана генералне регулације насеља Рача. Генерално се дефинишу:

- **тихе зоне:** зоне индивидуалног становања, зоне и локације спорта и рекреације и зеленила, локације вртића и школских објеката и комплекса, туристичке зоне и локације, локације објеката здравства;
- **остале зоне:** индустријске зоне, комплекси и локације, зоне вишепородичног и индивидуалног становања са привређивањем, појасеви државних путева и градских саобраћајница.

Остало подручје – чини мрежа насеља, инфраструктурни коридори, пољопривредно земљиште и шуме. Акустичним зонирањем вредноване су:

- **тихе зоне:** комплекси, локације и објекти јавно-социјалне инфраструктуре (образовање, дечја заштита, амбуланта, терени за спорт и рекреацију), зоне индивидуалног становања ниских густина, излетничко-туристичке зоне и локације;
- **остале зоне:** зоне насеља у грађевинском подручју, објекти и комплекси и локације привређивања, индустријске, радне и комуналне зоне, експлоатационе површине, коридори државних путева у којима се морају примењивати мере за спречавање и отклањање буке и мере заштите од утицаја буке на окружење са посебним мерама заштите према и у

непосредном окружењу тихих зона.

Поред акустичког зонирања територије општине, у остале конкретне обавезе јединице локалне самоуправе спадају: одређивање мера забране и ограничења у складу са Законом, доношење локалног акционог плана заштите од буке у животној средини, обезбеђење и финансирање мониторинга буке у животној средини и вршење надзора и контроле примене мера заштите од буке у животној средини.

Недозвољени нивои и негативни ефекти буке могу се очекивати у подручјима дуж државних путева првог и другог реда, посебно новопланираног аутопута. Појасеви и зоне дуж саобраћајних коридора и градских саобраћајница су зоне у којима се примењују техничке и/или биолошке мере заштите од буке према окружењу и тихим зонама посебно дуж државних путева Iб реда број 27, и државних путева II реда, на деоницама кроз насељене зоне, уколико прорачуни оптерећености нуком или мерења буке то покажу за потребним. Посебно се напомиње да ће у наредном периоду доћи до реализације планираног аутопутског правца „Вожд Карађорђе“ дуж којег ће кроз планско-техничку документацију и извођење бити спроведене све потребне мере за заштиту од буке у складу са прописима (најчешће заштитне вертикалне конструкције типа екрана) на местима на којима су пројектоване, како би се околни, најчешће стамбени објекти и зоне, заштитили од неповољног дејства буке пореклом од моторног саобраћаја на аутопуту.

Закључује се да, с обзиром да планско подручје сада није угрожено повећаним нивоом комуналне буке, **планске поставке и основне мере заштите** од њеног неповољног дејства односе се на унапређење саобраћајне матрице градског подручја, ради повећања проточности возила у ужем градском центру, као и постављање одговарајућих заштитних појасева зеленила између планираних привредних објеката који могу произвести буку већег интензитета и постојећих стамбених објеката. Приликом изградње планираних саобраћајница и новог аутопута, осим обавезе изградње потребних конструкција за заштиту од буке (према одговарајућим пропрачунима кроз техничку докуменатцију), као препорука се налаже и успостављање заштитног појаса од минимум 20 m према тихим зонама, у коме се препоручује формирање заштитног зеленила (аутохтоне дрвене врсте густих крошњи) ради акустичне заштите угрожених објеката.

Смањењу буке од саобраћаја у насељима спроводити кроз примену одредница овог Плана које се односе на унапређење саобраћајне мреже, изналагање и реализацију архитектонских, грађевинских и хортикултурних решења, на простору између саобраћајнице и околних објеката. Оне се такође односе на и успостављање оптималне и функционалне саобраћајне мреже са обезбеђивањем потребних профила, регулисање питања железничког саобраћаја, модернизацију горњег строја и слично.

Поред интервенција на постојећим саобраћајницама и зонама уз њих, израду техничке документације за нове саобраћајне системе и изградњу ових објеката, неопходно је пратити пројектовање и примену адекватних мера заштите од буке и вибрација, како на самом објекту, тако и у његовој околини, како би се штетни утицаји саобраћаја који се овим системима одвија, свели на законом прихватљиве оквире.

Заштита од притиска који бука врши на животну средину и људе подразумева опште и посебне мере, чијом применом се доприноси унапређењу стања у окружењу, а односе се пре свега на следеће:

- при изради техничке документације обезбедити да се за изградњу коловозног застора користи материјал који ће смањити ниво буке и вибрација;
- приликом изградње саобраћајница користити материјале који апсорбују буку;
- на саобраћајницама у стамбеним зонама, зонама туристичко-бањског комплекса и дечјих игралишта одговарајућим пројектовањем саобраћајница успорити кретања возила;
- дуж прометних саобраћајница, по потреби, на деоницама поред зона становања, рекреативних површина предвидети звучне баријере (природне или вештачке);
- при пројектовању, односно изградњи објеката намењених становању, а нарочито ако је део објекта намењен пословању, односно делатностима, као и објеката или њихових делова у зони утицаја фреквентних саобраћајница, обавезна је примена техничких услова и мера звучне заштите помоћу којих ће се бука у стамбеним просторијама свести на дозвољени ниво, а у складу са Техничким условима за пројектовање и грађење зграда (Акустика у зградарству) СРПС У.Ј6.201:1990;
- при одређивању могућих намена делова и просторија објеката у зонама становања и пословања у њима водити рачуна о нивоу буке које исти могу да генеришу;
- сви инфраструктурни и други објекти који могу бити генератори буке, морају се извести према стандардима који обезбеђују да се бука не чује изван датог објекта;
- предузимати и остале мере из домена организације и регулисања саобраћаја које се предлажу за смањење притиска на квалитет ваздуха, с обзиром да те мере имају позитивне ефекте и на емисију буке.

Конкретне мере и услове заштите од буке јединица локалне самоуправе утврђује у складу са Законом о заштити од буке у животној средини. Ради смањења загађивања буком могуће је спровести следећу заштиту:

- на самом извору буке: техничко - технолошким решењима на уређајима који производе буку, као и учесталом строгом техничком контролом рада моторних и шинских возила и применом важећих прописа;
- на путу од извора буке до пријемника:
 - подизањем заштитних зидова типа екрана око извора буке, при чему се посебно наглашава потреба спровођења ове заштитне мере у зонама постојећих државних путева, као и општинских саобраћајница, као и у зони ауто-пута, у складу, како са прорачунима нивоа буке који се јављају у појасу са обе стране саобраћајнице, тако и са важећим прописима и стандардима за поједине градске зоне и објекте;
 - реконструкцијом саобраћајне мреже на подручју Плана (при чему примарни задатак представља изградња и реконструкција улица које су у саставу општинских и државних путева);
 - новим урбанистичко - архитектонским и грађевинским решењима уз одговарајућа хортикултурна решења у стамбеним и радним зонама (а нарочито у деловима зона где су оне у непосредној близини или се додирују);
- на месту пријема звука: ефикасним архитектонским и грађевинским решењима (правилном локацијом извора буке, добрим избором грађевинских материјала слабе звучне проводљивости као и оних који имају повећану апсорпцију звука; при пројектовању објекта спровести одређивање правилног распореда просторија за спавање на страни куће која није окренута директно ка путу или другом извору буке, као и увођење боље звучне изолације при пројектовању и градњи стамбених објеката.

Начине заштите и објекте за заштиту од буке и вибрација уз објекте, а поготово уз саобраћајнице, одређивати још у фази пројектовања, при чему водити рачуна да растиње и шибље не смеју угрозити подземне инсталације. С обзиром да оваква вегетација не пружа значајну заштиту од буке, као ефикасна мера предлажу се, на деоницама где се кроз процену утицаја покаже да је потребно, постављање заштитних конструкција типа екрана.

Посебне мере заштите становништва од буке у животној средини:

Планови, пројекти и програми, за које је прописан поступак стратешке процене утицаја и/или поступак процене утицаја пројеката на животну средину, морају садржати процену нивоа буке и мере заштите од буке у животној средини.

Носиоци пројеката/оператери који у обављању привредне делатности емитују буку, одговорни су за сваку активност којом се проузрокује изложеност буци изнад прописаних граничних вредности. Носиоци пројеката/оператери који обављањем делатности утичу или могу утицати на изложеност буци, дужни су да:

- обезбеде учешће у трошковима заштите од буке у животној средини у оквиру инвестиционих, текућих и производних трошкова;
- обезбеде праћење утицаја својих делатности на нивое и интензитете буке у животној средини;
- обезбеде спровођење одговарајућих мера заштите од буке;
- спроведу мере звучне заштите при пројектовању, грађењу и реконструкцији објеката саобраћајне инфраструктуре, индустријских објеката, стамбених, стамбено-пословних и пословних објеката;.
- спроведу услове и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити (у поступку процене утицаја пројеката на животну средину вреднују се могући непосредни и посредни штетни ефекти буке на животну средину и здравље становништва и утврђују се услови и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити);
- спроведу мере заштите од буке у складу са законом којим се уређује интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине, као услов за рад постројења и активности за које се издаје интегрисана дозвола;
- у поступку техничког прегледа за остале објекте мора се утврдити испуњеност услова и мера заштите од буке односно звучне заштите;
- да на прописан начин обезбеде мерење буке, израду извештаја о мерењу буке и сноси трошкове мерења буке у зони утицаја (мерење буке у животној средини обавља организација овлашћена од стране ресорног Министарства).

Заштита живог света

Заштита вегетације, посебно шумске (иако са малим распрострањењем на Планском подручју) и животињског света спроводиће се перманентно како кроз израду одговарајуће документације, тако и кроз спровођење активности планираних посебним документима које треба донети у складу са законом (шумско – привредне, ловне и пољопривредне основе, као и урбанистички планови за поједина насеља и зоне у којима се планирају непољопривредне активности у складу са овим Просторним планом). Републички прописи о шумама и шумском земљишту представљају добро полазиште за дефинисање општих и посебних мера заштите шумске вегетације (у смислу њеног узгоја, одржавања, забране пустошења, промене намене и режима коришћења итд).

Због заштите планског подручја од штетног дејства бујичних токова и ерозије, заштита вегетације је неопходна на ширем простору у оквиру сливних подручја водотокова који протичу кроз планско подручје.

Због комплексног значаја очувања вегетације, посебно се наводе опште мере за заштиту шумске вегетације које предвиђају следеће:

- контрола сече уз обавезно одабирање и обележавање стабала у складу са упутствима из основа газдовања шумама;
- забрана промене намене и режима коришћења шуме и шумског земљишта која није у складу са основом газдовања шумама и овим просторним планом
- забрана пустошења, кречења и чисте сече која није одобрена као редован вид обнављања шума (сеча ретких стабала, подбељивање стабала, паша и брст коза, ширење, сакупљање шушња и маховине и слично, активности које могу угрозити шуму); контролисана испаша у шумама може да се врши само уз дозволу сопственика, односно корисника шума, који може издати дозволу само ако су паша, брст или жирење предвиђени плановима газдовања шумама и ако шума није у фази обнављања;
- забрана сече четинарских стабала
- забрана неконтролисаног сакупљања шумских плодова и лековитог биља
- контролисана испаша у шумама
- гајење само оних врста дивљачи и у оном броју који не омета правилно газдовање шумом.

Због комплексног значаја очувања вегетације, посебно се наводе опште мере за заштиту шумске вегетације које предвиђају следеће:

1. Кроз израду планске документације нижег реда и спровођење просторног плана намене планирати тако да се очувају шуме и шумско земљиште као добро од општег интереса.
2. посебно обратити пажњу да се граница грађевинског подручја не шири на рачун шума и шумског земљишта.
3. Ради очувања шума забрањено је следеће:
 - сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа;
 - самовољно заузимање шума;
 - уништавање или оштећење шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама;
 - одлагање смећа, отровних супстанци и осталог опасног отпада у шуми, на шумском земљишту на удаљености мањој од 200 т од руба шуме, као и
 - изградња објеката за складиштење, прераду или уништавање смећа;
 - предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожавају функције шуме;
 - одводњавање и извођење других радова којима се водни режим у шуми мења тако да се угрожава опстанак или виталност шуме.

Планским мерама ће се обезбедити заштита живог света кроз:

- заштиту при извођењу грађевинских радова;
- контролисану примену хемијских препарата и паљења вегетације;
- планско организовање лова, риболова и ловног туризма; и
- посебне мере заштите треба предузети ради омогућавања кретања животиња на правцима који су пресечени путем, у циљу стварања услова за несметан пролазак животињских врста; у том смислу пројектовати подвожњаке за животиње, тзв. „еколошке коридоре“.
- неопходно је планирати сађење оних врста које су отпорније на емисије негативног дејства загађеног ваздуха дуж путева.
- постојећа и планирана вегетација у насељима (дрвореди, скверови, гробља, парковске и друге уређене зелене површине, као и вегетација на обалама река) такође захтева адекватну заштиту и одржавање (посебно због загађености ваздуха и неконтролисаног одлагања смећа који штетно утичу на развој биљних врста); због тога она треба да буде правилно одабрана и

одржавана, како би у потпуности остварила своје санитарне, хигијенске, пејзажно - архитектонске и друге мелиоративне улоге.

Заштита и одрживо коришћење рибљег фонда - у циљу заштите и очувања рибљег фонда, обавезна је: примена начела ефикасности и одрживог коришћења обновљивих природних ресурса, адекватно планирање коришћења рибљег фонда, контрола и праћење стопе риболова како се не би угрозила обновљивост рибљег фонда као природног ресурса. Мерама заштите и одрживог коришћења рибљег фонда прописује се:

- обавеза је да се установи рибарско подручје, по претходно прибављеном мишљењу Завода за заштиту природе;
- обавеза је да се одреде границе и намена рибарског подручја у погледу врсте риболова који се на њему обавља (привредни и/или рекреативни);
- управљач (корисник) рибарског подручја је у обавези да донесе програм управљања рибарским подручјем и прибави сагласност на исти;
- у циљу одрживог коришћења рибљег фонда, управљач, програмом управљања рибарским подручјем и посебним актом може ограничити или забранити рекреативни риболов (употребу појединих алата, опреме и средстава уз сагласност Министра);
- обавезно је прибављање дозволе за обављање привредног и рекреативног риболова риболова;
- управљач рибарског подручја је у обавези да прати и спроводи мере заштите и очувања рибљег фонда, изврши обележавање рибарског подручја, изврши категорисање риболовне воде, одреди поједине делове рибарског подручја за мрест и развиће риба (рибља плодишта и сл.), контролише забране, ловања, спровођење променених режима риболова, спашавање рибе из поплавлених подручја, организује и спроводи едукацију риболоваца, као и да контролише обављање привредног и спортског риболова.

Заштита од јонизујућег и нејонизујућег зрачења

Заштита од зрачења спроводиће се уз примену законских и подзаконских мера заштите којима се спречава угрожавање животне средине и здравље људи од дејства зрачења која потичу од јонизујућих и нејонизујућих извора и отклањају последица емисија које извори зрачења емитују или могу да емитују. Уколико током примене овог Просторног плана дође до измена законске регулативе и подзаконских аката, примењиваће се у тренутку спровођења важећа регулатива.

Заштита од јонизујућег зрачења

- На планском подручју нема постојећих нити је дозвољено постављање нових извора јонизујућег зрачења.

Заштита од нејонизујућег зрачења

Заштита од нејонизујућих зрачења – обухвата услове и мере заштите здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења, услове коришћења извора нејонизујућих зрачења и представљају обавезне мере и услове при планирању, коришћењу и уређењу простора.

Извори нејонизујућих зрачења од посебног интереса одређени су као стационарни и мобилни извори електромагнетног поља чији фактор изложености у зони повећане осетљивости прелази 10% износа референтне, граничне вредности прописане за ту фреквенцију.

Зона повећане осетљивости је затворени простор стамбених зграда, породичних кућа, стамбено-пословних зграда, пословних зграда (зграде које се употребљавају у пословне сврхе, административне и управне сврхе, зграда правосудних органа и парламента), зграда за трговину, туристичко-угоститељских зграда, спортско-рекреативних зграда, школских зграда (зграда дечјих вртића, зграда јаслица, зграда основних школа, зграда средњих школа, зграда факултета и зграда за научноистраживачку делатност), зграда за смештај студената и ученика, зграда за здравствену и социјалну заштиту (болнице, клинике, поликлинике, породилишта, домови здравља, здравствене станице, установе за старије особе и хендикепирана лица), затворени простор објекта где је трансформаторска станица уграђена у склопу стамбене зграде и објекта.

Мера заштите од нејонизујућег зрачења је да се приликом планирања и реализације обезбеде одстојања у складу са законским прописима, унутар којих није дозвољено планирање и изградња објекта за дужи боравак људи, тј. не планирати намене попут становања, спорта, рекреације, јавних установа социјалне и здравствене заштите и сличних делатности које подразумевају дужи боравак људи.

Припрема за изградњу, постављање и употребу нових извора нејонизујућег зрачења, односно реконструкцију постојећих извора нејонизујућих зрачења, врши се уз:

- прибављање услова и мера заштите животне средине које издаје надлежни орган у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине;
- процену утицаја на животну средину у поступку који спроводи надлежни орган пре издавања грађевинске дозволе за нову изградњу, односно постављање и употребу у складу са прописима којима се уређује процена утицаја на животну средину.

У поступку издавања услова и мера заштите животне средине, односно одлучивања о потреби процене утицаја на животну средину корисник извора нејонизујућег зрачења од посебног интереса подноси надлежном органу стручну оцену оптерећења животне средине као доказ да тај извор неће својим радом довести до прекорачења прописаних граничних вредности.

Посебне мере заштите од нејонизујућих зрачења за оператера, који је у обавези да:

- примени мере и испуњава услове за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- примени поступак процене утицаја на животну средину и изради процену утицаја на животну средину, у складу са Законом;
- води прописану евиденцију;
- обезбеди испитивање зрачења извора нејонизујућих зрачења у животној средини;
- у року обавести надлежни орган о ванредном догађају;
- спроводи све мере заштите од нејонизујућих зрачења.

За објекте трафостаница и преносне мреже који представљају изворе нејонизујућег зрачења нискофреквентног електромагнетног поља од посебног интереса, као и изворе високофреквентног електромагнетног поља треба обезбедити да у зонама повећане осетљивости буду испоштована базична ограничења изложености становништва, електричним, магнетским и електромагнетским пољима, према Правилнику о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Службени гласник РС“, број 104/09), а нарочито:

- одговарајућим техничким и оперативним мерама обезбедити да нивои излагања становништва нејонизујућим зрачењима, након изградње трафостаница, не прелазе референтне граничне нивое излагања електричним, магнетским и електромагнетским пољима, и то: вредност јачине електричног поља (E) не прелази 2 kV/m, а вредност густине магнетског флукса (B) не прелази 40 μ T,
- трансформаторске станице у оквиру објеката не планирати уз стамбени простор (дечије, спаваће, дневне собе и сл), односно канцеларијски простор намењен дужем боравку људи, већ уз техничке просторије, оставе и слично.

Приликом постављања објеката трафо станица и уређаја и припадајућег антенског система базних станица мобилне телефоније, поштовати прописана удаљења.

Базне станице мобилне телефоније

Базне станице мобилне телефоније - за услове простирања електромагнетних таласа, морају се испоштовати: техничке мере и захтеви, мере безбедности и заштите здравља људи, мере безбедности животне средине;

Избор локације за постављање базне станице мобилне телефоније, са еколошког аспекта, мора бити у складу са смерницама, мерама и условима: стратешке процене утицаја плана (или секторских програма), процене утицаја на животну средину пројекта, заштите од нејонизујућих зрачења.

Опште мере заштите од штетног дејства електромагнетних таласа базне станице мобилне телефоније при избору локације, спроводе се постављањем:

- на стубовима висине 20-36 m,
- на највишим објектима који доминирају околином,
- на фасадама објеката (панелне базне станице које покривају одређену микролокацију, а покретне базне станице се монтирају за време одржавања разних скупова, концерата и сл.).

Ради заштите од нејонизујућег зрачења није дозвољено планирање и постављање уређаја и припадајућег антенског система базних станица мобилне телефоније на објектима дечијих вртића, школа и простора дечијих игралишта.

Минимална потребна удаљеност базних станица мобилне телефоније од објеката дечијих вртића, школа и простора дечијих игралишта, односно ивице парцеле дечијег вртића и дечијих игралишта, не може бити мања од 50,0m.

Антенски системи базних станица мобилне телефоније у зонама повећане осетљивости, могу се постављати на стамбеним и другим објектима на антенским стубовима под условом да:

- висинска разлика између базе антене и тла износи најмање 15 m;
- удаљеност антенског система базне станице и стамбеног објекта у окружењу износи најмање 30 m;

- удаљеност антенског система базне станице и стамбених објеката у окружењу може бити мања од 30 m, искључиво када је висинска разлика између базне антене и кровне површине објекта у окружењу износи најмање 10m.

При избору локације за постављање антенских система базних станица мобилне телефоније узети у обзир следеће:

- могућност постављања антенских система на постојећим антенским стубовима других оператера, грађевинама попут димњака топлана, водоторњева, стубова са рефлекторима, телевизијских стубова и сл.;
- неопходност поштовања постојећих природних обележја локација и пејзажа, избегавати просторе излетишта, заштићена природна добра, заштићене културно-историјске целине, парковске површине и слично.

Инвеститор је дужан да се обрати надлежном органу за заштиту животне средине који ће утврдити потребу израде Студије о процени утицаја.

Посебне мере заштите – у зависности од типа и карактеристика објекта који се гради, посебно се морају примењивати следеће мере заштите:

- објекте не постављати унутар друге зоне опасности од пожара у близини отворених складишта лако испарљивих, запаљивих и експлозивних материја без одговарајуће заштите и прибављених услова, односно сагласности надлежног органа противпожарне заштите;
- ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете извођач радова је дужан да одмах прекине радове и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе;
- ако се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, за које се претпоставља да има својство природног споменика, извођач радова је дужан да о томе обавести надлежну организацију за заштиту природе;
- обавезно је постављање оgrade око базне станице и антенског стуба. На огради поставити табле на којима је исписано упозорење да се не сме прилазити антенском стубу;
- антенски систем базне станице се мора пројектовати тако да се у главном снопу зрачења антене не налазе антенски системи других комерцијалних или професионалних уређаја, као ни сами уређаји, што се постиже оптималним избором висине антене, као и правилним избором позиције антенског система на самом објекту;
- отпадне материје које се јаве током изградње објеката базних станица, приступних путева, довођења електричне енергије и слично, морају се уклонити преко овлашћеног комуналног предузећа;
- након изградње, односно постављања објекта који садржи извор нејонизујућег зрачења, а пре издавања дозволе за почетак рада или употребне дозволе, обавезно се мора извршити прво испитивање, односно мерење нивоа електромагнетног поља у околини извора;
- за потребе првог испитивања оператер може извор електромагнетног поља пустити у пробни рад у периоду не дужем од 30 дана, а за телекомуникационе објекте мерења може извршити у оквиру техничког прегледа;
- орган надлежан за издавање употребне дозволе за објекат који садржи извор нејонизујућег зрачења од посебног интереса, може пустити у рад тај извор ако је мерењем утврђено да ниво електромагнетног поља не прекорачује прописане граничне вредности и да изграђени, односно постављени објекат неће својим радом угрожавати животну средину;
- ако се периодичним испитивањем, систематским испитивањем или мерењем извршеним по налогу инспектора за заштиту животне средине, утврди да је у околини једног или више извора измерен ниво електромагнетног поља изнад прописаних граничних вредности, надлежни орган може кориснику наложити ограничење у погледу употребе, реконструкцију или затварање објекта до задовољавања прописаних граничних вредности;
- реконструкција се обавља технички и оперативно изведивим мерама у року од највише годину дана од дана када је наложена реконструкција извора од стране надлежне инспекције за заштиту животне средине.

Оператер је у обавези да спроведе мере и услове заштите животне средине, које се односе на:

- опасност од директног додира делова који су под сталним напоном;
- опасност од директног додира проводљивих делова који не припадају струјном колу;
- опасност од пожара и експлозија;
- статички електрицитет услед рада уређаја;
- опасност од утицаја берилијум оксида;
- атмосферски електрицитет;
- нестанак напона у мрежи;
- недовољну осветљеност просторија;
- неопрезно руковање;
- опасност при раду на висини (монтирање антена на антенским стубовима);

- механичка оштећења;
- утицај прашине, влаге и воде.

Мере заштите здравља становништва

Опште мере заштите здравља становништва обухватају:

- обавезан мониторинг утицаја загађеног ваздуха на здравље становништва, објављивање резултата праћења и информисање јавности и надлежних институција, у складу са важећом законском регулативом;
- довољне количине здравствено безбедне воде за пиће за све становнике са подручја Плана, као и воде за остале потребе/делатности;
- континуирана контрола квалитета воде свих изворишта водоснабдевања на подручју Плана;
- заштита свих изворишта водоснабдевања од намерног или случајног загађивања и других утицаја који могу неповољно деловати на издашност извора и здравствену исправност воде;
- контролисано управљање отпадним водама и отпадом.

2.1.4.2. Заштита уређење и унапређење предела, природних вредности и културних добара

2.1.4.2.1 Заштита, уређење и унапређење природних добара и предела

МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Опште мере заштите природних вредности:

- обавезна је заштита структуре постојећих природних предела, у складу са условима станишта за трајно одржавање његових функција и спречавање и смањење штетних утицаја;
- обавезно је очување и унапређење природног и вештачког вегетацијског покривача у урбаном центру, осталим насељима у мрежи насеља, у зонама пољопривредне производње, форландима река Јасенице и Раче, потока, инфраструктурних коридора;
- управљање и коришћење природних добара у складу са принципима одрживог развоја и у едукативне сврхе;
- подизање нових шумских састојина на принципима ценотичког диверзитета;
- подизање зелених површина у општинском центру и осталим насељима (паркови, скверови, баште, дрвореди) у циљу обезбеђивања бољих микроклиматских услова (смањења концентрације штетних гасова у ваздуху, ублажавања буке, ублажавања метеоролошких екстрема);
- заштита специјске и екосистемске компоненте биодиверзитета;
- планско организовање лова и риболова, ловног и риболовног туризма;
- реализацију грађевинских подручја насеља, грађевинског земљишта ван грађевинског подручја и инфраструктурних коридора, прилагодити природним структурама тако да утицај на предеоне карактеристике буде што мањи;
- заштита објеката геонаслеђа према Инвентару објеката геонаслеђа Србије.

Мере заштите и очувања дивљих врста:

- обавезне су мере заштите строго заштићених дивљих врста и заштићених врста, у циљу очувања биолошке разноврсности и природног генофонда;
- обавезне су мере спречавања свих радњи и поступака који утичу на нарушавање повољног стања популације дивљих врста, уништавање њихових станишта, легла, гнезда или нарушавање њиховог животног циклуса;
- забрањено је коришћење, уништавање строго заштићених врста биљака, животиња и гљива и њихова станишта;
- обавезно је прибављање дозволе ресорног Министарства за сакупљање заштићених дивљих врста гљива, лишајева, биљака, животиња и њихових делова, у циљу прераде, трговине, прекограничног промета, плантажног и фармерског узгоја;
- дозвољено је коришћење и сакупљање заштићених дивљих врста искључиво на начин којим се не угрожава повољно стање њихове популације;
- обавезне су мере еколошке компензације у циљу ублажавања штетних последица на природу (обухватају мере санације, примарну рехабилитацију, успостављање новог локалитета или комбинацију мера).

Решењем Завода за заштиту природе Србије 03 бр. 021-1598/2 од 18.05.2023. године, издати су услови заштите природе прописани у предметном решењу који су кроз израду планских решења у оквиру овог Просторног плана испоштовани и спроведени а у процедури спровођења Просторног плана ће се спроводити посебне мере заштите природе:

- 1) Планиране намене површина усклађене су са наменама дефинисаним одређеним Законом о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник Републике Србије”, број 88/10), Регионалним просторним планом за подручје Шумадијског, Поморавског, Рашког и Расинског управног округа („Службени гласник РС”, бр. 39/2014), Уредбом о утврђивању Просторног плана подручја инфраструктурног коридора аутопута Е75, деоница Београд-Ниш („Службени гласник Републике Србије”, број 69/03) и Уредбом о изменама и допунама Просторног плана подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75, деоница Београд-Ниш („Службени гласник РС”, број 121/14), Уредбом о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене система продуктовода кроз Републику Србију („Службени гласник Републике Србије”, број 19/11), што је потребно и даље спроводити при изради планске документације нижег реда и техничке документације;
- 2) Коришћење простора планирано је на основу утврђених граничних капацитета и уређења са комплетном инфраструктурном опремом. Изградњу комуналне инфраструктуре урадити на основу услова надлежних комуналних организација;
- 3) Приликом планирања намене површина у даљој планској разради плановима нижег реда спречити прекомерну пренамену пољопривредног у грађевинско земљиште, очувати пољопривредно земљиште наменским коришћењем, успостављањем ефикасних механизма контроле спровођења одговарајућих урбанистичких и просторно - планских мера и водећи рачуна о његовом потенцијалу и производној вредности, повећати проценат јавних зелених површина, броја и разноврсности постојећих категорија јавног зеленила и одржавати га у блиско природном стању; формирати заштитне појасеве од вишередног и вишеспратног појаса зеленила у контактним зонама становања, радних зона и пољопривредних површина;
- 4) На подручју МПС „Градиште” дозвољене су само оне радње, које доприносе његовом одржавању и унапређивању, а које не мењају битно његова природна обележја. Сви радови који би водили одступању од режима заштите предвиђеним решењем број 020-12/87-01 од 27.03.1987. године - Скупштина општине Рача, могу се вршити само у циљу научно-истраживачких радова или у циљу најнеопходнијег обезбеђења, осигурања, заштите заштићеног објекта и то на основу одобрења датог за сваки конкретан случај, према одредбама закона о заштити природе;
- 5) На подручју МПС „Градиште” просторни и урбанистички планови и програми шумско привредне и водопривредне основе морају бити усаглашени са режимима заштите;
- 6) Обезбедити заштиту и коришћење вода интегралним управљањем водама спровођењем мера за очување површинских и подземних вода и њихових резерви квалитета и количина;
- 7) Очувати токове, приобаље и живи свет свих површинских водотокова на територији општине Рача - уређењем и ревитализацијом континуираног појаса приобалног заштитног зеленила обезбедити појас аутохтоне вегетације дуж водотокова;
- 8) Није дозвољено крчење аутохтоне крајречне вегетације;
- 9) Потпуно бетонирање косина обале водотока није прихватљиво са аспекта заштите природе, у том смислу пожељна је примена биолошких и биотеничких мера, у комбинацији са одговарајућим техничким мерама, до нивоа функционалне стабилизације косина обале водотока. Предлаже се затрављивање косина, употреба „зелених габиона”, геотекстила од природних материјала и сл. Уколико је могуће корита и обале водотока, у целини или у сегментима дужине око 20-30 метара, треба да буду необрађени-храпави, како би се омогућило кретање ситних гмизаваца и водоземаца;
- 10) Предвиђено је планско и одрживо газдовање шумским ресурсима (коришћење, унапређење и заштита). Приоритетни предели за пошумљавање су: еродирани површине, потенцијална клизишта, позиције ветрозаштитних појасева, површине између одвојених шумских комплекса ради повезивања истих, туристички локалитети. Препоручује се употреба аутохтоних врста за ново пошумљавање;
- 11) У складу са предеоним и вегетацијским карактеристикама подручја у плановима нижег реда планирати очување групе стабала, појединачна стабла, живице, међе, кошанице и травне површине, као и друге екосистеме са очуваном или делимично измењеном дрвенастом, жбунастом или ливадском вегетацијом; у зонама пољопривредних површина у случају укрупњавања истих, предвидети стварање нових рубних станишта као елемената агроекосистема;
- 12) Прибавити сагласност надлежних институција за извођење радова који изискују евентуалну сечу одраслих, вредних примерака дендрофлоре, како би се уклањање вегетације свело на најмању могућу меру;
- 13) Успостављање зона непосредне, уже и шире зоне заштите на подручјима на којима се налазе изворишта водоснабдевања становништва;

- 14) Подизање зелених заштитних зона око привредних објеката и инфраструктурних система, сачињених од аутохтоних врста дрвећа;
- 15) Идентификовати све отпадне воде на територији општине Рача и техничка решења њиховог одвођења тако да нема утицаја на површинске и подземне воде;
- 16) Планирано је повезивање свих саобраћајне површине у планском подручју у јединствен систем, а мрежу инфраструктуре спровести у регулационој ширини саобраћајница и у зеленим површинама; ширину инфраструктурних коридора и техничко решење паралелног вођења и начина укрштања водова усагласити са свим важећим прописима; приликом дефинисања инфраструктурних коридора, обезбедити заштиту јавног интереса и утврдити оптималне оквири за формирање и функционисање планираних садржаја у оквиру површина предвиђених за остале намене;
- 17) Обезбедити примарно сакупљање комуналног и индустријског отпада, одредити локације центара за одвојено сакупљање рециклабилног отпада, спречити неадекватно одлагање отпада и формирање сметлишта, затворити и санирати постојећа сметлишта комуналног отпада, подстицати рециклажу и поновно искоришћење отпада ради очувања природних ресурса и животне средине;
- 18) Обавезно спроводити санацију односно ремедијацију деградиране животне средине;
- 19) Уколико се током радова наиђе на геолошко - палеонтолошке или минералошко - петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да, сагласно чл. 99. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010—исправка, 14/2016 95/2018 - др. закон и 71/2021), у року од осам дана обавести Министарство Заштите животне средине, као и да предузме све мере заштите од уништења, оштећења или крађе до доласка овлашћеног лица;

МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА ПРЕДЕЛА

Предела, природно-просторне целине и биодиверзитет представљају важно полазиште за одрживи развој општине Рача. Карактеристични и типични природни предела на подручју општине Рача су:

- долина реке Рача, са вијугавим форландом и плитким коритом;
- долина реке Јасенице, са широком алувијалном равни у северозападном делу подручја;
- типични брежуљкасти предела Шумадије, са брдом Висак (396mnm) у средишњем делу општине и брдом Градиште (317mnm), са меморијално- природним спомеником.
- антропогени предела су заступљени у урбаним зонама насеља Рача и његовом ободу где се налазе привредне зоне.
- Заштита простора и животне средине, просторно уређивање и развој општине, мора бити засновано на заштити природних предела и екосистема и рационалном коришћењу свих природних ресурса. У том погледу, основни циљ је обезбеђивање планираног развоја заснованог на минималним интервенцијама на природним пределима, чиме ће се и степен деградације спречити или ублажити, што представља услов за очување еколошке равнотеже, биодиверзитета, укупног еколошког диверзитета и капацитета и предеоних вредности анализираних простора. Очување и унапређење предано-пејзажних карактеристика постиже се кроз:
- интегрално планирање и селективно усмеравање развоја, усклађено са карактером предела и специфичним карактеристикама физичке структуре урбаног центра и осталих насеља, уз минимизирање негативних и стимулисање позитивних утицаја развоја на карактер и диверзитет предела;
- очување форланда река Јасенице и Раче, њихових притока и очување квалитета воде у рекама;
- спречавање непланске изградње у зонама саобраћајних коридора како би се омогућила боља сагледивост простора а тиме очувале визуре и аутохтоност предела;
- промоција, заштита и унапређење препознатих природних и културних вредности предела, као и креирање нових;
- рекултивација нарушених и деградираних предела;
- повезивање природних и културних вредности у простору.

2.1.4.2.2. Заштита, уређење и унапређење непокретних културних добара

Овим новим Просторним планом, у складу са Решењем Завода (број 1311-02 од 23.05.2023.године), планира се и налаже општини Рача израда Студије којом би биле обихваћене

следеће активности: истраживање података, прикупљање документације и истраживање споменичких, културних и историјских вредности непокретних културних добара, дефинисање граница заштите и заштићене околине, утврђивање посебних услова заштите за свако појединачно добро са дефинисањем граница заштите и заштићене околине.

Услови и мере заштите, коришћења и унапређења градитељског наслеђа, анализом постојећег стања и вредновањем расположивих података, дефинисани су кроз два режима заштите и коришћења градитељског наслеђа.

ОПШТИ УСЛОВИ КОЈИ ВАЖЕ ЗА ПРВИ РЕЖИМ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА СУ:

Обухвата све објекте и просторе који су утврђени за непокретна културна добра, као и добра која уживају претходну заштиту.

Први режим заштите подразумева строгу заштиту културних добара уз опште услове, као и посебне услове чувања, коришћења и заштите културних добара који су прописани у решењу, тј. одлуци о утврђивању објеката за културно добро.

- Културна добра не смеју се оштетити или уништити нити променити намену без сагласности надлежне службе заштите.
- Све интервенције (у ентеријеру и екстеријеру), које би се обављале на културним добрима, морају имати услове и сагласности надлежних Завода.
- Културна добра се не смеју отуђити без остваривања права прече куповине које је установљено законом у корист надлежне службе заштите.
- Власник, односно корисник културног добра нема права да раскопава, руши, преправља, презиђује или врши било какве радове које могу довести до оштећења културног добра или нарушити његова својства.
- Власник, односно корисник културног добра дужан је да га са изузетном пажњом чува и одржава и спроводи утврђене мере заштите, као и да обавештава надлежни Завод о свим правним или физичким променама у вези са културним добром или његовом заштићеном околином.
- Власник, односно корисник културног добра нема права да користи или употребљава културно добро у сврхе које нису у складу са његовом природом, наменом и значајем.
- Корисник је дужан да врши континуирано текуће одржавање културног добра, уз одржавање аутентичног изгледа који објекти имају;
- Корисник објекта је дужан да на време обавештава надлежне службе о евентуалним оштећењима објекта и његове околине;
- Конзерваторско – рестаураторске елаборате који садрже испитивачке радове, методологију интервенција, начин чувања и презентације непокретног културног добра, неопходно је израдити под условима и стручним надзором службе заштите;
- Фотографско или филмско снимање непокретних културних добара које захтева монтажу скела, кулиса или друге техничке опреме, коришћење кранова, употребу расветних тела укупне снаге преко два киловата или посебне интервенције на културном добру, односно његовој заштићеној околини, може се вршити само на основу надлежног завода за заштиту споменика културе.

Мере заштите заштићене околине објеката који су утврђени споменици културе:

- забрањују се радови који могу да наруше стабилност непокретног културног добра, као што су геомеханичка, сондажна испитивања или друга ископавања било какве врсте;
- комплетно уређење заштићене околине, као и целокупног простора заштићене околине, а у складу са прописаним условима службе заштите културних добара, Завода за заштиту природе и других надлежних институција;
- пројекти уређења морају да садрже податке и детаље обликовања слободних зелених површина, поплочања свих стаза и прилаза, расвете различитог типа, урбаног мобилијара са својеврсном опремом и др.;
- обавезно планирање површина за стационарни саобраћај (намењен објектима из, горе наведеног, простора), као и ревизију шеме саобраћаја уопште, како би се побољшали приступи и везе;
- потребно је континуирано одржавање целокупне зоне амбијенталне заштите, а од стране надлежних служби града, под условима, прописима и надзором надлежне службе заштите;
- сви елементи урбаног мобилијара који се постављају у заштићеној околини споменика културе (поплочавање, клупе, осветљење...) морају добити услове и сагласност надлежне службе заштите.
- евентуална изградња у овој зони подлеже посебним условима и сагласностима надлежне службе заштите.

УСЛОВИ ЧУВАЊА, ОДРЖАВАЊА И КОРИШЋЕЊА ЛОКАЛИТЕТА СА АРХЕОЛОШКИМ САДРЖАЈЕМ

Основне мере заштите локалитета са археолошким садржајем

Подручје општине Рача, географски опредељена рекама Рача и Јасеница, са благо заталасаним брдима које пресецају долине ових река, представљају погодно место за живот. Плодне алувијалне долине, богате текућим водама и изворима, привлачили су одвајкада људе из различитих крајева, пружајући им изузете услове за земљорадњу и риболов. Брда и шуме, пружали су сигурно место пред завојевачима, али и обиље дивљачи за лов. Многбројни археолошки локалитети на овом подручју од праисторије до новијег времена говоре о несумњивој културној генези народа који су се овде насељавали.

Археолошки локалитети још увек немају одговарајуће место у концепцији и програмима туристичког и економског развоја општине, који би са много других споменика из прошлости и новије историје омогућили развој екскурзионог и излетничког туризма и то са изузетно богатим културно - историјским садржајем, са нагласком на самоодрживост сваког од њих.

Коначно, културно наслеђе Раче се не може посматрати издвојено из целине интегралне културне мапе Србије, па и ширег региона, те су међусобне везе на овим релацијама од виталног значаја.

Приликом реализације инфраструктурне мреже (саобраћај, гасовод, водовод, канализација, електрификација, телекомуникација, и др.), изградње индустријских објеката, као и пре обављања било каквих земљаних радова којим би се изменила конфигурација терена или нарушио изглед археолошког локалитета, извођач радова (инвеститор) је дужан да прибави Услове о мерама техничке заштите на археолошком локалитету и у његовој околини.

Такође је обавезно поштовање члана 109 Закона о културним добрима (Сл. гласник РС бр. 71/49) који гласи:

"Ако се у току извођења радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежан Завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен".

Ради адекватне заштите и презентације археолошких локалитета Градиште у Вишевцу и Ђурђева главица у Ђурђеву планирана је израда предлога за њихово утврђивање за културна добра – археолошка налазишта.

УСЛОВИ ЧУВАЊА И ОДРЖАВАЊА ОБЈЕКТА НАРОДНОГ ГРАДИТЕЉСТВА

Опште мере заштите валоризованих објеката народног градитељства

На подручју Просторног плана општине Рача налази се 18 сеоских насеља. Заступљеност објеката народног градитељства је веома оскудна. Процес урбанизације је условио убрзани развој и потиснуо многе аутентичне архитектонске облике, објекти су разутјени па можемо константовати да тамо и где их има нема услова за њихову амбијенталну заштиту (нема груписаних структура), већ се исти морају штитити појединачно.

Стање:

објекти народног градитељства углавном су ван функције; лоша инфраструктура и комунална опремљеност;

непрепознавање вредности објеката традиционалне архитектуре и интереса за њихово очување; недостатак механизма финансирања реконструкције објеката народног градитељства; проблем ревитализације реконструисаних објеката.

Мере:

- Објекти градитељског наслеђа морају чувати свој аутентичан изглед, оригиналне материјале, конструктивне и декоративне елементе и функционалне карактеристике објекта; не смеју се оштетити или уништити нити променити намену без сагласности надлежне службе заштите;
- Власник, односно корисник објекта нема права да раскопава, руши, преправља, презиђује или врши било какве радове које могу довести до његовог оштећења или нарушити његова својства;
- Корисник је дужан да врши континуирано текуће одржавање објекта, уз одржавање аутентичног изгледа који објекти имају;
- Конзерваторско – рестаураторске елаборате који садрже испитивачке радове, методологију интервенција, начин чувања и презентације објекта израђује установа заштите или друга овлашћена фирма под условима и стручним надзором службе заштите;
- Забрањује се грађење објекта трајног или привременог карактера, који својом архитектуром и габаритом угрожавају споменик културе;
- Комплетно уређење заштићене околине, као и целокупног простора заштићене околине

(најчешће је то цела парцела на којој се објекат налази), а у складу са прописаним условима службе заштите културних добара, завода за заштиту природе и других надлежних институција; пројекти уређења морају да садрже податке и детаље обликовања слободних зелених површина, поплочања свих стаза и прилаза, расвете различитог типа, урбаног мобилијара са својеврсном опремом и др.;

- Све интервенције (у ентеријеру и екстеријеру), које би се обављале на објектима градитељског наслеђа, морају имати услове и сагласности надлежних завода;
- Корисник објекта је дужан да на време обавештава надлежне службе о евентуалним оштећењима објекта и његове околине;
- Надлежне службе су у обавези да израде регулационе планове;
- Укључивање објекта народног градитељства у туристички итинерер подручја кроз развој сеоског туризма; изградња инфраструктуре, комунално опремање.

УСЛОВИ ЧУВАЊА И ОДРЖАВАЊА САКРАЛНИХ ОБЈЕКТА

- објекти градитељског наслеђа морају чувати свој аутентичан изглед, оригиналне материјале, конструктивне и декоративне елементе и функционалне карактеристике објекта;
- објекти градитељског наслеђа не смеју се оштетити или уништити нити променити намену без сагласности надлежне службе заштите;
- власник, односно корисник објекта нема права да раскопава, руши, преправља, презиђује или врши било какве радове које могу довести до његовог оштећења или нарушити његова својства.
- корисник је дужан да врши континуирано текуће одржавање објекта, уз одржавање аутентичног изгледа који објекти имају.
- конзерваторско – рестаураторске елаборате који садрже испитивачке радове, методологију интервенција, начин чувања и презентације непокретног културног добра израђује установа заштите или друга овлашћена фирма под условима и стручним надзором службе заштите.
- забрањује се грађење објекта трајног или привременог карактера, који својом архитектуром и габаритом угрожавају споменик културе.
- комплетно уређење заштићене околине, као и целокупног простора заштићене околине (најчешће је то цела парцела на којој се објекат налази), а у складу са прописаним условима службе заштите културних добара, завода за заштиту природе и других надлежних институција. пројекти уређења морају да садрже податке и детаље обликовања слободних зелених површина, поплочања свих стаза и прилаза, расвете различитог типа, урбаног мобилијара са својеврсном опремом и др.
- све интервенције (у ентеријеру и екстеријеру), које би се обављале на објектима градитељског наслеђа, морају имати услове и сагласности надлежних завода;
- корисник објекта је дужан да на време обавештава надлежне службе о евентуалним оштећењима објекта и његове околине.

УСЛОВИ ЧУВАЊА И ОДРЖАВАЊА ЈАВНИХ СПОМЕНИКА, СПОМЕН БИСТА И СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈА:

- пре извођења било каквих интервенција потребно је прибавити услове и сагласности надлежног завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу;
- сви предвиђени радови који се изводе са јавним споменицима и спомен обележјима (спомен бисте и спомен плоче) и њиховој непосредној близини не смеју угрозити њихов аутентични изглед;
- неопходно је ажурно пратити стање свих спомен обележја уз обавезно текуће одржавање;
- обезбедити посебну расвету (према могућностма) за свако појединачно спомен обележје.

УСЛОВИ ЧУВАЊА И ОДРЖАВАЊА ГРОБАЉА

- предвидети израду посебне Студије за свако гробље појединачно;
- није дозвољено измештање или уклањање споменика или спомен табли, без претходно прибављеног мишљења надлежног Завода.

За валоризоване објекте народног градитељства као и за спомен обележја, Завод за заштиту споменика културе из Крагујевца, издаје мишљење за радове који би се предузимали. Код валоризованих објеката надлежни Завод издаје мишљење за све радове на катастарској парцели на којој се налазе исти (јер се она третира као заштићена околина).

Као планска мера овог Просторног плана нарочито се наглашава неопходност:

- *израде посебних планова нижег реда за појединачне акције, који би били својеврсне стратегије и правила за рад у следећем временском периоду. Приликом израде свих*

оваквих планова који третирају целине, али и поједине утврђене и евидентирани објекте наслеђа и вршења било каквих интервенција на њима, неопходно је прибавити Услове и сагласности надлежне службе заштите градитељског наслеђа.

- спровођења рекогносцирања и реамбулације терена, како би се утврдило стање већ препознатог културног наслеђа, које ће радити надлежни Регионални завод за заштиту споменика културе Смедерево.

2.1.4.3. Организација простора и мере од интереса за заштиту од елементарних непогода и организација простора и мере од интереса за одбрану земље и заштиту од ратних дејстава

2.1.4.3.1. Заштита од елементарних непогода и технолошких удеса (акцидената)

ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

На подручју општине Рача континуирано ће се спроводити мере заштите и одбране од елементарних непогода, које настају као последица климатских, хидролошких, орографских и сеизмичких карактеристика. Код утврђивања просторне организације насеља, размештаја виталних објеката, прописивања урбанистичких параметара, планирања мреже саобраћајница и остале инфраструктуре, поштовани су општи принципи заштите од елементарних непогода и природних катастрофа. Планске мере које се односе на заштиту простора од дејстава елементарних непогода односе се на:

- заштиту од земљотреса – која захтева асеизмичку изградњу објеката који морају имати на отпорност на могуће потресе од 8°MCS скале; Заштита од земљотреса се спроводи кроз примену важећих сеизмичких прописа за изградњу нових објеката и кроз трасирање главних коридора комуналне инфраструктуре дуж саобраћајница и зелених површина на одговарајућем растојању од објеката. Планирани објекти мора да буду реализовани и категорисани према прописима и техничким нормативима за изградњу објеката у сеизмичким подручјима, код изградње нових објеката, односно реконструкције постојећих.
- заштиту од ветра - која захтева уређење ветрозаштитних појасева уз саобраћајнице, речне токове и као заштита пољопривредног земљишта; основне мере заштите су дендролошке природе, планиране као ветрозаштитни појасеви одговарајуће ширине уз саобраћајнице, речне токове и као заштита пољопривредног земљишта;
- заштиту од града – заштита од града обавља се са 10 постојећих противградних станица (у насељима Вучић, Миравеац, Велико Крчмаре, Доње Јарушице, Сараново, Вишевац, Бошњане, Доња Рача, Мало Крчмаре и Борци), а мере заштите обухватају одржавање и по потреби проширење постојеће мреже противградних станица и успостављање и одржавање њихове директне везе са РХМЗ.
- заштиту од суше - имајући у виду сушне периоде који су регистровани током летњих месеци претходних година, као основна мера заштите од ове врсте елементарне непогоде препоручује се успостављање синхронизованог система наводњавања угрожених површина из постојећих речних токова.
- заштиту од пожара – које подразумевају планске мере заштите које се разрађују у плановима нижег реда, а обухватају изградњу планираног система водоснабдевања и хидрантске, противпожарне мреже, као и профиле саобраћајница, који омогућавају несметано кретање противпожарних возила. При изградњи или реконструкцији објекта, неопходно је поштовање свих законских прописа и норматива, ради заштите од пожара, као и организована служба противпожарне заштите, са ватрогасном станицом и тимом. Приликом изградње водоводне мреже препоручује се постављање уличних хидраната и прикључака за воду (посебно у близини насеља и будућих радно-привредних зона); За заштиту од пожара, на простору општине Рача, брине се ватрогасна станица са седиштем у Рачи. Захтева измештање на нову локацију, која ће бити дефинисана ПГР општинског центра Рача.
- заштиту од поплава – која подразумева регулацију речних токова Јасенице, Раче и њихових притока на нерегулисаним деловима корита, са могућом изградњом мањих акумулација на:

Крчмари, Сипићском потоку и скретању тока Раче између Ђуђева и Вишевца, како би се умањили ефекти неуравнотежености протицаја током године, а поготово у периодима великих киша и топлеења снега. Уз ове радове и остале активности (редовно чишћење и одржавање речних токова, уклањање препрека, уклањање растиња, стабала и чврстог отпада), знатно ће се побољшати стање и умањити штете од евентуалних поплава. Обавезно је прибављање услова заштите природе за све радове на заштити од поплава а при изградњи треба водити рачуна да се сва изградња путева и осталих објеката, планира и гради изнад кота трагова великих вода, односно у складу са подацима о максималном нивоу подземних вода у тлу;

- заштиту од штетног дејства ерозије - предузимање антиерозионих мера које се свде на забрану: кресања лисника; гајења окопавина на стрмим њивама; орања по нагибу земљишта; чисте сече шума на нагнутим теренима и испаше на деградираним теренима; претварања деградираних њива у ливаде; обавезу орања по изохипси; мелиорације деградираних пашњака; пошумљавања голети; конверзије једногодишњих култура у вишегодишње на деградираним површинама и антиерозионог газдовања земљиштем и шумама;

По питању **ЗАШТИТЕ ОД АКЦИДЕНТНИХ ЗАГАЂЕЊА**, основне мере заштите се заснивају на управљању ризиком од удеса, и то кроз: идентификацију опасности; анализу последица; процену ризика; планирање мера за превенцију удеса или смањење ризика; организовање мера приправности и одговора на удес; као и планирање мера санације од последица удеса. Мере заштите треба спроводити: за постојеће објекта и технологије (производња, складиштење, утовар, транспорт, претовар штетних и опасних материја), кроз превентивне мере и мере сталног надзора; за нове објекте, технологије и радове, као и код реконструкција постојећих, кроз обавезну израду процене утицаја и процене ризика на животну средину; израдом Мапе хазарда, чиме ће се утврдити потенцијални извори удесних загађења и правци транспорта опасних и штетних материја.

ЗАШТИТА ОД ХЕМИКАЛИЈА, ХЕМИЈСКОГ УДЕСА, ИНТЕГРИСАНО СПРЕЧАВАЊЕ И КОНТРОЛА ЗАГАЂИВАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Обавезне мере заштите животне средине од хемикалија - у циљу заштите здравља људи и животне средине на подручју општине Рача обавезно је успостављање интегралног управљања хемикалијама. Обавезе оператера који управља хемикалијама:

- оператер који управља хемикалијама мора предузимати мере у циљу спречавања негативних утицаја хемикалија на здравље људи и животну средину;
- опасне хемикалије се замењују безбеднијом алтернативом када год је то могуће;
- свака хемикалија и одређени производи морају бити класификовани, обележени и паковани у складу са Законом.

Оператер је дужан да складишти опасне хемикалије на начин да се не угрози живот и здравље људи и животна средина, а са њиховим остацима и празном амбалажом поступа у складу са прописима којима се регулише управљање отпадом.

Заштита од хемијског удеса (одредбе SEVESO II Директиве) - заштита од изненадног и неконтролисаног догађаја који настаје ослобађањем, изливањем или расипањем опасних материја, обављањем активности при производњи, употреби, преради, складиштењу, одлагању или дуготрајном неадекватном чувању.

SEVESO постројење - постројење у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних, (где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује) и укључује сву опрему, објекте, цевоводе, машине, опрему, алате, интерне колосеке и депое, складишта и осталу пратећу опрему у функцији постројења.

На основу доступних података (Министарство заштите животне средине, допис број 532-02-02152/2023-03 од 10.05.2023.год) на територији општине Рача не налазе **СЕВЕСО** постројења/комплекси, те сходно томе, са аспекта заштите од великог хемијског удеса овај надлежни орган не поседује податке од значаја за израду предметног Плана.

У случају изградње нових севесо постројења/комплекса, а у складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС”, број 41/10), као полазни основ за идентификацију повредивих објеката мора да се разматра удаљеност од минимум 1000m од граница севесо постројења, односно комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне — зоне опасности, одређује на основу резултата моделирања ефеката удеса. Такође, идентификација севесо постројења/комплекса врши се на основу Правилника о листи опасних материја и њиховим количинама

и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса („Службени гласник РС”, број 41/10 „51/15 и 50/18).

Поред тога, наглашава се да су обавезе оператера и надлежних органа прописане у поглављу 3.2 Заштита од хемијског удеса, Закона о заштити животне средине, те да сходно наведеном, обавезе оператера према надлежним органима у области заштите од хемијског удеса, а у случају изградње новог севесо постројења/комплекса, почињу у року од најмање 3 (три) месеца пре почетка рада постројења/комплекса. Поред тога, у случају изградње постројења/комплекса вишег реда, уколико оператер не испуни услове из чл. 60ђ, тј. 60г и 60д Закона о заштити животне средине, сходно чл. 60е истог закона, Министар решењем забрањује рад, тј. пуштање у рад односног постројења/комплекса.

Због претходно наведеног је потребно пажљиво планирати лоцирање и изградњу, како нових севесо постројења/комплекса или модификације постојећих и њихових максималних могућих капацитета севесо опасних материја, тако и нових грађевинских објеката, укључујући саобраћајне правце, места за јавну намену и насеља у близини комплекса, где локација комплекса или грађевински објекти могу бити извор или повећати ризик или последице великог удеса, како би се избегли непотребни трошкови или лоше инвестиције, али и обезбедило адекватно управљање безбедношћу од хемијског удеса. У интересу је и грађана и оператера и локалних самоуправа на чијој територији се гради, да и инвеститори и сви надлежни органи који су укључени у процес планирања коришћења земљишта, при доношењу - одлука узму у обзир циљеве превенције великих удеса и ограничавања последица тих удеса по здравље људи и животну средину.

Основне активности и мере у домену заштите од хемијског удеса које се односе на спречавање и контролу загађивања животне средине обухватају следеће:

- Оператери SEVESO постројења, према количинама из Листе опасних материја и њихових количина и Листе својстава и класа опасних материја и њихових количина, у обавези су да израде:
- Политику превенције удеса по достављању Обавештења надлежном органу ресорног Министарства - Оператери SEVESO постројења нижег реда;
- Извештај о безбедности и План заштите од удеса - Оператери SEVESO постројења вишег реда.

Оператер SEVESO постројења је у обавези да, уколико се деси хемијски удес на локацији, одмах о хемијском удесу обавести ресорно Министарство, јединицу локалне самоуправе и органе надлежне за поступање у ванредним ситуацијама у складу са прописима којима се уређује заштита и спасавање.

Оператер SEVESO постројења нижег реда у обавези је да изради документ - Политику превенције удеса и да Министарству, пре израде Политике превенције удеса, достави Обавештење.

Оператер SEVESO постројења вишег реда у обавези је да изради и достави Министарству Извештај о безбедности и План заштите од удеса.

Оператери који нису SEVESO постројење а који имају на својој локацији (комплексу) значајне количине опасних материја, у циљу заштите од хемијског удеса у обавези су да поступају у складу са Законом о ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“ бр. 111/09).

- План заштите од хемијског удеса општине Рача - Екстерни план заштите од удеса, је обавезан документ који локална самоуправа мора донети на основу планова заштите од удеса оператера који се налазе на њеној територији, у складу са Законом о ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“ бр. 111/09).
- Процена ризика у случају настанка хемијског удеса - заштита од хемијских удеса и загађивања животне средине при производњи, превозу и складиштењу опасних материја у постројењима и инсталацијама, оствариваће се превентивним мерама које обухватају активности које се спроводе у постројењима и на коридорима превоза опасних материја, а у циљу смањења могућности настанка удеса и могућих последица. Решавање проблема управљања еколошким ризиком при транспорту опасних материја зависиће од динамике реконструкције и ревитализације постојећих и реализације планираних саобраћајница, на основу чега ће се трасе превоза опасних материја утврђивати општинском нормативом (посебним одлукама у складу са Законом и планом намене простора). У начелу, за превоз опасних и штетних материја дозвољено је користити деонице аутопутева и државних путева првог и другог реда које пролазе кроз подручја нижих густина становања и мање насељености. Ограничење се не односи на превоз нафтних деривата у цистернама капацитета до 10t.
- Оператер IPPC постројења (према Листи активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола) у обавези је да:
- за ново постројење поднесе захтев за издавање интегрисане дозволе, пре добијања дозволе за употребу;

- за постојеће постројење, према року за прилагођавање до 2015 године;
- надлежност за издавање интегрисане дозволе је у зависности од тога који орган издаје одобрење за градњу (грађевинску дозволу) одређује се ко је надлежни орган за интегрисану дозволу;

BREF документ даје информације о специфичном индустријском сектору или пољопривредном сектору, техникама и процесима заступљеним у том сектору, свим постојећим емисијама у воду, ваздух и земљиште као и генерисаним отпадима, у зависности од производних капацитета, техникама које се разматрају у одређивању БАТ.

2.1.4.3.2. Заштита од интереса за одбрану земље

МЕРЕ ЗАШТИТЕ У СЛУЧАЈУ РАТНИХ ДЕЈСТАВА треба да обезбеде несметану заштиту људи и добара у случају ратних операција и разарања.

Регулација јавних површина и позиција грађевинских линија у односу на исту, треба да омогуће несметано функционисање свих служби у случају елементарних непогода, пожара и ратних услова. Елементи саобраћајница у смислу зависности од зарушавања и могућности прилаза објектима у фази спасавања, дефинисање могућности прилаза местима за водоснабдевање противпожарних јединица као и други значајни елементи са аспекта заштите и спасавања људи и материјалних добара су уграђени у планска решења – правила уређења и правила грађења овог Просторног плана.

У овом Плану, у складу са дописом Министарства одбране, Сектора за материјалне ресурсе Управе за инфраструктуру број 6965-4 од 01.06.2023. године, не постављају се посебни услови за израду предметног Просторног плана.

Применом законске регулативе за планирање и уређење простора од интереса за одбрану земље стварају се просторни услови за функционисање цивилне заштите становништва. Основни циљ усаглашавања просторног развоја са потребама одбране је стварање услова за деловање цивилне заштите становништва, заштиту материјалних и природних ресурса у случају ратних дејстава.

У складу са Законом о ванредним ситуацијама ради заштите од елементарних непогода и других несрећа, органи локалне самоуправе, привредна друштва и друга правна лица, у оквиру својих права и дужности, дужна су да обезбеде да се становништво, односно запослени, склоне у склоништа и друге објекте погодне за заштиту. Основна мера заштите људи и материјалних добара у случају ратне опасности је изградња заштитних објеката (склоништа). Предвиђено је да се заштита и склањање становништва врши у заштитним објектима, подрумским просторијама, као и рововским заклонима, који се у складу са законом граде у случају непосредне ратне опасности и у рату.

Склањање људи, материјалних и културних добара обухвата планирање и коришћење постојећих склоништа, других заштитних објеката, прилагођавање нових и постојећих комуналних објеката, као и објеката погодних за заштиту и склањање, њихово одржавање и коришћење за заштиту људи од природних и других несрећа.

Као други заштитни објекти користе се подрумске просторије и друге подземне просторије у стамбеним и другим зградама, прилагођене за склањање људи и материјалних добара. Приликом изградње стамбених објеката са подрумима, препорука је да се над подрумским просторијама гради ојачана плоча која може да издржи урушавање објекта.

Кроз спровођење предметног ППО обезбедити поштовање услова одбране и усклађивање са плановима развоја комплекса и објеката посебне намене, заштите становништва и насеља од ратних разарања, као и несметано функционисање простора у случају ратних дејстава. у том смислу, кроз израду техничке документације и планску разраду на просторима за које је она прописана (како кроз овај ППО, тако и кроз просторно - планску и урбанистичку документацију за зоне), обезбедити поштовање услова и захтева одбране.

Планска правила и мере заштите са аспекта одбране тичу се организације у функционисању мреже објеката привреде, друштвеног стандарда, инфраструктуре, режима градње итд. на подручју насеља и територије општине Рача, а решавају се мирнодопским путем, нарочито кроз израду и реализацију просторно - планске и урбанистичке документације и изградњу објеката.

Заштита становништва, материјалних добара и ресурса спроводиће се кроз реализацију основних мера везаних за територију (земљиште, ваздух, воду), мрежу насеља, функционисање привреде, инфраструктуру и режим изградње насеља у урбанистичком смислу:

а) Мере заштите које се односе на територију:

- у циљу заштите територије од плављења, потребно је комплетирати и одржавати у функционалном стању одбрамбену линију за заштиту од поплава (насипе, канале, црпне станице, уставе, бране, акумулације, мостове, пропусте и др.), док при избору локације објеката водити рачуна о коти максималних вода;
- у циљу заштите територије од ерозије, потребно је извршити санирање и довођење у исправно функционално стање, као и извршити ревитализацију радова и објеката који служе за заштиту

од ерозија и бујица. Треба успоставити заштитне појасеве на бујичним токовима у којима се ограничавају активности у циљу очувања функционалности противбујичних мера и ради спречавања загађивања вода. Потребно је извршити регулацију бујичних токова, интегрално уређење њихових сликова и извођење антиерозионих радова.

- у складу са степеном могућег сеизмичког удара, спроводити одговарајући режим изградње објеката мреже инфраструктуре, водених акумулација итд. у складу са принципима земљотресног инжењерства; и
- у циљу заштите територије од пожара, потребно је спроводити одговарајуће уређење и организовање шумских и пољопривредних површина, са сменом култура у погледу размештаја, пробијањем шумских просека итд.

б) Мере заштите које се односе на мрежу насеља

Рационална организација простора је један од основних циљева и са аспекта одбране и у том циљу потребно је:

- остварити равномеран развој насеља;
- ограничити велике концентрације становништва, активности и физичких структура на једном простору кроз формирање система насеља и центара;
- насеља тако функционално организовати да у случају потребе одбране, нека насеља могу преузети водећу улогу;
- обезбедити да виталне функције мреже насеља као што су здравство, радио везе, снабдевачке функције, морају имати алтернативне локације у разним насељима и у миру, треба да буду опремљена најнужнијим уређајима који ће се користити у ванредним условима (ратни услови, земљотреси, поплаве итд.); и
- да сва насеља треба да буду повезана саобраћајницама из више праваца због евентуалних закрчења путева и сл.

в) Мере заштите које се односе на функционисање привреде

- обезбедити услове за развој пољопривреде за коју на подручју постоје погодни услови за развој, што је од посебног значаја за потребе одбране;
- обезбедити заштиту од индустријских удеса;
- спречити лоцирање еколошки неприхватљивих производних активности, а форсирати савремене и еколошки прихватљиве технологије и активности у простору;
- обезбедити радну снагу за случај евакуације привреде за ратне потребе; и
- формирати мрежу складишта и магацина потребних прехранбених и других артикала, што све треба да буде дефинисано у мирнодопским условима.

г) Мере заштите које се односе на инфраструктуру

- у циљу заштите и функционисања инфраструктурних система у ванредним условима, обезбедити да сви инфраструктурни системи буду централно повезани и да се њима управља са једног места;
- у циљу обезбеђења водоснабдевања насеља у ванредним ситуацијама,
- пожељно је имати више гравитационих извора водоснабдевања, због могућности загађења вода (отровима, земљотресом, поплавом и сл.), као и алтернативне изворе водоснабдевања у случају акцидента и ратних разарања, а у мирнодопским условима треба обезбедити хигијенску исправност земљишта и подземних вода, посебно бунара и јавних чесми, нарочито оних које се користе за пиће; и
- потребно је и даље проширивање мреже локалних путева.

д) Мере заштите које се односе на режим изградње насеља у урбанистичком смислу

- обезбедити функционално зонирање територије насеља (радне зоне, становање, јавне службе, зелени простори и сл.)
- обезбедити слободне просторе у насељима који ће бити заштићени од пожара и рушевина, а истовремено добро повезани са саобраћајницама и водотоковима
- при изради урбанистичких планова и пројеката у складу са условима надлежне службе одбране планирати изградњу заштитних склоништа, као основне мере заштите људи и материјалних добара у случају ратне опасности
- у циљу заштите и функционисања урбаних и руралних система планирати такве режиме изградње којима ће се обезбедити минимизирање неповољних ефеката ратних разарања на објекте и људство, обезбедити правце евакуације итд.

Наглашава се да је при изради планске и пројектне документације потребно поштовати сву релевантну законску регулативу из домена одбране, заштите од елементарних непогода, правилнике о техничким нормативима за склоништа и поједине објекте, као и прописе о усклађивању просторних и урбанистичких планова са потребама народне одбране и заштите од ратних дејстава.

Као посебне планске мере којима се повећава "отпорност" простора за потребе одбране и заштите издвајају се:

- функционално зонирање урбаних простора (радне зоне, становање);
- предузимање свих неопходних мера заштите од индустријских удеса на свим постојећим привредним локалитетима и планирање нових привредних капацитета на локацијама ван зона становања;
- обезбеђивање слободног простора у насељима, заштићеног од пожара и рушевина и повезаног саобраћајницама и водотоковима;
- изградња двонаменских склоништа допунске заштите (приоритетно у центрима заједнице насеља);
- обезбеђивање алтернативних саобраћајних праваца за евакуацију и спасавање при чему ширине саобраћајница дефинисати у зависности од зарушавања и могућности прилаза објектима у фази спасавања затрпаних;
- решавање електроснабдевања насеља прстенастим разводима и изградњом мањих система који могу функционисати аутономно у посебним условима;
- обезбеђивање водоснабдевања насеља уз очување алтернативних извора снабдевања водом за пиће (бунари, извори и сл.); и
- предузимање мера за заштиту људи и материјалних добара од елементарних непогода (земљотреси, поплаве и сл.).

За градско насеље – општински центар Рачу, постоји важећи ПГР, којим су дефинисани услови заштите од ратних дејстава, на основу Програма заштите одговарајуће службе локалне управе (склоништа, збрињавање људи и материјалних добара).

2.1.5. УСЛОВИ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ, ДЕЦИ И СТАРИМ ОСОБАМА, У СКЛАДУ СА СТАНДАРДИМА ПРИСТУПАЧНОСТИ

Даљом урбанистичко техничком разрадом и изградњом јавних површина и објеката потребно је особама са инвалидитетом, деци и старим особама омогућити несметано кретање, коришћење слободних и јавних површина, као и приступ јавним и комерцијалним садржајима, кроз обавезне елементе приступачности за савладавање висинских разлика, за кретање и боравак у простору (стамбене и стамбено-пословне зграде и објекти за јавно коришћење), као и обавезне елементе приступачности јавног саобраћаја (Правилник о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама, "Сл. гласник РС", бр. 22/2015).

У складу са наведеним правилником, тротоари и пешачке стазе треба да буду приступачни, у простору су међусобно повезани и прилагођени за оријентацију, и са нагибима који не могу бити већи од 5% (1:20), а изузетно до 8,3% (1:12). Највиши попречни нагиб уличних тротоара и пешачких стаза управно на правац кретања износи 2%.

Шеталишта у оквиру јавних зелених и рекреативних површина су осветљена, означена и са обезбеђеним местима за одмор са клупама дуж праваца кретања. Клупе треба да имају седишта на висини од 45 цм и рукохвате на висини од 70 цм изнад нивоа шетне стазе у 50% од укупног броја клупа. Поред клупа се обезбеђује простор површине 110 цм са 140 цм за смештај помагала за кретање.

Ради несметаног кретања, ширина уличних тротоара и пешачких стаза износи 180 цм, а изузетно 120 цм, док ширина пролаза између непокретних препрека износи најмање 90 цм. Површина шеталишта је чврста, равна и отпорна на клизање.

У коридору основних пешачких кретања не постављају се стубови, рекламни панои или друге препреке, а постојеће препреке се видно обележавају.

Делови зграда као што су балкони, еркери, viseћи рекламни панои и сл., као и доњи делови крошњи дрвећа, који се налазе непосредно уз пешачке коридоре, уздигнути су најмање 250 цм у односу на површину по којој се пешак креће.

Место пешачког прелаза је означено тако да се јасно разликује од подлоге тротоара. Пешачки прелаз је постављен под правим углом према тротоару. Пешачке прелазе опремљене светлосним сигнаlima потребно је опремити светлосном сигнализацијом са најавом и звучном сигнализацијом.

Пролаз кроз пешачко острво у средини коловоза изводи се без ивичњака, у нивоу коловоза и у ширини пешачког прелаза.

За савладавање висинске разлике између тротоара и коловоза користе се закошени ивичњаци који се изводе у ширини пешачког прелаза и у нивоу коловоза, са максималним нагибом закошеног дела до 8,3%, а ако је технички неизводљиво у изузетним случајевима до 10%.

Места за паркирање возила која користе особе са инвалидитетом предвиђају се у близини улаза у стамбене зграде, објекта за јавно коришћење и других објекта, означавају се знаком приступачности. Приступачно паркинг место треба да има директну пешачку везу између пројектованог слободног простора за маневар и најближе пешачке стазе, без изласка на коловоз.

За јавне гараже, јавна паркиралишта, као и паркиралишта уз објекте за јавно коришћење и стамбене и стамбено пословне зграде са десет и више станова, најмање 5% места од укупног броја места за паркирање, а најмање једно место треба обезбедити за паркирање возила особа са инвалидитетом. На паркиралиштима са мање од 20 места која се налазе уз амбуланту, апотеку, продавницу прехрамбених производа, пошту, ресторан и дечји вртић, најмање једно место за паркирање возила особа са инвалидитетом. На паркиралиштима уз домове здравља, болнице, домове старих и друге здравствене и социјалне установе, обезбедити најмање 10% места од укупног броја места за паркирање, а најмање два места за паркирање возила особа са инвалидитетом.

На стајалиштима јавног превоза, предвиђа се плато (перон) за пешаке ширине најмање 300 цм, а прилазне пешачке стазе треба да буду изведене у истом нивоу, без денивалација.

2.1.6. ПОПИС ОБЈЕКТА ЗА КОЈЕ СЕ ПРЕ САНАЦИЈЕ ИЛИ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ МОРАЈУ ИЗРАДИТИ КОНЗЕРВАТОРСКИ ИЛИ ДРУГИ УСЛОВИ ЗА ПРЕДУЗИМАЊЕ МЕРА ТЕХНИЧКЕ ЗАШТИТЕ И ДРУГИХ РАДОВА У СКЛАДУ СА ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ

За активности које могу непосредно или посредно проузроковати промену облика, изгледа или особености непокретних културних добара или њихове заштићене околине, правила се утврђују на основу мера заштите овог Плана и услова надлежног Завода за заштиту споменика културе а на основу Закона о културним добрима („Службени гласник РС“, број 71/94, 52/2011 – др.закон, 99/2011 - др.закон, 6/2020 - др.закон, 35/2021 - др.закон, 129/2021 - др.закон и 76/2023 - др.закон)

и прописа донетим на основу њега. Обавеза прибављање услова и сагласности надлежне службе заштите важи и за радове на, или у околини непокретности које уживају предходну заштиту. На планском подручју конзерваторске услове је потребно прибавити за проглашена непокретна културна добра и археолошке локалитете.

2.1.7. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ - Услови и препоруке за повећање енергетске ефикасности и коришћење обновљивих извора енергије

Унапређење енергетске ефикасности подразумева низ делатности које има за циљ смањење потрошње свих врста енергије, уз максимално очување постојећих, или стварање бољих услова боравка у објектима. За последицу имају смањење потрошње необновљивих и коришћење обновљивих извора енергије, као и смањење емисије штетних гасова, што доприноси заштити природне околине, смањењу глобалног загревања и одрживом развоју.

Основни циљ је свести потрошњу енергије на минимум, а задржати, или повећати ниво удобности и комфора у објектима.

У процесу успостављања одрживе потрошње енергије приоритет треба дати рационалном планирању потрошње, тј. примени мера енергетске ефикасности у свим сегментима енергетског система.

Потребно је тежити повећању удела енергије добијене из обновљивих извора уз уважавање заштите животне средине.

Одржива градња је свакако један од значајнијих сегмената одрживог развоја који укључује:

- употребу грађевинских материјала који нису штетни по животну средину;
- енергетску ефикасност зграда;
- управљање отпадом насталим приликом изградње или рушења објекта.

Енергетски и еколошки одрживо градитељство тежи:

- смањењу губитака топлоте из објекта побољшањем топлотне заштите спољних елемената и повољним односом основе и волумена зграде;
- повећању топлотних добитака у објекту повољном оријентацијом зграде и коришћењем сунчеве енергије;
- коришћењу обновљивих извора енергије у зградама (сунце, ветар, биомаса, итд.);
- повећању енергетске ефикасности термоенергетских система; у циљу рационалног коришћења енергије треба искористити све могућности смањења коришћења енергије у објектима; при изградњи објекта користити савремене термоизолационе материјале, како би се смањила потрошња топлотне енергије;

- као систем против претеране инсолације користити одрживе системе (засену жалузинама, грађевинским елементима, зеленилом, и сл.) како би се смањила потрошња енергије за вештачку климатизацију;
- при прорачуну коефицијента пролаза топлоте објекта узети вредности за 20-25% ниже од максималних дозвољених вриједности за ову климатску зону;
- дрворедима и густим засадама смањити утицај ветра и обезбедити неопходну засену у летњим месецима.

Енергетска ефикасност се везује за примену енергетски ефикасних уређаја који имају мале губитке приликом трансформације једног вида енергије у други. Исто тако, области енергетске ефикасности припадају и обновљиви извори у оквиру потрошње енергије, односно они извори који се не прикључују на дистрибутивну електроенергетску мрежу, а користе се у сектору зградарства (биомаса, енергија ветра и сунчева енергија). То се пре свега односи на системе грејања и хлађења простора, као и загревање санитарне воде.

Основне мере за повећање и обезбеђење енергетске ефикасности се односе на правилан избор омотача зграде (кров, зидови, прозори), грејање објекта (котларница, подстаница), регулацију-положај објекта и осветљење и слично.

Циљ свеобухватне уштеде енергије, а тиме и заштите животне средине је створити предуслове за системску санацију и реконструкцију постојећих објеката, а затим и повећање обавезне топлотне заштите нових објеката. Недовољна топлотна изолација доводи до повећаних топлотних губитака зими, хладних спољних конструкција, оштећења насталих влагом (кондензацијом), као и прегрејавања простора лети. Последице су оштећења конструкције, некомфorno и нездраво становање и рад. Загрејавање таквих простора захтева већу количину енергије што доводи до повећања цене коришћења и одржавања простора, али и до већег загађења животне средине. Побољшањем топлотно изолационих карактеристика зграде, могуће је постићи смањење укупних губитака топлоте за просечно 40% до 80%.

Примена мера за енергетску ефикасност код постојеће изградње се дефинише на основу утврђене разлике између стварног стања објекта и реалних потреба за енергијом, а односи на следеће интервенције:

- побољшање топлотних карактеристика објекта применом топлотне изолације и заменом прозора, врата;
- замену или побољшање система за климатизацију (грејање, односно хлађење);
- замену или побољшање термотехничких система (припрема топле воде за грејање и употребу у домаћинству и пословним просторима);
- побољшање ефикасности система електричне енергије (расвета, кућни апарати);
- употребу обновљивих извора енергије у оквиру потрошње.

Избор поменутих мера се врши на основу енергетског прегледа, који има за циљ потпуни увид у стање изграђених објеката, а потом и одређивање стварних енергетских потреба објекта на основу прикупљених података и обрађених параметара.

За новопланирану изградњу на планском подручју, примењивати начин пројектовања и изградње објекта са ниским степеном потрошње енергије, тзв. нискоенергетске и пасивне куће „Zero-energy house“. Основу ове архитектуре представља употреба обновљивих врста енергије (сунчева енергије, био маса, енергија ветра) за грејање објекта у зимском периоду, односно смањење потребе за хлађењем просторија током лета спречавањем упада сунчевог зрачења. Нискоенергетске грађевине, а потом и такозване пасивне куће представљају објекте у којима је обезбеђена пријатна температура, без обзира на годишње доба и спољашње климатске услове без уградње засебног система грејања, односно климатизације. Код градње нових објеката је неопходно већ у фази идејног пројекта предвидети све што је неопходно да се добије квалитетан и оптималан енергетски ефикасан објекат:

- анализирати локацију, оријентацију и облик објекта;
- применити високи ниво топлотне изолације комплетног спољњег омотача објекта и избегавати топлотне мостове; у циљу рационалног коришћења енергије треба искористити све могућности смањења коришћења енергије у објектима; при изградњи објекта користити савремене термоизолационе материјале, како би се смањила потрошња топлотне енергије;
- искористити топлотне добитке од сунца и заштитити се од претераног осунчања; као систем против претеране инсолације користити одрживе системе (засену жалузинама, грађевинским елементима, зеленилом, и сл) како би се смањила потрошња енергије за вештачку климатизацију; дрворедима и густим засадама смањити утицај ветра и обезбедити неопходну засену у летњим месецима;
- расхладно оптерећење треба смањити путем мера пројектовања пасивних кућа; то може укључити изоловане површине, заштиту од сунца путем нпр. брисолеја, конзолне структуре, озелењене надстрешнице или њихове комбинације;

- при прорачуну коефицијента пролаза топлоте објеката узети вредности за 20-25% ниже од максималних дозвољених вредности за ову климатску зону;
- нискоенергетске технологије за грејање и хлађење се требају узети у обзир где год је то могуће;
- кад год је то могуће, вишак топлоте из других процеса ће се користити за предгрејавање топле воде за хотел, виле, и др;
- одрживост фотоволтаичних ћелија треба испитати у сврху снабдевања нисконапонском струјом за освету насеља, као и друге могућности, попут пуњења електричних возила.

Приликом избора локације за градњу, у складу са могућностима, одабрати место изложено сунцу, да није у сенци суседних објеката и да је заштићено од јаких ветрова. Објекте оријентисати према југу, а затворити према северу, ограничити дубину објекта и омогућити ниском зимском сунцу да продре у његову унутрашњост. Оптималан волумен објекта такође позитивно утиче на смањење топлотних губитака. Приликом пројектовања је такође потребно груписати просторије сличних функционалних захтева и унутрашње температуре, односно помоћне просторе лоцирати на северу, а дневне на југу. Оптимална топлотна заштита је једно од основних начела енергетски ефикасне градње: правилан избор спољашњег омотача објекта, обавезна топлотна изолација крова, односно плафона према негрејаном таванском простору и пода према терену, правилан положај отвора у спољашњим зидовима, чиме се у великој мери спречавају топлотни губици у току ниских спољашњих температура.

Топлотни добаци од сунца са знатним процентом учествују у укупном енергетском билансу објеката. Приликом пројектовања потребно је посебну пажњу посветити заштити од претераног осунчања, као и прихвату сунца. Топлотна маса зида или пода у јужно оријентисаним просторијама може акумулирати топлотну енергију током дана и дистрибуирати је у околне просторије током ноћи. Претерано загревање током лета се може спречити средствима за заштиту од сунца, усмеравањем дневног светла, зеленилом, природним проветравањем и слично. Решења која треба примењивати са циљем заштите од претераног осветљења су следећа:

- архитектонска геометрија: зеленило, тремови, стрехе, надстрешнице, балкони, и др;
- елементи спољашње заштите од сунца: покретни и непокретни брисолеји, спољашње жалужине, ролетне, тенде, итд;
- елементи унутрашње заштите од сунца: ролетне, жалужине, завесе;
- елементи унутар стакла за заштиту од сунца и усмеравања светла: холографски - елементи, рефлектујућа стакла и фолије, стакло које усмерава светло, стаклене призме и др.

Закључује се да би се реализовало енергетски и еколошки одрживо грађење неопходно је тежити смањењу губитака топлоте из објеката, побољшањем топлотне заштите спољашњих елемената и повољнијем односу површине и запремине објекта, повећању топлотних добитака у згради повољнијом оријентацијом зграде и коришћењем сунчеве енергије, применом обновљивих извора енергије у зградама (биомаса, сунце, ветар), повећањем енергетске ефикасности термоенергетских система. Користи од енергетски ефикасне градње су многоструке, а највише се огледају кроз финансијске уштеде на смањеним рачунима за грејање, хлађење и електричну енергију, удобније и квалитетније становање и рад, дужи животни век зграде и велики допринос заштити околине смањењем емисије штетних гасова у околину.

Сви објекти у зависности од врсте и намене, морају бити пројектовани, изграђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују позитивном законском регулативом прописана енергетска својства објекта. Планирану нову изградњу, реконструкцију и санацију постојећих објеката реализовати у свему у складу са нормативима датим у Правилнику о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда („Службени гласник РС”, бр. 69/12 и 44/18 - др. закон) и Правилнику о енергетској ефикасности зграда („Службени гласник РС”, број 61/11).

2.2.ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

У складу са чланом 31. Закона о планирању:

- Правила грађења у просторном плану јединице локалне самоуправе садрже нарочито:
- 1) врсту и намену односно компатибилне намене објеката који се могу градити у појединачним зонама под условима утврђеним планским документом, односно класу и намену објеката чија је изградња забрањена у тим зонама;
 - 2) услове за парцелацију, препарцелацију и формирање грађевинске парцеле, као и минималну и максималну површину грађевинске парцеле;
 - 3) положај објеката у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле;
 - 4) највећи дозвољени индекс заузетости или изграђености грађевинске парцеле;
 - 5) највећу дозвољену висину или спратност објеката;

- 6) услове за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели;
- 7) услове и начин обезбеђивања приступа парцели и простора за паркирање возила, односно број гаражних, односно паркинг места са обавезним минималним бројем места за пуњење електричних возила;
- 8) урбанистичке параметре и правила за архитектонско обликовање у заштићеним просторно културно-историјским целинама у складу са Студијом заштите непокретних културних добара;
- 9) обавезан проценат заступљености зелених површина на парцели на којој се граде пословни, стамбено-пословни, пословно-стамбени и вишепородични објекти.

Сви наведени услови и правила дати су у оквиру ове тачке 2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА као пропозиције за грађење објеката који су дозвољени као основне и компатибилне намене у оквиру појединих карактеристичких планских зона (за намене изван грађевинских подручја насеља и граница важећих урбанистичких планова, као и за намене у оквиру грађевинских подручја насеља – према графичком приказу уређајних основа за села).

2.2.1.ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ПРОСТОРЕ ИЗВАН ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКИХ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА И ГРАНИЦА ВАЖЕЋИХ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА

2.2.1.1. Пољопривредно земљиште

Врста и намена објеката који се могу градити – Пољопривредно земљиште се користи за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе осим у случајевима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС" бр. 62/2006, 65/2008 - др. закон, 41/2009, 112/2015, 80/2017 и 95/2018 - др. Закон.

- У складу са основном наменом за пољопривредну производњу, на пољопривредном земљишту, без обзира на катастарску класу, у складу са законом дозвољена је изградња:
 - објеката у функцији пољопривреде – изградња појединачних економских и пословних објеката у функцији пољопривреде, као и објеката складиштења и прераде пољопривредних производа, помоћних објеката у функцији пољопривреде - гараже, кошеви, амбари, оставе, настрешице за пољопривредну механизацију, машине и возила и слично;
 - стамбених објеката пољопривредног домаћинства (газдинства) које се, осим пољопривредом, може бавити и еко и етно-туризмом,
 - економских објеката пољопривредног домаћинства - изградња економских објеката који су у функцији примарне пољопривредне производње. Објекти који су у функцији примарне пољопривредне производње су објекти за смештај механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа, пластеници, стакленици, стаје, и то: објекти за гајење животиња (стаје за гајење коња, штале за гајење говеда, објекти за гајење живине, коза, оваца и свиња, као и објекти за гајење голубова, кунића, украсне живине и птица); пратећи објекти за гајење домаћих животиња (испусти за стоку, бетонске писте за одлагање чврстога стајњака, објекти за складиштење осоке); објекти за потребе гајења и приказивање старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња, објекти за гајење печурака, пужева и риба; објекти за складиштење сточне хране (сеници, магацини за складиштење концентроване сточне хране, бетониране сило јаме и сило тренчеви); објекти за складиштење пољопривредних производа (амбари, кошеви) и други слични;
 - простора и објеката за развој интензивне или еколошке пољопривредне производње (помоћни објекти за потребе прегонске испаше стоке - летњи торови са надстрешницама; специјализованог ратарства - склоништа са оставама репроматеријала и алата; и сл.);
 - помоћних и службених објеката за потребе других комплементарних активности – шумарства (шумске куће, лугарнице, расадници); узгоја дивљачи и рибе (хранилишта, склоништа, мрестилишта); водопривреде; саобраћаја; заштите од елементарних непогода (склоништа);
 - објеката на којима се одржавају сточне пијаци, сајмови и изложбе;
 - објеката инфраструктуре и саобраћајница уз сагласност надлежног министарства;
 - објеката хидротехничке, енергетске и телекомуникационе инфраструктуре
 - објеката за производњу енергије из енергије сунца (соларни парк) и енергије ветра (ветрогенератори/ветроелектрана) без промене начина коришћења пољопривредног земљишта, у складу са законом;
 - станица за напајање течним горивом и гасних станица;
 - због проширења грађевинског подручја, у складу са просторним / урбанистичким планом.

- На пољопривредном земљишту изградња наведених објеката могућа је само под одређеним условима:
- На пољопривредном земљишту на коме је завршена комасација могућа је изградња само објеката инфраструктуре уз поштовање чл. 31-37 Закона о пољопривредном земљишту;
 - За изградњу објеката инфраструктуре и објеката за производњу у функцији пољопривредне производње и прераде са листе 1 Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС" бр. 114/2008) претварање пољопривредног земљишта у грађевинско земљиште је могуће само изразом Плана детаљне регулације
 - без накнаде за промену намене пољопривредног земљишта у складу са чл.47 Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл.гласник РС број 95/18, 49/19, 86/19-усклађени дин.изн., 156/20-усклађени дин.изн., 15/21-доп.усклађених дин.изн., 15/23--усклађени дин.изн., 92/23, 120/23-усклађени дин.изн. и 99/24-усклађени дин.изн.) дозвољена је изградња у случају:
 - 1) градње или реконструкције породичне стамбене зграде пољопривредног домаћинства у циљу побољшања услова становања чланова тог домаћинства или у случају природног раздвајања пољопривредног домаћинства највише до 200 m² стамбеног простора;
 - 2) изградње економских објеката који се користе за примарну пољопривредну производњу, односно који су у функцији примарне пољопривредне производње а власнику је пољопривреда основна делатност и ако не поседује друго одговарајуће пољопривредно земљиште; Економски објекти (у смислу закона којим се уређује пољопривредно земљиште) су објекти који се користе за примарну пољопривредну производњу, односно који су у функцији примарне пољопривредне производње, и то: објекти за смештај механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа, стаје за гајење животиња, објекти за потребе грејања и приказивање старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња, објекти за гајење печурки, пужева и риба.
 - 3) промене намене, односно врсте земљишта из пољопривредног у грађевинско извршене на основу закона, планског документа или одлуке надлежног органа до 15. јула 1992. године, односно до дана ступања на снагу Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, број 49/92);
 - 4) одређивања локације за гробље или проширење гробља;
 - 5) изградње објеката који служе за одбрану од поплава, за одводњавање и наводњавање земљишта или за уређење бујица;
 - 6) регулације водотока у функцији уређења пољопривредног земљишта;
 - 7) изградње и проширења пољских путева који доприносе рационалном коришћењу пољопривредног земљишта;
 - 8) пошумљавања пољопривредног земљишта када је пољопривредном основом или пројектом рекултивације утврђено да ће се то земљиште рационалније користити ако се пошуми, без обзира на класу, по претходно прибављеној сагласности министарства у чијој су надлежности послови пољопривреде;
 - 9) подизања пољозаштитних појасева;
 - 10) изградње објеката који су актом Владе проглашени објектима од значаја за Републику Србију, као и за изградњу објеката јавне намене у складу са програмом уређивања грађевинског земљишта када је обвезник плаћања Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, као и јавна предузећа чији су оснивачи Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе.
- Према чл. 47 Закона о накнадама за коришћење јавних добара:
- испуњеност услова за ослобођење од плаћања накнаде, на захтев власника, односно корисника пољопривредног земљишта, решењем утврђује општинска, односно градска управа.
 - уз захтев за ослобођење од плаћања накнада обвезник накнаде, поред документације из члана 46. став 2. Закона о накнадама за коришћење јавних добара, подноси и следећу документацију:
 - 1) податак о површини за коју се врши промена намене и идејни пројекат објекта у случају изградње објекта;

- 2) податке о условима становања и члановима породичног домаћинства у случају изградње породичног стамбеног објекта из става 1. тачка 1) члана 47 Закона о накнадама за коришћење јавних добара;
 - 3) копију планског документа или одлуке надлежног органа у случају када је промена намене извршена до дана ступања на снагу Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, број 49/92);
 - 4) доказ надлежног органа о идентификацији парцеле у случају из тачке 3) става 2 члана 47 Закона о накнадама за коришћење јавних добара.
- Стамбени објекти за потребе регистрованог пољопривредног газдинства у складу са законским прописима, изван грађевинског подручја, могу се градити само за властите потребе у функцији обављања пољопривредне делатности, као и у оквиру пољопривредних газдинстава која се баве етно и еко-туризмом. .
 - За стамбене објекте за стално и повремено становање пољопривредног газдинства (домаћинства) ван грађевинског подручја (уређајне основе) није неопходна израда Урбанистичког пројекта већ се ова врста објекта гради према правилима из овог Просторног плана, уз услов да имају обезбеђен приступ на јавну површину;
 - Објекти туристичких и пратећих садржаја у оквиру пољопривредних домаћинстава (етно, екодомаћинства) на парцелама површине максимално до 0,5 ha, градиће се према правилима из овог Просторног плана, уз услов да имају обезбеђен приступ на јавну површину.
 - За изградњу етно или еко-туристичких комплекса (на пример етно-села) неопходна је израда Плана детаљне регулације.
 - За изградњу кампова неопходна је израда Урбанистичког пројекта.
 - У случају формирања зона повременог становања (викенд становања), зона се не може формирати за мање од десет објеката и за њу је обавезна израда Плана детаљне регулације;
 - Изградња мреже и објеката инфраструктуре као и објеката у функцији објеката инфраструктуре је дозвољена у коридорима саобраћајница уз сагласност надлежног предузећа за путеве
 - Изградња помоћних објеката који су потребни за одлагање алата и смештај опреме.

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена - садржаји и објекти који нису наведени у претходним ставовима и све делатности које угрожавају основну намену и животну средину негативним утицајима (бука, вибрације, гасови, мириси, отпадне воде и друга штетна дејства). Забрањено је дубоко фундирање објеката, изградња подземних етажа и употреба био-неразградивих или материјала који у фази труљења ослобађају токсичне материје. Забрањена је и изградња објеката који својом величином и изгледом нарушавају амбијенталне вредности, као и објеката који не испуњавају услове заштите природе и еколошке услове.

Типологија објеката - Објекти намењени пољопривредној производњи су слободностојећи објекти (стамбени и производни) или групације слободностојећих објеката међусобно функционално повезаних (производни).

Правила за формирање комплекса – Препоручена величина парцеле (комплекса) на којој је могућа изградња објеката у функцији примарне пољопривредне производње утврђује се зависно од врсте и интензитета производње према следећим условима:

Пољопривредни објекти	Препоручена минимална величина комплекса
– за сточарску производњу	5ha
– за узгој перади и крзнаша	1ha
– за ратарску производњу на поседу	2ha
– за узгој воћа и поврћа на поседу	1ha
– за виноградарство на поседу	0,5ha
– за узгој цвећа на поседу	0,5ha

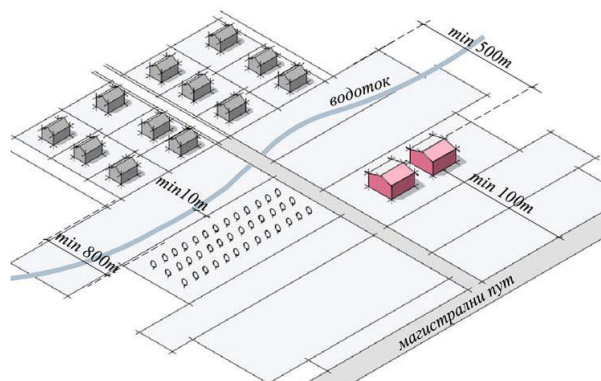
Појединачне објекте у функцији пољопривредне производње могуће је градити и на працелама мање величине од препоручених у складу са осталим условима поглавља IV-1.1. Пољопривредно земљиште овог Просторног плана.

Позиционирање објеката и мере заштите од утицаја пољопривреде - За позиционирање производних објеката који су у функцији пољопривреде примењују се следећа минимална заштитна одстојања:

- од саобраћајнице у складу са Законом о јавним путевима, а не мање од 10m; и
- од грађевинског подручја насеља - 250m*.

*(не односи се на стакленике, пластенике и силосе)

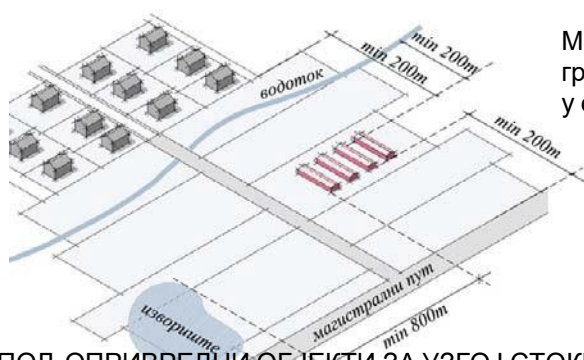
Одстојање између стамбених објеката и ораница (воћњака) који се интензивно третирају вештачким ђубривом и пестицидима је минимум 800m.



ПОЉОПРИВРЕДНИ ОБЈЕКТИ У ФУНКЦИЈИ РАТАРСТВА

У заштитном појасу између границе пољопривредне парцеле и водотока од 10m није дозвољено коришћење пестицида и вештачких ђубрива.

Позиција објеката за узгој стоке (сточне фарме) одређује се у складу са капацитетом објекта и положајем објекта у односу на насеље. Објекти за узгој стоке, перади и крзнаша које имају преко 50 условних грла не могу се градити на заштићеним подручјима природе и на подручју водозащитних зона.



ПОЉОПРИВРЕДНИ ОБЈЕКТИ ЗА УЗГОЈ СТОКЕ

Минимална заштитна одстојања између границе комплекса сточне фарме и објеката у суседству су:

- од стамбених зграда, државних путева 1. и 2. реда, као и речних токова - 200m; и
- од изворишта водоснабдевања - 800m.

Наведена растојања могу бити и већа ако то покаже процена утицаја на животну средину за фарме са преко 500 условних грла, као и објекти од општег интереса утврђени на основу закона.

Минимални капацитет основне производње уз који може да се одобри изградња објекта примарне дораде или прераде (кланица, хладњача, и сл.) износи 100 условних грла.

Изграђеним пољопривредним земљиштем сматра се пољопривредно земљиште на коме су изграђени објекти у функцији пољопривредне производње, прераде и пласмана, као и објекти становања власника/корисника парцеле.

На рефералној карти бр. 1: - Намена простора (P=1:50 000) су на основу ортофото снимка приказани евидентирани изграђени објекти изван грађевинског подручја. С обзиром на немогућност потпуног евидентирања свих изграђених објеката и за осталие изграђене, а графички неутврђене објекте, важе иста правила.

Третман постојећих објеката

За постојеће објекте изграђене на пољопривредном земљишту изван планираних граница грађевинских подручја дозвољена је:

- Доградња и надградња постојећег стамбеног објекта са максималним урбанистичким параметрима за део стамбеног дворишта:
 - спратност објекта.....П+1+Пк
 - индекс заузетости стамбеног дворишта 40%

- постојећа грађевинска линија
- Изградња и реконструкција објекта економског дворишта са максималним урбанистичким параметрима:
 - спратност објекта.....П+1
 - индекс заузетости стамбеног дворишта 40%
 - међусобна одстојања објекта и одстојања од границе парцеле у складу са важећим правилником
- Постојећи објекти нестамбене намене могу се реконструисати за потребе постојеће и компатибилне намене уз максималну доградњу од 10% постојећег габарита и са максималном спратношћу до П+1. Обавезни услов за функционисање објекта нестамбене намене је решавање одводње отпадних вода, на еколошки прихватљив начин, унутар властите парцеле, или у складу са условима надлежног предузећа.

Општи услови за нове објекте на пољопривредном земљишту:

- 1) за појединачне објекте у функцији пољопривреде:
 - максимална бруто површина ових објеката утврђује се према односу 1 m² бруто површине објекта на 50 m² парцеле;
 - удаљеност пољопривредних објеката од насеља не може бити мања од 500 m од грађевинског подручја насеља и туристичких центара. Одредба о минималној удаљености од грађевинског подручја не односи се на стакленике и пластенике;
 - пољопривредне зграде за узгој стоке не могу се планирати у насељу. Минимална удаљеност грађевина за интензивни узгој стоке, перади и крзнаша од грађевинског подручја насеља износи 500 m;
 - објекти за интензивни узгој стоке, перади и крзнаша које имају преко 50 условних грла се не могу градити на заштићеним подручјима природе и на подручју водозащитних зона;
 - остала правила за изградњу ових објеката утврђују се урбанистичким пројектом а у складу са законом и одговарајућим подзаконским актима, као и овим ППО за објекте у функцији пољопривредне производње као што су: фарме (у складу са Правилником о ветеринарско-санитарним условима објеката за узгој и држање копитара папкара, живине и кунића, "Службени гласник РС", бр. 81/06), већи објекти или групе објеката за интензивну производњу итд. у оквиру већ дефинисаних категорија објеката које је дозвољено градити на пољопривредном земљишту.
- 2) за стамбене објекте пољопривредног домаћинства:
 - на пољопривредном земљишту може се организовати пољопривредно домаћинство и то са стамбеним и економским двориштем на парцели;
 - изградња пољопривредног газдинства дозвољава се на парцелама индивидуалних пољопривредних произвођача у виду изградње нових или доградње и адаптације постојећих пољопривредних газдинстава;
 - не дозвољава се изградња нових пољопривредних газдинстава на просторима коридора планираних инфраструктурних капацитета који су дефинисани важећом просторно планском документацијом, на просторима специјалне намене и просторима заштићених делова природе и заштићених културних добара;
 - максимална бруто развијена грађевинска површина (БРГП) стамбеног објекта пољопривредног домаћинства је 200 m², а спратност је П+1+Пк.
 - за пољопривредна домаћинства која се баве етно-туризмом смерштај туриста могуће је организовати у оквиру објекта домаћинства или појединачних објеката (бунгалова) у оквиру стамбеног дела дворишта, при чему је препоручена максимална површина бунгалова 30 m² а спратност П+1+Пк.
 - помоћни објекти као што су летња кухиња, надстрешница, остава, гаража могу бити максимално до 50 m² површине и спратности П.
 - грађевински део газдинства простора, односно грађевински објекти морају бити удаљени од јавних саобраћајница у складу са прописима који регулишу област саобраћајне инфраструктуре;
 - препоручује се да грађевински објекти буду изграђени од чврстог материјала и да буду приземни (са подрумом);
 - препоручује се просторно раздвајање стамбеног и економског дела газдинства, а нарочито објеката намењених сточарској производњи, као и подизање заштитног зеленила;
 - ниво опремљености простора биће усклађен са могућностима дате локације и могућностима власника да финансира изградњу и опремање објеката и простора;

- препоручује се висок ниво опремљености газдинства који подразумева: изграђен приступни пут са чврстом подлогом; подигнуту ограду око грађевинског дела газдинства; обезбеђено снабдевање питком водом и изграђеност одговарајућих водоводних инсталација у стамбеном објекту и објектима сточарске производње; регулисање одвођења отпадних вода; просторно разграничење стамбеног и баштенског дела од дела намењеног сточарској производњи; уређен простор за одлагање чврстог дела сточног отпада; изграђен објекат за прикупљање осоке; поплочан дворишни плато стамбеног дела и дела намењеног за сточарску производњу.

Слика 2: Правила за организацију сеоског друштва



- за стамбене објекте који имају индиректну везу са јавним путем, преко приватног пролаза, растојање од регулационе линије одређује се локацијским условима;
- најмање дозвољено растојање габарита стамбеног објекта и линије суседне парцеле износи 4 m;
- 3) за економске објекте пољопривредног домаћинства:
 - економски објекти у економском дворишту су производни објекти за прераду пољопривредних производа и објекти за складиштење пољопривредних производа: пушнице, сушнице, кош, амбар, магацин хране објекти за смештај стоке (сточне стаје - живинарници, свињци, говедарници, овчарници, козарници и објекти намењени исхрани стоке, и сл);
 - помоћни објекти уз економске објекте су гараже или надстрешнице за пољопривредну механизацију, машине и возила, испусти за стоку, ђубришне јаме – ђубришта, пољски клозети, и сл);
 - локацијским условима утврђује се позиција економских и помоћних објеката у односу на грађевинску линију уз примену најмањих дозвољених растојања у овим правилима;
 - растојања за нове помоћне и економске објекте у односу на границу суседне парцеле када се економски објекти и економско двориште суседних парцела, непосредно додирују, износи најмање 1,5 m;
 - када се економско двориште једне парцеле непосредно наслања на стамбено двориште друге парцеле (за нове објекте), примењују се правила о међусобној удаљености објеката;
 - међусобна удаљеност објеката износи од стамбеног објекта до сточне стаје, најмање 15 m, од стамбеног објекта до ђубришта и пољског клозета најмање 20 m;
 - друга међусобна растојања економских и помоћних објеката зависе од облика организације економског дворишта, уз услов да прљави објекти буду оријентисани тако да доминантни ветрови дувају од чистих објеката;
 - живи извор воде на парцели мора бити на вишој коти од ђубришта и пољског клозета, а најмање растојање износи 20-25 m;
- 4) за објекте на којима се одржавају сточне пијаце, сајмови и изложбе морају се испунити следећи услови:
 - да се налазе изван насеља;
 - да се не граде на земљишту које је подводно и угрожено од поплава;
 - да имају везу са јавним путем;
 - да нису за последњих 20 година служили за сточна гробља и јавно ђубриште;
 - да има посебно издвојен простор за животиње за које се приликом контроле утврдило да су заражене или су сумњиве на заразу;

- препоручена величина простора зависи од обима и врсте промета животиња водећи рачуна да се просечно одређена површина повећа за 15% површине на име путева, манипулативних и санитарних објеката: по грлу крупних животиња 2 m²; по телету 1,2 m²; по овци, односно свињи преко 50 kg, 1 m²; по јагњету и прасету 0,5 m²;
- 5) за објекте инфраструктуре и саобраћајнице у складу са просторним или урбанистичким планом;
- 6) за изградњу објеката за производњу енергије из обновљивих извора (сунце, ветар) у складу са законом, просторним / урбанистичким планом;
- 7) за изградњу због проширења грађевинског подручја у складу са просторним или урбанистичким планом;
- 8) за станице за напајање течним горивом и гасне станице у складу са правилима за станице за напајање течним горивом и гасне станице из правила грађења на грађевинском земљишту из овог просторног плана, искључиво у складу са законом.

Посебни услови за појединачне објекте у функцији пољопривреде

Пољопривредним објектима сматрају се објекти намењени ратарској, сточарској, повртарској, воћарско-виноградарској, рибњачкој и осталим видовима пољопривредне производње.

Избор локације за изградњу пољопривредних објеката извршити након потпуне анализе природних карактеристика (педолошких, геолошких, метеоролошких, хидролошких, рељефа и др.)

При избору локације за изградњу пољопривредних објеката водити рачуна о квалитету земљишта и где год је то могуће објекте лоцирати на земљиштима нижих бонитетних карактеристика.

За све пољопривредне објекте већих капацитета неопходна је израда Студије утицаја објеката на животну средину.

Виноградарске и воћарске куће

На парцели плодног земљишта, која је према начину коришћења сврстана у културу воћњак, односно виноград, дозвољена је изградња воћарско-виноградарске кућице, бунара, пољског WC-а, оставе за смештај алата и опреме, воћа и поврћа, цвећа и слично, уз обезбеђивање следећих услова:

- минимална величина парцеле на којој се може одобрити изградња ових објеката износи 2500,0 m²;
- најмање 70% површине парцеле мора се користити као виноград, воћњак, повртњак или цвећњак;
- површина воћарско-виноградарског објекта износи максимум 30,0 m²;
- дозвољена је изградња надстрешнице, лође, трема, пергола испред и у склопу објекта, који уколико нису застакљени или затворени, не улазе у састав дозвољене површине објекта;
- спратност објекта је П+Пк;
- објекат може имати подрум или сутерен, уколико то геотехнички и хидротехнички услови дозвољавају;
- објекат треба градити претежно од лаких материјала, са већом употребом природног материјала, а форму објекта прилагодити традиционалном облику овог поднебља;
- кров мора бити кос без назитка (нагиб крова мин. 30°, а макс. 40°), са покривачем од црепа, ћерамиде, теголе и слично;
- минимална удаљеност од објекта суседне парцеле је 1,0m а од суседног објекта 10m.
- ограда може бити жива зелена или транспарентна (жичано плетиво и сл. комбиновано са зеленилом), висине 1,4 m, која се поставља тако да стубови оgrade буду на земљишту власника оgrade;
- површина оставе за смештај грождја, воћа и поврћа, механизације и алата, може бити максимум 100,0 m², а спратности П (приземље);
- минимална удаљеност објеката од границе суседне парцеле је 1,0 m а од суседовог објекта 10,0 m.

У воћарско – виноградарским зонама могућа је изградња објеката локационо везаних за сировинску основу (прерада и финална обрада производа), као и објеката намењених туризму (формирање атрактивног и туристичким потребама примереног туристичког производа), према правилима за објекте за прераду пољопривредних производа, односно посетама туриста.

Стакленици, пластеници

У циљу побољшања пољопривредне производње на пољопривредном земљишту је дозвољена изградња или постављање стакленика и пластеника.

Минимална удаљеност оваквих објеката од међних линија је 5,0m.

Парцеле се могу оградити транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови оgrade се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Објекти намењени ратарско-повртарској производњи и објекти за смештај пољопривредне механизације, алата и опреме, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа (пољопривредне економије, машински парк).

Овим објектима сматрају се објекти за смештај пољопривредне механизације, алата и опреме, објекти за складиштење пољопривредних производа, објекти за производњу и прераду пољопривредних производа и остали објекти у функцији ратарско-повртарске производње.

Објектима за смештај пољопривредне механизације сматрају се затворени простори и надстрешнице у којима се смешта механизација ради чување и одржавања.

Објектима за складиштење сматрају се све врсте складишта (силоси, трапови, подна складишта, хладњаче и др.).

Минимална удаљеност ових објеката од државног пута магистралног значаја је 20 m, а од државног пута регионалног значаја је 10m.

Минимална удаљеност објеката од суседне парцеле је 10m.

Максимални индекс заузетости парцеле је 30, максимални индекс изграђености је 0,3.

Максимална спратност објеката је П+0, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Минимална величина парцеле за изградњу ових објеката дефинише се величином самог објекта и не може бити мања од 0,5ha.

Парцеле се могу оградити транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Дозвољена је изградња наведених објеката уз примену хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова и комплетну инфраструктурну опремљеност: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

Ови објекти условљени су са провером инфраструктурне опремљености и израдом процене утицаја објеката на животну средину.

Задржавају се постојећи простори ратарских економија за смештај пољопривредне механизације, уз примену законски прописаних услова.

Постојећи комплекси за ратарску производњу могу се реконструисати и доградити. Уређење постојећих комплекса могуће је за све случајеве у којима је дефинисан приступ комплекса на јавну саобраћајну и комуналну инфраструктуру.

За прање објеката и путева може се користити и вода која не испуњава прописане стандарде за пијаћу воду.

Одвођење отпадних вода вршиће се тако што ће се:

- атмосферске воде уливати у канализацију или у природни реципијент без пречишћавања,
- отпадне воде које настају током производног процеса или прања објеката и опреме обавезно сакупљати у водонепропусне испусте и пречишћавати пре испуштања у природне реципијенте;
- одвод отпадне воде на обрадиве површине мора бити у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине;
- фекалне воде сакупљати у одвојене септичке јаме или испуштати у канализацију.

Фарме-објекти за узгој стоке

Фарма, према Правилнику о ветеринарско-санитарним условима објеката за узгој и држање копитара папкара, живине и кунџа ("Службени гласник РС", бр. 81/06) јесте *газдинство у коме се држи или узгаја 20 и више грла копитара, папкара (20 и више грла говеда, 100 и више грла свиња, 150 и више грла оваца и коза) или 350 и више јединки живине и кунџа* и може да се гради на:

- локацији која се налази на подручју и у зони која, у зависности од врсте и броја животиња, као и еколошких услова не угрожава, нити би била угрожена од стамбених и других објеката у ближој или даљој околини,
- компактном земљишту које не сме бити подводно и које мора имати добре отоке атмосферских вода,
- локацији која се налази изван зоне која може бити угрожена поплавом и клизањем терена.

Удаљеност фарме од грађевинског реона, спортско-рекреативних и других јавних комплекса, као и међусобна удаљеност фарми различите врсте стоке, мора бити у складу са Законом и правилницима који регулишу ову област.

Изградњу и реконструкцију објеката пољопривредне производње (фарми) вршити имајући у виду и следеће услове за избор локације:

- објекте треба лоцирати на мање квалитетним типовима земљишта, а уколико ово није могуће према предностима осталих локационих фактора,
- локацију одабирати у складу са морфолошким условима и потребама функционисања фарме, могућностима прикључка на саобраћајну и осталу техничку инфраструктуру (предност дати равнијим

теренима када су у питању веће фарме, локацијама које имају могућност обезбеђења комбиноване исхране за крупније животиње у близини ливада и пашњака нпр., могућност лаког приступа уз атарске и друге путеве, могућност трајног решења прихвата површинских и подземних вода – у непосредној близини канала

Фарма мора да буде изграђена тако да омогући одговарајуће микроклиматске и зоохигијенске услове зависно од врсте животиња.

На фармама је дозвољена изградња економских објеката у функцији сточарске производње, уз примену санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова, комплетну инфраструктурну опремљеност и уз примену прописа за овакву врсту објеката.

Сви објекти намењени држању и узгоју стоке морају бити пројектовани и грађени према нормативима и стандардима за изградњу ове врсте објеката.

Круг фарме мора да:

- буде довољно простран, да одговара капацитету, броју и величини изграђених објеката како би се обезбедила њихова функционална повезаност и међусобна удаљеност;
- Величину парцеле дефинисати спрам капацитета и врсте производње, с тим да се мора обезбедити довољно простран круг који ће омогућити повезаност свих делова фарме.
- Максимални индекс заузетости парцеле је 30, максимални индекс изграђености је 0,3.
- Минимална удаљеност економских објеката од суседних парцела је 10,0m.
- Максимална спратност објеката је П+Пот.
- у оквиру фарме морају се обезбедити два одвојена блока и то технички део (објекти за запослене, пословни објекти, објекат за боравак као и потребни пратећи објекти - котларнице, машинске радионице, складишта, просторије за ветеринарске прегледе, посебан простор за принудна клања, одлагање уинутих животиња и др.) и изоловани производни део (објекти за узгој стоке који морају бити подељени по категоријама стоке и то за приплодне животиње, за узгој подмлатка и за тов);
- има улаз који је контролисан или под надзором и на којем се обавезно води евиденција о уласку и изласку људи, животиња и возила из круга фарме;
- буде ограђен оградом висине максимум 2,20 m која спречава неконтролисан пролазак људи и животиња; ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.
- буде уредно и редовно одржаван.

Комплекс фарме мора бити обезбеђен свом потребном инфраструктуром: санитарном водом, унутрашњом канализационом мрежом, електроенергетским инсталацијама унутрашњим саобраћајницама, приступним путевима и др.

Повезивање фарми са мрежом јавних саобраћајница обезбедити приступним путем минималне ширине 5,0m. На уласку на фарму изградити дезинфекциону баријеру минималне дужине 5,0m.

Путеви (спољни и унутрашњи) морају да испуњавају следеће услове:

- прилазни путеви и путеви у кругу фарме морају да буду довољно широки и изграђени од чврстог материјала или морају да имају подлогу од шљунка;
- испред сваког објекта на фарми мора бити бетонирана или асфалтирана површина за лакше кретање возила;
- путеви у кругу фарме морају бити погодни за чишћење и прање, а уз њих мора да се налази довољан број хидраната и сливника;
- унутрашње саобраћајнице градити тако да се обезбеди кружни саобраћај и да се одвоје правци допреме хране и одвоза животиња и ђубрета: путеви који се користе за довоз животиња, хране за животиње, чистих простирки и опреме не смеју да се укрштају са путевима који се користе за одвоз стајског ђубрива, отпадних вода и лешева животиња.

Такође, фарма мора бити снабдевена довољном количином воде за пиће из јавног водовода или сопственог бунара, која мора бити контролисана и мора испуњавати стандарде прописане за пијаћу воду.

Обавезна је изградња унутрашње и спољне хидрантске противпожарне мреже.

За прање објеката и путева може се користити и вода која не испуњава прописане стандарде за пијаћу воду.

Одвођење отпадних вода вршиће се тако што ће се:

- атмосферске воде уливати у канализацију или у природни реципијент без пречишћавања,
- отпадне воде које настају током производног процеса или прања објеката и опреме обавезно сакупљати у водонепропусне испусте и пречишћавати пре испуштања у природне реципијенте;
- одвод отпадне воде на обрадиве површине мора бити у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине;
- фекалне воде сакупљати у одвојене септичке јаме или испуштати у канализацију.

Простор за одлагање и збрињавање стајског ђубрива из објекта мора бити смештен, односно изграђен

тако да се спречи загађивање околине и ширење узрочника заразних болести животиња и људи, насупрот правцу главних ветрова и мора да буде удаљен најмање 50 m од објекта за узгој животиња. Фарма са више од 100 условних грла копитара и папкара мора да има одвојен колски и пешачки улаз. На колском и пешачком улазу морају бити изграђене дезинфекционе баријере димензија 6,0 x 3,0 x 0,25 m и 1,0 x 0,5 x 0,05 m и испуњене воденим раствором дезинфицијенса. Дезинфекционе баријере морају бити изграђене на начин који омогућава њихово чишћење и прање, као и испуштање раствора кроз дренажни отвор. На фарми је неопходно обезбедити и простор, односно просторије за смештај, сортирање и складиштење хране за животиње.

Постојећи комплекси за сточарску производњу могу се реконструисати и дограђивати. Уређење постојећих комплекса могуће је за све случајеве у којима је дефинисан приступ комплекса на јавну саобраћајну и комуналну инфраструктуру.

За прање објеката и путева може се користити и вода која не испуњава прописане стандарде за пијаћу воду.

Одвођење отпадних вода вршиће се тако што ће се:

- атмосферске воде уливати у канализацију или у природни реципијент без пречишћавања,
- отпадне воде које настају током производног процеса или прања објеката и опреме обавезно сакупљати у водонепропусне испусте и пречишћавати пре испуштања у природне реципијенте;
- одвод отпадне воде на обрадиве површине мора бити у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине;
- фекалне воде сакупљати у одвојене септичке јаме или испустити у канализацију.

Постојеће фарме које не могу да задовоље прописане мере за коришћење, пренамениће се у друге садржаје везане за пољопривредну производњу.

Објекти за потребе гајења и приказивања старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња

Овакви објекти се могу формирати по принципу салаша.

Уколико се на локацији граде сточне стаје, удаљеност од грађевинског реона, спортско-рекреативних и других јавних комплекса мора бити у складу са Законом и другим правилницима који регулишу ову област.

Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 10,0m.

Максимална спратност објеката је П+Пот, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Максимални индекс заузетости парцеле је 30%, максимални индекс изграђености је 0,3.

Парцеле се могу оградити транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Комплекс, мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

Објекти за гајење печурки и пужева

Изградња оваких објеката је усмерена на мање квалитетном земљишту, а у складу са нормама и правилницима који регулишу ову област.

Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 10,0m.

Максимална спратност објеката је П+Пот, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Парцеле се могу оградити транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Комплекс, мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

Рибњаци

Избор локације за изградњу рибњака вршити након претходних анализа расположивих количина и квалитета воде која ће се користити за пуњење рибњака.

За подизање рибњака на обрадивом пољопривредном земљишту потребна је сагласност министарства за пољопривреду, уз следеће основне техничке услове:

- границе рибњака морају бити означене видљивим ознакама,
- рибњак мора да располаже уређајима за упуштање и испуштање воде, уређајима за регулисање нивоа воде, као и уређајима који спречавају пролаз риба, рибље млађи и икре у или из рибњака,
- рибњак мора бити заштићен од поплава;

- за уклањање смећа и штетних отпадака из рибњака мора постојати уређено место или изграђен технички уређај, који онемогућава загађење рибњака и његове околине;
- приликом изградње одвојити окна по категоријама у складу са технологијом производње, младичњаке, товилишта и зимовнике;
- у саставу рибњака морају да постоје уливно-изливни објекти, уставе, аератори, хранидбене платформе и насипи који спречавају продор спољних вода у комплекс рибњака;
- у оквиру техничког дела неопходно је обезбедити посебну просторију за ветеринарске прегледе и дневно праћење здравственог стања и прираста популације;
- уколико постоји могућност комплекс рибњака треба да буде ограђен.

Објекти намењени преради и финалној обради пољопривредних производа

Изградња производних објеката могућа је на земљишту од VI и више, бонитетне класе, ради груписања објеката, односно комплекса који у погледу простора, саобраћаја, инфраструктуре или радног процеса, могу потенцијално да угрозе стање животне средине у насељима.

Организација оваквих објеката је омогућена и на постојећем изграђеном земљишту које се користи као пољопривредна економија или фарма, а у складу са прописима и нормама који дефинишу одређену делатност.

Објекти намењени преради и финалној обради производа пољопривредне производње, се могу градити и уз пољопривредне објекте, како би се заокружио производни циклус, а у складу са прописима и нормама.

Новоформирани комплекс прераде и финалне обраде пољопривредних производа, мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине (земље, воде и ваздуха).

Морају имати: приступни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5,0m до мреже јавних путева; морају бити снабдевени инсталацијама неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду.

У оквиру зоне, комплекса или парцеле могу се планирати пословни објекти, производни, складишни, економски, услужни и објекти снабдевања.

Индекс изграђености треба да је макс. 1,0 а индекс искоришћености земљишта макс. 70.

Дозвољена спратност објеката је: за производне П, П+1; за пословне П, П+1; за складишне П и за економске П.

Узгајалишта дивљачи

У атару се дозвољава подизање и постављање објеката за прихват, негу и исхрану дивљачи током целе године, као и објекти за прехранивање током зимског периода.

Уколико се граде на пољопривредном земљишту минимална парцела комплекса је 1,0 ha, или се задржава постојећа парцела, поштујући прописане услове Закона о пољопривредном земљишту.

Максимални индекс заузетости парцеле је 50%. Максимална спратност објеката је П+Пк са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају. Минимална удаљеност објеката од суседне парцеле је 10,0 m.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 1,8 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0 m од међне линије.

Комплекс мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

2.2.1.2. Шумско земљиште

У шумама могу да се граде објекти у складу с плановима газдовања шумама и посебним прописом којим се уређује област дивљачи и ловства.

У шуми и на удаљености мањој од 200 m од руба шуме не могу да се граде ћумуране, кречане, циглане и други објекти са отвореном ватром.

Врста и намена објеката који се могу градити - На шумском земљишту, у складу са Законом о шумама, дозвољена је изградња објеката у функцији шумске привреде и ловства и узгоја дивљачи (ловно-технички објекти за лов и контролу бројног стања дивљачи) и објеката за одржавање и експлоатацију шума, а забрањена је изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама, али је промена намене шумског земљишта која је могућа (у складу са Законом о шумама) ради изградње:

- економских или стамбених објеката сопственика шума на површини до 10 ари

- објекта у функцији екотуризма, рекреације и ловства, од природних материјала без употребе бетона (надстрешнице, одморишта, стазе, просторије за опрему и сл.)
- објекта за коришћење осталих обновљивих извора енергије малих капацитета (мале електране и други слични објекти, у смислу прописа којим се уређује област енергетике) и експлоатације минералних сировина, ако је површина шума и шумског земљишта за ове намене мања од 15 ha.

Изградња наведених објекта могућа је искључиво на непошумљеним површинама (чистине, пропланци, девастиране површине уз пут и сл.), осим у зонама у којима је режимом заштите забрањена градња.

Изградња објекта инфраструктуре и саобраћајница, могућа је у складу са режимима заштите природе у складу са Законом о планирању и изградњи и Законом о шумама, уз сагласност управљача заштићеног добра.

Такође, у складу са посебним прописима могућа и изградња објекта за заштиту људи и материјалних добара од елементарних непогода и у функцији одбране земље.

Евентуалну изградњу планирати на оном шумском земљишту које не ужива висок степен заштите и пружа могућност за развој шумске привреде, ловства и сл.

Врста и намена објекта чија је изградња забрањена - на шумском земљишту је забрањена градња, осим за намене предвиђене Просторним планом и законом (поштујући одредбе Закона о шумама и услове Јавног предузећа „Србијашуме“), уз максималну заштиту шумског земљишта у заштитним шумским подручјим.

Општи услови за изградњу објекта у служби шумарства и ловства на шумском земљишту:

- услови за формирање парцеле: шумска парцела је постојећа, са директним или индиректним излазом на јавну саобраћајницу, при чему њен облик има произвољну геометријску форму, форму правоугаоника или други облик који је прилагођен терену;
- положај објекта у односу на регулациону линију и границе парцеле: минимално растојање од објекта до границе парцеле општинског и некатегорисаног пута је 5 m, до парцеле ДП II реда 10 m, а до парцеле ДП I реда 20 m;
- урбанистички параметри: највећи дозвољени индекс заузетости = 10%; максимална бруто развијена грађевинска површина објекта на парцели износи 600 m²; максимална бруто развијена грађевинска површина ловачких кућа до 100 m², а појединачних пратећих објекта, као и објекта у функцији ловства и узгоја дивљачи је 50 m²;
- спратност / висина објекта:
 - *максимална спратност објекта у служби шумарства и ловства је П+Пк, при чему максимална висина објекта (до слемена) не сме прећи 9 m (7 m за пратеће објекте);
 - *пратећи објекти (шанк-барови, одморишта, просторије за опрему и сл.) могу бити површине до 40 m², максималне спратности П+Пк.
 - *највеће дозвољене висине настрешница су 7 m
- услови за изградњу других објекта на парцели: могућа је изградња више објекта основне и пратеће намене на парцели, у оквиру прописаних урбанистичких параметара;
- услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила: приступ парцели на јавну саобраћајницу се остварује непосредно, преко приступног/шумског пута, или посредством службености пролаза. За смештај возила и машина за потребе садржаја и објекта на парцели, обезбеђује се простор на сопственој парцели, изван површине јавног или шумског/приступног пута;
- оградавање: ради заштите од животиња, дозвољено је оградавање непосредног окружења објекта по процени корисника објекта, заштитном транспарентном оградом до висине 2,2 m; оградавање парцела на шумском земљишту није дозвољено, осим привремено у циљу заштите ретких и проређених врста дивљачи;
- архитектонско обликовање: архитектонско обликовање објекта прилагодити природном амбијенту (шумско окружење, ловиште) и традиционалној архитектури народног градитељства, уз максималну примену аутохтоних природних грађевинских материјала, а за изградњу објекта и уређење површина обавезно употребљавати искључиво природне материјале (дрво, камен, шиндра) и традиционалне форме усклађене са окружењем;
- услови заштите суседних објекта, животне средине и други услови: у току извођења радова и при експлоатацији, водити рачуна о техничким и еколошким условима на суседним парцелама.

За објекте чија се изградња дозвољава важе следећа посебна правила грађења:

- 1) за објекте у функцији шумске привреде и ловства:
 - изградња мора бити усаглашена са плановима газдовања шумама у складу са законом;

- величина појединачних објеката макс. 100 m² у основи бруто;
- висина објеката до П+1;
- материјал за изградњу природан и прилагођен шумском окружењу;
- да имају везу са јавним путем;
- да имају решен начин одвођења отпадних вода и водоснабдевање, као и снабдевање електричном енергијом и противпожарну заштиту (са прикључцима на комуналну мрежу или индивидуално из локалних извора, у складу са прописима и хигијенским стандардима прописаним за пољопривредна газдинства);
- остала правила за изградњу ових објеката утврђују се урбанистичким пројектом а у складу са законом и одговарајућим подзаконским актима;

2) за објекте инфраструктуре и саобраћајнице и обновљиве изворе енергије у складу са Законом, просторним или урбанистичким планом.

3) За формирање заштитних шумских појасева на контакту:

- изграђених стамбених зона и планираних привредних зона;
- зона планираних за стамбену изградњу и планираних привредних зона; и
- канала и планираних привредних зона одређује се минимална ширина од 10m и то увек у оквиру привредних зона.

Напомиње се да изградњу објеката сопственика шума (на површинама до 10 ари) важе наведени Општи услови за изградњу објеката у функцији шумарства и ловства, али уз обавезу спровођења поступка промене намене по процедури дрфинисаној Законом и уз сагласност надлежног министарства.

Општи услови за остале објекте на земљишту које се граничи са шумским земљиштем обраслим шумом

Посебно се наглашава да се остале намене и објекти који ће се реализовати у контактним зонама са шумским земљиштем морају посебно пажљиво планирати и реализовати како њихова изградња и функционисање не би угрозили стање, квалитет и заштиту шума и остваривање основних функција шуме. Посебна пажња мора да се обрати приликом изградње објеката у функцији туризма, угоститељства и рекреације, станица за снабдевање горивом, као и при планирању проширења грађевинских подручја насеља.

1) за објекте у функцији туризма и рекреације (у складу са планом детаљне регулације или урбанистичким пројектом)

- могу се градити објекти наведени у поглављима ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА 2.2.2.4.2. ПОСЕБНА ПРАВИЛА ЗА ОБЈЕКТЕ 2.2.2.4.2.3. Објекти туристичке и спортско-рекреативне намене по правилима из тог поглавља, изузев што објекти за туристичко-рекреативне сврхе могу бити максималне површине 400 m², максималне спратности П+1+Пк.
- објекти би се градили на атрактивним локалитетима - врховима брда, коса, на акропољским позицијама и у близини шуме. Поред тога, дозвољена је изградња продавница (сувенира и др. садржаја), као и дечијих и спортских демонтажних објеката;
- локалитети за нове објекте одредили би се у даљем процесу истраживања, кроз комплексну валоризацију природних услова, техничких и економских могућности;
- у туристичким зонама и локалитетима у брежуљкастим и шумовитим пределима могућа је изградња омладинског дома, угоститељских, спортских, и забавних садржаја спратности приземље, а за планинарски и омладински дом, поред призмеља, могућа је изградња потковља.
- примењени материјали треба да су дрво, камен и сл. прилагођени шумском окружењу;
- приликом пројектовања и изградње објеката водити рачуна да се исти уклопе у амбијенталну целину.
- у оквиру зона предвидети подизање појасева заштитног зеленила,
- услов за изградњу је да комплекси имају везу са јавним путем (у том случају је обавезна израда урбанистичког пројекта), а уколико немају везу са јавним путем иста се може прописати кроз израду урбанистичког плана.
- за изградњу ових објеката неопходна је израда урбанистичког плана/пројекта а у складу са законом, а уколико је потребно документи шумско-привредних основа ће се прилагођавати планским решењима која су предвиђена Просторним планом;
- остала правила за изградњу ових објеката утврђују се урбанистичким планом / пројектом а у складу са законом и одговарајућим подзаконским актима;

2) за станице за напајање течним горивом и гасне станице у складу са правилима за станице за напајање течним горивом и гасне станице из правила грађења на грађевинском земљишту из овог просторног плана, искључиво у складу са законом;

3) за изградњу због проширења грађевинског подручја у складу са просторним или урбанистичким планом;

Посебни услови за објекте на шумском земљишту

Ловишта и ловачке куће

Изградња ловних објеката ће се вршити у складу са ловном основом регистрованих ловишта.

У ловиштима предвидети:

- изградњу ловно-техничких објеката у зависности од бројног стања дивљачи, а градити их од природних материјала и уклопити у природни амбијент ловишта;
- ограђивање делова ловишта ради интензивног гајења и заштите и лова дивљачи;
- изградњу ловно-производних објеката;
- подизање ремиза на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже заштиту дивљачи. Подизањем једногодишњих или вишегодишњих засада на мањим површинама у ловишту створити услове који ће пружити уточиште, заклон и исхрану дивљачи. Једногодишње ремизе заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминоза, власталих трава или коренасто-кртоластих биљака). Вишегодишње ремизе подизати од мешовитих вишеспратних дрвенастих врста у зависности од услова средине. Вишегодишње ремизе ће сем стварања бољих услова за заштиту дивљачи, имати економску функцију (кроз пласман дрвне масе) и већу концентрацију дивљачи на малом простору;
- изградњу еколошких прелаза у виду специјалних техничко-технолошких решења у оквиру саобраћајне и друге инфраструктуре, ради стварања еколошких коридора за кретање ниске и крупне ловне дивљачи.

Ловачке куће и ловно-производни објекти на шумском земљишту се могу градити у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којима се уређује област дивљачи и ловства, применом правила уређења и грађења из овог Просторног плана.

Ловачке куће

Ловачке куће, односно ловачки домови, могу се градити на шумском земљишту када је то утврђено планом развоја шумског подручја. Објекат мора бити у складу са овим Просторним планом, под условом да не изазове трајна оштећења, загађивање или на било који други начин деградирање заштићених природних добара и животне средине.

Морају се обезбедити: прикључење парцеле на јавни/некатегорисани пут, снабдевање водом, електричном струјом и водонепропусна септичка јама. Максимална БРГП објекта је 100 m², а дозвољена спратност је П+Пк. Спољашњом обрадом објекта (применом природних материјала, примерених, пастелних боја и поштовањем карактеристика традиционалне архитектуре) тежити уклапању објекта у околни пејзаж.

Изградња ловачких кућа и ловних објеката дозвољава се само ловачким удружењима и ловачким друштвима у оквиру ловишта којим газдују.

Ловно-производни објекти - фазанерије

Ловно-производни објекти у виду фарми за производњу фазанске дивљачи могу се градити на шумском и пољопривредном земљишту. Локације и објекти за ову намену морају испуњавати ветеринарско-санитарне услове прописане за узгој ове врсте дивљачи, а изградњом објеката и делатношћу не смеју се угрозити природне вредности и животна средина.

Дозвољена спратност објеката је П, а минимална удаљеност објеката од суседне парцеле је 10,0 m. Комплекс мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације и водонепропусна септичка јама. Дозвољено је ограђивање транспарентном оградом, висине макс. 1,8 m, постављеној на граници парцеле, односно на удаљености од минимум 1,0 m од међне линије, уколико се граничи са обрадивим пољопривредним земљиштем.

Визиторски центри

Објекте за едукативно туристичку презентацију природних вредности - визиторске центре, планирати као монтажано-демонтажне објекте чије је коришћење и изградња пратећих инфраструктурних објеката на начин којим се не угрожавају природне вредности.

Визиторски центар се састоји од осматрачнице са терасама за осматрање на одређеним нивоима али и са наткривеним простором за седење, у виду летње учионице. Спратност објеката је П, с тим што се висина осматрачница одређује по потреби. У градњи садржаја визиторског центра треба да доминира дрво и то као материјал од којих ће се изводити како конструктивни елементи, тако и фасаде, кровни

покривач, па чак и урбани мобилијар. Комплексе опремити саобраћајном и осталом комуналном инфраструктуром такође у еко коинценту, усаглашено са условима заштите природе из овог Плана

2.2.1.3. Водно земљиште

Врста и намена објеката који се могу градити - уз водна земљиште дозвољена је изградња ради рекултивације као и уређења простора који је неуређен и зарастао у жбуње чиме је онемогућен прилаз до водене површине, или рекултивација простора, који се користи за депоновање отпада, а првенствено у намену рекреације, риболова, за проширење постојеће хидрофилне вегетације, у складу са условима надлежне водопривредне организације и других надлежних органа. Уз сва водна земљиште, осим у зонама у којима је режимом заштите забрањена градња, дозвољена је:

- изградња објеката у функцији водопривреде, одржавања водотока и пловних путева, речног саобраћаја;
- изградња објеката рибњака;
- изградња објеката система за пречишћавање отпадних вода;
- изградња објеката инфраструктуре и саобраћајница, и то: саобраћајних површина (јавни и приступни путеви, путеви за потребе водопривреде, уређене стазе за кретање у природи);
- мреже и објеката инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- формирање заштитног зеленог приобалног појаса, у функцији заштите приобалних зона од ерозије земљишта.
- изградња објеката у функцији туризма и рекреације - пратећих објеката (шанк-баров, просторија за пресвлачење), дрвених сојеница и надстрешница, објеката партерног уређења (спортских терени, опрема, мобилијар, плажа и сл.) према решењима плана и у складу са Законом.

Компатибилни садржаји и врсте објеката су: партерни објекти (терени за спорт и рекреацију без ограда и трибина, са одговарајућом опремом, мобилијаром, и сл.); пратећи објекти (надстрешнице, просторије за опрему, одморишта, и сл.); објекти на води (воденице, ваљарице, и сл.), уз обавезу израде хидрауличких прорачуна (ови објекти не смеју да утичу на пропусну моћ корита, у смислу пропуштања таласа великих вода). Наглашава се да је, у складу са законским прописима и планском документацијом вишег реда (Просторни план Републике Србије, првенствено) и условима имаоца јавних овлашћења могућа изградња објеката за коришћење обновљивих извора енергије малих капацитета под условом да не угрожавају изворишта, еколошке функције водотока, захтеве у погледу обезбеђивања минимално одрживих протока изводно од захвата и друге услове, и уз обавезу израде одговарајућег урбанистичког плана.

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена - Забране и ограничења коришћења водног земљишта прописана су Законом о водама. На водном земљишту је забрањена изградња стамбених, пословних, производних и других објеката чије отпадне материје могу загадити воду и земљиште, или угрозити безбедност водопривредне инфраструктуре, као и објеката којима се смањује пропусна моћ корита. Већ саграђени објекти морају бити уклоњени о трошку власника, при чему први приоритет има уклањање објеката који су саграђени на насипима, у зони њихових ножица или у њиховој непосредној близини.

Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, забрањено је:

1. на насипима и другим водним објектима копати и одлагати материјал, напасати крупну стоку, вући посечено дрвеће, прелазити и возити моторно возило, осим на местима на којима је то дозвољено и обављати друге радње којима се може угрозити стабилност тих објеката;

2. на водном земљишту:

- 1) градити објекте којима се смањује пропусна моћ корита,
- 2) одлагати чврсти отпад и опасан и штетан материјал,
- 3) складиштити дрво и други чврст материјал на начин којим се ремете услови проласка великих

вода,

- 4) вађење речног наноса супротно издатој водној сагласности или без водне сагласности;
- 5) прати возила и друге машине,

6) вршити друге радње, осим у случају: (1) спровођења мера очувања, унапређења и презентације природних вредности, (2) предузимања радњи ради заштите људи, животиња и имовине;

3. у поплавном подручју градити објекте на начин којим се омета протицање воде и леда или супротно прописима за градњу у поплавном подручју;

4. садити дрвеће на одбрамбеном насипу, у инундацијском појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку, а у брањеној зони супротно издатој водној сагласности;
5. копати бунаре, ровове и канале поред насипа у појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку, односно до 50 m према брањеном подручју, осим ако је њихова функција заштита од штетног дејства вода или је техничком документацијом, урађеном у складу са овим законом, доказано да није угрожена стабилност насипа;
6. мењати или пресецати токове подземних вода, односно искоришћавати те воде у обиму којим се угрожава снабдевање питком или технолошким водом, угрожавају минерална и термална изворишта, стабилност тла и објеката;
7. мењати правац и јачину тока површинске воде која природно протиче или отиче са водног земљишта које је у приватној својини;
8. градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и у обостраном појасу ширине од најмање 5 m од тих канала предузимати радње којима се омета редовно одржавање ових канала;
9. одлагати чврсти отпад и друге материјале у водотоке, акумулације, ретензије, мелиорационе и друге канале, упуштати загађене воде или друге материје и вршити радње, којима се може оштетити корито и обала водотока, утицати на промену његове трасе, нивое воде, количину и квалитет воде, угрозити стабилност заштитних и других водних објеката или отежати одржавање водног система;
10. вршити, без одговарајућих водних аката, интервенције у кориту (осигурање обала, преграђивање корита, проширење и продубљење корита и друго);
11. изводити радове који би могли угрозити стабилност бране или њену намену, као и мењати природне услове у околини акумулационих и ретензионих басена на начин којим би се проузроковало клизања терена, појаве ерозије или настајање вододерина и бујица;
12. изводити друге радове који би могли да угрозе стабилност и отежају одржавање регулационих, заштитних и других водних објеката.

Општи услови за објекте на водном земљишту:

- услови за формирање парцеле: парцела је постојећа, са директним или индиректним излазом на јавну саобраћајницу, при чему њен облик има произвољну геометријску форму, форму правоугаоника или други облик који је прилагођен терену. За објекте водопривреде и енергетике, могуће је формирати мање парцеле, у складу са законом;
- положај објеката у односу на регулациону линију и границе парцеле - положај објекта на парцели мора да обезбеди лак приступ објекту са јавне саобраћајне површине, али и да испоштује заштитна удаљења: 5 m од општинског и некатегорисаног пута; 10 m од ДП II реда; 20 m од ДП I реда. Приликом позиционирања објеката поштовати правила о заштитним удаљењима објеката од рени-бунара, подводних инсталација, водозахвата и др;
- урбанистички параметри - највећи дозвољени индекс заузетости = 20%. Максимална бруто развијена грађевинска површина објеката на парцели износи 250 m²; максимална бруто развијена грађевинска површина појединачних партерних и пратећих објеката, објеката на води и објеката за коришћење обновљивих извора енергије је 50 m²;
- спратност и висина објеката - максимална спратност објеката је П, при чему је максимална висина до слемена 7 m;
- услови за изградњу других објеката на парцели - могућа је изградња више објеката основне и пратеће намене на парцели, у оквиру прописаних урбанистичких параметара;
- услови и начин обезбеђивања приступа парцели и паркирања возила - приступ парцели (објекту) за снабдевање робом/материјалом и одвожење чврстог отпада, мора бити непосредно са јавне или приступне (колске или колско-пешачке) саобраћајнице, минималне ширине 3 m. До објекта је обавезно обезбедити пешачки приступ. За смештај возила и машина за потребе садржаја и објеката на парцели, обезбеђује се простор изван површине јавног пута, у близини објекта;
- оградавање - дозвољено је оградавање објеката заштитном транспарентном оградом до висине 2,2 m;
- архитектонско обликовање - архитектура објеката условљена је уређењем приобалне зоне. Објекти треба да буду обликовани тако да не угрожавају визуелно сагледавање воденог простора и супротне обале водотока. Обликовање објеката извести тако да позицијом, габаритима, материјалима, изгледом и начином коришћења буду уклопљени у околни простор и намену, тј. да не наруше природне вредности и пејзажне одлике простора. При архитектонском обликовању објеката предност дати традиционалној архитектури народног градитељства, уз максималну примену аутохтоних природних грађевинских материјала;
- услови заштите суседних објеката, животне средине и други услови - у току извођења радова и при експлоатацији, водити рачуна о техничким и еколошким условима на суседним парцелама (према техничким и другим нормативима за одређену врсту објекта), као и о безбедности објеката изграђених на њима (при ископу темеља, одводњавању површинске воде, изношењу шута, смећа

и др.). Услови заштите животне средине, санитарни и хигијенски услови, услови заштите од пожара, безбедносни и други услови, у складу су са мерама заштите према прописима и нормативима за конкретну област, односно са законском регулативом која дефинише утицај објекта и делатности за животну средину.

За све објекте чија се изградња дозвољава важе следећи услови и правила грађења:

- Изградња дуж водотокова подлеже условима надлежне водопривреде.
- Изградња је могућа уз услов да се објекти граде у зони изван дејства стогодишње велике воде и ван захвата поплавних таласа
- није дозвољена изградња над резервоарима подземне воде и друге воде за пиће.
- изградња објекта миниакумулација могућа је у складу са овим Просторним планом, условима надлежне водопривреде и важећим прописима.
- Објекти уз водна земљишта (у складу са законом и условима надлежне водопривредне организације) за туристичко-рекреативне сврхе, комерцијални и угоститељски могу бити максималне површине 400m², максималне спратности П+1+Пк. Пратећи објекти (шанк-барови, одморишта, просторије за опрему и сл.) могу бити површине до 40m², максималне спратности П+Пк.
- По потреби и у складу са условима надлежне водопривреде дозвољава се формирање заштитног зеленог приобалног појаса, у функцији заштите приобалних зона од ерозије земљишта;
- За објекте инфраструктуре и саобраћајнице у складу са просторним или урбанистичким планом.

2.2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ПРОСТОРЕ У ГРАНИЦАМА ГРАЂЕВИНСКИХ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА – УРЕЂАЈНЕ ОСНОВЕ ЗА СЕЛА

На графичким прилозима су приказани постојећи и планирани објекти јавне намене, саобраћајна и остала инфраструктура, водотокови, као и планиране површине осталих намена.

Посебна напомена: У осталим деловима насеља која су у обухвату урбанистичке планске документације која остаје на снази, грађевинска подручја која су овим плановима дефинисана остају у свему иста као што су тим плановима дефинисана, а до измене и допуне тих планова.

Осим грађевинских парцела у оквиру грађевинског подручја, за грађевинске парцеле које се налазе ван грађевинског подручја примењују се иста правила уређења и грађења која важе за парцеле унутар грађевинског подручја.

2.2.2.1. Претежна намена површина и компатибилност намена у грађевинском подручју

У грађевинском подручју села претежна намена површина је рурално / породично становање, уз које се у насељима обично налазе и објекти јавне намене, спорт и рекреација, јавно и остало зеленило, комунални и инфраструктурни објекти, верски објекти, услуге, туризам и угоститељство, пословање и производња која својом технологијом и капацитетом не угрожава становање и друго.

За изграђене катастарске парцеле на шумском, пољопривредном и водном земљишту дата су правила за објекте (постојеће и нове) у складу са законима који важе за ове врсте земљишта.

Изван планираних грађевинских подручја има много изграђених објеката који су евидентирани на основу катастарских планова и ортофото снимка и приказани на Рефералној карти број 1: - Намена простора" и Уређајним основама села. Постоји, реална могућност да има још изграђених објеката који нису евидентирани у катастру, а тиме ни на графичким прилозима и они требају да имају исти плански третман као и евидентирани објекти. Већина тих објеката је изграђена на пољопривредном и шумском

земљишту и све интервенције на њима су могуће у складу са правилима уређења за те врсте земљишта (пољопривредно и шумско). Њихово озакоњење врши се у складу са прописима о озакоњењу.

За објекте изграђене изван планираних грађевинских подручја на грађевинским парцелама важе иста правила као за објекте у планираним грађевинским подручјима.

Компатибилност намена

У оквиру намене становања могу се градити:

- стамбени објекти
- објекти мешовите функције (стамбено-пословни, који осим стамбеног дела садрже и радне-пословне просторије функционално одвојене од становања)
- јавне службе и објекти (образовање, предшколско васпитање, здравство, култура и сл.)
- објекти спорта и рекреације,
- верски објекти,
- објекти у функцији туризма и спортски комплекси (смештајни: бунгалови, мотели, кампинг плацеви, продајни објекти за снабдевање корисника туристичких зона, ресторани, кафеи, отворени и затворени базени, купалишта, игралишта итд.
- комерцијалне и услужне делатности: трговинске, занатске, услужне,
- пословни објекти и мала привреда (садржи просторије за одвијање пословних делатности или одређених врста производних делатности из области производње чије одвијање је дозвољено унутар зоне становања, тј. еколошки је прихватљиво)
- економски објекти за потребе руралног становања
- помоћни објекти у функцији објеката основне намене

Намене објеката чија градња је забрањена: делатности које вибрацијама, зрачењем, буком, гасовима, мирисима, отпадним водама и другим штетним дејствима могу да угрозе околину и не представљају намену компатибилну претежној намени околине.

Намене дефинисане на ГРАФИЧКИМ ПРИЛОЗИМА ОВОГ ПЛАНА (УРЕЂАЈНИМ ОСНОВАМА ЗА СЕЛА И РЕФЕРАЛНОЈ КАРТИ 1. НАМЕНА ПРОСТОРА), представљају претежну, доминантну намену на том простору, што значи да заузимају више од 50% површине парцеле, односно специфичне целине у којој је означена та намена. Свака намена подразумева и друге компатибилне намене, према наредној табели и одговарајућим условима. На нивоу појединачних парцела, намена дефинисана као компатибилна може бити доминантна или једина и на њих се примењују правила за изградњу дефинисана за претежну намену површина.

Табела 20. Компатибилност намена

		КОМПАТИБИЛНА НАМЕНА									
		Саобраћајне површине	Јавне службе и објекти	Угоститељство и туризам и удружења	Уређене зелене површине	Спорт и рекреација и удружења	Комуналне површине и објекти	Становање * и удружења	Комерцијално услужни садржаји и еколошки прихватљиви пословни / производни објекти	Верски објекти и комплекси	Шуме и високо растине
ДОМИНАНТНА НАМЕНА	Саобраћајне површине	о	Х	х	Х	Х	~	Х	Х	Х	Х
	Јавне службе и објекти	~	о	х	~	х	~	~	~	Х	Х
	Угоститељство и туризам и удружења	~	Х	о	~	~	~	Х	~	~	~
	Уређене зелене површине	Х	~	х	о	~	х	Х	Х	Х	~
	Спорт и рекреација и удружења	~	Х	Х	~	о	Х	~	~	Х	~
	Комуналне површине и објекти*	~	Х	Х	~	Х	о	Х	Х	Х	~
	Становање* и удружења	~	~	~	~	~	~	о	~	~	~

Комерцијално услужни садржаји и еколошки прихватљиви пословни / производни објекти	~	X	X	~	~	X	~	o	X	~
Верски објекти и комплекси	~	~	~	~	~	~	~	~	o	~
Шуме и високо растине	X	X	X	~	~	X	X X	X	X	o

Објашњење напомена назначених у овој табели: X некомпатибилно; ~ компатибилно.

*Становање обухвата: породично / рурално (у зони породичног становања у насељима) и вишепородично (у централној насељској зони)

2.2.2.2. Правила уређења и грађења на грађевинском земљишту

2.2.2.2.1. Општа правила уређења и грађења

2.2.2.2.1.1. ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ

Правила урбанистичке парцелације представљају основне урбанистичке нормативе на основу којих се могу формирати грађевинске парцеле, као основни елемент омеђен границама и одређен регулационом линијом према просторима јавне, опште намене, на коме се могу градити објекти.

Правила парцелације обухватају планске елементе за одређивање величине, облика и површине грађевинске парцеле, регулационе, нивелационе елементе за обележавање грађевинске парцеле.

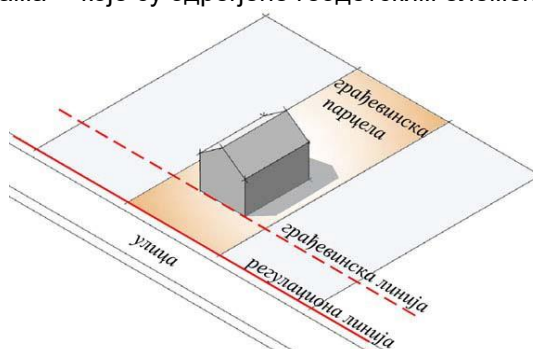
Појам, величина и облик грађевинске парцеле

Грађевинска парцела јесте део грађевинског земљишта, са приступом јавној саобраћајној површини, која је изграђена или планом предвиђена за изградњу која се дефинише координатама преломних тачака у државној пројекцији.

Парцела је дефинисана регулационом линијом према јавној површини (саобраћајници), границама према суседним парцелама и преломним тачкама које су одређене геодетским елементима.

Регулациона линија је линија која дели јавну од површина намењених за друге намене.

Грађевинска линија је хоризонтална пројекција грађевинских равни у оквиру којих се гради објект испод и изнад тла. грађевинска парцела мора имати директан на саобраћајницу. Уколико нема директан у изузетним случајевима може имати колски друге парцеле (сукориснички) који је минималне ширине 2,50m.



ГРАЂЕВИНСКЕ ПАРЦЕЛЕ

Деоба и укрупњавање грађевинске парцеле

Грађевинска парцела по правилу има облик правоугаоника или трапеза. Грађевинска парцела (планирана и постојећа) има површину и облик који омогућава изградњу објекта у складу са решењима из Плана, правилима о грађењу и техничким прописима.

Грађевинска парцела може се делити парцелацијом до минимума утврђеног правила о парцелацији.

Деоба из претходног става може се утврдити пројектом препарцелације.

Грађевинска парцела може се укрупнити парцелацијом, а према планираној или постојећој изграђености, односно планираној или постојећој намени грађевинске парцеле.

Укрупњавање из претходног става може се утврдити пројектом препарцелације.

При формирању грађевинских парцела парцелацијом или препарцелацијом максимално уважавати постојеће катастарске парцеле.

Општа правила парцелације за породичне стамбене објекте

Најмања грађевинска парцела за изградњу новог породичног стамбеног објекта, према типу објекта који се граде је:

Табела 21: Најмања грађевинска парцела

слободностојећи објект	350m ²
двојни објект	400m ² / 2x200 m ²
објект у непрекинутом стам. низу	300m ²
објект у прекинутом низу	300 m ²

На грађевинској парцели чија је површина мања од наведених минималних величина могућа је изградња стамбеног објекта спратности до П+1, коефицијента изграђености до 1,0 и степена заузетости до 0,4.

Најмања ширина грађевинске парцеле за изградњу новог породичног стамбеног објекта, а према типу објекта који ће се градити је:

Табела 22: Најмања ширина грађевинске парцеле за изградњу породичног стамбеног објекта

слободностојећи објекат	12,0 m мин.
двојни објекат	16m/2x8m
објекат у непрекинутом стам. низу	8,0m
објекат у прекинутом низу	10,0m

На грађевинској парцели чија је ширина мања од минимално утврђених, сем за двојне објекте, која се не може мењати, могу се градити објекти спратности до П+1, коефицијента изграђености до 1,2 и индекса искоришћености до 60.

Општа правила парцелације за вишепородичне стамбене објекте

Најмања површина парцеле за вишепородичне стамбене објекте утврђује се за:

Табела 23: Најмања површина парцеле за вишепородичне стамбене објекте

слободностојећи објекат	600m ² мин
објекат у непрекинутом стам. низу	400m ² мин
објекат у прекинутом низу	450m ² мин

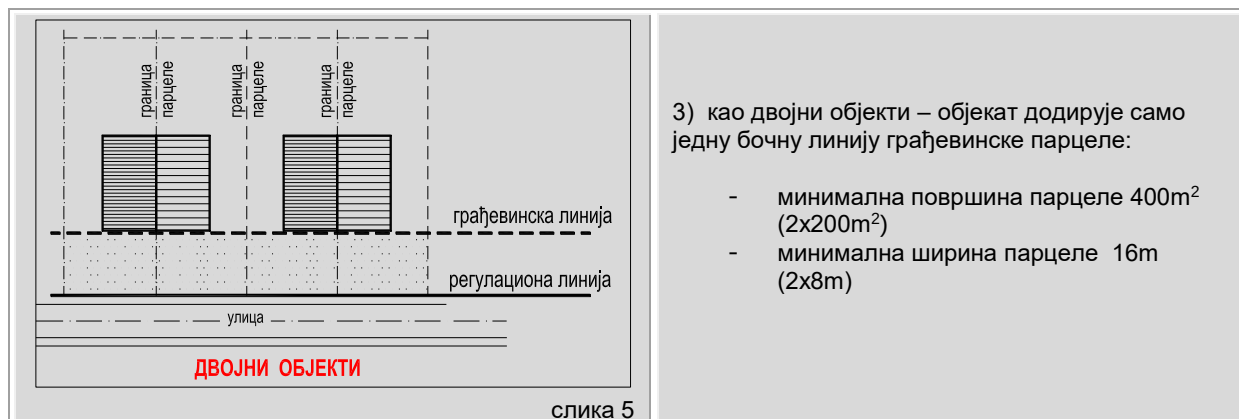
Најмања ширина парцеле за вишепородичне стамбене објекте утврђује се на:

Табела 24: Најмања ширина парцеле за вишепородичне стамбене објекте

слободностојећи објекат	18,0m
у непрекинутом низу	12,0m
у прекинутом низу	15,0m

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ ПРИМЕРА ПРАВИЛА РЕГУЛАЦИЈЕ И ПАРЦЕЛАЦИЈЕ У НАСЕЉИМА

	слика 3 6	1) као слободностојећи - објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле: - минимална површина парцеле 350m² - минимална ширина парцеле 10m
	слика 4	2) у непрекинутом низу – објекат на парцели додирује обе бочне линије грађевинске парцеле: - минимална површина парцеле 150m² - минимална ширина парцеле 5m



Табела 25: Врста стамбених објекта и величина парцеле у грађевинском земљишту

Врста објекта	Минимална површина парцеле (у m ²)	Минимална ширина парцеле (у m)
породични (индивидуални) стамбени објекти		
- слободностојећи	350	10
- двојни	400 (две по 200 m ²),	16 (2x8)
- у непрекинутом низу	300	5
- у прекинутом низу	300	12,0
- полуатријумски	150	12,0
вишепородични објекти		
- вишепородични објекти	500	12

Општа правила парцелације за пословне и комерцијалне објекте

За пословне објекте, објекте трговине, занатства, угоститељства и других делатности, важе следећа правила за минималну величину грађевинске парцеле:

- минимална површина грађевинске парцеле – 400 m²;
- минимална ширина фронта грађевинске парцеле –15 m.

За појединачне објекте најмања ширина парцеле утврђује се на:

слободностојећи објекат	20 m
објекат у непрекинутом низу	12 m
објекат у прекинутом низу	15 m.

Општа правила парцелације за објекте у функцији туризма

За туристичке комплексе важе следећа правила за минималну величину грађевинске парцеле:

- минимална површина грађевинске парцеле – 600 m²;
- минимална ширина фронта грађевинске парцеле –20 m.

За појединачне објекте најмања ширина парцеле утврђује се на:

слободностојећи објекат	16 m
у прекинутом низу	12 m.

Општа правила парцелације за привредне, пословне и комерцијалне објекте

Најмања површина парцеле за остале врсте објекта утврђује се за:

Табела 26: Најмања површина парцеле

комерцијално пословни објекат	1000m ² мин
производно индустријски објекат	2000m ² мин
бензинске и гасне станице	400m ² мин

Табела 27: Најмања ширина парцеле

комерцијално пословни објекат	20 m
производно индустријски објекат	20 m

Остала општа правила парцелације за пословне, комерцијалне, туристичке привредне комплексе и објекте

Претходно дате површине за минималне површине грађевинских парцела у овој тачки 3.4.1.1. ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ морају се поштовати код нове парцелације катастарских парцела у грађевинском подручју.

На постојећим неизграђеним и изграђеним грађевинским парцелама, у грађевинским подручјима насеља, које су мање од претходно утврђених минималних величина парцела, могућа је изградња у складу са датим урбанистичким параметрима за одређену намену у складу са величином парцеле.

За постојеће изграђене парцеле које су мање од прописаних или са ширином фронта мањом од прописане, дозвољена је реконструкција постојећег објекта у постојећим габаритима и са постојећом спратношћу, без могућности промене намене објекта.

2.2.2.4.1.2. ОПШТА ПРАВИЛА ЗА ОБЈЕКТЕ – ПРАВИЛА УРБАНИСТИЧКЕ РЕГУЛАЦИЈЕ, УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ

Правила регулације и изградње објекта су прописана у складу са Правилником о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу („Службени гласник РС“ бр:22/2015) а посебна правила су прописана овим планом, у складу са локалним условима.

За објекте изграђене изван планираних грађевинских подручја на грађевинским парцелама важе иста правила као за објекте у планираним грађевинским подручјима.

Правила урбанистичке регулације

Регулациону матрицу чине осовине путева и њихови карактеристични профили. Регулационе линије саобраћајница уједно су и граничне линије између земљишта јавне и остале намене. Навадени елементи који су садржани на графичким прилозима уређајних основа чине јединствену регулациону базу.

Генерална нивелација у захвату уређајних основа, дефинисана је постојећим нивелетама путева. Нивелација на новопланираним саобраћајницама мора се максимално прилагодити постојећем нагибу терена.

Правила урбанистичке регулације представљају скуп међусобно зависних правила и елемената за образовање и уређење грађевинских парцела, утврђивање регулационе и грађевинске линије, међусобног положаја, висине и спољног изгледа објекта, као и других правила за формирање Локацијских услова и Грађевинске дозволе.

Регулација се утврђује системом елемената и то :

- системом урбанистичких показатеља (индекс искоришћености, индекс изграђености),
- урбанистичком мрежом линија (регулациона линија, грађевинска линија, осовинска линија саобраћајнице, гранична линија зоне),
- системом урбанистичких односа који регулишу правила уређења простора и изградње (дозвољена градња, постављање објекта, удаљеност објекта, висина објекта, постављање оgrade, паркирање, гаражирање и др).

➤ **Урбанистички показатељи**

Индекс изграђености - ИИ (однос између бруто развијене изграђене површине свих надземних етажа корисног простора и површине парцеле) примењује се за нове објекте до највећих дозвољених вредности по зонама изградње:

Индекс заузетости земљишта - ИЗ (однос између бруто површине под објектом и површине грађевинске парцеле помножен бројем 100) примењују се за нове објекте до највећих дозвољених вредности по зонама изградње:

Бруто развијена грађевинска површина (БРГП) јесте збир површина свих надземних етажа објекта – спољне мере ободних зидова (са облогама, парапетима и оградама).

За подручје овог Плана обухваћено важећим урбанистичким плановима, примењују се урбанистички показатељи дефинисани тим плановима за сваку појединачну доминантну намену простора.

➤ Урбанистичка мрежа линија

Растојање између регулационих линија (ширина појаса регулације) утврђује се урбанистичким плановима за нове и изграђене урбанистичке блокове (насеља) у зависности од функције и ранга саобраћајница, односно инфраструктуре. Дефинише се као хоризонтална, вертикална, надземна и подземна регулација. Уколико важећим планом није утврђена ширина појаса регулације (растојање између регулационих линија) у изграђеном и новом урбанистичком блоку у насељу, уколико постоји потреба ширину појаса регулације планирати у складу са законском и подзаконском регулативом која садржи димензије саобраћајница.

Регулациона линија и осовине нових саобраћајница утврђује се у односу на постојећу регулацију и парцелацију и постојеће трасе саобраћајница, а према захтеваној функционалности саобраћајне мреже. Услови за изградњу саобраћајница дефинисани су правилима за изградњу саобраћајница и општинских путева.

Мрежа инфраструктуре (примарна и секундарна) поставља се у појасу регулације. Појас регулације у градском простору користи се и за постављање јавног зеленила (дрвореди и паркови).

Грађевинска линија се налази унутар грађевинске парцеле на одређеном растојању од регулационе линије. Грађевинска и регулациона линија се могу поклапати.

Грађевински објект се поставља предњом фасадом на грађевинску линију или се налази унутар простора одређеног грађевинским линијама.

За надземне и подземне грађевинске објекте који се граде у зони од општег интереса (пешачки прелази, подземни пролази, јавне гараже и сл.) грађевинске линије (надземне и подземне) утврђују се у појасу регулације.

На изграђеној парцели, за доградњу постојећег објекта или изградњу другог објекта, задржава се постојећа грађевинска линија.

За изградњу новог објекта на неизграђеној парцели одређује се грађевинска линија као преовлађујућа постојећа грађевинска линија суседних објеката, али не мање од 3,0m.

На претежно неизграђеном делу, минимално одстојање грађевинске линије од регулационе је 5,0m.

За постојеће објекте у селима који су изграђени тако да делимично леже у катастарској парцели општинског или некатегорисаног пута, дозвољава се задржавање и озакоњење, уколико не угрожавају функционисање улице/некатегорисаног и локалног пута и коловозну конструкцију и уколико се не налазе на траси постојеће и планиране инфраструктуре. За потребе озакоњена у овим случајевима обавезна је претходно прибављање сагласности управљача пута.

Излаз на јавну саобраћајницу

Грађевинска парцела мора имати трајно обезбеђен приступ на јавну саобраћајницу.

Ако се грађевинска парцела не ослања директно на јавну саобраћајницу, њена веза са јавном саобраћајницом се остварује преко приступног пута минималне ширине, за:

- стамбени објект..... 3,5m (ако је прилазни пут дужи од 25 m пролаз мора бити минималне ширине од 5,0 m)
- објект мешовите намене 4,5m (ако је прилазни пут дужи од 25 m пролаз мора бити минималне ширине од 5,0 m)
- производно-пословни објект.....5,0m
- производно-пословни комплекс.....5,5m

Ако се приступни пут користи за повезивање две или више грађевинских парцела са јавном саобраћајницом, формира се као посебна парцела.

Мања одступања

➤ Положај објекта на парцели

Положај објекта на парцели дефинише се грађевинском линијом у доносу на:

- регулацију саобраћајнице;
- бочне суседне парцеле; и
- унутрашњу суседну парцелу.

Све грађевинске линије у границама парцеле морају бити постављене тако да не ометају функционисање објекта на парцели, инфраструктурну мрежу, као и функционисање и статичку стабилност постојећих објеката на суседним парцелама.

Грађевинска линија подземних етажа или објеката је хоризонтална пројекција грађевинских равни у оквиру којих се граде подземне етаже, односно објекат. Подземна грађевинска линија не сме да прелази границе парцеле.

Грађевинска линија приземља се дефинише посебно, уколико се не поклапа са грађевинском линијом. Грађевинска линија је обавезујућа када се објекат мора поставити на њу (нпр. када се поклапа са регулационом линијом или када је потребно задржати дефинисано растојање до регулационе линије). У осталим случајевима грађевинска линија даје максималну границу градње, тј. границу до које је дозвољено (али не и обавезно) постављање објекта.

На једној грађевинској парцели дозвољена је изградња једног или више објеката у зависности од намене и типологије градње.

Правила за позиционирање објеката на парцели (минимално растојање грађевинске од регулационе линије, минимална удаљења од граница парцеле, минимална међусобна растојања објеката и др.) планом су дефинисана за сваку појединачну намену у складу са типологијом градње.

У зони у којој постоје изграђени објекти, као и за објекат који има индиректну везу са јавним путем преко приватног (сукорисничког) пролаза, позиција објекта на парцели (минимално растојање грађевинске од регулационе линије, минимална удаљења од граница парцеле, минимална међусобна растојања објеката и др.) утврђује се Локацијским условима у складу са овим правилима за одговарајућу типологију градње и на основу позиције већине изграђених објеката у блоку (зони, окружењу).

➤ Правила изградње објеката

На истој парцели се може градити више објеката с тим да заједно остану у границама дозвољених урбанистичких показатеља, као и помоћни објекти и гараже.

Типологија објеката - начин постављања, односно начин изградње грађевинског објекта на грађевинској парцели може бити:

- Као слободностојећи, када објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле,
- У непрекинутом низу, када објекат на парцели додирује обе бочне линије грађевинске парцеле.
- У прекинутом низу, када објекат додирује само једну бочну линију грађевинске парцеле.
- Као полуатријумски, када додирује три линије грађевинске парцеле.

Међусобна удаљеност слободностојећих објеката и објеката који се граде у прекинутом низу, износи најмање половину висине вишег објекта. Удаљеност се може смањити на четвртину ако објекти на наспрамним бочним фасадама не садрже наспрамне отворе на просторијама за становање (као и атељеима и пословним просторијама). Ова удаљеност не може бити мања од 4 m ако један од зидова објекта садржи отворе за дневно осветљење. При изградњи објеката који се граде у непрекинутом низу, на новом објекту се оставља светларник исте величине и симетричан светларнику постојећег објекта.

Међусобна удаљеност стамбених објеката

Међусобна удаљеност објеката према типу изградње износи:

- минимална удаљеност вишепородичног стамбеног објекта од суседног објекта је пола висине вишег објекта,
- минимална удаљеност, у центру сеоског насеља, за објекте породичног становања је 4,0m,
- у осталим деловима сеоског насеља за стамбене објекте је минимално 6,0 m,
- постојећи објекти чија међусобна удаљеност износи мање од 3,0 m не могу на тој страни имати отворе стамбених просторија (у случају реконструкције).

Међусобна удаљеност пословног објекта од објеката друге намене

Минимална удаљеност пословног дела објекта или пословног објекта од објекта друге намене је 6,0m. Постојећи објекти чија међусобна удаљеност износи мање од 4,0 m не могу на тој страни имати отворе (у случају реконструкције).

Међусобна удаљеност стамбеног и економског објекта

Одстојање сточне стаје од стамбеног објекта минимално је 15,0m;

Одстојање ђубришта, осочне јаме или пољског клозета од стамбеног објекта је минимално 20,0m;

Одстојање ђубришта, осочне јаме и пољског клозета од бунара је минимално 20,0m, с тим да бунар буде на вишој коти.

Међусобна удаљеност производног објекта од суседног објекта друге намене

Производни објекат, у производном комплексу, од суседног објекта друге намене мора се одвојити са минималним зеленим заштитним појасом од 10m, по ободу властите парцеле уз минималну удаљеност од суседног објекта од 15m.

Међусобна удаљеност економског и помоћног објекта зависи од организације економског дворишта али се, у принципу, прљави објекти могу постављати само низ ветар у односу на чисте објекте.

Растојање од границе парцеле

Најмање дозвољено растојање основног габарита (без испада) објекта и линије суседне грађевинске парцеле је за:

- слободностојеће објекте на делу бочног дворишта северне орјентације 1,5 m
- слободностојеће објекте на делу бочног дворишта јужне орјентације 2,5 m
- двојне објекте на бочном делу дворишта 4,0 m
- пословне објекте на бочном делу дворишта 5,0 m.
- производне објекте на бочном делу дворишта 10,0 m.

Унутрашње уређење грађевинске парцеле

Грађевинска парцела за мешовита и пољопривредна домаћинства састоји се из две функционалне целине - стамбеног и економског дворишта (оптималан однос стамбеног дела дворишта према економском износи 40%:60%, али не мање од 30%:70%).

У случају нове изградње, код терена у паду стамбено двориште се формира на делу парцеле са вишом висинском котом, а код равних терена на делу парцеле до приступне саобраћајнице.

Изричито се забрањује организација парцеле у којој се економско двориште градитеља наслања на постојеће стамбено двориште суседа.

Минимална површина незастрте зелене површине уређене и озелењене, је:

Становање:

- вишепородично становање 30%
- породично становање 50%

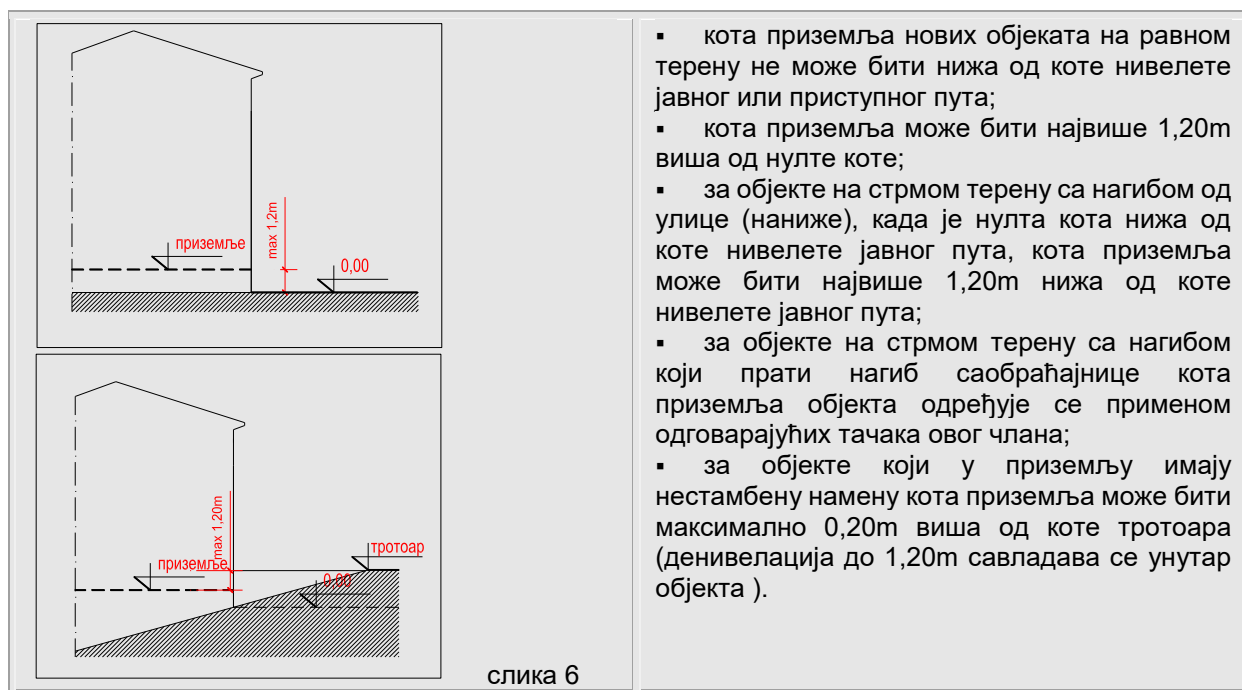
Пословање:

- мешовите намене 30%
- туристички и спортски садржаји 35%
- производно-комерцијалне делатности 20%

Висина објекта је растојање од нулте коте објекта до слемена (за објекте са косим кровом) односно до венца (за објекте са равним кровом). Нулта (апсолутна) кота објекта је тачка пресека линије терена и вертикалне осе објекта. Одређује се на основу карактеристичног попречног профила (нивелета саобраћајнице), а у зависности од карактеристика терена локације.

1. на релативно равном терену - растојање од нулте коте до коте слемена (за објекте са косим кровом), односно венца (за објекте са равним кровом);
2. на стрмом терену са нагибом према улици (навише), кад је растојање од нулте коте до коте нивелете јавног или приступног пута мање или једнако 2,00m - растојање од нулте коте до коте слемена, односно венца;
3. на стрмом терену са нагибом према улици (навише), кад је растојање од нулте коте до коте нивелете јавног или приступног пута веће од 2,00m - растојање од коте нивелете јавног пута до коте слемена (венца) умањено за разлику висине преко 2,00m;
4. на стрмом терену са нагибом од улице (наниже), кад је нулта кота објекта нижа од коте јавног или приступног пута - растојање од коте нивелете пута до коте слемена (венца);
5. на стрмом терену са нагибом који прати нагиб саобраћајнице висина објекта утврђује се Локацијским условима применом претходних тачака.

Кота приземља објекта одређује се у односу на коту нивелете јавног или приступног пута, односно према нултој коти објекта и то:



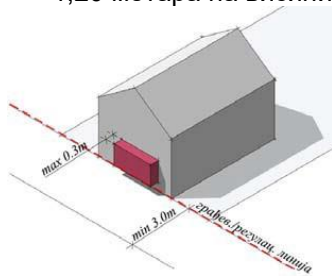
Објекти могу имати подрумске или сутеренске просторије ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе. Дубину и начин фундаирања обавезно је ускладити са одређеним карактеристикама тла.

При коришћењу нагиба терена није дозвољено правити усеке веће од 1 m, осим уколико то захтева обезбеђење стабилности терена.

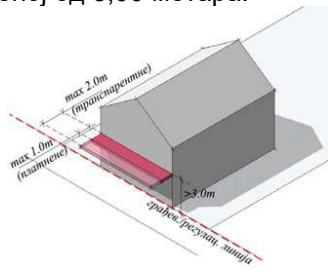
Делови објекта са испадима већим од 1,50 метара не могу прелазити грађевинску, односно регулациону линију више од 1,2 метара и то на делу објекта вишем од 3,00 метара. У таквим случајевима хоризонтална пројекција испада поставља се на грађевинску, односно регулациону линију.

Грађевински елементи на нивоу приземља могу прећи грађевинску, односно регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:

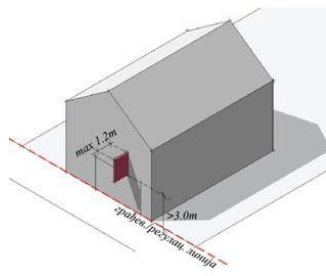
- излози локала, највише 0,30 метара по целој висини, када најмања ширина тротоара износи 3,00 метара. Испод те ширине тротоара није дозвољена изградња испада излога локала у приземљу.
- Излози локала за највише 0,90 метара по целој висини у пешачким зонама.
- Транспарентне, браварске конзолне надстрешнице(по целој ширини објекта) и сл. које се налазе на висини већој од 2,50 метара, а у зони су приземне етажне, могу прећи грађевинску, односно регулациону линију од 2,00метара.
- Платнене надстрешнице са масивном браварском конструкцијом највише до 1,00метра од спољне ивице тротоара на висини већој од 2,50 метара.
- У пешачким зонама према конкретним условима локације конзолне рекламе за највише 1,20 метара на висини већој од 3,00 метара.



ИЗЛОЗИ

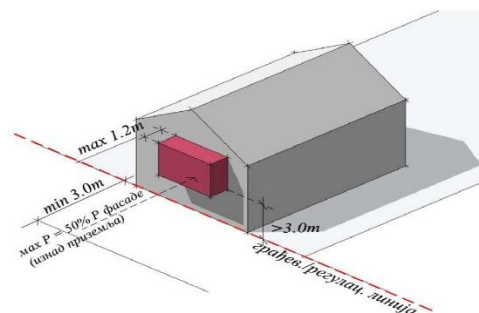


НАДСТРЕШНИЦЕ



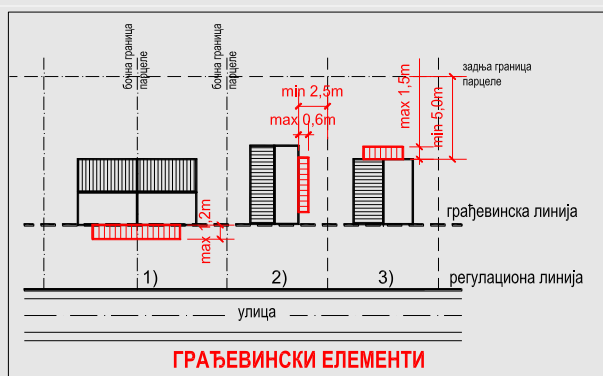
РЕКЛАМЕ

УПУШТАЊЕ ГРАЂЕВИНСКИХ ЕЛЕМЕНАТА У ЈАВНУ ПОВРШИНУ (НИВО ПРИЗЕМЉА)



УПУШТАЊЕ ГРАЂ. ЕЛЕМЕНАТА У ЈАВНУ ПОВРШИНУ (НИВО ПРВОГ СПРАТА И ВИШИХ СПРАТОВА)

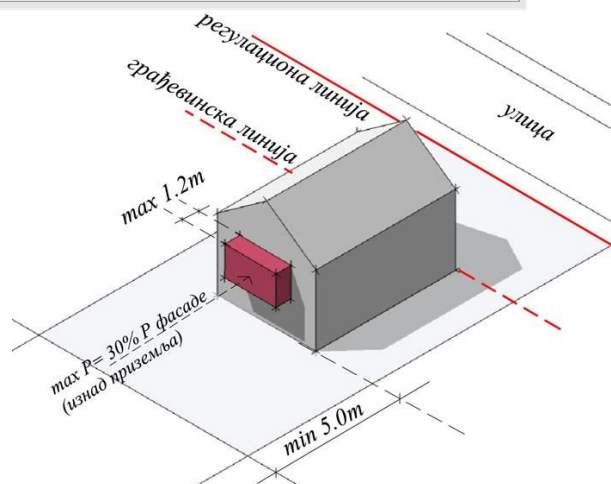
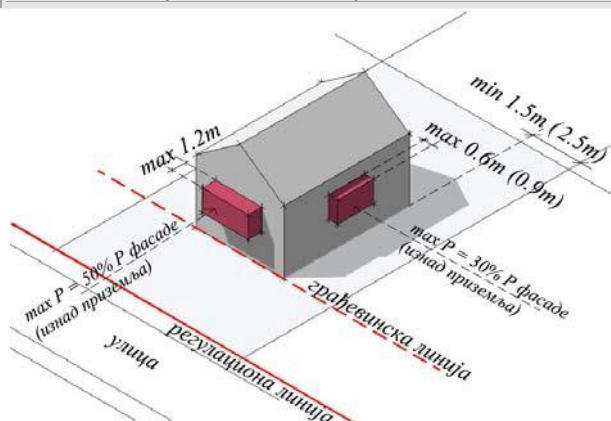
Грађевински елементи на нивоу првог спрата (еркери, дократи, балкони, улазне надсртешнице, са и без стубова, надстрешница и сл.) могу да пређу грађевинску, односно регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:



слика 7

- на делу предњег дворишта према улици одступање од грађевинске линије до хоризонталне пројекције грађевинског елемента износи 1,50 метара уз услов да укупна површина грађевинских елемената не може прећи 50% уличне фасаде изнад приземља. Уколико се грађевинска линија и регулациона поклапају максимално одступање грађевинских елемената на спрату износи 1.20 метара.

- на делу бочног дворишта претежно јужне оријентације (најмањег растојања од 2,50 m) грађевински елементи могу прећи основни габарит објекта до хоризонталне пројекције испада 0,60 m. уз услов да укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља.
- на делу бочног дворишта претежно северне оријентације (најмањег растојања од 1,50 m) грађевински елементи могу прећи основни габарит објекта до хоризонталне пројекције испада 0,60 m. уз услов да укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља.

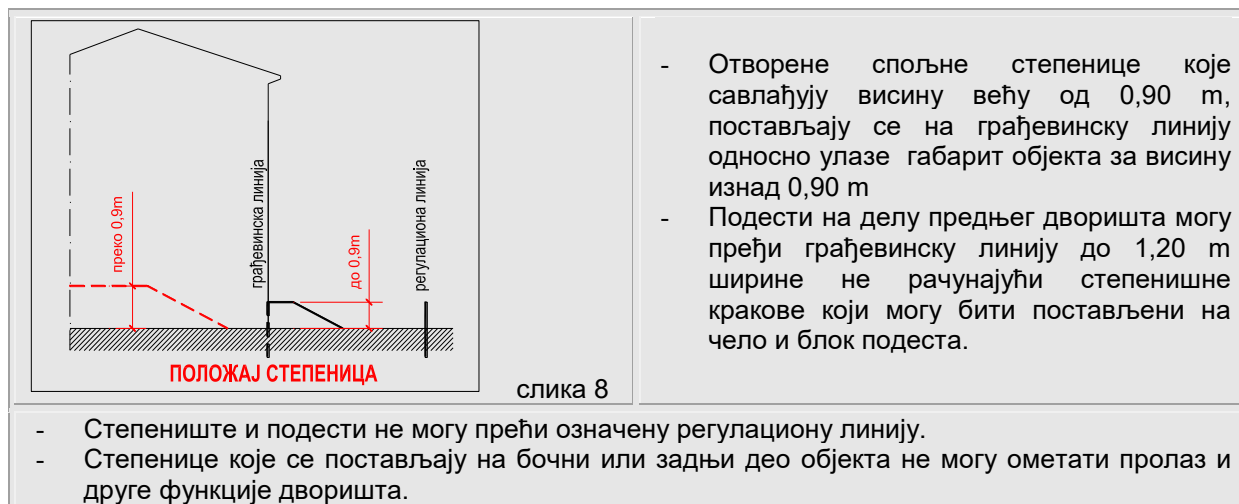


УПУШТАЊЕ ГРАЂЕВИНСКИХ ЕЛЕМЕНАТА ВАН ДЕФИНИСАНЕ ГРАЂЕВИНСКЕ ЛИНИЈЕ

Спољне степенице се постављају на следећи начин:

Отворене спољне степенице могу се постављати на објекат (предњи део) ако је грађевинска линија 2 метра увучена у доносу на регулациону и ако савлађују висину од 0,90 метара.

Ако се грађевинска линија поклапа са регулационом, спољне степенице се не могу постављати.



Грађевински елементи испод коте тротоара – подрумске етаже могу прећи грађевинску линију, рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испода и то:

- Стопе темеља и подрумских зидова за 0,15 m дубине од 2,60 m испод површине тротоара, испод те дубине стопе темеља могу прелазити регулациону линију до 0,50 m
- Подземне и подрумске етаже могу прећи задату грађевинску линију до граница парцеле, али не и регулациону линију према јавној површини.
- Стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле (осим уз сагласност суседа).
- Шахте подрумских просторија до нивоа коте тротоара, могу прећи грађевинску линију за највише 1,0 m.

Код косих кровова суседних објеката који се додирују обезбедити да се вода са крова једног крова не слива на други објекат.

Висина надзидка стамбене поткровне етаже износи највише 1,60 метара, рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине. За израчунавање површина и запремине поткровне етаже користи се ЈУС У. Ц2.100.

Правила за архитектонско обликовање објеката - спољни изглед објекта, примењени материјал, облик крова, примењене боје и други елементи објекта решити тако да се обезбеди хармоничност урбане целине и корекције објекта у односу на локалне особине места (локални материјали, традиционални детаљи и сл.). Спољни изглед објекта у урбанистичкој целини која има посебну историјску и културну вредност, усклађује се према добијеним конзерваторским условима од надлежне службе заштите.

Уколико постоје технички услови, дозвољена је адаптација или реконструкција неискоришћеног поткровља, тераса или тавана у користан стамбени или пословни простор.

Није дозвољено да се, надзиђивањем постојећег или изградњом новог крова, формира поткровље у више нивоа.

За осветљење корисног простора у таванима или поткровљима користити прозоре постављене у равни крова или вертикалне кровне прозоре – кровне баце. На једном објекту може бити само један ред кровних баца на истој висини. Максимална дозвољена чиста висина кровне баце је 260cm од коте пода. Највећа дозвољена укупна површина основе кровних баца је 30% површине основе крова. Облик и ширина баце морају бити усклађени са елементима фасаде и пратити ритам отвора на доњим етажама.

Мансардни кров пројектовати као традиционални мансардни кров, уписан у полукруг. Мансардни кров обавезно је решити у једној етажи, не сме имати препусте или на други начин изаћи ван основног габарита објекта. Вертикални мансардни прозори или излази на лођу се могу поставити само на стрмију раван мансардног крова. Максимална висина унутрашње преломне линије стрмије и блаже кровне равни мансардног крова, рачунајући од коте пода је 240cm.

Правила за слободне и зелене површине на парцели

Минимални проценат зелених површина и специфичности уређења слободних површина парцеле дефинисани су појединачно за сваку намену и типологију градње.

Објекти пратећег садржаја

Уколико при изградњи објекта, парцела није искоришћена до максималног степена изграђености односно степена заузетости, може се градити и други објекат до потпуног искоришћења парцеле у границама дозвољених индекса.

Помоћни објекти могу се градити на парцели уз услов да њихови габарити улазе у обрачун степена изграђености и заузетости и у складу са прописаним одстојањима.

Објекти пратећег садржаја могу бити спратности П+0, у дворишном простору иза главног објекта и на удаљености од минимално 1,5 m од суседа. Објекат може бити и на граници парцеле уз сагласност суседа.

Правила за постојеће објекте

Постојећи објекти, чији су параметри (индекс изграђености, индекс заузетости парцеле, спратност) већи од параметара датих овим Планом, задржавају постојеће параметре без могућности увећавања (доградње, надградње и сл.).

У случају замене објекта новим, поштовати све параметре и условљености дефинисане овим Планом. Ово правило важи и за постојеће објекте који не испуњавају друге услове овог Плана (удаљења од граница парцеле, удаљења од суседних објеката и др.).

За изграђене објекте чија су међусобна удаљења и растојања од граница парцеле мања од вредности утврђених овим правилима за све типологије, у случају реконструкције, на странама ка суседу није дозвољено постављати отворе стамбених просторија.

Уколико је постојећи објекат мањи од могућег планираног на основу урбанистичких параметара датих овим Планом, могућа је доградња, односно надградња, уколико се може обезбедити потребан број паркинг-гаражних места на парцели, уз поштовање следећих услова:

- доградња може бити извршена у виду анекса, односно у приземљу или другим деловима и етажама објекта, у складу са правилима овог Плана;
- дограђивање се мора изводити тако да се не наруши однос према суседним објектима, тј. обавезно је поштовати правила о позиционирању објеката на парцели;
- дограђени део објекта мора бити у складу са постојећим елементима објекта, у истој, односно усклађеној материјализацији и композицији;
- надградња нових етажа постојћих објеката могућа је у оквиру Планом дозвољених висина;
- код надзиђивања постојећих етажа поштовати правила везана за упуштање делова објекта (балкони, терасе, настрешнице и сл.) ван грађевинске линије, а у случају да постојећа грађевинска линија превазилази максималну дефинисану линију грађења није дозвољено упуштање делова објекта;
- надзидани део објекта мора бити изведен у складу са постојећим делом зграде (прозорски отвори, балкони и терасе морају бити постављени у складу са постојећим отворима, балконима, терасама и др.);

Правила за нове објекте

Код постојећих блокова (потпуно или делимично формираних), грађевинска линија према регулацији која је дефинисана постојећим објектима који се задржавају, обавезујућа је за положај грађевинске линије планираних објеката.

Висину новог објекта у блоку ускладити са преовлађујућом висином објеката у блоку, наспрамном блоку и окружењу.

Нови објекат се може градити на растојању мањем од дозвољеног уз претходно прибављену сагласност власника односно корисника суседне парцеле. У том случају, на калканском зиду новог објекта забрањени су било какви наспрамни отвори.

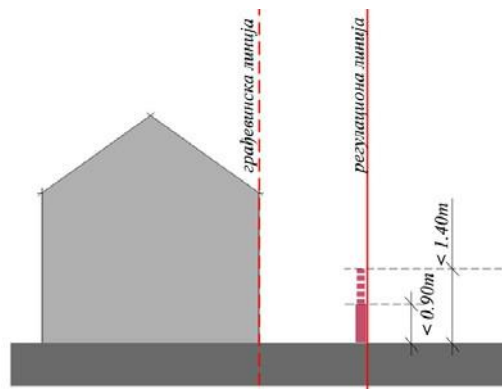
На калканском зиду новог објекта у низу односно новог једнострано узиданог објекта према суседном постојећем објекту на граници парцеле, а који има изграђен светларник, обавезна је изградња светларника исте величине и симетричног постојећем светларнику.

У светларнику објеката у низу или двојних објеката дозвољени су наспрамни отвори помоћних просторија и степеништа.

Ограђивање грађевинских парцела

Грађевинске парцеле се оградају осим ако то није другачије одређено урбанистичким планом:

- Парцеле се оградају зиданом оградом до висине од 0,90 m (рачунајући од котетротоара) или транспарентном оградом до висине од 1,40 m
- За грађевинске парцеле чија је кота нивелете виша од 0,90 m од суседне висине подзида (или шарпе) одредиће надлежни орган општине.
- Парцеле чија је кота нивелета виша од 0,90 m од суседне, могу се оградити транспарентном оградом до висине од 1,40 m која се може постављати на подзид чију висину одређује надлежни општински орган.
- Зидана и друге врсте ограда постављају се на регулациону линију према протоколу регулације и то тако да ограда, стубови оgrade и капије буду на грађевинској парцели која се оградају,
- Ограде између суседних грађевинских парцела уколико се оградају треба да буду зелене – жива ограда која се сади у осовини границе грађевинске парцеле или транспарентне оgrade до 1,40 метара које се постављају према катастарском плану и оперативу и то тако да стубови оgrade буде на земљишту власника оgrade. Изузетно, ограде међу суседима могу бити пуне зидане до висине 1.40m, уз сагласност суседа, тако да стубови оgrade буду на земљишту власника оgrade.
- Ограде објекта на углу не могу бити више од 0,90 метара рачунајући од коте тротоара, због заштите визуелне предности раскрснице ,
- Врата и капије на уличној оградни не могу се отворати изван регулационе линије,
- Парцеле у сеоском насељу се оградају на начин на како је то изложено у претходним ставовима. Унутар парцеле преградају се функционалне целине (стамбени део, економски део, економски приступ, стамбени приступ и окућница). Висина оgrade унутар парцеле не може бити већа од спољне оgrade ,
- Парцеле за вишепородичне стамбене објекте се по правилу не оградају.
- Ограде на грађевинским парцелама на којима се налазе објекти који представљају непосредну опасност по живот људи, оградају се на начин како то одреди надлежни орган,
- Ограде на грађевинским парцелама на којима се налазе објекти који представљају непосредну опасност по живот људи, оградају се на начин како то одреди надлежни орган,
- Ограде на грађевинским парцелама специјалне намене, оградају се на начин како то одреди надлежни орган,
- Ограде на грађевинским парцелама на којима се налазе индустријски и други радни и пословни објекти, могу бити оградене зиданом оградом висине до 2,20 метара,
- За затечене ограде које одступају од наведених правила грађевинска инспекција може издати налог за уклањање у циљу заштите општег интереса (безбедност, естетски изглед, хигијена насеља и сл.)



Одводњавање површинских вода са грађевинске парцеле вршити слободним падом према риголама, односно према улици, са најмањим падом од 1,5%. Површинске и друге отпадне воде из економског дворишта одводе се регулисано до ђубришне јаме, обавезно у случају када се економско двориште налази уз јавни пут. Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели,

Насипање терена не сме угрозити објекте на суседним парцелама, а одвођење површинских вода мора бити контролисано а ако постоји потреба за тим на парцели изградити и упојни бунар.

Паркирање возила. За паркирање возила за сопствене потребе, власници нових стамбених, стамбено пословних или пословних објеката свих врста по правилу обезбеђују манипулативни простор и паркинг или гаражна места на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута, по нормативу једно паркинг или гаражно место на један стан односно на један стамбено пословни апартман или другу јединицу. Возила могу бити паркирана и у гаражама које могу бити у објекту и на парцели. За вишепородичне стамбене или стамбено-пословне објекте препорука је да најмање једна половина паркинг места буде смештена у гаражи.

За паркирање возила за сопствене потребе, власници осталих објеката свих врста по правилу обезбеђују манипулативни простор и паркинг или гаражна места на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута, а по следећем нормативу (наредна табела).

Табела 28: Однос потребних паркинг или гаражних места и корисног простора

садржај	паркинг/гаражна места	по јединици мере
банке	2	100 m ² корисног простора
болнице/рехабилитациони центри	3	150 m ² корисног простора
пословање	1,4	100 m ² корисног простора
администрација	1	150 m ² корисног простора
поште	1	150 m ² корисног простора
робна кућа	1,8	100 m ² корисног простора
ресторан	1	осам столица
хотел	1	десет кревета
биоскоп	1	30 гледалаца
спортска хала	1	40 гледалаца

Прописана величина паркинг места је 2,5x5 m, а у осталим случајевима према важећим стандардима.

Правила за станице за снабдевање горивом

Станице за напајање течним горивом и гасне станице потребно је планирати искључиво у складу са законом и то као објекте у класи малих објеката са три до четири точиона места и до 3000 t претовара годишње. Неопходно је омогућити претакање свих врста горива, а нарочито дизела (D2) имајући у виду употребу пољопривредних машина. На појединим објектима обезбедити услове за претакање ауто гаса.

Локацијским условима се утврђују правила за станице за напајање течним горивом и гасне станице уз постојеће општинске путеве у свим зонама, а уз прописане законске обавезе, као и израду процене утицаја објекта на животну средину.

Детаљније локације будућих станица генерално треба утврђивати у складу са противпожарним прописима и условима које утврђују надлежни органи у области саобраћаја, екологије, водопривреде и санитарне заштите. Могућа је изградња станица за снабдевање горивом на планском подручју ван зона заштите природе I и II степена, у складу са законом и неопходном проценом утицаја на животну средину. Уколико се планира нови објект станице за снабдевање горивом у оквиру регулације постојећих ДП, неопходно је прибавити сагласност управљача ДП.

За сваку конкретну локацију потребно је урадити елаборат који садржи анализу утицаја на безбедност и функцију саобраћаја, загађење ваздуха, воде и земљишта, појаву буке и вибрација, као и мере које треба предузети за спречавање и смањење штетних утицаја.

2.2.2.4.2. ПОСЕБНА ПРАВИЛА ЗА ОБЈЕКТЕ

Ова правила примењују се за:

- објекте породичног становања (које обухватају породичну изградњу објеката за становање у компактним грађевинским подручјима насеља као и објеката сеоског типа у атару ван главне насељске целине, изградњу кућа за одмор, и објеката у етно-целинама стамбене и туристичке оријентације),
- објекте мешовите намене (пословање и становање),
- објекте туристичке и спортско-рекреативне намене,
- производне, пословне и комерцијалне објекте, и
- верске објекте.

Уређење и изградња на простору општинског центра Раче утврђено је Планом генералне регулације Раче, а посебна правила дата у овом поглављу се односе само на просторе изван обухвата ПГР-а Раче, до евентуалног доношења плана детаљне регулације или потврђивања урбанистичког пројекта за поједине намене и зоне у складу са овим Просторним планом

На грађевинским подручјима утврђеним Просторним планом, а изван грађевинских подручја утврђених урбанистичким плановима, изградња стамбених објеката може се изузетно вршити на постојећим грађевинским парцелама, као и тамо где постоје сеоски стамбени и помоћни објекти, као и

на земљишту које је у катастру непокретности уписано као грађевинско (без обзира на претежну намену приказану на Рефералној карти 1 овог просторног плана), а у складу са традиционалном архитектуром и материјалима и другим условима утврђеним законом и подзаконским актима.

Врста и намена објеката који се могу градити: на једној грађевинској парцели осим стамбених објеката могу се градити помоћни (гараже, оставе, летње кујне) економски, пољопривредни и мањи пословни објекти (ковачнице, столарске радње, и др.) који са стамбеним чине целину домаћинства.

Компатибилни садржаји и врсте објеката: трговина, услуге и сервиси, услужно и производно занатство, угоститељство, туристичке услуге у сеоском домаћинству, као и мањи производни и пословни објекти из домена прераде пољопривредних и шумских производа, одрживог коришћења природних ресурса и сл, под условом да немају негативног утицаја на животну средину. Ови садржаји могу бити у оквиру основног (стамбеног) објекта (најчешће у приземљу) или у оквиру помоћног или пратећег објекта на парцели.

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: индустријске, производне, складишне и друге делатности које имају негативни утицај на животну средину и основну намену (делатности које угрожавају околину буком, вибрацијама, гасовима, мирисима, отпадним водама и другим штетним дејствима).

2.2.2.4.2.1. Правила градње и регулације за стамбене објекте – породично становање

Породично становање чине појединачно изграђени објекти на засебним парцелама. Поред општих правила регулације и парцелације, дефинисана су појединачна правила која су карактеристична за породично.

Намена објеката

Објекти су стамбене намене са једним или више станова и/или елементима пољопривредног домаћинства. Изражена је тенденција трансформације мешовитих домаћинстава (становање и пољопривредне делатности) у непољопривредна.

На парцелама породичног становања могу бити заступљене и друге компатибилне намене: трговина, пословање, производња, услуге и др., које се претежно развијају у приземљима објеката. У зонама породичног становања дозвољене су делатности које не угрожавају основну намену – становање као и животну средину.

Однос становања и делатности у стамбеном објекту одређује се тако да површина за делатности у стамбеном породичном објекту износи до 40% укупне бруто површине (зависно од величине парцеле што је дефинисано урбанистичким параметрима). Дозвољене делатности су оне које су еколошки и функционално примерене зони становања.

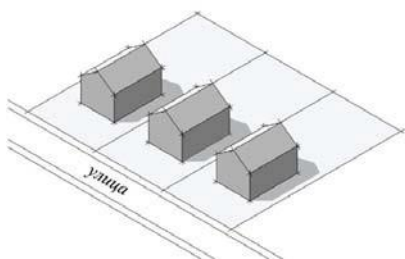
Урбанистички показатељи

За породично становање у свим насељима у обухвату Плана дефинисани су максимални урбанистички показатељи:

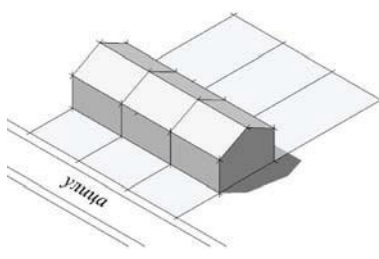
породично становање	макс.степен заузетости (С)	макс.спратност	мин.% зелених површина
парцеле < 600m ²	40%	П+Пк	30%
парцеле > 600m ²	30%	П+1+Пк	40%

Типологија објеката

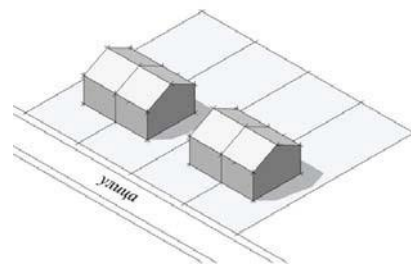
Породични стамбени објекти према типологији градње могу бити слободностојећи, у непрекинутом низу (двострано узидани) или у прекинутом низу (једнострано узидани тј. последњи у низу или двојни).



СЛОБОДНОСТОЈЕЋИ



НИЗ – ПРЕКИНУТИ / НЕПРЕКИНУТИ



ЈЕДНОСТРАНО УЗИДАНИ / ДВОЈНИ

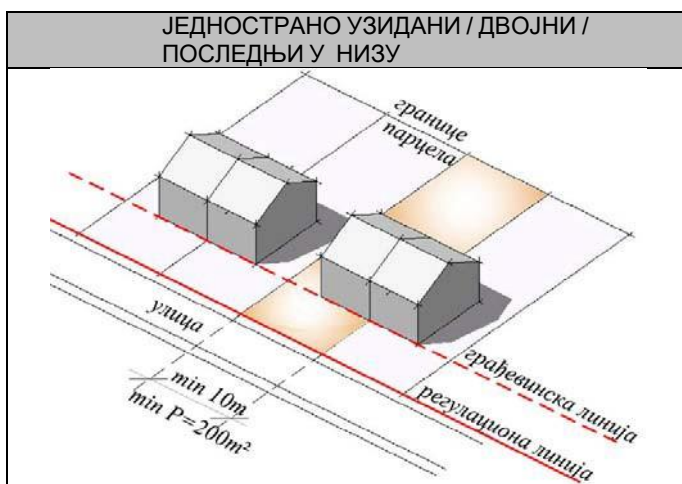
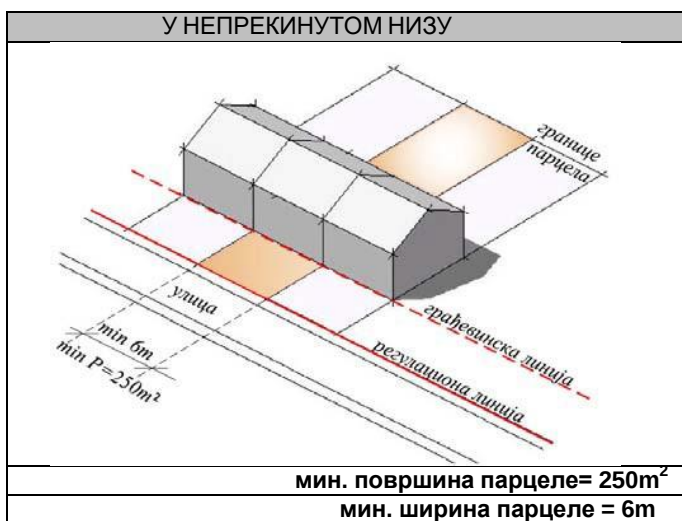
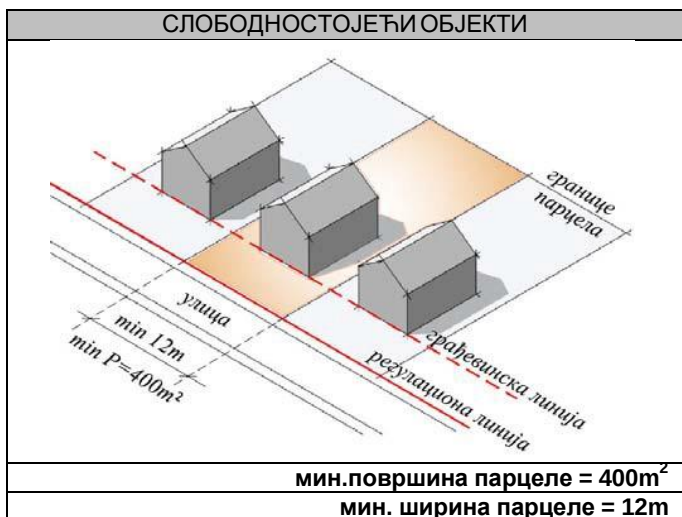
Правила парцелације

Породични и викенд стамбени објекти се граде на засебним грађевинским парцелама. Није дозвољена изградња више објеката на парцели осим пратећих помоћних објеката: објекти (макс. површине 50m^2) у служби пољопривреде, радионице, гараже, вртни павиљони, стаклене баште, затворени базени, фонтане, спортски терени и сл..

Изградња другог објекта (стамбеног, пословног, привредног, пољопривредног и др.) на истој парцели (уз обезбеђење прилаза до сваког објекта) дозвољава се само на парцелама већим од 1200m^2 .

Уколико грађевинска парцела нема директан приступ на саобраћајницу, мора да има колски прилаз са друге парцеле (сукориснички) који је минималне ширине $2,50\text{m}$.

Минимална величина парцеле и ширина фронта према улици за породичне и викенд стамбене објекте дефинисани су према типологији градње:



мин. површина парцеле = 200m²
мин.ширина парцеле = 10m

Положај објекта на парцели

За позиционирање објекта породичног и викенд становања на парцели поред општих важе и следећи услови:

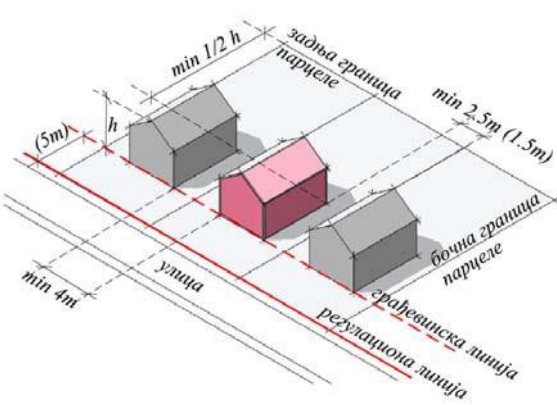
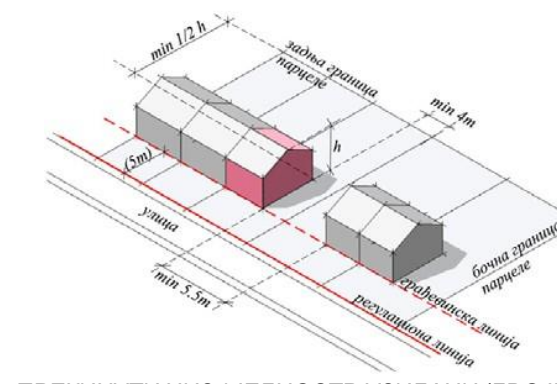
Растојање између грађевинске и регулационе линије за породичне и викенд стамбене објекте одређује се према постојећој регулацији осим за објекте који су постављени у регулисаном делу улице у коме се грађевинска и регулациона линија поклапају (првенствено полуатријумски тип изградње).

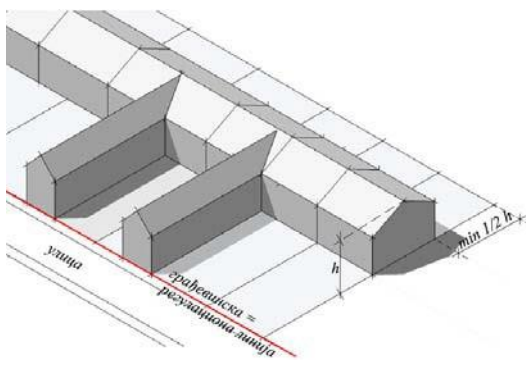
Препорука за удаљење грађевинске од регулационе линије нових објеката у зонама где нема формиране регулације је 5,0m.

За зоне изграђених објеката растојање грађевинске од регулационе линије утврђује се на основу позиција већине већ изграђених објеката (преко 50 %) с тим да се за нове објекте то растојање може другачије одредити Локацијским условима, осим у случајевима када изграђени објекти нису сметња другом општем интересу.

За објекат који има индиректну везу са јавним путем, преко приватног пролаза, растојање грађевинске од регулационе линије одређује се Локацијским условима.

Позиција породичних и викенд објеката на парцели дефинисана је у складу са типологијом објеката:

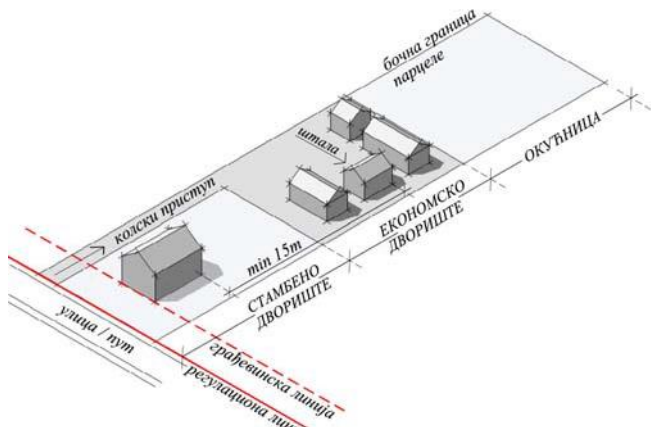
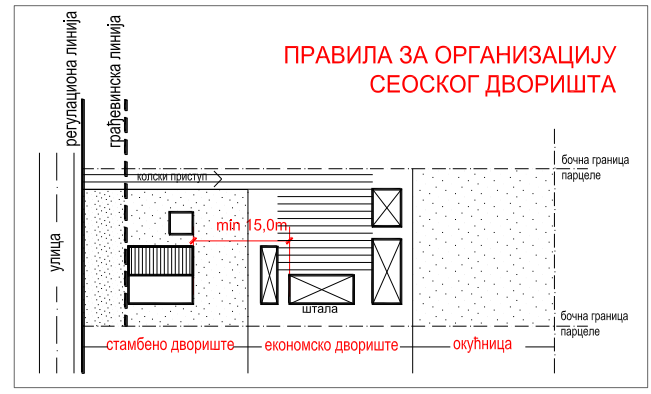
ТИПОЛОГИЈА ОБЈЕКТА	ПОЗИЦИЈА НА ПАРЦЕЛИ
 СЛОБДНОСТОЈЕЋИ ОБЈЕКТИ	- минимално растојање од бочног суседног објекта = 4,0m, - минимално растојање грађевинске линије објекта од бочне границе парцеле: - на делу бочног дворишта северне оријентације = 1,50m (у том случају на калканском зиду дозвољени су само отвори помоћних просторија и степеништа, са минималним парапетом 180cm), - на делу бочног дворишта јужне оријентације = 2,50m, - минимално растојање објекта од задње границе парцеле = $\frac{1}{2}$ висине објекта (али не мање од 4,0m).
 ПРЕКИНУТИ НИЗ / ЈЕДНОСТР.УЗИДАНИ /ДВОЈНИ	- минимално растојање од бочног суседног објекта (једнострано узиданог или слободностојећег) = 5,5m, - минимално растојање грађевинске линије објекта од бочне границе парцеле = 4,00m, - минимално растојање објекта од задње границе парцеле = $\frac{1}{2}$ висине објекта (али не мање од 4,0m).

 НЕПРЕКИНУТИ НИЗ	- минимално растојање од бочног суседног објекта = 0,0m, - растојање грађевинске линије објекта од бочне границе парцеле = 0,0m, - минимално растојање објекта од задње границе парцеле = $\frac{1}{2}$ висине објекта (али не мање од 4,0m).

Изграђени стамбени објекти чија међусобна удаљеност износи мање од 3,0 метара, у случају доградње, надградње и реконструкције не могу на тој страни имати отворе стамбених просторија. Нови објекат се може градити на растојању мањем од дозвољеног уз претходно прибављену сагласност власника односно корисника суседне парцеле. У том случају, на калканском зиду новог објекта забрањени су било какви наспрамни отвори.

Правила за организацију сеоског дворишта

У оквиру рубних зона грађевинских реона и у селима у атару може се организовати пољопривредно домаћинство и то са стамбеним и економским двориштем на парцели.

	Стамбено двориште садржи: објекте за становање и помоћне објекте уз стамбени објекат (летња кухиња, гаража, остава, надстрешница и слично). Дозвољена је организација пољопривредне производње на нивоу окућнице са садржајима повртарства и воћарства.
 ПРАВИЛА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈУ СЕОСКОГ ДВОРИШТА	Економско двориште садржи економске и помоћне објекте. Економски објекти су објекти за смештај стоке, производни објекти, објекти за прераду пољопривредних производа, објекти за складиштење пољопривредних производа, као и гараже за пољопривредну механизацију, машине и возила.

Правила за помоћне објекте на парцели

На великом броју парцела породичног и викенд становања присутни су поред стамбених и помоћни објекти као и елементи пољопривредног домаћинства, тј. економског дворишта: гараже, оставе,

радионице, летње кухиње, магацини хране за сопствену употребу, мањи објекти за смештај стоке, производњу, прераду и складиштење пољопривредних производа и слично.

Наведене објекте могуће је планирати под условима задовољења свих хигијенских захтева и прописа. Помоћни објекти се не урачунавају у корисну бруто развијену грађевинску површину, али се површина под овим објектима узима у обзир при израчунавању процента заузетости парцеле.

Максимална висина помоћних објеката износи 5m.

Помоћни објекти у економском дворишту су гараже или надстрешнице за пољопривредну механизацију, машине и возила, као и оставе, гараже и сл..

На парцели са нагибом терена према јавном путу (навише), у случају нове изградње, стамбено двориште се поставља на највишој коти. На парцели са нагибом терена од јавног пута (наниже), у случају нове изградње, стамбено двориште се поставља на највишој коти уз јавни пут.

Поред општих правила потребно је поштовати и посебна правила везана за помоћне објекте:

- међусобна растојања помоћних објеката зависе од организације дворишта, с тим да се прљави објекти могу постављати само низ ветар у односу на чисте објекте;
- минимално растојање између стамбеног објекта и објекта за смештај стоке је 15m;
- минимално удаљење септичке јаме од стамбеног објекта је 6m а од границе суседне парцеле 3m;
- ђубриште и пољски клозет морају бити удаљени од стамбеног објекта, бунара, односно живог извора воде најмање 20m, и то само на нижој коти;
- отпадне воде и ђубре из стаје, свињца или штале треба да отичу у затворену септичку јаму у складу са прописима о заштити животне средине;
- ако се економски делови суседних парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1m; и
- сточне фарме капацитета већег од 50 условних грла нису дозвољене у оквиру стамбеног подручја, а изградња сточних фарми капацитета већег од 10 условних грла није дозвољена на растојању мањем од 25 м од стамбених објеката.

Остала посебна правила

Сви објекти могу имати подрумске и суртеренске просторије осим у случају да постоје сметње геотехничког и хидротехничког типа или то није дозвољено просторним или урбанистичким планом због угрожености терена подземним водама и сл. .

Паркирање возила за објекта свих типова изградње обезбеђује се на сопственој грађевинској парцели изван површине јавног пута по стандарду паркирања односно гаражирања једно паркинг (гаражно) место на један стан

Ширина приватног пролаза за парцеле које немају директан приступ јавном путу, утврђује се Локацијским условима.

За поједине стамбене објекте сеоског типа, куће за одмор или објекте стамбене и туристичке оријентације у наредном тексту дају се и додатна посебна правила која се на њих примењују, уколико се разликују од већ наведених правила за породично становање (поглавље 3.4.2.1. Правила градње и регулације за стамбене објекте – породично становање овог Плана).

А) Додатна посебна правила градње и регулације за стамбене објекте сеоског типа

У оквиру рубних зона грађевинских реона и у селима у атару може се организовати пољопривредно домаћинство и то са стамбеним и економским двориштем на парцели.

Оријентациони показатељи и правила градње за овај тип изграђености се у том случају примењују на стамбени део дворишта.

Дозвољена је организација пољопривредне производње на нивоу окућнице са садржајима повртарства и воћарства.

Растојање грађевинске од регулационе линије за породични стамбени објекат сеоског типа износи:

- за нови слободностојећи објекат, за нови објекат у прекинутом низу, као и за нови стамбени објекат у непрекидном низу, најмање 5,0 метара
- за изграђене стамбене објекте растојање од регулационе линије утврђује се на основу позиција већине већ изграђених објеката (преко 50%), с тим да се за нове стамбене објекте то растојање може другачије одредити кроз Локацијску дозволу
- за стамбене објекте који имају индиректну везу са јавним путем, преко приватног пролаза, растојање од регулационе линије одређује се Локацијским условима .

Минимална међусобна удаљеност сеоских стамбених објеката износи:

- за приземне слободностојеће стамбене објекте износи најмање 6,0 метара
- за спратне сеоске објекте износи најмање 10,0 метара
- за спратне објекте на грађевинским парцелама чија је ширина фронта парцеле већа од 15,00 метара важе правила из става 1. и 2.
- за објекте на грађевинским парцелама чија је ширина фронта парцеле мања од 15,0 метара износи најмање 5,0 метара.
- за изграђене сеоске објекте чије удаљење износи мање од 3,0 метара, не могу на тој страни имати отворе стамбених просторија,
- за изграђене објекте који имају индиректну везу са јавним путем, преко приватног пролаза, удаљење од суседних објеката утврђује се Локацијским условима према типу изградње и уз примену одговарајућих најмањих удаљења из овог правила.

Најмање дозвољено растојање основног габарита (без испада) стамбеног објекта и линије суседне грађевинске парцеле износи:

- за стамбене нове слободностојеће објекте на делу бочног дворишта износи најмање 2,50 метара (на делу дворишта претежно северне оријентације),
- за двојне стамбене објекте најмање 4,0 метра
- за стамбене објекте у прекинутом низу, најмање 4,0 метра,
- за изграђене стамбене објекте чије је растојање до границе грађевинске парцеле мање од утврђених вредности предходних ставова, објекти не могу на тој страни имати отворе стамбених просторија,
- за стамбене објекте који имају индиректну везу са јавним путем, преко приватног пролаза, растојање од границе грађевинске парцеле, утврђује се Локацијским условима према типу изградње и уз примену одговарајућих најмањих удаљења из овог правила.

Нови објекат се може градити на растојању мањем од дозвољеног уз претходно прибављену сагласност власника односно корисника суседне парцеле. У том случају, на калканском зиду новог објекта забрањени су било какви наспрамни отвори.

Међусобна удаљеност објеката износи:

- од стамбеног објекта до сточне стаје, најмање 15,0 метара,
- од стамбеног објекта до ђубришта и пољског клозета (ако постоји), најмање 20,0-25,0 метара, уз обавезу да је стамбени објекат на вишој коти,
- живи извор воде на парцели мора бити на вишој коти од ђубришта и пољског клозета, а најмање растојање износи 20,0-25,0 метара,
- септичка јама може бити удаљена од међе најмање 2 метра, а од суседног стамбеног објекта најмање 5 метара,
- друга међусобна растојања економских и помоћних објеката зависе од облика организације економског дворишта, уз услов да прљави објекти буду оријентисани тако да доминантни ветрови дувају од чистих објеката.

Локацијским условима утврђује се позиција економских и помоћних објеката у односу на грађевинску линију уз примену најмањих дозвољених растојања у овим правилима.

Постављање економских објеката у односу на границу суседне парцеле утврђује се под следећим условима:

- када се економски објекти и економско двориште суседних парцела, непосредно додирују, растојања за нове помоћне и нове економске објекте износи најмање 1,50 метара.
- Када се економско двориште једне парцеле непосредно наслања на стамбено двориште друге парцеле (за нове објекте), примењују се правила о међусобној удаљености објеката.

Постављање објеката у односу на нагиб терена утврђује се под следећим условима:

- на парцели са нагибом терена од јавног пута (наниже) за нову изградњу, стамбено двориште се поставља на вишој коти уз јавни пут. Најмања ширина приступног економског пута на парцели износи 4,0 метара. Економско двориште се поставља иза стамбеног дворишта (наниже).
- на парцели са нагибом терена према јавном путу (навише), за нову изградњу, стамбено двориште поставља се на највишој коти. Најмања ширина приступног засебног стамбеног пута је 2,50 метара, а економског улаза у економско двориште најмање 4,0 метара. Економско двориште у том случају може бити уз јавни пут, а економски објекти на грађевинској линији. Одстојање од грађевинске до регулационе линије утврђује се применом правила регулације увећаним за најмање 3,0 метра обавезног зеленог простора.

Б) Додатна посебна правила грађења и регулације за изградњу кућа за одмор

У случају изградње кућа за одмор (викенд-кућа) исте се граде у оквиру постојећих и планираних грађевинских подручја у складу са архитектуром поднебља – препоручује се моравски стил, инспирисаном традиционалним градитељством подручја, са природним материјалима и у волуменима који су примерени структури амбијента – морфологији, биљном покривачу и др.

Минимално растојање грађевинске од регулационе линије пута за нове објекте износи 5m.

Најмање дозвољено растојање основног габарита (без испада) објекта и линије суседне грађевинске парцеле (осим објекта у непрекинутом низу) на делу бочног дворишта претежно северне оријентације, износи 4 m, а у односу на остале стране света не може износити мање од 2,5 m.

Објекат се у односу на бочне и задњу линију парцела може поставити и на мањем растојању и на границу парцеле, уз сагласност власника односно суседне парцеле.

Највећа дозвољена спратност објекта износи П до П+Пк. Највећа дозвољена висина објекта не може прећи 7 m.

В) Додатна посебна правила за објекте у етно целинама стамбене и туристичке оријентације

У селима општине Рача, могу се градити објекти за становање који могу имати и смештајне капацитете, било као јединствени објекти, било као основни објекти за становање сеоског домаћинства уз које се налазе посебни бунгалови, категорисани у складу са прописима, који се користе за смештај туриста. Ови објекти граде се у складу са следећим правилима:

Објекти етно целина стамбене и туристичке оријентације обухватају засеоке села на контакту речних долина и њихових обода и брежуљкатих терена и њиховог окружења и друге групације разбијених објеката и засеоке.

Дозвољена је изградња објеката у функцији викенд становања (кућа за одмор), етно и еко туризма, са пратећим садржајима уз обавезно поштовање градитељског наслеђа овог краја.

Поред етно–туризма у овим зонама оријентација становништва је на компатибилним делатностима: првенствено производњи здраве хране, пчеларству и сл. Садржаји у оквиру ових локалитета и засеока треба да употпуне понуду у оквиру етно–туризма, а предуслов је и комунално опремање простора, које треба да обезбеди сигурно напајање, у првом реду електричном енергијом и водом, као и безбедну евакуацију отпадних вода и смећа. Напомиње се да је снабдевање електричном енергијом могуће и из алтернативног извора (у складу са еколошким захтевима), до изградње водоводне мреже могућа је изградња или снабдевање водом каптирањем извора, а до изградње канализационе мреже на парцелама се дозвољава, за потребе одвођења отпадних вода, изградња појединачних или заједничких санитарно прописних непорпусних септичких јама, у складу са нормативима прописаним за ову врсту објеката.

За ове целине примењују се правила грађења и регулације у насељима ретке насељености и породичне изградње, с тим да ће се у овим зонама потенцирати реконструкција и адаптација постојећих објеката или изградњу нових објеката у етно–стилу од природних материјала, првенствено на постојећим изграђеним парцелама или погушћавањем постојећих засеока или минималном изградњом по њиховом ободу.

По правилу објекте градити на падинама и местима која нису или су мање погодна за пољопривредне радове (како би се сачувале плодне површине за зеленило, локалну пољопривредну производњу у функцији снабдевања туриста и становништва, слободне површине за рекреативне активности, као и изградњу неопходне инфраструктуре, пејзажно уређење, стазе за шетњу, и сл.).

Архитектонско обликовање објеката ускладити са архитектуром постојећих објеката карактеристичних за овај крај, а уз сагласност органа градске управе надлежног за послове урбанизма.

За изградњу користити природне материјале (по могућству аутохтоне материјале).

Кровове радити као двоводне, четвороводне или сложене са падовима кровних равни као на постојећим објектима.

Посебно се наглашава да урбанистички параметри у зонама које су удаљене од главних саобраћајница морају бити примерени сеоском амбијенту како би се очувале пејзажне и амбијенталне вредности.

Препоручују се: минимална величина парцеле за градњу је 20 ари, минимално растојање објекта од границе парцеле 5 m, максимални индекс заузетости 5%, максимални индекс изграђености 0,05 максимална спратност објекта П + Пк и максимална бруто развијена грађевинска површина без обзира на величину парцеле 120 m².

2.2.2.4.2.2. Правила градње и регулације за објекте мешовитог намене – пословни и стамбени објекти (првенство у централним зонама насеља)

По правилу се разрада већих комплекса овог типа ради кроз урбанистички пројекат. Појединачни услови који се односе на поједине објекте и целине даваће се у склопу локацијских услова.

Растојање грађевинске од регулационе линије за објекте утврђује се према типу планиране односно постојеће изградње и износи најмање 3,0 метра:

За зоне изграђених објеката растојање грађевинске линије новог објекта од регулационе линије утврђује се на основу позиција већине већ изграђених објеката (преко 50 %).

Објекти се граде без растојања грађевинске од регулационе линије када се регулациона линија поклапа са грађевинском линијом.

Међусобна удаљеност објеката на истој парцели износи најмање 4,0 метра, а уколико су већ изграђени објекти на мањем одстојању од 4,0 метара, нови или реконструисани и дограђени објекти не могу на тој страни имати отворе стамбених просторија,

За објекте који имају индиректну везу са јавним путем, преко приватног пролаза, удаљења од суседних објеката утврђују се Локацијским условима према типу изградње и уз примену одговарајућих минималних удаљења из овог правила,

Минимално растојање основног габарита (без испада) слободностојећег објекта и линије суседне грађевинске парцеле је најмање 2,5 метра, а уколико се изграђени објекти налазе на мањем растојању од тога, нови или реконструисани објекти на суседној парцели не могу на тој страни имати отворе стамбених просторија,

Минимална величине грађевинске парцеле износи 500m².

Највећи дозвољени индекс заузетости парцеле је 50%.

Највећа дозвољена спратност објеката може бити П+3+Пк

Сви објекти могу имати подрумске и суртеренске просторије осим у случају да постоје сметње геотехничких и хидротехничких карактера.

Највећа дозвољена висина објекта не може прећи 20,0 метара.

На парцели треба обезбедити минимално 30% зелених површина.

Паркирање возила за објекта свих типова изградње обезбеђује се на сопственој грађевинској парцели изван површине јавног пута по стандарду паркирања односно гаражирања једно паркинг (гаражно) место на један стан

Изузетно у изграђеном насељу могуће је формирање посебне грађевинске парцеле за изградњу колективне гараже, уколико за то постоје објективни услови.

Делатности у стамбеном објекту може бити до 60% укупне нето површине. Дозвољене делатности су оне које су еколошки и функционално примерене зони вишепородичног становања и не могу ни на који начин угрожавати основну функцију објекта намењених за становање.

2.2.2.4.2.3.Објекти туристичке и спортско-рекреативне намене

Објекти у функцији туризма

Уз путеве, уз зоне заштите споменика природе и културе, у природним и шумским комплексима, уз зоне у којима се појављују лековите минералне воде и лековита блата (подручје Церовачке и Водичке киселе воде) и сл., дозвољена је изградња нових и реконструкција постојећих комерцијалних, угоститељских, рекреативних објеката, туристичких комплекса и сл..

По правилу се разрада већих комплекса овог типа ради кроз урбанистички пројекат. Појединачни услови који се односе на поједине објекте и целине даваће се у склопу локацијских услова.

Намена објеката

Врста и намена објеката који се могу градити: Објекти туристичке супраструктуре, различитог типа и садржаја. Објекти намењени туризму могу бити:

- смештајни: хотели, мотели, кампинг плацеви и сл.;
- комерцијални: продајни објекти за снабдевање корисника туристичких зона и сл.;
- угоститељски: ресторани, кафеи и сл.;
- бањски садржаји и
- рекреативни и спортски: отворени и затворени базени, купалишта, игралишта итд.

Планиране врсте туристичког смештаја обухватају и: сеоско туристичко домаћинство и домаћу радиност (соба/стан за издавање – „гостинска смештајна јединица“, „гостинска кућа“, туристички апартман, етно објекат – „еколоџ“ и сл.), пансион, мотел, хотел, апартмански блок, етно-насеље, планинарски и ловачки дом, шумарске, ловачке и планинарске куће, одмаралиште и сличне објекте.

Компатибилни садржаји и врсте објеката: становање, компатибилне јавне и услужне намене (објекти у функцији заштићених подручја, јавне службе и сервиси од интереса за туризам) и други комплементарни садржаји туристичке супраструктуре (изложбени простори, простори за информисање, предах, снабдевање, рекреацију, едукацију и забаву туриста).

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: све делатности које угрожавају основну намену и животну средину негативним утицајима (бука, вибрације, гасови, мириси, отпадне воде и друга штетна дејства).

Типологија и изградња објеката

Објекти намењени туризму су слободностојећи на појединачним парцелама или групације слободностојећих објеката на једној парцели (комплексу).

Ови објекти се могу реализовати као самостални објекти на парцели (основна намена) или мешовито са наменом становања (у стамбеном делу дворишта, у оквиру стамбених или пратећих објеката на парцели, као ревитализовани постојећи објекти или новоизграђени објекти у функцији туризма), према правилима за површине и објекте туристичке супраструктуре, односно за зоне становања. Најчешће су то угоститељски објекти за смештај (са или без исхране) и исхрану.

Изградња туристичких центара вршиће се по принципу концентрисаних грађевинских површина, на слободном земљишту које није под шумом, углавном на падовима већим од 10%, како би се сачувале равне пашњачке површине за рекреативне активности, сточарство и изградњу саобраћајне и друге инфраструктурне мреже.

Архитектуром објеката треба тежити ка стварању јединственог архитектонског и ликовног израза, препознатљивог кроз форме које проистичу из архитектонског наслеђа подручја, уз примену природних и традиционалних материјала.

Тип изградње треба да буде „павиљонски“ са разбијањем маса, у вертикалном и у хоризонталном габариту, са максималним увођењем зелених површина у изграђене комплексе.

Треба тежити ка избору оних локација које су заклоњене у пејзажу и које нису сагледиве са истакнутих видиковаца и доминантних тачака у простору.

Објекти за смештајне капацитете треба да се граде у складу са архитектуром поднебља – моравски стил, инспирисаном традиционалним градитељством подручја, са природним материјалима и у волуменима који су примерени структури амбијента – морфологији, биљном покривачу и др.

Грађевинске парцеле са туристичким објектима морају да имају приступ са јавног пута.

Ширина фронта парцеле треба да је већа од 15 m.

Урбанистички показатељи

Дефинисани су максимални урбанистички показатељи (на нивоу парцеле) за објекте намењене туризму у складу са наменама и специфичним локацијама:

Врста туристичког објекта	мин. П парцеле/ комплекса (у m ²)	макс.ст. заузето- сти (у %)	максимална спратност
СМЕШТАЈНИ ОБЈЕКТИ			
- Апартаманска насеља	1000	30	П+1+Пк
- Хотели 1, 2 и 3*	1000	50	П+4+Пк
- Мини и омл. хотели	1000	50	П+3
- Етно комплекс	1000	50	П+Пк
- Ауто камп	1000	20	П
КОМЕРЦИЈАЛНИ	500	50	П+1
УГОСТИТЕЉСКИ	1000	70	П+1+Пк
СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИ	2000	80	П
СМЕШТАЈНИ ОБЈЕКТИ на специфичним локацијама			
• Објекти у природним комплексима	2000	70	П+1+Пк
• Објекти у ловишту	1000	50	П+Пк
• Објекти уз заштитну зону споменика културе	1000	50	П+Пк
• Објекти у Мирашевачкој бањи	1000	50	П+2+Пк

*Висине објеката су оријентационе, али за појединачне објекте, поготово у шумском окружењу, услов је да не смеју да прелазе висину дрвећа околне аутохтоне вегетације.

Појединачни услови који се односе на поједине објекте и насеља даваће се у склопу Локацијских услова.

Правила за слободне и зелене површине на парцели

Објекат намењен туризму треба интегрисати са природним окружењем у коме се налази. Минимални проценат озелењених површина на парцели одређује се за сваки појединачан случај у складу са условима заштите и законским прописима за земљиште на коме се објекат гради.

Простори и објекти у функцији спорта и рекреације

Брежуљкасти предели се, у целини, сматрају подручјем рекреације и ако просторним или урбанистичким планом за поједине просторе није другачије одређено.

На подручју су предвиђене површине за рекреативне активности у природи, које прати одговарајуће уређење терена. Под уређењем се подразумева извођење стаза, одморишта, надстрешница и других прихватних објеката према условима утврђеним у просторном или урбанистичком плану.

Код уређивања рекреативних површина обавезна је употреба природних материјала без интервенција на терену које доводе до промена природних карактеристика земљишта, користећи постојеће природне ливаде, стазе и др. Сви изграђени објекти треба да буду изграђени од камена и дрвета, у традицији народног неимарства подручја.

Грађевински уређени спортско-рекреативни терени лоцирају се искључиво уз туристичке објекте, у оквиру грађевинских подручја, као део организоване, секундарне туристичке понуде. На утврђеним површинама за спортске активности, на отвореном простору, лоцирају се објекти неопходни за обављање тих активности: приступни путеви, стазе и паркинзи са службеним објектима, прихватни пунктови и опремају се површине за спортско јахање, падок стазе, штале и др.

2.2.2.4.2.4. Производни, пословни и комерцијални објекти и привредни комплекси и објекти

Комерцијални објекти су објекти претежно намењени за комерцијалне делатности: трговина, угоститељство, занатство, пословне, финансијске услуге и други пословни простори.

Све делатности и услуге се морају обављати у објектима.

- појединачни садржаји у ткиву или у склопу стамбених објеката и парцела као компатибилна делатност; и
- комерцијални и пословни комплекси у привредним зонама.

Привредни објекти су намењени за разноврсне привредне делатности: индустријска и занатска производња, објекти саобраћајне привреде, складишта, продајни објекти, и др..

Привредне делатности могу бити организоване као:

- појединачни садржаји у ткиву;
- производни комплекси у привредним зонама; и
- привредне зоне посебне намене.

Поред општих правила регулације и парцелације који важе за све објекте у грађевинском земљишту, дата су и посебна правила за комерцијалне и привредне објекте:

- појединачни комерцијални и привредни садржаји у ткиву; и
- комерцијално - пословни и производни комплекси у привредним зонама.

Појединачни комерцијални и привредни садржаји у стамбеном ткиву

Пословни објекат се може градити као појединачни и главни (посебан или у оквиру становања) објекат на грађевинској парцели, уз поштовање свих параметара који важе за изградњу стамбених објеката.

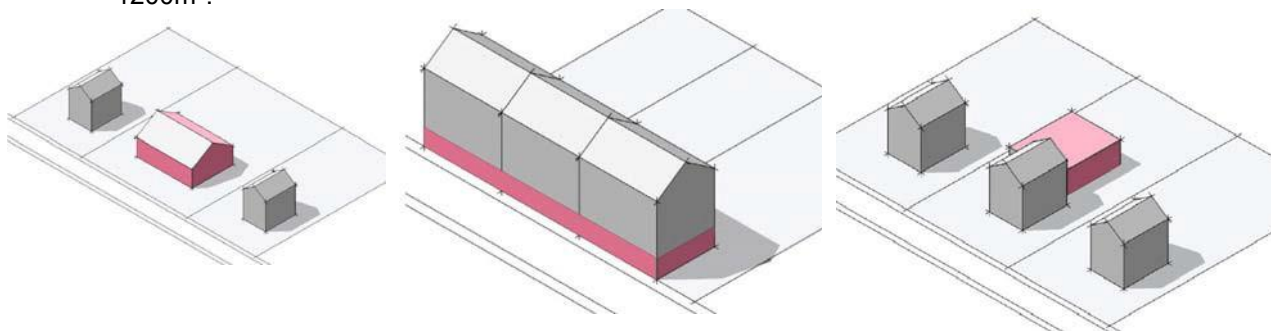
Појединачни комерцијални и привредни садржаји у склопу стамбеног ткива су:

- комерцијални и сродни садржаји локалног снабдевања и услуга: продавнице, пословни простори, ресторани, итд.; и
- мање производне јединице — мали производни погони: мале фирме, пекарска производња, механичарске радионице, мања складишта грађевинског материјала, прерада пластичних маса, итд.

Пословни простор се може организовати у саставу стамбеног објекта или као посебан објекат уколико то организација парцеле дозвољава.

Појединачни комерцијални и привредни садржаји у склопу стамбеног ткива могу се организовати као:

- самостални објекат на парцели,
- у склопу стамбеног објекта: у приземној етажи, у делу објекта према задњем дворишту, у склопу помоћног објекта или као други објекат на парцели, уколико је парцела већа од 1200m².



самостални објект

у склопу стамбеног објекта
(у приземљу)у склопу стамбеног објекта
(на парцели)**ПОЈЕДИНАЧНИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ПРИВРЕДНИ САДРЖАЈИ У СТАМБЕНОМ ТКИВУ**

Стамбени простор се може претворити у пословни и то без ограничења површине уз услов да су испуњени хигијенско-санитарни, противпожарни и други услови које захтева одређена делатност.

На парцелама већим од 600 m², могућа је изградња другог објекта стамбене или друге намене која не угрожава становање;

На парцелама преко 800 m², могуће је развијати делатности мале привреде и пољопривредне производње за потребе властитог домаћинства.

У стамбеном ткиву дозвољене су све групе делатности осим оних које угрожавају здравље људи и животну средину.

Правила регулације и парцелације

За комерцијалне и привредне објекте у ткиву важе иста правила урбанистичке регулације и парцелације (индекс изграђености, степен заузетости, спратност, парцелација, позиционирање објекта на парцели, итд.) као за стамбено ткиво у складу са типологијом изградње. Такође, поред општих и правила за становање исте типологије, важе и следећа правила:

- приступи-улази у комерцијално-пословне или привредне делове објекта морају бити одвојени од улаза у стамбени део објекта или организовани тако да не ометају коришћење станова;
- приступи – улази у јединице комерцијалног или привредног објекта морају бити одвојени од улаза у стамбени део објекта или организовани тако да не ометају коришћење стамбеног простора;
- уколико јединица комерцијалног објекта или малог производног погона нема директан приступ на саобраћајницу, мора имати обезбеђен колски прилаз са друге парцеле (сукориснички) минималне ширине 3.50m;
- организација парцеле комерцијалног објекта или производног погона мора бити таква да не угрожава функционисање контактних парцела друге намене;
- својим изгледом, материјализацијом и волуменом, комерцијални или привредни објект не сме да наруши архитектонски и урбанистички концепт окружења, односно не може бити изграђен од некавалитетних материјала;
- није дозвољено складиштење и депоновање материјала и робе (отпадни материјали, грађевински материјали, ауто-отпади и сл.) у отвореном простору на парцели – дворишту, већ се основни производни и пратећи процеси морају обављати у оквиру организованих делова објекта;
- привредне делатности не смеју преко дозвољене границе угрожавати квалитет становања у објекту, на парцели, суседству - буком, загађењем, саобраћајним оптерећењем и др.; и
- у склопу парцеле мањег привредног објекта (производног погона) неопходно је формирати појас заштитног зеленила у минималној ширини 3.00m према контактним парцелама друге намене и 6.00m према улици.

Комерцијално-пословни, производни и комплекси посебне намене у привредним зонама

Објекти производње, који својим капацитетом превазилазе властите потребе домаћинства и који на било који начин могу да утичу на начин живота у непосредном окружењу, морају се градити у, за то посебно издвојеним просторима (радним зонама) или у ободном делу грађевинског подручја на довољном растојању од суседних објеката других намена на које, евентуално, могу да имају утицаја.

Радна зона површине веће од 2 ha се обавезно формира израдом плана детаљне регулације.

За објекте овог типа (који су изван обухвата усвојених урбанистичких планова) препоручује се израда урбанистичког пројекта / плана у складу са мишљењем Комисије за планове. Појединачни услови који се односе на поједине објекте и целине даваће се у склопу локацијских услова.

Намена објеката

Комерцијално-пословни комплекси су комплекси различите величине са доминантном комерцијалном наменом. Они могу бити у оквиру осталих компатибилних намена, али најчешће су то комерцијални и

пословни објекти у склопу привредних зона, дуж примарних саобраћајница: велетржнице, складишта, дистрибутивни центри, итд

Производни комплекси су већи производни погони, обично међусобно технолошки повезани или локације намењене разноврсним привредним активностима: грађевински погони, складишта, робно-транспортни центри и др..

Комплекси у радним зонама углавном су организовани као вишефункционални мешовити производно-комерцијални комплекси у које спадају и комплекси посебне намене.

Дозвољене су све групе делатности осим оних које угрожавају људе и животну средину (земљиште, ваздух и воду).

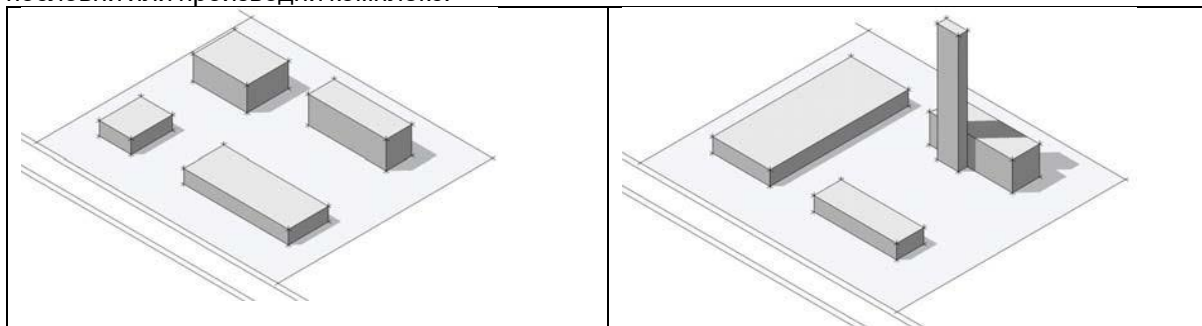
Урбанистички показатељи

За комерцијално-пословне и производне комплексе у обухвату Плана дефинисани су максимални урбанистички показатељи:

	макс. степе н заузетости (С)	максимална спратност	мин. % зелених површин а	број паркинг места на 100m ²
комерцијално- пословни комплекси	60%	П+3	30%	2
производни комплекси	60%	до 16m (осим технол.објеката)	30%	1

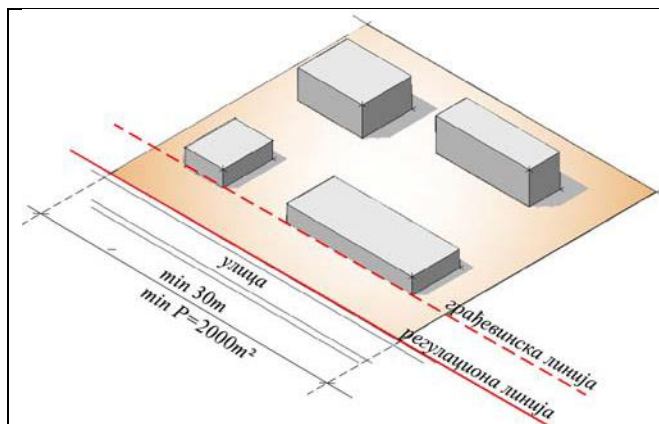
Типологија објеката

Објекти су најчешће слободностојећи, груписани на различите начине у јединствени комерцијално-пословни или производни комплекс.



КОМЕРЦИЈАЛНО-ПОСЛОВНИ И ПРОИЗВОДНИ КОМПЛЕКСИ

Правила парцелације



Дозвољена је изградња већег броја објеката на јединственој парцели комплекса.

За комерцијалне, пословне и привредне комплексе дефинисана је минимална величина парцеле (комплекса) и ширина фронта према улици:

-минимална величина парцеле=2000m²

- минимална ширина парцеле = 30,00m

Уколико грађевинска парцела нема директан приступ на саобраћајницу, може имати колски прилаз са друге парцеле (сукориснички) који је минималне ширине 3,50m

КОМЕРЦИЈАЛНО-ПОСЛОВНИ И ПРОИЗВОДНИ КОМПЛЕКСИ –ВЕЛИЧИНА ПАРЦЕЛЕ

За појединачне пословне објекте, објекте трговине, занатства, угоститељства и других делатности у насељима, који су еколошки и функционално прихватљиви према свим важећим прописима који

регулишу заштиту околине од загађења, осим општих правила градње, изузетно важе и следећа правила за минималну величину грађевинске парцеле и урбанистички показатељи:

- Минимална површина грађевинске парцеле – 400 m²
- Минимална ширина фронта грађевинске парцеле – 15 m.

Положај објекта на парцели

Комплекси у привредним зонама треба да буду тако организовани, да су комерцијални објекти, административна или управна зграда или садржаји којима приступају посетиоци (изложбени салони, продајни простори и сл.), позиционирани према јавној површини (саобраћајници), а производни објекти (производне хале, магацини, складишта и сл.) у залеђу парцеле.



КОМЕРЦИЈАЛНО-ПОСЛОВНИ И ПРОИЗВОДНИ КОМПЛЕКСИ – ПОЗИЦИОНИРАЊЕ ОБЈЕКТА

Висинска регулација

Максимална спратност комерцијално-пословних објеката у комплексу је П+3. Максимална висина привредних објеката је 16m. Ово ограничење се не односи на технолошке и посебне објекте комплекса (чија се површина не урачунава у корисну БРГП: димњаци, торњеви и сл.).

У већим објектима које се користе за сервисне зоне и паркинг; централни објекат са спортским, комерцијалним, забавним и рекреативним садржајима - максимална спратност је према висини спортске хале, до П+3.

Правила за слободне и зелене површине на парцели

Минимални проценат озелењених површина у комплексу је 30%.

У оквиру комплекса предвидети подизање појасева заштитног зеленила (компактни засади листопадне и четинарске вегетације).

Минималне ширине појаса заштитног зеленила за производне комплексе су:

- 2.00m од бочних и задње границе парцеле; и
- 6.00m према саобраћајници.

Сва неопходна заштитна одстојања – од суседа, појасеви санитарне заштите и др., морају се остварити унутар саме парцеле.

У оквиру комплекса није дозвољено планирање и уређење површина за отворене депоније већ је неопходно предвидети посебне просторе за сакупљање, примарну селекцију и одношење комуналног и индустријског отпада.

Складиштење материјала и робе на отвореном делу парцеле не сме бити организовано у делу парцеле према јавној површини (улици), већ мора бити визуелно заклоњено објектима или зеленилом.

У зависности од технолошког процеса у оквиру комплекса потребно је планирати претоварно-манипулативне површине и паркинг површине за теретна возила.

Правила за посебне објекте у комплексима

Дозвољава се изградња посебних објеката који се не урачунавају у корисну БРГП, као што су инфраструктурни - фабрички димњаци, ветрењаче, водоводни торњеви, рекламни стубови, и др..

Посебни објекти морају бити позиционирани на парцели (комплексу) у оквиру грађевинских линија.

Дозвољена висина за рекламне стубове је 30m, а за инфраструктурне објекте се утврђује изузетно и већа висина, према технолошким потребама. Уколико су виши од 30m неопходно је прибавити мишљење и сагласност институција надлежних за безбедност ваздушног саобраћаја. Овакви посебни објекти се постављају тако да не представљају опасност по безбедност и да не ометају значајно сагледљивост објеката. Потребна је верификација идејног пројекта на Комисији за планове, пре издавања Грађевинске дозволе.

На грађевинским парцелама уз пословне, производне и комуналне објекте у стамбеном ткиву или у производним зонама могу да се граде помоћни објекти и то: гараже, оставе, портирнице настрешнице, тремови и слично, који могу појединачно бити корисне површине до 30m².

Правила за објекте за прераду пољопривредних, сточарских и шумских производа;

Врста и намена објеката који се могу градити: објекти производног и услужног занатства; пословно-трговински објекти; објекти за прераду пољопривредних, сточарских и шумских производа; објекти за производњу прехранбених производа и сточне хране; сточне и живинарске фарме и рибњаци.

Компатибилни садржаји и врсте објеката: складишта, стоваришта и сервиси; друге производне делатности које не угрожавају здравље људи и животну средину.

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена: производни објекти који нису у функцији пољопривреде, сточарства или шумарства, и други објекти који могу имати негативне утицаје на животну средину (објекти који подлежу обавези израде процене утицаја на животну средину).

Остала правила.

Правила парцелације за грађевинске парцеле привредних и индустријских делатности се утврђују обавезном површином комплекса не мањом од 0,2 ha и ширином уличног фронта парцеле не мањом од 30 m.

На постојећим објектима, код којих су прекорачене Планом одређене грађевинске линије, дозвољене су само интервенције редовног одржавања и адаптација.

За изградњу нових привредних објеката уз саобраћајнице је обавезна грађевинска линија на минималном растојању од 5 m од регулације саобраћајнице.

Уз саобраћајнице планиране у привредној зони важи обавезна минимална удаљеност грађевинске од регулационе линије 5 m (а ради обебеђења безбедности саобраћаја препоручује се и 10 m, уколико то просторни услови дозвољавају).

Није дозвољено упуштање делова објеката у јавну површину.

На постојећим објектима, код којих су прекорачене грађевинске линије, дозвољене су само интервенције редовног одржавања и адаптација.

Према саобраћајницама где се очекује веће саобраћајно оптерећење, као што су државни путеви и будући аутопут, нису дозвољени садржаји прехранбене производње непосредно оријентисани ка овим саобраћајницама.

Складишни, технолошки и инфраструктурни простори и објекти, организују се у простору који није непосредно окренут потенцијалним корисницима. Дозвољена је изградња више објеката на парцели.



У оквиру грађевинских линија дозвољава се изградња посебних објеката који не подразумевају корисну БРГП, као што су инфраструктурни - фабрички димњаци, ветрењаче, водоводни торњеви или рекламни стубови.

У оквиру комплекса предвидети подизање појасева заштитног зеленила састављених од компактних засада листопадне и четинарске вегетације. Заштитно зеленило поставити између комплекса и управно на правац доминантних ветрова. Кроз израду Процене утицаја на животну средину, у односу на планирану делатност, по потреби одредити озелењавање као меру заштите.

Није дозвољено планирање и уређење површина за отворене депоније.

Паркирање се планира на парцели. Паркирање посетилаца треба да буде организовано у оквиру комплекса на начин да буде добро приступачно и сагледљиво. На паркинг површинама је обавезна садња континуалних дрвореда.

У зависности од технолошког процеса у оквиру комплекса потребно је планирати претоварно-манипулативне површине и паркинг површине за теретна возила.

Број паркинг места одредити кроз израду пројектне документације, на основу датих норматива, према планираној делатности, односно технолошким потребама, очекиваном броју посетилаца и потребном броју запослених, а оријентационо 1ПМ/70-100 m² БРГП.

По правилу се разрада већих комплекса површине преко 2 хектара овог типа ради кроз план детаљне регулације или урбанистички пројекат у складу са дефинисаним спровођењем овог Плана (поглавље V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПЛАНА). Појединачни услови који се односе на поједине мање објекте и целине даваће се у склопу локацијских услова, којима се може прописати израда урбанистичког пројекта или урбанистичког плана или директна примена Плана, уколико се ради о мањим и једноставнијим објектима.

Локацијским условима се утврђују правила за објекте и делове објеката нестамбене намене и то за пословне, комерцијалне, услужне, занатске, производне, комуналне објекте, као и друге објекте или делове објеката по врсти и намени, а који нису у супротности са карактером претежне намене и чијом изградњом се не нарушавају услови становања, животна средина, као ни оријентациони параметри конкретног типа изграђености.

2.2.2.4.2.5. Верски објекти

Верски објекти припадају категорији садржаја за јавно коришћење у којима религиозни део становништва испуњава духовне потребе у складу са конкретном конфесијом, али истовремено треба да буду места пружања културно-образовних програма и услуга социјалног старања за становнике у својим срединама и да се прилагоде савременим обавезама у својој области деловања.

Верски објекти се раде на, за ту намену, прибављеним локацијама, а на захтев одређене верске заједнице. Верски објекти су по својој намени објекти јавног карактера који се не граде на површинама јавне намене.

Због своје архитектуре, намене, уређења и духовног значаја за заједницу ови објекти у просторном смислу представљају често реперне објекте који су од посебне амбијенталне вредности и који најчешће у насељеним местима представљају централне објекте.

Локација за изградњу новог верског објекта се обавезно разрађује урбанистичким пројектом на основу следећих функционалних, локационих и амбијенталних услова:

- провера генералне подобности места (број и концентрација верника, гравитационо подручје, веза са садржајима центра, саобраћајна приступачност),
- минимално потребна површина парцеле се одређује по стандарду 0,3-0,5m² по кориснику;
- карактер функционалног окружења (места где се сустичу кретање и интерес житеља, у близини садржаја који им по традицији, функцији и обележју припадају),
- повезаност са амбијенталним и природним целинама;
- визууре и сагледивост у слици краја.

У саставу грађевинске парцеле верског објекта, поред богомоље, треба обезбедити простор за изградњу пратећих управно-административних садржаја. Садржаје комплетирати са образовно-културним, резиденцијалним и пратећим (комерцијалним) изграђеним простором и слободним површинама.

Ако се верски објекат ограђује на том делу грађевинске парцеле, у порти, дозвољена је само изградња објекта цркве и објеката у функцији основног верског објекта (палионица свећа, продавница свећа и верских рекихита и сл.).

За помоћне објекте за обављање пратећих активности (весрка сала, канцеларија за свештеника, стамбена јединица за живот свештеника и породице) није неопходна израда урбанистичког пројекта.

За грађевинску парцелу верског објекта максимални индекс заузетости је 0,35. Сви објекти пратећих садржаја (укључујући и становање) својим положајем и габаритом не смеју да угрожавају верски објекат, а максимална висина слемена објеката пратећих садржаја не сме прећи 11,5 m. За к.п. 1981/4 КО Вишевац, поред овим Просторним планом наведених правила за верске објекте, дефинише се спратност П+2, уз могућност изградње подрумских и сутеренских етажа, а као пратећа намена могући су становање и помоћни објекти.

За реконструкцију постојећих објеката важе правила дата за изградњу нових објеката.

За објекте утврђене или евидентирание као културно добро за све интервенције на објекту или парцели обавезно је прибављање услова од надлежног завода за заштиту споменика културе.

Основне потребе за површинама стационарног саобраћаја обавезно се решавају у границама властите парцеле.

2.2.2.4.3. ОСТАЛА ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА СЕЛА

2.2.2.4.3.1. Општа правила градње за објекте саобраћајне инфраструктуре

Општим правилима грађења, реконструкције и заштите саобраћајне инфраструктуре дефинисана су правила која треба да се примењују приликом спровођења Просторног плана. Специфична правила и услови дефинишу се детаљнијом планском разрадом на основу конкретних услова на терену, а морају бити у граничним вредностима прописаним правилима и условима овог ППО-а.

Изградња и уређење површина и објеката саобраћајне инфраструктуре у насељеним местима врши се на просторима дефинисаним овим просторним планом (државни и општински путеви, атарски путеви, јавна железничка и инфраструктура за ваздушни и водни саобраћај), а насељска саобраћајна инфраструктура (пре свега улична мрежа) развија се у складу са потребама, условима и просторним могућностима сваког појединачног насеља.

Основни услови и правила грађења за саобраћајну инфраструктуру за подручје обухвата Просторног плана, дати у поглављу ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА – 2.1.2. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРА, важе и примењују се и за грађевинско подручје насеља, осим ако то није другачије утврђено.

Улична мрежа

Улице у насељима су јавни путеви чији је основни задатак да врше дистрибуцију изворног и циљног

саобраћаја у оквиру одређених урбанистичких зона.

Ширина појаса регулације утврђује се у зависности од функције и ранга саобраћајнице у уличној мрежи. Основне елементе попречног профила чине коловозне траке за разне врсте учесника у саобраћају и заштитне траке којим се физички раздваја саобраћај моторних возила од немоторизованог саобраћаја. Минимална регулациона ширина за двосмерни саобраћај износи 8,5m (коловоз 2x2,75m и тротоари 2x1,5m) а изузетно, у деловима насеља са малом густином насељености и где за то не постоје просторне могућности могуће је применити мање регулационе ширине. Шире регулационе мере ових саобраћајница омогућавају шире елементе обавезних елемената попречног профила али и организовање паркинг површина ван коловоза, формирање једностранних или обостраних дрвореда и разделних трака и појасева зеленила, изградњу бициклистичких стаза.

Регулациона линија дефинисана је на графичком делу Уређајних основа. Грађевинска линија се претежно поклапа са регулационом или је удаљена 3-5 м од регулационе линије. На деловима саобраћајница које се поклапају са државним путевима у насељима, приликом изградње нових објеката, грађевинска линија не може да се поклапа са регулационом и дефинисана је на удаљености од 5 m.

Грађевинске линије објеката на осталим улицама могуће је поставити на регулациону линију улица уз услов да се обезбеде потребне зоне прегледности. Међусобно укрштање насељских саобраћајница остварује се у нивоу а регулише се применом одговарајућих елемената саобраћајне сигнализације.

2.2.2.4.3.2. Општа правила градње за објекте и мреже техничке и комуналне инфраструктуре

Изградња објеката и мрежа инфраструктуре је компатибилна са свим наменама, те ће се вршити на дефинисаним просторима независно од одређене намене, а у складу са потребама и условима и нормама који дефинишу одређену област (електроенергетска, телекомуникациона, водопривердна, гасоводна, термоенергетска и др).

Изградња инфраструктуре ће се вршити у складу са предложеним трасама, датим у графичким прилозима, уз дату могућност одступања што зависи од услова и правила грађење одређених инфраструктурних коридора, месних прилика и др.

Поред општих правила градње за објекте и мреже комуналне инфраструктуре датим у овом поглављу и општим правилима за уређајне основе за села, обавезно користити и услове дефинисане у поглављу ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА – 2.1.2. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРА.

2.2.2.4.3.3. Општа правила градње за уређење и изградњу комуналних површина и објеката

Изградња комуналних објеката и уређење комуналних површина је компатибилна са свим наменама, те ће се вршити на дефинисаним просторима независно од одређене намене, а у складу са потребама и условима и нормама који дефинишу одређену област (гробља, водозахват, ППОВ, паркови, заштитно зеленило и др). На истим површинама ће се вршити изградња и пратећих садржаја неопходних за несметано функционисање садржаја.

У свим насељима, задржавају се постојеће локације гробља, уз потребна проширења. Дозвољени су сви одговарајући радови на уређењу гробаља, уз могућност изградње пратећих комуналних и других садржаја и објеката у функцији намене простора, а у складу са правилницима који дефинишу овакве просторе и датим условима.

2.2.2.4.3.4. Општа правила градње за поједине намене и објекте

Поред општих правила градње за објекте и мреже комуналне инфраструктуре датим у овом поглављу и општим правилима за уређајне основе за села, обавезно користити и услове дефинисане у поглављу ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА – 2.1.2. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРА.

За поједине намене и објекте поштовати и следеће принципе:

Становање

Као компатибилне намене и садржаји претежно планираној намени становање у грађевинском подручју насеља планиране су све сем индустрије.

Верски објекти

Верски објекти су компатибилни са појединим другим наменама (у складу са Табелом 25. Компатибилност намена овог Просторног плана) и за њих важе посебна правила дата у тачки 3.4.2.10. овог Просторног плана, с тим што је за ове објекте и њихову околину, пре њихове изградње, реконструкције и адаптације, обавезно прибављање услова, мишљења и сагласности од стране надлежног Завода за заштиту споменика културе.

Објекти спорта и рекреације

Објекти и садржаји спорта и рекреације су компатибилни са свим наменама и за њих нема ограничења у правилима градње, као ни у њиховом пејзажном уређењу и опремању, осим препорука да по правилу, зеленило спортско-рекреативних површина треба да чини 40-50% од укупне површине. и да спортско-рекреативне површине треба да буду заштићене од ветра и добро повезане са осталим деловима насеља.

Објекти у зони центра насеља

Центар села је у свим насељима по правилу дефинисан положајем појединих објеката јавне намене (школа, спортски терен, пијаца, месна заједница, ловачки дом и дом културе и слично) који се најчешће налазе у непосредном суседству.

У зони центра села дозвољена висина објеката је до П+2+Пк и дозвољена заузетост грађевинске парцеле је 60%.

У зони центра насеља могу се градити објекти намењени садржајима у области друштвених активности, пословим делатностима, објектима администрације, трговине, угоститељства, занатства, пословања, културе, здравства, спорта, рекреације, образовања, финансијских активности и слично, као и породичном и вишепородичном становању. Могу се градити и објекти или комплекси у функцији различитих видова туризма, као што су хотели, кампови, ресторани, базени, парк културе, етно насеља, уметничке колоније, летње позорнице, амфитеатри, спортско - рекреативни објекти или комплекси и слични садржаји.

Привредне објекте и делатности

Отварање малих и средњих предузећа има значаја нарочито у функцији отварања нових радних места и оживљавања привредне активности у насељу. У склопу насеља могу се градити и развијати они капацитети чија технологија рада нема негативних утицаја на животну средину, заштићена природна и непокретна културна добра, који нису у колизији са планираном преовлађујућом наменом зоне и парцеле на којој се гради, уз услов да просторне могућности парцеле (индекс изграђености, индекс заузетости, приступ јавној саобраћајници и сл.) то дозвољавају. Будућу просторну структуру привредних капацитета чиниће појединачни радни комплекси на засебним парцелама у оквиру насеља са другом превлађујућом наменом или појединачни капацитети рада у склопу парцела са другом преовлађујућом наменом.

Изградња и функционисање привредних капацитета мора се одвијати уз строго поштовање мера заштите животне средине, природних и непокретних културних добара утврђених законом и овим Планом.

Капацитете са специфичним захтевима (потенцијални загађивачи) градити на локацијама које обезбеђују услове за минимизовање негативних утицаја ових активности на животну средину.

2.2.2.4.3.5. Остала општа правила

Приликом формирања нових парцела у насељеним местима, основни услов је да нова парцела мора имати приступ на пут или другу јавну површину намењену за саобраћај. Ширина приступа новоформиране парцеле јавној саобраћајној површини не може бити мања од 3,0m, а за индустријске и сервисно-радне објекте од 3,5m. Објекти у радним зонама морају обезбедити противпожарни пут око објеката, који не може бити ужи од 3,5m за једносмерну комуникацију, односно 6,0m за двосмерно кретање возила.

Најмања површина грађевинске парцеле у зони породичног становања је 350m², или се задржава постојећа.

Објекти на парцели могу бити постављени као слободностојећи, двојни и у прекинутом и непрекинутом низу. Организацију парцеле и тип објеката прилагодити постојећем типу објеката у изграђеним деловима насеља.

За слободно стојеће објекте на парцели, на страни на којој има отвора, минимална дозвољена удаљеност од границе парцеле је 3,0 м. Када нема отвора или постоји парапет висине 1,80 м минимална удаљеност од међе је 1,0м осим уз прибављену сагласност суседа, када може бити и мања. За постојеће парцеле мање од правила дефинисаних овим планом, дозвољена је изградња у складу са параметрима.

За изграђене стамбене објекте чије је растојање до границе парцеле мање од утврђених вредности не могу се на суседним странама планирати отвори стамбених просторија.

Минимално међусобно растојање стамбеног и економских (сточне стаје, испусти за стоку, ђубришта и др.) објекта износи 15,0m, односно удаљење ђубришта и пољских клозета износи 20,0-25,0 m.

Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели, већ се воде слободним падом према риголама, односно према улици.

За паркирање возила за сопствене потребе власници обезбеђују простор на сопственој парцели изван површине јавног пута. Колски приступ парцели и објекту обезбеђује се приступним путем, ћупријом (мостиком) или на други начин, зависно од карактеристика улице.

Грађевинске парцеле могу се оградаивати зиданом или транспарентном оградом до висине од 1,4m (рачунајући од коте тротоара). Зидане и друге врсте ограда постављају се на међну или регулациону линију, тако да ограда, стубови ограде и капије буду на грађевинској парцели која се оградају. Зидана непрозирна ограда између парцела, подиже се до висине од 1,4m, тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде. Суседне грађевинске парцеле могу се оградаивати живом зеленом оградом, која се сади у осовини грађевинске парцеле. Врата и капија на уличној оградѣ не могу се отварати ван регулационе линије.

2.3.ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА (СПРОВОЂЕЊЕ) ПЛАНА

2.3.1.ОСТВАРИВАЊЕ ПЛАНА

Основне обавезе у погледу остваривања планских решења и пројекта општине Рача су:

1) основне обавезе општине Рача:

- директна имплементација појединих планских решења, односно обезбеђење услова за израду планске и урбанистичке документације којом се детаљније разрађују планска решења Просторног плана, као и издавање Информације о локацији и Локацијских услова у складу са Законом, а на основу дефинисаних правила уређења и грађења;
- обезбеђење мера појачаног надзора одговарајућих инспекција ради контроле уређења, коришћења и заштите простора;
- учествовање у активностима на имплементацији Просторног плана, као и извештавање надлежних институција о проблемима везаним за имплементацију Просторног плана
- координација и усмеравање свих активности на имплементацији решења Просторног плана која су заједнички интерес општине и општина у окружењу – првенствено саобраћајних и других инфраструктурних пројеката, туристичких, пољопривредних, шумарских, еколошких и других програма и пројеката.
- координација и усмеравање свих активности које се односе на формирање општинских служби и организацију њиховог рада.
- координација и усмеравање свих активности на имплементацији Просторног плана које су у надлежности општине Рача, као и других институција и субјеката на локалном нивоу;
- припрема годишњих програма рада и финансијских планова за период до краја 2028. године у складу са дефинисаним планским решењима и приоритетима;
- спровођење планских концепција, решења, мера и правила градње приликом израде техничке документације и урбанистичких планова;
- праћење усклађености планских решења са плановима и другом развојном документацијом донетом од стране Републике Србије;
- провера решења и утврђивање потребе да се приступи изменама Просторног плана, као и предлагање одлука о измени и допуни Просторног плана.

- СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

Просторни план ће се спроводити, у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи:

1) непосредно:

(1) издавањем локацијских услова на основу планских решења и правила овог Просторног плана за објекте и локације у границама урбанистичких уређајних основа за села, док се за подручја

која су обухваћена важећом урбанистичком планском документацијом локацијски услови издају у складу са истом;

(2) издавањем локацијских услова на основу планских решења и правила овог Просторног плана за објекте и локације ван граница урбанистичких уређајних основа и важећих урбанистичких планова, а за које није обавезна израда урбанистичких планова - директном применом кроз издавање локацијских услова:

- за изградњу на пољопривредном, шумском и водном земљишту за садржаје за које није предвиђена израда урбанистичког плана или урбанистичког пројекта, а у складу са одредбама закона који уређују ове области;
- за изградњу мрежа и објеката инфраструктуре за које није предвиђена израда урбанистичког плана или урбанистичког пројекта, а у складу са одредбама закона који уређују ове области;

(3) утврђивањем јавног интереса и спровођењем поступка експропријације за планиране површине јавне намене, у границама урбанистичке планске документације;

(4) израдом пројекта парцелације и препарцелације, на целом простору Општине Рача;

2) индиректно:

(1) Сви урбанистички планови спроводе се уколико нису у супротности са планским решењима овог Просторног плана и остају на снази до израде и доношења нових:

Сви до сада потврђени урбанистички пројекти на основу којих је већ издата грађевинска дозвола до тренутка усвајања овог Просторног плана, остају на снази.

(2) применом и разрадом планских решења овог Просторног плана у планским документима општине Рача (урбанистички планови и др) и урбанистичким пројектима, у складу са овим Планом;

- По потреби, кроз израду одговарајућих урбанистичких планова за делове атара који нису обухваћени графичким приказом уређајних основа за села;
- Кроз израду урбанистичких планова / урбанистичких пројеката за зоне и садржаје за које је таква обавеза прописана овим Планом;
- Кроз израду урбанистичких планова за изградњу објеката и садржаја уз јавне путеве када је потребна промена регулације;
- Кроз израду урбанистичких пројеката за изградњу објеката на шумском земљишту, у складу са Законом а на основу правила и смерница из овог Просторног плана;
- Кроз израду урбанистичких планова за парцеле за изградњу објеката у функцији туризма, рекреације и ловства ако исте немају излаз на јавну површину, обезбедиће се непосредни контакт са јавном саобраћајном површином, како би катастарска парцела добила статус грађевинске парцеле;
- Кроз израду урбанистичких планова за изградњу других појединих намена и садржаја, а на основу смерница из овог Просторног плана;
- Кроз израду урбанистичких пројеката за изградњу објеката у функцији туризма, рекреације и ловства ако имају излаз на јавну површину;
- Кроз израду урбанистичких пројеката за намене или садржаје за које је таква обавеза прописана смерницама из овог Просторног плана.

(3) разрадом планских решења овог Просторног плана у секторским плановима и програмима.

- СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ И УРБАНИСТИЧКО-ТЕХНИЧКИХ ДОКУМЕНАТА

Даља разрада Просторног плана врши се кроз израду Планова генералне регулације и Планова детаљне регулације, као и Урбанистичких пројеката (уколико нема потребе за обезбеђењем саобраћајног приступа на јавну саобраћајницу). Надлежне општинске службе, у сарадњи са Комисијом за планове, ће приступити планирању врсте и обухвата урбанистичких планова а нарочито за:

а) израду **планова генералне регулације** (за Рачу), при чему се напомиње да су овим Просторним планом дате основне смернице за израду Плана генералне регулације за Рачу који ће детаљније утврдити намене површина и правила грађења и уређења у складу са законским прописима. У том смислу, основна намена простора дата у Рефералној карти 1 је оријентациона и кроз израду ПГР-а може бити и другачија, зависно од коначних планских решења ПГР-а, при чему основна мрежа државних путева дата у Просторном плану служи као саобраћајна матрица за ПГР; планом генералне регулације дефинисаће се и коначан статус планова детаљне регулације и урбанистичких пројеката у границама ПГР-а, зависно од планских опредељења развоја планског подручја ПГР-а Рача;

б) израду **планова детаљне регулације**:

- за саобраћајне инфраструктурне и комуналне објекте за које је неопходно одредити површине јавне намене:

*јавне саобраћајнице и објекти, бициклистичке стазе и сл.),

- *за изградњу бране са акумулацијом на локацијама које су планиране у склопу система заштите од поплава;
 - *за простор главних резервоара;
 - *за простор постројења за пречишћавање отпадних вода за насеља преко 2000 еквивалент становника;
 - *за магистралне водоводне цевоводе;
 - *за главне колекторе отпадних вода;
 - *за уређење водотокова, осим за деонице за које се уређење врши у оквиру постојеће парцеле водног земљишта;
 - *за насељске системе топлификације
 - *за све гасоводе високог и средњег притиска, за локације ГМРС и МРС,
 - *за нове далеководе 35kV и планиране ТС 35/10kV,
 - *за нова гробља;
 - за радне зоне површине веће од 2,0ha (ПДР, а ако се не мења регулација може и израда Урбанистичког пројекта),
 - за Миращевачку бању (при чему је у овом Просторном плану граница обухвата дата оријентационо, а прецизно ће се одредити у складу са конкретним потребама у моменту израде тог плана);
 - за зоне туризма (или делове ових зона), туристичко-угоститељске и спортско-рекреативне садржаје и зоне (или делове ових зона) – за обухвате веће од 0,5 хектара;
 - за зоне за туристички и други привредни развој за које је неопходно инфраструктурно повезивање на саобраћајну и другу јавну инфраструктуру (у складу са Законом),
 - за објекте у функцији туризма и рекреације који се граниче са шумом обраслим шумским земљиштем и потребно је обезбедити приступ на јавну површину;
 - у случају формирања зона новог повремених становања (викенд становања) десет и више објеката, а уколико су у обухвату плана генералне или детаљне регулације, важе правила из тог плана.
 - за подручја експлоатације минералних сировина;
 - за зоне због којих је неопходна пренамена начина коришћења земљишта из пољопривредног, водног и шумског у грађевинско земљиште и проглашење јавног интереса (у складу са Законом).
 - за изградњу објеката инфраструктуре и објеката за производњу у функцији пољопривредне производње и прераде са листе 1 Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС" бр. 114/2008),
 - за изградњу прерађивачких објеката локацијски везаних за сировинску основу (прерада и финална обрада производа), као и објеката намењених туризму (формирање атрактивног и туристичким потребама примереног туристичког производа),
 - друге поједине намене и садржаје и то нарочито за: експлоатацију природних ресурса, нове путеве и друмски саобраћај, извориште, комплекс трафо станице 110/х, постројења за прераду биомасе, зоне за складиштење / прераду отпада, а на основу смерница из овог Просторног плана и законским прописима, у складу са приоритетним планским решењима и пројектима, за која су правила уређења и грађења из овог Плана су усмеравајућег карактера
 - објекте за производњу енергије из ОИЕ у складу са Законом,
- в) израду урбанистичких пројеката:**
- за инфраструктурне и комуналне објекте:
 - *за локалне резервоаре, прекидне коморе и пумпне станице;
 - *за простор појединачних ППОВ-а за мања насеља и кориснике, тј. за мање од 2000 еквивалент становника;
 - * за котларнице у склопу система топлификације
 - *за проширење постојећег гробља када се постојеће гробље и његово проширење посматра и разрађује као једна целина у функционалном смислу;
 - *за изградњу трансфер станице / рециклажног центра;
 - за објекте за производњу енергије из ОИЕ у складу са Законом,
 - за верске објекте и пратеће садржаје у оквиру верског комплекса (конаци, канцеларије, сале за православне празнике и остале обреде), изузев за изградњу помоћних објеката у склопу комплекса верских објеката за које није прописана израда урбанистичког пројекта;
 - за изградњу објеката јавне намене;
 - за сваки појединачни објекат у функцији туризма дуж туристичког коридора;
 - за објекте у функцији туризма и рекреације који се граниче са шумом обраслим шумским земљиштем који имају обезбеђен приступ на јавну површину;
 - за куће за одмор које се налазе дуж државних путева и туристичког коридора обавезна је израда урбанистичког пројекта.

- за објекте у функцији пољопривредне производње као што су: фарме (у складу са Правилником о ветеринарско-санитарним условима објеката за узгој и држање копитара папкара, живине и кунића, "Службени гласник РС", бр. 81/06), већи објекти или групе објеката за интензивну производњу итд. у оквиру већ дефинисаних категорија објеката које је дозвољено градити на пољопривредном земљишту;

За зоне и локације за које се током спровођења Просторног плана укаже потреба и испостави да је потребно радити урбанистички план или урбанистички пројекат, у складу са овим Планом и утврђеном процедуром предвиђеном Законом, могуће је радити урбанистички план или урбанистички пројекат, при чему:

- уколико се укаже потреба за поједина насеља или њихове делове за која ће се урбанистички планови по потреби и могућностима доносити, поготово за делове ових насеља који су оријентисани на изградњу привредних и туристичких објеката и зона, у складу са потребама и могућностима, уређајне основе из овог Просторног плана представљају плански основ и смернице при изради планова детаљне регулације и урбанистичких пројеката;
- уколико се укаже потреба за израдом планова детаљне регулације за куће за одмор (викенд зоне), правила градње за изградњу кућа за одмор из овог плана су усмеравајућег карактера.

Смернице за спровођење поступка одлучивања и израде нове планске и урбанистичко-техничке документације

Према прописима о планирању и изградњи, уколико надлежни орган доноси одлуку о изради планске документације у заштићеним подручјима и њиховој околини, за део обухвата Плана који није у границама заштићеног подручја може се према датим смерницама за спровођење овог Плана израдити одговарајући урбанистички план, док се за део обухвата у границама заштићеног подручја може израдити одговарајући документ просторног и урбанистичког планирања у складу са Законом.

За потребе изградње објеката за производњу енергије из обновљивих извора енергије (ветрогенератора и соларних фотонапонских постројења - соларних електрана, постројења за биомасу) без обзира да ли парцела на којој је објекат има излаз на јавну површину, важи следеће: обавезна је израда планова детаљне регулације, за ветроелектране (система од најмање два ветрогенератора укупне снаге веће од 10 MW – као захтевнијег и сложенијег система), соларне електране (преко 2 хектара површине) док је за соларне електране укупне снаге до 2,0 MW које заузимају површину мању од 2 хектара могуће радити урбанистички пројекат, уколико парцела има непосредан контакт са јавном површином. Напомиње се да више система фотонапонских панела на разуђеним или одвојеним површинама које имају један прикључак на дистрибутивни систем електричне енергије сматрају једном електраном у урбанистичком смислу и ПДР/УП се ради у зависности од укупне површине свих система заједно. За остале објекте за производњу енергије из обновљивих извора (нпр. постројења на биомасу) разрада локације ће се вршити урбанистичким пројектима.

Наглашава се да је, у складу са законским прописима и планском документацијом вишег реда (Просторни план Републике Србије, првенствено) и условима имаоца јавних овлашћења могућа изградња објеката за коришћење обновљивих извора енергије малих капацитета под условом да не угрожавају изворишта, еколошке функције водотока, захтеве у погледу обезбеђивања минимално одрживих протока изводно од захвата и друге услове, и уз обавезу израде одговарајућег урбанистичког плана.

Приликом примене овог Просторног плана, општинске, локалне, некатегорисане и атарске путеве који су уписани у листу непокретности, третирају се као грађевинско земљиште јавних намена - постојеће изграђено, за које није потребно одређивање површине јавних намена.

За случајеве када је потребно због реконструкције јавног пута изменити положај регулационе линије пута, измену регулационе линије јавног пута је потребно планирати евентуално израдом посебне планске и техничке документације приликом које ће се детаљно сагледати сви постојећи и планирани профили државних и општинских путева и на основу истих сагледати уопште могућност предложене корекције регулационе линије

При изради планске и техничке документације за саобраћајне површине и инфраструктурне и комуналне објекте потребно је планском разрадом кроз урбанистички план и дефинисањем нових регулационих линија и регулационог појаса, водити рачуна о простору који је потребан за планирање нових инсталација, у складу са издатим условима имаоца јавних овлашћења, као и о постојећим инсталацијама, да сви елементи пута и саобраћајног прикључка буду у оквиру парцела јавне намене и границе експропријационог појаса, све у складу са Законом о путевима.

Положајне промене регулационих линија у оквиру планске разраде урбанистичким планом, у односу на положај регулационих линија одређених овим планом у оквиру разраде на нивоу уређајних основа у овом Просторном плану, неће се сматрати изменом овог Просторног плана, већ ће представљати његово прецизирање.

За урбанистичку разраду за бициклическе стазе важи следеће:

- Уколико су бициклическе стазе планиране у оквиру већ дефинисаног-утврђеног регулационог појаса, израдиће се урбанистички пројекат.
- Уколико су бициклическе стазе планиране на нерегулисаном подручју, орган локалне самоуправе доноси одлуку о врсти документа:
 - уколико је земљиште у јавној својини, могућа је израда урбанистичког пројекта
 - уколико је земљиште у осталим видовима својине и могуће је обезбедити сагласности свих власника земљишта, такође је могућа израда урбанистичког пројекта
 - уколико није могуће обезбедити сагласности свих власника, прописује се израда урбанистичког плана

Планирање јавних објеката, објеката и мреже инфраструктуре, комуналних објеката који нису дати у Плану, као и претварање пољопривредног и шумског земљишта у грађевинско, могући су једино израдом плана детаљне регулације. У правилима грађења и уређења изван утврђених грађевинских подручја је прописано за које намене и капацитете је обавезна израда урбанистичког плана да би се створили плански услови за претварање земљишта друге намене у грађевинско земљиште.

Уколико постоје потребе за коришћењем простора у зонама у којима су регистрована клизишта, као и тамо где постоје индиције за нерегистрована клизишта (приликом пројектовања саобраћајница и других инфраструктурних објеката нпр.), потребно је испитати локацију и урадити одговарајућу законом прописану документацију којом ће се утврдити све потребне мере санације клизишта.

Скупштина општине Рача, у складу са чланом 46. Закона о планирању и изградњи доноси одлуку о изради одговарајућег урбанистичког плана у случају потребе утврђивања јавног интереса и/или потребе заштите и уређења простора од ширег друштвеног интереса.

Границе нових планова детаљне регулације ће се утврдити одлуком о изради плана за свако конкретно насеље и зону, у складу са правилима за поједине намене. За привредне зоне (нарочито производне погоне, подручја експлоатације минералних сировина и сл.) при одређивању обухвата нарочито водити рачуна о обезбеђењу безбедног саобраћајног приступа локацији, односно укључивању у обухват простора потребног за саобраћајнице и заштитни појас око комплекса и сл. којим ће се обезбедити да околна насеља и намене не буду угрожени од стране производног комплекса који се планира.

Уколико се у периоду имплементације ППО укаже потреба за разрадом одређене локације услед специфичности садржаја, намена или обухвата или других разлога, урбанистички планови ће се радити у складу са концепцијом, смерницама, планским решењима коришћења, уређења и заштите планског подручја а на основу Пропозиција просторног развоја (Правила уређења и грађења и смерница за имплементацију), које су утврђене овим Просторним планом.

До доношења наведених урбанистичких планова примењиваће се планска решења која су дефинисана овим Просторним планом.

Урбанистички пројекти за поједине комплексе и објекте израђиваће се у циљу утврђивања примене урбанистичких параметара и урбанистичког уређења простора, у складу са Законом о планирању и изградњи.

Израда урбанистичког пројекта је обавезна за фарме (према Правилнику о ветеринарско-санитарним условима објеката за узгој и држање копитара папкара, живине и кунића, "Службени гласник РС", бр. 81/06), веће објекте или групе објеката за интензивну производњу итд. у оквиру већ дефинисаних категорија објеката које је дозвољено градити на пољопривредном земљишту. Израда урбанистичког пројекта није обавезна за појединачне објекте у оквиру домаћинства, пољопривредне објекте за сопствене потребе и објекте за становање итд., а изградња истих је могућа на основу одговарајућих параметара из овог Плана.

Озакоњење неправно подигнутих објеката биће решавано у складу са законским прописима и планским документима.

Локације за урбанистичко – архитектонски конкурс, у складу са потребама и Законом, одређује надлежна општинска служба у сарадњи са Комисијом за планове Општине Рача.

Наглашава се да су намене дате у графичким прилозима овог Просторног плана претежне, да се морају поштовати правила међусобне компатибилности појединих намена и

законски прописи, а графичка решења су прилагођена размери графичких прилога – често генерализованог приказа. Због тога ће се за појединачне парцеле при издавању информације о локацији и локацијских услова користити подаци из Просторног плана (уз могућност провере и евентуалне корекције са подацима из катастра), а у складу са тим и правила уређења и грађења из овог Просторног плана.

Такође се наглашава да су обухвати предложених подручја за која ће се радити планови детаљне регулације дати на Рефералној карти 4: Спровођење плана, оријентациони и да се могу мењати у складу са Одлуком о изради плана, а на основу мишљења Комисије за планове Општине Рача, као и на основу реалних потреба и валидних информација о потенцијалима и ограничењима ресурса у простору, могућностима израде планова за поједине садржаје и насеља или њихове делове.

Израда стратешких процена утицаја и процена утицаја на животну средину

За зоне за које План утврђује потребу детаљније урбанистичке разраде, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја спровешће се поступак одлучивања о потреби израде стратешке процене утицаја планских решења на животну средину за сваки конкретни плански документ који се буде радио. Такође, исти поступак одлучивања о потреби израде стратешке процене утицаја планских решења на животну средину, дефинисан Законом прописује се и у случају израде измена и допуна овог Плана. У складу са Законом утврдиће се обавеза инвеститору да у поступку спровођења планског документа, за потребе прибављања грађевинске дозволе, изради Студију процене утицаја на животну средину, а у складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр.94/24) посебно на локацијама које се спроводе непосредном применом правила грађења. С обзиром да се Процена утицаја врши се за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водопривреде, управљања отпадом и комуналних делатности, као и за пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра, у поступку спровођења планског документа, у склопу израде техничке документације, у складу са Законом о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр.94/24) и Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр.114/08) потребно је спровести поступак одлучивања о потреби израде студије процене утицаја планиране саобраћајнице на животну средину.

Предмет процене утицаја су и пројекти који су реализовани без израде студије о процени утицаја, а немају одобрење за изградњу или се користе без употребне дозволе (у даљем тексту: процена утицаја затеченог стања).

Поступак процене утицаја на животну средину је потребно спровести по фазама у поступку процене утицаја како је то прописано Законом.

Статус постојеће планске и урбанистичко-техничке документације

Сви урбанистички планови спроводе се уколико нису у супротности са планским решењима овог Просторног плана и остају на снази до израде и доношења нових:

- План детаљне регулације комерцијалне зоне "Рача поље" у Рачи са СПУ плана на животну средину (Сл. гласник општине Рача број 20/2019);
- План детаљне регулације зоне "Центар" у Рачи (Сл. гласник општине Рача број 6/2022);
- План детаљне регулације за специфично/заштићено подручје природног и културног добра "Градиште" у Вишевцу са СПУ плана на животну средину (Сл. гласник општине Рача број 9/2022), изузев за к.п. 1981/4 К.О. Вишевац за коју се примењују овим Просторним планом дефинисана правила грађења за верске објекте
- План детаљне регулације радне зоне "Исток" са СПУ плана на животну средину (Сл. гласник општине Рача број 13/2020);
- План детаљне регулације "Спортско-школског комплекса" у Рачи (Сл. гласник општине Рача број 20/2019);
- План детаљне регулације радне зоне "Ђурђево" у Ђурђеву са СПУ плана на животну средину (Сл. гласник општине Рача број 13/2021);
- План детаљне регулације за к.п.бр.за к.п. бр. 189/1, 189/2, 447, 441 (део) и 439, све из К.О. Адровац к.п.бр. 1399 и 1400, све из К.О. Бошњане и к.п.бр. 3508 и 3455/1 (део), све из К.О. Вишевац, уз државни пут ІБ реда бр. 27, у насељу Адровац (Сл. гласник општине Рача број 1/2018) ;
- План детаљне регулације Сепци са СПУ плана на животну средину (Сл. гласник општине Рача број 10/2022)

- Урбанистички пројекат градске саобраћајнице првог реда ГС 1 број 3, обилазница Рача и регулације Липарског потока - водотока II реда, општина Рача, број потврде 350-9/2020-IV-02 од 24.12.2020. године

Сви до сада потврђени урбанистички пројекти на основу којих је већ издата грађевинска дозвола до тренутка усвајања овог Просторног плана, остају на снази.

План генералне регулације насеља Рача (Сл. гласник општине Рача број 20/2015) важи само до доношења новог Плана генералне регулације за насеље Рачу (који је у изради и којим ће се и дефинисати и коначан статус планова детаљне регулације и урбанистичких пројеката у границама ПГР-а, зависно од планских опредељења развоја планског подручја ПГР-а Рача);

За изградњу у инфраструктурном коридору Државног пута I реда „Вожд Карађорђе“ примењиваће се планска решења ПППН Инфраструктурног коридора Државног пута I реда „Вожд Карађорђе“; коридор планираног пута се простире кроз више катастарских општина у општини Рача.

У осталом делу територије Општине, планска решења овог Просторног плана спроводе се непосредно (директно), информацијом о локацији, локацијским условима и одобрењем за изградњу (грађевинском дозволом) према правилима уређења и грађења из Просторног плана.

2.3.2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ОБЛАСТИМА И МЕРЕ ЗА РАВНОМЕРНИЈИ ТЕРИТОРИЈАЛНИ РАЗВОЈ

2.3.2.1. Приоритетна планска решења по областима

Листом приоритетних планских решења активности утврђује се оквирни редослед у имплементацији, и то првенствено оних која се финансирају из општинског и републичког буџета.

1) У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Пољопривредно земљиште – приоритетне активности и планска решења су:

- спровођење мера за очување и унапређење пољопривредног земљишта, нарочито у повећању површина за виноградарство и воћарство, у складу са природним условима (нагиби, експозиције, надморска висина, педолошки састав земљишта), ради максималног искоришћења пољопривредних потенцијала;
- план заштите пољопривредног земљишта на ерозионим теренима, контрола спровођења тих мера и ажурирање евиденције ерозионих терена;
- строга заштита од неконтролисаних изградње ван дефинисаних грађевинских подручја насеља;
- стимулисање пољопривредних произвођача за производњу биолошки здраве хране са складиштењем, прерадом и дефинисањем најповољнијих локација за производњу, прераду и складиштење, под строго контролисаним системом услова и стандарда.

Шумско земљиште - приоритетне активности захтевају одрживо коришћење шума:

- реализацијом планираног повећања шумских површина за 3-5% (у односу на садашње стање);
- сузбијање бесправне сече, контрола сече за дрвну прераду и смањење степена угрожености од пожара;
- усклађивање шумско-привредних основа и програма газдовања шумама и планираног развоја туризма и водопривреде;
- успостављање оптималног матичног фонда гајене дивљачи.
- дефинисање зона ловишта и режима лова.

Воде и водно земљиште – приоритети се односе на:

- израду одговарајућих планова и пројеката за регулисање нерегулисаних делова токова Јасенице и Раче и бујичних токова на територији општине због заштите од поплава, заштите насеља и очување природних и културних вредности;
- пошумљавање еродивних површина у сликовима свих водотокова на подручју општине;
- обезбеђење даље надградње постојећег система водоснабдевања.

Минералне сировине – приоритети су везани за пројекте коришћења минералних сировина и вода:

- утврђивање квалитета и квантитета постојећих лежишта минералних сировина и контрола њихове експлоатације;
- утврђивање квалитета и количина мангановитогвожђевите минералне воде у Миравцу (Саставци), ради дефинисања даљег коришћења и уређења простора око изворишта.

2) У ОБЛАСТИ ДЕМОГРАФСКОГ РАЗВОЈА, ОРГАНИЗАЦИЈЕ МРЕЖЕ

НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Демографски развој – приоритетни задаци на побољшању демографског развоја су:

- стварање укупних повољнијих услова за живот и рад на територији општине, како би се континуално омогућило повећање породице и пораст броја млађег становништва;
- омогућавање образовања у складу са водећим делатностима укупне привреде;
- обезбеђивање подстицајних средстава и програма обуке за самозапошљавање младих;
- обезбеђивање субвенција руралном становништву за развој активности у области мултифункционалне пољопривреде (повољно кредитирање, пореске олакшице, програми едукације, и др.)

Развој мреже насеља - приоритетна је реализација пројеката који се односе на унапређење и развој нових функција насељских центара како би се достигао задовољавајући степен њиховог функционисања и опремљености и подигао ниво утицаја за подручја која им најдиректније гравитирају:

- у општинском центру Рача, Планом генералне регулације и његовим континуалним контролисаним спровођењем, унапредити квалитет функција општинског центра (пре свега јавне службе и туристичке функције), развој субрегионалних функција, квалитет становања и опремљеност комуналном инфраструктуром;
- у свим ЦЗН (преко Шематских приказа и потребних УП) приоритет је: унапређење квалитета постојећих и развој нових насељских садржаја у функцији подизања централитета ових насеља (постојеће и планиране јавне службе, саобраћајно и инфраструктурно опремање и уређење сеоских центара), подстицање развоја доминантних привредних, туристичких и услужних активности, у зависности од специфичности сваког центра;
у примарним сеоским насељима приоритетне активности су: повећање саобраћајне доступности (веза са суседним насељима, припадајућим центрима, природном и градитељском баштином), развој екопољопривреде, зачетак развоја капацитета у области руралног туризма (обнова, уређење и опремање села погодних за развој еко, етно и гастро туризма), формирање производних кластера у области производње, прераде и пласмана пољопривредних производа;
- успостављање функционалне комплементарности насеља на територији општине са општинама/насељима у регионалном окружењу – формирање заједничких појасева развоја базираних на специфичним природним вредностима простора, културним афинитетима и географском положају.

Јавне службе - приоритети развоја везани су за:

- усклађивање опремања са планираном мрежом насеља због учвршћивања интегрисаности насеља и њихове хијерархијске структуре;
- развој путне мреже (изградњу недостајућих саобраћајница и реконструкцију, проширење и опремање постојеће путне мреже), да у потпуности подржава концепт међусобног функционалног ослањања просторно блиских насеља (колективне опслужености);
- обезбеђивање адекватног јавног превоза као елементарне подршке квалитетном функционисању сервиса јавних служби, уз увођење специјализованих и субвенционисаних видова јавног превоза на међунасељском нивоу;
- стимулисање приватног сектора да се интензивније укључи у креирање нових програма у домену јавних служби на локалном нивоу, путем пореских и других олакшица;
- развој локалних установа и програма свих видова туризма и понуде културних активности на руралном подручју;
- планирање привременог коришћења постојећих објеката јавних служби које се тренутно не користе (посебно школских објеката у насељима где нема довољно ученика) за планиране јавне функције (школа у природи, дечја установа...);
- адаптација, реконструкција и опремање школских објеката, као и унапређење нивоа одвијања наставе кроз опремање савременим наставним средствима и адекватним уређењем школских дворишта, у првом реду у планираним ЦЗН;
- подизање нивоа квалитета, опремљености и организације пружања услуга примарне здравствене заштите у постојећој мрежи објеката, као и њихове доступности (обезбеђење теренских и санитетских возила);

Комунални објекти – за унапређење комуналних делатности треба:

- за све планиране објекте комуналне инфраструктуре (из области водоснабдевања, одвођења употребљених и површинских вода, енергетике, телекомуникација, информатичке инфраструктуре) урадити одговарајућу планску документацију и континуално је реализовати у складу са општинским Програмима;
- за комуналне објекте (ватрогасна станица, гробља, гробље за угинуле животиње, нове ТS, изворишта, пратећи системи и објекти водоснабдевања...), урадити одговарајућу планску

документацију и реализовати је континуално у складу са материјалним могућностима локалне самоуправе и донаторских средстава.

3) У ОБЛАСТИ РАЗВОЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Приоритетна планска решења и пројекти у развоју привреде односе се на реструктурирање привредног сектора, стварање могућности за значајније инвестирање и обезбеђивање нових радних места:

- модернизација целокупног пољопривредног сектора уз потенцирање развоја воћарства, виноградарства, производњу здраве хране, прераду и складиштење пољопривредних производа и прилагођавање захтевима тржишта;
- унапређење функционалне структуре привреде (реструктурирање постојећих и формирање нових пословно-производних делатности, као и развој комплементарних делатности);
- унапређење физичке структуре пословно-производних зона (реконструкција постојеће физичке структуре, развој одговарајуће саобраћајне и техничке инфраструктуре, изградња нове физичке структуре);
- успостављање, уређивање и презентација туристичких простора;
- успостављање туристичке панорамске руте дуж туристичког коридора уз М₄ и Р₁₀₉, са суседним општинама;
- све друге привредне активности и иницијативе предузетника које су у складу са планским решењима.

Приоритетна област је развој малих и средњих предузећа уз:

- унапређивање радне снаге;
- стварање повољног амбијента за развој предузетништва;
- подршку интересном и струковном удруживању предузетника;
- развој МСП у служби туризма;
- стандардизацију производа и процеса;
- унапређивање маркетинга, информисања и комуникација између приватног и јавног сектора;
- развијање органске производње;
- унапређење партнерског односа са приватним сектором.

4) У ОБЛАСТИ РАЗВОЈА САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА

Саобраћајна инфраструктура:

Листом приоритетних активности утврђује се оквирни редослед у имплементацији планских решења, и то првенствено оних која се покрећу или финансирају из општинског и републичког буџета. Приоритети за имплементацију саобраћајних решења, су:

- израда одговарајуће планске и пројектне документације за изградњу измештене трасе, а у склопу ње обилазне деонице државног пута I реда бр.4 јужно од Раче;
- израда одговарајуће планске и пројектне документације за рехабилитацију постојећих државних путева II реда у циљу отклањања недостатака у погледу геометрије коловоза, стања коловозне конструкције и саобраћајне сигнализације;
- израда одговарајуће планске и пројектне документације за изградњу нових деоница општинских путева О-6, О-13 и О-9, као и рехабилитацију постојећих општинских путева у циљу отклањања недостатака у погледу геометрије коловоза, стања коловозне конструкције и саобраћајне сигнализације и изградњу неизграђених општинских путева и мостова;
- рехабилитација и модернизација постојећих општинских путева и улица са асвалтним коловозним застором, и изградња неизграђених општинских путева, улица у Рачи и мостова према приоритетима који се утврђују средњорочним програмима развоја мреже општинских саобраћајница, уз константно одржавање проходности путних праваца, улица и мостова током целе године;
- израда планске и техничке документације и реализација бициклистичких стаза;
- уређење и мапирање постојећих пешачких стаза и њихова реализација на основу утврђених средњорочних програма развоја.

Реализација приоритета планираног развоја саобраћајне мреже захтева примену следећих мера:

- доношење планских аката за изградњу примарних саобраћајних праваца и објеката;
- дефинисање учешћа републичких и локалних органа у финансирању израде документације и реализације планских решења;
- дефинисање економских мера којима ће реализовати изградња појединих саобраћајних праваца и објеката;

- израду планске и техничке документације за изградњу путне мреже и пратећих објеката;
- доношење акта о категоризацији путева и техничкој регулацији саобраћаја.
- У области саобраћаја, предвиђено је:

Водопривредна и хидротехничка инфраструктура:

- Реконструкција и проширење водозахватних објеката на постојећем изворишту, са доградњом уређаја за пречишћавање пијаће воде и повећање запремине главног дистрибутивног резервоара у Рачи;
- дефинисање и спровођење мера санитарне заштите у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања ("Сл.гласник РС" бр.92/2008);
- реконструкција и модернизација водовода у Рачи;
- Изградња водоводне мреже у сеоским насељима према Генералном пројекту водоснабдевања насеља општине Рача;
- Завршетак изградње комплетног канализационог система са ЦППОВ "Рача";
- Изградња мањих уређаја за пречишћавање отпадних вода по селима према Генералном пројекту сакупљања, одвођења и пречишћавања отпадних вода насеља општине Рача.

Енергетска инфраструктура:

- квалитетно одржавање постојећих електроенергетских објеката;
- правовремено планирање и реализација изградње и реконструкције објеката у циљу задовољења потреба потрошача електричном енергијом;
- интензивирање изградње и коришћења обновљивих извора енергије;
- сукцесивно отклањање слабих тачака у електродистрибутивном систему у циљу повећања поузданости и квалитета електричне енергије за потрошаче на свим напонским нивоима;
- реализација мера за смањење потрошње електричне енергије - мерама енергетске ефикасност.
- приоритете изградње утврдиће ЕПС за производне и дистрибутивне објекте и ЕМС за преносне објекте, кроз своје планове, уз поштовање утврђених критеријума и у сарадњи са надлежним министарствима и органима локалне самоуправе.

Телекомуникациона инфраструктура:

- изградња фиксног бежичног приступа (CDMA) на подручјима која немају изграђених постојећих ТТ капацитета у фиксној мрежи;
- даље ширење мреже DSLAM и MSAN платформе;
- замена постојеће примарне мреже на самоносивим претплатничким кабловима, положеним по стубовима;
- све нове месне телефонске мреже изводити DSL подземним кабловима потребног капацитета са подземном разводном мрежом до објеката претплатника.

Термоенергетска инфраструктура:

- увођење гасоводне инфраструктуре у свим насељима изградњом планираних МРС и разводне гасоводне мреже.

5) У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Заштита животне средине

- доношење (усвајање) Локалног еколошког акционог плана;
- израда Локалног интегралног катастра загађивача;
- доношење Програма за заштиту животне средине;
- доношење локалне нормативе за животну средину, у складу са надлежностима;

Заштита природних добара - приоритети за ефикасно спровођење заштите и унапређења природних добара су:

- обезбеђивање инвестиција у опремање и уређење подручја;
- обезбеђење обучене чуварске службе;
- доношење прописаних програмских и планских докумената.

Заштита културних добара - приоритети за ефикасно спровођење заштите и унапређења културних добара су:

- прикупљање, систематизација података и валоризација културног наслеђа;
- израда Студије којом ће бити обихваћене следеће активности: истраживање података, прикупљање документације и истраживање споменичких, културних и историјских вредности непокретних културних добара, дефинисање граница заштите и заштићене околине, утврђивање посебних услова заштите за свако појединачно добро са дефинисањем граница заштите и заштићене околине, а финансирање ове Студије је обавеза општине Рача, док ће саму израду Студије обавити надлежни Завод за заштиту споменика културе Крагујевац
- враћање у првобитно стање споменика културе чије је карактер измењен и чија су

- споменичка својства и вредности угрожене;
- спровођење техничких мера заштите споменика културе;
- развој туризма везаног за градитељско наслеђе.

У приоритетне програме и пројекте спадају и друге јавне, привредне и појединачне активности и иницијативе које су у складу са планским решењима.

3.2.2. Мере за подстицање равномерног територијалног развоја и кооперације са суседним општинама

Несумњиво је да је развој простора општине Рача све више део функционалне интегрисаности подручја, нарочито на регионалном нивоу, као део Шумадијског округа и функционалног подручја града Крагујевца. Континуалну сарадњу ова општина треба да јача и са свим суседним општинама за постизање уравнотеженог развоја, кроз полицентрични развој више центара са јасно диференцираним функцијама, активирање расположивих ресурса на целокупном подручју, које подстиче равномерни територијални развој стварањем нових тржишних вредности, али и привлачењем економских интереса из ближег или ширег окружења, приоритетно у процесу припреме и реализације планова, програма и пројеката у домену:

- модернизације, реконструкције и изградње саобраћајне инфраструктуре – државних путева I и II реда са општинама Лапово, Велика Плана и Топола и другим општинама и градовима на путном правцу које повезује долина Раче, као и општинских путева са суседним општинама;
- развоја и кооперације локалних акционих група за рурални развој са суседним општинама, нарочито у пољопривредној производњи, дистрибуцији пољопривредних производа и свих врста услуга;
- развоја кластера свих видова туризма приоритетно са суседним општинама и насељима на туристичкој рути ИСТОРИЈСКОГ ПУТА МОДЕРНЕ СРПСКЕ ДРЖАВЕ;
- развоја регионалног система управљања отпадом са Лаповом и општинама које ће користити ту регионалну депонију;
- јачања улоге општинског центра Рача у мрежи насеља Шумадијског округа за ефикасно коришћење економског потенцијала целог подручја, кроз стварање радних места у структурно слабијим подручјима, сарадњу, комплементарно превазилажење социјалне и економске конкуренције између насеља и стварање функционалне међузависности између урбаних и руралних подручја кроз њихов интегрални развој;
- сарадње са општинама Велика Плана, Смедеревска Паланка, Лапово, Деспотовац, Баточина и Свилајнац, припада Регионалном центру за управљање комуналним отпадом у Лапову (комунално – санитарна депонија „Врбак“), што захтева озбиљну континуалну сарадњу;
- развоја привреде, у којој области су најзначајније функционалне везе Раче у оквиру ФУП-а Крагујевац, као и у развоју планиране туристичке руте за Крагујевац, Тополу и Аранђеловац

Упоришта равномернијег развоја су: (а) подизање нивоа квалитета живота у центрима заједнице насеља и њиховом гравитационом подручју првенствено кроз модернизацију и изградњу комуналне и саобраћајне инфраструктуре, као и објеката јавних служби; (б) подстицајне мере од стране државних и других фондова за развој локалних заједница; и (в) изградња профитабилних привредно-радних зона.

Активности развоја сеоских насеља усмеравају ка постепеној и одрживој економској, социјалној и физичкој обнови. Основне мере које ће се спроводити су:

- подједнако третирање сеоских насеља када је у питању квалитет живота становништва
- све услужне садржаје „приближити“ сеоском становништву побољшањем локалних саобраћајних веза и инфраструктурним опремањем сеоских насеља;
- унапређивање квалитета живљења на селу - комбиновани развој пољопривреде и других привредних, услужних и посредничких делатности (мали и средњи производни погони, туризам, домаћа радиност, занатство, трговина, сервисне услуге);
- повољнији услови садржани у одговарајућој пореској и стимулативној политици;
- развој неаграрних и других активности везаних за ангажовање сеоског становништва (укључивање становништва у развој услужних делатности, едукација пољопривредног становништва, обнављање етно-заната, стимулисање приватне иницијативе у сектору јавних служби, подстицање посебних програма у култури, спорту и рекреацији, у циљу даљег развоја духовне и материјалне вредности села итд.);
- чување природних вредности уз сталну бригу о заштити животне средине, као и неговање

- вредности културе и обичаја;
- организовање културних манифестација; и
- просторно-системска интеграција насеља.

2.3.3. УЧЕСНИЦИ, МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА

Управљање заштитом, развојем, уређењем и коришћењем подручја у обухвату Просторног плана, засниваће се на развојно-управљачким документима, изворима финансирања, стимулативним политикама, институционалној подршци, информатичкој, промотерско-маркентишкој, истраживачкој и другим подршкама.

Средства за финансирање приоритетних пројеката просторног уређења, обезбедиће се из буџета и других извора финансирања-буџета Републике Србије, општине Рача, посебних међународних фондова, као и средстава грађана, корисника и инвеститора на подручју обухвата Просторног плана.

Основни плански документи вишег реда, на којима је заснована израда Просторног плана су у потпуности интегрисане у просторна решења за ово подручје, и то: основна начела и критеријума за заштиту природних добара и заштиту животне средине, основне смернице за коришћење и уређење шума и шумског земљишта и дефинисани коридори основних инфраструктурних система.

Даља разрада Просторног плана општине вршиће се израдом одговарајуће планске документације, а у складу са Законом о планирању и изградњи и датим смерницама Просторног плана.

Овај план ће се спроводити уграђивањем његових одредби у:

- планове и програме републичких органа и надлежних предузећа (за развој, геолошка истраживања, пољопривреду, шумарство, екологију, путеве и др.)
- посебне планове, програме, пројекте и основе за поједине области (уређење пољопривредног и шумског земљишта, рекултивација деградираног земљишта, заштита животне средине и др.).

2.3.3.1. Учесници у имплементацији плана

Имплементација просторно планских решења захтева учешће више актера који на посредан или непосредан начин утичу на овај процес: управљање, мониторинг, инвестиција и њихова реализација. Због специфичности имплементације ППО Рача на чијој се територији преплићу надлежности за спровођење планских решења из различитих врста просторних и урбанистичких планова од националног, регионалног и локалног нивоа као и планова који се односе на заштићена подручја и значајне инфраструктурне објекте, у имплементацији ППО Рача учествују: Зато је неопходна добро организована мрежа институција и појединаца из сфера и надлежности у више нивоа:

а) Државних институција: надлежна ресорна министарства са одговарајућим управама, дирекцијама и агенцијама (за послове пољопривреде, шумарства, водопривреде, саобраћаја, енергетике, телекомуникација, економије и регионалног развоја, туризма, трговине и услуга, просвете, здравствене заштите, социјалне заштите, културе, спорта, планирања и изградње и заштите животне средине; Привредна комора Србије;

б) Републичка јавна предузећа надлежна за послове електропривреде, водопривреде, шумарства, државне путеве, телекомуникације, енергетику; оператери мобилне телефоније и кабловских система Заводи за заштиту природе и заштиту споменика културе; други републички ресорни органи, ЈП „Путеви Србије“ Београд, организације, агенције (за страна улагања и промоцију извоза (SIEPA), развој малих и средњих предузећа, и др.) и фондови (за развој, заштиту животне средине, и др.).

в) Регионалних институција и организација: Регионална привредна комора Крагујевац Агенција за регионални развој, Центар за развој Шумадијског округа, и др.

г) Локалне самоуправе: Органи општине Рача и суседних општина, општинска јавна предузећа (ЈКП, ЈП за грађевинско земљиште и др.), општинске организације (ТО Рача, спортски клубови и др.), јавне установе, месне заједнице, локални привредни субјекти, предузетници, донатори, повратници из иностранства, удружења грађана и друге невладине организације, локално становништво, породична пољопривредна газдинства;

д) Међународне институције и организације: Организације и програми ЕУ за унапређење развоја; организације и програми УН за унапређење развоја. Значајан утицај у имплементацији могу добити и друге организације и програми за унапређење развоја, као што су:

- банкарски систем због инвестиционих улагања у одређене пројекте и системе, кредитирања и инвестирања развојних пројеката, производње грађевинског земљишта и изградње и кооперативног ангажовања разних финансијских институција у реализацији донетих програма;
- новоформиране институције и организације, за помоћ обезбеђење различитих пословних услуга, информација и подршке у процесу планирања развоја општине (помоћ потенцијалним

инвеститорима, подршка МСП и предузетницима, јавним комуналним предузећима, креирање регионалне информатичке основе, унапређење предузетничке иницијативе и партнерства приватног и јавног сектора, активирање удружења грађана).

ђ) остали: Агенција за страна улагања и промоцију извоза (SIEPA); Агенција за развој малих и средњих предузећа и Невладине организације.

Учесници у остваривању Просторног плана у Републици Србији су органи и институције на националном, регионалном и локалном нивоу, које се баве заштитом природних и културних добара и природних ресурса, развојем привреде, првенствено туризма, пољопривреде, шумарства и водопривреде, инфраструктурним развојем простора и сл.

УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ ЗА ОБЛАСТ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Влада Републике Србије:

- доноси програм мониторинга животне средине за период од две године;
- дефинише критеријуме за утврђивање мерних места, методологију, индикаторе, рокове;
- утврђује врсте емисија;
- прописује вођење информационог система о животnoj средини

Ресорно Министарство:

- прописује услове за вођење информационог система о животnoj средини;
- прописује методологију за израду интегралног катастра загађивача;
- прописује услове за овлашћене организације и предузећа;

Агенција за заштиту животне средине:

- води евиденцију, чува податке мониторинга животне средине;
- води информациони систем;

Општина Рача:

доноси програм мониторинга животне средине, који мора бити сагласан програму који доноси Влада;

доноси Локални план управљања отпадом; доноси Локални еколошки акциони план; доноси локална еколошка нормативна акта;

Надлежни орган за животну средину:

- једанпут у две године подноси Скупштини општине извештај о стању животне средине;
- успоставља хијерархијску сарадњу органа, у складу са надлежностима;
- обезбеђује одлучивање о потреби израде Стратешке процене утицаја на животну средину за Планове и Програме;
- обезбеђује одлучивање и спроводи поступак процене утицаја на животну средину за планиране пројекте (објекте, постројења, технологије, радове, инфраструктурне коридоре, комуналне системе, објекте и површине);
- израђује и доноси Локални регистар извора загађивања животне средине (према методологији за израду локалног регистра извора загађивања и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података) а који води надлежни орган јединице локалне самоуправе у циљу праћења квалитативних и квантитативних промена у животnoj средини и предузимања мера заштите у животnoj средини;
- израђује Интегрални катастар загађивача - потребан документ који садржи податке о изворима, врстама, количинама, начину и месту испуштања загађујућих материја у ваздух и воде, као и о количинама, врсти, саставу и начину третмана и одлагања отпада је обавезан документ за сва правна и физичка лица која својом активношћу загађују животну средину, у складу са важећом регулативом;
- у оквиру своје надлежности обезбеђује мониторинг животне средине - континуирану контролу и праћење стања животне средине у складу са свим посебним Закономима и успоставља сарадњу са надлежним органима ресорних Републичких институција

2.3.3.2. Мере и инструменти за имплементацију плана

У мере за имплементацију плана спадају:

Нормативно-правне мере:

- одлуке у надлежности локалне самоуправе;
- дефинисање јавног интереса и питања експропријације; и
- примена важећих прописа и стандарда, као и препорука и правилника.

Планско-програмске мере:

- секторски годишњи програми Јавних и осталих предузећа;
- израда потребне планске и пројектне документације;
- реализација завршених пројеката; и
- иницијативе Месних заједница.

Финансијско-економске мере:

- стимулационе мере, пре свега фискална и кредитна политика;
- субвенције;
- партиципација Општина из окружења приликом реализације регионалних пројеката;
- успостављање система реалних економских цена;
- партиципација буџетских фондова Републике Србије;
- штедња;
- коришћење средстава из структурних фондова ЕУ за реструктурирање привреде и изградњу капиталних објеката; и
- примена принципа "загађивач плаћа" по коме су сви садашњи и будући загађивачи дужни да надокнаде штету насталу загађивањем.

Организационе мере:

- перманентна едукација становништва и стална обука предузетника у погледу могућности развоја пословања;
- унапређење организације надлежних општинских служби;
- промоција конкуретних предности развоја МСП и маркетинг локација;
- едукација предузетника, стручно оспособљавање и реализација програма самозапошљавања;
- развој туристичко-информативног центра као вид подршке развоју туризма;
- информисање јавности о квалитету вода, земљишта, ваздуха, буци и њеном штетном дејству у животној средини; и
- медијска промоција и маркетиншке активности.

Мере и инструменти за имплементацију, успостављањем координације између предвиђених активности и актера/учесника, треба да омогуће ефикасност спровођења Просторног плана.

ОСНОВНЕ МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ СУ:

- у области заштите и одрживог коришћења природних система и ресурса: 1) стриктни инспекцијски надзор над изградњом објеката на пољопривредном земљишту; казнене мере; 2) подстицање руралног развоја конкретним економским мерама и бенефитима; 3) повољно кредитирање младих за заснивање мултифункционалне и еко-пољопривреде; 4) комунално уређење села; 5) стална контрола шумског подручја; 6) иновирање планова заштите од пожара, одржавање противпожарних путева и просека, развијање ефикасног система осматрања и обавештавања;
- у области развоја привредних делатности: 1) формирање низа подстицајних мера на општинском нивоу, за убрзанији развој приватног предузетништва; 2) организовање едукације (обуке и курсева) за заинтересоване предузетнике и презентација подстицајних мера на државном нивоу; 3) обезбеђење услова на локалном нивоу за привлачење инвестиција; 4) формирање кластера и укључивање на регионални ниво, пре свега у области развоја индустрије, пољопривреде, предузетништва и туризма; 5) израда урбанистичке и техничке документације за потпуно искоришћење постојеће и формирање нове зоне рада у општинском центру Рача; 6) опремање инфраструктуром и формирање и инфраструктурно опремање локација мањих специјализованих прерађивачких погона у осталим насељима.
- у области организације мреже насеља и јавних служби: 1) обезбеђење средстава за израду планске документације предвиђене овим ППО; 2) израда годишњих програма развоја и уређења који треба да буду садржајна надградња овог Плана; 3) израда акционог плана, утврђивање приоритета, обезбеђење програма инвестиција од стране свих заинтересованих актера: општине, инвеститора, грађана, републичких институција, агенција, итд.; 4) организација и координиран рад релевантних служби, које учествују у усмеравању и праћењу имплементације планских решења; 5) успостављање процедуре надзора, праћења и вредновања резултата, уз нагласак на проверавању утицаја на систем насеља; 6) израда и доношење урбанистичких планова на локалном нивоу, контрола изградње објеката јавних служби, израда програма развоја општинског значаја; 7) обезбеђивање поузданог, редовног и субвенционираног специјализованог ђачког превоза и брига о посебном смештају ученика; 8) обезбеђење средстава за финансирање изградње објеката јавних служби у складу са овим ППО.
- у области развоја саобраћаја и инфраструктурних система: 1) заједничко деловање са надлежним републичким институцијама (ЈП „Путеви Србије“, „Електропривреда Србије“ и остали) због обезбеђења средстава за изградњу нове и реконструкцију постојеће путне мреже, електроенергетске мреже, обезбеђење довољне количине исправне, пијаће воде, санитацију насеља са обезбеђењем пречишћавања отпадних вода; 2) заједничко деловање са ресорним министарствима и републичким агенцијама, као и приватним сектором, у циљу обезбеђења средстава за комерцијално коришћење обновљивих извора за задовољење одређених локалних, енергетских потреба; 3) доношење планских аката за

изградњу примарних саобраћајних праваца и објеката; 4) дефинисање учешћа републичких и локалних органа у финансирању израде документације и реализације планских решења; 5) израда документације за заштиту изворишта и проширивање водоводне мреже, документације за изградњу планираних ППОВ и проширивање канализационе мреже; 6) обезбеђење и удруживање средстава из буџета републике, преко надлежног министарства енергетике са средствима ЕПС-а за реконструкцију и изградњу електродистрибутивне мреже и објеката; 7) обезбеђивање финансирања и израда урбанистичко-техничке и пројектне документације за приоритетне комуналне објекте.

у области заштите животне средине, природних и културних добара: 1) доношење програма, локалних планова и локалних нормативних аката, у области заштите животне средине, у сагласности са републичким програмима и плановима; 2) обезбеђење потребних средстава, преко свих расположивих фондова, за одрживо коришћење, презентацију и заштиту природних и културних добара; 3) надлежни орган за животну средину једанпут у две године подноси скупштини општине извештај о стању животне средине, прати поступке процене утицаја, успоставља хијерархијску сарадњу органа и врши надзор; 4) општина Рача доноси програм мониторинга животне средине, сагласан програму који доноси Влада, доноси Локални план управљања отпадом, Локални еколошки акциони план и локална еколошка нормативна акта; 5) општина одређује стараоца над природним добром; 6) за очување и унапређење културних добара и градитељског наслеђа, надлежан је Завод за заштиту споменика културе у Крагујевцу; 6) неопходно је информисање и едукација грађана у локалној заједници кроз различите програме, манифестације, публикације и акције о потреби заштите културне баштине и побољшање инспекцијског надзора над објектима и локалитетима непокретних културних добара.

III ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ ПЛАНА

Даном ступања на снагу овог Просторног плана општине Рача престаје да важи Просторни план општине Рача ("Скупштински гласник општине Рача" бр. 05/12.).

Општинска управа Рача ће пратити примену Просторног плана а препоручује се редовно подношење Скупштини општине Рача извештаја о спровођењу Просторног плана. Препоручује се да саставни део тог извештаја буде оцена спровођења Просторног плана, с евентуалним предлогом допуне и измене плана, на основу којих би се могло приступити изменама и допунама Просторног плана.

Планска решења дефинисана овим планом могуће је преиспитати у складу са Законом и пре истека планског периода и у случају потребе кориговати кроз измене и допуне ППО у координацији са планским документима вишег реда.

Просторни план општине Рача је урађен у аналогном облику у четири (4) истоветна примерка и у четири (4) примерка у дигиталном облику.

Просторни план општине Рача ступа на снагу осам дана од од објављивања у "Службеном листу општине Рача".

Поред текстуалног дела саставни део овог Плана су Графички део (рефералне карте за подручје општине Рача и графички прилози уређајних основа за села) и прилози Документације плана и то:

ГРАФИЧКИ ДЕО:

Рефералне карте у размери 1:50.000:

- Реферална карта број 1. **„НАМЕНА ПРОСТОРА“**
- Реферална карта број 2а. **„МРЕЖА НАСЕЉА И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ“ – МРЕЖА НАСЕЉА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА**
- Реферална карта број 2б. **„МРЕЖА НАСЕЉА И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ“ – ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА И ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА**
- Реферална карта број 2в. **„МРЕЖА НАСЕЉА И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ“ – ХИДРОТЕХНИЧКА И ГАСОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА**
- Реферална карта број 3 **„ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА“**
- Реферална карта број 4 **„КАРТА СПОРОВОЂЕЊА“**

Графички прикази уређајних основа са села у размери 1:2500: :

17. Адовац	25. Доње Јарушнице
18. Борци	26. Ђурђево
19. Бошњане	27. Мало Крчмаре
20. Велико Крчмаре	28. Мирашевац
21. Вишевац	29. Поповић
22. Војиновац	30. Сараново
23. Вучић	31. Сепци
24. Доња Рача	32. Сипић и Трска (у К.О. Сипић)

ПРИЛОЗИ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ПЛАНА:

- ОДЛУКА о изради Просторног плана општине Рача („Скупштински гласник општине Рача» бр. 13/2021) ЧИЈИ ЈЕ САСТАВНИ ДЕО ОДЛУКА О ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ РАЧА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ОБЈАВЉЕНА ЈЕ У СЛУЖБЕНОГ ГЛАСИЛУ „Скупштински гласник општине Рача» бр. 13/2021).
- ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ РАЧА И СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ РАЧА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
- ЕЛАБОРАТ ЗА РАНИ ЈАВНИ УВИД ППО РАЧА
- СПИСАК ПРИБАВЉЕНИХ УСЛОВА ИМАОЦА ЈАВНИХ ОВЛАШЋЕЊА (СВИ УСЛОВИ ПРИЛОЖЕНИ СУ НА ЦД-У)
- ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОМ РАНОМ ЈАВНОМ УВИДУ, ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ СТРУЧНОЈ КОНТРОЛИ НАЦРТА, ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОЈ ПРЕЗЕНТАЦИЈИ НАЦРТА ППО РАЧА И СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОМ ЈАВНОМ УВИДУ И РЕШЕЊЕ КОЈИМ СЕ ДАЈЕ САГЛАСНОСТ НА „ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ

**ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ППО РАЧА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ“, ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНОЈ КОНТРОЛИ
УСКЛАЂЕНОСТИ ППО РАЧА ОД СТРАНЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ И УРБАНИЗАМ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И САГЛАСНОСТ НА ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ**

- **ОДЛУКА О ДОНОШЕЊУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ РАЧА („Скупштински гласник општине Рача» бр. 21/2025)**
- **ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ППО РАЧА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ (ПОСЕБНА СВЕСКА)**
- **РЕГИСТРАЦИЈА И ЛИЦЕНЦА „Б“ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ПРЕДУЗЕЋА ОБРАЂИВАЧА**
- **ЛИЦЕНЦА ОДГОВОРНОГ ПЛАНЕРА ДУБРАВКЕ ПАВЛОВИЋ – РУКОВОДИОЦА ИЗРАДЕ ПЛАНА**
- **РЕШЕЊЕ О ОДРЕЂИВАЊУ ОДГОВОРНОГ ПЛАНЕРА И ИЗЈАВА ОДГОВОРНОГ ПЛАНЕРА**

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЧА

Број: 020-113/2025-I-01
Дана: 25.12.2025. године

**ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ РАЧА
Ненад Савковић, с.р.**

На основу члана 38. став 1. и члана 42. Закона о правима пацијената ("Сл. гласник РС", бр. 45/2013 и 25/2019-др.закон), члана 15. Закона о јавном здрављу ("Сл. гласник РС", бр. 15/2016) и члана 90. став 1. алинеје 2. и члана 92. Пословника о раду Скупштине општине Рача („Сл.гласник општине Рача, бр. 1/2025), Скупштина општине Рача, на седници одржаној дана 25.12.2025. године, на предлог Општинског већа општине Рача, донела је:

РЕШЕЊЕ

О ОБРАЗОВАЊУ САВЕТА ЗА ЗДРАВЉЕ ОПШТИНЕ РАЧА

I Образује се Савет за здравље општине Рача, на мандатни период до истека мандата Скупштине општине Рача, у следећем саставу:

- др Дејан Милосављевић, ул. Авалска бр.3, Рача, представник Дома здравља "Милоје Хацић-Шуле" у Рачи;
- Сузана Николић из Раче, Деспота Стефана Високог 12, запослена у ОШ „Карађорђе“ у Рачи, представник образовних институција;
- Дијана Гарабиновић Спасић из Раче, ул. Проте Матеје 15, представник ПУ „Наша радост“;
- Будимка Николић из Раче, Опленачка 1/8 представник грађана-корисника услуга;
- др Ненад Ђурић из Раче, ул. Вука Караџића број 24, представник младих;
- Ненад Икић, представник Репуличког фонда за здравствено осигурање - Филијала Крагујевац.
- проф.др Ивана Симић Вукомановић, представник Института за јавно здравље Крагујевац

II Задаци Савета су да:

1. прати и координира рад установа примарне здравствене заштите, чији је оснивач локална самоуправа;
2. спроводи мере у области заштите права пацијената и то:
 - разматра приговоре о повреди појединачних права пацијената на основу достављених и прикупљених доказа и утврђених чињеница;
 - о утврђеним чињеницама обавештава подносиоца приговора и директора здравствене установе, односно оснивача приватне праксе на коју се приговор односи и даје одговарајуће препоруке;
 - разматра извештаје саветника пацијената, прати остваривање права пацијената и предлаже мере за заштиту и промоцију права пацијената;
 - подноси годишњи извештај о раду и предузетим мерама за заштиту права пацијената Општинском већу општине Рача и министарству надлежном за послове здравља, а ради информисања и остваривања потребне сарадње извештај доставља и Заштитнику грађана.
3. подстиче сарадњу свих здравствених установа са територије града/општине и међусекторску сарадњу;
4. прати здравствено стање становништва и донесе Стратегију јавног здравља општине;
5. унапређује односе са републичким и регионалним институцијама у области здравства, установама и организацијама;
6. предузима и друге активности у циљу унапређења система здравствене заштите и здравља становништва у складу са Пословником о раду савета за здравље.

III Савет за здравље обавља послове и задатке у складу и на начин утврђен одредбама Пословника о раду Скупштине општине Рача и одредбама Пословника о раду Савета за здравље.

IV Висина накнаде за рад чланова Савета утврђује се према одлуци Скупштине општине Рача о утврђивању накнаде за рад одборника и чланова радних тела Скупштине општине Рача и чланова Општинског већа општине Рача..

- V** Решење ступа на снагу наредног дана од дана доношења и исто објавити у „Службеном гласнику општине Рача“.
- VI** Ступањем на снагу овог Решења престаје да важи Решење о образовању Савета за здравље општине Рача број 020-17/2021-I-01, од 28.01.2021. године и број 020-41/2022-I-01, од 28.06.2022. године.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЧА

Број: 020-111/2025-I-01
Дана: 25.12.2025. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ РАЧА
Ненад Савковић, с.р.

На основу члана 173. става 1. Закона о запосленима у аутономним покрајнама и јединицама локалне самоуправе ("Сл. гласник РС", 21/2016, 113/2017, 95/2018, 114/2021, 93/2023, 113/2017-др.закон 95/2018, 86/2019 - др. закон, 157/2020 - др. закон, 123/2021 – др.закон), члана 71. става 1. тачке 16) Статута општине Рача ("Сл. гласник општине Рача", број 3/2019) и члана 2. става 1. тачке 16) Пословника о раду Општинског већа ("Сл. гласник општине Рача", број 22/20, 8/2022 и 9/2024), Општинско веће општине Рача на седници одржаној дана 23.12.2025. године, донело је:

РЕШЕЊЕ

о измени Решења о образовању Жалбене Комисије у општини Рача

1. У Решењу о образовању Жалбене Комисије у општини Рача број 021-56/2022-II-01, од 22.02.2022. године и број 021-292/2022-II-01, од 26.08.2022. године, мења се тачка 1. и нова гласи:

„**1.** За председника и чланове Жалбене комисије у општини Рача именују се:

1. Снежана Миљковић, дипл.правник - за председника;
2. Марија Мирчетић, дипл.правник- за члана;
3. Славица Костић, дипл. правник, - за члана.“

2. Остале одредбе Решења о образовању Жалбене Комисије у општини Рача број 021-56/2022-II-01, од 22.02.2022. године и број 021-292/2022-II-01, од 26.08.2022. године, остају непромењене.

3. Решење ступа на снагу наредног дана од дана доношења.

4. Решење објавити у „Службеном гласнику општине Рача“ и званичној интернет презентацији општине Рача.

Образложење

Чланом 173. ставом 1. Закона о запосленима у аутономним покрајнама и јединицама локалне самоуправе ("Сл. гласник РС", 21/2016, 113/2017, 95/2018, 114/2021, 93/2023,

113/2017-др.закон 95/2018, 86/2019 - др. закон, 157/2020 - др. закон, 123/2021 – др.закон),чланом 71. ставом 1. тачком 16) Статута општине Рача ("Сл. гласник општине Рача", број 3/2019) и чланом 2. ставом 1. тачком 16) Пословника о раду Општинског већа ("Сл. гласник општине Рача", број 22/20, 8/2022 и 9/2024), прописано је да Општинско веће образује Жалбену комисију.

Одредбама члана 178. ставом 1. Закона о запосленима у аутономим покрајинама и јединицама локалне самоуправе ("Сл. гласник РС", 21/2016, 113/2017, 95/2018, 114/2021, 93/2023, 113/2017-др.закон 95/2018, 86/2019 - др. закон, 157/2020 - др. закон, 123/2021 – др.закон), прописано је да најмање два члана жалбене комисије морају да имају стечено високо образовање из научне области правне науке на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, мастер струковним студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету, са најмање пет година радног искуства у струци, а ставом 2. истог члана да се председник и чланови жалбене комисије именују на 5 година и да могу бити поново именовани.

Решењем Општинског већа општине Рача број 021-56/2022-II-01, од 22.02.2022. године, образована је Жалбена комисија у општини Рача и истим су председник и чланови Жалбене комисије именовани на мандатни период од 5 године.

Решењем Општинског већа општине Рача број 021-292/2022-II-01, од 26.08.2022. године, извршена је измена и допуна Решења о образовању Жалбене комисије у општини Рача.

На основу напред наведеног решено је као у диспозитиву овог решења.

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ ОПШТИНЕ РАЧА

Број: 021-580/2025-II-01
Дана: 23.12.2025. године

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНСКОГ ВЕЋА
Бранко Радосављевић, с.р.

Према решењу Министарства за информисање Републике Србије, број 632-00590/93-03 од 13.05.1993. године, Службени гласник општине Рача уписан је у регистар средстава јавног информисања под редним бројем 1461 од 11.05.1993. године.

Издаје Општинска управа Рача; Главни и одговорни уредник Марија Стевановић, секретар Скупштине општине Рача, тел. 034/751-175, 751-205.
